image
not
available

H.Sept. 50 m - 5,2 Diplomatarium

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DIPLOMATARIUM NORVEGICUM.

OLDBREVE

TIL KUNDSKAB OM NORGES INDRE OG YDRE FORHOLD, SPROG,
SLÆGTER, SÆDER, LOVGIVNING OG RETTERGANG
I MIDDELALDEREN.

SAMLEDE OG UDGIVNE

AF

CHR. C. A. LANGE OG **CARL R. UNGER.**

FEMTE SAMLING.

ANDEN HALVDEL

CHRISTIANIA.

P. T. MALLINGS FORLAGSBOGHANDEL.

1861.

Digitized by Google

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

Digitized by Google

FORORD.

Under Trykningen af nærværende 5te Samlings 2den Halvdel af Diplomatarium Norvegicum, har Undertegnede havt at beklage Tabet af sin dygtige og utrættelige Medarbeider, Rigsarkivar Lange*, hvis rastløse Virksomhed og sjældne Arbeidskraft det hovedsagelig skyldes, at dette Arbeide er skredet saa rask frem i en forholdsvis kort Tid. Det var ogsaa det af hans videnskabelige Arbeider, der syntes at ligge ham mest paa Hjerte, og beskjæftiget hermed lige til det sidste, læste han endnu kort før sin Død Revisionen paa det 40de Ark. Undertegnede, der ikke saa sig i Stand til alene at fuldføre det tilbagestaaende af denne Samling af Diplomatariet, har fundet velvillig Bistand hos Assistent i Rigsarkivet* Huitfeldt *og Cand. philologiæ* Sigw. Petersen*, navnlig har den sidste ydet sin Hjælp fra det 43de Ark og til Slutningen, ligesom han ogsaa til denne som ved*

Digitized by Google

foregaaende Samling, har udarbeidet Registrene. Hvis den bevilgende Myndighed fremdeles skulde finde Arbeidet Understøttelse værd, haaber Undertegnede sammen med Assistent Huitfeldt *at kunne fortsætte Arbeidet, saafremt Gud forunder os Liv og Kræfter.*

Christiania, December 1861.

C. R. Unger.

Digitized by Google

Biskoppens Official i Oslo tildömmer *Hellig-Legems Alter* i Oslo Domkirke saa meget i Gaarden *Nördste-Fjeld* paa Eidsskogen i Solöer, som *Halvard* paa *Raudeberg* havde givet did i sit Testamente. (jfr. No. 505.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87 No. 13. Seglet mangler.

552. 26 Juni 1422. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sændir officialis herra biscops j Oslo q g. ok sina kunnikt gerande at aa fredaghen nest firir Peters voku anno domini mcdxx secundo komo a stæfnu firir oss j communa koorsbrødra j Oslo af einni halfuu Bierne Ogmundzson j fullo vmbode hælgha Likams altara j Oslo kirkiu en af annare halfuu Jon Arnason. ok var þa þeira retter stæfnu dagher vm iordena nørdzsta Fiæll sem ligger a Eidizskoghenom j Soløyum sem Haluarder a Raudabergi hafde gefuet til fyrnemt hælgha Likams altara. kiærde þa Biærne fyrnemder till Jons at han hindrade ok hæfdadhe þa iord nørdzsta Fiæll vndan altareno fyrnemdo. En allu profue skodadho ok eftir þui brefue sem þetta vart bref er viderfæst dømdum wer logligha tilkrafdir oftnemda jord nørdzsta Fiæll till adernemft hælgha Likams altara till eueligha eigho ok alz afrædez swa mykit sem fyrnemfder Haluarder hafde þer till gefuet. Till sanninder her vm settom wer æmbetz jncigli vart firir þetta bref er gort var sem fyr segir.

Biskoppens Official i Oslo dömmer en Del Bönder i *Skeberg* og *Borge* til at betale Chorsbroder *Jon Halvardssöns* Kosthold paa Oslo Domkirkes Vegne, da de vare udeblevne fra Retten. Ligesaa advarer han dem, med Trusel af Band, om at gjöre god igjen den Skade, de ulovlig have tilföiet Kirkens Gaard *Vik*.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 9. Seglet vedhænger, og paa Bagsiden er et andet Segl paatrykt.

553. 4 Juli 1422. Oslo.

Ollum monnum þæim sæm þetta bref sea æder høyra sendir officialis herra biscops j Oslo q. g. oc sina kunniktgerande at kom a stefno firir oss j communa koorsbrødra j Oslo a þria sykno nesto firir þridia voku anno domini mcd° xxij° heiderligin man sire Jon Halwardzson koorsbroder j Oslo oc vmbodzman koorsbrødra þer sama stadz. quadde oc krafde þesse men sæm her eftir næfnas oc sire Þorder j Borgienne hafde firir oss stemft a sira Jons wegna oc þo eftir profastens bodhe fyrst Kiolbein Þorersson oc Roar Adamsson Asgauter Jonsson Thomas Eiuindzson Þrygger Andresson Þorder Sæmundzson

Digitized by Google

Þosten Kolbeinsson Ketill Eiuindzson Jon Omundzson Jon Sigurdz son oc Þorbiorn a Kolstadum. jtem Þormoder lænsman Helge a Hornesse Karll Biornsson Ormer Jonsson Vlfuer a Vestabergi Þostein a Solbergum Þorbiorn snialler Sundre Biornsson Þorer Gudmundzson Reidar Biornsson Eiriker J[ons]son Jon Sigurdzson Arne langher Juar Jonsson Gundroder a Fosse Gudbrander . . . . ker Guttormsson Sigurder a Þweittum Þorder Roarsson Asgauter Jonsson Suein skomaker Helge . . . . dr a Dale oc Þormoder a Sætrum. Nu sakar þes at firnemfder sira Jon þeede firir oss [bref undir go]dra manna jncigli at firnemfdir daghar varo þæira retto stemfno d[aghar ok sakar þes a]t firnemfder men þa eighi komo æder þæira logligin vmbodzman þ[ui dømdom] wer . . . . er tiitnefdum sira Jone kosthaldh af firnemfdom monnom eftir vi. manna matæ. en þæir samstundis tilkrafder sagdo honum x aura peninga af huorium þæiræ [en w]er lagdom annat swa mykit til a bokinna vegna, oc varom herra biscopenom mark j stefnu fallet. T[il sannin]de her vm settum wer wart embætz jncigli firir þetta bref er gort war deghi oc are sem fyr segir.

Paa en ved Seglet med Hovedbrevet forbundet Stykke Papir: Jtem af þui at firir oss er beræt oc kært *af þeir bønder sem j þesso brefue næmfnatz hafua veit vlogligha agangu a domkirkiunne j Oslo jord sem eitir vestra Viik j Skiæbergs sokn j þui at imisir af þeim hafua j dom verit ok aflagt ein vægh þer. sem segiz at meder laghum maatte vera oc annat a halda iordenne Viik fyrnemde till skadha, eingom firir stæmdom a domkirkiunna væghna sem meder laghum borde firir vera. en imisir af fyrnemdom bondom brutu meder ofkappe vp garda þa a Viik fyrnæmdu sem domkirkiunne till høyra, þui sætium wer fyrnemdom bondum iij aminningar til su . . . . . vt þeir vt j at bøta oc bættra half manad j huarre aminning, swa framt ef þeir vilia varaz ban oc gudz reidhi sem þeim vider ligger sem þuilikt gerer eftir kirkiu loghum oc wars herra pawans priuilegii brefue sem korsbrøder j Oslo þer vm hafua. oc logfestum wer fyrnemda iord vestra Viik oc firirbiodom fastligha huarium manne ranga agangu a hona veita.

Tre Mænd kundgjöre, at *Thorer Andorssön* og Hustru solgte til *Halvard Sveinssön* 14 Öresbol i Gaarden *Fevik* i Holte Sogn paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 16. 1ste Segl vedhænger.

Digitized by Google

554. 28 Septbr. 1422. Kerstad.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea ædher høyra sender Alfwir Þorirsson ok Jon Jonsson ok Arne Odzson q. g. ok sina kunnikt gerande at meer varom a Kærstadum j Henene sokn a Romarike a Michels messo eftom a xiiii are ok xx rikis vars wyrdelix herra herra Eriks mæd gudz naad Norix konungs saum ok hørdom a at þau heldo handom samam af eine halfwo Halduardir Sweins son af annore halfwo Þorir Andoorsson ok Margith Albriktz dottir eghin kona hans mæd þwi skilorde at Þorir førnemdir hafde selt Halwarde adhirnemdom xiiii oura bool ierder j Fevikom sem liggir j Holtz sokn i Nordlæm a Romarike frelst ok heimolt ok akerslo loust firir hwariom manne mæd allom luthum ok lynnindom sem til liggir ok leghit hafwa fraa forno ok nyo badhe vthan gaardz ok innan. kendis æn þa Þorir ok Margith førnemdh j samu handarbande at þau hafdo opborith første peningh ok ofsta ok alla þer j millom af adhirnemdum Haldvarde eptir þy som j koup þeira kom. til saninda settom meer *voar insigle fore þetta bref som giort vaar deghi ok are som før seghir.

Fire Mænd kundgjöre, at *Einar Gunnarssön* solgte til *Ulf Asleifssön*, Chorsbroder i Oslo, hvad han eiede i Gaardene *Borgalstad* og *Tune* i Straums Sogn, Odalen. (jfr. No. 491 og 557.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 15. 1ste Segl mangler.

555. 21 Novbr. 1422. Oslo.

Ollum monnum þæim sæm þetta bref sea ædher hœyræ sændir Olafuer Siugurdzson ok Pædher swart koorsbrœdher j Oslo, Pædher Nihulasson raadzman j biscopsgardenum j Oslo ok Þolleifuer Juarsson q. g. ok sinæ kunnikt gerande at meer warum j kanunka gardenum j Oslo j herberghium sire Vlfs Asleifsons vm laugurdaghin nest fyrir sancti Clemmetz dagh anno domini m°cd°xxii°, sagom ok hœyrdum a at þeir heldo hondum saman sire Vlfuer Asleifsson ok Einar Gunnarsson mæd þui skilorde at Einar fyrnæmpder kendestz at han hafde sælt sire Vlfue adernæmpdum swa mykit sæm han atte j Borgalstadhum ok j œydagardenum Tuna sæm liggia j Straumssokn j Odalenum a Raumarike mæd ollum lutum ok lunendum sæm til þeira jorda liggia ædher leghet hafua fra forno ok nyghio vttan gardz ok jnnan. lauk ok þa sire Vlfuer samstundes vj marker gulz j giorde sylfre. þer mæd kændestz Einar adernæmpder at han hafde vpboret af sire Vlfue optnæmpdom fyrsta

pænning ok œfsta ok alla þer j millium æftir þui sæm han honum skilt hafde fyrir adhernæmpdar jarder j sama handarbande. Ok till sanynda her vm settom meer waar incigle fyrir þetta bref er giort war deghe ok aare sæm fyr seghir.

To Lagrettemænd i Oslo udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 512.
Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 86. No. 11. Seglene mangle.

556. 13 Decbr. 1422. Oslo.

Ollum monnum þeim sæm þettæ bref sea æder høyræ sendæ Rolfuer oc Niclis . . . . . .[1] logrettomen j Oslo q. g. oc sina kunnikt gerande at mit saghom bref godræmanna sæm her eftir næmnæst j brefueno oc jnuyrdelighæ letom ifuir læsæ mæder heilom oc vskaddom jnsiglom ord fra orde sæm her fylghir. *[Nu fölger foreg. No. 512.]* Til sanninde sette mit okor jnsigle firir þettæ transcriptum ær gort var j Oslo Lucie messo dag a xiiij (are) ok xx rikis okars vyrdeligs herræ herræ Eriks mæder gudz naad Noregs konongs anno domini m° cd° xxij°.

(1) Aabent Rum for Fadernavnet.

Fire Mænd kundgjöre, at *Gunnar Sighvatssön* med Hustru og Sön vedgik for Sira *Ulf Asleifssöns* Ombudsmand, at de forlængst havde solgt ham hele Gaarden *Borgalstad* i Straums Sogn i Odalen, og derfor modtaget Betaling. (jfr. No. 491 og 555.)
Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 22. 2 og 3 Segl mangle.

557. 3 Januar 1423. Straum.

Ollum monnum þæim sæm þetta bref sia ædar hœyra senda Haluardar Asmundzson prester Botolfar Haluardar son prester aa Straume Beine Sigurdason ok Asgautar Audbionneson quediu gudis oc sina kunnikt gœrande at anno domini m° cd° xxiij° varom meer aa kirkio Straume j Oodale x dagh juula sagom oc hœrdom aa ath Gunnar Sigualzson Sigridh Ommunda dotter eigin kona hans oc Einar þæira son heldo j handh Olafs Askelsons som j fullo vmbodæ þaa var heidærligx man sire Vlfs Asleifsonar mædar þui skilordæ ath þau kendoz ath þau hafdæ langhu selt aadernempdom sire Vlfuæ jordena alla Borgalstada som liggar j fyrnempdo Straum sokn j Odalenom mædar allom lutum oc lunnindom som til þæiræ jord liggar ællar ligit hafuer fra forno oc nyio vtlan gardz oc jnnan fra sik oc sinom ærfuingiom sire Vlfuæ oc hans erfuingiom til æuerdaligæ eign oc alzs aafrædess. kendiz oc fyrnæmpd

hion oc Einar þæira son j sama handarbandæ ath þau hafdo vpboreth af aadarnempdom sire Vlfuæ fyrsta peningh oc øfsta oc alla þær j mellom æftir þui som j kaup þæira kom firir aadarnempda jord. Oc til sannindæ hær vm settom meer vaar jncigle firir þetta bref ær giort var deghi oc sare sæm fyr seghir.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Helge* og *Saxbjörn Aasulfssönner* solgte til *Jusse Thomassön* 1 Markebol i Gaarden *Hvaal* i Myrehvarfen for 32 Mark.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 19. Seglene itu.

558. 22 Februar 1423. Huseby.

Ollum monnum þæim som þettæ bref sea ædher høira sender Brodher Jonsson oc Alf Roaldsson logrette men j Liidher q. g. oc sina kunnikt giørande at anno domini mcdxxtercio manadaghen fyrste j langefaste. þa warom mit j Huseby som ligger j Fraune sokn j Liidher oc saghom þa þer vpa at þeer heldo handom sammen Helge oc Saxbiørn Asulfssønær af eino halfwunne en af andre halfwunne beskedeligen man Jusse Thomesson med þui skilorde. at forde Helge oc Saxbiørn sælde þa j sammer handerband fordum Jusse Thomessøni marke boll jordher j Hwal som ligger j Myrehwarf j Røkine sokn firir two mark oc þretii j godhe bereding. fræst oc akiereløst firir hworium manne med ollum þeim luttum oc lundindom som til adhernefnde jordh ligger ædher lighet hafver fra forno oc nyo wtten gardz oc jnnen. kiendist þe oc þa oc j sammer handerbande at þe vpboret hafde første pening oc øfste oc alle þer j millom som j kaup þeire kom. jtem skedhe þet oc swo at þesse forscrifne jordh wordhe Jusse Thomesson tiitnefndom æller hans erfuingium med laghom afsøkt þa sculæ þe eller þeire erfuingiæ gifuæ Jusse Thomesson eller hans erfuingiæ swa godhe jordh after eller oc sua godo oc swa mange peninge som før sigher j brefuit. Til sæninde her vm þa henge þesse tiitnefnde Helge oc Saxbiørn sin inciglæ med war jnciglæ for þettæ bref er gort war ar oc dagh som før sigher.

Bagpaa: Bref vm marke bool j Hwal j Røkine sokn.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Thofe Eirikssön* og *Ingebjörg Dyresdatter* solgte til *Alf Alfssön* 6 Öresbol i Gaarden nedre *Thrauten* i Sands Sogn i Odal. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 24. 1 Segl mangler.

559. 21 Marts 1423. Straum.

Ollom monnom þeim sem þetta bref sea ædhir høyra sendir Joar Gutthorms son ok Asgouthir Oudbiorna son swornir logrettomen q. g. ok sina kunnikt gørande at meer warom a kirkiu Stroume som liggir j Stroums sokn j Oodal a Romarike, sunnadaghen nest firir Mariomesso i fastonne a xiiii are ok xx rikis okkars wyrdelix herra herra Eriks mæd gudz nadh Norix konungs saghom ok hørdhom a at þaw heldo handom saman Þoue Eriks son ok Jngebiørgh Dyra dotter af eine halfwo en af annare halfwo Alfwer Alfs son mæd þui skilorde at førnemd hion Þoue ok Jngebiørg seldho Alfwe førnemdum vi øris bool jærdher j nidra gardenom j Þrouthenom som liggir j Sandz sokn j førnemdom Oodall friælst ok hemolt ok akærslo loust fore hwariom manne mæd allom þeim luthum ok lunnindom som þer til liggir ok leghet hafwer fra forno ok nyo badhe vtthan gardz ok inan. kendes ok þou tiithnemd hion Þoue ok Jngebiørgh mæd samu handarbande at þau hafdo opboret første peningh ok øfsto ok alla þer j millom af adhirnemdom Alfwe æptir þwi som j koup þeira kom. ok til sanninda settom meer okkor insigle fore þetta bref som giort var deghi ok are som fyr sighir.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Roar Eirikssön* solgte til *Alf Alfssön* en Del af Gaarden *Trauten*, og derfor modtog Betaling. (jfr. foregaaende No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 23. Seglene mangle.

560. 11 April 1423. Haug.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea ædhir høyra sendhir Asle Þorirsson ok Hongeir Arnason swornir logrettomen q. g. sina kunnikt gørande at meer warom a Sandenom som liggir j Sandz sokn j Odall a Romarike a midfasto sunnadagh a xiiii are ok xx[te] rikis okars wyrdeligs herra herra Eriks mæd gudz nadh Norix konongs saghum ok hørdhom a at þeir heldo handom saman af einne halfwo Roar Eriks son en af annore halfwo Alfwir Alfsson mæd þwi skilordhe a(t) Roar førnemdir seldhe Alfwe førnemdom eina ørttogh mindre en xv øris booll jerdher j Þrouthenom som liggir j førnemde Sandz sokn friælst ok hemolt ok akærslo loust fore hwariom manne mæd allom þeim luthum ok lunnindom som þer til liggir ok leghit hafwir fra forno ok nyo badhe vthan gardz ok inan. warom meer ok en Asle ok Hongeir førnemder a Houghe som liggir j førnemde Sandz sokn a sunnadaghin

nest æftir paaska a samu are som fyr sighir ok hørdhom vidhir kenningh Roars førnemdz at han hafde opboreth af Alfwe adhirnemdom første peningh ok øfsta ok alla þer j millom aftir þwi som j koup þeira kom vm adhernemt ørtlogh mindre en xv øris booll j Þrouthenom. ok til sannindar settom meer okkor insigle fore þetta bref som giort var deghi ok are som fyr sighir.

Sigurd i *Risvik* sælger til *Stein Öndssön* hvad han eier i *Ranganores* Fiske og sine *Elgsgrave* i *Björnakel* i Hamardals Sogn (Jæmtland).

Efter Orig. p. Perg. i kgl. Vitt.-, Historie- och Antiqv. Akad. i Stockholm. Seglene mangle.

561. 12 Juni 1423. Vesterhus.

Alla the mæn sem thetta breff see hæller høræ helsar jac Sigurdh j Riiswiik kærlika med warom herra. kænnis jak med tæsso mino nærwarande opno brefue ath iac vnt oc afflathit haffuir beskedhenom manne tæssom breffuisaræ Steen Øndsøni swa mykit fiske som mik tilhørir j Ranganores fiske ok ther til swa manga ælghe grawa som iac aghr vppa Biørna kæll liggiande j Hamardals sokn. kænnis oc iac førnæmde Sigurdh ath iak vpburith hafuir af for^dom^ Steen allt thet han mik sakt hafde for thet fornæmda fiske oc ælgsgaard. thy aff hændir iac mik oc minom arffuom thet sama fiskith oc then ælghegarden vppa Biørnakæll oc til eghnar Steen oc hans arfuom till alla odhals oc æwærdelike ægho. tæsse waro witne til thetta køp Nisse Andrisson ok Alff j Dufweedhe. til wisso ok høghræ witnisbyrdh bidher iac hedherliken man herra Pæther kirkioherra i Rødhen oc biskedenæ mæn Heming Olaffson Olaff Joanson oc Bryniolff j Waghleem ath the hænge siin incigle for thettæ breff medhan iac ei siælfuir incigle hafuir. Scriptum Wæstrusa anno domini m^o^ quadringentesimo vicesimo tercio die sancti Eskilli martiris gloriosi.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Gudrun Folkvardsdatter* vedgik, at hendes Moder havde solgt til *Guttorm Rolfssön* 6 Öresbol i Gaarden *Ström* vestfor Sundet i Fraunar Sogn og Sandens Skibrede, hvorfor hun nu hjemlede *Alf Roaldssön* denne Jord.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 17. Seglene vedhænge.

562. 15 August 1423. Sanden.

Ollum monnum theim som thettæ bref sia æder høyra sendir Kolbiorn Gunnarsson ok Haluarder Thorgilson logrettes men q. g. ok

sinæ kunnikt gerande at mith warom wider Sondinæ kirkiu a Westfoldinne a Mariu messo dagh firri a xiiii are ok xx wirdolix herræ herræ Eirikx med gudz nad Norikx konongs sagom ok hørdom a at Gudrun Folkuardz dotter kendis firir oss (ok) mangom flerom godom monnom at moder henne j sin yttarstæ tidh kendis firir henne at hon hafde selt Guttorme Rolfsyni vi auræ boll jorder j Strome j østastæ stofuone ok westan at sundino j Frovnæ sokn ok j Sondinæ skipreid ok wp boreth allæ peningænæ som j kaup theira kom wttan eth pund miols. ok tha kendis hon ok fornepd Gudrun at hon hafde thet pund miol vp boret af heiderlige hustru hustru Asgerde Aslakx dotter som Guttormæ atte, lofuade tha thiitnemfd Gutrun fyrnempde jord Straum Alfue Roaldssyni frialsa ok heimolla med lutum ok lunnyndom som til liger ok legit hafuer fra forno ok nyo vttan gardz ok jnnan firir sig ok sinom eftir komandom ok Peder Alfsson eigin bonde henne gaf ok sit ja med henne j sama handar bande. ok til saninde settom mith okkor jncigli firir thetta bref er giort war a deghe ok are som fyr siger.

To Raadmænd i Oslo kundgjöre, at *Narve Vighvatssön* solgte til Chorsbroder *Ulf Asleifssön* 2½ Öresbol i Gaarden *Ulfsrud* i Enebak.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 18. Seglene vedhænge.

563. 19 Septbr. 1423. Oslo.

Ollum monnum þeim sæm þetta bref sia ædar høra senda Gudbrandar Olafsson ok Jfuar Thorgeirsson radmen j Oslo q. g. ok sina kunnikt gerandhe at mith warom j Oslo a sunnodaghen nest firir Mathei apostoli et euangeliste anno domini m° cd° xxiij° saghom ok hørdom a at þeir heldo handom saman heidarlighar man sire Vlfuar Asleifsson koorsbroder j Oslo ok Narfue Wikhwatsson medh þui ski(l)ordhe at Narfue kendis at han hafde selt sire Wlfue adarnempdum halft tridia øris bool jardar j Wlfsrudhi j Jgnabakka sokn a Raumarike frial(s)t ok heimholt firir hwarium manne medh ollum þeim lutum ok lunnindhom sæm til fyrnempdre jord liggar ædar leghet hafuer fra forno ok nyio wttan gardz ok innan. kiendis ok þa tiidnempdar Narfue j samu handarbande at han hafde wpboret af sire Wlfue fyrsta pæningh ok øfsta ok alla þer j mellom alt æftir þui sæm j kaup þeira kom firir fyrnempda jordh Wlfsrudh. ok til meire sannindhe setti mith okor jncigli firir þetta bref sæm giort war deghi ok are sæm fyr seghir.

Bagpaa: Bref wm halft tridia øris bool iardar j Wlfsrudhi.

Biskoppens Official i Oslo tildömmer *Medalvads Præbende* i Domkirken 5 og 7 Örtogsbol i Gaarden *Lindeberg* i Akers Sogn, som Raadmand *Ivar Thorgeirssön* havde bygslet af *Nonneklostret* i Oslo og Presten paa Aker.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 25. Seglet mangler.

564. 8 Oktbr. 1423. Oslo.

Ollom monnom þeim sem þetta bref sea æder høyra, sændir officialis herra biscops j Oslo q. g. ok sina kunnikt gerande at a freidaghen nest firir sancti Calixti dagh anno domini mcd° xxiij. komo a stemfnu firir os j communa korsbrødra j Oslo af einni halfuu heiderliger man sire Olafuer Sigurdason korsbroder þer sama stadh en af annare halfuu skelliger man Jfuar Þorgeirsson raadman j Oslo, kændes þeir þa bader at þeir hafdo lagt firir oss til dooms, kærde þa sire Olafuer fyrnæmfder til Jfuars. at han hafde ok nytti vttan minne ok vilia sira Olafs fim ok vij ørtogha boll j nørdra Lindabergi j Akers sokn ok til høyrdi Mædalueldz prebenda er han atti, ok beuiste þet bæde med biscops ok communa registris. ok swa med vitnum at han hafde fylgt þui fim ok vij ørtogha bole adher æn firnæmfder Jfuar fek þet. en Jfuar oftnæmfder sagdez ey annat prof hafua þer vm vttan at Nunnoklaustrens j Oslo vmbodzman ok prestren a Akre hafdo bygt honom þa iord. En af þui at æn þot þeir honom bygt hafdo swa mykit sem fyrnemt klauster ok kirkia þer j aatto þo bordhe eighi fyrnemda Mædalwatz prebenda ok sira Olaf sin andeill j þeire iord missa. Þui eftir profue ok skilriki sira Olafs oftnemfdz sagdum wer med laghar orskurd þet fim ok vij ørtogha boll til fyrnemfda Mædalwatz prebenda til eueligha eighu ok vttan swa framt at fyrnemd Nunnoklauster æder Akers kirkia kunno þet fra henni vinna med laghum. Till sanninda her vm settum wer æmbetz jncigle vart firir þetta bref er gort var a dæghi ok aare sem fyr seghir.

Bagpaa: Bref vm Lindaberg nørdra fim ok vij ærtogha bol til Medalwatz prebenda.

Tre Mænd kundgjöre de Vidnesbyrd, som tre Kvinder förte for velb. Kvinde Hustru *Sigrid Erlendsdatter*, at *Olaf Peterssön Skrædder* havde gjort *Thorer Unassöns* og *Gyda Thorkelsdatters* Fæsteöl i Nordlandene.

Efter Vidisse p. Perg. af 29 Januar 1441 i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16. No. 1. b.

565. 26 Oktbr. 1423. Losne.

Ollum monnum theim sem thetta bref se eder heyra sendæ Ansteinn Jonsson Sigurder Kolbeinsson oc Olafer Jonsson q. g. oc sina

kunnigt giørande at a thysdagen næsta fore apostolorum Simonis et Jude anno domini m° cd° xxiij vorum midh j Losnu j Sogne saghum oc heyrdum a at Jngibiorg Arnfinz dotter oc Jorun Jons dotter handselde velborenne kuinnu hustru Sigridho Erlendz dottor fullan vitnisburd oc allan a uegna Peturs Thoresson at Olafer Pætursson skraddare lysti tijtt oc opta at han hafde giort festnad øl theirras Thores Unasson oc Gydu Thorkels dottor, oc hafde hann thetta festnad øl giort j Nordhlanden, jtem handselde oc Ragnilldæ Hakona dotter thenna vitnisburd ath hun var j brudlaupe Thores Unasson oc Gyda Thorkels dottor fyrnefndre oc thetta vilia fyrnefndar kuinnur sueria oc bera nar thess kann meder ath thurfua, oc thetta handseldu thær fyrnefndre hustru Sigridho meder fullu ja ok handarbande a uegna fyr nefns Petrs. oc til sannenda heer um settum mith okkor jnzcigle fore thetta bref er giørt var deghi oc are sem fyr segher.

Thord Eyvindssön, Lensmand paa Thoten, afhörer de Vidnesprov, som *Brynjulf Gunnarssön* i *Harnikt Henrikssöns* Ombud förte om en Lykke under Gaarden *Grimestad* (Balke Sogn, Thoten. jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 28. 3die Segl mangler.

566. 26 Februar 1424. Hofsvangen.

Þet se ollum godom monnum kunnigt at ek Þordher Eiuinzson leænsmader a Þotne var a Hofsuangænom a Þotne laugherdaghen nest efter laupars messo a xv are oc xx rikis mins virduleghis herræ herræ Eiriks med gudz nadh Noreghis konongs. tok ek þer æins mans vitnisburd er Bryniulfuer Gunnersson leth gangghæ j vmbodhe Harnikz Henrixsonar er sua æitir Þorgarder Þoresson er sua suor a bok med fullum æidstaf at þen lykkien sem ligher firir ofuan stofuonnæ vp moter ladhe medal lykkien at hon liggher half till Smidzgarden oc half høyrer hon konongænom till. ekkie sagdiz *hen høyræ anneth j sino barns minne. jtem kendis oc Stepan Tomasson at lykien sem þer liggher ofuan ath hon høyrde half honom Rullaugghie till en half honom Stepan fyrnemdom. Var ok Stepan Tomasson firir stemdher medan þenne vitnisburd gek. till þers mæiræ sannyndæ her vm þa sæther þesser goder men sem hia varo medan þettæ prof gek sem sua æitæ Olafuer Ogmunzson ok Haluordher Ogmunzson logretto men sin jnzsigle med mino jnzsigle firir þettæ bref er gorth var a dæighi ok are sem fyr sæighir.

Asle Peterssön vidner, at den halve Lykke paa *Grimestad* hörer til Smidsgaarden; hvem der eier den anden Halvdel vidste han ikke. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 27. Seglet vedhænger.

567. 27 Februar 1424. Dyren.

Þet se ollum monnom kunnigt at ek Assle Petersson kennez þers med þesso mino opno brefue at ek væith þet sat vera at half medal lykkien a Grimmæstadum liggher half till Smidzgarden a Grimmæstadum en ekkie væith ek till visso huart þen adræ hælfden æigher. ok till sanz vithnisburdar her vm sæter ek mith inzsigle firir þettæ bref er gorth var (a) Dyrinnæ sunnædaghen nest efter laupars messo a xv are ok xx rikis mins virdulegs herræ herræ Eiriks med gudz nad Noregs konongs.

Ogmund Gudbrandssön og *Tjeldor Peterssön* give til *St. Birgitta-Alter Marie-Kirken* i Oslo Gaarden *Gloslid* i Nitedalen til Bönnehold for sig selv og alle Christne.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 29. Seglene mangle.

568. 23 Juni 1424. Oslo.

Þet se ollum godhom monnum kunnikt at mit Ogmunder Gudbrandzson ok Thieldoor Peterson kennomptz þet mædher þæsso varo ofne brefue at mit hafuum gefuet til sancte Birgitte altere j Mari kirkiu j Oslo alt Glosliidh sæm liggher j Nytiudals sokn a Raumeriki mædher ia ok samþykt Einers Biornsonar gudh hans saal hafue Haraldz Gudbrandzsonar Þorlaugher Gudbrandz dottor eighne kono Einars fyrnemptz ok Helgæ Eiwindz dottor gudh *hans saal hafue. oss til æwærdelighe bønehaldz, ok allum cristnom salom mædher allum lutum ok lunnindum, sæm til þæira adernemfde iordo hafuer leghet fra forno ok nyo vttan gardz ok jnnan sancte Birgitte altare til æverdelighe ok altz afrædes. Til sannyndæ her vm settom mit okor jncigle firir þettæ bref er gort var j Oslo a Jons voku eftan a xv are ok xx[ta] rikis okors wyrdulighs herre herre Eriks mædher gudz naadh Noregs konongs.

Fire Lagrettemænd kundgjöre, at *Vidar* paa *Medalnes* og hans Hustru *Thorbjörg* gave en Sösterlod i Gaarden *Sunnby* paa Stranden til *Jon* Prest paa Ignebakke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 12 a. sigillat. forb. m. Brev af 13 Oktbr. 1433 nedenfor. 2det Segl vedhænger.

569. 13 August 1424. Ignebakke.

Ollum monnum þæim sæm þetta bref sea æder h[øyra send]æ Pæder Hofwordson Skegger Botolfson Olafuer Þorafson ok Hal . . . . . lagre]ttes men q. g. ok sina kunnikt gerande at meer warom i prest-g[ardinom a J]gnabakkæ sunnodaghen nest firir warfru messo fyrro anno domini m° cd xxiiij° saghum ok høyrdom a at Vidar a Medalnese ok Þorbiorgh egin kona hans gafuo sira Jone a Jgnæbakkæ ein systirdeil i Sunby sem liger a Strondænæ j fyrnemdæ sokn med lutum ok lunyndom ok allo rettofare ok allæ andræ logligar til tolur sem þau hafua til æruinga Asmundz Þosteinssonar. til sanyndæ her vm settom meer wor jnsigle firir þetta bref er gort war a degi ok are sem fyr segir.

Fjorten Domsmænd fastsætte Grændserne mellem vestre og östre *Glitheim*, og tildömme *Erland Kolbeinssön* og *Gunleik Gunnarssön* 1 Mark Guld hos *Germund Eyvindssön*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 26. Af 14 Segl vedhænge 1, 2, 3, 4, 6 og 9.

570. 30 Septbr. 1424. Glitheim.

Ollom monnom þeim sæm þette bref syæ eder høyræ sænder Magens Hakonsson Gløder oc Elef Þorgeirssyner Þord Ketelsson Olaf Þyøstolfsson Gvnner Kolbeinsson Þorbyørn Amundsson Jon Jonsson Gvdvlf Kristiærsson Jon Þoraldsson Elling Eivindsson Þorleif Drengsson Ketell Jonsson oc Halvard Niclizsson logrætemæn q. g. oc sinæ kvnnvkt gerende at wy warom aa Gliteim væstre garden oc øystre sæm liger j Bamlee a løgerdagen nest epter Mikellz møsse a xxx vj are rikez wars wirdvligx herra Erikx med gvdz nadh Norex konvngx oc j dom næmder millen Ærland Kolbeinsson ok Gvnlek Gvnnesson af einne halve, en af annare Germvnd Eivindsson at ganga deles gange millen vestre Gliteim ok øystre epter þy sæm vj gode mæn hafde ganget firir epter sornom vitnom. kiændez oc fyrnæmde Germvnd at sva varh, warh þet þa varr domer oc samþykt at þen garden fra fiællet oc nider vtj haslen vppa øfre siden scall stande vm alder oc æfue epter þy sæm soret warh, en þet gardstødet fra haslen oc nider vtj bergh nibben scall vare rætter laghe gardh j same gardstad sæm nv ær, þer till nokor sciælligh vitne fines annet sannere. jtem dømdøm merh Erland Kolbeinsson oc Gvnlek Gvnnersson ein mark gvlz af Germvnd Eivindsson optnæmder firir þet at han hafde kannet sigh af þeire jord lengre jn helder garden stænder nv oc mærkt oc stofret epter sæm þe godemæn sadhe firir oss sæm før

j førnæmde deles gang hafde waret. warh þesse saldaghe asætter a vestergarden Gliteim vp at lyvghe marcar gilde at Marteins møsse nv komber oc adre at Halvardz møsse þer nest epter oc sva mark gilde høst oc varh þer till loget ær. jtem varr oc vp givet j mark gvlz firir gode manne bøn scvld um han lvger væll þen halve med første saldage. oc till saninde sætte mer varh jnsigle firir þette bref ær gort varr a deige oc are sæm før siger.

Bagpaa: Vm deles gang millen Glitem.

Sigrid og *Ragndid Nikulasdötre* sælge med sine Mænd til *Sunulf Halvardssön*, hvad de havde arvet efter sin Mormoder *Sigrid* paa Kis i Gaarden *Steinrof* i Nes paa Hedemarken.

Efter Orig p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

571. 11 April 1425. Steinrof.

Ollom monnom þæim sæm þettæ bref sia ædher høræ sændhir Þostæin Vlfson ok Þorualdher Joonson q. gudz ok sinæ kunnikt gørande at meer varom a Stæinærofue j nædre gardenom a Stæinærofue eer ligger j Vllenhofs sokn a Nese iiii dag paskæ a vi are ok xxx her Erikx mæd gudz naadh Noregx konunger. saaghom ok hørdhom a at þau heldo ol hondom saman af æinæ halfu Erikker Æinersson Nicles Gudbrandzson Sigriidh ok Ragndiidh Nicles døtter ægnæ konor þæiræ æn af annæræ halfu Sunnulfuer Haluordzson. kiændes þa þau ol fyrnempdh at þau hofdo sælt fyrnempdhom Sunnulfue sua mykyn luuth som þær fyrnemdhær syster Siigriid ok Rangdiidh atthe j fyrnemdhom garde j Stæinærofue ok Siigriidh a Kise modhor modher þæiræ systromme hafde geuet þæim tiil giiftingær fræilst ok hæimolt firir huariom manne mæd ollom luthum ok lunnendhom som tiil haua leghet at forno ok nygho mæd sa(m)þykt Ase Stæinfinsz dottor modhor þæiræ oftnæmdom systrom. Jtem kiændes þau ok at þau hofdo vp boreeth fyrstæ pæningh ok øfstæ ok allæ þær j millom som j kaup þæiræ kom. tiil sanindh her vm sætthom meer okkor jnsiglæ firir þettæ bref som giort var a dæighi ok are som fyr sæighir ok a fyrnemdo Stæinærofue a Nese a Hæidmarkonnæ.

Bagpaa samtidigt med samme Haand: Bref vm Stæinærof eer ligger a Nese j nørdre luthonom a Hæidmarkonnæ

Bjarne Ogmundssön og to andre Mænd bygsle ti *Halvard* paa *Fævik* de 6 Öresbol i denne Gaard, som *Hellig-Legems Alter* (i Halvards-Kirken) eier, for 2 Örer gilde aarlig.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 87. No. 30. 1ste Segl mangler.

572. 3 Mai 1425. Oslo.

Ollom monnom þæim sæm þetta bref se æller høyræ sendir Biærne Ommundzson Eilifuer Þolfson ok Þorleifuer Jwærson quediu gudz ok sinæ kunniktgerande at meer hafuum bykt Haluarde a Fæwikum þet vj auræ bool som helge Likamo altare æigher j Fæwikum a Raumariki j swa mathæ at han skal thet hafua vm allæ hans liifs dagha ok wæl wppa haldæ swa som sino æghno som han siælfuer æigher ok lukæ til altaret ij auræ gildæ a hwariu are ok thet giordom meer med honom af thi fysto are er han kom til Fæwikæn. Til sannindæ sættom meer wor jncigle firir thettæ bref er giort war j Oslo jnuencio sancte crucis anno domini m° cd° xxv° a xvi are ok xx rikis wars wirduligs herræ herræ Erikx med gudz nad Noregx konongx.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Ivar Esteinssön* med sine Slægtninges Samtykke mageskiftede til *Paal Arnessön* Gaardene *Hillestad* og *Audne* i Ringebo imod Gaarden sydre *Björge* i Fodvang Sogn (Gudbrandsdalen.)

Efter Orig. p. Perg. hos Lensmand Coucheron i Ringebo. Seglene mangle.

573. 11 August 1425. Nordreim.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sendom mit Arne Þorersson ok Ewinder Esteinsson logretto men q. g. ok sine kunnikt gerande at mer warom a Nordreime j Fodfwange (j) Ringebw kirkiu sokn vm dagenom neste epter sancte Laurens dagh a sextande are ok xx^ta rikis okars vyrdeligs herræ herre Eiriks mæder gudz nadh Noriges konungs. sagum ok høyrdom a at þeir heldo hondom somon fyrst Jfuer Esteinsson af eino halfuo mæder fulre samþykt Øyie egin kona hans ok Alfs Esteinsson brodir hans ok Jngerid syster þeiræ at þaw samþyktu all þaw jerdeskipta som ader nempder Jfuer giorde mæder Pale Arnessyni. jtem frialsedhe opnempder Jfuer mæder samre hande þa ader nempdom Pale xij aura booll jerdir i sydre gardenom i Hillestodom ok xiij aura bool jerdir i Awdne er liggie i Brekkomme j Ringebw sokn mæder allom lutum ok lunnindom som til þeiri fyrnempdra jerdir ligr ædir legit hafuer fra forno ok nyo wtlan gardz ok innan fra sik ok sinum ærfuingie ok til Paalls ok hans ærfuingia til æigho ok alz afrædes. jtem frialsedhe adr nepder Paal opnempdom Jfuere aptr a mot fjortan aurabooll jerder i sydri Biorgom som ligger i Fodfuangh i fyrnempdra kirkiu sokn ok j godhe jord vell bygde mæder allom lutum ok lunnindom eptir fyrre skilmale. jtem var ok þet i þeire handrbande at hwar jordin

skall adre frialse. firir sanninde skuld settom mit fyrnempder Arne ok Euindher logretto men woor insigle firir þetta bref mæder þrotnempdom Jfuere er gordh war a deghi ok ar sem fyr sægir.

Fire Mænd kundgjöre, at *Thorbjörn Audunssön* og Hustru solgte til *Jarund Simonssön* 10 Öresbol i Gaarden *Kyrkjefjæll* i Klovedals Sogn paa Thjörn.

Efter Orig. p. Perg. i kgl. Vitt.-, Hist.- og Antiqv.-Akademien i Stockholm. Seglene mangle.

574. 2 Novbr. 1425. Steinkirke.

Ollum monnum them som thetta bref sea ædhær hæyra sændha Halvaardar Guttormsson Amvndh grein Helge Bærgulffsson oc Dagfinnar Nielsson q. g. ok sina kunnvkt gærande at meer varom a Steinkyrkiv kyrkivgarde a fredagen nest eptir alla hælgona dagh anno domini m cd xxv sagom mer oc hœyrdom a at thaugh hældo handom saman aff eine halfvo Jærundær Simonsson æn aff annare halffvo Thorbiorn Audunasson oc Margaret Simonadotter husstrv Tho(r)biorna. kendez thaug tha bæde hion Thorbiorn oc Margaret at thaug haffde sælt Jærunde fyrnemdom thiiv aura bool jard j Kyrkivfiælle som liger (j) Klavadals sokn j Thjorn friælst oc heimholt oc akærolaust fore huariom manne mædh allom luttom oc lunnendom som til ligar ædær leigit hafvar fra forno oc nyo vtlan gardz oc innan mæd allo affræde vndan Torbiorne oc Margaretto oc theira arfvom oc vndir Jærundh oc hans arffva til æværdalega eign oc alz affrædes oc kendoz thaug oc hafva vpboret aff optnemdom Jærunde fyrsta pæning oc siddarsta oc alla thes j mellom eftir thy som j kaup theira kom forre fornemt thiiv aura bol jord. oc vare thet saa at ein ffiordadeildær aff jordenne j Kyrkivffiælle funnidz meira en thiiv aura bool tha skulde hon væra sæld oc eigh vssæld oc Jærundar ædær hans arffvar skulde bittala ij markar gildar forre huart ørissbol ennan jorden funnidz meirj. oc til sannenda hær vm tha setto mer var in sigle forre thetta breff som giort var a deigj oc are sem fyr seigir.

Nikolas Thormodssön og Hustru afstaa til Biskop *Jens* af Oslo den halve nordre Gaard *Hellenes* i Hvarnes Sogn, Vestfold, og ½ Markebol i nordre *Fen* paa Grenland.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 2. Seglene mangle.

575. 25 Februar 1426. Kveld.

Ollom monnom theim sem thetta bref sea ædher høyra sender Nicolis Thormodsson q. g. oc sina kunniktgerande at ek mædh ja oc

samthykt Jngeborgho Olafsdottor eighna kono minna hefuir sæt oc lokit oc mædh handerbande oc frealsom wilia afhænt wyrdelighom fadhor hærra Jenes mædh gudhs nadh biscope j Oslo fire tha peninga sem ek war skyldugher biscops stolenom j Oslo j tiundæ wærdh oc adra laghlighar skuldher thæssa jærdher sem er halfuan nørdre gardhen j Hællonæsi swo mykit sem ek ther j atte oc ligger j Hwaranæs sokn a Westfold oc half marka boll j nørdre gardenom j Fææn er ligger a Grelande j Skidho syslo. Scal fyrnempder min herre biscopen oc biscopsstolen j Oslo thæssa adhernempdar jærdher hafua oc eigha mædh ollom lutom oc lunnindom sem til theira liggia ædher læghit hafua fra forno oc nyio wttan gardz oc jnnan til eweligho eigho oc altz afrædhis friælssar oc heimhollar firi hworiom manne. Oc til sanninde her vm setto thesser gothe men sem hia waro tha ok thenna satmall gerde sire Henrik Hinzsesson profaster j Tunsberge, sire Jfuar Helghæsson prester a Qwælde oc Pæter Nicolisson wæpnere sin jncigli mædh mino fire thetta bref er gørt war a Qwælde daghen nest eftir sancti Mathie apostoli dagh anno domini millesimo cd°xx°vj°.

Bagpaa: Vm halfuan nørdra gardhen j Hellonesi j Hwaranessokn. jtem vm halfua marker boll j nørdra g. j Fææn a Grelande.

Fire Lagrettemænd kundgjöre, at *Amund Arnessön* og *Thorstein Askelssön* lyste for dem, at de sloge *Helge Björnssön* saglös ihjel i hans Hjem.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 3. Seglene mangle

576. 27 Mai 1426. Vodin.

Ollom monnom þæim sem þettæ bref sea æder høyra sendhæ Gudmunder Findzson [Þiostol]fuer Germundzson Œyar Thordzson ok Torgiuls Sigurdzson sworne logrettomen q. g. ok sinæ kunnikt gerande at meer warom a Wodhine j westra Bergheime [a rett]hom stemfnæby a manædagen nestæ eftir trinitatis messo a xvij are oc xx^ta^ rikis waars wyrdæligx herra herra Erikx med gudz nad Norekx konongx høyrdhom at Amunder Arnæson ok Torstein Askelsson lyysto firi oos at þææir slogho Helgha Biornsson j heimilo sino saklausen, swa at han bleif þer dœdher [af v]forsyniw. till sanindhæ her vm settom meer woor jncigle fire þettæ bref er giort war a Wodhine a deghi oc are sem før seighir.

Hjarrand Thoraldssön, Provst paa Gerpen, *Nikulas Helgessön*, Prest paa Moland, og en Lagrettemand udstede Vidisse af foreg. No. 240.

Efter Orig. p. Perg. hos Hr. Lector Carlmark i Skara. Seglene mangle.

577. 11 Juli 1426. Mærdin.

Allom monnom theim som thetta breff see æller høra sændha Hiærandher Thoralsson proster a Gærpinne Niclis Hælgæsson prester a Molandhum oc Thorger Girmwnsson laghman j Skidho syslo. konukt gærandhe at wi warom a Mærdhinne jn die translacionis sancti Benedicti anno domini mcdxxvj^{o}. saghom wi ok inwyrdelica ywirlasum breff Herlogh Pædhersson wm Lith qwærn oc Holmstenskogh ok Tolgh swa ludhandhe som her æptir scrifwat standher. *[Nu fölger foreg. No. 241.]* Scriptum Mærdine die ac anno predicto nostrorum sigillorumque perpendentibus.

Thorolf Thorsteinssön, Lensmand paa Follo, optager to Mænds Vidnesbyrd om, at *Margareta Thoresdatter* eiede ½ Markebol i Gaarden *Sekkebek* i Vestby Sogn, hvorpaa *Gunnar Kolbeinssön* erklærede, at han ikke opbar mere af Gaardens Skov, end Hr. *Alfs (Haraldssöns)* Dötre deri eiede.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88 No. 5. Seglene vedhænge.

578. 4 Februar 1427. Vestby.

Ollom monnom þæim sæm þettæ bref syiæ ædher høyra sændir Þorolfuær Þossteinsson lænsmadær a Follo q. g. og sinæ kunnikt gerande at ek var a Vestby sæm liggar a Follo a tysdaghen nesta yftir kyndismesso a xviii are og xx^{tæ} rikis mins vyrdælikx herra herra Eirikx mæd gudz nadh Norikx konongs. tok ek þær þa ii. skilrik vitni er swa æitæ Gautær a Haughom og Andres Einærson og a book sworo mæd fullum eidstaf at Marghretæ Þores dotter atte og landskyld af tok af halfuær mærka bole jardær j Sækkæbæk sæm liggar j fyrsaghde Vestby sokn a Follo og ekki visstu þeir annæt sannære at fyrnefnt halfuær mærka bool j Sækkæbæc var æ fyrnemfdær Marghreto odall. viderkiændiz þær þa Gunnær Kolbeinsson at han ekki bygdhi j Sækkabæk skoghe ædher læigho wpp bar meiræ en herra Alfs dottær æigha. Og till sanninde hær vm setti Olafuær Biornsson logretis madhær siit jnsighli mæd mino firir þættæ bref er giort var a deghi oc are sæm fyrsæghir.

Haakon Guttormssön, Chorsbroder i Oslo, gjör sit *Testamente*, og giver Jordegods til Oslo Domkirke og forskjellige Altere og Præbender sammesteds, til (sin Sognekirke) *Sande* og flere andre Kirker og Klostre paa Vestfold, Romerike og i Borgesyssel. (jfr. No. 593.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88 No. 8. Seglene mangle.

579. 24 Februar 1427. Sande.

Jn nomine patris et filij et spiritus sancti amen. Ek Hakon Guttormsson korsbroder j Oslo. heill at samuiti mino æn þot nokot swa kranker at likame. gerer þetta mit testamentum sem ek will at vbrigdheligha skal haldaz gudi till lofs, ok hans signadha modor iumfru Marie ok allum heilaghum monnum til dyrdhar ok forældrum minum ok mek til saala hiolp. Gefer ek fyrst gudhi saal mina ok heilaghum kirkiu gard likam min. ok væll ek mik lægharstadh j domkirkiunne j Oslo vider sancti Andres altare. ok gefer ek til þet altare halft fiordha [øyris] boll j øystastæ gardhenum j Gellastadum er ligger j Bergs sokn j yttra lutanum Borgharsyslu. þo odals [monnu]m til lausnar. huart øyris bol firir fim marker gildar, ok þen sem þet altare hefir læsi a hueriu aare i[x] messor firir saal mina etc. jtem gefer ek til fyrda Oslo kirkiu gard min Gellæstadha vestastæ gardhen med Arkarudhi sem liggia j fyrde Bergs sokn med allum lutum ok lunnindum sem þer til liggia. swa at halft þeire kirkiu til byggingar ok halft till communam korsbrødra þer firir saal Guttorms fadur mins, modur minna Sigridho ok mina, till eueligs artidha haldz med ringing vax ok offer sem siduane er, ok sacrista j Oslo fa till pund vax ok iij marker peninga at bega mek med, þa ek iardhas skal med gudz vilia, ok þer firir følghi sacrista alle landzskyld af fyrdum vestasta gard Gellastadum. swa at han hafue væll sin fuldnadh þer firir. jtem gefer ek min hws j canunka garde j Oslo til Vlfuini prebenda. ok þen sem hona ok þeim hefir læsi æder læsa late ix messor firir saal mina etc. a hueriu aare. jtem gefer ek serligha iij nobela til at lata beganga mik med j Oslo at kirkium ok klaustrum þer. ok serligha i nobell ok i gylden at skifta med almoso folki þer eftir raadhe minna *exequotorum. jtem gefer ek til sacristiam j Oslo kirkiu [sy]lf skall pro reliquiario. jtem gefer ek till Sanda kirkiu vphældez half marker boll j Fytænne. en til prestbordzens þer ij aura bol j Hanaholm ok Haukoyna er ligger vider Oorøyna sem kallaz half marker bol, ok þer med half marker bol j Arnarudi ok iij aura bol j Skialabergi. ok skulu presta þer huar eftir annan halda artiid mina a hueriu aare. jtem gefer ek till Nioterøy kirkiu iij aura bol j Fitenne er ligger j Sanda herade. halft kirkiunne til vphældez en halft prestenom til bønahaldz. jtem til Tiumo kirkiu vphældez swa mykit sem ek eigher j Aufuini j Velløy. swa at arfuar Frodha hafue þer lausn aa. jtem til Stokka kirkiu vphældez swa mykit sem ek æigher j synsta Skardabøle. jtem til Bergs kirkiu j Borga[rsys]lu Torfuarudh. halft kirkiunne til vphældez en halft prestenom til bønahaldz. swa at han halde artiid a hueriu aare firir sall

fadur mins modor minna ok mina. jtem til Skiabergs kirkiu halft Missarud ok halfuen Vppegarden er ligger j Vedal. jtem prestenom þer Bergh med Vestabergi til eueligs bønahaldz. jtem Jngradals kirkiu i ku til vphældez adra Rodka kirkiu ok þa þridiu til Hwala kirkiu vphældez. ok skal Giurder maagher min þeim afhenda. jtem til Olafs kirkiu j Borghenne ii kyr til vphældez. jtem til Olafs klauster j Tunsbergi swa mykit sem ek ægher j Hææm j Þiodlings sokn. jtem til Þiodlings kirkiu ij kyr, adra til vphældez ok adra til [bø]nahaldz. Ok væll ek til exequtores mins testamentz heiderligha men herra Olaf abbota j Tunsbergi ok [sira] Toka Nicholasson korsbrodor j Oslo, ok huarn þeira vm sik, at fuldfølghia þui sem logh vilia ok e[fn]e er þeim til. Ok til sanninder her vm setto þesser godi men sira Rane Petersson ok Smider Einarsson sin jncigli med mino firir þetta bref er gort vor a Sandum die sancti Mathie apostoli anno domini m°cd° xx° septimo.

Bagpaa: Testamentum meum Haquini quo ad ecclesias etc.; med anden Haand: Gellæstadum j Borgasyslo ad altare sancti And[ree]. Gellastadum med Arkarudhi, jtem husen til prebendam Vlfuina. jtem æn andra jorder sta her tilskrifner. vm kirkior oppa Westfolden.

Eindrid Erlandssön kundgjör, at han til St. Svituns Ære og af Venskab mod den udvalgte Biskop *Audun Eyvindssön* eftergiver denne alle Udredsler af Domkirkens Jorder i *Stavanger,* saalænge de herom ere enige.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 7. Seglet itu.

580. 12 Marts 1427. Borde.

Allom mannom þeim sæm þetta bref sea edher høyræ sænder Endridh Erlendzson høwetzman a Tunsberghs hws oc sysluman j Ryiafylke q. g. oc sinæ kunnightgerande at ek hafwer j heidher vidher gudh oc sancte Swiptwn vnt oc giffuet erlighom oc heiderlighom herra herra Audhune Ewindzsyni, electo Stawangrensi confirmato. frij oc allungis frelsæ j reettan kærleik oc vinscap alla þa wtskyld som lwkaz eigher af ollom domkirkiunnar jordhom oc eighnom j Stawangre som hon nw eigher. swo lenge som oss baadhom þar vm semer. Till sannynda her vm sette ek mith jnscigli fore þetta bref er giort var a Bordho a Gregorius messo dagh anno domini m° cd° xx° septimo.

Bagpaa: Bref herre Endridz vm vtskyld.

Kong *Erik* tilskriver *Raadet i Bremen*, at han har modtaget dets Meddelelse om, at Bremen er *udtraadt* af *Hanse-Forbundet*, og tillader dets Borgere frit at besöge hans Riger.

Efter Orig. p. Papir i Bremens Arkiv. Brevform med Spor af udvendig Forsegling.

581. 6 August 1427. Kjöbenhavn.

Ericus dei gracia Dacie Swecie Norwegie . Sclauorum Gothorumque rex et dux Pomeranie.

Vnsen vruntliken grut, mit heile an gode. Wetet leue vrundes dat wi juwen breff vornomen hebben, vnde ok de vtscrifft de gij vns nw senden van deme breue den jw de stede gesent hadden dar se jw vte der Henze mede vorkundigen alle vriheit vnde menscopp mede vorbeden in den Henzesteden to hebbende vffte to brukende in deme lude alse gij dat scriuen, dar wi vns doch nicht ane vornemen dat se jennige redelike sake to jw hebben dar se jw dat vmme doen, na vnseme dunckende, so is dat men ere ouer moet also se ok iegen vns angehauen hebben, vnde sint vnse viende wedder got ere vnde recht. Vortmer alse gij scriuen wer gii vnse land vnde rike icht soken mogen in velicheit, wente wee van den vnsen to jw kumpt, de scal geveelighet wezen alse gij dat scriuen, des wetet, dat wi nichten weten wan leue vnde gud mit jw, dar vmme mote gij onse rike wol soken wente gij scolen vnser vnde der vnsen all velich wezen, dat gij dat wedder in deme geliken also bewaren also gij vns dat to gescreuen hebben. wor de vnsen komen dar gij des macht hebben. Ok vorneme wi van Janken borger to Ripe de vns desse breue brachte wo em des an jw duchte dat gij gerne vurder in endracht weren mit dessen riken; also vffte de stede vffte anders we, jw jenige ouerlast don wolden, wes gij jw denne to dessen riken vorseen mochten, were jw sulkes wes to sinne dat moge gij vns enkede scriuen edder ok mit muntliker warafftiger bodescop vns dat beualen, wes wi dar denen gudes to don konen, dat do wi gerne, dat id to langer tijd in guder endracht tusschen jw vnde den riken bliue dat sege wi ganze gerne, darmede beuele wi jw deme almechtigen gode. Screuen to Kopenhauen des mikwekens vor Laurencij vnder vnsen secrete anno etc. xxvij.

Udskrift: Den ersamen vorsichtigen borgermesteren vnde ratmannen der stat Bremen vnsen leuen vrunden.

Olaf Lafranssön sælger til *Eilif Helgessön* sin Gaard *Boda* i Lit Sogn i Jæmteland, som hans Fader för havde solgt til Eilifs Fader.

Efter Orig. p. Perg. i kgl. Vitt.-, Hist.- og Ant.-Acad. i Stockholm. 2 Segl vedhænger.

582. 6 Decbr. 1427. Lit.

Thes kænnis iak Olaff Laurenzson med thesso mino vpno breffue mik haffua sælt biskedom manne Eleue Hælgeson eth godz som Bodha heter ok j Liith sokn ligger huilkit godz min fadher thet førn sælt hafde forda Eliffs fadher fore sua manga pæninga theim badom anøgdhe. forty stadfester iak honom thet sama kop ther min fadher giorde ok hemollar honom thet fore huariom manne fra mik ok minom arfom ok allom androm ok vndir han ok hans arfua til æuærdelika ægho. ok kænnis iak mik vpboret hafua the forda pæninga mik til fullo nøyio. til mera visso bidher iak ærliga mæn som ær Hakon Laurenzson lagman i Jamptalande ok Helghe i Rødestadom sin incigle hængia fore thetta breff mik ey incigle sielwom ægande. Scriptum apud ecclesiam Liit anno domini millesimo cd° xxvijmo die beati Nicholai episcopi.

Joan Pilt, Sigurd Ragnhildssön og *Karl Baardssön* sælge til *Eirik Öysteinssön* Gaarden *Ryndin* i Refsunds Sogn, Jæmteland.

Efter Orig. p. Perg. i kgl. Vitt.-, Hist.- og Ant.-Acad. i Stockholm. Seglene mangle.

583. 12 Marts 1428. Bjørnö.

Allom mannom theim som thetta breff høra hæller se helsom wi Joan pilt oc Sigwordher Ragnilleson oc Karl Bardhason kerlika med varom herra. kennoms wi med thesso waro nærwarande opno breffue ath wi hafuum salt oc vplathin godhom manne Erike Østenson j Øiasio varth goz som Ryndhin hether ligiandhe j Refsundha sokkn fore fyrathyghi iæmpska marchir j swa matho ath iak forda Joan pilt hafuir oppburit a minæ vegna xxti iæmpska march aff forda Erich Østenson till fulla nøgio oc alla, framdelis hafuir iak fordæ Sigwordher Ragnilleson oppburit xi iæmpska march a mina vegna till fulla nøgio oc alla, sidhan skulskøthe iak forda Sigwordh Erich Østenson Karl Bardason vm ix iæmpska march oc iak forda *Kark Bardhason opburit hafuir aff fordæ Erich Østenson ix iæmpska marc till fullo nøgio oc alla. Ythermeir kennoms wi thet alle ath wi haffuum opburit helan pæning oc halfuan oc alla ther j millom som j køp wart kom til fulla nøgio oc alla, for thy skøthom wi fordæ Joan pilt Sigwordh Ragnilleson Karla Bardason thetta forda goz alle Rynden wndhan oss oc varom arffuum oc vndher fordæ Erich Østenson oc hans arfua med hult med haga vatn oc vedestadum nær by oc fiærin oc als ingo vndan tagno, med lanslagum som j ær adher laglika gafuum giffuit oc salum salt til alla odhals

æwerdelike ægo med obrigdelike stadfestilse oc køp vatthom oc atta fastum føre nempdhom. Til mero visso oc vitnisbyrdh thessins bref tha bidiom donde manna jncigle fore thetta breff herra Torsten Paualson kirkioprester j Liit Nisse Berg Amundher j Vtby. Scriptum Byørnø anno domini m° cd° xxviij in die Gregorij pape.

Tre Mænd kundgjöre, at *Arnald Aslakssön* vedgik, at hans Værfader havde solgt til *Gunnar Eyvindssön* 2 Öresbol i Gaarden *Laugjord* i Frauner Sogn i Lider.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 10. Seglene mangle.

584. 24 Juni 1428. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sænder Gijsle Amundasson Hakon Reidharsson oc Narfue Biørnsson q. g. oc sina kunniktgerande, at meer varom nær wm Jons woku daghen j Oslo, aar efter gudz byrdh m°cd°xx°viij saghum oc høyrdhum handarband mellom Audhen Gunnarsson oc Arnalder Aslacsson oc kændis þa Arnalder fyrder, at wærfadher hans hafde sælt Gunnare Ewindassyni twa øris booll j Laugiordh sem ligger j Fraune sokn j Lidhum frælst oc heimolt firir hweriom manne. kændis oc þa fyrder Arnalder at han hafde þer føre vpboret fyrsta penning oc sidhersta, oc alla þer mellom. jtem kændis oc fyrder Arnalder at han war fuller oc loglighen vmbudzman a wærbrodhors sins weghna. her vm settom wi waar incigli till mere wissu oc vitnisbyrdh firir þetta bref, er gort war a aare oc dæghi sem fyr seghir.

Bagpaa: Breff vm ii aura bol j Laugiordh som ligger j Frauna sokn j Lidhom oc Audhun Gunnarsson gaf j testament.

Kong *Henrik VI.* af Frankrige og England klager til Kong *Erik* over, at nogle engelske Kjöbmænds Folk ere dræbte og plyndrede i *Finmarken*, og forlanger Sagen undersögt og paadömt af vedkommende Dommere. (jfr. I. No. 670, 756).

Efter en Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 122b. p. kgl. Bibl. i Stockholm (A. 26 fol.)

585. 14 Septbr. [1428?] Rouen.

Serenissimo principi Erico dei gracia Dacie etc. Henricus eadem gracia Ffrancorum et Anglie rex dominus Hybernie salutem et fraterne dileccionis continuum incrementum. Serenissime princeps ac frater et awncule noster karissime quantum in regibus bonum sit iusti-

ciam colere ac sua cuique iura seruare et non sinere quod prauitatis sed quod racionis est fieri, regia vestra serenitas non ignorat. Nuper serenissime princeps Thomas Bentzson Johannes Springeseldes Richardus Thawites Wyllins Tiik mercatores et subditi nostri in Anglia post longum mestumque silencium nobis supplicacione quadam querula insinuarunt, quod circa festum Johannis baptiste anno domini mcdxxviij° sub spe certa firmaque fiducia veteris amicicie que inter nos alterutrum et vtriusque nostrum regna pariterque regnicolas abolym viguisse cognouerant, duas naues variis onustas mercimoniis, in quibus substantiarum suarum non parua porcio consistebat, ad terrarum vestrarum confinia conducentes, jn quodam portu regni vestri Noruegie in partibus de Finmarke post maris discrimina applicuerunt incolumes, vbi post dies aliquot nonnulli officiales regni, videlicet Thomas Mort Thorleff Johannis Laurencius diækn et Bero Agge predictos subditos nostros ob mercandi pretextum adierunt et affabili more mercatorum tractantes de mercium precio assecurabant se mutuo, quod bona fide et sine dolo empcionis et vendicionis simul inirent commercia. Verum cum post xx. dierum vel circa fluxum, quibus idem officiales regni videbantur cum predictis mercatoribus nostris modos tenuisse empcionis et vendicionis amicabiles et honestos, subito gentem finitimam popularem aduersus eos cum sedicioso tumultu concitabant et eorum personas nichil tale fieri suspicantes, nec non et merces quas predicti officiales paulo ab eis comparauerant hostiliter inuaserunt xvj ex inermibus nautis crudeliter et absque omni miseracionis pietate in ore gladii trucidabant, alios autem sub dire captiuitatis vinculis morte deficere, alios post penalem carceris squalorem non nisi prius soluto excessiuo redempcionis precio ad propria repatriari permiserant, residui vero quibus vix euadere desuper datum erat in naues suas se precipitare et profuge presidio spacioso se mari committere sunt coacti. Hec inquam serenissime princeps, ut multa paucis perstringamus, enormia dictorum subditorum nostrorum querimoniam concepimus continere. Et demum inferebant, quod preter horrendam occisorum stragem que reparari non potest, duorum milium et quadringentorum ad minus nobilium iacturam secundum eorum veram ex consciencia estimacionem sunt perpessi. Rogamus igitur ex corde fraternitatem vestram, contra cuius beneplacitum hec si veritate nitantur non ambigimus perpetrata, quatinus iusticiariis regiis ad quos pertinet mandare velitis eciam iniungendo, quod sincera premissorum veritate comperta pretermissisque dilacionibus minime necessariis ad debitum, prout rei qualitas postulauerit, procedant iusticie complementum, jta ut super isto sollicitudinem vestram regiam agendis maioribus occupatam

nostris denuo infestare literis non sit opus. Tenentes de nobis frater et awncule noster karissime pro astanti, quod amoris interni verum affectum quam ad vos semper habuimus et habemus illesum in archano cordis nostri seruantes et idipsum contemplantes in vobis honorem vestrum sicut proprium indifferenti zelo prosequimur, et vestrates quociens ad nostre dicionis terminos declinauerint, cum omni mansuetudine suscipi volumus et benigne tractari, quemadmodum eidem fraternitati vestre jd a nobis per suas literas requirenti nos nuper significasse meminimus. Serenissime princeps ac frater et awncule noster karissime, rex celestis glorie vos conseruet incolumem et longeuum votiuorumque concedat successuum incrementa. Datum sub signeto nostro apud villam nostram Rothomagi mensis Septembris dei quarta decima.

Overskrift: Planctus regis de strage.

Aslak Bolt, Biskop i Bergen og Archipostulatus til Nidaros, og Nidaros Domkapitel udfærdige en Fortegnelse over det *Lösöre* af alle Slags, som han havde medbragt fra Bergen til Throndhjem.

Efter Orig.-Dentur p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 14 No. 6. a. Begge Segl ere paatrykte Brevet. (Trykt i Nye Danske Magazin I. 3—8.)

586. 22 Februar 1429. Throndhjem.

Jn nomine domini amen. Sakar þes at væroldin ok all værolzlikin þing æru forgangelik ok menniskionna minne er brioskelikt af þy at alt minnaz ok eingte forgløma er gudz signadha nadh ok ey menniskionna sniældheit. huar fore wyrdelighin herra ok andelighin fadher biscop Aslac j Bergwin postulatus in archiepiscopum Nidrosiensis ecclesie ok hans capitulum sama stadz wordhu swa ofuer eino at þet godz ok hafwor som han sielfuer med sik hiit til Trondeims førdhe. swa ok þet som sidhan kom med hans swenom ok skipom. skulle skrifuaz j þueim cyrographis han ein nær sik hafuande ok annan capitulum swa som her eptir følgher. Anno domini mcdxxix° ipso die cathedre sancti Petri apostoli varo swa mang þing. kommen til Trondeims vpp a biscops gard med vars wyrdeligx herra biscop Aslakx swenom i einne snæckio som hæitir Closter løpare ny af eik med allom reidhskap. ok i andre som hæitir Catrin med allom reidhskap. jn primis ein lang kista. ok var i henne swa mang þing. ij stokko høghinde med sæt verk. jtem ij silke høghinde. jtem ij sængt silke høghinde med hans skiolde þekn. jtem j ørna gaat swart sængt med silke. jtem ij rødh ny silke høghinde. jtem j stok høghinde af þet sama. jtem iij ny høghinde med sæt verk ok med sylfuer. jtem j krokstaf med

fiils been. jtem ein annor kista ok vare swa mang þing i henne. jn primis xij ny høghinde wer med bokstafua. jtem xij ny høghinde med lebardhe ok rødhleske. jtem ij stora speghla. jtem serdelis eit dusin høghinde ny med rødhlaska oc hans skiold. jtem j dusin høghinde med lybist verk oc rødhlaska. jtem j dusin høghinde med rødhlask ok hwit lædher. jtem j stoor dyna ok ij adhrar mindre ok ij hofdhalagh. jtem en ein stoor kista ok vare swa mang þing i henne: ix godh half stycke engilst clædhe. jtem i einom packa vj half stycke clædhe. jtem ein stoor pryzsk kista ok vare swa mang þing i henne. jn primis j stycke clædhe røt amsterdamst. jtem eit swart amsterdamst. jtem j halft stycke grat engilst. jtem j halft stycke swart hollanzst. jtem j røt got engilst. jtem j blat engilst varu clædhe. Ok her vt af sende adherder wyrdeligin herra biscop Aslac til Swerikis med herra Vilkin sinom capellan xviij half stycke klædhe at køpa med kopar til kirkionna behof vppa hufuona ofuer sancti Olafs skriin. jtem ein kista all beslaghen vndir ok aa med iarn ok var i henne swa mang þing. jn primis ein skinfæl ny af bæfuer. jtem j stort røt aclædhe sayn sængt med hwita hæghra ok fodhrat med gult sæter. jtem j nyt aclædhe med hedhen stycke mit vtj ok vm kring med gyllene stycke oc fodhrat med røt sæter. jtem j stort brunt aclædhe med ein kalf. jtem j grønt engils aclædhe. jtem ein annor kista all beslaghen med iarn ok var i henne swa mang þing. jn primis ein otter skinfæl. jtem j lædher lakan nyt. jtem iij engilst aclædhe. jtem j stort hwit engilst aclædhe med ein kalf. jtem j engilst aclædhe ok j tæpidhe. jtem ein pryzsk kista ok var i henne swa mang þing. in primis xxvj duka sprangadhe glitadhe flamske ok typpingx duka ok alle nyie. jtem ein liten kista ok er i henne swa mang þing. jn primis xxj handclædhe med alla hand gerning ok all ny. jtem xiiij dyurs hudhe mæntadha. jtem ij kistor var þer innan j fota clædhe kostelighit. jtem xv bæinkia clædhe ok vare þe xiij ny ok ij æru nokot hafd. jtem ein ark med skiold ok er swa møkit j henne jn primis ij bolte med bleikt lærept. jtem j bolt med got obleik lærept. jtem v par bleikt lakan ok vj alna langt hwort ok all ny. jtem j par lakan nokot hafd. jtem ein capella kista. var þer vtj jn primis j pastorale j graduale notatum jtem j missale, iij psaltare. jtem j krokstaf vttan stafuen. j mytra. j par sandalia. j par glofuer. jtem j par røt messo klædhe med hedhen stycke ok godhe gulbordhe. jtem j par messo klædhe brunt med stora gulbordhe. jtem j tafla med crucifix af fiils bein. jtem j altare stein. jtem ij altare bruner annor sængt med sylfuer ok annor med hwit silke. jtem ij roket. jtem ij corporalia hws annat af hedhen stycke ok annat af gyllene stycke ok þer vare corporalia med af lærept. jtem iij par costelighen liinklædhe. jtem ij sma clokkor. jtem

j stoor kamb af fiils been. jtem ein pryzsk kista er þer vtj j bunadh v alna minder en xl langer af grønt ok røt sayn ok sprang millem ok er þer vtj iij bilete sancte trinitatis sancti Olaui ok sancte Sunniue. jtem eit minder en xl stycke med sæt verk til ein bunadh. hwart stycke iiij alna langt. jtem j tield med røt sayn ok sprang xij alna langt. jtem j bunadh med sayn ok sæt verk xiiij lang. jtem iij sparlakan j røt ok ij rødh ok grøn af sayn. jtem j stoor ark ok er þer vtj j vnder tield med sæt verk xxx alna langt. jtem iij husbonadhe med sæt verk ok med bilæt ok water farghen. jtem j husbonadh kostelighen med water fargha gul oc sylfuer. jtem ein hoof med islænskom ræflom. jtem ij steinklædhe nokot haft. jtem vij ny staal panzare ok ij lyre ok j blank platæ. jtem j pækill hufua. jtem ein pryzsk kista þer er vtj ij psaltare. ein passionarius. eit pastorale. jtem ein kronica gestorum Noricorum. jtem ein antiphonarius de sancti(s) cum noua nota. jtem liber reuelacionum Birgitte. jtem vnum breuiarium in duobus voluminibus cum notis. jtem compendium theologice veritatis. jtem vnum breuiarium per totum annum secundum modum Bergis. jtem textus Boecij de consolacione. jtem summa virtutum. jtem sermones dominicales Jacobi de Voragine. jtem vj deker tyzst perman. jtem vj stoor sylfbuen horn. ij kløør ok eit vædher horn sylfuer buen ok forgylt. jtem ein stoor ny pryzsk kista ok var þer vtj textus Britonis. jtem j stok høghinde af silke. jtem j ny bryggio kætil som tæker xiiij tunnor. jtem viij kopar kannor. ij stora ok sex sma. jtem xij tin kannor stora ok sma ok ij half kannor. jtem vij tin staup. lang. jtem ij smorfat med fotom ok af tin. ij almusefat af tin. jtem halft dusin stoor tinfat. jtem j dusin med stoor tinfat. jtem ij dusin nakot mindre af tin. jtem ij dusin en mindre tinfat. jtem en j dusin a sama matu ok all af tin. jtem ij dusin engils tinfat. jtem j litet dusin af sama slagh. jtem iij par nyie tinflaska hwort større en annat. jtem j par staal flaska med stoop. jtem ij par stora lædher flaska. jtem j par nokot hafde. jtem j dusin kolgrytur som hwor staar i adhre. jtem ij pannor ok ij fota grytur. jtem ij morteer med stempla. jtem vj kopar staka. jtem v kostelighen vatzkaar. jtem iiij kosteligha mullogher med buler. jtem vj vatzkar. jtem iiij mullogher. jtem j glødhepanna. jtem j Varfru bilete ok ein tafla af marmor stein. jtem ein annor tafla med Varfru ok sancti Nicolai bilætum. jtem j sancti Olafs bilæte. jtem ij stora horn lyktor. jtem iiij messingx lyktor. jtem xij stoor rødh fat. jtem v ferghat stoor fat. jtem ij korghar fulla med rødh fat vttan hwit fat. jtem viij fat iarn. jtem iiij skippund bly. xxviij stycke myøl. ij tunnor hweite myøl. jtem j sæk humbla. jtem ij tunnor hwalspæk. jtem ij kostelighen pryzsk bord. jtem ein ferghadh kista væl iarnadh ok

var þer vtj j bordha til eina casulam. jtem ein kalik. jtem ij pund røkilse, jtem j kostelikit skak þafuel. jtem mang annor sma þing. jtem eit bradhspyt. jtem iiij tunnor tyzst salt. jtem j ladike med xxx rødh fat.

Jtem swa møkit hafde firder werdugher herra biscop Aslac med sik til Trondeims þa som han første kom. ij swart sylf belte forgylt. jtem iij lindar vppa bordhur langa ok væl beslaghna ij forgylta ok j oforgylt. jtem ein grøn linde beslaghen ok forgylt. jtem eit forgylt sylfkors. jtem eit kors af got nobila gul ok med dyra steina som vægher viij ok xxx swara nobila. jtem eit mindra gulkors som vægher ein swaar nobel ok xx. jtem xiiij finger gull med saphire steina som vægha ix swara nobila ok xx. jtem annor gulfingren med dyaat ok smaragdha som vægha v nobila ok xx. somma vttan steina. jtem vj sylf stoop. jtem iij nobila ok femtio. Til ytermeire beuisningh ok stadhfestilse at swa er som før skrifuat staar settom wer biscop Aslac vart secretum ok capitulum vart sit secretum fore þetta bref som skrifuat var i stadh aa dæghi ok aare som før seghir.

To Mænd kundgjöre, at *Gyrd Ketilssön* oplod til *Peter Nilssön* paa Biskop *Jens's* Vegne i Oslo Gaarden söndre *Vardle* med underliggende halve Ödegaard *Falerud* i Haugs Sogn paa Eker, for Mened, Domrov og andre Forbrydelser, samt at *Gyrd* ligesaa forpligtede sig at böde 30 Mark Penge og derfor pantsatte Gaarden *Reggestad* i Vaale paa Vestfold.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 11. Seglene mangle.

587. 17 Marts 1429. Tunsberg.

Ollum monnum þeim sæm þettæ bref siæ æder høyra sændær Sigurder Siofarsson [log]man i Twnsberge (ok) Biorn Haluardzson q. g. ok sina kunnicht giørande at midh warom þer neer saghom oc høyrdum vppa at Giordh Kietilsson sættæ mæd ja oc handarbande Peder Nielssyni a biscops Jæns vegne garden syndre Wardlæ som ligger a Eikiom j Haugs sokn, oc øyde garden Falarudh halfuan som þer till høyrir mæd allom lutum oc lunnyndhum som till ligge oc ligith hauer fra forno oc nyio vtan gardz oc jnnan firir þe sak som Peder Nielsson hafde till Giordh førnempdh vm mæ[inæid]h oc doomrof oc andre fleire sakæ som Peder Nielsson till honom hafde, oc þer till skall en Giordh Kietilsson gifuæ oc Peder Nielsson xxx mark j gangs pæninge, oc þer hauer Giorder seth Peder Nielsson till pant fore Ræggestadha som ligger j

Wala sokn a Vestfoldh fore þe xxx mark. Scriptum Tunsbergis feria quinta ante dominicam palmarum anno domini m°cd° xxix° nostris sub sigillis.

Bagpaa: [Bref vm] Wardla j Hauk sokn a Eikiom oc Falarwdh halfuen, oc vm xxx mark j Reggestadhe.

Tre Borgere i Oslo kundgjöre, at *Olaf Thorgeirssön* solgte til Raadmand *Aske Thorgeirssön* 12 Öresbol i Gaarden *Bjordsin* i Akers Sogn, Oslo Hered.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 15 a. 3die Segl mangler. Sigill. forb. med fölg. No. 592.

588. 31 Marts 1429. Oslo.

Ollum monnum þæim sem þettæ bref sea æder hœyra sendhæ Olafuer Erikxson radman j Oslo Olafuer Jonsson oc Torkell Þorbiornsson borgare oc logrettomen þer samastadz q. g. ok sinæ kunnikt gerandhe ath meer warom j herra Giwrdz gardhe j Oslo torsdaghen j paska wikunne a xl are rikis waars wyrdæligx herra herra Erikx med gudz nadh Norekx konungx, saghom oc hœyrdhom a at Olafuer Torgeirsson seldhe Aske Torgeirssyni radmanne j fyrdom stadh Oslo, xij aura booll jardar j Biordzine som ligger j Akerssokn j Oslo heradhe firir v merker hwart œyris booll friælst oc heimolt firir hwarium manne med ollum luthum som þer till ligghia æder leghet hafua fra forno oc nyo wthen gardz oc jnnan med ollum lunnindhom, fra sigh oc sinom erwinghom oc vnder fyrden Aske oc hans erwingha, gaf oc sire Torgeir fyrnempndz Olafs fader thettæ fyrnempdæ xii aura booll Olafue adrnemfdom till giftinghar oc firir sinæ arbeiditz lœœn som bref þer vm wattar. Thill sanindhæ her vm settom meer woor jncigle firir þettæ bref er giort war j Oslo a deighi oc are sem fyr seighir.

Bagpaa: Bref vm Biorzsin.

Sex Lagrettemænd undersöge efter Opfordring af *Holte Bjarnessön* og *Borghild Ivarsdatter* den Lod i Gaarden söndre *Holm* i Lysedal, som hun gjorde Paastand paa, og fradömme hende derpaa samme.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 12. 6te Segl vedhænger.

589. 30 Septbr. 1429. Holm.

Ollum monnum þæim sem þettæ bref sea æder høyra sendæ Jens Olafsson Steinar Aslakxson Sigurder Torgeirsson Jon Asmundzson

Halstein Paalsson ok Jon Einersson sworne logretes men q. g ok sinæ kunnikt gerande at meer warom a sydra gardenom a Holme som ligger j Hofwinæ sokn j Lysædale j øfra lutanom j Borgasyslo j Wima skipreido a fredagen nestæ eftir Michials messo anno domini m°cdxxnono, warom meer till kallade af Holte Biærnesyni af einne halfw en af annare halfw Borgillæ Jfuars dotter med begias þæira ja oc handarbande at skoda oc vmdoma þet ij aura booll oc andeill som fyrd Borgillæ kiærde jn j sydra gardhen Holm. genghom meer þa saman oc skodadhom oc jnwyrdæligha at hugdhom, dømdhom meer þa þet ij aura booll oc andeill swa mykyn som fyrd Borgillæ sagditz eigha j fyrdom gardhe Holme fra hennæ oc henners erwingha oc vnder fyrnemfden Holte oc hans erwingha till æwerdæligho eigho oc altz afræditz. war oc þet j warom doom at fyrnemfd Borgilla skulde eingha tilltolu hafua till sydra gardenom j Holme fyrnemfdz sakar þes at opnemfnedh Borgillæ hafde manga peninga vth beth firir sin mwn oc hender som ma(n)ghom godom monnom witerligit er, war oc Andres Audulsson jawærande þa som þennæ domer gek. till sanindæ her vm settom meer woor incigle firir þettæ bref er gort war a Holme a degi oc are sem fyr seigir.

Fem Mænd kundgjöre, at *Amund Sveinungssön* afstod til *Thorleif Thoraldssön* 3 Öresbol i Gaarden *Laukeberg* i Aabygge Skibrede, hvorved de vare forligte om Arven efter Amunds Söstre *Gro* og *Ulfhild*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 13. 1ste og 2det Segl mangle.

590. 18 Oktbr. 1429. Laukeberg.

Ollum monnum þæim som þettæ bref sea ædher høyræ sender Henrik Assmundzsson byfoghotte j Tunsberghe, Ewinder Þormodzsson Þøstolfuer Gunnarsson Eghill Sighurdzsson Þolfuer Asbiornasson q. g. oc syna meer wilium þydher kungøra ath meer warom aa Laukaberghe som ligger j Aabyghea skyppredh j yttralutanum j Borghasysslo a tysdaghen første aa wættrenom a eno are oc fioratiundha rykis waars wirdulix herra Erikx medder gudz naadh Noreghiis konongs. saghom oc høyrdom aa ath þæir heldho handom saman af eynne halfuo Þolleifuer Þoraldzsson, ok af annare halfwo Amunder Swænungxsson med þøm skillordom ath førnæmder Amundher settj adhernæmdom Þollæifue þryggia aura bol jardhar j fornæmfdo Laukabergge som førnæmfder Amunder hafdhe erft eftir Groo systor syna, fra tydhnæmdom Amundhe oc hans arfwm ok vndir tiidhnæmdan Þolleif oc hans arfua till æwerdheleghre eygho. och þer medder skulla þæir saatther væra øftir þenna dagh bædhe

om lausth oc fasth, om þen arf som tomdis efter adhernæmfda Groo oc Wluildo systor henne, neeruærande och jaquedhande Niclisse brodhor adhernæmf Þolleifs, oc helth han j handh ofnæmdz Amundhs at han skulde alth þet stadukth halda som tydhnemder Þolleifuer hafdhe giorth medder ofnæmdom Amundhe om fornæmdha arfua. Ok till sanyndę her om settom meer wor jnsighle firir þette bref som giorth war deghi och are som for seigir.

Bagpaa: Bref om Laukabergh.

Tre Mænd kundgjöre, at *Jon Sigurdssön* gav sin Datterdatter *Ingerd Thorolfsdatter* 1 Markebol i Gaarden övre *Ringstad* i Mossedal (Borgesyssel).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 14. 4de Segl vedhænger.

591. 21 Oktbr. 1429. Huseby.

Ollum monnum theim som thætta bref sea ædher hœira sænda Alfuer Gudbrandzson Thorolfuer Thorsteinsson ok Thorgeir Alfsson q. g. ok sina kunnikt gœrande ath wi warom a Husaby frædaghin næst firir Symonis et Jude a eino are ok xl[ta] rikis wars wyrdhelikx herra herra Erikx med gudz nadh Noregx konunx saghom ok hordhom a ath Jon Sighwrdzson gaf Jngerdhe Thorolfs dottor dottordottor sinne marka bool jardhar i Ringstadom i œfra gardhenom som ligger i ytzsta fiordhungenom i Mossadale frialst ok hemolt firir hwariom manne med lutum ok lunnindom som til ligger ædher til lighat hafuer fra forno ok nyo vttan gardz ok innan ængo vndan takno hænne til giftingiar. til mere sannindæ ok stadhfæsto sette fyr[de] Jon Sighwrdzson sith incighle med warom firir thætta bref ær giort war dæghi ok are som firi sigher.

To Mænd kundgjöre, at *Olaf Thorgeirssön* havde oppebaaret fuld Betaling af *Aske Thorgeirssön* for 12 Öresbol i Gaarden *Bjordsin* i Aker.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 15 b. Ved Seglene forbundet med No. 588 ovenfor.

592. 11 Marts 1430. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þettæ bref sea æder hœyræ sendæ Þorkiell Þorbiornsson ok Gudmunder Nichulosson logrettæ men j Oslo q. g. ok sinæ kunnikt gerande at mer warom j Pyalænom j fyrnemdom stad Oslo laugurdaghen j fyrstæ fullæ wikunæ j langæfasto. kiendes þa Olafuer Thorgeirsson firir okor at han hafdæ þa vp boret af Asske Þorgeirssyni fyrstæ pening ok œfstæ ok allæ þer j mellom eftir þy

sem j kaup þeiræ kom firir xij auræ boll iardar j Biordzinæ sem ligher j Akers sokn j Oslo hærade firir v mærker hwart œyris boll eftir þy sem j brefueno watter sem her er mæder fæst. till sanindæ settæ mit okor insigle firir þettæ bref giort war j fyrnemdom stad a xlj are rikis wars wyrdulix herræ herræ Eiriks mæder gudz nad Norex konongs deghi ok are sem fyr segher.

To Prester og to Væbnere kundgjöre, at *Alf Amundssön* i Biskop *Jens's* Paahör lovede sin Morbroder *Haakon Guttormsön*, Chorsbroder j Oslo, hvis Arving han skulde være, at overholde hans *Testamente*. (jfr. No. 579.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 17. Seglene mangle.

593. 29 April 1430. Sande.

Ollum monnum þeim sem þetta breff sea æder høyra sænda Henrik Hinzasson korsbrodher j Oslo Arne Þorkilsson prester a Berghi Pædher Nielsson oc Trygge Biørnsson wæpnare q. g. ok sina kunniktgerande, at a løgherdaghen nest firir apostolorum Philippi et Jacobi warom meer a prestgardhenum a Sandom a Westfold j nerwæro wars wyrdeligs herra herra Jonesa mæd gudz nadh biscops j Oslo, saghum handarband oc hørdhum ordh þeira af eine hælfwu heidherligx mans sira Hakons Gutthormssonar korsbrodhors j Oslo æn af annare hælfwu Alf Amundsson mæd þeim hæætte at sire Hakon spordhe Alf Amundsson fyrnemdan systurson sin sem han kannadhe sin erfuingia wera, ef han lifuir hans lifui længer, ef han wilde stadhukt halda oc samthyckia þet testament sem sire Hakon fyrnemder þa giort hafde æder þædhan j fra gera wilde æder till auka efftir vilia sinum. En Alfuer fyrnemder sagde samstundis sik thet gerna wilia vnna oc samþyckia mæd allum godhum wilia, oc ey hindre j nokra maato oc þet sagdhe han oc lofuadhe mæd sinum fri wilia wtan alla aæggian nokors mans eftir þy sem meer kunnum vnderstande. Till sanninda her vm settom meer waar incigle firi þetta breff er gort war dagh oc stadh sem firi seighir anno domini m°cd tricesimo.

Bagpaa: Breff vm at Alff Amundsson withertogh at halde sire Hakons testament som tha gort war eller thæthen j fra gøres kunne.

To Mænd kundgjöre, at *Halvard Ingvarssön* solgte til *Thorer Andorssön* 14 Öresbol i Gaarden *Fevik* i Holte Sogn, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 16. 1ste Segl vedhænger.

594. 5 Juni 1430. Humaal.

Ollum monnum thæim sæm thetta bref [sea æder] høyra sænder Gunner Vlfsson oc Hælghe Elifsson q. g. oc sinæ kunnikt gerande at [mi]t warom a Humale i Nannastadha sokn a Raumarike manadaghen nest eftir [hwit]esunnadagh a eino are oc xldo rikis wars wyrdelikx herra herra Erikx Norikx [konung]x hørdom aa at Haluarder Jngwarsson kændis firi okor oc morghom odrom godhom monnom at han hafda sælt Thorere Andorssyni xiiij aura booll jærdar i Fewikom som l[igger i] Holta sokn i Nordhlæm a Raumarike frialst oc hæimolt firi hwariom manne mæd ollum lutum oc lunnindom som til ligger oc leghet hefuir fra forno oc nyo badha vtlan gardz oc innæn. kændis oc tha Halwarder fyrnempder at han hafda vpboret fysta pæningh oc øpsta oc allæ ther i millom af Thorere fyrnempdom. til sannindæ hær vm setto mit okor insiglæ mæd Halwardz insigle firi thetta bref som giort war deghi oc are som fyr seghir.

Fire Mænd kundgjöre, at *Björn* og *Thorstein Bergulfssönner, Dreng Halvardssön* og *Halvard Gunnulfssön* satte (Sysselmanden) *Herlaug Pederssön* forskjellige Gaarde i Pant for det Thegn og Fredkjöb, som Kongens Landsvistbrev bestemte.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 19. Seglene mangle.

595. 4 Juli 1430. Skiden.

Ollum monnum them sæm thette breff sya eder høyra sænder Olaff Olaffsson Thyostolfh Gvnnersson Thrond Palsson oc Thormodh Arnesson q. g. oc sinæ kunnukt gerende at merh vorom j Scidhe a tysdagen nest epter Peters vighe anno domini mcdxxxo. sogom oc hordom a at Byorn Bærgvlffsson vædhsætæ Herlvgh Pædersson ij markæboll j Næcen sæm vtj Selegyærde sokn liger oc Dreng Halvardzson vædsætte Herlvgh j markæboll j ovster gerde j Aby j Bamlæ fore thegn oc fridhkyøp j sva mothe at the skvlæ være apter løsder epter thy som kogns landz vist luder. jtem vædhe sætte Thorstein Bergvlfsson Herlvgh Pædersson ij markæ bol j midgarden j Scogh j Svedelandz sokn ligende fo(r) xx mark gilde. jtem vædhsætte Halvard Gvnnvlfsson j markæ boll j samere jordh j midgarden j Scogh fore thegn oc fridkøp fore fornæmde Thorsten frænde sin oc borgede fore hvat som mere kan verde vppa forde Thorsten dømt j kongx landvist en jorden ær

værree. Oc till saninde her vm sætte merh varh jnsigle fore thette breff ær gort varh a deighe oc are sæm før siger.

Bagpaa med anden samtidig Haand: Vm H[er]æns pilte j marke bol j Aby oc ij mark j Nes[sen.]

To Mænd kundgjöre, at *Kolbjörn Thorgilssön* og hans Hustru solgte til *Gudbrand Eyvindssön* 1 Markebol i Gaarden *Rud* i Vesong paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 88. No. 18. 2det Segl vedhænger.

596. 29 Septbr. 1430. Nes.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea ædher høy(r)a sender Þorgeir oc Gudmundr Þyostolfs synir svorner logrettomen q. g. oc sina kunnikt gørande at mith warom a Nese a Romarike a Michels messo daghen a xlii rikis okarars wyrdeligx herra Eriks med gudz nadh Norix konongs oc hordom a at Kolbiorn Þorghils son oc Joron Þorlefs dotter eghin hustrw hans wider kendis fore os at þaw hafdo selt Gudbrande Eiwinssyni[1] j markar bool j Rudhi som ligger j Wesang j Vllins haf sokn a Romarike friælst oc hemolt fore hwariom manne med allom þeim luthum oc lunnindom som þer til liggia oc leghit hawer fra forno oc nyo badhe vthan gardz oc inan oc þer med opboret forsta pening oc øfsta oc alla þer j millom efter þwi som j koup þeira kom. oc til sanind her vm selthe førnemder Kolbiorn sith insigle med okrom insiglom fore þetta bref som gort var etc.

(1) Tilskrevet senere med andet Blæk.

Arvid Ingeldssön gjör sit Testamente, og giver deri for sin egen og sin afdöde Hustrus *Ingerid Simonsdatters* Sjæle Jordegods, Penge og Kostbarheder til forskjellige Kirker, Klostre og Personer Nordenfjelds. (jfr. No. 640.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 14. No. 10. 2det Segl mangler. (Trykt i Schönings Domkirkens Beskriv. Anhang S. 6).

597. 4 Novbr. 1430. Nidaros.

Jn nomine domini amen. anno ab incarnacione eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo die beate Barbare virginis et martiris gørir ek Aruidher Jngeldz(son) heelbrigdher aat allo mino samwiti en þo at ek se nw kranker till likamen þetta mith testamentum gudhi till lof oc heidher hans signadhe modhor Marie hinom helagha Olafue konunge oc ollum helghum monnum mik oc minne hustru Jngeride Symona dottor gudh henne saal hafwe till miskunnar oc salo hialpar i

odhrom heem. Først at ek antwardhar gudhi mina saall þá hon medh likamen skils. en likame minom væll ek lægherstad i helaghe Nidhaross domkirkiu firir helgha likama altare. þer som Jngerid min hustru er iordhad. Oc hafuir ek gifuit þer till domkirkiune jordh mina Mykla-boollstadhe som ligger i Bodhine sokn a Halgholande oc rentar twau span arligha. oc þer medh gifuer ek ein sylfbolla som taker rumligha eina iusto kanno swa godhan som xviij sware nobill. halfwan minom herra erkebiscopenom sealfuom oc halfuan domkirkiunne till bygning. Jtem gefuer ek till komunet koorsbrødhra i Nidhaross swa mykla iordh i sydhra Helghawære som af genger halft span a hverio are. jtem swa mykit som ek ægher i Wallæ som ligger i Flakstadhæ kirkiu sokn vndir Fiælgardhenom i Lofote skippreidhe oc ek fek af Swalæ Rømare firir longa þiænist som ek giort hafdhe herra Otta Rømara. oc rentar þessin iordh eith span arligha. jtem iordh mina Peltewikena som ligger i Hools sokn i Lofotenom som af genger aarligha sex marker smørs mindra en twau span. jtem Ramswiik som ligger i samme sokn nordhan aat bekkinom oc rentar arligha eith pund smørs. jtem gifuer ek en comuns bordheno þer till vppe heldis mik ok minna hustru saall till godhra aminningar ein sylfbolla som tæker rumligha eina half kanno. jtem þen bezsta dwk som ek ægher oc ein kostelighen himill ofwer canunkanna bordh. jtem iiij tydda kyyr. Oc skill ek her i mothe mik oc Jngeridhe førde minne hustru euerdhelikt aartidha hald j swa matho at þen som comunet hælder oc þessa landskylder vpp bær hafue sala-tidher oc messo firi beggias okkra salir arligha medh vidherquæmeligho offre oc vaxe som ek þeim tror till alt goth. Oc bidher ek kerligha oc iinwyrdhuligha alla koorsbrødher i Nidhaross at þeir hafwe ædher late hafwa þreatighio sala messor medh xxx. almusom fore minna hustru sall medh þet første oc swa mykit firir mina saall þa gudh vill at ek skall af verldinne fara. jtem gifuer ek till førnempt helgha likama altare eina godha sylfskall till ein calik. jtem eina skurn væll buna swa godha som sex godha nobill till helghadoma kar. jtem till sancte Birgitte altare swa mykla iord i nørdre Helghavær som rentar atian marker smørs arligha. jtem till sancti Andress altare eina tunno øron. jtem till Krosskirkiu eith hundradh fisk till gilz. halft kirkiunne till bygningh oc halft sokna preste-nom. jtem Warfru kirkiu till bygningh lx. fisk till gilz. jtem till Bakka kloster lx. fisk till gilz oc j tunno øron edher henna verdh. jtem till Swart brødhra kloster i Nidhaross lx. fisk till gilz oc j tunno øron edher henna verdh. jtem sancti Olafs kirkiu xxx. fisk till gilz henne til bygning. jtem till Helghæsæters kloster lx. fisk till gilz. jtem domkir-kiunne i Bergwin Munkalifwe Nunnosætre Varfru kirkiu Krosskirkiu

Jin till brødhra oc Wt till brødhra gifuer ek swa mykla pæninga som Holte Þorisson a Ræmpno buande a Sunhordhulande i Stranduikar kirkiu sokn er mik skyldugher firi eith skipp af xxv alna keøll oc xv vmfar. þet skulle han mik gøra lata. en ek hafuir honom fult firi gifuit. oc scall hwar þenne stadhen iammykit her af hafwa. En serligha gifuer ek till Munkalif iiij nobill oc ii nobill till Nunnosæter. jtem Vagha kirkiu till vpp heldis swa mykit som ek ægher i Fyghline som ligger i Hols kirkiu sokn oc af genger halft span arligha. jtem Hools kirkiu till vpp heldis swa mykit som ek ægher i Hagha i samme soknenne. jtem Sigridhe Beinktz dottor mino brodhor barne attatighio marker forngildar i godhum pæningom till giftingar. jtem Elsebe Jonss dottor minne þiænisto piko sextighio marker forngildar till giftingar. jtem herra Olafue skriftafadhurenom ein nobill oc jc fisk till gilz. jtem herra Winolde ein swartan kiortil vndir draghin medh ilka fodher oc eina sylfskeidh. jtem herra Gudbrandhe Ellingssyni officiali i Nidharos ein swartan sæghins kiortill sidhan oc vndir draghin. mina eigna sylfskeidh medh stakkot skaft oc a hand. oc ein glitadhan dwk xij alna longan. jtem Biørne Esgeirssyni diækn i Helghesætre xxx fisk til gilz. jtem Olafue Gibbwnssyni eina sylfskall. Oc sætir ex exequtores oc mina vmbodzmen þessa mins testament oc vilia heidherligha men herra Winald oc herra Gudhbrand førnemda korsbrødher i Nidharos. bidhiandis þeim kerligha at þe þenna min vilia oc testament gøra oc wtgreidha af mino gotze eftir þy som þetta mith testamentum bref wtuisar i ollum sinom greinom oc articulis. oc forbyudher ek hueriom manne her a mothe þeim nakot hinder at gøra. jtem framdelis bidher ek kerligha min vyrdhuligha herra oc andelighan fadhur herra erkibiscopen i Nidharos oc thet samma heidherligha men capitulum koorsbrødhra þes sama stadhar at han oc þe fore gudz skyld vare mik oc minom varnadh till godhu eftir þy som ek þeim alt goth till troor. Till sanninda oc ytarmeire bewiisningh her om at þetta er min fulkomen oc sanner vile. þa beiddis iak beskeidhna manna Odd Jonssons oc Jwta Knwtsons radmanna i Nidharos incigel medh mino firi þetta testamenta bref som giort var i samma stadh dæghi oc aare som før sighir.

Bagpaa: Testamentbref Arwidz Jngeldz sons oc Jngridh hustru hans.

Fire Geistlige og Verdslige kundgjöre, at Bönderne i *Sælabu* lovede Erkebiskop *Aslak (Bolt)* aarlig at yde deres *Michaels Korn* til *St. Thomas Alter* i Nidaros Domkirke til Messehold for Levende og Döde.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 14. No. 9. De 4 Segl vedhænge.

598. 6 Novbr. 1430. Nesten.

Ollum monnum theim som thetta bref se eller høyra kungerom wi Friderik Eilifsson ok Eriker Pallsson presta ok capellanj wyrdelix herra herra Aslaks med gudz nadh erkibiscops j Nidros Arna Thorsteinsson koller ok Simon Jonsson sworne loghrettis men at wm vintren sancti Leonardi dagh then tidh war wyrdeligh herra herra Aslak fyrnempder erkibiscoper j Nidros visiteradhe Næstene kirkiu j Sælabu kalladhe adherder herra Aslak erkibiscoper j Nidros alla sokna bøndene soman hælzt the bæzsta ok hafde samtall med theim vm Michials korn thi at thet hafde langlighe imisligha faret. giorde tha fyrnempder herra erkibiscoper tha skipan a med samtykt ok fulla lofua taki alla sokna mannanna j Sælabw sokn at adhernempt Michials korn skall koma till sancti Thomas altare j Nidros domkirkiu ok theim kannuke som thet hefuir fore thet møssa hald ok godha gerningæ som gerast skal a almoghsens wæghna badhe fire lifuandis ok daudhom. till sanninde vm thessa skipan ok samtykt at swa er som fire seghir tha settom wi adherda men war jnsiglæ fire thetta bref er giort war j presta stofuone a Nestene j Sælabu anno domini mcdxxx die sancti Leonardi.

Bagpaa: Salaboo.

Fem Geistlige og Verdslige kundgjöre, at Almuen i *Kleppebu* lovede Erkebiskop *Aslak* aarlig at yde sit *Michaels-Korn* til de 14 Altere i *Nidaros Domkirke.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 14. No. 8. 3die Segl mangler.

599. 12 Novbr. 1430. Bö.

Ollum monnum þeim som þetta bref se eller hœyra kungerom wi Friderik Elifsson ok Barder Þorkelsson capellanj wyrdelix herra ok andelix fadhers herra Aslakx medh gudz nadh erkibiscop j Nidros ok Simon Jonsson Gefualder Roaldarson ok Þoralder Roaldarson loghrettis men at wi warom j Bœar kirkiu j Clæppa bu sunnadaghen nest eftir Marteinsmœsso a aare eptir gudz burd mcdxxx° tha war adherder wyrdeligher herra herra Aslak war in officio visitacionis tha hafde han samtall med alla soknamennene j Clæppabu ok hælzst med þæ bæzsta vm Michials korn som wt ber gerazst eit sinne a hworiom xij manadhum ok samtyktæ the tha alla soman tha gerd ok skipan som fyrnempder war wyrdeligh herra erkibiscoper Aslaker hafde giort med fulla iakwædhe ok lofuataki at thet Michels korn som fyr seghir viliæ the vel ok

gredheligha vt gifua ok afhenda theim som thet skula anama till the xiiij altare j domkirkiunne som ther ero til skipat. Till sanninde her vm settom wi war jnsighle firi thetta bref er giort war a aare ok deghi som fyr seghir.

Sognepresten og fem Lagrettemænd i *Beitstod* forpligte sig til aarlig at yde det saakaldte *Michaels-Korn* til *St. Michaels Alter* i Nidaros Domkirke, til den daglige Messe for alle christne Sjæle, som Erkebiskop *Aslak* og hans Kapittel have indstiftet ved dette Alter.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 14. No. 7. Seglene vedhænge.

600. 23 Decbr. 1430. Throndhjem.

Ollum monnum thøm som thetta breff see eller høyra sendæ Niclis Sweinsson soknæprester j Beitzstodh Lisman Nielsson Sebiorn j Wduik Jon j Wlfuæ Pædher j Malmæ Stale af Romness logrettomæn quædiu g. ok sinæ kunikt gerandhe at af thy at war nadhigæ herre herre Aslak med gwdz nadh erkibiscoper j Nidros ok hans hæiderlighæ capitulum korsbrødher ther sama stadhar af gwdligæ skipan ok ærlighæ forehuxan hafua skikkat oc skipat einæ euerdeligæ messo huar dagh at segiæ latha j domkirkiunnæ fore sancti Michielss altare j Nidros domkirkiu ollum crisnom salom till roo ok nadhæ af theyræ pino ok hafuer han med theiræ radh ok samtykt skipat ok wndir gifuet the sama messo till wpheldisz Michiels kornet. þy wndirbindhæ wy oss a almoghans wegnæ her a Beitzstodh at thette Michielss kornet skall græideligæ ok well jemfnæn wth græidæsz her om Beitzstodhæ prestdøme arlighæ thøm j hendher at fa som adhernemfdher war nadigæ herre eller hans loglighæ eftirkomande som han ther till skipar thet wp at beræ wtthæn alt hinder eller nokot motæmælæ ok allæ andræ lytskyldæ som oss bør af retthæ ok gamwll sidueniæ ær at gioræ. Ok till sannindh her om tha settom wy waar jnsigle fore thetta bref som giort war daghen fore jwlæ æften wppa erkibiscopsgardin j Throndem anno domini m°cd°xxx°.

Sex Geistlige og Verdslige kundgjöre, at Bönderne paa *Strind* lovede Erkebiskop *Aslak* i et Möde paa Lade, at yde *Michaels-Kornet* aarlig til St. *Olafs Alter* i Nidaros Domkirke til Tide- og Bönnehold for Almuen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 14. No. 6 b. 3, 5 og 6 Segl vedhænge.

601. 29 Decbr. 1430. Nidaros.

Ollum monnum theim som thetta bref se eller høyra kungerom wy Swein Eriksson dekin j Nidros Gulbrander Ellingsson officialis Thorstein Niclisson cannuk ther sama stadz Jwar Einarsson Sigurder Geualdzsson ok Pæder Thordasson, loghrettis men at ther warom wi j hia ok høyrdom a j prestofuone a Ladhum femta dagh j iulom tha war wyrdeligh herra ok andelighen fadher herra Aslak medh gudz myskun erkibiskopr j Nidros war jn officio visitacionis a Ladhum tha hafde han samtal med bondome badhe af Vtstrind ok Jnstrind vm Michels korn som leinge hefuir vilradis farit. samtychte tha allæ bøndene j forscrifne sokn medh godhum vilia ok fulla lofua teki at the skulæ hwort aar gredhligha vt gera adhernæmpt Michels korn ok skal koma till sancti Olafs altare j domkirkiunne ok theim kannuk som adhernempt altare eigher fire tidher ok bønahald som ther skal fire gerast (a) almoghsens wæghna. Til sannende her vm settom vy war jnsighlæ fore thetta bref er giort war j Nidros anno domini mcd xxx° die sancti Thome archiepiscopi et martiris.

Sex Geistlige og Verdslige kundgjöre, at Almuen paa *Nes* (Byneset) lovede Erkebiskop *Aslak* at give ham og hans Eftermænd en godvillig Ydelse aarlig, samt yde *Michaels-Korn* til det Alter, som Erkebiskoppen og hans Kapittel fastsætte.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 3. 1ste Segl mangler.

602. 16 Februar 1431. Nes.

Ollum monnum theim som thetta bref se eller høyra helsom wy Swein Erikxsson dekin j Nidharos Jon Biornsson Thorstein Niclisson kannukæ ther sama stadz Haldor Haluordsson Andres Haldorsson ok Jon Thorkelsson med q. g. ok ware kunnokt gerande at ther warom wy j hia saghum ok høyrdom j stofuonæ a Steine a Ness tha war wyrdeligh herra ok andeligh fadher herra Aslak med gudz nadh erkibiscopr j Nidharos hafde samtall med alla soknabøndene a Næse vm then godhuilia som the ware af fornom ret ok sidhuenio skyldoghe wt at gera ok somaledis vm Michials *korm som langa stund hafde wilradis farit. samtyhkte tha alla saman med lofua theki ok fulla iakwædhi at hwort aar her epter viliæ wt gifua adhernemdom wyrdelighum herra herra Aslak erkibiscop ok hans epterkomandom ein godhuilia som fyrmeir giort worit hefuir. en Michels korn skal koma till thet altare som fyr-

nempder erkibiscopr ok hans capitell ther hafua till skipat. Till sanninde her vm settom wi war jnsighle firir thetta bref er giort war die Juliane virginis anno domini mcdxxx primo.

To Mænd kundgjöre, at *Thorgeir Thorgeirssön* solgte til *Aske Thorgeirssön* 12 Öresbol i Gaarden *Bjordsin* i Aker (jfr. No. 592.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 1. Seglene vedhænge.

603. 20 Februar 1431. Oslo.

Ollom monnom þæim sem þettæ bref sea æder høyra sendhæ Olafuer Jonsson radman j Oslo oc Torkell Thorbiornæson sworen logrettisman þer samastadz q. g. ok sinæ kunnikt gerande at mith varom (j) herra Giurdz gardhe tystdagen nestæ firir dominicam jnuocauit anno domini m⁰cdxxx primo hørdhom a at Torgeir Thorgeirsson kennidz firir oker at han hafdhe sælt Aske Thorgeirssyni xij aura booll j Biordzine j sydra gardenom som ligger j Akerssokn j Oslo heradhe, frialst ok heimolt firir hwarium manne medh ollom lutom ok lunindhom som þer thill liggia æder leghit hafua fra forno oc nyo wtben gardz oc jnnan, war ok thettæ samþykt Jngebors Sigurdz dottor fyrnempndz Thorgeirs eighin kona, kennidz oc Thorgheir adernempnder, at han hafdhe vpboret af fyrnempndom *Asleførstæ peninger oc øfstæ oc allæ þer j mellom eftir thy som j kaup þæira kom. jtem kennidz fyrnempndher Torgeir at han hafdhe sælt fyrnempndom Aske fyrnempndæ jordh Biordzine medh allo retthofare, badhe medh abwdh oc landzskyldh. thill sannindhæ her vm settom mith okoor jnsigle firir thettæ bref er giort war j Oslo j fyrnempndom herre Giurdz gardhe a deghi oc are sem fyr seighir.

Amund Beinktssön kundgjör, at han af Erkebiskop *Aslak* har modtaget hvad der stod tilbage paa Betalingen for Gaarden *Lekenes* i Numedal, som han havde solgt til Erkebiskop *Askel* og Nidaros Domkirke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 2. 3die Segl mangler.

604. 22 Februar 1431. Nidaros.

Thet kennis ek Amund Beinktsson med thessa mino opno brefue at ek selde ok frelsligha vplett virdelighum herra godhrar aminningar erkibiscope Eskill swa mykit som ek atte j Lækonese som ligger j Nomedall med allom lutom ok lunnendom som ther hefuir till leghit fra forno ok nyio vttan gardz ok innan vndan mik ok minom

erfuingiom ok vnder stadhren j Nidharos ok hans formen till æuerdaligher eign frælst ok hemolt firir hworiom manne ok byggest adhernempt iord, svo mykit som ek atte j henna firir ij span a hworio aare. ok hafuer ek nw vpboret heilan pening ok halfuan ok alla ther millom ok thet som mik brast vppa thet hafuer nw min wyrdeligh herra ok andelighen fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscoper j Nidharos mik vell betalat som mik at nøiar. Til sanninde her vm badh ek godha men at selhia sin jnsighle med mino herra Swein Erikxsson dekin j Nidharos herra Gulbrand Ellingxsson officialis ther samastadz Niclis Knutsson ok Odder Jonsson fore thetta bref er giort war j Nidharos anno domini mcdxxx primo ipso die catedre Petri.

Bagpaa: Lekones.

Tre Mænd kundgjöre, at *Ogmund Gudbrandssön* lyste Helmingsfelag med sin Hustru *Thorbjörg Thorsteinsdatter* i alt deres löse Gods, samt at han havde givet hende alt sit arvede Jordegods for hendes Livstid.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89. No. 3. 1ste Segl mangler.

605. 2 April 1431. Foss.

Ollum monnum þeim sem þettæ bref sea æder høyræ sender Gudbrander Petersson prester a Nannestadom Þronder Amundzsson ok Audon Erixsson logretes men q. g. ok sinæ kunnikt gerandhe at mith varom a Fosse som liger j Fooss sokn a Raumarike høyrdom a at Omunder Gudbrandhsson lyste firir oss oc flerom godom monnom neruærandom at han hafde giort helmingh felagh med Torbiorgæ Torsteinsdottor eigin kono sinæ j ollo lausæ goze som þau eigæ æder eigendæ verdæ hwot som vider barn er at skiptæ æder eighæ. jtem keindis oc fyrnemder Omunder firir oss at han hafde vnt oc gefuet fyrnemdæ Torbiorgæ allæ the jorder som han eiger æder eigendæ verder j skipte efter fadur sin och modor ath hun skal theim friælsalighæ fylgiæ oc landskuldh af beræ en hun lifuer hans lifue lenger. en efter hennæ frafal tha skulu fyrnemder jorder after fallæ til theim som tha standhæ nest til ærfdær [efter] opnemden Omunder en ei ero barn efter. oc jatædhæ Haralder broder tidnemds Omundz med ja oc handar bande thene kaupmalæ. jtem vider kiendis en tidnemder Omunder firir oss at lifuer tidnemd Torbiorgh hans lifue lenger [þa] skal hun eighæ eit sylfuer bugith horn som hennæ fader attæ ein lenkiakross eith sylfuer belthe oc sin kirkiæ klædhe med sylfuer som ther til høyræ som hun kan best bu sik til . . . . fræ af vskipto en han sin

klædhe sith harnisske æder andræ peningæ jamgodæ af vskipto. [til] sanindhæ her vm tha setthe Omunder fyrnemder sit jncigle med varom jnciglom firir þettæ bref er giort var a fyrnemdo[m stad] ij dagh pascæ anno domini m[c]dxxxi°.

Abbeden af *Holm* og Priorerne i *Helgeseter* og *Prædikeklostret* i Throndhjem kundgjöre, at de have seet Kong *Eriks*, Kongens Kammermesters Hr. *Arent Klemetssöns* og tre andre Mænds Kvitteringer til Erkebiskop *Aslak* for forskjellige Pengesummer. (jfr. II. No. 717.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 1. 2det Segl tilbage. (Trykt i Nye Danske Magazin. I. 34—35.)

606. 5 April 1431. Throndhjem.

Allæ men som thettæ breff see eller høræ heilsæ Elling med gudz tolamødhe abbot j Holm Arwidher prior j Helghæsætre oc Brynike prior at Predicæ kløøstre j Trondem ewinnelighæ med warom herræ, kunnicht gerande med thesso waro breffue at wy saghom oc jnwyrdhelighæ iffuerlaasom waars wyrdelighs herræ oc høghborens konungs Eriks breeff med heilo oc oskaddo jncigle. oc jbland anner stycke oc ærende tha kendes førscriffuen høghboren herre konung Erik haffua vpboret af warom wyrdelighom herræ oc andelighom fadher herræ Aslake med gudz naadh erkibiscop j Nidharos fyrst vppa ij^c xxxij arnoldes gyllen. jtem x. mørskæ gyllen. jtem v beierske gyllen. jtem vij betows gyllen. jtem xxxiij biscops gyllen. jtem xiij arnanske gyllen. jtem xcij. lættæ nobilæ. jtem xvj flamske skilde. jtem eit sylffbælte som woogh vj lødighe merker oc iiij loodh sylffs colniske wicht. Jtem saghom wy oc eit annet breff med heilo oskaddo jncigle oc war thet herræ Arendz Clemetzssons breff waars herræ konung Eriks camarmester oc dækin j Linkøping oc kendes han j fyrnæmdæ breffue haffua vpboret aa waars herræ konung Eriks weghnæ iij.^c arnoldes gyllen som Ormer Tormodzsson honom affhende aa førskriuens waars herræ erkibiscop Aslaks weghnæ. Jtem saghom wy oc offuirlaasom en thet tridhia breff med heilom oc oskaddom jnciglom, Oddz Jonsson Jwte Knwtzsson oc Benktz Pæthersson som ludde vppa swa mykith gull oc sylffuer som her effter fylgher som waar wyrdeligh herræ erkibiscop Aslac waarom høghbornæ herræ konung Erik betaladhe j thee skuld som erkibiscop Eskill godhrar aminningar skyllugher war, først j gull nobilæ oc gyllen till wærdz ij^c nobilæ oc lxxxviij lødighe merker sylffuers brent j test. jtem cxij lødighe merker j giort oc brotet sylffuer som erkibiscop Eskill leiffdhe effter sigh. Till saninde her vm settom wy

waar jncigle føre thettæ breff er giort war j Trondeme anno domini mcdxxx primo feria quinta pasce.

Bagpaa: Quittancia illustrissimi regis Erici data domino Asslaco archiepiscopo.

Sex Mænd forpligte sig paa *Sparbo* Almues Vegne, at denne aarlig skal yde til Erkebiskop *Aslak* og *Nidaros* Domkirke *Michaels-Korn* ligesom Brug er andre Steder i Throndelagen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 4. 3die Segl mangler.

607. 29 April 1431. Thuf.

Ollum mannum theim som thetta bref sea ædher høyra sendæ Jfuar Stalesson vmbodzman j Sparbo Heskel Baksson Lodhen Arnesson Azzor a Bulunge Tholleifuer Jonsson Siugurdr a Toddanese sworne logrettismen q. g. oc sina. Af thui at waar wyrdeligh herræ oc andelighe fadher herræ Aslac med gudz nadh erkibiscop i Nidroos ok hans wyrdeligha capitulum ther sama stadhar hafua skipan oc stadga a giort her j Sparbo jamwel som annar stadz j Throndelogum vm Michials kornet som vt bør gørast arligha eftir thui som loghen skylda swa at thet mette komma gudhi til lof oc dyrdar heilagre Nidroos kirkiu til meire heider oc wirningh almoghanum werandum oc widherkomandum oc allum crisnom salom til miskunnar fridar oc nadher med thui messo halde oc gudligho embete som ther firi skipat er j domkirkiunne j Throndeime swa at oss thykker tha gerd oc skipan nytsamligha oc allungis wel giorda wera. Nu af thui at wer wiliom gerna wera j rette lydne widher gud oc heilaghre kirkiu formen efter ware makt oc meghine som oss bør thui efter fornemfdz wars wyrduligx herræ erkibiscopsens oc capituls skipan oc radhe vnderbindom wer os a almoghans wegna her j Sparbo oc ware efterkomande till æverdeligher tiidh adhernemft Michials korn oc ware giof arliga vt at gera med greidha oc godhom wilia theim j hender fa som herra erkibiscoper med sino capitulo firiseigir oc thet skipat hefuer vttan alt hinder ædher motemæle. her vm settom meer waar incigle firi thetta bref er giort war a Thufwe j Mærene sokn anno domini m^{o}cdxxx primo dominica quarta pasce.

To Mænd kundgjöre, at *Björn Aslakssön* og Hustru solgte til Sira *Reidulf Baardssön* hvad de eiede i *Gudesland* i Mossedal paa Follo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 2. 2det Segl vedhænger.

608. 1 Oktbr. 1431. Hofvin.

Ollum monnum þæim sem þettæ bref sea æder høyra sendhæ Nicolos Gwnnersson prester a Askeime oc Steinar Amundzson sworen logrettes man q. g. ok sinæ kunnikt gerande at mith warom a Hofwine j Lysædale j Wimaskipreidho j øfra lutanom j Borgasyslo manædagen nestæ eftir Michials messo dagh anno domini m° cdxxx primo. saghom a at þau heldo hondom saman af eine halfuu sire Redulpher Bardzson en af annare halfuu Biorn Aslakxson oc Botillæ Bardz dottir eighin kona hans, med þui skilordhe at fyrnempnd hion Biorn ok Botillæ kendhwtz at þau hafdhe sælt fyrnempndom sire Redulphe swa myklan andeill som þau eigha j Gwditzlandhe som ligger j Hobølø sokn j Mossædale a Follo friælst ok heimolt firir hwariom manne med ollum lutum ok lunindhom som þer till liggia æder leghet hafua fra forno ok nyo wthen gardz ok jnnan fra sigh ok sinom erwingom oc vnder fyrnempnden sire Redulpue oc hans erwingha till æwerdæligho eigho oc altz afræditz, kendwtz oc adernempndh hion j samw handarbande at þau hafde vphoret af fyrnempndom sire Redulphue fyrstæ peningh oc øfstæ oc allæ þer j mellom eftir thy som j kaup þæira kom. Thill sanindæ her vm settom mith okoor jncigle firir þettæ bref er giort war a deghi ok are sem fyr seighir.

Bagpaa med senere Haand: Breff paa Godeslandt.

Arvid Ingeldssön indgaar i Provent til Chorsbrödrene i Nidaros, og giver dem derfor sin Gaard paa Munkelifs Klosters Tomt og en Badstue i Bergen, samt forskjelligt Sölvtöi, og oplader dem sin Gaard *Pettavik* og det övrige Jordegods, som han og hans afdöde Hustru *Ingerid* för have givet dem.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 5. 1ste Segl mangler. Sammenlignet med en Vidisse af 1439, sammesteds fasc. 14 No. 11. (Trykt i Schönings Anhang til Domkirkens Beskr. S. 9—10).

609. 2 Januar 1432. [Throndhjem.]

Jn nomine domini amen. thet se godhom monnom kunnokth ath anno domini m°cd°xxxij a nyonda dagh jola gyordhe jak Arwit Jngelzsson thenna stadgha oc skypan medh hederlekom monnom capitulo coorsbrødhrom i Nidroos, først fore the storo æro oc goodwillia sem theyr mek ok Jngeridhe mynne hustru gudh henna sææl haffwe gyorth haffwa oc hapas[1] mik til gudh oc theim ath thæir oc framdelis gøra villia æffher thy sem theyr mik loffwat haffwa med sambrøder skap j bønahaldhe medh hws oc røkth oc medh kosthellde swa lenge mit liff kan wara æptir thy sem thetta breff ther vm giorth vth visar. Haffwer jak theim vnt oc frelsleka vp latit her fore allan min gardh j Berwen

sem jak lath[2] vp gøra vpa Munkkaliifs klosters tufft widh syoon j swa matho ath fornempde koorsbrødher j Nidroos skulo fylgia oc frellsleka ægha forskriffwen gaardh medh allom luthum oc lunnandum som hanom til høra oc allom priuelegiis oc retthogheet sem jak han atte i swa langan tima sem j selffwo breffweno watthar sem iak haffdhe aff fornemfdo Munkalyfs kloster ther vpa. jtem giffwer iak oc fornempdom koorsbrødrom j Nidroos oc frelseleka vplater til æuerdhelegher eign oc altz affrædhis thua lytene j halffwe badhstuffuone som mek til hørdhe vppa berghene i Bergwine oc swa then ene thrydyongen som minne hustru til hørdhe ther j swa framt om en ek gyther han til mek løst aff ærwingia henne. jtem giffwer oc them x nobile fira sylffwerskala siw sma sylfwer stoop medh eith look sex sylfwer skedhe eno clo vel sylfwerbuen oc forgylt eit stoort horn vel sylfbuit oc forgylt ena skurn vel sylfbwnna thwa linda sylffbunna oc forgylta. jtem antwardhadhe ek oc ther medh optnemdom kanunkom jordhena Petuikena oc theer flere iardar som jak oc miin hustru them førmeir gyffwet hafdhom til bordheldis fore beggis okort artidha haldh oc j waro testemento breffwe ero skrifwadhe. jtem giffwer jak oc thessom samma koorsbrødhrom i Nidroos som ek mek nw siællffwan haffwer in til giffuit alt swa møkyt gootz oc pæninga sem ek lefwer æfthir mit frafal neer ek heffwer mit testamentum gyort oc løst mina ærffwingæ oc minne hustru ærfwinge fra mek j min lifstima medh beskedelighum pæningom æpter skynsamma manna radhe oc tillaghu. til sannindh her vm oc mere visso sette thesse godhe men som hia thessa minne gerdh varo Odder Jonsson Kolbiørn Guttormsson raadh(men) j Tromdeym siin insigle medh myno fore thetta breff er gort war a aare oc dæghi sem fyre segher.

(¹) Vidissen har: hopas. (²) Vidissen har: loth.

Bagpaa: Aruidhis breff. — pro curia Bergis oc prouenta breff; — oc Bergs badstuffue i Beren.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at Chorsbroder *Thorstein Niklissön* paa Erkebiskop *Aslaks* Vegne thingede med Almuen i *Rennabu* og i *Flaa* Sogn om *Michaels-Kornet,* som den lovede aarlig at yde i Lighed med andre Mænd i Ind-Throndelagen og i Guldals-Fylke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 13. Seglene vedhænge.

610. 14 Februar 1432. Horundstad.

Ollum monnum them som thetta bref se eller høra heilsom wy Sigurder Pædhersson Elif Jsarsson ok Arne Sweinsson sworne

loghrettismen med q. g. ok sine kunnokt gerande at anno domini mcdxxxij° die Valentini martiris varom wy j veitla stofuone a Horundzstodhum tha sire Thorstein Niclisson koorsbrodher j Nidros thingadhe med almoghan her j Rennabo ok j Fla sokn a wars wyrdeligs herra ok andeligs fadhers væghna erkibiscops Aslaks vm hans skuldor ok aler stadhur. j bland annor ærinde tha taladhe han vm Michels korn som langlighe hafuer her til vilradhis farit ok kungerde oss tha skipan som forscr. herra erkibiscop Aslak oc hans cannuk ok adhre godhe men skipat ok samtycht hafua at thet skal koma till xiiii alltare j domkirkiu. Ok af thwi at fleire godhe men j Jntrøndeloghum ok j Gauledalls fylke hafua thet med lofue teki samtycht ok med godhum vilia vtgiort lofuadhe ok tha forscr. almogha j Rennabu ok j Fla sokn at the skule her epter gredhelighe hwort aar forscr. korn vt gera swa the som fleire godhe mæn vttan allt motæ mæle. til sanninde her vm settom wy war jnsighle firir thetta bref er giort war a Horundzstadum a aare ok deghi som fyr seghir.

To Mænd kundgjöre, at Hustru *Brynhild Kolbeinsdatter* stadfæstede sin ældre Gave til *Nidaros* Kapittel af Gaarden *Grindal* i Rennebu, imod at oppebære Landskylden i sin Livstid, og mod Aartidehold efter Döden.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 6. Seglene vedhænge.

611. 26 Februar 1432. Bakke.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea edher høyra senda Swein Rolfsson prester oc raadzman i Bakka claustre oc Kolbein Gutthormsson radhman i Þrondeime q. g. oc sina kunnykt gerande at a tiisdaghen nest efter laupaarss messo dagh anno domini mcdxxx secundo varom mith i setzstwfonne i Bakka klaustre nerwerande syster Lucia priorisse oc conuentu systrum þess samma stadhar saghom oc høyrdhom a at hustrw Brynilda Kolbeinsdotter afhende oc frialsligha vppleeth medh iaordhe oc handarbande heidhirlighum monnum capitulo koor(s)brødrom i Nidroos tolf spanna leigho iardhar i Grindale sem ligger i Rennebwi i Þrondalaghum sem hon fyrmeir gefuith hafdhe till þeira commwns bordhelde firir saall sina medh ollum luthum oc lunnendom sem till þeire iordh liggia edher leghit hawa fra fornw oc nyio engo vndan skildo fra sek oc sinom erfwingom oc vndir fyrnempdt commwn oc koorsbrødher i Nidroos till ewerdheligha eign oo alz afrædhis frialsa oc heimola firir hweriom manne. jatthadhe oc þa samstundis med samw handarbande herra Swein Eriksson decanus i Nidroos oc herra Gudhbrander Ellingsson koorssbrodher þess samma stadhar sem þessa

iordh anamadho a fyrnempdz capituls vegna at hustrv Brynild skulde hafua eith sinne a hwerio are medhan hoon lifwer swa mykla landskyld af communith koorssbrødra i Nidroos sem þeir vpp bæra af fyrnempde iordh Grindall medh þy aalltidha halde sem hoon sek førre skilt hafdhe. Till meire wisso her om setto fyrnempda syster i Bakka sith conuentu incigle medh warom incighlom firir þetta bref er giort var i Nidhroos a dæghi oc aare sem før seghir.

Tre Mænd kundgjöre, at *Asgeir Arnessön* skjænkede til Biskop *Jens* af Oslo og Biskopstolen Gaarden nordre *Medalby* i Rakkestad til sin og Forældres Sjælehjælp, samt desuden gav Biskoppen det halve Lösöre, han havde hos *Sigurd Gunnulfssön.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 5. Seglene mangle.

612. 12 Marts 1432. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sænda Gutthormer Hakonsson ercheprester oc koorsbrodher j Oslo, Aske Þorgeirsson radhman j Oslo oc Thyrgiuls Smidsson loghrettoman q. g. oc sina, kunniktgerande at meer waarom j biscups gardhen j Oslo a Gregers messo dagh anno domini mcdxxx secundo. saghom oc hørdhom aa at Asger Arnason gaf oc afhende med frelssan wilia oc handarbande warum wyrdelighum herra oc andalighum fadhur, herra Jensse med gudz nadh biscupe j Oslo till domstolen þer, allen nordgardhen j Medelby er ligger j Rackastadha sokn j Borghasyslo med ollum lutom oc lunnindum frælssan oc hemullen til eueligha æighu oc alz afrædez sik oc sinom forældrom til saala hielp. oc scal Asger fyrnempnder hafua frialssan skogha weghen ifuir nørdre gardhen Medelby oc til sydhre gardhen swa lenge sem han lifuir. jtem sakar marghfalla godgerninga oc hielp sem waar herra biscupen fyrnempnder hefuer giort fyrnemdum Asgere, oc han wænaz af honom her j fra. gaf optnemder Asgeer varom herra biscupenom fyrnemdum alt halft þet lausa godz sem Sigurder Gunnulfsson hefuer af honom firir vttan hans wilia oc minne, oc Asgeer þratnempnder þyckis hafua ræt til, oc til sannenda her wm settom meer waar jncigle firir þetta bref er gort war a dæghi oc aare sem fyrsegher.

Bagpaa: Breff vm nordhgarden j Metheby j Rackestethe sokn at Asger Arnesson gaff han til domstolen oc biscup Jones halfft sit lause gots som Sigurder Gunnulffson hefuer aff hanom.

Fire Mænd kundgjöre, at Almuen i *Brunö* (Halogeland) lovede Erkebiskop *Aslak* at yde aarlig en Vaag Korn for to *daglige Messer* i *Nidaros* Domkirke for alle Levende og Döde, samt ½ gild Öre aarlig til Erkebiskoppen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magnus fasc. 15 No. 8. Levning af 3die Segl.

613. 30 April 1432. Brunö.

Ollum monnum theim som thetta bref se eller høra heilsom wi Cristian Kortsson Jwar Beinktsson Erik Sigurdarson ok Swein Jonsson med q. g. ok ware kunnokt gerande at anno domini mcdxxxij feria quarta diebus rogacionum warom wi j hia ok hørdom a tha war wyrdeligh herra ok andeligh fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscoper i Nidroos thingadhe med almughan j prestgarden ner Brunøy kirkiu j bland annor ærinde tha taladhe han vm Olafs korn ok Michials korn som nw langlighe hafuer vilradhis farit. vorde tha almoghen aller ofuer eins her j Brunøy prestdøme at the vilia æ her epter arlighe vt gifua eina vagh korn eller adhre gilde verdaura swa mykit som einæ wagh swarar kannukome j Nidros till æuerdeligra eighnar firir þet møsso hald som the skulu hafua j Nidroos domkirkiu hwor dagh eina syngiande møsso firir allum lifuandis monnum fridh ok godhum aroghum en the adhra læsande firir allum cristnum salum som fram æro farne. Til sannende her vm settom wi fornempda men war jnsighle firir thetta bref er giort war j Brunøy a aare oc deghi som fyr segher. [1]Jtem lofuadhe ok the med sama skilorde at the vilia arlighe med godhum vilia vt gifua ein halfuan øre gildan erkibiscopenom i Nidros j hans giof.

(1) Det fölgende er tilskrevet med lysere Blæk.

Erkebiskop *Aslak Bolt* mageskifter til Degnen i Nidaros Hr. *Svein Eirikssön* paa *Hospitalets* Vegne paa *Ilevolden* Gaardene *Beradal*, *Litanes* og *Vatn* imod Dele af Erkestolens Gaarde *Throndenes*, *Huseby* o. fl.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 9. Levning af 1ste Segl.

614. 6 Mai 1432. Nidaros.

Wi Aslak med gudz myskun erkibiscoper j Nidroos heilsom ollum monnum them som thetta bref se eller høra med q. g. oc ware. kunnokt gerande at wi hafuom giort thetta iorda skipte med warom elskelighum syni herra Swein Erikxssyni decano j Nidroos med radhe oc samtycht wars elskeligs capituli j swa mathe at wi hafuom fingit honum oc frelslighe vplatit vnder Maria spitalen a Jlo volle j Nidroos till æuerdelighra eign oc alltz afrædhis fyrst j Bæradall xxiiij span legho at fornw er ligger j Soknadall bygt nw fore iiij span. jtem alle Litanes

j Jndrøy som wi køptom af Jeppe Pædher syni bygt nw fore iiij span. jtem or Watne er ligger j Aase swa mykit som arlighe skyldar ein øre med allum lutom oc lunnendom som till thera iorda oc iorda parta liggia eller leghit hefuer fra fornw oc nyio engo vudan skyldo. en herra Swein forscrifuen hafuer oss fingit her j moth j sama mathe af spitalens iordum vnder erkibiscops stolen j Nidroos fyrst Trondanes som spitalen atte oc fylgde er ligger j Werradall oc skyldar arlighe iiij span. jtem allt Husaby som ligger j Bodhuik oc spitalen atte oc fylgde oc skyldar arlighe iij span. jtem j Audhnene j Mysing som ligger j Slioradall j Warnes skipredho swa mykit som spitalin atte oc skyldar arlighe ein øre. jtem j Skilduirkiostodhum som ligger j Skaun iiij span legho oc ij ørtogher at forno bygt nw fore ein øre. Kan ok nokot af thessum iordum ofrælst warda som wi honum fingo oc forscrifuet stander som ei troande er tha skall optnemder spitall frelslighe aterganga till sinne iorda swa mykit som thy swarar eller oc annat iamgot gotz af oss eller warom epterkomadum eignast epter them skylmale som fyr segher. Till sanninde her wm settom wi oc wart capitulum war jnsighle fore thetta bref er giort war j Nidroos anno domini m°cdxxxij° die beati Johannis apostoli ante portam latinam.

Bagpaa: De permutacione prediorum inter hospitale et archiepiscopum Aslacum.

Gunnar Guttormssön, Lensmand paa Njoterö og Tjumö, afhörer forskjellige Vidnesprov om rette Dele mellem övre og nedre *Tonstad* paa Njoterö (Vestfold).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 4. Seglene mangle.

615. 21 Mai 1432. Tonstad.

Ollum monnum þeim sem þetta breff sea æder høyra sændr Gunnar Gutthormsson lænsman j Nyterøy oc Tiwmo q. g. oc sina kunniktgerande, at midwikudaghen nest efter Haluardz messo anno domini m°cdxxx secundo var ek a ængenne vider Tonstadha sem ligger j Nyterøy oc spordhe ek Þorbiørn Þordasson oc Gudrune Þorstensdotter wm the vildo kænnes at the varo thiit stemfd til rætta witnesbyrdh oc deiles gango j mellom øfra Tonstadha, oc nedhra Tonstadha gardha, kændos the tha, at tha var þeira retter stefno dagher. kendes oc tha Arne spet af eine halfuu, at han var logligher vmbodzman Olafs Þorgeirssonar sem æigher øfra Tonstadha, æn af annare halfwu Josep Jensson a konungdomsens wegna a nedhra Tonstadha, swor þa Þorbiørn Þordasson fyrnemfder a book med fullom eidzstaf, at then gardhstadhen

som stander æn mellom øfra Tonstadha oc nedhra Tonstadha, haffthe ther standet swo lenge som han længst myntes æn ey viste han huro ma(n)gh aar thet vaaro firir vissu, æn wm jordh munen vilde han enchte swærie. jtem swor oc Gudrun Þorstensdotter fyrnemfd efter thy [sem] hon haffthe forstondet af modhor sinne, at hon viste ther ey meer af æn gardhstadhen haffthe ther standet j lx aar æller vider the mato, æn wm jordhena wilde hon ey swæria, æn enchte sagdo adernemfd vitne wm þeira alder æller huro gamall þe waro. jtem swor Þorkel Niclisson herming Þoro Þoresdottor, at hon lyste firir honom oc sagde, at hon ey annet viste æn thet er [forn] deila oc merkes garder effter thy som fyrnemfd vitne sworo æn wm jordh munen wiste [hon ey mer.] til sannenda her wm sette ek mit jncigle firir þetta bref giort a dæghi oc are se[m fyr segir].

Fire Mænd kundgjöre, at Erkebiskop *Aslak* enedes med Almuen i *Raudöy* om, at hver Mand aarlig vilde udrede 2 Fisk som *Michaels-Korn* og *Olafs-Korn* til Chorsbrödrene i Nidaros.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 11. 3die Segl mangler.

616. 10 Juni 1432. Raudö.

Ollum monnum them som thetta bref se eller høra heilsom wy Reidhar Eilifsson Erlender Andresson Ellinger Jonsson ok Thorer Jonsson q. g. oc ware kunnokt gerande at anno domini mcdxxxij° feria tercia in festo pentecostes warom wi j Raudhøy kirkiu tha war wyrdeligh herra ok andeligh fadher herra Aslak med gudz miskun erkibiscop j Nidroos thingadhe med almoghen her i Raudhøy prestdøme. j bland annor ærindom tha thaladhe forscrifwen vyrdeligh herra erkibiscop vm Michials korn ok Olafs korn som nw langlighe hafuer vilradhis farit ok cristen rettin beuiser at thet skall arlighis vt gifuis. tha wart fornempder almogher swa ifuer eine at the vilia iampnan her epter gredhlighe ok med godhum vilia vt gifua twa fiska till gildz hwor man ok afhenda koors brødhrom j Nidroos eller therom vmbozmanne som the ther till skipa fore the møssor som the skulu iampnan hafua j domkirkiunne j Nidroos eina siunggande fore allum lifuandis monnum fridh ok godhum araghum en the andræ skall læsast fore allum cristnum saalum som fram ero farne. jtem swa lofwadhe ok the at the vilia her epter hwort aar vt gifwa eina gilda sperro fisk eller ein gildan raf j erkibiscops giof som gamalt hefuer vorit. Till sanninde her vm settom wi

war jnsighle firir thetta bref er giort war j Raudhøy a aare ok deghi som fyr seghir.

Bagpaa: Raudhøy prestdøme og senere: om Olaffs tvl och Mychials tol.

Fire Mænd kundgjöre, at Erkebiskop *Aslak* enedes med Almuen i *Bodin* Prestedömme, at hver Mand aarlig skulde yde til Chorsbrödrene i Nidaros en Vaag Korn eller to gilde Fisk i *Michaels-Korn* og *Olafs-Korn*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 14. Seglene vedhænge.

617. 15 Juni 1432. [Bodin.]

Ollum monnum them som thetta bref se eller høra heilsom wi Jon Niclisson soknaprester a Bodhinæ Arne Arnesson paltæ Asmunder Thorsteinsson ok Amunder Einarsson sworne loghrettis men q. g. ok sinæ kunnokt gerande at anno domini mcdxxxij° dominica prima post trinitatis warom wi j hia ok høyrdom aa tha war wyrdeligh herra ok andeligh fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscop j Nidroos hafde samtall med flæsta godha men ok almoghen ifuer allt Bodhinia prestdøme tha han visiteradhe ok giorde almoghenum sinæ litskyldo. j bland annor ærinde tha thaladhe han vm Michels korn ok Olafs korn som nw hafuer langlighe vilradhis farit vorde tha almoghen aller j forscr. Bodhiniæ prestdøme swa ofuer eins at the vilia nw arlighe her epter med godhom vilia vt gifua eina wagh korn eller ok twa godha gilda fiska canunkenum j Trondeime til æuerdeligra eignar fore thet møssæ hald som the skulu hafua j Nidroos domkirkiu hwor dagh eina syngiande møsso fore allum lifuandis monnum fridh ok godhum aroghum en then andre møssen skal læsast fore allæ cristnæ sælom som fram ero farne. jtem med sama skylorde lofuadhe the at the vilia ok arlighe med godhum vilia vt gifua erkibiscops giof eina godha gilda sperra fisk honum eller hans vmbodzmanne. till sanninde her vm sette wy war jnsighle fore thetta bref er giort war aa are ok deghi som fyr seghir.

Bagpaa: Bodina prestdøme.

Syv Mænd kundgjöre, at Erkebiskop *Aslak* enedes med Almuen i *Steigs* Prestedömme, at hver Mand aarlig skal yde 2 Fiske til gils eller deres Værd som *Olafs-Fé* og *Michaels-Korn* til Kannikerne i Nidaros.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 7. Seglene vedhænge. (Trykt i Nye Danske Magazin I. 36.)

618. 19 Juni 1432. Steig.

Ollum monnum them som thetta bref se eller høra heilsom wi Vinalder Steinfinzsson Thorstein Niclisson ok Jon Pallsson koors brødher j Nidroos Esbiorn Haralldzsson Andor Arnesson Biorn Olafsson Bagge ok Barder Amundzsson q. g. ok sinæ kunnokt gerande at anno domini mcdxxxij° ipso die corporis Christi warom wi j stofwone med Steighar kirkiu tha war wyrdeligh herra ok andelighen fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscoper i Nidros hafde samtall med flæsta godha men ok almoghen ifuer allt Steigha prestdøme vm mong kirkiunne ok sijn ærende. j blandh adhrom tha thaladhe han vm Olafs fe ok Michels korn som nw langlighe hafuer vilradhis farit. worde the nw swa ifuer eine med fullu lofuo teki ok samtycht at the vilia nu her epter arlighe vt gifua adhernæmpt Olafs fe ok Michels korn med godhom vilia koors brødhrom j Nidroos fore the møssor som the daghlighe skulu halda j doomkirkiunne j Nidroos eina syngiande fore allum lifuandis monnum fridh ok godhom aroghum en annor skall læsast fore allum cristnum salum som fram ero farner twa fiska till gildz eller thera wærd ok them afhænda eller theræ vmbodz monnum som the ther till skipa. jtem swa lofwadhe ok forscrifuen almoghe at the vilia ok vt gifua erkibiscops giof her epter hwort aar eina gilda sperræ fisk honum eller hans vmbodz manne. Till sanninde her vm settom wy war jnsighle fore thetta bref er giort war j prestgardenum a Steigh a aare ok deghi som fyr seghir.

Sex Mænd kundgjöre, at Erkebiskop *Aslak* enedes med Almuen i *Alstahaug* Prestedömme, at hver Mand herefter aarlig skulde give to Fiske til gils for *Michaels-* og *Olafs-Korn* til Chorsbrödrene i Nidaros.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 12. Levning af 4, 5 og 6 Segl.

619. 6 Juli 1432. Alstahaug.

Ollum monnum them som thetta bref se eller høyra heilsom wy Thorleif Ellingsson wapnær Jwar Thoresson Jon Herliksson Olaf Lafransson Pall Homlsson ok Thorbergher Haluardz(son) med q. g. ok ware kunnokt geerande at anno domini mcd xxxij° vltimo die octauarum beatorum apostolorum Petri et Pauli warom wi a Alestæhaughi j prestgardenum tha war vyrdeligh herra ok andeligh fadher herra Aslak med gudz myskun erkebiscoper j Nidroos thingadhe ok hafde samtall med flæstalla sokna mennene ok hælzt the bezta ifuer allt Alestæhaugh prestdøme. j bland androm ærendom tha thaladhe forscrifuen vyrdeligh herra erkibiscop

Aslak vm Michials korn ok Olafs korn som nw hefuir langleghi vilradhis farit ok cristen retten vt viser at thet skall arlighis vt gerazt. worde tha forscrifuen almoghe swa ofuer enæ med fullæ samtycht at the vilia her epter hwort aar med godhum vilia adlier næmpt Michels korn ok Olafs korn gredhelika vt gifua twa fiska til gildz hwor man ifuer allt forscrifuet prestdøme koorsbrødhrom j Nidroos til æuerdelighre eign ok vptekio fore thet møsso hald som the skula halda hwor dagh j Nidroos domkirkiu eina møsso syngiande fore allum lifuandis monnum fridh ok godhum aaroghe. en annor møssan skall læsast fore allum cristnum salum som fram ero farne ok skall adhernæmpt Michels korn ok Olafs korn afhendis forscr. koors brødhrum j Nidroos eller therum vmbodz manne som the ther till skipa. jtem swa lofuadhe ok forscr. almoghe at the vilia her epter arlighe med godhum vilia vtgifua erkibiscops giof som gamallt hefuir worit eina gilda sperra fisk eller ein gildan raf adhernæmpdom erkibiscop eller hans vmbotz manne. till sanninde her vm settom vi war jnsighle fore thetta bref er giort war a aare stadh ok deghi som fyr seghir.

Bagpaa: Alistahaugx prestdøme; senere: aa Helgelande.

To Lagrettemænd kundgjöre, at den Foss, som Mariekirkens Commune i Oslo ejer, heder *Asse-Fossen* (Mandalen paa Agder.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc 89. No. 6. Begge Segl vedhænge.

620. 7 Juli 1432. Nytingen.

Ollum nonnum þæim sæm þættæ bref sia æder høyra senda Bessæ Þollæifsson ok Andkel Þorofuesson logrettomen q. g. ok sina. kennis mit þes med þesso waro ofno brefue at mit withum æky annæt sannerræ fyrir gudhi ok æy annet hørt af foreldrum warum at þen foos som communne at Maria kirkiu j Oslo til høyrir hæither Assæ foos swa wel þer som flottæ hafuen er som knausin ok foossin allen ændemellum a westrelandeno ok hylium mellum. til saninde her wm settum mith okor insigle firir þættæ bref æ(r) gort war a Nythingin sem liger j Mannedale a manedagin nest firir þridiawoku a iij are ok xl rikis akars wirduligs herra herra Eirigs med gudz nadh Norigs konungs.

Bagpaa med samme Haand: Vm Assæ fossin a Agdum j Mannedale.

To Mænd kundgjöre, at *Herbrand Thorgjulssön* for dem vedgik, at han forlængst havde solgt til Sira *Ulf Asleifssön* til *Halvards-Kirkens* Commune i Oslo en Del af Gaarden *Dælin* i Enebak, og derfor modtaget Betaling af de Penge, Biskop *Jacob* havde givet for sin Sjæl.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89. No. 7. Seglene vedhænge.

621. 15 Decbr. 1432. Oslo.

Ollum monnum þeim som þettæ bref sea ædher hoiræ senda Symon Biornson laghman j Oslo oc Aske Thorgeirsson radman þer sammæ stedz q. g. oc sina kunnikt gerande at anno domini mcdxxx secundo manedaghen neste efter Lucie messe, þa warom wy j commwnæ stofwene korsbrether j Oslo. saghom ther þa handarband, oc hordum skilordh þeiræ af eino halfuo erligs mans sira Wlfs Asleifssön korsbrodher j fornefnde Oslo, æn af andre halfwunne Herbrandz Þorgiulsson j swa made at forsagdhæ Herbrander kiendist thet þa j samre handarbande, at han sælt hafde hell oc wsiwk, firir langen timæ sira Wlf fornefnden ortuga bol oc vij aura boll j Dælinæ som ligger j Jgnæbakka sokn a Romarike frelst oc heymholt firir hworium manne med ollum luttum oc lunnindum som ther till liggæ oc lighet hafua fra forno oc nyo wtten gardz oc innan enkte wnnen lægbet, wnnen sik oc sinom erfuingiom oc vnder fornefnde commwne bordh at Haluardz kirkiu j tilnefnde Oslo til æwerlighu eighu oc allz afredhes firir xxx marker j hwide danske kronedhæ engelske, af þeim peningom som biscop Jacob gud hans saal hafuæ til gaf at kiøpe jardhæ gotz fore til forsagde communæ bordh til sit æwerlighe artidhæhald j sancti Haluardz kirkiu forscrefne. Skedhæ þet oc swo at forscrefne jord adhernefndo bordhæ wfrels werdhæ, þa binder han sik til oc sinæ erfuingiæ vm han afgaar, at fonge commune bordhet after andre jæmmyklæ oc jæmgodhæ jord, æller oc swa margæ oc swo godhæ peninge som han þer firir vpbar efter þui som førsigher. Til meire wissen oc forwaring her vm þa henger sira Olaf Sigurdsson korsbrother j tiitnefnde Oslo som fornefnde Herbrander befoll a sinæ wegna, seer vnner fullan grein oc rekning þesse forscrefne peningæ vpbæra sit jnciglæ med wor jnciglæ for þettæ bref datum anno loco et die quibus supra.

Bagpaa: Vm ørtuga bol oc vij aura boll j Dælennæ j Jgnebakkæ sokn pro anima domini Jacobj episcopi.

Ti Mænd kundgjöre, at Almuen i *Stjördalsfylke* med *Sælbu* lovede Erkebiskop *Aslak* aarlig at yde *Michaels-Korn* til *St. Thomæ Alter* i Nidaros Domkirke til to daglige Messer.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 19. 5 og 8 Segl mangle.

622. 28 Januar 1433. Varnes.

Ollum monnum them som thetta bref sea edher høra senda Swein Eriksson dekin j Nidroos Narffue Jacobsson Gudbrandh Ellingxsson ok Thorstein Niclisson canika j Nidroos Pelle Esbiornsson Henrik Symonsson Jfuar Haluardzsson Amundh Biornsson Pall Thorfinzsson ok Oleiffuer Jffuarsson qwedio guds ok sina kunnigt gørandi at aff thy at war kære wyrdelig herræ ok andaligen ffadher herræ Aslak med gudz myskun erkibiscop j Nidroos ok hans heidherlighet capitulum koorsbrøder ther sama stadz aff gudlighe skipan ok ærlige forhuxan hafua skikkat ok skipat eina æuerdeliga messo huar dagh at segia lata j domkirkiunne j Nidroos ollom kristnom salom till roo ok nadher, ok andre messo allom almoganom till fridh ok bestandilse badhe till lifs ok saalo, tha hafuer han med thera radhe ok alz almogans samthykt her j Stioradalls ffylki swa skipat och sett at thet Mikels korn som her nær oss ffaller j Stiordall skal greidhliga ok well vt giffuas arliga them som sancti Thomas altare hafuer j domkirkiunne jempnan her epter wtan alt hinder eller motemæle och then godhuilia som gioff kallas ok ware fforffædher haffua giort och vt giffuit erkibiscopenom j Nidroos her till skall ok vtan all tøffring eller motekast hwart ar vt greidhas them som war fforne wyrdelig herræ erkibiscopen hona beffaler ath anama. Och till saninda her wm sette Jon Eriksson som sig sagde wera ffull wordeth budh a almogans wegna j Salabo at the samolundh gerna gøra wilde som her forsc. star sit jncigle med warom fførda manna jnciglom ffore thetta bref scriptum apud ecclesiam Warnes ipso die beate Agnetis secundo anno domini m°cd°xxxiij°.

Bagpaa: Stioradal.

Ni Mænd kundgjöre, at Almuen paa *Frosten* lovede Erkebiskop *Aslak* aarlig at yde *Michaels-Korn* til *St. Theobaldi Alter (Einvalds-Stuka)* i Nidaros.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 15. 3 og 7 Segl mangle.

623. 2 Februar 1433. Lagatun.

Ollum monnum them sem thetta bref sea edher høyra senda Swein Eriksson dekin j Nidroos Narfue Jacobsson och Gudbrandh Ellinghsson canika ther sama stadz Endridher Øwindzsson Øuindh Endridzson Stiger Sigurdzsson Jon Jfuarsson Besse Østensson och Arne Bessasson sworne logrettis men a Frosto thinge quedio guds och sina kunnigt gørande at af thy at war wyrdeligher herræ och andeliger fadher

herræ Aslak med gudz myskun erkibiscop j Nidroos och hans heidherlighit capitulum aff gudligre skipan och ærligre forhuxan hafua skikkat och skipat eina æuærdheliga messo huar dagh at segia lata j domkirkiunne j Nidroos ollum kristnom salom till ro och nadher, och andra messo allum almoganom till fridh och bestandilse badhe till lifs och salo, tha hafuer han med theræ radhe och alz almogans samthykt her a Frosto swa skipat och sett at thet Mikels korn som her nær oss faller a Frostonne skall greidhliga och well vt gifuas arliga them sancti Theobaldi altare haffuer som kallas Einwaldz stuka jempnan her epter vtan alt hinder edher mote mæle. och then godhuilia som gioff kallas och ware foreldre hafua giort vt och gifuit erkibiscopenom j Nidroos her till skall och her epter till æuerdeligh tidh vtan all tøfring edher mote kast huart ar vt greidas them som helge Nidroos kirkiu formen huar epter annan thet beffale vpp at bera. Ok till saninda her wm settom wy war jncigle fore thetta bref. scriptum apud ecclesiam Laghatwn ipso die purificacionis beate Marie virginis gloriose anno domini m°cd°xxx° tercio.

Sex Lagrettemænd kundgjöre, at Erkebiskop *Aslak* enedes med Almuen i *Aasen* om, at denne aarlig skulde udgive *Michaels-Korn* til *St. Theobaldi Alter,* som kaldes *Einvalds-Stuka,* i Nidaros Domkirke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 18. Af Seglene vedhænge 1, 2, 3, 4, 7 og 9.

624. 5 Februar 1433. Aasen.

Ollum monnum þem som þetta bref sea edher høyra senda Bardher Amundzsson Gudmundh Østensson Gunnbiørn Thoresson Jon Østensson Aslak Arnesson och Endridh Thorfinzsson sworne lagretto men q. g. och sina kunight gørande at saker thess at war wyrdeligh herræ ok andeligh fadher herræ Aslak med gudz myskun erkibiscop j Nidroos och hans heidherlighet capitulum ther sama stadz aff gudligre skipan och ærligre forhuxan hafua suo statt och skipan fore giort at thet Michels korn som her nær oss faller j Aasen skall huart ar well och greidliga vt gifuas och afhendas them som sancti Theobaldi altare hafuer j domkirkiu j Nidroos och nw kallas Einwaldz stuka, hulkit wy och aller almoghen her j Asen gerna samthyckia, ther vppa at wy och foreldrar warer matte thess helder niotande werdha thess godha och helgha bønahaldz som j førne domkirkiu j Nidroos huar dagh gørizt och besynderliga the ij messor som war forscr. wyrdeligh herræ erkibiscop Aslak hafuer nyliga latidh vpp taka allom kristnom monnum lifuandis

och daudhom till andelighen hugnath och welferdh. sua och ther vppa at wy alle her j Aasenom boo wilia blifua j skyldughre lydne widh gudh och helge Nidroos kirkiu formen som ware forfedher. tha wilia wy med allom kærleik arliga vt gifua then godhuilia som giof kallas vtan nokors kyns hinder eller mote mæle. skall thetta forne Michels korn och goduilia vt gifuas till æuerdeligh tidh her epter j thylikan matha som her forscr. star. Ok till saninda her vm at thetta er allra ware wiliæ ok samthykt tha sette herræ Swein Eriksson dekin j Nidros herræ Narfue Jacobsson ok herræ Gudbrandh Ellingsson canika ther sama stadz som nær ware thesse gerdh sin jncigle med warom ffore thetta bref scriptum apud ecclesiam Wangh anno domini mcdxxxtercio ipso die beate Agathe virginis.

Tre Mænd kundgjöre, at *Asmund Thorgeirssön* solgte til *Haavard Thorgardssön* 10 Öresbol i söndre *Bjertssyn* (Bjordsin?) i Akers Sogn, Oslo Hered, for 40 Mark.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 11. 1ste Segl vedhænger.

625. 9 Februar 1433. Thorsnes.

Ollum monnum þæim sem þettæ bref sea æder høyræ sendæ Petær Aslaksson Niculas Haluardzson ok Petær Ræidærson q. g. ok sinæ kunnikt gerandæ at mer varom a Þoresnese j Valæ sokn a tysdagen nestæ æftir Agatæ møsso a fiordæ are ok xltæ rikis okars vyrdælix þerræ herre Eirix med gudz nad Norex konunghs sam ok høyrdum a at þæir hældo handum saman af æinne halfv Asmunder Þorgæirson en af annær haluo Houarder Þorgardzson. kenditz þa Asmunder fyrnefnder at han hafde sælt adernefndum Houarde x auræ boll jærdær j Biærtsyne j sydræ gardenum sem liggær j Akærs kirkiu sokn j Oslo hærade frialst ok hæimolt firir huarium manne med allum þæim lutum ok lunnyndum sem þær til ligiæ ok leget hafvær fra forno ok nyghio vttæn gardz ok innan; kendidz ok fyrnæfnder Asmundr j samu handarbande at han hafuer vp boret af adernefndum Houarde fioretigiu markær sua at honum vall at noghde ok þær med kendidz han hafua vp boret fyrstæ peningh ok øfstæ ok allæ þær j mellum eftir þui sem j kaup okart kom firir fyrnefnt x auræ bol j Biærtsyne af fyrnæfndum Houarde. kenditz ok tithnefnd Asmunder j samu handarbande at fyrnefnder Hauarder skal æigha allæ þa tiltalu sem oftnefnder Asmunder ate till fyrnefnda jord Biærthsyne mæiræ en x auræ boll. till sannynde settum mer vor jnsighle firir þettæ bref er gior var a deghi ok are sem fyr seghir.

Bagpaa med senere Haand: Breff vm Bierdzene.

Sex Lagrettemænd i *Inderöen* vedtage paa Almuens Vegne Erkebiskop *Aslaks* og hans Kapittels Bestemmelse om aarlig Ydelse af *Michaels-Korn* til *St. Halvards Alter* i Domkirken.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 22. 2det Segl vedhænger.

626. 11 Februar 1433. Sorshaug.

Ollum monnum them som thetta bref sea edher høyra senda Biorn Wlfsson Theiste Jon Haukxsson Andres Thormodzsson Einar Pedersson Ottar Gudbrandzsson ok Arne Bardhasson sworne lagretto men q. g. ok sina kunnigt gørande at saker thes at war wyrdeligh herræ ok andeligh ffadher herræ Aslak med gudz myskun erkibiscop j Nidroos ok hans heidherlighet capitulum ther sama stadz af gudligre skipan ok ærligre forhuxan hafua swo statt ok skipan fore giort at thet Michels korn som her nær oss faller j Jndreøy skall huart ar woll ok greidhliga vt gifuas ok afhendas them som sancti Halwardz altare hafuer j domkirkiunne j Nidroos hulkit ok aller almoghen her j Jndreøy gerna samthycke vppa thet at wy ok ware foreldra matte thess helder niwtandi wardha thet godha ok helgha bønahaldh som j førde domkirkiu j Nidroos huar dagh gøriz. ok einkanliga the ii messor som war forscr. wyrdeligh herræ erkibiscop Aslak hafuer nyligha latidh vpptaka allom kristnom monnum lifuandis ok daudhom til andeligh hugnath ok welferdh. Swa ok ther vppa at wy alle her j Jndrøy byggia wilia blifua j skyldugre lydhne widh gudh oc helge Nidroos kirkiu fformen som ware forfedher. tha wilia wy med allom kærleik arliga vtgifua then godhuilia som giof kallas vtan nokors kyns hinder edher motemæle. skall thetta førda Michels korn ok godhuile vtgifuas æuerdeligha her epter j thylkom matta som her forscr. star. ok till saninda her vm at thetta er allra wara wile ok samthyckt tha setto herræ Swein Eriksson dekin herræ Gudbrandh Ellingxsson ok herræ Helge Andorsson canika j Nidroos som nær woro thesse ware gerdh ok samþykt sin incigle med warom fore thetta bref. scriptum apud ecclesiam Sorshaugh anno domini mcdxxx tercio fferia quarta proxima post dominicam lxxe.

Bagpaa lidt yngre: Bref aleinaste om Mykelskorn.

Syv Lagrettemænd kundgjöre, at *Verdals* Almue har lovet Erkebiskop *Aslak* aarlig at yde *Michaels-Korn* til *St. Andreas Alter* i Nidaros Domkirke til de af Erkebiskoppen nystiftede Messer for alle christne Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 20. Stumper af 5 og 7 Segl vedhænge.

627. 4 Marts 1433. Oslo.

Ollum monnum theim sem thetta bref sea edher høyra senda Thorer Arnasson Jffuar Østensson Ottar Thorgylsson Jfuar Bardhasson Arne Thorgilsson Jngemunder Jngewaldzsson och Thorgyls Jfuarsson sworne logretto men q. g. och sina kunnigt gerande at saker thess at war wyrdeligh herræ och andeligh fadher herræ Aslak med gudz myskun erkibiscop j Nidroos och hans heidherlighet capitulum ther sama stadz af gudhligre skipan och ærligre forhuxan hafua swa statt och skipat at thet Michels korn som her faller j Weradall skall huart aar well och greidhliga vtgifuas och afhendas them som sancti Andree altare hafuer j domkirkiunne j Nidroos. hulkit wy och aller almoghen her j Weradal gerna samthycke vppa thet at wy och ware foreldra matte thes helder niwtande wærdhæ thet godha och helga bønahaldh som j aderde domkirkiu gøris och einkanliga the ii messor som forsc. herræ erkibiscop hafuer nyliga latet vp taka ollum kristnom saalom lifuandom och daudhom till andeliga welferd. sua och ther vppa at wy alle her j Weradall wilia blifua j skyldugre lydni vidh gudh oc helge Nidroos kirkiu formen som ware forfedher tha wilia wy med allom kærleik arliga vt gifua then godhwilia som giof kallas vtan nokerkøns hinder eder mote mæle. skall thetta forda Michels korn och giof wt gifuas æuerdheliga her epter j thylikom matha som forscr. star. och till saninda her vm setto herræ Swein Eriksson dekin j Nidroos herræ Gudbrand Ellingsson canik ther sama stadz sin jncigle med warom firir thetta bref. scriptum apud ecclesiam Oghel feria quarta proxima post dominicam xl° anno domini mcdxxx tercio.

Tre Mænd kundgjöre, at *Sigrid Haakonsdatter* gav 20 Öresbol i Gaarden *Kjölstad* i Aas Sogn paa Follo til *Chorsbrödrenes Commune* i Oslo, mod *Aartidehold* for hendes, *Guttorm* Erkeprests og hendes Forældres Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89. No. 8. 3die Segl vedhænger.

628. 29 Marts 1433. Oslo.

Ollum monnum þæim som þetta bref sea ædher høyræ sender Torkiel Torbiornæson Hakon Redhærsson oc Eriker Hakonsson q. g. oc sina kwnnikt gerande at meer warom j setzstofuone j gautu vidh sancte Laurenskirkio widher Oslo a kerslo sunnodagh a xliiij are rikis vars wyrdelix herra, herra Erix med gudz nadh Norex konungx saghom ok høyrdom a ath thau heldo hondum saman af einne halfuo hedherlighin man sira Simon Joonsson koorsbrodher j Oslo en af annere halfuo

Sighridh Hakonsdottor. gaf tha fyrnempdh Sighridh oc afhende med jaa ok handerbande xx auræ bool j Kiolstadhum som ligger nordan firir Askeimswatn j Aas sokn a Follo som hon sagde ath henna odhal war. gaf hon sik til bønahaldz til comuna korsbrødhra j Oslo oc til altidhæ haldh firir sinæ sal ok sira Guttorms ærkieprestens sal ok flera henna forældre salir. ok skal then altiidh haldes vppa en dagh fore beggias theira sal medh messom ok salatidhom oc med vax ok ofuer som gamal sidher ær, afhende hon fyrnempdum sira Simone thessa fyrnempda iordh fra *sok ok sinom arfuingom ok vndir komuna bordith ok domkirkionne til æwerdeligha ægho ok alz afrædhes j swa mathæ ath fyrnemdh Sigridh skal fylghiæ landzskyldenæ sua lenge som hon lifuer ok æfter henna dagha falle badhe iordh oc landzskyldh som fyr sæigher. Ok til saninde setto mit okor incigle firir thetta bref som giort war are oc deghi som firir saigher.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Holte Bjarnessön* afstod til sin Brodersön Sira *Reidulf Baardssön* den Ret, han paa sin Broders Vegne havde til Gaarden *Solberg*.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 10. 1ste Segl vedhænger.

629. 5 Juni 1433. Berger.

Ollum monnum þæim sem þettæ bref sea æder høyra sendhæ Steinar Aslakxson oc Halstein Paallsson sworne logrettesmen q. g. oc sinæ kunniktt gerandhe at mith warom a Berghom j Hofwinæ sokn j Lysædale j Wimæskipreidho j øfra lutanom j Borgasyslo a fredaghen nestæ eftir hwitæswnnodagh anno domini m°cdxxx tercio høyrdom a at Holte Biærneson gaf oc wnthe sira Redulphe Bardzssyni brodher syni sinom allæ þaa tiltolu, oc retugheith, som han hefuer till Solbergha a Asbiorns brodur sins wægnæ som atthi Borgillæ Jfuers dottur gudh hans saall nadhe, till sanindhæ oc meira wisso her vm settom mith okoor jncigle firir tthettæ bref er giort war a deghi oc are sem fyr seigir.

Fem Mænd kundgjöre, at Almuen i *Titrar* Sogn (Nordmöre) lovede Erkebiskop *Aslak* aarlig at yde 1 gild Fisk i *Michaels-Korn* til *St. Peters Chor* i Nidaros Domkirke, og 1 gild Fisk i *Olafs-Fe* til Communet.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 16. Af Seglene vedhænge 1 og 2.

630. 14 Juni 1433. Titrar.

Allum mannum them som thetta bref se eller høra heilsa wi Frideriker Elifsson sokna prester j Amundar aase Baarder Thorkelsson,

waars vyrdeligs herra erkibiscops Aslaks capellanus Andor Vlffson Jon Olaffson ok Aaron Thoresson kerlighe med warom herra kunnokt gerande at anno domini m°cdxxxiij° dominica prima post trinitatis warom wi j Titrom tha war vyrdelighen herra ok andelighen fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscop j Nidros hafde samtall medh the godhe men som byggia i Titrom. j bland annur ærinde taladhe han vm Michels koorn ok Olafs fe som leinge hefuir vilradhis farit ok wt skulde gerast hwort aar som kristen retten vt uisar. lofuadhe tha forscr. men som j Titrom byggia med fulla samtykt ok lofuo teki at the skulu nw her epter hwort (aar) vt gifua ein gildan fisk fore Michels kornit ok skal koma till sancti Peters koor j Nidros domkirkiu ok annan gildfisk j Olafs fe ok honum skula koorsbrødher j Nidros til communs thera hafua fore thet møssæ hald som the iampnan vppa halda j Nidros domkirkiu ein singiande fore allum lifuandis mannum fridh ok godhum aroghe ok anur læsande fore allum cristnum saalum som fram ero farner. jtem swa lofuadhe ok the at the skulu nw hwort aar vt gifua her epter ij gilda fisk adhernempdum vyrdelighum herra erkibiscope j giof ok godhvilia. till sanninde her vm settom wi war jnsighle fore thetta bref er giort war a aare ok deghi som før seghir.

Bagpaa: Amundaraass prestdøme.

Sex Mænd kundgjöre, at Almuen i *Heröernes* Prestdömme (Sunnmöre) enedes med Erkebiskop *Aslak* om, at hver Mand aarlig skulde yde 1 gild Öre som *Michaels-Korn* og *Olafs-Fe* til St. *Magnus's Alter* i Nidaros Domkirke til dagligt Messehold.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 17. 1ste Segl vedhænger.

631. 26 Juni 1433. Herö.

Ollum monnum them som thetta bref se eller høra heilsom wi Thorer Atzorsson soknaprester j Herøyium Sigurder Greipsson Thorer Jonsson Simon Jwarsson Pædher Arnesson ok Sigurder Olafsson kerlighe med warom herra kunnoktgerande at anno domini mcdxxxiii° die beatorum martirum Johannis et Pauli warom wi j gilda stofwone j Herøyium tha war wyrdelighen herra ok andelighen fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscoper j Nidroos hafde samtall med allan almoghan ifuer allt Herøyiar prestdøme, j bland annor ærende taladhe han vm Michels korn ok Olafs fe som nw hafuer langa stund vilradhis farit ok cristen retten vt visar at thet skall geras a hworio aare. samtychte tha forscrifuen almoghæ med fullo lofuo tæki at the skulu nw

her epter hwort aar gredhelighe vt gifua wtan allt hinder eller motemæle ein gildan haluan øyre i Michels korn ok skall thet koma till sancti Magnus altare som er j Nidroos domkirkiu ok annan gildan halfuan øyre j Olafs fe ok thet skulu koors brødher j Nidroos iampnan her epter till communens nytta vp at bæra fore thet møsso hald som the skulu vppa hwon dagh halda ein møssan syngiande fore allum lifuandis monnum fridh ok godhum aaroghe ok annor læsande for allum them som fram ero farner. jtem swa lofuadhe ok the at the skulu hwort aar her epter vt gifua forscrifnom herra erkibiscope eller hans vmbodz manne ij engilske i giof ok godhuilia. till sanninde her vm settom wi war jnsighle fore thetta bref er giort war a aare ok deghi som før seghir.

Bagpaa: Sunnmøre Herøyia prestdøme.

Sex Mænd kundgjöre, at Almuen i *Halkelsviks* Prestdömme (Sunnmöre) enedes med Erkebishop *Aslak* om, at hver Mand aarlig vilde yde en gild Halvöre i *Michaels-Korn* og ligesaa i *Olafs-Fe* til St. Magnus's Alter i Nidaros Domkirke til dagligt Messehold for alle christne Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 21. Seglene mangle.

632. 2 Juli 1433. Halkelsvik.

Allum mannum them som thetta bref se eller høra heilsom wi Pædher Gudhmundzsson prester Thorer Sebiornsson Erlænder Sigurdarson Jon Guttormsson Olaf Sigurdzsson ok Sigurder Greipsson kerlighe med warom herra kunnokt gerande at anno domini mcdxxxiij die beati Swituni episcopi et confessoris warom wi j Halkels vijk kirkiu tha war wyrdeligh herra ok andeligh fadher herræ Aslak med gudz myskun erkibiscoper j Nidroos hafde samtall med allan almoghan j Halkelsvik prestdøme. j bland annor ærinde taladhe han vm Michels korn ok Olafs fe som nw hefuir langa stund vilradhis farit. worde tha forscr. almoghe swa ofuer eino at the skulu nw her epter hwort aar wt gifwa ein gildan halfuan øyre j Michels korn ok skall thet koma till sancti Magnus altare j Nidroos domkirkiu ok annan gildan halfuan øyre j Olafs fe oc skula honum vpbæra koorsbrødher j Nidroos till communs thera vpheldis fore thet møssæ hald som the skulu iampnan vppa halda her epter j Nidroos domkirkiu hwor dagh eine syngiande fore allum lifuandis mannum fridh ok godhum aroghum en annor skall wara læsande fore allum them saalom som fram ero farne. jtem swa lofwadhe ok the at the skulu nw her epter hwort aar vt gifua ein gildan halfuan øyre j giof ok godhuilia erkibiscopenum j Nidroos eller

hans vmbodz manne. till saninde her vm settom wi war jnsighle fore thetta bref er giort war a aare ok deghi som før seghir.

Sex Mænd kundgjöre, at Almuen i *Borgunds* Prestdömme (Sunnmöre) enedes med Erkebiskop *Aslak* om, aarlig at yde ½ gild Öre i *Michaels-Korn* til *St. Magnus's Alter* i Nidaros Domkirke, og ½ gild Öre i *Olafs-Fe* til Chorsbrödrene for et dagligt Messehold for alle christne Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 23. 3die Segl vedhænger.

633. 8 Juli 1433. Borgund.

Allum monnum them som thetta bref se eller høra heilsom wi Botolfuer Erlændzsson prester j Borgund Olaf Pædhersson Finner Olafsson Pædher Hafwardz(son) Wilialmer Bardarsson ok Arne Thorfinzsson med q. g. ok ware kunnokt gerande at anno domini mcdxxxiij° die sanctorum in Selio warom wi j Borgund tha war wyrdeligh herra ok andeligh fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscopr j Nidroos hafde samtall med flæstæ alla godha men i Borgund prestdøme. j bland annor ærinde taladhe han wm Michels korn ok Olafs fe som nw hafver langa stund vilradhis farit. wart tha j forscr. sokn ok prestdøme aller almoghen swa ifuer eine med fulla lofuo teki at the skulu nw iampnan her eptir med godhan wilia arlighe wt gifua ein gildan halfuan øre j Michels korn ok skall thet koma till sancti Magnus altare j Nidroos domkirkiu ok andre gildan halfua øre j Olafs fe ok honum skulu koors brødher j Nidroos till communs thera nytto vp at bæra fore thet møssæ hald som the skulu daghlighe vppe halda j Nidroos domkirkiu ein syngiande fore allum lifuandis mannum fridh ok godhom aaroghum en andre *læn-sande fore allum cristnum salum som fram ero farner. jtem lofuade ok the at the skulu iampnan her epter vt gifua ein gildan halfuan øre j giof ok godhuilia forscr. herra erkibiscope j Nidroos eller hans vmbodz manne. till saninde her wm settom wi war jnsighle fore thetta bref er giort war j Borgund a aare ok deghi som før seghir.

Syv Mænd kundgjöre, at Almuen i *Öyrskogs* Prestedömme (Sunnmöre) enedes med Erkebiskop *Aslak* om, at hver Mand aarlig skulde yde en gild Öre som *Michaels-Korn* og *Olafs-Fe* til *St. Magnus Alter* i Nidaros Domkirke til dagligt Messehold for alle cristne Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 24. Seglene mangle.

634. 8 Juli 1433. Borgund.

Allum monnum them som thetta bref se eller høra heilsom wi Botolfuer Erlændzsson sokna prester j Borgund Jon Sigwathsson Halstein Colbeinsson Paal Clæmetsson Elling Ellingsson Sigurder Thorsteinsson ok Olaf Pædhersson sworne loghrettis men kerlighæ med warom herra kunnokt gerande at anno domini mcdxxxiij° die beatorum martirum in Selio warom wi j prestgardenum j Borgund tha war wyrdeligh herra ok andeligh fadher herra Aslak med gudz myskun erkibiscop i Nidroos hafde samtall med flæsta godha men som byggia j Øyreskogs prestdøme. j bland androm ærindom taladhe han vm Michels korn ok Olafs fe som nw hafuer langa stund vilradhis farit. worde the nw swa ifuer eine med fulla lofuo teki at the skulu nw iampnan her eptir vt gera ein gildan ok halfuan øyre j Michels korn ok skal thet koma till sancti Magnus altare j Nidroos domkirkiu ok annan gildan halfuan øyre j Olaf fe ok honum skula koorsbrødher j Nidroos till communs thera iampnan her eptir vp bæra fore thet mæsso hald som the skulu vppæ halda a hworiom deghi ein syngiande fore allum lifuandis monnum fridh ok godhum aroghe ok annor skall læsast fore allum cristnum saalum som fram ero farne. jtem swa lofuadhe ok the at the skulu her eptir hwort aar gifua erkibiscopenum j Nidroos eller hans vmbodz manne ein halfuan gildan øyre i giof ok godhuilia. till saninde her vm settom wi war jnsighle fore thetta bref er giort war j Borgund a aare ok deghi som før seghir.

Bagpaa: Om Olaffs toll ok Michels toll a Øyreskogh prestegeld.

Jon Steinarssön, Prest paa Ignebakke, sælger til *Jon Asmundssön* den Sösterlod i Gaarden *Sundby,* som *Thorbjörg Thorsteinsdatter* havde givet ham.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 12 b. Sigill. forb. med No. 569 ovenfor. Seglene vedhænge.

635. 13 Oktbr. 1433. uden Sted.

Kiennis ek Jon Steinærsson prester a [Jgnæbakkæ] med þetta mit bref at ek hafuer sælt Jone Asmundæsyni [þen systirdeil i] Sundby j Jgnæbakkæ som Þorbiorg Þostei[nsdottir gaf] mik ok hon aate eftir fadur sin ok hafuer ek vpboret allæ þa peningæ sem i kaup waart kom firir þa iord, ok war þet iij kyr ok fæm fiordongæ malt. til meira sanyndæ her vm setto þessir godir men sin incigle firir þetta bref med mino sem swa eithæ Gunnær Þorgiulsson ok Pæder Hofwordson. var

þetta bref giort a tysdagin nest firir vettræ messo dagh anno domini mcdxxxiij.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Lif Grimkelsdatter* solgte til *Hermund Sigurdssön* 2 Öresbol i Gaarden nordre *Rud* paa Röse i Hole Sogn, Ringerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 13. Seglene mangle.

636. 15 Novbr. 1433. Bjarnestad.

Ollum monnum þeim sem þettæ bref se æder høyræ sender Haralder Gudþormsson oc Þorgieir Þosteinsson logrethæmæn q g. oc sinæ kunnikth gerandhæ at mith warom a Biernæstadhom sem ligger j Steins kirkiu sooken a Ringærike sunnudaghen nesthæ eftir Martheins messæ a v^ta^ are oc xl^ta^ rikis okars wyrdæligx herræ herræ Erikx med gudz naadh Norikx konungs þy j hia saghom oc høyrdom a at þau heldho handhom saman af einno halfwo Hermunder Sigursson en af annoræ Liif Grimkiels dotter med þy skilordhe at fyrnemdh Liif kendhis oc weithe vidhærgongo firir okar at hon hafdhæ sææltth fyrnemdhom Hermundæ thuegiæ auræ bool jardhær j nordræ Rudhi a Rosi j Holæ soken a Ringæriki firir vi kørlagh frialst oc heimalt firir hwarium manne med ollum lutum oc lunnyndhum sem til liggiæ oc leghelh hafwer fra forno oc nygio, kendis oc adernemdh Liif at hon hafwer fyrstæ peningh oc ofsthæ oc allæ þer j mellom eftir þy sem j kaup þeiræ kom af adernemdhom Hermundæ oc fra Liif oc hennær erfuingom oc vnder Hermundh oc hans erfwingæ. til sannyndæ her vm setthom mith okor jnsigli firir þettæ bref er giort war degi oc are sem fyr seger.

Bagpaa med en senere Haand: Øderus breff.

Syv Mænd kundgjöre, at *Pil Lafrantssön*, Raadmand i Teige, bygslede til *Erling Thoressön* den söndre Gaard *Bö* i Gerpen Sogn i tre Aar mod at sætte Bygningen i Stand.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn fasc. 89 No. 9. Brevets nederste Del er afrevet. Seglene mangle.

637. 19 Decbr. 1433. Synstebö.

Ollum monnum þæim sæm þettæ bref sea æder hoyræ sendæ Hierendh Þoraldsson profaster a Gerpene Reider Hafþoorsson prester a Soleim Hakon Jonsson capellan a Gerpene Þorgeir Germundsson loghman j Schide Olaf Olafsson Þorder Ketilsson oc Ormer Þorgrimsson logrettemen q. g. oc sina kunnicht gerande at wer warom a Synstæboø sæm ligger j Gerpene sokn anno domini mcdxxxtercio laugurdaghen

næst fore Thomas messo saghom oc høyrdhom a at Piil Lafrensson radzman j Teighæ bygdhe Ellinge Þoressyni synstægardhen j Bøø sem liggcr j Gerpene sokn j thry aar her wt af j swa matha at han scal gøra til abwdh þækkia stofwnnæ med ny spoon oc mønæ med ny næfuer swa at hwar danda man seghir at wel see, oc reesa hona a allæ wægge med ny reeso vidh, þæsslikes oc wægha wp lodwnæ a twaug hyrne syddræ oc wæstræ, oc leggia vnder godha hornsteina oc rettha hona swa at hon see jæmfn oc rydhia eet maal a hworiu aare som nw er skoggengit a æ . . t . . . . . . þennæ ardermaale, framdeiles haldhæ badhe slætto oc rettho som nw er badhe husum aker . . . . iiij huder til . . . . . hworiu aare. Til san[ninde settum weer wor] jncigle fore þ[etta bref er gort war a deghi ok are sem fyr seg]hir.

Bagpaa: Þetta bref ludær vm huilkelund Piil bygdc Elling Þoressyni synstæ Bøø j Gerpine sokn.

Sex Mænd kundgjöre, at *Borghild Ivarsdatter* solgte til Sira *Reidulf Baardssön* 17½ Öresbol i *östre* og 7 Öresbol i *vestre Solberg* i Hofvin Sogn i Borgesyssel. (jfr. No. 641.)

Efter Orig. p Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 17. 3die Segl vedhænger.

638. 24 Januar 1434. Oslo.

Ollum monnum þæim sem þettæ bref sea æder høyra sendhæ Olafuer Erikxsson Jens Lafransson Haralder Ellingxson Thorkell Thorbiornæson radman j Oslo Henrik Hwittenhaghan oc Endrider Sigurdzson borgare ther samastadhtz q. g. oc sinæ kunnukt gerandhe at meer warom j doomkirkiunne j Oslo dominica septuagesime anno domini mcdxxxquarto saghom ok høyrdom aa, at þau heldho hondom saman heiderligin man sire Redulpher Bardzsson prebendatus j Oslo oc Borgildæ Jfuers dotter med þui skilorde at fyrnempd Borgildæ seldhe fyrdom sire Redulfue halft attandæ øyris booll jardar j øystræ gardenom j Soolberghom, oc siau aura booll j westra gardenom j samre jordh som ligger j Hofwinæ sokn j øfra lutanom j Borgasyslo j Wimæskipreido, frialser oc heimolar firir hwariom manne med ollum lutum oc lunnyndhum som ther till liggia æder leghet hafua fra forno oc nyo wthen gardz oc jnnan, fra sik ok sinom erfwinghum oc vnder fyrdan sire Redulph oc hans erfwingha till æwerdæligho æigho oc altz afræditz, kenditz oc adernepdh Borgildhæ at hon hafde vpboret af adernempdom sire Redulphe fyrstæ pæningh oc øfstæ oc allæ ther j millum eftir thy som j kaup þæira kom firir fyrnempt halft attandæ øyris booll j øystre gar-

denom j fyrnempdo Soolberghom. Thill sanindhæ her vm setthom meer woor jncigle firir þettæ bref er giort war a degi oc are sem fyr seighir.

To Mænd kundgjöre, at *Hustru Sigrid Ansteinsdatter* solgte til *Amund Nikkissön* hvad hun eiede i Gaarden *Aamot* i Nes paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 15. Seglene itu.

639. 3 Februar 1434. Vaage.

Alle the men som theta breff hæra helle se sendir Hauardir Æuinson oc Bo Byrggirsson kæ(r)leca meth varum herra. kunicht gærande at vi varum ii Vidæne som liggir j Romss dale aar veffthir guss bærdh m°cdxxxiiii saggum oc herdum ath hustru Sigridh Anste(n)ss dothir selde Amunde Niglissyne sua mykith som hon æghir j Amoth i Næssoken som liggir j Romarike med allum luthum ok lunnum som thil haffir lighat aff forno oc niyo vthan ga(r)z oc jnnan hemulth oc frælss fyrir huarium manne færnemde Amunde Niglissyne oc hanns erui(n)ggum thill euerlika æggo. ther meth henggym vi varth insigile farir theta breff scriuat aar som færir siggyr. sc(r)ipthum Vagga die sancthe Blassii episko(p)i et martiris.

Arvid Ingeldssöns sidste *Testamente* for sin og sin Hustrus *Ingerid Simonsdatters* Sjæle til Nidaros Domkirke og Kapitel samt til flere Kirker, Klostre, Mænd og Kvinder. (jfr. No. 597, 609.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 25. Seglene vedhænge.

640. 11 Mai 1434. Nidaros.

Jn nomine domini amen. anno natiuitatis eiusdem mcdxxx quarto tiisdaghen nesta eftir helgha thorssdagh. Ek Aruidh Jngeldz son heilbrigdho aat minne samuitzsko. en thu at ek kranker se till likam mini gerir nw thetta mith testamentum gudhi till lofs oc heidher. hans signadhe modhor Marie hinom helagha Olaue konunge oc ollom helghom monnom till wyrdhingar oc æro mik oc minne hustrv Jngridhe Symona dottor. gudh hennar saall nadhe. till miskunnar oc salohielpar. Først at ek antwardhar oc vpp gifuir saall mina i gudz vald nar hon skils medh likamen. en ouerdhughom kropp minom kioss ek lægherstadh i helaghe Nidroos domkirkiu firir helaga likams altare. Oc gifuir ek till thet sama altare j nobill. jtem canikom allom j Nidroos iiij nobill till skiftis. jtem Helghesæters klostre j nobill. jtem Bakka klostre j nobill. jtem Swartbrødhra klostri ij nobill jtem Krosskirkiu j. nobill.

jtem Warfrv kirkiu j nobill oc j. glitat stokhøghinde. jtem fattigho folke ij nobill till tæro peninga at the bidhie fore alla crisna sala. jtem koorprestunom j. nobill. jtem ij. nobill til offir peninga nar iak vardhir begrafwin. jtem Biørne diekn som war j Helghesætre j litla gull brazzo. vm ij nobill verdh. jtem till domkirkiunna bygning ij. nobill. jtem minne brodhor dottor Jngeborghe Benktz dottor gifuir ek eith paternoster band medh korell oc forgylta sylfsteina. eina gulbrazzo som star vppa min skiold. j sylfkorss med stora kiædhæ. j. par sylf knøpa stora oc forgylta. j. sylfscall ij sylfskeidha. j hufwo sylfwir thet bezsta ek aghir som iak før lente henne. oc eith annat ther till. j. ryzst belte medh sylfuir spenkt forgylt. j. vpp høgh hettu bunadh medh skiold then bezsta ek aghir. eina sylf sylghio forgylta star vpp a eith thyzst riim oc thet festar gull som min hustrv atte. jtem swa mykit gifuir ek minom tiænisto pikom som mik nw thiæna fore thera arbeidh. ffførst Jorunne j swartan kiortill grønt vndir ermana medh xv. sma forgylta sylfknøpa oc iij par spenne. j. blaan kiortill medh vij sylfknøpa. j brazzo j swartan kiortill medh v. sylfknøpa eina sylfskeid the minzsta oc xj. sylf knøpa som før gaf miin hustrv henne. jtem Sigridhe j swartan vaaskiortill medh v. sylf knøpa oc iij par spenne. j grønan kiortill snøggan medh vij par spenne. j. grønan sæghins kiortill medh xij sylfknøpa. eina bla kapo vnder gwlt medh vj par spenne. j litith sylf neste forgylt. jtem Marghitte Haniss dottor j. brwnan waaskiortill medh iij par spenne oc vij sylfknøpa. j. snøggan kiortill grønan medh v. par spenne. eina sylghio som hoon før haft hafuir. eina swarta kapo einfalda medh iiij par spenne oc j swartan kiortill snøggan medh viij sylfknøpa. jtem Thoru Amundzdottor. modhor førda Jorunna j. grønan vaaskiortill medh iij par spenne. jtem Amunde Kolbeinssyni minom sween. min bla sæghins kiortill. j. graan kiortill medh mengt klædhe. oc j par flamska hosur swarta. oc ther medh vm han oc førda mina tiænista pikor missa miin medh før en the æro af minom gardhe giordha. tha scula the hafua till skiftis swa mykit malt miøll smør oc allan annan math som the hafua handa mellom a mina vegna. jtem Amunde førdom j nobill. Jtem Aso Jacobs dottor minne litle tiænista piko iiij par spenne. oc ij sma harbandz knøpa. jtem Michiell Benktz son min brodhor son gifuir ek swa mykit. ffførst min sylfbona knif j sylflinda. ij gullfingern mina sylfskeidh. oc ther mædh alt annat ther iak aghir som ekke er skift oc bort gifuit. Her medh i gudz nampn ender ek swa thetta mith testament oc ytarsta vilia oc skipan vm en gudhi thekkis mik at kalla nw i thetta arith oc vill ek tha at vbrygdeligha haldis oc swa wt greidhis som før scr. stander. En thetta mith testament fore standa gøra oc wt greidha tha

skipar ek executores oc laghligha mina testamentarios herra Olaf Jonsson oc herra Olaf Biørnsson canika i Nidroos mina wener. bidhiandis them at the fore gudz sculd swa skipe hueriom oc wt greidhe af mino godze som førscr. stander. Till sanninda oc ytarmeire bewisningh her vm tha beiddis ek beskeidhna manna incigle Odd Jonsson oc Kolbein Guttormsson hwithowdh radhmanna i Throndem med mino incigle fore thetta mith testamentum bref som gior vart i Nidroos dæghi oc are som før sighir.

Bagpaa: Vltimum testamenta bref . . . . oc prowendabref; testamentis breff Aruidh Jngeldzsson.

Sex Lagrettemænd kundgjöre, at *Reidulf Baardssön*, Præbendatus i Oslo, kjöbte af *Borghild Ivarsdatter* 17½ Öresbol i östre og 7 Öresbol i vestre *Solberg* i Hofvin Sogn i Borgesyssel. (jfr. No. 638.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89. No. 18. 1, 2 og 6 Segl vedhænge.

641. 2 Juni 1434. Solberg.

Ollum monnum þæim sem þettæ bref sea æder høyra sendhæ Steinar Aslakxsson Brander Reidersson Halstein Paalsson Torstein Ogmundzson Oolbiorn Arneson oc Jon Einersson sworne logrettismen q. g. ok sinæ kunnukt gerandhe at meer warom a Soolberghum som ligger j Hofwinæ sokn j Lysædale j Wimaskipreidho j øfra lutanom j Borgasyslo mydykædaghen nest eftir helgalikamæ dagh anno domini m° cdxxx quarto. saghom oc høyrdum a at þau heldho hondhom saman af einne halfuu heiderligin man sire Redulfuer Bardzson prebendatus j Oslo, en af annare halfuu Borgillæ Jfuers dotter mæd þui skilorde at fyrnempdh Borgillæ kenditz hafua sælt fyrnempdom sire Redulfue halft attandes øyris booll j øystræ gardenom j fyrnempde Solberghum oc siau aura booll j westræ gardenom j sambre jordh som bref ther vm watter frialser oc heimoler firir hwarium manne mæd ollum lutum ok lunnindhum sem ther till liggia æder leghet hafua fra forno oc nyo wthen gardz oc jnnan fra sigh oc sinom erfwinghom oc vnder fyrnempden sire Redulfue ok hans erwingha till æwerdælighe æigho oc altz afræditz. kenditz oc fyrnempd Borgillæ j samu handærbandhe at hon hafdhe vpboret af fyrnempdom sire Redulfue fyrstæ pæningh oc øfstæ oc allæ ther j mellem efter thy som j kaup þæira kom firir fyrnempt halft attondis øyris booll j østræ gardenom Solbergum oc siau øyris booll j westræ gardenom j sambre jordh. till sanidæ her vm sette meer woor jncigle firir thettæ bref er giort war a degi oc are sem fyr seighir.

Simon Björnssön, Lagmand i Oslo, tildömmer *Baard Gudbrandssön* paa hans Hustrus *Ingerid Thoralfsdatters* Vegne 1 Markebol i Gaarden *Ringstad* i Mossedal (Borgesyssel.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 16. Seglet mangler.

642. 26 Juni 1434. Oslo.

Ollom monnom theim sæm thetta breff sia ædder høira sænder Symon Biornsson lagghman j Oslo q. g. ok sina kwnnikt geranda at iek war j razstwganna j fordom stadh a lawghurdagen nest æptir Jonswoku anno domini mcdxxxiiij°. koma tha a stempno fore mik af eino halfuo Thorgeir Pædersson æn af andro halfuo Bardh Gwlbrandsson ok tha war theira rættir stempno dager æptir thwi sæm their hafda tha tiith lagth fore mik vm mærkabool iærdar j Rinxgstadom sæm liggir j Mossedali er the thrætta om sin j. millom adernempd Thorgeir a sinæ wegna ok Baardir a wegna ok j wmboda Jngr{i}dhæ Thoralfss dottor eginkono sina. ok krafda the mik dooms ok laghar om ford mærkabool j Ringxstadom. en æptir thwi profwe ok skiilrike sæm tha for mik kom ok æptir widirkænningh siælfuer theira dømda ek med lagar oorskwrdæ adernempdom Bardhe a wegna ford Jngride hosprøy sinna optnemdh merka bool j Ringxstadom til æigho ok alz afrædhis. æn Thorgeire fordom dømde ek halft swa marga pænninga sæm Joon Sigwrdsson modor fadhur Jngridhi optnemdre lowk Thoralfue fordom fæder Jngridhe for fornempda iardh. Ok til sannindha her om sætte ek mit incigle fore thetta breff er giort war deghi ok are sæm føri seghir.

Bagpaa: Bref vm Ringstadha j Mossædale.

Biskopperne *Thomas* af Strengnes og *Sigge* af Skara melde sine hjemmeværende Brödre Nyheder fra *Rigsmödet i Vordingborg*, om Forhandlingerne med Hansestæderne, Rigsdag i Vadstena, Halvtiende-Paabud, Hussiter-Krigens Slutning m. v.

Efter samtid. Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 272 p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26.)

643. 20 Juli [1434.] Vordingborg.

Cum sincera nostri recommendacione fraternam in domino dileccionem et salutem. Fraternis vestris dominacionibus tenore presencium significamus nos diuersas literas et informaciones ambasiatorum nostrorum tam de statu sacri generalis concilii quam illorum successu post iter arreptum ad hoc magnum parlamentum iteratis vicibus recepisse, quarum quasdam remisimus quibusdam vestrum de Vesgocia aliis

autem earum copias cum nouitatibus occurentibus nostris literis interclusas. hortantes quatenus Watzstenis in festo sancti Petri ad vincula futuro proxime conuenire velletis ad auisandum super hiis et aliis ecclesie negociis et specialiter de dictorum nostrorum ambasiatorum expensis vlterioribus prouidendum et emittendum, habebamus et nos protunc spem ibidem concurrendi vobiscum que nunc ex lapsu temporis licet infructuoso frustrati sumus omnino, moram feceramus octo ebdomadarum intra ista sub magnis expensarum sumptibus, quatuor autem ex hiis fluxerunt ebdomade postquam cepimus tractatum intrare cum Ciuitatensibus, diuerseque facte sunt hinc inde oblaciones quasi ad pacem veniendi media, sed quod vni parcium placet recusat altera et abhorret tamquam venenum et breuiter pacis negocio super cuius promocionem tot expensarum et tantorum principum et dominorum fatige facte sunt infacto remanente disponi videmus partes ad separacionem sed non dum statim finis. Habiturus est enim dominus noster rex alios tractatus hiis finitis cum consiliariis suis Haffnis super negociis regnorum diuersis que fortassis in breui tempore non agentur nec cuiquam licencia dabitur ire hiis finitis. Attentis hiis et aliis que moram nostram protrahunt scripsimus nostris capitulis quatenus eorum aliqui vice et nomine nostris et ecclesiarum nostrarum conuenient vobiscum Vatzstenis quibus ex parte nostra plenam concedimus facultatem vobiscum tractandi et diffiniendi ea que ex parte prouincie nostre tractanda fuerint et agenda. Expensas autem ambasiatorum nostrorum predictorum ita duxit hic prelatorum congregacio moderandas, quod prelati regni Dacie faciant sexcentos florenos rinenses, regni Swecie quadringentos, regni Norwegie tricentos. Calculamus itaque ad ratihabicionem vestrarum dominacionum partem nos contingentem iuxta modum et quantitatem summe cuiuslibet ecclesie anno preterito contribute et occurrerunt erogandi per ecclesiam Vpsalensem lxxxj florenos rynenses, per ecclesiam Lincopensem totidem, per ecclesiam Scarensem lxiij, per ecclesiam Strengnensem lix, per Aboensem lxiij, per Arosiensem xxxvij, per Wexoniensem xvij florenos rinenses. Jnsuper veniebat quidam dominus Ericus Bundonis canonicus Sletzwicensis nuncius specialis sacri generalis concilii cum ipsius bullatis literis et mandato strictissimo super semidecima seu vicesimo denario omnium beneficiorum ecclesiasticorum colligendo de prouinciis istis pro sufferendis oneribus sancte matris ecclesie et presertim extirpacione perfidie Bohemorum prout in copia earundem literarum reperire poteritis, quas vna cum copia cuiusdem excepcionis contra dictum nuncium formate ac interposite reuerenciis vestris mittimus sigillatas. Considerare

velint reuerencie vestre quod licet per eandem nostram excepcionem declinasse videamur impeticioni dicti nuncii, nichilominus adhuc videtur stare mandatum sacri concilii quamuis exequtore deficiente non obliget ad penas in eo contentas, vnde cautum esset nobis prospicere tempestiue quid respondendum foret si ad exequendum mandatum suum, prout verisimiliter presumendum est, sacrum concilium alium mitteret collectorem. Destinamus insuper reuerenciis vestris copiam bulle papalis super confirmacione et augmento generoso indulgenciarum in veneracione sacre eukaristie concessarum cuius aliam copiam vidimus redactam in formam publicam et sigillo domini electi confirmati Werdensis sigillatam. Scripserunt insuper ambassiatores nostri de generali concilio domino nostro regi generosissimo pro certis nouitatibus quod de perfidis Bohemis prostrata fuissent nouiter in bello tredecim milia per alios Bohemos fideles et ad fidem conuersos, inter quos cecidit heresiarcha Procopius cum aliis tribus principalioribus eorum capitaneis, et partati ab angelis tenebrarum sepulti sunt vbi eorum merita decreuerunt. Captiuati sunt preterea de eisdem perfidis septingenti et hoc vno contextu. De catholicis autem numero paucioribus ceciderunt vix ducenti Jn ciuitate autem Pragensi totaliter ad fidem conuersa incipiunt reedificari ecclesie et alia pia loca et cultus *diuinitus sicut antiquitus minorari. Ecce reuerendi fratres cum iam incipiant alibj mala sopiri per mundum ceca communitas regni nostri ignem malicie et destruccionis sui prochdolor attendit deus gloriosus qui caritatis ignem misit in terram infundat in vobis et ceteris pacis amatoribus suam sanctissimam graciam ad extinguendum ignem hunc periculosum ne crescat in immensum, ad quod propter pium deum adhibere velitis nobis hic in aliis occupatis omnem solicitudinem et diligenciam quam potestis. Tractatus iste cui iam ad mensem et amplius insudamus ita recepit finem ut maneant treuge residuorum trium annorum intra quos compromissarii redire debent auisata materia et parcium iuribus senienciam prolaturi. Valete semper in Christo. Scriptum Wordinborgh die beate Margarete virginis nostris sub sigillis.

Overskrift i Brevbogen, hvor dette Brev fölger umiddelbart efter Basel Conciliets Befaling om Halvtiende: Sequitur litera dominorum Thome episcopi Strengenensis et Siggonis Scarensis.

Sveriges Riges Raad melder Kong *Erik*, at det af *Engelbrekt (Engelbrektssön)* og hans Overmagt nödtvungent opsige ham Huldskab og Mandskab, for den store Uret, han har tilföiet Sverige og dets Almue; dog har det med Nöd udvirket, at dette Brev först træder i Kraft om 14 Dage (jfr. fölg. No.)

Efter en næsten samtidig Afskr. i Vadstena Brevbog p. kgl. Bibl. i Stockholm (A. 26 fol.) fol. 274 b.

644. 16 August 1434. Vadstena.

Tenor cuiusdam litere misse regi Erico per quosdam conciliarios, et nobiles regni Swecie.

Jdher wærdoghe nadh konung Erik i Danmark gørom wj hær æptir scriffne witherlikit at then tiidh wj saman warom i Watzstenom hørandis oc owerwæghandes the ærende som i oss tilscrifuin oc wildom them gerna hafua kumit til godhan ænda æpthir idhrom wilia tha kom oforwarandes Ængilbricht owir oss alla medh store makt oc grep oss oc twingadhe medh wæriande hand at wj mattom oc skuldom blifua nær honom medh almoghanom oc wæria wart rikis land oc ræt for allom oskælikom skattom thunga oc mangfallom oræt som i oc flere vppa idhra wægna langlica giort hafuin, swa framt som wi ey mista wildom ælla wiliom liif godz oc æro. Thy ærom wj nw alle medh allom Swirges almogha swa ower eno samthykkiandes oc storlica medh idhrom oræt ther til nødde at wi idher vpsighiom tiænist radh oc troscap som wj idher lofuat sworit oc sakt hafuom swa atj ey thorfuin hær æptir hopas æller tro til nokra wara tiænist radh æller manscap i nokre matto, æptir thet atj oss ey haldit hafuin the eedha oc tro som i widher hælghadoma oc rætta cristna tro medh vprækte hand fulkomplica sworit oc lofuat hafuin. Thogh maghin i wita at wj innan xiiii dagha æptir thenne dagh næst komande wiliom wj æller maghom enkte mote idher gøra æller wara, æn genstan them framlidhnom ær thetta brefuit fulkompnat oc radh oc troscap vpsagdher, huilken xiiij dagha dagh wi medh store nødh oc bøn faa kunnom aff for^da^ Ængilbricht. Thæsse ærom wj som breffuit vtscrifuom Knuter i Lyncøpung Sigge i Scarom Thomas i Strengenæsi medh gudz nadh biscopa, Magnus Birgersson Niclis Æringislasson Gøtzstaff Algotzson, Bo Stensson riddara, Karl Ormsson, Birghir Trolle gamble, Knut Niclisson, Holmsten Jonsson, Thørbergh Kerling, Jønis Benktsson, Philippus Bonde, Gregers Magnusson, Herman Rodhenkærke, Guse Niclisson, Pædhar Lauresson oc Magnus Spole. Til thæssens mera wisso oc stadhfæstilse thrykkiom wj for^de^ war incigle brefueno a ryggen. Datum Watzstenis anno domini mcdxxxiiij crastino assumpcionis beate Marie virginis.

Med noget nyere Haand er i Brevbogen ved dette Brev tilföiet i Randen: Hic est inicium controuersie inter regem Ericum et consiliarios regni Swecie et inhabitatores.

Kong *Erik* eftergiver (Erke-)Biskop *Aslak (Bolt)* af Nidaros de 2100 Nobler, som hans Formand Erkebiskop *Eskil* var bleven Kongen skyldig, og Aslak havde givet sit Brev paa. (jfr. II. No. 717.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 2. No. 17. Seglet affaldet.

645. 25 August 1434. Seritslöf.

Wy Erich meth guths nathe Danmarks Suerighes Norghes Wendes oc Gothis konung oc hertugh j Pomern. gøre witerlicht alle the thette breff see eller høre, at wy aff wor enkanlica nadhe for mangfoldelike troscap ok willich thyeniste som wor elschelike father biscop Aslack aff Nidros oss oc rikene her til giort hauer oc her epter trolica gøre scal sua lenge han leuer lade hanum oc hans arwinge ok efftèrkommere erkebiscoper j Nidros, quitte ok orsake for the et ok tyughe hundreth nobele som hans forfathir erkebiscop Eschill oss sculdugh war, oc forde biscop Aslack hafdhe giuet oss sit opne breff vpa, huilkit breff wy nw døthe ok til enkte gøre, epter thy wy thet ey fynne kunne oc hanum thet jgen fonge som thet sich burdhe. Thy lade wy hanum oc hans epterkommere oc arwinge ledughe oc løse som forescreuit star. Jn cuius rei testimonium secretum nostrum presentibus est appensum. Datum in curia nostra Seritzsløff quarta feria proxima post festum beati Bartholomei apostoli, anno domini mcdxxx quarto.

Sub plica: Ad mandatum domini regis presentibus consiliariis Norvegie.

Norges Riges Raad melder *Sveriges Riges Raad*, at det finder dets *Opsigelsesbrev* til Kong *Erik* vaadeligt og utidigt, og raader til at tilbagekalde samme, da det strider mod de 3 Rigers lykkelige Forening, da Kongen ikke har feilet af Ondskab og er villig til at rette paa alle grundede Klager.

Efter en næsten samtidig Afskrift i Vadstena Brevbog paa kgl. Bibl. i Stockholm (A. 26 fol.) fol. 275. Sproget maaske forsvensket.

646. 27 August [1434.] Kjöbenhavn.

Tenor conciliariorum regni Noruegie ad conciliarios regni Swecie.

Quam desideratis in domino salutacione reuerenter premissa. Witer godhe hærra oc ærlighe wælborne mæn at tha wi nw æn waro i Kopendehaffn kom idhert breff til wor nadhug herra konungen vnder idhre hedherlighe fædhre oc wælborne mænz incigle swa ludhande som wi thænkia alj wæl til minne dragha som scriwat war i Watzstenom crastino assumpcionis beate Marie virginis huilkit oss storlike vndrar

atj swa dana wadhelighe ærende vppa slaghit haua oc idhers oc alles wora rætta hærscap tilbudhit huilkit gudh forbiudhe at thet swa framgang skulde hafua som thet synes for mikit hardelica beginnat wæra thy at ther matte æpter følghia wm thet swa framhaldes stoor oc obøtheligbe cristna manna blodz vtgiutilse oc stor siæla wadha oc swart rykte ower alla land oc mangfallilich annar thunga oc obeqwæmilikhet som lankt ware aff at scrifua oc i ytermer wæl besinna kunna. Wj forstodhom oc i idhert breff atj ware ther til med owerwald trughadhe oc nødde som wj kunno prøfua atj ællers engaledhis giort hafuin oc hopas oss atj alredha haua idher bæthre bethænkt oc til rætta wægha wænt oc hær næst scrifue wor herra konungen annarledhis oc bæthre til æpter thy som godhe mæn æro plichtoghe vppa thera tro oc æro wægna at biudha thera nadhug hærscap til. Wj hopa oc atj æro nw quitte oc frij oc i idhert behald kompne fran them som synes at haua trængt til at haua giort thet andra forscriffna, thy thykker oss høghelikit radh oc stort behoff wæra atj idher i en bætre matte bethænke hær wm oc fultkomligha wænda idher til fridh godh sæmie oc kærlighet til idhers oc alles wora nadhug hærscap oc allom threm thæsses rikom som længe haua nw i godha endracht oc kærleghet saman wærit til glædhe oc bestandilse. Wj hope oiæffuande at wm noghot ær affat a wars nadhug herra konungxens wægna som kan wæra tilkomet vm swa ær for stoor olidheghet i annars hans mangfalleligh ærende som i siælue wæl witha maghe oc aff engen owilie at han tha gerna bewisar sigh nadheligha oc kærlica amot idher æpter sins radz raadh som thet sigh oc wæl tilbør swa at enkte skal falas vppa hans sidho med gudz hiælp, mæst for thy at wi hafuom aldrigh hørt atj alle æller noghor aff idher hafua krafft forda war nadhug hærra konungen til rætta for noghon thæn som honom hafde bort fore atkoma, oc mene wj at aminnilse bør at ganga fore hæmdena, oc ær han then som altiidh gerna gør idher oc hwor man som honom wæl bør at gøra. Hær med befalom wj idher gudh, oc then hælghe ande gifue idher thet til radha at taghe hær wtj som gudhlikit oc ærlighit ær oc allom thæssom trem rikom til wælfærdh oc bestandilse. Scriptum Køpendehaffn sexta feria ante festum decollacionis beati Johannis baptiste nostris sub sigillis.

Nos Aslacus dei gracia archiepiscopus Nidhrosiensis etc. Johannes Asloensis Audoenus Staffangrensis Petrus Hamarensis et Olauus Bergensis eadem gracia ecclesiarum episcopi Ændridus Erlendsson miles Olauus Haquini Swale Jonsson Sigwardh Johannis Guttormus Benedicti, Harenkinus Henrici Ærlendus Ændridi et Haquinus Bolt armigeri.

Reuerendis in Christo patribus oc nobilibus viris et dominis Kanuto Lincopensis Siggoni Scarensis et Thome Strengnensis dei gracia ecclesiarum episcopis Magno Birgersson Nicolao Ærengislasson, Gøtzstauo Algotsson Boetio Stensson militibus. Karolo Ormsson Birgero Trolla anticuo Kanuto Niclisson, Holmstano Johannis Thorbergo Kærling Johanni Benctsson Philippo Bonda, Gregorio Magnusson Hermanno Rodhenkirke, Gusoni Nicolai, Petro Laurencii et Magno Spola coniunctim et diuisim litera presens reuerenter presentetur.

Sveriges Rigsraad meddeler *Norges Rigsraad* og *Indbyggere* sine Grunde til at *opsige Kong Erik* Huldskab og Mandskab, og opfordrer Nordmændene til i nödigt Fald at bistaa Svenskerne i Værn mod Uret. (jfr. foreg. No.)

Efter en næsten samt. Afskr. i Vadstena Brevbog p. kgl. Bibl. i Stockholm (A. 26 fol.) fol. 275—276. (Trykt af Hadorph i Bihang til Rimchrön. II. 77—80.)

647. 12 Septbr. 1434. Stockholm.

Wj rikesens radh aff Swirghe biscopa prelata riddara oc swena oc alle menoghe wars rikis inbyggiara, kungørom oc klaghom fore idher wyrdeligha wærdughet kære besynderlighe wener wærdoghe fædher i gudhi oc herra biscopa prelata riddara oc swena borghamestara oc radmæn oc borghara oc for alla menogha i idhert rike land oc stædher i Norghe jnbyggiara oc for hwariom manne som thetta breff høra æller see æller læsa then stora oræt nidhert(r)ykninge oc fordarff ther waro rike i Swirghe oc allom thæs inbyggiarom kirkiom oc clostrom riddarom oc swenom, høghom oc laghom swa fordarfflica oc haarda oss ær owirgangen aff konung Erike i hans daghom huilkit wj længe lidhit hafuom altiidh hopatz at bætre skulde warda, oc hafuom honom opta formanadh, honom bidhit oc honom radhit thet han skulde rikit oc oss widh wan bescrifuin ræt oc priuilegia halda, huilkit oss ey matte widherfara vtan han hauer økt odraghliken thunga oc oræt som han oc hans foghata hafua vppa laght, huilkom han tilstoodh, hafuir storlica at oforrættat hær waar land oc stædher rika oc fattigha, oc han hafuer siælffuer medh sinom handom slaghit oc illa hannadh the fathigha tha the sigh for honom kærdo, oc ohørlighit owerwælde som them ær giort til thera liiff oc goodz oforbrutit mothe warom ræt, thet wj marghfalleligha kunnom beuisa oc openbara witherlighit ær badhe land oc folke. Framledhis tha hafuer han ekke haldit thæssa sina konunxligha edhe them han swor waro rike tha thæsses rikes mæn honom walde oc anamadhe til en konung oc herra. I thet første hafuir han sworit thet han skal ælska gudh oc the hælgha kirkio oc hænne ræt

styrkia etc. Hær i mote hafuir han fordarfuat kirkiona oc cristindomen i thy at han satte drafwels mæn owærdugha oc olærda til biscopa oc io-hælzst them ther ey aktadha gudh æller rætuisona oc befalet them andelica biscops makt som han ware en pawe, huilkit tildragher til kætteri, oc han fordrifuir rætkorna biscopa stadhfæsta aff pawanom, han ey aktar gudh æller kirkionne ban, ey pava ey concilium æller thera budh, vtan pawans budh æller concilij vnfar han smælika sæther them i thorn oc hæktar them, thæs lika gør han electis prelatom prestom oc munkom oc thet ær hans gerning. I thet andra hafuir han sworit thet han skal alla rætwisona ælska oc gøma, oc all oræt nidhertrykkia i sino rike etc. Hær imote hafuir han mæst ælskadh framdraghit oc vphøght the ther mæst kundo oræt gøra oc han wilde ekke rætte owir them nar thet war klaghat fore honom. Særdelis hafua hans fogatha oc æmbitzmæn brænt dræpit, vphængt i røøk oc røfuat the menløsa mote waar ræt. I thet tridhia hafuir han sworit at han skal wara sina rike thrygger oc hulder etc. Hær imote hafuir han bebundit rikit til ewinnelighen trældom i thy thet han thet rike ther honom war befaladh i tro oc han war walder ther til oc hwadzske medh arffrætte æller noghon annan ræt ær tilkomin, thet hafuir han medh slotlofuan rikeno vnrykt, oc hafuir thet latit bort bebrefua oc besighla hertugha Buggislauo aff Pomern æller androm them som gripen føra, oc swa hafuir han betaghit rikeno sit fria konungx køør ther thet rikit af alder hafuir frij hafft som war rikis ræt vtuisar, oc han hafuir medh wilia oc forakt forarmadh riket vppa thet riket io i trældom blifua skulde. Ridderskapit hafuir han forarmadh medh langlikit oc onyt ørlighan vtlændis mote waar ræt, han hafuir ekke vpræt them thera skadha ey løst thera fængilse, oc them ekke lønadh som honom borde æptir thy waar Swirges ræt vtuisar, oc the swænska mæn som hafua wordit fanghne i hans ørlighe oc krijgh til Danmarka, lather han blifua oløst i thera fængilse, oc øwir thet, nar the swenska fanga hafua farith til honom vm theris løsinge, tha hafuir han tilstat at hans af Danmark hafua røfuat oc skinnadh them som fienda. Wara rikis stædher hafuir han forarmat medh oskælighom thull, oc obeskedheligha forbudh oc andra nya fundna tunga, oc ower thet hafuir han tilstat at hans eghna borghara æru røfuadhe oc skinnadhe aff hans aff Danmark. Menogha allmoghan hafuir han forarmat medh oplichtelighom skat oc trældom likerwiis som the waren køpte oc forwnne træla. Oc han hafuir alt rikes ingæld priuilegia oc breffført bort hær vth aff riket vtlændis, oc hafuir engastadz waro rike wænt thet til nytto vtan til fordarffueliken skada. I thet fierde hafuir han sworit thet han skal sit rike styra oc radha medh

inlænskom oc inføddom mannom oc ey medh vtlænskom mannom etc. Hær imote hafuir han alla the mæsta oc bæzsta land oc slot antwardat vtlænskom mannom, æn tho at han ey kan bewisa i noghrahanda matto medh æro æller medh ræt at swænske mæn honom i noghrahanda matto noghot sin hafua warit olydoghe oc otro, thok hafuir han them owærdugha haldit forsmat them oc them ogønstogher warit oc hafuir lofuat them ont oc enkte gut. Oc manga andra othalika orætta ther langt ware aff at scrifua hafuir han giort oc stat at gøra. Oc for then sculd thet han gudhi oc alla rætwisonne swa afgangin ær, the hælgho kirkio olydogher worden waro rike otroen ogønstugh oc skadhelighen oc hafuir ey haldit sina edhe oc tro som han oss oc waro rike lofuat oc sworit hafuir, oc hafuir opta warit aff oss underwisadh oc formanadher til thæssa forscriffne owergangs bætring, huilkit han ey aktat hafuir, tha trængher han oss ther til medh nødh thet wj skulum honom manskap vpsighia oss oc wara rikes menegha inbyggiara forswara oc wæria for thæssa forscrifna owerwald oræt oc nødh, som wara edha som wi rikeno sworit hafuom, oss ther til twinga, swa hopa wj thet engen godher æller wijs man wænde os thet til forwitilse, thet wj slikan forscrifuin oræt oc rikens fordarff ey længher lidha wiliom æller maghom, oc menom wisselika oc for sannindh, at wj ey længer plichtugha ærom troo oc lydhno honom at halda, æpthir thy at han afbrutit hafuir oc ekke wj, oc han hafuir ekke haldit the troo oc hulskap ther han oss sworit hafuir. Ther medh afsighiom wj hans orlighom oc krighan mote stædher oc andra, oc wiliom engom aff hans fiendom annadh æn wænskap æro oc dygd, oc bidhiom alla dandemæn høgha oc lagha ther i rættenom bestanden warin, oc forswarin oss hær vtinnan til rætta medh gudz hiælp, orættin skal man finna bestandande vppa honom oc ekke vppa oss. Framdelis alle the ther wart rike i Swirghe søkia wilia medh thera kopenskat i kærlek oc wenscap, the skulu gudi oc oss wælkompne wara oc alla oskæligha tulla oc thunga som til thænna tidhen i wart rike Swirghe warit hafua wiliom wj epthir skælighet aflæggia. Framdelis tha bidhiom wj idher kæra wener, hørin i thet oss nødh oc trang vppa gaar gørin wæl oc warin os behiælpoghe til at wæria oc beskirma war rætt oc at wæria war oræt, huilkit wj gerna medh idher forskulla wiliom, oc thæslika gøra idher hwor i oss kunnen i slika saka behøfua oc tilsighia. Til witnisbyrd oc bekænnilse thet wj thetta breff hafuom wtscrifuat oc vtsænt, tha hafuom wj Knuter i Lynkøpunge Thomas i Strengenes medh gudz nadh biscopa, Niclis Gøtzstafsson, Gotskalk Benktsson, Niclis Æringislasson, Benkt Stensson riddara, Karl Ormsson, Niclis Jønisson, Karl Gædda, Mattis Ødhgislasson,

Joan Karlsson a wapen aff alles wara wægna war incigle hængt nidhan fore thetta breff. Scriptum Stocholmis anno domini m°cd°xxxiiij dominica proxima post festum natiuitatis virginis gloriose Marie.

Dette Brev har i Brevbogen, efterat det foregaaende Brev fra det norske Rigsraad (No. 646) deri er indtaget, fölgende Overskrift:

Sequitur tenor litere dominorum consiliariorum regni Swecie directe consiliariis et viris regni Noruegie contra dominum Ericum regem Dacie.

Fem Mænd kundgjöre, at *Andres Mus,* Provst ved Mariæ Kirke i Oslo, og hans Kanniker bygslede til *Gudbrand Gudmundssön* og hans Hustru *Greta Marteinsdatter* den nordre *Brandsgaard* i Oslo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89. No. 20. 1, 2 og 5 Segl mangle.

648. 27 Marts 1435. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sendæ Herlauger Mathiosson Haralder Ellingsson raadmen j Oslo Hinrik Huittenhaghen Endridh Sigurdzson oc Ommunder Haraldzson logrettis man ther sama stadz q. g. ok sina kunnikt gerande at meer warom j Marie kirkiu j Oslo midfasto sunnodagh anno domini mcdxxx quinto saghom ok høyrdum aa at þeir heldo hondum saman heiderlighin man herra Andres Mws profaster at Marie kirkiu j Oslo sire Nicholos Amundzson sire Hinrik Henriksson ok sire Swenunger Rolfsson canunka at fyrnemfdre Marie kirkiu af einne halfuo en af annare halfuo Gudbrander Gudmundzson byman j Oslo med þui skilorde at fyrnemfdir herra profaster oc canunkar bygdo fyrnemfdum Gudbrande tomptænæ nordra lutan allen j Brandzgarde er ligger j Kroskirkiu sokn j Oslo med steinhusi oc adrum lutum sem ther til liggia j swa mathæ at adernemfder Gudbrander oc Grettæ Marteinsdotter eghin kona hans skulu fyrda tompt vp byggia ok vppe haldæ ok hafua honæ leigho lausa j sex aar wt af þeim deghi medan þau byggia. en þeim sex arom fram lidnom skulu fyrnemfd hioon luka af fyrnemfde tompt a huariu are einæ mork peninga ok þeira barn eftir þeim skulu luca ij marker peninga adernemfdre Marie kirkiu þeim þet lothnes oc a huariu are. ok þeira nesta erfuingiæ skulu hafua fyrnemfden gardh firir skynsamligha leigho fram firir huan annen. Till sannynde her vm setto meer jncigli firir þetta bref er giort war a deghi ok are sem fyr seghir.

Erkebiskop *Aslak* af Nidaros giver til sine Chorsbrödres Commune i Nidaros Domkirke Biskopstienden af den Hval, som fanges i *Straumey.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 26 a. Seglet vedhænger.

649. 6 Mai 1435. Nidaros.

Wi Aslac med gudz miskund erkibiscop i Nidroos kungøra med thetta wart opith bref at i bland adhra stora oc marghfaldigha vmhuxan som oss a helghe Nidroos domkirkiu bygnings wegna a ligg-iande er. tha hafwa wi nw vppa eina godha waan ferdighat oc till ein godh stadgha komith hwalwaghen i Straumøy som lenge hafwer skadeligha till forunnæ forsymadh warith af wara forfædher. oc hafwa wi gudhi till heidhers i kerleik widh wara canika en oss till sala hielpp oc bønahaldz ewerdheligha efter wara dagha vnt oc gifuit till bordhaldz førdn wara canika i comunith i Nidroos allan wan biscopsluth tiundar af then hwall som falla kan i adherde Straumøy hwalwagh. oc wilia wi at them thenne waar gafwa oc godhwilie blandh adhra godhgerninga som wi them med gudz hielpp framledis gøra willia till thera comune førscr. vbrygdeligha halda oc haldas latha euerdeligha i till komande tiidh. Datum Nidrosie anno domini mcdxxxquinto die sancti Johannis ante portam latinam nostro sub sigillo in testimonium premissorum.

Bagpaa: Vm biscops hual tiund j Straumøy høyrir brødhrom till.

Oslo Domkapittel overdrager Kanniken *Ulf Asleifssön* 5 Öresbol i Gaarden *Humaal* i Nannestad, som *Arngerda Ormsdatter* havde givet til Domkirken, og gav han derfor de 20 Mark, som Biskop *Jakob* af Oslo havde givet Domkirken, sig til Aartidehold.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89. No. 19. Seglet mangler.

650. 6 August 1435. Oslo.

Ollum monnum þæim sæm þetta breff sea ædher høyra sendir capitulum koorsbrødra j Oslo q. g. ok sinæ kunniktgerande at wer hafuum lateth till lausnar ok sælt heiderlighum manne sire Vlfue Asleifssyni sambrøder warom fim aura bol j jordenna Hvmall ær ligger j Nannastadha sokn a Raumariki sæm gefuet hafde Angiærda Ormsdotter. þoo swa at annat fiim aura bol j sambre jordh son hon ok gaf till legherstadh sins ok Jngebiorgo dottor sinne blifui vider kirkiunne eftir þui sæm þet gefuet ær. en hit adra fimaura bol firirnæmpth fylgi sire Vlfuer ok skipi tiith sæm honum tykkir ok þoo kirkiunne j Oslo till nytta þui at han gaf oss þer firir xx merker sæm honum war befallet at flii ædher skippa til artidha haldz biscop Jacobs hwars saal gudh hafui. Datum Asloie sabato proximo ante festum sancti Laurencij martiris anno domini m°cd°xxx quinto. nostro sub secreto.

Harald Erlingssön, Raadmand i Oslo, stadfæster sin afdöde Broders *Gudbrand Erlingssöns* Testamentgave af Gaarden *Aamot* i Bjerke Sogn paa Romerike til de *hellige tre Kongers Alter* i Nidaros Domkirke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 22. Stump af Seglet tilbage.

651. 9 Septbr. 1435. Bergen.

Allum monnum theim som thetta bref se eller høra sender Haralder Ellingxsson radhman i Oslo q. g. ok sina kunnokt gerande at ek til staar ok stadhught halder tha testamenta giof som herre Gulbrander Ellingsson min brodher godhare aminningar koorsbrodher j Nidros gaf til helgha tre konunge altare j Nidros domkirkiu fore sina saal til æuerdelighe bønehalds. iord tha som swa heter Aamot er ligger i Bierka sokn a Romarike til æuerdelighæ eighæ i swa mathe at ek skal fylghia halfua landskyldene swa leinge som ek lifuir. ok epter mit frafall skal forscr. iord vnder adhernempt altare til æuerdelighe eigho. ok tho swa at then prester som adhernempt altare fylghir ok hwor epter annan halde æuerdelighe aartidh aarlighe med ofre ok waxe skynsamlighe epter thy som hans testamentum bref ther vm giort vt uisæ. Datum Bergis anno domini mcdxxxv crastino natiuitatis beate virginis Marie meo sub sigillo impendenti coaffixo.

Bagpaa: Bref vm Amoot i Bierko sokn a Romarike.

To Mænd kundgjöre, at *Arne Amundssön* solgte til *Jærund Anundssön* 12 Maanedsmats-Leie i Gaarden *Mo* i Amlids Sogn i Robyggelagen.

Efter Orig p. Perg. i Arendals Museum. Seglene mangle.

652. 15 Septbr. 1435. Amlid.

Ollom mannom them som thetta bref see ælla hæra sænde sire Paual Mag(n)usson prest j Amlydh oc Amundh Olafsson laghrættoman j sama stad q. g. oc syna connokt gørande at meth warom j hia a Vidhusom saghom oc hærdhom a ath Arne Amundsson sælde Jærunde Anundasyni xij mata legho jordhar j Moo som liggor j Robyggia laghom j Amlydha sokon med lotom oc lonnandom som til liggor oc leghat hauor jnnan fyura stodstaua kændes oc fornæmdor Arne at han hafde opboreth af Jærunde fornæmdom fyrsta pæningh oc æfst oc alla thær j mællom æfte ty som j koup okarth kom ty geuor jak fornæmdan Jærundh quittan ledhughan oc allunges akærolousan fore mek oc mynom æruingiom oc allom laghlekom agangom oc æfte komandom. oc tel sanninda hær om sætiom meth okor insighle fore thetta bref æ(r) giorth war j Amlydh anno domini m°ccd°xxx quinta die Nichomedis martiris.

To Mænd kundgjöre, at *Olaf Herleikssön* og *Haavard Olafssön* solgte til *Hermund Sigurdssön* Gaarden *Fegrin* i Hole Sogn paa Tyristranden, Ringerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 21. Levning af 2det Segl.

653. 6 Decbr. 1435. Fegrin.

Ollum monnum þeim sem þettæ bref se æder høyræ sender Gunnær Sigurdsson oc Haralder Þorgieirsson logrethæ mæn q. g. oc sinæ kunnikth gerandhæ at mith warom a Fegrinæ sem ligger a Tyri strondenæ a Ringærike j Holæsoken Nicolas messo dagh a vii are oc xl^ta rikis okars wyrdæligs herræ herræ Eriks med gudz naadh Noriks konungs þy j hia saghom oc høyrdum a ath þeir heldho handum saman af einno halfwo Hermunder Sigurdsson en af annæræ Olafwer Helleiksson oc Hauarder Olafsson. kiendis þeir þa badhir fedghær firir okær at þeir hafdhæ selth alth Fegrinæ vi aura bool j fyrnemfdæ Holæ soken frialst oc heimalt firir hwarium manne med ollum lutum oc lunnyndum sem til liggia oc legeth hafwer fra forno oc nygio vttæn gards oc jnnæn. J adræ handerbandhe a sama deghi vider kiendis oc Gudrun Amundæ dotter eighin kona Hauards at þet var henne goder vili sem þeir fedgær hafdæ giort vm þet kaup. viderkiendis oc Olafwer oc Hauarder at þeyr hafdæ vpboret fyrstæ peningh oc øfstæ oc allæ þer j millum eftir þy sem (j) kaup þeira kom oc monghom godom monnum nerwærandis. ok til sannyndæ settom mit okor insigli firir þettæ bref etc.

To Mænd kundgjöre, at *Klaus Bunte* og hans Hustru solgte til *Harald Gaardssön* ½ Markebol i Gaarden vestre *Aaros* i Röken Sogn i Myrehvarfen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No. 23. Seglene mangle.

654. 18 Decbr. 1435. Oslo.

Ollum monnum theim som thettæ bref sea æder høyra sændir Hellaugha Mattesson raadhman j Oslo ok Jænis Jænisson loghretis man q. g. ok sina kunnikt gerande at mit varum j Kyrningenom j Oslo sunnadaghin nest fyrir Thomas messo a vii^da are ok xl^ta rikis okors vyrdelex herra herra Eirix mæd gudz naad Norex kononger saghum ok høyrdum a at thau heldo handum saman af einni halfo Haralder Gaardhzson æn af annare halfo Klauos bunte ok Margheta Thoris dotter eigin kona hans. j thy samu handerbande vider kænduz fyrnæmd hioon at thau hafdo sælt fyrnæmdom Haralde halfuæ markæ booll jærdær j væstra gardinum j Aroos ær ligger j Røykina sokn j Myrahuarfue frialst ok heimholt fyrir huarium manne mæd ollum lutum ok lunnindum som til

ligger theiræ jærdær ok læghet hafuer fra forno ok nyo innan gardz ok vtan til æuerdeligre eigo ok alz afrædis. ok i thy samu handerbande vider kendiz fyrnæmder Klauos ok fyrnæmd Marghet at thau hafdo vp boret af fyrnæmdom Haralde fyrsta peiningh oc sidasta ok alla ther i millum æftir thy som j kaup theiræ kom fyrir fyrnæmt halfa merka booll j Aroos. til meire sanida sætti optnæmder Klauos sit inzighle mæd okkrom inzighlum fyrir thetta bref ær giort var deigi ok are som fyr seigir.

To Mænd kundgjöre, at *Gaute Eirikssön* frafaldt sin Fordring paa *Holang* hos *Egil Thorkelssön*, imod at denne gav ham en Amindelse af 3 Marks Værd.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 1. Seglene mangle.

655. 1 Februar 1436. Bjerke.

Ollum monnum theim som thetta breff sea ædher høyræ sendæ Thorkiell Gunnersson ok Steiner Ansteinsson logrettæ men q. g. ok sinæ kunnigt gørande at myt warom a Bierko j Fraunæ sokn kyndilmesso eften a siaundæ are ok xl. rikis wars wyrduligs herre Erikx medher gudz nadh Noregs konungs saghom ok høyrdhum a handerbandh Gaute Erikssons af eynne halfuo, en af annare halfuo Eghill Thorkielssonar med thessom skilordhum at fyrnemder Gaute Eriksson gaf adhernemden Eghill Thorkielsson honum ok hans erfuingiæ quitten ok lydhughen fore segh ok sinæ erfuingiæ fore then lutburd j Holange som han thottis hafua reth till eftir Elseby modher sinæ eftir skiluiso profue ok suornom witnom, war thennæ rettigheit vp gifuen a Gautes wegnæ fore godræ manna bønæstadh som ther tha hia waro swa j mathæ at fyr^der^ Eghill gaf Gaute Erikssyni adhernempdom eith thriggie markæ thingh til amynnelse fore fyr^dæ^ lutburdh jordh j Holange ok wordho ther medher winir ok welsatter, ok lofuadhæ huor adhrom got at gøra her eptir. Jtem sagde ok opt^der^ Gaute Eriksson at Helghæ syster hans lofuadhe at haldhæ fyr^dæ^ sææt som han giordhe ok vbrigdelighe standæ skulæ. Ok till sanninde her vm sether opt^der^ Gaute Eriksson syt jncigle medher warom jnciglom fore thetta breff som giort war deghi ok are som fyr seghir.

Erkebiskop *Aslak (Bolt)* mageskifter til Nidaros Domkapitel Gaarden *Lekenes*, som han havde kjöbt af *Amund Benktssön*, imod Gaarden *Pettavik*, som Kapitlet havde faaet af *Arvid Ingeldssön*. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 27. 2det Segl tilovers.

656. 4 April 1436. Throndhjem.

Wy Aslac med gudz miskundh erchibiscopr i Nidross heilsom ollom monnom them som thetta bref see eller høyra med q. g. oc ware kunnokt gørandhe at wy haffua giort thetta jordaskipte med waart ælskelighit capitaall i Nidross. i swa matto at wy hafuom fengit them oc frelsliga wplathit vnder communs thera bordhald Lækaness som aarligha afgaar ij span som wy køptom af Amundhe Benktsyni tha wy warom biscopp i Bergwine som ligger i Lækonne i Nomadaal til æwerdelica eign oc alz ofrædhis, en fornempt capitaal hafwer oss fenghit her imoot i sama motte Pættawikena j Lofotenom a Helgalande oc gifwer aarliga ij span huilka jordh the fingo af Arwidh Jngeldsson gudh hans siæl nadhe. Til sanninda her wm hengiom wy waart incigle med tessara godhe manna incigle herre Gudhmundh Pædhersson priare i Helgasætre brodher Jngewald priore i Swartbrødra klostre i Trondheem Odder Jonsson oc Jwte Knutson radhmæn ther sama stadz fore thetta bref er giort war i Trondheme anno domini m^{o}cd^{o}xxx sexto ipso die sancti Ambrosii confessoris.

Bagpaa: Breff vm Lekones at Agmund Benktson selde.

Amund Benktssön afstaar til Erkebiskop *Aslak* sin Gaard *Lekenes* i Numedalen for Gjæld og den Skade, han paa forskjellig Maade har foraarsaget ham. (jfr. No. 604.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 26 b. 2 og 5 Segl mangle.

657. 11 April 1436. Nidaros.

Jæk Amundh Benktzson kennis med thesso mino opno breffue at ffore the groffue peningæ som jak skulduger war minom wyrdeligh herra ok andelighom ffadher herra Aslak med gudz myskun erchibiscop i Nidroos tha han war biscop i Berghen badhe ffore warningh ok peningæ som han reidde mik vt med swo ok ffore then stora skadha som honom aff min fforsymilse skedhe vppa hans skipp. tha haffuer jak betaleth honom mina jordh som Lekones heiter ok ligger i Nomedallnom ok ffore thet som jæk meir war honom skuldugher tha haffuer han latidh sigh nøghia med min thienisto som jak honom giort haffuer med hans nades skip som jak fført haffuer thiit som hans nade haffuer mik ffore sagt. och ther med haffuer hans nade giffuit mik qwitt. swo at jak er honom nw engte skylduger. och han enkte mik till thenna dagh som datum breffsins vt wisar. ffore hulkit jak hans nade ødhmykeliga thakkar. och will gerna wara honom till thienist her effter

som her til nar honom theckis at lata mik till sighia. och will jak honom ffram ffore noghon annan reidhæboen wara fore lika peningha huart hans nade theckis mik at senda med sin skipp. Ok till sannindæ her vm settæ herra Swen Eriksson dekin ok herra Wilkin canik j Nidroos Odd Jonsson och Niclis Knutzsson radhmen ther sama stadz sin jncigle med mino ffore thetta breff. Scriptum Nidrosie quarta die pasce anno domini medtricesimo sexto.

Tideman, episcopus Tranquilliensis, *Erling* Abbed i Holm og to Lægmænd udstede Vidisse af Arvid Ingeldssöns Testament, ovenfor No. 609.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 10. 3die Segl mangler.

658. 11 Juni 1436. Nidaros.

Ollum mannum thøm som thettæ bref see æller høra sændha Thidaman med gudz nadh biscop Tranqnsis[1] Elingher med same nadh abboth j Holm Aste Astason byfoguthe j Trondeem Benkth gullsmidh radman same stadh q. g. och sina kunnokth gørande ath wi saghom oc hordom oc grannelika øwer laasom bref wælborens mans Arwit Jngelson gudh hans siæl haffwe med hans oc theira helom oc oskaddom jnsiglum ær sidhermeer nempnas i breffweno ær swa watthar som hær epther fylgher. *[Nu fölger foregaaende No. 609.]* Til thess meire wisso oc sanindh tha sætthiom wi war jnsigle fore thetta transscriptis bref ther giorth waar j Nidroos anno domini m°cd°xxxsexto die translacionis sancti Benedicti abbatis.

Bagpaa: Transcriptum. Testamentum Aruidz de curia Bergis. transcriptum et de balneo Bergis.

(1) I Seglet synes der tydeligt at staa: Tranquiliensis.

Tre Mænd kundgjöre, at *Thorleif Gunnarssön* og hans Hustru havde solgt til Raadmand i Oslo *Olaf Jonsson* 20 Öresbol i *Dale* og to Öresbol i *Slatheim* i Nitedals Sogn, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 89 No, 24. 3die Segl vedhænger.

659. 16 August 1436. Vegaberg.

Ollum monnum þem sem þetta brif sea ædher høra sendir Þorkil Þorbyønson rodhman j Oslo ok Hælye ok Sasbyørn Asulfsøne loghrættemen j Sandena soken a Vestfollena q. g. ok sina kunnucht gørande oth vi vorum j sudra ghordenum a Veghaberge sum liggir j

Sandena soken die efthe vora fru dagh furra a vij ore ok xxxx rigis vors vordelik herra Eriks Noryes konungs soghum vi ok hørdum oth the heldo. hondum saman a eno haluo Þorlef Gunnarson ok Gunor Annolfs doter eghen kona hans en a adro haluo Olaf Jonson rodhman j Oslo. vedhir ke(n)dis ok fornemdh hyon at þe haudho selt førnemdum Olaue x ørisbol j Dale j vestra ghordenum sum liggir j Dal soken a Romarike ok ij ørisbol j Slathem j sødhra ghordenum sum liggir j sama soken j Nedyedal med ollum luthum ok lunnandum sum til liggir vthan ghorz ok jnan fron sik ok sinum æruingum ok vndhir fornemdum Olaue ok hans eruingum til æuerdhelegha ægho ok als ofrædhis. kendis ok fornemd hyon fore oos j sama hondarbonde oth þe haudho opborit første pæning ok øfsta ok alla þer j mellum sum j kop þerra kom. til mera sanunda sædyum vi vor jngsigle fore thetta brif sum gyort var die ok ore sum fore sighir.

Erkebiskop *Aslak Bolt* og hans Lydbiskopper *Audun* af Stavanger, *Olaf* af Bergen og *Peter* af Hamar kundgjöre de *Statuter for den norske Kirke*, som de paa det nu afholdte *Provincial-Möde* i Oslo have vedtaget.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 28. 4 og 6 Segl mangle. (Trykt særskilt af B. C. Sandvig under Titel: Statuta concilii provincialis Asloiæ celebr. 1436. Hafn 1779, og derefter i Nye Danske Magazin I. 42—46.)

660. 20 Decbr. 1436. Oslo.

Jn nomine domini amen. Aslacus miseracione diuina archiepiscopus Nidrosiensis et apostolice sedis legatus Audoenus Stawangrensis Olauus Bergensis et Petrus Hamarensis eadem gracia ecclesiarum episcopi Nidrosiensis ecclesie suffraganej vniuersis Christi fidelibus per Nidrosiensem prouinciam constitutis salutis eterne gaudium in filio virginis gloriose. Residentes in hoc sacro consilio prouinciali pro reparacione morum et statu ecclesie reformando et ab inimici framea animabus nostro regimini commissis eruendis prout ex iniuncto nobis officio debite seruitutis obligamur. Jn nomine patris et filij et spiritus sancti amen. Auctoritate huius consilij precipimus clericis qui pudici pacifici et modesti debent esse et contemplacioni et oracioni dediti quia de sorte dominj sunt. contenciones lites et rixas et quecunque superflua et inhonesta a se procul abicere honeste et caste viuere iuxta canonicas sanxiones. Jn primis statuimus et ordinamus approbante et vnanimiter consenciente hoc sacro consilio prouincialj quod festum beate Birgitte septimo die mensis Octobris per totam prouinciam Nidrosiensem in ecclesiis sub festo duplici celebretur. Jtem quod festum sancte

Anne celebretur duplex in crastino concepcionis beate virginjs per totam prouinciam exceptis diocesibus Asloensi Stawangrensi vbi celebretur secundum quod ibi institutum est. Jtem statuimus et ordinamus quod si quis in hoc sacrilegij genus irrepserit quod aliquem episcopum prouincie Noricane percusserit ceperit vel banniuerit aut ei *aliquem grauem iniuriam intulerit etc. prout in c. Si quis suaden. de penis in clericos plenius continetur incurrant penas c. c. promulgatas. Jtem quicunque instigante dyabolo canonicum ecclesie cathedralis vel prelatum collegiate ecclesie seu clericum in sacris ordinibus constitutum per se seu alios interficj wlnerarj menbro mutilarj verberarj vel alias scandalose tractarj fecerint monicione canonica premissa reatum suum non correxerint cum effectu cum suis fautoribus et complicibus de quibus constiterit manifeste excommunicatus et si crescente contumacia se non emendauerit sileatur a diuinis in parte illa diocesis vbi talis moram trahit. Jtem statuimus et ordinamus quod decime dicte kaupøyris tiund et warnings tiund skipars tiund et leidza(n)gers tiund in Nidrosiensi Stawangrensi et Bergensi diocesibus integre persoluantur sub pena duorum solidorum sterlingorum communis extimacionis canonica monicione premissa tociens quociens decimantes moniti fuerint et non soluerint prout in composicione inter coronam et ecclesiam regnj Norwegie et in Crisnaret de decimjs predialibus est statutum. Jtem statuimus et mandamus sub obtestacione diuinj iudicij et aliis penis in iure taxatis vt mercatores quarumcumque nacionum nupti et non nupti vbicumque in hac prouincia constituti fuerint et mercandi gracia tempore hyemali moram duxerint decimas soluant personales prout ex antiqua consuetudine olim fuerat observatum. Jtem quod decimas episcopales . . . ecclesiarum pro fabrica deputatas nullus presumat exigere vel leuare vel quouis (modo) de eis disponere sine ordinacione et consensu episcoporum vel prepositorum suorum et literis eorum super hoc habitis sub penis contentis in literis domini Haquini illustris regis Norwegie et penis alijs in iure canonico promulgatis. Jtem pro vtilitate tocius communitatis huius prouincie misericorditer concedimus et dispensamus quod omnes et singuli vti possint et valeant lacticinijs semel in die quartis ferijs et sabbatis quatuor temporum ante festum sancte trinitatis et sancti Michaelis (vesci). Jtem statuimus et mandamus quod singuli parochianj nupti et non nupti vtriusque sexus expensas proprias habentes singulis annis in suis parochialibus ecclesijs ad summum altare offerent hijs diebus videlicet natiuitatis Christi circumsicionis epyphanie purificacionis annunciacionis dominice pasche ascensionis domini pentecostes corporis Christi Johannis baptiste apostolorum Petrj et Paulj Olauj assumpcionis beate virginjs et natiuitatis eiusdem omnium

sanctorum dedicacionis cuiuslibet ecclesie et eiusdem patronj sub pena duorum solidorum sterlingorum communis extimacionis. Jtem prohibemus sub eadem pena proxime predicta ne quis decetero feriando festiuet sabbatum more Judeorum. Jtem statuimus et declaramus quod licet vir uel mulier ad secunda vota transiens benedici non debeant contrahens tamen secum benedici debebit quod si forsan alter eorum vel ambo eciam ad secunda vota transeuntes in primis benedicti non fuerint danda erit benedictio in secundis. et presbyteri qui scienter secundas nupcias benedixerint per suum dyocesanum a suspensionis sentencia quam incurrunt vel hactenus incurrant absolui possunt et super exsecucione ordinum et retencione beneficiorum per eosdem libere dispensari. Jtem quicunque bona clericorum decedencium iniuste rapuerint et sibi vsurpauerint ac inbursauerint seu aliter de hijs ordinauerint vel disposuerint quam in statuto consilij prouincialis per dominum Olauum bone memorie celebratj desuper confecto et in c. presenti de offi. or. li.vj. plenius continetur censuras ecclesiasticas ibidem contentas se nouerint incursuros. similjter et bona clericorum decedencium ab intestato iuxta formam iuris diuidentur. Jtem omnes homicide huius prouincie cuiuscunque status fuerint sentenciam excommunicacionis incurrant ipso facto prout hactenus antiqua lege et consuetudine noscitur obseruatum. et veniant ad ecclesiam cathedralem a primario generali ibidem secundum consuetudinem cuiuslibet ecclesie penitenciam humiliter recepturi et penam pecuniariam similiter persoluendo nec illi seu alij publice penitentes alibi introducantur preterquam in ecclesiis cathedralibus temporibus a iure statutis. nec aliquis prepositorum clericorum vel religiosorum tales reconsiliare seu absoluere vel in ecclesiam introducere presumant nisi hoc specialiter a dyocesano ex aliqua notabili causa habuerint in mandatis. si qui contrafecerint sentenciam excommunicacionis incurrant ipso facto que in ipsos iam diu lata est ex statuto Pauli bone memorie archiepiscopi Nidrosiensis. nisi propter remotam locorum distanciam per ordinarium loci causa probabilj exigente aliter ordinetur. Et ipsi homicide statim perpetrato homicidio ad ecclesiam cathedralem quantocius fierj potest pro absolucione obtinenda se festinent. Et si quj in hoc maliciose forsan nullo detentj legittimo impedimento moram veniendi protraxerint extunc absoluens in penam illius tardacionis tantum tempus sibi addat penitencie vltra debitam penitenciam sibi iniungendam per quantum distulerit non venire. Preterea nulli religiosi uel alij presbyteri seculares homicidis ad cautelam absolucionis beneficium aliquo modo impendant. sed casu quo ad eos venerint ad ordinarios suos illos remittant absoluendo. Jtem statuimus

et firmiter precipiendo mandamus vt canonica porcio dicta vtferd vel alio nomine salagift hactenus seruata et porcio loco decimarum solui consueta dicta wlgariter tidhakaup cum oblacionibus pro inductione mulieris in ecclesias dicta innargango et alia porcio dicta nefreidha presbyteris parochialibus iuxta consuetudinem cuiuslibet ecclesie cathedralis integre persoluentur. et qui contrarium fecerint in pena pecuniaria iuxta dyocesani arbitrium in forma tamen iuris punientur. Jtem statuimus vt cause matrimoniales et hiis maiores vt sacrilegium symonia et hijs consimiles per prepositos rurales non tractentur sed per episcopos et suos officiales cum consensu capituli. Jtem quod elymosinarum questores ignoti cuiuscunque ordinis vel condicionis existant sine requisicione et licencia speciali episcopi loci et capituli sui, vel officialis episcopi et capituli si episcopus adiri non potest ad questum huiusmodi nullatenus admittantur. et si contrauenerint collecta per eos bona per prepositos et alios clericos impediantur et arrestentur. Jtem statuimus et antiquam consuetudinem innouando approbamus quod singuli archiepiscopi et episcopi prouincie Nidrosiensis qui pro tempore fuerint teneant expensas canonicis et ceteris clericis in ecclesiis cathedralibus presentibus qui diuinis officijs intersunt in festis natiuitatis Christi pasche et alijs summis festiuitatibus anni iuxta cuiuslibet ecclesie cathedralis huius prouincie laudabilem consuetudinem approbatam. Jtem innouamus et approbamus prescriptam consuetudinem de solucione cuiusdam subsidij wlgariter dicti Olafs toller et alterius videlicet Michiels korn nuncupati quod integre persoluatur prout mandatum in quadam littera regia desuper confecta pena quoque nostra adiecta videlicet suspensionis a sacra communione paschali tempore soluere recusantibus infligenda. Jtem statuimus et ordinamus quod festa sanctorum videlicet Haluardj martiris die consueta et primitus instituta et Audoenj episcopi et confessoris in crastino Bartholomej per totam prouinciam annuatim sub festo duplici celebrentur. Jtem similiter statuimus et ordinamus vt archiepiscopus et singuli episcopi tocius prouincie vnum vel duos vel plures secundum ecclesiarum facultates clericos innatos ydoneos ad studia priuilegiata et pro subsidio habeant medietatem quarte partis decimarum wlgariter dictam bondalut que tamen alias in vsus pauperum iuxta ordinacionem approbatam legis dicte cristenret conuertj debeat. Et quia propter paucitatem clericorum innatorum in regno per alienigenas ecclesiastica beneficia occupantur jn filiorum regnicolarum non modicum preiudicium et grauamen jdeo fiat benigna et caritatiua inductio ad communitatem et populum per ordinarios locorum vt dictam medietatem decimarum predictarum propriis suis filijs hic in regno

genitis ad studia euntibus annuent et fauorabiliter assignent iuxta racionabilem ordinacionem episcoporum. Jtem statuimus vt singuli plebanj in ecclesiis suis parochialibus omnes solutos et solutas cuiuscumque nacionis in fornicacione publice cohabitantes ter in anno moneant nominalim vt aut separentur aut se inuicem desponsent. quod si huiusmodi salutari monicioni parere contempserint ex tunc anno reuoluto in sancto videlicet festo pasche a communione sacre eucharistie suspendantur. Acta sunt hec et solempniter promulgata in generali et publica sessione sacrj consilij prouincialis Asloie celebrati die Jouis vicesima mensis Decembris sub anno dominj millesimoquadringentesimotricesimosexto. Jn quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum sigilla nostra vnacum sigillis honorabilium et discretorum virorum dominorum canonicorum infrascriptorum videlicet Olaui Andree et Johannis Stephanj alias Krabbe Nidrosiensis et capituli Asloensis necnon Hiarundj Herbernj et Magni Nicolai Stawangrensis Hemmingi Sigmundj et Finnbogi Nicolaj Bergensis Ellingi Ericj et Gunnarj Thorstanj Hamarensis qui legittimj procuratores et sindici deputatj erant ex parte capitulorum ecclesiarum predictarum presentibus decretis et litteris duximus appendenda.

To Mænd kundgjöre, at *Bololf Lagessön* solgte med sin Hustrus *Gunhild Steinarsdatters* Samtykke til *Steinar Thoraldssön* hvad hun eiede i begge *Paavelstad* Gaardene i Hemnes Sogn (Romerike.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 5. 1ste Segl mangler.

661. 10 Januar 1437. Nordby.

Ollum monnum þæim sæm þetta bref sya ædhir hoira sendhir Thorir Þorkelson ok Ormir Esbiornson logrettis men q. g. ok sina, kunnikt gerandhe at æ(r l)ydhit war fra byrdh wars herra Jesu Christi mcdxxx vij wetter warom mith j hia j Nordhby j Rælinghx sokn torsdaghin firir Brettifuamesso saghom ok hoirdhom aa at þæir heldho handhom saman Botolfuir Lagasson mædh jaquædhe ok handhærbandhe eighin kona hans Gunnildha Steinarsdottor er jordhena aatthe af eynnæ halfuo, en af adhre halfuo Steinar Þoraldzson mædh þy skyldhordhe at fyrdir Botolfuir sældhe adhirdom Steinare swa mykin jardhmwn som adhirnemfdh Gunnildh eghin kona hans aatthe j badhom Paafwolstadh gardhenom er liggir j Hempnes sokn j Waala fyordunghenom fralst heimholt ok allungis akæralausth firir hwariom manne mædh allum þæim lutum ok lunnendhum som þil liggir ok leghit hefuir fra forno ok ny(o) badhe wtlan gardz ok jnnan til allz afrædis wndhan seer ok sina erf-

uinghia ok wndhir han ok hans erfuinghia til ewerdeliga odhall ok eignar, kendosthz þau ok þet firir okker mædh sama bandhærbandhe at þau hafdho wppboridh fyrstha peningh ok øfstha ok alla þa þær j millom eftir þy som j kaupp þæira kom lokith som ein dandhe man. Til meire sannindh ok ytermeir witnisburdh hengghiom wy þiiddir logrettis men okkor jncigle firir þetta bref er giorth war aa deghi ok aare som fyr seghir.

Sex Mænd kundgjöre, at ærlig Kvinde *Cecilia Andresdatter* solgte til *Sigurd Björnssön,* Kannik i Oslo og Prest paa Haug (Eker), hele Gaarden nordre *Hanevaal* i Asker.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 2. 1 og 4 Segl vedhænge.

662. 14 Marts 1437. Oslo.

Ollum monnum þeim sæm þetta bref sea æder høyra senda Olafuer Biornsson koorsbroder j Oslo Reidulfuer Baardzson prebendatus Smidher Anundzson raadman Jon Haluardzsson Þostein Olafsson ok Odder Lafranzson loghreto men þer samastadz q. g. ok sina kunnikt gerande at meer vorom j Sluppenom er ligger j Kroskirkiu sokn j fyrnempdom stadh a þosdaghen nestæ æftir midfastu sunnodagh anno domini m°cd°xxx° septimo, saghom ok høyrdom aa at þaugh heldo handom saman af einne halfuu heiderlighen man sire Sigurder Biornsson koorsbroder j Oslo ok prester a Haughi en af annare halfuu ærlighen quinne Cecilia Andresdotter med þui skilordhe at fyrnempd Cecilia Andresdotter kendis firir oss at hon hafde sælt adernempdom sire Sigurde Biornssyni allan nørdre gardden Hanauala sæm ær iij mærka booll firir iij kørlagh hwart øris booll sæm ligger j Aska sokn vestan Oslo frialst ok heimholt ok akærolaust firir hwarium manne med ollum lutum ok lunnindom sæm til fyrnempda jord liggar æder leghet hafver fra forno ok nyio vttan gardz ok jnnan fra seer ok sinom arfuum ok vndir opnempdan sire Sigurd ok hans arfua till æuærdeligho eigho ok altz afrædis, kendis ok tiidnempd Cecilia Andresdotter j sama handarbande at hon hafde vpboret af optnempdom sire Sigurde fyrsta pening ok øfsta ok alla þer j mællom alt eftir þui sæm j kaup þeira kom vm fyrnempdan gardh Hanauala. Ok til sanninde setti meer woor jncigli firir þetta bref er gort war j Oslo a deghi ok are sæm fyr seghir.

Bagpaa: Breff om nørdre Hanewol iij markkebol.

To Mænd kundgjöre, at *Helga Jonsdatter* og hendes Sön *Thorer Jonssön* solgte til *Reinike Henrikssön* Gaarden *Nordby* og 5 Öresbol i Ödegaarden *Thveitar* paa Leirinskoven, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 4. Seglene mangle.

663. 25 Marts 1437. Oslo.

Ollum monnum þæim sæm þettæ bref sea æder høyra sendæ Haralder Ellingson radhman j Oslo ok Joon Haluardzson logretto man þer sama stadz q. g. ok sinæ kunnikt gerande at mith warom j Þoralfwæ garde j Oslo Marimesso dagh j fasto anno domini m°ccccd°xxx vij saghom ok høyrdom a at þau heldo handom saman af einne halfwo Reinike Hinrikson ok af annære haluo Helga Jonssdotter ok Þorer Jonson son hænnær. kiændoz þau þa bædhe medgin at þau hafdo selt fyrnæmdom Reinike alt Nordby som ligger a Leirinæ skoghe a Raumariki v auræ bool i Þueitom j øydhægardenom er ligger j sama sokn frealst ok heimholt firir hwarium manne med ollum lutum ok lunnindum sæm þer til liggiæ vtlæn gardz ok jnnæn til æfwerdalighæ eigho ok altz afrædhis. kiændoz ok Helgæ ok Þorer fyrnæmdh at þau hofdo vp boreth af fyrnæmdhom Reinike fyrstæ peningh ok øpstæ ok allæ þær j mellom æftir þy som j kaup þeiræ kom firir adernæmdæ jarder. till sanninde her vm settom mith okor insigle firir þettæ bref er giort war a deghi ok are som fyr seghiir.

Tre Mænd kundgjöre, at *Helge Asgautssön* og Hustru mageskiftede til Presten *Jon Thordssön* 6 Öresbol i *Ælgöy* i Skediofs Sogn imod ligesaameget i *Reidarsöy* i Luders Sogn i Viken.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 6. 3die Segl vedhænger.

664. 19 Mai 1437. Skedjof.

Ollum monnum them sæm thettæ bref seæ æder høyræ sender Thorer Gauteson lensman j Vættæ hæradhe Haralder Baardæson oc Baardher Asgausson logrettismæn ther samastadz q. g. oc sinæ kunnikt gørandhe at a sunnadagin nestæ eftir Haluardzvakw anno domini mcdxxxvij, worom meer j Skediofs kirkio garde saghom a handarbandh theræ heiderligs mans sire Jon Thordæsonar af enne holuo, en af annare Helge Asgauson oc Rangnildæ Reidarsdotter eghin kona hans med thy skilordhe at thau giordho jordu skipti med sire Jone swa at sire Jon fææk af Helgæ oc Ragnildo fyrsagdom vj aura bool jordar j Ælgøynæ æn thau fengho af sire Jone ther j moote vj aura bol jardær

j Reidars øynnæ som liger j Luders sokn j Vikenne, en Ælgøyn ligger j Skediofsokn, afhende tha sire Jon fyrnemft vj aura bol j Reidarsøy til æuerdhælighæ eigho oc alz afrædis theim oc theira arfuæ med allum lutum oc lunnyndom som til ligger oc leghit hefuir fra forno oc nyo, æn Helge oc Ragnildæ antwardadhe sire Jone vj aura bol j Ælgøynne med sama skilordhe. var oc thet j handarbande theiræ at vm sire Jone vørde ey friælst ofnemft vj aura bol j Ælgøynne tha skal han oc hans erfuingiæ friælslighæ gangæ til markæbol j Nautøynne er ligger j Skediofsokn, oc Helge oc Ragnildæ gafuo firi Ælgøynæ, værder oc Helge oc Ragnildæ ey friælst vj aura bol j Reidars øynne tha skulu thau gangæ til markæ bol j Vollo er ligger j fyrnemfdæ Luderssokn til æuerdaligra ego hwar vm segh som fyr seghir. Ok til sanynde her vm sette meer var jncigle firi thettæ bref er giort var a deghi oc aare som fyr seghir.

To Lagrettemænd vidne, at *Thord Arnfinssön,* der var Fader til *Aasa, Hans Sass's* Hustru, og hans Broder *Amund* (Ogmund) eiede Gaarden *Brekke* i Margretedal i Akers Hered, samt at deres Fader *Arnfinn* for 70 Aar siden eiede denne Gaard, undtagen ½ Marks Skyld tilhörende Akers Kirke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 7. 1ste Segl mangler.

665. 12 Marts 1438. uden Sted.

Ollum monnum þæim sem þetta bref sea æder høyra senda Hakon Asleifsson och Arne Haluardzson sworne logrettis men q. g. och sinæ kunnikt gerande at mit witnom med þesso varo næruarandis brefue och jnsiglom at Þorder Anfinzson fader Aaso sem Haness Sass atte oc Ommunder broder hans attho frialsligha oc fylghdo alt Brekko sem ligger j Margretto dall j Akers hæradhe. Och en vistom mit þet for gudhi satt wera och minnomz at Anfinner fader fyrnempda Þordz oc Ommundz fylghde frialsligha och atte alt fyrnempt Brekko med lutum och lunnindom sem þer til liggia oc leghit hafua fra forno oc nyo vttan gardz och innan j vaatho och þyrro, vttan ½ marka skyld sem liggher till Akers kirkiu, och sat þer aa fore lxx aarom och høyrdom meer þa aldræ annat gethet vthan fyrnempder Amunder war [retter] eighoman at fyrnemdo Brekko. Och til sanninde settom meer war jncigle fore thetta bref er giort var a Gregers messodagh anno domini mcdxxx octauo.

Borgathings Lagmand *Sigurd Sjofarssön* og tolv Mænd forlige en Arvetrætte om *Holdeby Gaard og Gods* i Tune Sogn mellem *Knut Brynjolfssön* med Hustru og *Gyrid Aslaksdatter* paa hendes Börns og forrige Husbondes *Bjarne Amundssöns* Vegne, saa at de förste skulde beholde *Holdeby* med Gods, men de sidste have Gaardene *Söylo* og *Jarnstad* i Ingedals Sogn, samt övre *Aas* i Rode Sogn (Borgesyssel.)

Efter Vidisse p. Perg. af 16 Juni 1446 i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 9.

666. 1 Juni 1438. Sarpsborg.

Ollum monnum þæim som þetta breff sea æder hora sendæ Sigurder Siofarsson Borgatings logman Eriker Olafsson Tiostolfuer Gunnarsson Omundh Atzarsson Ærlendh Gudmundzsson Olaff Biornsson Omundh Pædhersson Sigurder Rolfsson Omundh Biærtzsson Þorbiorn oc Adam Haluardzsynir Sigurdh Gunnulfsson oc Arnaldh Erixsson q. g. oc sinæ kunnikt gerande at wer worom j Sarpsborgh a retto logtinge manedaghen ok tysdaghen nest eptir Pæderswoku a nionda oc xl are rikis wars wyrdoligs herre herre Erics mæder gudz nadh Norigis Swerikis oc Danmarkis Wendis oc Godis konungh oc hertugh j Pomeren. kome firir oss aff eine halfo wælborne mæn Pæder Wlfsson oc Engilbrigt Stafansson j fullo ok logligho wmbode Knutz Bryniolfsson oc Wlfuillo Briniulfdotter eighen kono sinnar. en af adre halfuo Haquon Hoskulsson i fullo oc logligho wmbode Gyridhar Aslaksdotter eighin kono sinnar oc barna hennar som hon atte mæder førre husbondæ sinom Biæ(r)næ Amundzsson eptir ty som Pæder Vlfsson oc Engilbrit førde ware tiith domdher, wm Holdeby oc Holdeby godz Søylo oc Jornstade som Haquon forscrifne wppa kærde a sinna hustru Gyridæ oc barne wægnæ adernæmdæ. Oc at ofuerlesno oc inuyrdelica at hugdom þæira breffuom wppa bade sidhor þa þotte oss ey wande laust waræ at dømæ þer ifuer oc ty mæder alles ware oc logrettonne radhe oc tillagho giordo þæir þessæ wænligho sæmio siin j millom swa at Pæder Wlfsson oc Engilbrit Staffannsson oc thæira arfuingiæ skule fylgiæ oc frælsligæ eigæ Holdeby j Twna sokn till æuerdelica eigho mæder allom lutom oc lunnindom som þer till ligher oc leghat hafuer fra forno oc nyo wndan Haquone Gyridæ oc þæira barnom forscrifne oc þæira æruingiæ. en Haquon Gyrid oc þæira barn skulo þer j moth frælsligher eignas Søylo oc Jarnstade j Jngedals sokn oc allæn øfre Aas j Rodo sokn wtan halft fiorde ørtuga booll som Rotko kirkia eigher ther wti till æuerdelica eigho oc als afrædhis frealsar oc heimolar firir huariom manne wtan gardz oc innan wndan Pæder Wlfsson Engilbrit oc Knuth forscriffnom oc wnder Haquon Gyrido oc fornæmdh barn mæder allom

luthom oc lunnindom som þer till ligher oc lighat hafuer fra forno oc nyo oc engo wndan takno. Oc till meire wisso oc ytermeir stadfæstilse her wm tha settæ forscriffne wælborne mæn Pæder Wlfsson oc Engilbrit Staffansson oc heiderliger herrer herre Sigurd Biornsson canik j Oslo oc prester a Twnom oc herre Rolfs Siofarsson presther a Rodho sin jnsigle firir þetta breff som giort war degi oc are som før seghir.

Bagpaa Vidissen: Bref om Aas j Bergs sonk uel Rokko sonk j Borgasyslo.

Sveriges Riges Sendebud svare det *danske Rigsraad* paa dets paa Kong *Eriks* Vegne gjorte Anmodninger, og henholde sig i Alt til den i Kalmar sluttede Overenskomst.

Efter Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 207. paa kgl. Bibl. i Stockholm (A. 26 fol.)

667. 9 Juli 1438. Kalmar.

Kære herre och godhe venir om the ærenden som j oss oppa war nadughe herra konungens vegna j scriffuet haven latet forsta, som hans nade jdher sculle haffua om vthsendh, tha finnom wy thet ekke j hans nadhes breff thet han haffuer jdher vth sendh, men han scriffuer at rikesens radh aff Danmarke haffuer jdher vtsenth som j her maghin see wtj hans nadhes breff oss ther om til scriffuet. Nw thog ther til tha giffuom vy jdher togh swar, oppa the ærenden som j til oss worffuet haffuen vppa hans nadhes vegna som æpter følgher, togh at vy thæs ey plichtoghe ware at gøre for thy atj ære ekke til oss sende som forscriffuat star. Thil thet første war nadughe herra konungens wærffue som j berctthe oss at hans nade biwdher oss alla til al kærlekheth och gønst och takkar medh al kærlek, for kærleghe til scriffuilse och til biudilse medh war sendabudh biscop Magnus och Hans Krøpelin for huilkit wy hans nadhe ødhmiukelica takka, och som hans nade bidher at vy vile vænda honom then ære och wærdogheth til at han ma latha tesse try rike swa frij j kærleghet til samen æpter sich som hans nadhe them for sik funnet haffuer. Ther swara vy swa til ath vy thet gerna gøra vilia och æpter alle ware formoghe til hielpa æfter thy bebindelsen mellan riken vtuisar, och hwar vy thet forbætra kunnom thet viliom vy medh al kærle(k)het och godhwilie gerna gøra, och bidhiom hans nadh ødhmiwkelighen at han ok tæs likis ther til hielpe vilie. Och som j sighen at hans nadh ær begærande ath han ma fanga sin landh læn och sloth frij j sino wærio igen som han them førra friith hafft hawer, swa och at han ma fanga them j wærio hwem han vil, oc ath hans nadh vil gerna gøra och stædhia oss alla igen alt thet som hans nadhe aff ære och rettho bør at gøra och stædhia. Ther

swara vy swa til at wy haffuom altiidh warit redho ath antwarda hans nadhe all land slot och læn j gen och vntfaa honom medh ødhmiwkt som oss borde vntfa war hulla herra och konung effter thy som thet wtstykkath, daghtingat och fuldraghet wardh her j Calmarna och for then skyl rikeno och oss allom til storan kost och tæringh haffuom wy søght mangen herra dagh och besønnelica til Danmark hans nadhe at vndirwisa och ødhmiwkelica bidhia at han ville koma jn j riket och thet anama och styra och lathom hanom vndirsta at vy villom honom haffua medh al kærlekhet och ødhmiwkt och ther oppa koma.vy nw hiith och haffuom her nw lenge lighat thæs forbidhande hopandis at hans nadh vilde haffua komit æn nw effter thy daghtingat och saght war, huilkit wy kunnom nw forsta at han ey gøra vil effter thy at han her nw nylegha om sighlde til Visby, och haffdhe togh hiith godh bør. som han och ytirligha vth trykker j for^da^ artichel at hans nadh begærer at faa landen slotten och lænen som han them friith haffuer hafft, och faa them them som han vil, her vtinnan mærke vy at han vil antwarda slotten och landen och læn vtlendskom och owærdom och sæthia fræmedhe herrer jn, och slotloffuan til hærtogh Bugeslaffs handh som han nw giort haffuer j Danmarke och j Norghe, och swasom han och førra giorde om slotloffuan æ medhan han riket hær friith haffde j sina værio, och sønnelica sidhan han ath then første fredhelica daghtingan j mellan hans nadhe och oss giort, bebreffuat och loffuat war j Stockholm och hær j Calmarna.

Jtem som j sighen at hans nadhe bidher oss alla kærlica. thet wy vilie for hans nadhes kærlekhet skyl wænda honom then ære och wærdoghet til thet vy vilie lidha danska men hær jnne j riket medh oss som vy hær til kærlighen giort haffuom och effter thy och swa friith som hans nadhe thet for sich fan och at alt Danmarks radh later oss kærlica om sama ærende och bidhia. Ther swara vy swa til at vy viliom them gerna kærlica lidha och til vilia wara, stædhia och tilhielpa til al thera reth och friiheeth effter thy bebindilsen mellan riken och Calmarna daghtingan vtwiser, och bidhiom vy them gerna kærlica at the oss tæss likis gøra som vy och stadhelica hopas och fulkomlica tro at the oc gerna gøra.

Jtem som j sighen at hans nadhe bidher oss at wænda the godha men thet bedzsta til som for hans skyl theras mist haffua, och wtdriffne ære, och at vy vilia giffua them theres j gen och lidha them hær j rikit med oss etc. Ther swara vy swa til at vy vithom oss engin haffua fordriffuet, heller forjæghat haffua moth retthen, och huilken dandeman her lyster at wara och gøra æro och retth for sich som

war bescriffne lagh och rikesens retther vtwiser, them viliom vy gerna lidha hielpa och foorda til rettha, effter ware formoghe och huilken naghat mist haffuer. ther om gange som Calmarna daghtingan vtwiser.

Jtem som j sighen at hans nadhe bidher thet vy viliom lata alla the godha men faa at niwta the læn och ræntho j gen som hans nadhe hær j riket aff hans forlænt haffuer, thær swara vy swa til som vy och swarom j the forrørda articula at huar dandeman viliom vy gerna lata niwta ther han ær retther vtj, efter thy som war lagh och Calmarna daghtingan vtwiser.

Jtem som j sighen at hans nadhe bidher at vy viliom fanga the godha men hans sloth j værio jgen som hans nadhe them til forne antwardat haffde, heller och andra j thera stadh huilke hans nadh ther til kesande vardher, och som vy forstaa at herra Eric ær for thet ærindet och særdelis medh vtsænth som han oss och sielff beretth haffuer, och latit forsta thet hans nadhe matthe then æro och wærdoghet skee, thet the matthe fanga naghra vtnepnde sloth j wærio (i)gen swa ath the matthe halla thera slotloffuan, tha vil hans nadhe gerna halla Calmarna deghtingan. Thær swara vy swa til thet vy ey kunom forsta huat æro och wærdoghet som hans nadhe ther mere aff haffwer, at anama slotthen af them æn aff oss, effter thy ath wy al tiidh haffua warith offuerbødhoghe och æn nw æro, swo och om alle andre sloth och land j riket swa frampt som han vilde halla Calmarna daghtingan, at antwarda honom all land och sloth som dagtingat ær.

Jtem som j begæren thet vy sculom læggia ware nadughe herra konunge æn nw en lengre tiidh fore och dagh oppa huilken som hans nadhe æn nw hær æpter magha koma hiith jn j riket at anama land och sloth j gen effter Calmarna daghtingan vm hans nadhe tekke, kære herra och godhe venir, ther swara vy swa til thet (vy) villom sielffue scriffua hans nadhe swar ther om som hans nadhe haffuer sich effter rettha.

Jtem som j sighen at hans nadhe bidher oss, kærlica om, thet vy villom senda hans nadhe hans ræntha och opbærilse som honom bør at haffue aff hans skatth land, æffter tiith som hans nadh ær och som vy hans nadhe sielffue saght haffuom och tilscriffuat sønnelica badhe herra Christiern Nielsson och Karl Knutsson etc. Ther swara wy swa til ath haffde hans nadhe komat som dagthingat och saght war, tha villom vy haffua giorth honom wnderwisningh aff hans och rikesens ræntho och rekinscap som oss haffde bwrdh, j andra matto haffuom vy honom, hwadzske saght heller tilscriffuat. Thesse swar waro giffuen oppa the forna var nadughe herra konungens wærff til huar artichel, anno dominj mcdxxxviij°, jn octauis visitacionis Marie virginis j Calmarna.

Hafthor Niklissön sælger med sin Hustrus *Sigrid Ottesdatters* Samtykke til Hr. *Peder Jonssön*, Kannik i Oslo, ½ Markebol i Ödegaarden *Saurby* i Lunde Sogn paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 8. 1ste Segl mangler.

668. 11 August 1438. Oslo.

Allom monnom theim som thettæ bref sea edher høyra sender Hafthoor Niclisson quedio gudz oc sina kunnigt giorande at jak hafuer selt oc frelsligæ vpplatidh heidherlighom manne herræ Pædher Jonssyni canik at sancti Haluardz kirkiu oc soknapreste at Kros kyrkiæ j Oslo halft marka bol jardar j Saurby øydegardenom som ligger j Lunda sokn j Kijsæ a Rawmarike. medh allom lutom oc lunnindom som ther till ligger oc lighat hafuer ffra forno oc nyio. eingo vndan skildo. fra mik oc mina hustrw Sigride Otte dottor oc ware erfuingiæ och vnder ffor^ne^ herræ Pædher Jonsson oc hans erwingiæ till æuerdeliga eign oc altz afrædhis. en kan ther noghet at worda vffrelst vtj nw eller sidhermeir. tha skall ader^der^ herræ Pædher ganga effter swo mykit jn vti andra mina jordher swo at han skall jo fult haffua fore sina peninga. oc haffuer jek selt honom thet for^ne^ halft marka bol fore sextan marker. huilka sextan marker jek haffuer aff honom till ffullnat oc nøgio vpp-borit efter thy som j kaup wart kom. Och till sanninda her vm settæ Herlogh Mattisson oc Hakon Hoskuldzsson radhmen j Oslo sin incigle medh mino som nær woro oc hordhe vppa wort for^ne^ køp ffore thetta bref som scriffuat war j Oslo in crastino beati Laurencij martiris gloriosi anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo octauo.

Hertug *Christopher* af *Bayern* tilbyder sig at komme *Svenskerne til Hjælp* mod hans Onkels Kong *Eriks* Tyranni, hvis de ville *tage ham til Konge,* om han end ikke har samme *Arveret* til Sverige som til *Norge,* da han dog stammer af svensk Kongeblod.

Efter Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 283 p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26.)

669. 15 Novbr. 1438. Neumarkt.

Litera Christophori ducis ad consiliarios regni Swecie.

Sincere dileccionis affectu premisso in vero humani generis salua-tore. Amici sincerissimi. Quamquam ante quadriennium uel citra contra serenissimum dominum Ericum regem Swecie etc. auunculum nostrum per quendam Engelbertum et communitatem eiusdem regni vestri vt percepimus suscitabatur discordia ob iniquum et iniuriosum regimen multorum ipsius regis officialium tyrannorum. fuit tamen eadem dis-

cordia inter eundem dominum regem et vos spiritus sancti cooperante gracia in presencia plurimorum principum illustrium et ciuitatensium circumspectorum Calmarnie penitus sopita. jta videlicet vt ab aliqua parcium non debeat nec possit in posterum ad animum aliquatenus reuocari. datis confectis et firmatis desuper ex vtraque parte instrumentis literis et sigillis. Sed iam prochdolor didicimus qualiter idem dominus rex auunculus noster iuxta promissum suum ac tenorem ipsarum literarum suarum desuper datarum ipsum regnum Swecie in bona pace sibi oblatum reacceptare recusauerit et recusat. nisi saltem eo pretextu, vt quemadmodum in Dacie et Norwegie regnis iam defacto fecerat. sic eciam posset vestras leges et libertates in regno Swecie castra ciuitates dominia terras et fortalicia hominibus suis extraneis et fortassis iterum tyrannis submittere et assignare iuxta sue libitum voluntatis. Ad quod quidem si non assentiretis. intendit idem rex de quo rumor displicens aures nostras perculit vos et terras vestras ad id compellere per potenciam et per vim armatam. ad illum presertim finem. vt sic dictum regnum Swecie sub arma ducatus Pomeranie ex post iure hereditario valeat subiugare. Proinde minime dubitamus, quin pro tuicione legum vestrarum paternarum ac patrie defensionem. in bona simplicitate magis mori eligeretis. quam contra dicti regni vestri libertates. iura et priuilegia iniquo dominio subici. ac eciam regimini tyrannico in seruitutem miserabilem applicari. Quod si idem dominus rex, diuino vtinam ad id attractus spiritu et corde dimisso indurato, ad pacem et concordiam vna vobiscum firmiter tenendum flecti et condescendere dignaretur. hoc vtique deo teste libentissime audiremus. vt sic in pacis et concordie tranquillitate septris suis regalibus quoaduixerit potiretur. Si vero quod absit a corde flecti in hac parte noluerit indurato. ita fortassis quod propter talismodi ipsius tyrannidem oporteat vos querere dominum qui vos et regnum contra iniquorum insultus. in via iusticie et equitatis sub tuicione iurium et libertatum vestrarum manuteneat et defendat. licet etenim assertiue scribere vel dicere non possumus, nos ad regnum vestrum Swecie veluti ad regnum Norwegie in casu fore juris forsan hereditario admittendos. veru(m)ptamen bene noueritis nos de regali eiusdem regni vestri Swecie prosapia oriundum. Enimvero amici sincerissimi si ob contemplacionem premissorum nos in vestrum quoad premissa deliberaueritis defensorem. extunc nos deo dante vnacum omnibus amicis nostris et armata potencia vobis in auxilium quantocius venire properabimus ad euellendos et exterminandos et expugnandos de finibus vestris omnes et singulos qui pacem et libertates vestras nituntur infringere. uel alias quomodolibet inpugnare vosque

in iuribus libertatibus priuilegiis et *emmunitatibus sicut iustum principem suos homines ligios manutenere decet et obligatur. auxiliante domino intendimus confouere. prestita vobis prius desuper per nos et principes amicos nostros. omni et totali ea quam requirere et habere volueritis caucionem. vt sic sedatis guerris et reducta bona iusticia merito possitis gaudere in pacis pulchritudine et requie opulenta. Ad defensionem denique vestram nos fatemur in hac parte astrictos presertim ea de causa, quod propter odium iniustissimum in matrem nostram diue memorie conceptum. nunc vero in nos innocentem. et sine nostris demeritis per prefatum dominum regem continuatum. heudolor omnes has tribulaciones vexaciones et molestias contra vos et regna predicta perperam insurgere et suborte fore minime ignoramus. Demum ex quo dicta tria regna propter locorum conuicinitatem ac linguagij vnitatem et amicicie et confederacionis liga nouerimus deo dante indissolubiliter compactata adeo vt ab vnico disposuerint perpetuis temporibus gubernari. jdeoque si et inquantum huiusmodi honorem fidem et dileccionem nobis vt premittitur exhibere volueritis cum effectu. confidimus indubie quod alia duo regna videlicet Dacie et Norwegie nobis hec eadem cum effectu verisimiliter exhibebunt. De hiis autem nobis caritatiuum seriosum et finale desideramus responsum. vt cito faciamus qualiter ad hec vel alia nos oporteat exhibere. Datum in opido nostro *Noromarght sabbato post Martini anno domini 1438.

Fire Raadmænd kundgjöre, at *Thrydrek Andressön* solgte til *Thorgjuls Askessön* 14 Öresbol i Gaarden *Jerpstad* i Straums Sogn i Odalen. (jfr. No. 678.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 15. Seglene mangle.

670. 31 Decbr. 1438[1]. Oslo.

Olllum monnum þæim sem þettæ bref sea æder høyræ senda Smidh Anundzsson Þorkiel Þorbiornasson Haluard Hallesson oc Gerik Emendorp radhmen j Oslo q. g. oc sinæ kunnikt gerande at meer warom j doom kirkionne i fyrdom stadh aa ny aars æften anno domini mcdxxxix° saghom oc høyrdom aa at þeir hældo handom saman af einæ halfuo Þorgiuls Askeson en af annare halfuo Þrydiker Andresson med þui skilordhe at fyrder Þrydiker kendis firir oss at han hafde sælt fyrdom Þorgiulse xiiii aura bool jardir j Jærfstadhum som ligger j Straums sokn a Raumariki j Odaale friælst heimolt oc akærælaust firir hworium manne med ollum lutum oc lunnindum som þer til liggiæ oc leghet hafua fra forno oc nyo vtten gardz oc jnnen fra sek oc sinom

ærfuingiom oc vndir optnembdom Þorgiulse oc hans ærfuingiæ til æuerdelighæ æigho oc altz afrædhes. Jtem kendis oc en tiitnemfder Þrydiker firir oss j sama handerbande at han hafde vpborit af tiitnemfdom Þorgiulse førstæ penning ok øfstæ oc allæ þer j mellom eftir þui som j kaup þæiræ kom firir fyrnempt xiiii aura bool j Jærfstadhum. Til sannindæ her vm settom meer woor jncigle firir þetta bref som giort war j fyrdom stadh Oslo aa dæighi oc aare som før sæighir.

(1) Da Thorgjuls Askessön solgte (vistnok de samme) 14 Öresbol til Biskop Jens af Oslo 21 April 1439, maa hans eget Kjöb være ældre, og Aarets Begyndelse maa derfor i dette Brev være regnet fra 25 Decbr.

To Mænd kundgjöre, at *Peter Hanssön* og hans Hustru *Sigrid Jonsdatter* solgte til *Arnstein Gregorssön*, hvad hun eiede i begge Gaarde *Paavestad* i Hemnes Sogn, Vadla Fjerding paa Höland (Romerike.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 20. 2det Segl vedhænger.

671. 17 Februar 1439. uden Sted.

Ollum monnum þeim som þetta bref sya adher høira sendher Thore Þorkelson oc Ormer Esbiornsson logretto men q. g. oc sina kunikt gerandhe at mith warom j hia hørdhom oc saghom aa at þeir heldho handhom saman Pædher Hanisson af jaquædhe oc handharbandhe eighinkona synnæ Syghnyæ Jonsdotter er jordhena atthe af eynne halfuo en af annor halfuonne Ansthein Gregorsson medh þui skilordhe at forder Pædher saldhe adherdom Anstheine swa mykit som adherd Syghny hans hustru agher j badhom gardhom j Paafwastadhom er ligger j Hemness sokn aa Hoyland j Wadla fyordunghenom firir viij markir oc xl frelst heimholth oc akæralaust firir hwariom manne medh allom þeim lutom oc lunendhom som þil ligger oc leghit hafuir fra forno oc nyo wttan gardz oc jnnan fra sik oc sina erfuinghia oc wndhir han oc hans erfuingia til æuerdeliga eighnar. Til meire sannindh oc ytermeir witnisburdh henghiom wy forder loggretto men waar jncigle firir þetta bref er giorth war arom eftir gudz byrdh mcdxxxix þysdaghin nest eftir kiottsunnodagh. [Jtem kændæs Pædær oc Signi at þau hadhe vpboret af Ansteinæ fysta pæningh oc øfstæ oc allær þer j millom æfter thi som j kaup thera kom firir firnemdæ iarder.[1]

(1) Fra [tilföiet med en anden Haand.

Eyvind Thoressön sælger til Chorsbroder i Oslo *Jon Thordssön* 6 Öresbol i Gaarden *Lifrar* i Hasleims Sogn i Bergheim.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 18. Seglene mangle.

672. 29 Marts 1439. Oslo.

Thet see ollum monnum kunnikt at ek Euindhir Thoresson kiennis medh thesso mino opno breffue at ek hefuir sælth heidherlighum manne sire Jone Thordssyni corsbrødhere j Ossloo vi aura bool iardar j Lifrum som liggir i Hasleims sokn j Berghæim ok vp borith hwan pening som j kaup ockart kom. thy vndhirbindir ek mik oc minæ erwingia ath frelsæ sire Jone oc hans erwingiom fyrnempt sex aura bool j Liffrum til æwerdeligre eigo ok alz affrædis fire hwarium manne med ollum lutum ok lunnindum som til liggia oc leghit haffwa fra forno oc nyo vtthan gardz ok innan. Ok (til) sanninde her vm bidhir ek heidheligha men sire Nicles Ommundsson sire Henrik Henriksson oc sire Swenungh Rolfsson korsbrødher j Mario. kirkio j Ossloo ath sæthia siin insigle fire thetta breff medh mino insigle ær giorth war j fyrnempdom stadh a palm sunnodagh anno domini m°cd xxxix°.

To Mænd kundgjöre, at *Thord Amundssön* for dem oplyste, at han gav *Hannes Hannessön* sin Fædrenelod i *Brekke,* om han kunde faa sig den tilkjendt med Rette.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 17. 2det Segl vedhænger.

673. 7 April 1439. Oslo.

Thet se allom godhom mannom kunnikt ath iak Marten Sprungh ok Marquardh Visæ warom nær j Gærtrudhogarde a tridhiædagh pasca anno domini m°cdxxxix saghom oc hordom vppa at Torder Amundzssun hæiler ok vsiukær kændis thet forer os ath hans luth som han skullæ haffua j Brækko æpter sin fadher war fra honom gangen sva ath han vistæ æi hwat ther forer war gewith æller hwaræ hans fædhernæ war vndir honom gangeth hwilken luth han gaff ok vnthæ Haness Hanessini sam æigho manne vm han kan thet j geen vinnæ med reth lagh ok æin reth rææt. ok til reth vithnisburdh tha sættom meer war inciglæ fore thetta breff som giorth war dæghi ok are som for sæghir.

Olaf Buk, Hövidsmand paa Akershus, kundgjör, at han ikke paa Kongens Vegne har villet kjöbe *Thoralfagaard* i Oslo, og tillader derfor Raadmand *Olaf Jonssön* at indtræde i sin Kjöbsret.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 12. Levning af Seglet.

674. 11 April 1439. Oslo.

Ek Olaff Buk a wapn hoffuitzman vpa Akarshws witerlight gør alla mæn som thetta breff se eller høra at mik war bodhet til køps vpa mins herra konongsens wæghna thæn gardh som Thoralfua gardh heitir oc ligger austan nest widher Gertrudha gardh oc nordhan at Kroshusonom j Kroskirkiu sokn j Oslo. nu for thy at ek honom æi køpa wilde tha vnte ek Olafue Jonssyni radhmanne j Oslo thet sama køp som mik burdhe ther aa at haffua vpa mins herra konongsens wæghna æfftir laghom. Til sanninda her vm hengdhe ek mit jncigle firir thetta bref ær gort war j fyrnemfdo Oslo laughurdaghen j pascha wiku anno domini m°cdxxx nono.

Erkepresten *Toke Niklissön*, tre Kanniker, to Borgermestere og to Raadmænd i Oslo udstede Vidisse af foreg. Breve No. 340 og 425.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 56. No. 12. Seglene mangle.

675. 14 April 1439. [Oslo.]

Ollum monnum þæim sæm þetta bref sia æder høyre helsse wi Toke Niclisson ærkeprester Niclis Besche Sighuarder Biornsson oc Gunnar Holk korsbrodher j Oslo Aske Þorgeirsson oc [Henric] Wittenhaghen borghemestere Olaf Jonsson Þorkell Þorgeirsson radhmen þer sammastadhs gøre witerlicht mæd þænnæ scrift at eftir wars herra føthilsses aar mcdxxx nono tisdaghen nest eftir quasimodo geniti søndagh hørde wi oc saghe ij opnæ bref til sammen besiglæth ordh fran ord ludhendis som her eftir følger. *[Nu fölge Brevene ovenfor No. 340 og 425.]* Till sannenda oc mere witerlicheet her wm haue wi hængt wore jncigle fore þetta transcripte anno die et loco vt supra scriptum.

Tre Mænd kundgjöre, at *Eirik* paa *Thjorne* pantsatte til *Olaf* i Hjalparegaard i Oslo og hans Hustru *Thora Gyrdsdatter* Gaardene *Langhus* og *Rjuke* for et Laan af 21 Mark Penge.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 13. Seglene vedhænge.

676. 16 April 1439. Oslo.

Ollum monnum þæim sem þetta bref sea æder høyra senda Jon Þordærsson koorsbrodher j Oslo Þorkiel Þorbiornæsson radhman

þær sama stadz oc Þorder Sighurdzsson logretto men j fyrdom stadh q. g. oc sinæ kunniktgerande at aa þridia dags sumars anno domini med xxxnono warom meer widher radzstofwonne j Oslo saghom aa at þau hældo handom saman Eiriker a Þiornum j Odhensøy oc Þoræ Giurdzdotter medh þui skilordhe at Eiriker kendis wæra skylduger Olafue j Hiælpæragardhe eignom bonda fyrdæ Þoræ einæ mark penninga oc xx j ret giordho skuld firir huilka penninga sætte Eiriker fyrder Olafue oc Þoro oc þeiræ ærfuingiom vj auræ bool jærdær j Langhusom oc half mærkæ bool j Riuke som liggiæ j Skæidhis sokn aa Follo oc vnderbadz sik Eiriker at friælsæ Olafue oc Þoro þessæ jærdir oc þeiræ ærfuingiom firir hworium manne ææ til þes at Eiriker æder hans arfuar hafua medh fulnædhe Olafue oc Þoro oc þæiræ arfuom fyrdæ einæ mark oc xx betaleth til nøghis. Til sanindæ hær vm settom meer woor jncigle firir þettæ bref er giort war j fyrdom stadh a deigi oc aare sem fyr seighir.

To Mænd kundgjöre, at *Thorgjuls* paa *Ladhelle* solgte til *Herlaug Matthissön* 1 Markebol i vestre *Aaros* i Röken Sogn, imod at Herlaug skulde betale velbaaren Mand *Olaf Buk* 40 Mark for det Oplöb og de Breve, Thorgjuls havde udstedt med *Halvard Graatop*. (jfr. III. No. 745 ff.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 21 a. Seglene vedhænge og Brevet er ved dem forb. med No. 691 nedenfor.

677. 17 April 1439. Oslo.

Ollum monnum theim som thetta bref sea æder høyra sendir Thorgeir Gløderson oc Gunualder Haluardzson logrettis men q. g. oc sina kunnikt gerande at mit varom j Myntergardenom j Oslo fysto frædaghen j sumrenom a fimttukta are rikis okors vyrdelex herra herra Eirix mæder gudhz naadh Norex kononger sagom oc høyrdom a at their heldo handom saman af einne halfo Herlaugher Mattisson en af annare halfonne Thorgiuls a Ladheldo. j thy samu handerbande sælde fyrnæmder Thorgiuls fyrnæmdom Herlaughe mærkæ bool jarder j væstra gardenom j Aroos er ligger j Røykene sokn j Myrahuarne frialst oc heimholt oc akærælaust fyrer huarium manne mæder ollum lutum oc lunindom som til liggia theiræ jarder oc leget hafuær fra forno oc nyio jnnan gardhz oc vttan til alz afradis oc æværdelegho eigo j so matte at førnæmder Herlauger skal luka vælbornom manne Olaf Buk lx mark som fyrnæmder Thorgiuls vard honom skyldoger fore thet vplop samhald oc bref som adernæmder Thorgiul hafde jnciglat mæder Haluardh gratop oc ther mæder skal aderder Herlauger hafua eine

litle sylfuer skaal j fyrnæmt kaup af fyrnæmdom Thorgiuls. til meira san ina sette fyrnæmder Thorgiuls sit jncighle mæder okkrom jnciglum fore thetta bref er giort var a degi oc are som fyre segir.

Thorgjuls Askessön mageskifter til Biskop *Jönes* i Oslo 14 Öresbol i Gaarden *Jerpstad* i Odalen imod Domkirkens og Bispestolens Lod i söndre *Oszdaragaard* i Oslo med tilhörende Kjælder og Tomt nede ved Strædet. (jfr. No. 670.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 14. Levning af 1ste Segl.

678. 21 April 1439. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sænder Þorgiuls Askesson byman j Oslo q. g. oc sina kunnicht gerande at ek hefuer giort skifte med wyrdeligh fadher med gudh herra Jones med gudz nadhe biscoper j Oslo oc med samþycht capituli hans þer i swa mato at efter þet at han hefuer vnt oc latat mik twft kirkiunna oc biscopsstolssens j Oslo sudhra lutan j Oszara gardhe j Oslo med þeim kællare þer till høirir oc ollum adrum lutum oc lunnindum oc swa twft þa sæm nest ær sunnan at þeim gardhe nidhre wider strætit oc kiøpt war af Anbiorgha j Skartelenom med þeim lutum þer till høyra mik oc mynom arfuum till eueligho eighu oc alls afrædhis, þa hefuer ek Þorgiuls fyrnemfder sæt ok loket þer j mote kirkiunne j Oslo oc biscopstolenom þer fiortan aura booll jardhar j Jærpstadh sæm ligger j Straums sokn j Odall til eueligho eighu oc als afrædhis med ollum lutum oc lunnindum sæm þer till liggia oc lighat hafua vtan gardz oc jnnan. [Swa] oc af þui at fyrnemfder myn herræ biscopen med [syns] capituli samþycht hefuer . . . . . . ængi . . . . fyrnemf . . . . . . gardhe med fyrre skylordhe oc kellare [sæm] till høirir sæm sæigizst till [høyra] sancti Nicholai altare j fyrda Oslo kirkiu, þa hæfuer ek sæt oc fenget þer j mote fyrnemfda altare sancti Nicholai oc þeim sæm þet altare æighir oc æighande warder markar booll jardhar j Oos þo i øystra gardenom sæm ligger i fyrnemfda Straums sokn j Odall till eueligho eighu oc als afrædhis med ollum lutum oc lunnindum, war þetta skifte giort med þui skilordhe at wærder af nokro helfuo noket vfrialst þa wiki huar til sins. Til sanninda oc meiræ witerlicheet her vm hefuer ek bedhit skællighæ mæn Aske Þorgeirsson myn fadher borgare mestare j Oslo oc Jones Laurensson radhman þer sammestads sætte sina jnciglæ med myno firir þetta bref sæm giort war j Oslo anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo nono tercia feria proxima ante festum beati Marci ewangeliste.

Erkebiskop *Aslak Bolt* giver Skolemesteren i Nidaros *Jönes Olafsson*, der af Alderdom maa fratræde Skolen, for Livstid *Olafstolden* i *Skaun, Ytterö* og *Mossevik*, som Kannikerne skulle oppebære for hans Kosthold.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15. No. 29. Seglet mangler.

679. 10 Mai 1439. Nidaros.

Wy Aslac med gudz nadh erkibiscopr i Nidroos sændhom allom monnom them som thetta breff see ædher høra helso med gudh oc wara andhaligha bletzan kunnykt gørande at saker thess at biskedheleghen man Jønis Olafsson som lengie haffuer warit skolamestare her j Nidroos haffuer wæll tiænt och arbeit oc komit mangan godhan man ffram med bokaligha konst swa at manger aff them æru nu badha canika oc prestha her i helge Nidroos kirkio oc i biscopsdømet oc er nw komin j then øfra aldhren swa at han gethr ey lenger skolan oppehaldhit. thy haffuom wy wnt oc giffuit warom ælskalighom synom capitulo koorsbrødhrom warom j Nidroos ffore kosthaldh hans Olafs tollen j Skøynefylke Yttrøy oc Mosawik oppa thet at han scall ey trengiatz till at tiggia ædher almosa bidhia thin helge kirkio till nidhran oc klerkrino till blygdh oc efter thalan swa lengie som hans liff er oc lenger æn oss ædher warom efterkomandom swa synitz. forbiudande huariom manne thessa wara gerdh oc stadfesta breff ryfua ædher ryfua lata. nema hwo thet gører wili tuilka foreswara som the helge kirkio retter vtuisar. Datum loco quo supra anno domini mcd xxx° nono dominica quinta post festum pasche nostro sub sigillo.

Bagpaa: Vm Olafs toll j Skøynefylki. Thetta breffue knippe ær om Olaffs korn och Mychels korn tilhope, och ii koninge breff besynderlige om Olaffs tol konvng Haaquonz och konung Magnus.

Sveriges Rigsraad anförer de Grunde, hvorfor man bör holde sidste Forlig i *Kalmar*, beholde Kong *Erik*, hvis han antager samme, eller og vælge Hertug *Christoffer*, da en *indfödt Konge* nu ikke bör vælges, men Forbindelsen med Danmark og Norge bevares.

Efter Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 283 b. p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26.)

680. 5—11 Juni 1439. [Stockholm.]

Thenna æpterscriffna articula hafwa rikis raadh samtykth for rikesens bezta bestandh j thetta sin. Først om thenna skadhelika bedrøuilse som rikit ær j komit. Thykkir oss som her nw saman ærwm nytta wara. ath wi alle rikessens jnbyggiara blifwom stadhelika widh Calmarna dækthingan swa ath rættin bliffwer io nær oss. Vil konunghen

ey swa gøra tha sægiom wi honom vp manzskap etc. oc seem oss wm en annan. Sigher oc han sich wilia halla forda daktinghan thæt han kan ey swa foruissa at rikit ma sik fwllelica thær wpa forlatha. wtan j thessa matto at han blifwer j konunxlika wærdhugheet oc tagher aarlica ena summa aff rikit. æller noghin ræntha til sith wppeheldhe j Gotlandh æller annar stadhz etc. oc hertogh C[ristoffer] forstaar oc styrer rikit wppa hans wægna æpter Kalmarna dækthingan. oc han gør tilforna fulla wissa oc forwarningh. at han wil oc skal halla the deghthingan obrutlica j alla matto. Vil oc konunghen thaka aarlica ena summa æller ræntа aff rikit som for ær rørth. oc alztinghis wplata konungxlica wærdhugheet. ath rikit tha thoghe hertogh Cristoffer til konungh etc. Eth aff thenne thw tykkir oss nyttast wara for rikit æpter wart bæsta samwit, oc æn tho[1] at nyttast ware hafua inføddhan konung. toch tykker oss ath thet kan enghalwnd nw til gaa for marghahanda hinder oc falla schuld som wæl mærkiande ær. Fførst fore thenna skadhelica twædræcht sculd som indbyrdhis ær mællan rikesens mæn. Jtem tha ware sambindhingen mællan riken bruthin wppa rikesens wægna, oc wi hafdom baadhe Danmark oc Norghe til fiwnde. oc riket hafdhe Gotland Øoland Kalmarna Stækeborgh oc Rasaborgh mote sik, oc ware rædhandis at the seenth æller aldhre koma j geen til riket. Jtem tha hafdhe riket Prytzen oc Stædherne til fiande oc samuledh kæysaren konunghen hertogh Cristof oc allæs there wenir. Jtem rikesens mæn komo j sodanæ rychthe oc mistro. som riket kunne aldre forwinna. swa ath engin satte opthermer tro til thøm. Oc alt thet hær til ær giort før nødh ok thrang skuldh. at riket matte wardhe nytænde lagh oc ræt friheet oc priuilegia. thet wordhe tha wænt. ath thet ware giort aff ondhsko oc wild skuld ath inføddhe wille ey stædhia andra til cronana. Thær mædh skulle rikesens mæn hetha orætthe oc konunghen rætter j allom ærendhom. Jtem thoghis swænsker konungher j thetta sin. tha ware Kalmarnæs deghtingh openbara brwthin swa ok badhen sambindilse breffwen. oc hafdhom tha plicthat oss til mædh waar jncigle som hængia fore Calmarnæs deghtinges breff. at konungen danzske mæn oc stædherne magha thet wrækkia vppa oss mædh ørlegh ok kalla thær thil hærra oc forsta. Ok thetta skal man lætha forstaa marskin oc the godhæ rikesens mæn som mædh honom nw ære for Stækeborgh. ok flere godhe mæn kringhom alt rikit. Vm thetta rikesens fordærff som ær kringom alt rikit. kære badhe klærkia ridderskapedh. friborne mæn. kopstadhz mæn, oc mene almoghen. oc githa thet æy æller wilia noghraledhis lengre swa lidha æller thola. Thær om tykker oss swa ath wi ærom thrængdhe oc nødde ath følghia en

Digitized by Google

aff the twa articla. hulkin som læmpelegast kan til gaa. Ok tykker oss ath riket engalundom kan annarledhis til friidhz koma. wtan j swa matto som forscriffwat staar. Jtem om rikænne sambinningh tha tykker oss alle. at wi thet enghalundhom wiliom aff sla. wtan hæller forbæthre oc fastare gora hwar man thet kan. Jtem om Hannusses Krøpelins færdh til Gotlandh. thet hafwa wi alle swa til lathet oc kæyst for thet bæsta. ath han thith far. ath forhøra wm swadana articla som nw hær fore rørdhe æro. huru han kan forfara konungx wilia thær wthinnan. thogh aa sina eghna wægna. oc ey aff ware bæfælningh. oc raskalica hid ather til oss øffwer koma. oc latha oss fwllalica forstaa. hwad honom kan thær widherfara. Jtem wm Hannus leydhe. ath wj hafwom giffuit honom aff nya eet leidhe breff. som wi sændum marskenom ena copiam aff ath marsken giffwer honom eet nyt leidebreff æpter sama sinne. ath thet mattæ koma i een wissan dagh wppa een møghelik tiidh medh them fore Stækeborgh liggia. thet ær wart raadh fore then storæ fara nw vppa ligghiande ær. først fore the fara schuld man hafwer aff tilkomande macht wtan thil. jtem fore thy at scule lenger thær liggia tha weth man egh wægha thil spisningh. ok tha rykker man aff mædh størra blyghd oc skadha. Jtem kombær thet j dagh. tha ma man thes friligharc thala oc gøra rikesens gagn oc bestandh. Jtem ginghe thøm nokath hard widh Elfwersborgh, ath man matto thæs bætre thøm hiælpa oc wnsætningh gøra.

Overskrift i Brevbogen: Sequitur quedam placitacio facta Stokholmis anno domini 1439 infra octauas corporis Christi.

(¹) Oprindelig har staaet ænchte, men chte er overströget og med nyere Haand tilföiet tho, som og giver bedst Mening.

Kong *Erik* melder de *svenske Herrer,* som nu skulle samles i Vadstena, at han er kommen til Riget, for at Tvedragten kunde faa Ende; nogle af hans Raad, der overbringe Brevet, ville nærmere forklare Kongens gode Mening.

Efter Afskrift i Vadstena Brevbog fol. 284 p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26.)

681. 29 Juli 1439. Stekeborg.

Wi Erik medh gudhz naadh Swerighis Danmarks Norghis Wændes oc Gotes konung oc hertoch j Pomeren. Helsa oss elschelige mene kle(r)kerie ridderskap. ffriborne mæn. kopstadhe mæn oc ganske mene menheden æ hwo the hælst æro som nw komande wardhe til Watzstene oppa sancte Pedhers dagh aduincula, kærlighe medh gudh oc ware nadhe. Wither kære wener oc almoghe. ath æpter thæt at

waardh radh oc gode mæn her i riket hafwa opta skrifwat oss til oc bidhidh oc formanat ath wi wilde koma hiit in i wart rike for swadan ærende skyldh som oss alle oc mene riket macht wppa ligger. Tha magha i wita. ath wi æro nw af gudhz nadhe kompne hiit til Stækeborgh. Ok æro ey i andro mathe kompne hiit wtan for allas idhræ kærlekx skuldh, oc for mena rikens besta oc bestand skuldh, oc for thy at wi matte nokath guth thær til gøra oc til thiæna ath fridh oc nadher oc godh ændracht oc kærlechet matte koma i riket i gen, oc ath then skadheleghe twedracht matte nidhær leggias som nw thy wær om stund hafwer warit, oc ære wi then som gerne hende oc gøra althit thæt skææl oc ræt ær, thet wari sich antik om Kalmarna deghthingan, æller ææ hwath thæt helst ær som oss medh æro oc rædhelichet bør at gora, ok thær oppa sænde wi nw noghra aff waart radh oc godhe mæn som idher oc thær wm witha ytermer berættæ æn wi oppa thenna tiidh til skriffwe konnæ. Thy bidhiæ wi idher kære winer oc almwghe hwar særdhelis i sin stadh ath i wæl gøra, ææ hwath æghe i heme ærin æller komande wardhin, at i gøra thetta forskrifna konnoght, ath wi ære ække i andre mate kompne æn forskrifwat staar, ok gørin thær oc swadana vnderwisning vti, ath the koma til oss, som wi æpter skrifwe æller bwdh sænde ææ hwa the hælst ære, ok ææ hwo som til oss i tro koma wilia; the skula ware gudh oc oss wæl kompne oc skal wara wtan alt arght. Jn Christo valete. Scriptum in castro nostro Stækeborgh, die beati Olaui regis et martiris nostro sub secreto anno domini etc. xxxix.

Overskrift i Brevbogen: Sequitur tenor litere domini regis quam misit ad inhabitatores regni anno domini 1439°.

Biskop *Audun* af Stavanger tilstaar alle Bodfærdige 40 Dages *Aflad*, som paa visse opregnede Helligdage andægtigen besöge *St. Marias* og *St. Annas Capel* i Oslo Stift og række det en hjælpsom Haand.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 11. Hullet. Seglet vedhænger helt.

682. 10 August 1439. Oslo.

Vniuersis sancte matris ecclesie ffiliis presentes literas visuris uel audituris Audoenus diuina permissione episcopus Stawangrensis salutem in omnium saluatore. Gloriosus deus in sanctis suis de ipsorum glorificacione congaudens jn veneracione beate Marie virginis et Anne matris eius eo jocundius delectatur quo ipsa vt pote mater eius effecta meruit alcius ceteris sanctis in celestibus collocari. Cupientes igitur vt capella

beatissime Marie virginis et Anne matris eius videlicet capella ipsius gloriose virginis Asloye dyocesis congruis honoribus frequentetur. omnibus vere penitentibus et confessis qui dictam capellam in singulis eiusdem beatissime virginis et Anne matris eius solempnibus ac diebus infra scriptis scilicet natiuitatis dominj Johannis ewangeliste circumcisionis epyphanie pasche cum tribus diebus sequentibus rogacionum ascensionis p[entecostes trinita]tis Johannis baptiste Marie Magdalene [Lau]rencij Michaelis Martini Nicholai Katerine . . . . s dominicis . . . . sextis feriis . . . . omnium sanctorum necnon in omnibus et singulis festiu[itatibus e]orum ac in vtriusque festis sancte crucis [et Olaui] regis et martiris causa deuocionis cum reuerencia visitauerint annuatim et qui eidem [capelle manus] porrexerint adiutrices. et quociens . . . . ibidem fuerit nunciatum. necnon qui . . . . serotinum campane ipsius capelle ob reuerenciam beate virginis et Anne matris eius gen[ua flecten]tes Ave Maria ter deuote dixerint. de omnipotentis dei misericordia beatorum apostolorum eius Pe[tri et P]auli auctoritate ac sancti Halwardi martiris meritis et precibus confisi quadraginta dies de in[iunctis] sibi penitenciis in domino misericorditer relaxamus. Jn premissorum testimonium et euidenciam sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Datum Asloye die beati Laurencij martiris anno dominj m°cd°xxx. nono consecracionis vero nostre anno quarto decimo.

Tre Mænd kundgjöre, at *Sigrid Arnsteinsdatter* solgte til *Aamund Niklissön* hvad hendes Fader eiede i *Aamot* i Nes Sogn, Romerike, samt overdrog ham sin tilgodehavende Landskyld af samme Gaard.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 19. Seglene mangle.

683. 29 Septbr. 1439. uden Sted.

Ollom godhom monnom þæim sæm þetta bref se eller høyra sender Siurder Jogrimnsson kirkiu prester j Vidhøy j Raumnsdale Þorlæifuer Erikxson Guttormer Esteinson logrettomen q. g. ok sina kunnigt gerande at mith warom þær j hia saghom ok høyrdom a ath þau heldo handom saman af eino halfuo Sigriid Anstensdotter en af andro halfuo Omunder Niclosson. kendestz hon þa firir os ok flæirom godhom monnom neruerandom at hon hafuer selt beskelighom manne Omunde Niclossyni swa mykla iord som hennar fader atte j Amoth som ligger a Raumarike j Nes sokn frelsa ok heimola firir hworiom manne vndan ser ok sinom erfuingiom ok vndir adernemdan Omund ok hans erfvingia med allom þæim lutom ok lunnendom som þer þil ligger ok

leghit hafuer fra forno ok nyo vtan gardz ok innan. lyste hon ok þet at hon hafuer vnt fyrnemdom Omund allan þen retth som dande men kunno finna firir ret som er vm hennar landskyld som hon hafuer eighe af finget sidhan Holte Jonsson dødhe gud hans sal hafue. Till sanninde her vm hengiom vi war insigle firir þetta bref er gort var sancte Michials dagh anno domini m°. cd°. xxxix°.

Ti Mænd kundgjöre, at *Eindrid Baardssön* solgte til *Jon Hvithoved*, Prest paa Tunheim (i Viken), 20 Öresbol i den söndre Stue i *Reidarsöy*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 16. 1ste Segl mangler.

684. 30 Novbr. 1439. Tunheim.

Ollom monnom thøm som thetta bref sea æller høyra sendher Halwardher Thordhasson lensman i Ludherlagh ok Biorn Berghwlfsson loghrettis man ther sama stadh q. g. ok sina kunnikt gerandes at mit warom a Twneims kirkiu gardhe sancta Andres dagh anno domini m° cd° xxxnono. høyrdom ok saghom aa jaa ok handherbandh theira af eine halfuo hedherlighin man herra Jon hwitt hofwodh prester a Twneime ok kanunker i Oslo æn af anare halfuo Ændridher Bardhasson mædh ty skilordhe at Ændridher fyrnemder kendis firir os at hann hafde selt fyrnemdom sira Jone xx øris bol iordh j syntzta stofwonne j Redhars øynne som hans eghit fædherne ær fyrnemdz Ændridz vndan segh ok sina ærfwingia ok wndher fyrnemdan sira Jon ok hans ærfuingia til æuerdheligha eigho odhals ok alz afrædis ok retto fare mædh lutum ok lunnendum allum som til liggher ok leghet hafuer fra forno ok nyio vttan gardz ok innan frialst heimholt ok akera loust firi hwarium manne. kendis ok fyrnemder Ændridher i sama handerbande wpp hafua boret af fyrnemdom sira Jone hwann peningh heilan ok halfuan alt æftir ty som j koup teira kom æftir Ændriz eghno munmate hwann peningh loken firi fyrnemt tiugho øra bol i Redhars ønne som ligger j Luders sokn i Ludherlags skipræidho i Vikenne. Ok til sanninde her om hengiom wi war incigle firi thetta bref som giort var degi ok are som fyr seghir.

Thorgeir Anderssön sælger til velbaaren Mand *Thorgaut Beinktssön* 11 Öresbol i Gaarden *Svidre* i Fraunar Sogn, Lider.

Efter en Vidisse af 7 Mai 1458 i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 22.

685. 24 Decbr. 1439. uden Sted.

Ollom monnom them som thettæ bref see edher høre sender Torgeir Andresson quediæ gudes oc sine. kennes jech medh thettæ *ær mith nærwærandes opne bref thet jech hafuær sællh welbornom manne Torgout Benktsson xj øres boll j Swidhræ som lighær j Fronæ soghn i Lidom fraa mik och mynæ arffwingæ och wnder forde Torgout och hans arffwinghiæ till ewærdelighe eghu och alz affredes. och til sanninde her om bedis jech Steinar Rolfsson lograettes man at setiæ sin jnciglæ medh mynæ for thettæ bref som giort waar torsdagæn næst æfthær Tomas messæ anno domini (m)cdxxxix.

Lagmanden, Raadmændene og Bymændene i Throndhjem udstede Vidisse af Brevene ovenfor No. 597 og 609.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 14. No. 11. Byens store Segl vedhænger helt. (Trykt i Schönings Anhang til Throndh. Domk. Beskr. S. 6.)

686. uden Dag 1439. Throndhjem.

Ollum monnum them som thetta breef sia eller høra senda logman radhmen oc stadhar men i Trondheem quedia guds oc sina kunock gørandhe at wi saghem hørdhom oc granlicha offwerlasoom thwo breff velborins mans Arwidh Jngelson gudh hans saal haffue vndher hans oc thera helum hangandum oc oskaddum insiglum thera ær sidhar meer nempnes i breuena ær saa vattar ordh fra ordhe som hær epther fylghir. *[Nu fölge Brevene No. 597 og 609.]* Til sanindha hær vm setthom vær varth stadhers incigle fore thetta transcripti breff som giort var i Nidroos anno domini m°cd°xxxix.

Bagpaa samtidigt: Testamente breff Arwidh Jngeldsson: j sydre Helgæ weridh ӯ span, j Walle i Lofothen eith span j Ramswik i pund smør oc Patwiken. Om Arvid Jngelssonz godz och hanz anniuersarium.

To Mænd kundgjöre et Forlig om, at *Ingerid Jonsdatter* skulde have 12 Öresbol i *Gudeslund* i Ignebakke som hendes Söns *Andres's* Arv efter sin Fader *Olaf Sæbjörnssön.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 22. Seglene mangle.

687. 30 Januar 1440. Budenes.

Ollum monnum þem sem tætta bref see ædder hora senda Jon Toreson ok Gunnar Lodhenson q. g. ok sina kunnukth gerande ath mer warom a Budhanese som ligger j Hemnes sokn a Høylondom

a laughardhaghen nestan fore Paals messo a i are ok 1 rikis wars virdelix herra herra Erix medh gudz naadh Norges konungs saghom ok høyrdhom a adh their heldo hondom saman af eine halfo Eriker Arnason j fullo ok laglegha vmbodhe Jngeridhe Jons doter ektar kona sinne ok Andrese Olafsyne son hennar en af andre holfo Birgher Sebiornason ok Jon broder hans mæder theim skilordom adh fyrnempdh Jngeridh skal fylgia xii aura bool j Gudhis lundhe som ligger j Jgnabakka sokn a Romarike freilst ok heimholt fore huoriom manne medh Andrese syne sinom medh allom lutom ok lunnendom som leighith hafuer til teira ærdar fra forno ok nyio vtan gardz ok innan til æuerdeligha eigho ok alz afredis. jtem var ok thet j sama handarbande teira adh then iordh skal einghom huorke seiliast æder geuasth. wm en hon verder faal vtan atther Vnder then sama atlegh syne æder døter Sebiorn som tera reth odhal er. jtem faller them arfer saman tha skal Jngeridh ædhe Andres tidnempdh gøra them sa goth vilkor. ther mæder varo their skiptis satter fyrnempdhe brødher ok Eriker badhe wm lausth ok fasth wm arf then som Olaf Sebiorn son burde efter fadur sin. ok til sannendo her vm tha heingia wer war insigle suorner logretto men fore tatta bref som giorth war j stadh deghe oc are som fyr seighir.

Bagpaa: For Gudhis lundhe i Einebacke.

Fire Mænd kundgjöre, at Væbneren *Thorgaut Beinktssön* mageskiftede til *Rolf Sigurdssön* Gaarden söndre *Kæstad* imod Gaarden store og lille *Haakestad*, i Lautin Sogn, Hedemarken.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 28. 1ste Segl mangler.

688. 16 Februar 1440. Horne.

Ollum monnum þeim som þetta bref sea ædher høyra sendir Ketil Omundzsson Holte Gunnersson Tronder Narfuesson oc Haluarder Audbiornsson logrettomen q. (g.) oc sina. kunnikt gerande þet meer varom a Hornom som ligger j Wa(n)gs sokn j Rummadale a Heidmarkinne vppa tysdaghen nest etter askodhens dagh anno domini m°cd xxxx saghom ok høyrdom a at þeir giordo ærdabyte sin j mellom, af einne halfuo welboren man Torgauth Beinzsson a wapen, en af adre halfuo Rolfuer Siugurdsson, med þeim skilmalom, at fyrnempder Rolfuer sette fyrnemdom Torgaute iii marka bool oc ii aura ærdar badhe j mykla Hakastadhum oc sa j litzla Haukastadhum oc kuærnafossen med, som ligger j Lautine soken a Fouskom oc med ollum þeim lutum oc lunindom

som til þeire iærdar ligger oc leget hafuer fra fonno oc nyio badhe vtlan gardz oc innan oc med ia handerbande Siugurdh Jonsons brodersons sins oc fleire þeire syzskene, fra þeim oc þeire erfuingiom oc vnder adernempdan Torgaut oc hans erfuingia til æfuerdeligho eigo oc alz afrædes, en þratnemder Torgauter sette tiitnemdom Rolfue atter j mote allan sydre garden j Kæzstadhum som ligger j Lautene soken oc Hofs fiordongh a Fauskom med lutum oc lunindom som til þeire jord ligger oc leget hafuer fra fonno oc nyio badhe vtlan gardz oc jnnan. jtem verder oc annahuar af þessom fyrnemdom jordom ofriæls, þa vike huar atter til sinne iordh. oc til sanninde setiom meer okor jnzcigle firir þetta bref er giort var deghi oc are som fyr seghir.

To Raadmænd i Oslo kundgjöre, at *Guttorm Throndssön* solgte til *Simon Björnssön* 6 Öresbol i Gaarden *Nes* i Ræling, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 23. Seglene tildels itu.

689. 21 Februar 1440. Oslo.

Ollum monnum thæim som thetta breff sea æder høyra sænda Haluarder Hallason oc Thorkel Thorgeirsson radhmæn j Oslo q. g. oc sina kunniktgerande at mit warom j domkirkiunne j fyrnemfdom stadh a sunno daghen som syngx reminiscere anno domini m°cdxl saghom mit ther oc høyrdom a at their heldo handom saman aff einne halfuo Simon Bíornsson æn aff annare halfuo Gudthormer Throndason mæd thy skilordhe at fyrnemfder Gudthormer widerkendis at haffua sælt fyrnemfdom Simone sex aura bool jardhar j Næsi som ligger j Ræling a Raumarike mæd ollum lutum oc lunnændom som ther til ligger oc læghet hæffuir fra forno oc nygio vtlan gardz oc jnnan fra sik ok sinom arffuom oc vndir Simon fyrnemfdan oc hans arffua til æwerdhlæghre æigo oc alz afrædhes frialst oc heimholt fire huarium manne. widerkendis oc fyrnemfder Gudthormer vndir sama handarbande at han haffdhe vpboret aff tiitnemfdom Simone fyrsta pæning ok øfsta oc alla ther j millom alt æfftir thy som j kaup theira kom fire fyrnemft sex aura bool j adernemfdo Næsi. oc til sanninda her vm setti fyrnemfder Gudhthormer sit jncigli mæd okkrom jnciglum fire thetta breff ær gort war dæghi oc are som fyr sæghir.

Fem Mænd kundgjöre, at *Sigrid Haakonsdatter* gav til *St. Halvards Kirkes* Commune i Oslo 20 Öresbol i *Kjölstad* i Aas paa Follo, imod *Aartidehold* for Erkeprest *Guttorm*, hendes Husbonde *Eindride* og hende selv.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90. No. 27. 1ste Segl mangler.

690. 22 Februar 1440. Oslo.

Ollum monnum þeim sæm þetta bref sea æder høyra sændha Hakon loghman i Oslo Olaf Jonsson raadman þer samastadz Beint Torleifson Lasse Odzson oc Renik Henriksson bymen i Oslo q. g. oc sina kunnikt gørande at meer warom i communet koorsbrødhra ther samastadz saghom oc høyrdhom aa at þau heldho handhom saman af einne halfuo heiderlighen man sire Thoke erkiprester at sancte Haluardz kirkiu af annara halfuo Sigridh Hakona dotter med iaa oc handarbandhe med swadana skilordhe at hon antwardhade oc afhende xx aura bool iardhar i Kiolstadhom som ligger nordan firir Askeims watne i Assokn a Follo i fra seer oc sinom erfuinghiom oc wnder sancte Haluardz kirkiu oc til commune bordhet korsbrødra þer sama stadz til eigho ok aldz afrædhis oc med landzskyldhom som her fraa kunna falla oc med allom lutum oc lunnindhom som til lighia oc læghit hafua fraa forno oc nyo wtthan gardz oc innan med allo odale. gaf hon thessa iordh førda i swa matha at førde korsbrødher skulu haldha althidh en sinne wm aaret firir saal sire Guttorms erkiprester i Oslo fordhom Endridz husbondha henner som war, oc henners Sigridha som þessa iordh gaf med saalathidh messo oc ringhingh oc wax eftir som gamul sidwænia er ok þa som hon wildhe gaa til bordz i communet tha skulde hueria thet reidho wera wm hon thet widher thurte. til sannindhe her wm setthom merr war insigle firir þetta bref er gort war anno domini mcdxl ipso die cathedre sancti Petri apostoli.

Haakon Hoskoldssön tildömmer *Herlaug Matthissön* det Markebol i *Ladhelle*, som *Thorgjuls* havde solgt baade til ham og til *Harald Gardssön*, da det oplystes, at Herlaugs Kjöbebrev var en Dag ældre.

Efter Orig. p Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 21 b. Seglet vedhænger, og forbinder dette Brev med No. 677.

691. 4 Marts 1440. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea eder høyra sender Hakon Hoskulzsson logman j Oslo q. g. oc sina kunnigt gerande at vm fredaghen næst firir midfasto sunnedaghen anno domini mcdxl° komo a stefno firir mik j radstofuonne j fyrnempdom stad Herlauger Mattis-

son radhman j Oslo oc Haralder Gardzsson vm eit marka bol jardhar j Aros som þeir hafdo badhir køpt af Thorgylse j Ladhello och teedo þeir mik bader sin kaups bref ther vm. Nu af thy at thet bref sem Herlauger hafde war scrifuat ęinom degi fyr en thet som Haralder fik oc kaupit gik oc swo till oc eftir þy som logboken vt skyrer at han skal hafua kaup er fyrre køpte. tha logliga till krafder dømde jak adernempdom Herlauge till eignar oc alz afrædis fyrnempt marka bol j Aros eftir þui sem hans kaups breff wattar oc her er widerfest thetta mitt bref med allom lutom oc lunnindom som ther eigo til at liggia at forno oc nyio. Oc till sannindæ her vm sette jak mit jncigle firir thetta bref er giort war j stadh degi oc are sem fyr segir.

Kannik i Nidaros *Vinald Steinfinssön* gjör sit Testamente, hvori han, foruden Gaver til Erkebiskop *Aslak*, til *Randö* Kirke og særskilte Personer, giver *Roarsgaarden* i Bergen til Nidaros Domkapittel.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 15 No. 30. 3die Segl mangler.

692. 14 Marts 1440. Throndhjem.

Jak Winalder Steinfinzson canich j Nidros tho iak er kranker til min likama tha er iak thogh heil til mit samwit oc skell gører thetta mith testamentum gudhi til heidher oc æro jomfru Mariæ oc sancto Olaf' konungh minne seel til ro oc nadher. Jn primis antwardar iak gudj alzwaldoghom mina siæl oc wel iak mik legstadh i domkirkiu j Throndem fore sancti Anders koor. jtem gifuer iak minom wyrdelighom herra oc andelighom fadher herra Aslach med gudz nadh erkibiscopen j Throndem eit sylfbelte forgylt. jtem Randøy kirkiu oc prestgardenum ther samastadz thau fem hundrat fisk som herræ Kætil mik skyldugher er fore mith jngeld. jtem minom kærom brødrom capitulo canunkom j Nidros gifwer iak min gard som Roarsgarder heiter j Bergen med allom them rentom som en ero vbetaladhæ af gardenum til æwerdeligha eignar oc altz afrædhis. jtem gifuer iak mino frendbarne Sigridh Gudbranzdotter ein bolla fodradher med sylfuer som Graskalle heiter, en syster henne mina kapa fodradha med skin. oc wil iak at thetta mit retgiort testamentum scal vbrigdelighæ haldazst, oc giør iak heidherligha men herra Olaf Andree oc herra Narfue cannikana j Nidros sambrødher mina thessæ mins testamentz fulmectogha executores, oc fulfylghiara som tha hia mik waro med adrom flerom godhom mannom tha iak thetta mith testament giorde som swa heita herra Jon Palsson canich j Nidros herra Pædher j Medhaldal oc Lafranz Pædhersson

messodekne j Throndem. til sanninde her vm sette iak min incigle med theira incigle som fyr stande scrifwade fore thetta bref er giort war j Throndem anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo manadaghen nest efter Gregorij pape et confessoris.

Bagpaa: Breff om Rodorsgard j Berghen.

Fem Mænd kundgjöre, at *Eilif Gautessön* og Hustru solgte til Chorsbroder *Olaf Björnssön* Prest paa Skedjof, hvad der var tildömt dem til Indlösning paa Kongedömmets Vegne af *Daptöen* i Tjarnö Sogn i Vettehered (Nord-Viken.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 25. Seglene mangler.

693. 1 April 1440. Skediof.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høra sender Biorn Arnasson Hakon Jonson Ælir Olafson Pæder Biarnason oc Olafuer Amundhason q. g. oc sina kunnikt gerande at mer vorom i Skæidiufs kirkiugarde a frædagen j paasca vikunne anno domini m°cd°xl sagom oc hørdom a at Eilifuer Gauta son ok Kristen Asgæirs dotter eiginkona hans heldo j hoond sire Olafs Biornsson koorsbroder j Oslo oc preste a Skædiufue ok af hændo mæd ia oc handerbande þen andeild j Daptønne er ligger j Tiarnøy sonk j Vættha hærade som þeim war dømpt til lausnar a kononkx domssens vegna mæd lagar orskurde Skædiufs kirkiu til lausnar ok æuerdelegre æigo. vissade þa Þorer Gautasson fyrnempdom hionom Eilifue ok Cristine þa ij ynx sem Jappe Augustin hafde vppboret a(f) fyrnemdom hiunom oc lauk han þa ynx a kirkiu vegna ok þer til tolf marker fongildar oc þeim baar Jappe Jute vpp a Eirikx Sæmunsson vegna firir fyrna(m)da jord j Dapteyne ok hafuer nu Þorer Gautasson loget kirkiunne xvj mærker fongildar. oc til sanninde her vm settom mer wor jncigle firir þetta bref er giort war a dæighe oc are som fyr seger.

Bagpaa: Bref om Dapøna.

Vidnesbyrd om, at medens *Ivar Djekn* var Kongens Ombudsmand i Ryefylke, havde Kannikerne i Stavanger Baad, Folk og Not ved *Tange* i Borde Sogn paa Jæderen, og toge $\frac{1}{8}$ af Fisket der. (jfr. No. 696 og IV. No. 876.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 50 No. 15. Seglet mangler.

694. 15 Juli [1440?] Lunde.

Ollum monnum þæim sem þetta bref sæ ædher høyra sendir Þorkel . . . . q. g. ok sina kunnikt gerande at þa en iak var

aargezlo madher aa Boordho ok Jfwar diekn var konungsens vmbodzman j Ryafylke þa hørdhe ek segia Orm bonda a . . dom at kanunkarner hafdo baat folk ok not firir Thongom sem ligger a Jadrenom j Bordo sokn oc sidan þeim . . . . . þet . . . . . . rentha þa toko þæir attanda deill j fiskenom sem thoox firir Thonga lande ok sa lyste firir mek at sire An[finn]or hafde þær nooth oc fiske baath þa han sath j Vatzhusom oc dra . . . et medh [fyrne]mdom sire An[finn]e firir Tanga lande. Oc till sannenda her vm sette [ek] mith insigle [firir þetta] bref er giort var a [Lun]de i Gondh a sancti Swituns dagh sidare anno domini m . . [1].

([1]) Resten bortrevet.

Jon Haraldssön, Lagmand i Tönsberg, sælger til *Simon Björnssön* 1 Markebol i Gaarden *Lunden* i Rokstadenes, Skediofs Sogn, Vettehered.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 24. 3die Segl vedhænger.

695. 22 Juli 1440. Oslo.

Ollum monnum thæim som thetta breff sea æder høyræ sændir Jon Haraldzson laghman j Tunsberghi q. g. oc sina kunnikt gerande at ek hæffuir sælt Simone Biornssyni tua lutina j Lundenom som ær eit mærka booll oc ligger j Rokstadhanæsi j Wættahæradhe j Wikenne med ollum lutum oc lunnændom som ther til ligger æder læghet hæffuir fra forno oc nyghio vttan gardz oc jnnan fra mik oc minom arffuom oc vndir fyrnemfdan Simon oc hans arffua till æwerdlæghre æigho oc alz afrædhes frialst oc heimholt firir hwarium manne. Swa hæffuir ek oc vpboret aff tiitnemfdom Simone fyrsta pæning oc øfsta oc alla ther j millom alt æfftir thy som j kaup okart kom. Oc til sanninda her vm sætti ek mit jncigli oc hæffuir ek bidhet beskeideligæ mæn Haluardh Hallason oc Thorkel Thorgeirsson raadhmæn j Oslo at sætia thæira jncigli til *witnisbyrgh firir thetta breff ær giort war j Oslo anno domini m°cdxl jn die beate Marie Magdalene.

Bagpaa samtidigt: Vm Lunden j Skediofsokn j Vikenne.

To Mænd kundgjöre et Prov af *Eyvind* paa *Borde,* at han kunde mindes, at der var givet en Tönde Lax aarlig til Communet (i Stavanger) for Fisket paa *Tange.* (jfr. No. 694.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 50 No. 16. Spor af 2 patrykte Segl.

696. 1 Oktbr. [1440?] Utstein.

Allom thom dande mannom som thetta bref see ædher høra sændha Aslaker Gunnarsson ok Olafuer Biørnson (q. g. ok sina) kun-

nokth gorandhe ath mith warom j konuentho stofwane i Vtstene fredhaghan næsth æpthir sancte Lauwrens dagh hordhom mer ordh ok lysingh skælinz manz Euindhar a Bordhom ath han mintis thet adh giørla lokith war tunna laax hwerre aare føre fisken aa Tangom j komunith. til sannindha tha sæthiom wi waar insigle føre thetta bref som giorth war j Vtstene løgherdaghen næsth epther sancte Michelz dagh.

Sveriges Rigsraad melder Kong *Christoffer*, at det paa visse Vilkaar vil tage ham til *Sveriges Konge*, og til næste Sommer *hylde* ham paa *Morasten*, samt beder ham indbyde *Norges Rigsraad* til det aftalte *Möde i Lödese*, for at Rigerne kunne blive sammen. (jfr. fölg. No.)

Efter en næsten samtidig Afskr. i en Vadstena Brevbog p. Papir, hvoraf Brudstykker p. kgl. Bibl. i Stockholm (F. e. II. 4to.) fol. 53—54.

697. 4 Oktbr. 1440. Arboga.

Missa litera consiliariorum regni Swecie ad dominum Cristofferom.

Cum debita semper obsequendi promptitudine salutem et votiuorum felicia successuum incrementa. Hoghboren første nadhugha herra. swa som idher wærdhugha oc waar sændebodh j sommars aatskildos j Calmarna at wi skuldom nv oppa sancti Michaelis dagh her saman koma oc gifwa thøm eet ændukt swar om wi vildom idher nadhe medh thøm til konung hafwa, swa hafwom wi oc nw her mæstedels aff rikesens mannom før wtan the aff Østerlandom saman warit oweruæghit handlat oc swa nær komit, at wi hafuum nogra articula foretaghit oc opmærkt som Swerghes rike ma blifwa bestandhit medh swa at thet ey komber j tholika nødh trældom os nidhertrykkilse som thet før warit hafwer. Skeer thet tha følghia wi gerna idher nadhis oc waara brodra wilia af Danmark, och vppa thet at the sama articla mugho yter mera ouerweghias oc fuldraghas idher oc oss oc mena rikena til bestand j tilkomande tiidh, tha hafwom forramat een dagh at halda medh idher mæchtugha sændhabudh oc rikesens af Danmark vppa kyndilmæsso tiidh j Lødusa, særdelis fore the godha mæn skuldh af Norghe at the oc magha ther til koma oc waarda eens medh idher oc waar sændebudh. swa at al thry riken blifwa til saman j kærligheet som før. Ther om hafwum wi alt redha scrifwat thøm til, oc bidhiom idher nadhe, at j oc idhrat raadh af Danmark wilin oc forbudha oc kalla them ther til af Norghe. Oc wardha the articla os oc rikena swa forwissede oc forwaradhe som widher bør, tha hafwom wi swa ther til tænkt, at wi æpter wara formogha medh werdughet wiliom møtæ idher nadhe i Calmarna vppa sancti Johannis baptiste dagh natiuitatis næst komande,

oc føra idher swa in j rikit til Morasten, ther man plægher æptr laghbokena konung wælia, oc tha fuldragha alt thet her til hører, som widher bør oc laghin vt wisa, før kan thet ey ske mest før the godha mæn skuld af Osterlandom som ther ændeligha bør medh oc ower wara medh os. Nadugh herra thetta her hafwom wi nw swa for takit for thet godha hop oc stadheligha tro wi sættiom til idher nadhe, swa oc for then stora troscap oc kærlighet som wi althid funnit hafwum af waro kære brøder j Danmark. Ther medh befæle wi idher nadh then almægtugaste gudh til lankt liif oc salighet idher oc os allom til glædhi oc gagn fridh oc bestand. Scriptum Arbugis anno domini mcdxl. die beati Francisci confessoris sub sigillis Nicolai archiepiscopi Vpsalensis, Thome (episcopi) Strengnensis Karoli Knutsson marscalci et gubernatori(s) regni Swecie et Benedicti Jonisson legiferi Vplandie nomine omnium nostrum infrascriptorum.

Vestre regie maiestatis deuoti et humiles archiepiscopus episcopi marskalcus milites militares ceterique regni Swecie consiliarii hic Arbugis pronunc congregati.

Sveriges Rigsraad melder *Norges*, at det nu har valgt Kong *Christoffer* til Sveriges Konge, indbyder det til at sende Fuldmægtige til et med det danske Rigsraad aftalt *Möde i Lödese*, og klager over den Skade, Normændene i forrige Aar have tilföiet Svenskerne. (jfr. fölg. No.)

Efter en næsten samt. Afskr. i en Vadstena Brevbog p. Papir, hvoraf Brudskykker p. kgl. Bibl. i Stockholm (F. c. II. 4to) fol. 53.

698. 4 Oktbr. 1440. Arboga.

Archiepiscopus et episcopi *marschakcus milites et militares regni Swecie consiliarii. Cum nostri recommendacione salutem et fraterne caritatis affectum. Wither, kære herre oc syndhrligher godhe winer, at waar sændebudh hafwa warit til saman j Calmarna vppa sancti Johannis baptiste dagh medh *rekesins raadhs sændebwdhe aff Danmark, æfter thet then daghen swa begripin war j Jonakøpunge oc idher konnogher giordhis. tha wara ther sændebudh af Danmark begerande witha eth endocht swar om wi her j Swerghe wilda taka hoghboren førsta konungh Cristoffer til waar konungh, oc ther for war her nw j Arboghom takin een dagher, oc hafwom wi thet swa ouerwæghit, at wi ærom wiliande hafwa fornæmpde konung Cristoffer til war konung, medh swa forskælom at rikit werdher forwarat, at thet ma blifwa widh sin lagh ræt oc priuilegia, oc styras medh inføddom mannom oc at hantthera oc bethrachta huru thet matte skæligha til gaa,

hafwom wi scrifwat fornempda konung Cristoffer til oc radhit j Danmark som j finnen j thenna inluchta scripter, at wi wiliom sænda til Lødusa waar mærkeligh sændebudh nw om kyndelmesso nest komande, at tha mædh therras af Danmark oc idhers sændebudh, matte øwerwægha huru thenna riken matte saman blifwa j bebindhning wenschap oc kærlek. oc swa at hwart rikit blifwa widh sin lagh priuilegia oc ræt. Thy tykker oss høghlika raadh wara, at j sænder idher mærghelika oc fulmæchtug sændebudh vppa fornæmpda kyndilmæssodagh at koma til Lødusa, hwilken stadh idher wæl belæghen ær, os hopas thet ma storlighan koma thenna riken til fridh ok bestand. Oc takkom wi idher for idhert kærligha bref, j hwilko j os til scrifwin, at j wilin sithia j winskap bebindning och broderskap medh Swerghes rike, oc moghen j witha at wi idher thæslikis gærna gøra wiliom. Togh swa kære wener at os ma skellighet widher fara for then stora osighlighe skada ther j fiordh widher for af Norghes mannom swa som idher siælfwom wæl witherlighit ær, oc flerom sinnom idher til scrifwat hafwom. Jn Christo feliciter uiuite et valete. Scriptum̃ Arbuga anno domini etc. xl. die sancti Francisci confessoris.

Reuerendissimo reuerendi(s)que in Christo patribus archiepiscopo et episcopis, nec non nobilibus et circumspectis viris militibus et militaribus consiliariis regni Noruegie amicis nostris sincere dilectis detur.

Kong *Christoffer* udsteder Leidebrev for de Hövedsmænd for en Flaade fra *Holland* og *Zeeland*, som havde tilföiet Kongens Undersaatter i *Marstrand* Skade, saa at de maa komme til Kongen og bilægge Sagen.

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i Nikolai-Kirken. Kongens Segl vedligger, men Seglremmen er af.

699. 11 Oktbr. 1440. Kjöbenhavn.

Wii Cristoffer van godesgnaden to Dennemarcken der Wende unde der Goten koning palantzgraue bij Rein vnde hertoghe jn Beyeren etc. doen witlik allen den jnwaneren der lande Hollande vnde Selande wo dat nu bij vns vnde vnse redere gewesen is Reynard Andresson van[1] Johan Heynesson schulte to Amsterdam Johan Clausson borghermeister darsuluest Clement Clausson vnde Willelm Saell weghene houitlude der vlote wt Hollant vnde Seland de nu nilighst jn Marstrande weren mit vlite biddende vnde bogherende van vns dat wi desse vorbenomeden houitlude samentliken edder enen jewelken bosunderghen van en mit eren medeuolgheren wt juwen landen to worden steden

wolden. vme dan schaden vnrecht vnde vnwillen den se vns vnde vnse rike ghedaen hebben te vorbotende vnde af to leggende. des ghelikes hebben ock vorbonomeden houitlude vnse redere eendeels also bii namen erwerdighen vader den ertsebiscop van Lunden her Axell Pædhersson her Eric Nigelsson riddere beyde screuen vnde bidden laten dat se dar truweliken to helpen wolden an vns dat wi se to worden steden willen vnde dar vp weren se bogherende vnse velicheit vnde leydebreff. Nu vppe dat, dat alle man weten vnde kennen schall dat wi gantze to vrede rechticheit vnde des menen besten willen gheneghet sint woll dogh dat vns vnde vnse rike nu groet vnwille vnrecht vnde drapelick schade gheschen is. so wollen wii dogh de vorbenomeden houitlude samentliken edder enen jewelken bosunderghen van en mit eren medeuolgheren van juwer weghene hiir to vns komende to worden steden vnde we hiir komende werden van juwer weghene twischen dit vnde der hilgen drier koninghe daghe negest to komende se scholen vor vns vnde vor allen den vnsen de vmme vnsen willen doen laten willen vnde scholen veligh zeker vnde leydet wesen jn vnsem rike mit eren schepen guderen vnde mit allent dat se mit sick bringende werden hiir vor to komende hiir to bliuende vnde wedder jn ere lant to varende in Hollaut vnde Seland sunder alle argh. Werit ouer dat se lenger vortoghert wurden vmme winters edder ander zake willen vnde bynnen der vorscreuenen tiit nicht in ere lant wedder enqwemen so scholen se dogh de suluen velicheit vnde leyde hebben vnde neten de vorscreuen is sunder arg bet dat se wedder jn Hollant edde Selant ghekomen sint also vorgherort is. To merer witlicheit hiir vmme hebben wii vnse secretum hengen laten an dessen vnsen breeff dede ghegheuen vnde ghescreuen is vp vnsem slote Kopenhauen na godes bort dusent veerhundert jar dar na jn deme veertighesten jare des anderen daghes neghest na sancti Dyonisii daghe des hilghen martiris.

Sub plica: Ad mandatum domini regis presentibus consiliariis Olauus Martini arnus Roskilden. cancelarius.

(1) Stedet er udeglemt i Originalen.

Fire *norske Rigsraader* melde Biskop *Audun* af Stavanger Udfaldet af Raadets Sendefærd til Kong *Erik*, og sende ham Udskrift af (de foregaaende) *Breve fra Sveriges Rigsraad* om *Möde i Lödese*, hvortil han indstændig indbydes.

Efter en næsten samtidig Afskr. i en Vadstena Brevbog p. Papir, hvoraf Brudstykker p. kgl. Bibl. i Stockholm (F. e. II. 4to) fol. 53.

700. 25 Novbr. 1440. Akershus.

Reuerendo in Christo patri ac domino Audoeno dei gracia episcopo Stawangrensi presentetur hoc.

Sincera in domino salutacione premissa. Wither kære herre biscop at waar sændebudh som wi wtsænde oc fara sculdhe til waar *nidigha herra koninghin komme fra Danmark sancti Michelis dagh, oc wilde the aff Danmark them hender meer ey stædhia at fara, oc blef biscop Jønis j Danmark j ghen medh alle ware bref oc wtscripther som wi wtsænde oc hafwer han eth bref som hertogh Cristoffer rikesens raadh her j Norghe til screff, oc fingo wi hwærkit thet ena eller thet andre hiit j landit, hwar føre han thet hafwer giort. eller hwat skadha badhe landit oc wi alle mogho ther af hafwa æller fangha ma, mogha j wæl mærkia at thet ær æy giort vppa thet besta. Jtem mogho j witha at wi fingo j dagh eet breeff aff rikens raadh j Swerghe. som the os til screfwo. oc i therras bref laa een wtscrift af thet breef som the Swænskæ screfwo hertughin til j Danmark som j nw finnen wtscrifther af inluchta j thetta bref, thy læser thet bref ganska wæl oc fulleligha ower, oc bewiser i(d)her ther swa wti medh idher godhe raadh oc gerninga som wi alle troo idher wæl til oc redher idher ther oforsumath vppa at j hiit komen, oc at j tha framledhis warin een af thøm som til then dagh fara skal som j Lødusa skal wara kyndelmesso dagh, ther kunno wi idher tha engolundhe vmbæra vppa war nadhes herra konung Eriks rikesens oc ware wægna medh andre godha mæn. Thy bidhia wi idher for gudhz skuldh war nadhes herras betracht oc rikesens bestandilse skuld at j thet engalunde for swma. Jn Christo valete. Scriptum Akrhus die sancte Katerine virginis anno domini etc. xl°. Nostris sub sigillis.

Sigwardus Jonsson dapifer, Sigwardus Beronis prepositus Berghensis, Kolbernus Gerst et Henricus Skakt armigeri vestri sincerissimi.

To Lagrettemænd kundgjör, at *Cecilia Andresdatter* gav sin Frænde *Gudleik Jonssön* Fuldmagt at bygsle bort Gaarden *Haneval*, da hun har gjenkaldt sin Gave af denne Gaard til Chorsbroder *Sigurd Björnsson*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 26. Seglene vedhænge.

701. 11 Decbr. 1440. Oslo.

Ollum monnum þeim som þætæ bref see æder høræ sendæ Þoraldher Jonsson Kiætiwl Østeinsson logrettomen j Oslo q. g. oc sinæ kunnukt gerande at mer varom j Smidzgarde j fyrnemdom stadh

iii swnnædaghen j aduentonnæ anno domini m°cdxl° sagom oc hørdom a at velboren quinnæ Cisselæ Andresdotter fek Gudleike Jonssyni frendæ sinom siith fulth oc logliget vmbodh vm jordh sinæ Hanawal som sire Sigwrder Biornsson korsbroder j fyrnemdom stad oc presther a Hawghi fylghir oc seghir at fyrnemdh Cissele hafuer honom gewedh, en eptir thy at ek optnemdæ Cisselæ hafwer ingæ motægiof æller kiærleik af honom j noker mathæ befunnet epter thy som mek firir minæ jordh lofuadh var tha kallær ek tessæ giof j gen oc gerer ek thennæ min fyrnemdæ frendæ fullen ok loglighen j tesso mino vmbodhe byggiæ oc landskyld a ath skilia oc them til logha at søkiæ som vretlighæ hafua a sethet a fyrnemdæ jordh Hanawal mek vnder fyllæ grein oc rekningskap, skal ek oc alt thet haldæ oc hafua som fyrnemder Gudleiker her vm logligæ a minæ vegnæ gerer. oc til sannindæ siætia tessæ fyrnemdæ godæ men sin insigle firir thetta breff er giort var a degi oc are som fyr seghir.

Kong *Christoffer* melder *(Norges Rigsraad)*, at han efter det *svenske Rigsraads* Anmodning sender 3 af *Danmarks Rigsraader* til Lödese, for at underhandle om Rigernes Ærende. (jfr. No. 697. 704. 707.)

Efter en samtidig Afskrift i Vadstena Brevbog fol. 194 p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26. fol.)

702. 22 Januar 1441. Halmstad.

Christophorus dei gracia Dacie Sclauorum Gotorumque rex, comes paletinus Reni et dux Bawarie.

Premissis omnibus debite in domino premittendis cum nostro sincero fauore. Kære herra ok wenir som jdhir ma well witerligth wara at marsken ok rikens raad aff Suerike hafua scriffuit oss till. ok begærædhe aff oss at wj wilde sendæ naghath aff waart raad til Lødhosa till dagh med them fore rikens mærkeligh ærinde skuld. ok skrifuo the oss till at the formodhæ sik ganskelika at j thijt ok komme skulen nw wm kyndils messo nest kommande. thy æpter theras begærilsse senda wj nw thijt wars ælskelighe raadh ok men Albrekt Bydhelsbak ok Clauus Nielsson ok Nisse Eriksson af Aasdall at høra ok forhandlæ med jdhir ok them swadana ærinde som j them forsta latha, medh thom vppa wara ok rikens weghna at thenna thijdh. Jn Christo valete. Scriptum oppido Halmstadhe ipso die beati Vincencij martiris nostro sub secreto anno domini m. cdxlj°.

Guttorm Jonssön, Raadmand i Bergen, og to andre Mænd udstede Vidisse af foreg. Brev No 565.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16 No. 1. b. Seglene vedhænge.

703. 29 Januar 1441. Losne.

Ollum monnum theim sem thetta bref sea eder heyra senda Gutthorm Jonsson radhmann j Berguin Annsteinn Jonsson laugrettis mann oc Olaf Jonsson q g. oc sina kunnigt giørandhe at wij saum oc heyrdum yfuir lesit opit bref med heilum oc hauldnum hangandum jnzciglum suo liudanda ord fra orde sem her seger. *[Nu fölger foreg. No. 565.]* Oc til sannenda her um settum meer fyr nefnder men vor jnzcigle fore thetta transkripta bref er giort var j Løsnu fredaghen næsta firir kyndilmesso anno domini m°cd°xl° primo.

Sveriges Rigsraads Sendebud tilkjendegive Kong *Christoffer*, at da hans Sendebud *Nils Erikssön* af Asdal og *Anders Bydelsbak* ikke efter Aftale ere forsynede med tilbörlig Fuldmagt, kunne de intet med dem afgjöre, men maa henskyde alt til Marsken og Rigsraadet.

Efter en samtidig Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 194 b. p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26 fol.)

704. 7 Februar 1441. Lödese.

Salutem et juxta regalis magnificencie condecenciam in cuncta felicitate jugiter prosperare. Høghboren første nadoghe herra nw wj hijt komom møtthe oss jdhor erligh sendebudh Niclis Eriksson af Aasdall ok Albrikt Budhelsbak medh jdher credencie breff at wy skuldom them throo huat the oss berætto at thenna tijd vppa hulkit breff the heilsado oss a jdhra weghna. ok thakkadho oss at wj hafdom keist jdhra nadhe til konung j Swerike ok waro the begærende at wj skuldom senda ydre nadhe the articlæ som marsken rikens raad ok mæn hafdo oss antwordhat her at holdæ ok ofuerwæghæ medh jdher fulmektogh sændebudh. ok the godhe mæn af Norige. Tha spurdom wj for^da^ jdher sendebudh vm them naghat annat war medh giffuit æller wm the maktbreff hafdo aff jdhre nade ok aff riket j Danmark at handh(l)æ medh oss vm forbindilsse j millom riken æller annat hwat her handlande oc ouerwæghande ware æptir thy oss medh giuit war ok waar makthbreff lude aff hulko wj sendom idher ena wtscript her jnne lykthæ. The swarade badhe tha medh thet første ok swa sidhan wppa manadaghen the godhe men næruarande af Norighe. at them einkthet annat mædergiuit æller befelt war vtan som forscriuit staar.

Nadhoge herra thet thikker oss ganska vnderligit wara at the enga meire makt skuldo haua æptir thy mena Swerikes jnbygiaræ hafdæ jdre nadhe ok rikens raad til scriwat aff Arbugha. ok samuledis vndrom wj at j ok jdhart raad aff Danmark enkte hafdin wm thæssen hoghæ ærinde til skriwath the godhæ men aff Norighe som the oss nw berætto. hulkit thogh rikisens men af Swerike ware jdher ok jdhart raadh anseande j the breff the scriwo wt aff Arbugha som brefwin sielff bewisa. at thessa try rikens fulmektughæ sendebudh skulde her hafua handhlad ok ouerwæghit vm the ærinde huart riket arørande ware. Serdelis at riken matte saman blifua j fridh kerleik ok jampnadh. Ok at hwas rikis sendebudh førdhæ them swa heem medh sik at man enkte skotthit maall skulde hafua til ryggia j Kalmarna. Hulkit wy funnom thy wer at ey nw skee kan. æn thogh at wj allolæidhis ærom reydho ok owerbiudheghe at gøra ther til alt thet oss bør vppa Swerigis rike wegna. æptir thy waart maktbreff wt wisar. Hwar fore nadoghe herra kunnom wy einga articla wtsenda. ællir naghat os vndirbinda thet oss ey befalat ær j thætta sin. wtan skiwtom þessæn ærinde atir till ryggia till rikisens forstandara raadh ok men som oss wth sende. æptir thet wj finnom thet ekke swa som os medh gifuit ær. Ok scriffwom wy nw stragx marskenom till medh ein aff os at han lathe rikens raad til saman komma thær læghligit ær ok scriffua jdræ nadhe tha alle sielffue till huat them thække. Nadoghe herra takin thet ey till owilia at wy kunnom thær ey annat till giøræ thætta sin fore thy wy maghom ey gøra ofuer thet oss befalat ær helzt j swa grooff ærinde, huath ydhre nadhe till wilia ok kerleik kan komma, thet gørom wi altijd gerna. Thær medh befalom wj jdhir gudhi alzmaktoghom medh liiff ok siell. Scriptum Lodosie anno domini mcdxlj° septimo die mensis Septembris[1] nostris sub sigillis et secretis.

Humiles vestre serenitatis oratores Nicolaus dei gracia archiepiscopus Vpsalensis. Sweno Scarensis Thomas Strengnensis eadem gracia episcopi. Johannes Benedicti prepositus Vpsalensis. Gøstauus Algoti miles loco Gøstaui Stwræ non presentis. Boecius Kanuti capitaneus castri Axawald. Laurencius Snaghenborgh et Benedictus Gyltæ legifer Wesgocie etc.

Overskrift i Brevbogen: Thetta ær wtscript aff thet breff som the Swænsko sendo til konung Kristofuer wth aff Lødhosa. wm kyndils messo som siizt war, som her følghier eptir.

(1) Maa være Skrivfeil for Februarij.

Sveriges Rigsraads Sendebud sende *Norges Rigsraad* Udskrift af hvad med Kong *Christoffers* Sendebud nu er forhandlet, og opfordre det til at *hæve* den *ulovlige Told* ved *Baahus*, som Svenskerne ei ville taale, og som indbringer Norges Krone lidet. (jfr. foreg. No. og III. No. 764.)

Efter samtidig Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 195 p. kgl. Bibl. i Stockholm (A. 26 fol.)

705. 9 Februar 1441. Lödese.

Cum nostrum sincera et deuota recommendacione salutem et votiue caritatis affectu. Werdoghe herra kiære brødher ok wenir. wj hafwm nw hær wareth vpa thenna daghen. ok hurw han til gangen ok forslitin ær medh konung Cristoffers sendebud af Danmark thet maghen j forstanda aff the scriptir wj sendom jder hær jnne luktæ j breffuit. Fframdelis hurw wy hafwm ok handhlat ouerwæghit ok eens wordhit med ydhir ærlighe sendebudh nw hær nærwarande thet kunna the sielffue betzst jdhir vnderuisa. Kæraste wener thikker allom rikensens mannom j Swerike at them ær skeedder stoor oretter hær till wid Bawohws med then olagligha oc oskæligha tollen som them warder thær aff threngder badhe till land ok watn thet ær offuer ræth opinbart offuer alle thænna try riken ok han medh oræth ok offuerwald vppa laghdher er, som the nw well finna røøn vppa som han først ypp toko ok hær till fram holdet hafua. Swerikis rike till skadha ok sik sielfwm till fordømilsse. thy wer. Thærfore kiære wenir bidhiom wy jder ok formanom vppa gudz wegna ok rætwisonna atj leggin han aff jo med Swænskom mannom til ffor[e]. J within well at j tolleen engan stadh j waart rike huar fore skuldom vj tha tolla til Norgis. Ok thy æro rikesens mæn swa eens wordhne at the wilia ffør lidha thær nøødh vm æn the noghen thijd meir wilia then olagha tollen tilstedhia. han haffuer noogh længe stadhit. han komber thogh kronønne j Norighe lithid till nytto ok Swerigis rike till storan skadha. Thy aldræ kæraste wenir ok brødhir leggin han hellir aff æn thær meiræ owiliæ wardhir aff j millom riken. ok giffwin oss hær vppa eit ændogth got swar med thet første j kunnen. Ware gudh medh jdhir æuerdeligha badhe till liiff ok siæll. Scriptum Lodosie anno etc. xl. primo mensis Februarij die nona nostris sub secretis.

Nicolaus dei gracia archiepiscopus Vpsalensis. Sweno Scarensis et Thomas Strengenensis eadem gracia ecclesiarum episcopi. Johannes Benedicti prepositus Vpsalensis. Gotstawus Algoti miles. Boecius Kanuti capitaneus castri Axæwaldh. Laurencius Snaghenborgh et Benedictus Gyltæ legifer Vesgocie etc.

Sveriges Rigsraads Sendebud beklage sig for *Danmarks Rigsraad,* at det ei har svaret paa dets Brev fra Arboga, ei holdt Aftale, undladt at indbyde *Norges Rigsraad,* og derimod i Öresund standset dettes *Udsendinge* til Kong *Erik.* (jfr. No. 700.)

Efter samtid. Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 195 p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26 fol.)

706. udat. [9 Febr. 1441.] Lödese.

Cum sincere caritatis et votiue recommendacionis affectu salutem et bonis operibus habundare. Kiære herra brødher ok godhe synderlighe wenir. Rikesens mena jnbyggiare j Swerike som til dagha waro j Arbuga vppa sancti Michaelis thiid vm the ærinde som j Kalmaren hanteradis vpa sancti Johannis baptiste dagh. screffuo then werdugha herran konung Cristofer til. swa oc idher ok sende jder breffuen medh eit wist budh. som er Laghe Pose[1]. hurw the ther eins wordho. ok begeradho aff jdher at j wilden senda hijt vppa thenna daghin. rikens af Danmark fulmektugh sendebud ok at j wilden ok med for[da] herra konung C(ristofer) scriffva the godhæ men till aff Norge at the ok thera fulmektughæ sendebud hijt sende. at wj her eindraktilighæ huar medh annen j kerlek ok winskap mattom handhlæ ok oweruæghæ hurw thessin iij rike som nw hafua lenge standit j qwall ok drøuilsse matte komma till bææltre stadhgha ok bliffua saman j frid ok kerleik. hulkit thogh thywær ey skeet ær som j ytermeir maghin vnderstanda j thetta breff. Kiære herra ok wenir wj vndrom storligha atj ey meer lathin waardha jdhir vm thessæ grofwo ærinde swa standande som nw staar j riken. j wilden ey scrifua oss eit swar j geen vppa for[ne] bref ok ærinde. ok sighia the godhe men aff Norige at the hualzke breff ællir bud feingo aff konung C(ristoffer) æller jdher vm thenna herra daghin at haldæ. ok kiæræ the at theræ sendebud (woro) j Øreswnd ok wildo hafua fareth til konung Erik ok skilia sik fra hanom medh likæ som them burdhe ok the wrdho ey tilstade. hulkit nw gør thessæ riken ok all waar ærinde som wj nw her handtheræ skuldom riken till bestand stoort hinder ok tøffringh. gud forlate them thet wolde. ok hwa the æro. Kiære herra brødher ok wenir her hafwom wj nw waredh redho ok owerbydoghe at gøre alt thet os burdhe at giore aff Sweriges rikes wegna. thet til fridh eindragth ok bestand matte komma. ok oss mothæ her engin the skæll som wj kundom oss haldæ widh æptir thy oss med giffuit ær, ok thy skedhe swa som gud forbiwdæ at her kome nakor forsymilsse wti thet woldæ andre ok ey wj. thet skall gud kenna. Thy kærasthæ brødhir ok wenir thaghin ther æn vppa medh fulla hender medh oss oc wj medh jdher at riken matthæ komma till stadhgha, swa

at kerleik fridher ok jæmpnadher blifwe them j millom. ok scriwen oss in j rikit eit einkit swar j geen hwar rikesens men skula forlata sik till. ok hwar aff thæsse forsymilsse æro kommæn ok hurw j wilin framdelis her medh giøræ ther ligger badhe idher ok oss alla wara æptirkommanda makt vppa. Jn Christo valete etc. Datum Lodosie.

Overskrift i Brevbogen: Copia de litera ad consiliarios regni Dacie.

([1]) Er i Brevbogen skrevet sammen: Laghepose.

Norges Rigsraad svarer Kong *Christoffer* paa hans Brev (No. 702), at hans Sendebuds Fuldmagt ikke var tilstrækkelig, men at de gjerne ville sende sine Fuldmægtige til *Mödet i Kalmar,* hvilket Norges Drotsete *(Sigurd Jonssön)* og Rigsraadet forhen fra Sarpsborg har meldt Kongen. (jfr. foreg. No.)

Efter samtidig Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 194. p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26 fol.)

707. udat. [9 Febr. 1441.] Lödese.

Serenissimo principi etc. Premissis in domino omnibus debite premittendis. Werdhoghe første ok nadhoghe herra. jdhars nadhes breff feingo wj som j oss nw sende medh jdhar werdhugha sendebudh. Nisse Eriksson ok Albrikth Bydhelsbak. ok haffuer wi thet well vndirstandit ok medh ødhmiukt ok werdhugheit vntfangit. Swa ma idhar nadh ok witha. at wy haffwa nw her warit j Lødhosa. ok sende waar drotzæte oss hijt ok formoddo wj oss. at her skulde oss ok møøt hafua jdhar nadhes fulmektughe sendebudh ok procuratores aff hulkæ wj yterlighare matte vndirstanda ok høra ok forfara matte jdhar nadis begærilsse. ok at rikens ærinde thes hendermeir ok fulkomlighare skulde hanteras ok owerwæghas som thes behoff gørs. Nw kunno wj ey annat merkkia ok forstaa æn at jdhre nadhe hafde eingin annan makt eller befalingh medh giffuith ytermeir æn jdhar nadis credencie breff wtuisar at wj them troo skulde forda jdhar nadis sendebudh. ok berætto the ok lotho oss vnderstanda. at thet ær jdhar nadis wiliæ at Norgis rikis fulmektugh sendebudh skula komma til Kalmarna. Kære nadhoghe herra jdhir nadh forthænker well at drotzæten wj ok andre rikens raadh ok mæn scriffue jdre nadh till j Sarsborgh at ware fulmektughe sendebudh skulde komma till jdra nadhæ. swa maa jdhar nadh ok witha at the ok (till) Kalmarna gerna komma wilia æptir jdhar nadis tilbiwdhilsse medh full makt ok krapth vpa Norgis rikis bestandilsse ok gaghn gøra ok fulbordhæ medh jdhar nadhe som tha wardhir ytermeire tilgiffuit. ok ær oss tha bæther belægheligith at gøra en ffør. thy oss ey tha gørs behoff at skiwta thet hendermeir till rygghia i

geyn. wm nogher annar wnderuisingh æder fulbordh aff the wærdhughæ ffædher ok godhæ men som ey æro oss nw swa nær besithiande. ok ware oss kostelighit ok vbelæghelikt at reydha oss till ij reysor j swa slakkut thijd som jdhar nadh maa mærkia. hwar jdhar nadh er till wilia gøra wj gerna som oss bør æptir ware formaghan. jdhræ nadh ware gudh ok sancte Olaff konungh befalath.

Overskrift i Brevbogen: Litera responsalis consiliariorum regni Noruegie Lodosie facta ad dominum Christoforum.

To Mænd kundgjöre, at *Anund Ogmundssön* solgte til *Thord Gunnarssön* en Gaard i Fjelds Sogn paa Thoten.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 99. (Osloensia destructa). Hullet, og de sidste Ord af hver Linie bortraadnede. Seglene mangle.

708. 13 Juli 1441. uden Sted.

Thet se allom mannom kunnikt at mit Thordher Ew[indson ok] Byørn Haldoorson . . . . om, thorsdagin næst eptir [Svit]uns messo, anno domini m°cdxli° saghum ok h[øyrdum a handarbandh theiræ af ein]æ halfua Anundher Ogmundson [en af] anneræ ha(l)fvo Thordher Gunnerson med the[m skilmalom at Anundher fyrnemder] kændis med handarbande at han [hafd]æ selt, Tordhe Gunnersyni adhernemdom ørtoga[bol ok ij hefselde boll i . . . . . i Fiælz] sokn a Thotne friælst ok hemalt firi hwariom manne med allom them lutum [ok lunnyndum sem til] liggir alla læghit haffva fra forno ok nyo vtan gardz ok innan ok firi [tekit fyrsta pening ok øfsta ok] alla ther j mællan eptir thy sem i kaup thera kom. Til sanindha her [vm settom mit okkor incigli firi] thetta bref som gyort vaar dæghi ok are som fore sigher.

Bagpaa yngre: Breff um . . . . ne j Fiældz sokn [a] Tothne ørtogh bol och ij heffseldhe.

Ivar Fleming sælger til *Haavard Askessön* alle de Jordparter i Oslo Hered, Bergheim og Asker, som han havde arvet efter sin Morfader (*Simon Thorgeirsson.* jfr. No. 730.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 4. Seglet mangler.

709. 1 Februar 1442. Oslo.

Thet see allom mannom kunnokt at jak Juer Flæmingh hauer soolth Hauardh Askæsoni swa margha jordhæ parthæ som jak ager j Oslo hærade Bergeim oc Aska sokn som min modæ fadher athæ som

mik er nu erfdom till fallet ok jordhæ breffuen sielf wm siik waatha fra mik ok minom æruingiom oc vndher fyrnempdom Hauardh ok hans æruingiom medh allum lutum ok lunnindum som til theræ jordher liggher ok legith hafuer fra forno ok nyo vtan gars ok jnnan þill æuerdelegha eigho ok alsz afrædes. þill sanninda hær wm hengher jak mit incigle firir þetta bref er gort war j Oslo a kyndhers messo afthon anno dominj mcdxl secundo.

Bagpaa: Vm Juar Flemingz iorder.

Ravald Niklissön, Lagmand paa Oplandene, og 7 Lagrettemænd udstede Vidisse af foregaaende No. 190 angaaende Gaarden *Ljofmos* Grændser i Elverum.

Efter Orig. p. Perg. hos H. Væringsaasen i Elverum. Seglene mangle.

710. 23 Marts 1442. Ljofmo.

Thæth see ollom godhom monnom kunnocht them som thetta bref sea æder høra at wi Rafwalder Niclisson laghman a Oplandom, Hans Kønekeson Lotthulfwer Olafson, Hakon oc Andres Kofsasyner Amunder Gunnason Bothulfwer Bothulfson oc Østen Endrithson sworne laghretto men kennoms j thesso brefwe at wij hofwm hørth oc seeth ifwerlæsith bref Audhens a Liodhmo medh heilom oc oskaddom jnsighlom swa ludhande ordh fraa ordhe som her efter sigher. *[Nu fölger foreg. No. 190 med nyere Retskrivning.]* Oc till sanninda her wm settom wij vor insigle fore thetta transcriftabref som giort war j for(scrifne) Liofmo fredaghen nest fore Marie messo j langafastonne anno domini mcdxlii a(n)no.

Tolv Mænd af *Gudbrandsdalens* söndre Syssel melde Drotseten Hr. *Sigurd Jonssön* og de övrige *Rigsraader*, at de efter Raadets Önske have valgt *Goden Otrekssön* til deres Fuldmægtige ved *Kongevalget i Lödese*, og at de samtykke i de Beslutninger, som Rigsraadet og Norges Almue derom fatte.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 2. Alle 12 Segl affaldne. (Trykt i Saml. i Norske Folks Historie IV. 602.)

711. 9 April 1442. Voleseter.

Wælbørdogom manne Sigurd Jonson drotzette i Norege och fleræ rikesens rad som Norege wilia witha thet bæstæ; helsom wi bønder och bomen som bygæ och boo; i sydræ syslonæ i Gwdbrandz dalum kærleghæ med warom herra och med waræ ødmykelegæ bøn; Nw efther thet drotzetten hafdæ til nemt och sagt Goden Ottrexsson

til rikesens rad ath dectingan til Lødesse; a waræ weg[na]n; tha warom wi a Wolusætre a almennis tingstadh; manædagen nest efther paskæ wiku anno domini m°cd°xl cecundo och med waræ samtykelega rade tha samtyktom wi fyrnemdan Goden ath føræ wor bref och swar til fyrnemt rikesens radh; och tycker os a waræ wegnan myrkt wara sakar waræ fakwnnogheit; hwat kononghæ skipthe maa eller æi; ty skiutom wi thet til ider och alt rikesens radh och almwgæ; och adræ fleræ godæ men som til radet ero nemder badhæn af wplandom och siolandom hwat i ther wm gøra thet wiliom wi alt holdhæ oc hawa a waræ wegnan med swa wordno skilordhe ath wi matthæ niwthæ the lagh och rettæbøther som waræ helgæ forfæder haua os wnt och stadfastelegæ holdet; star nw til gwdh och idher hwat i wilin hær wm gøra. Til meiræ sannind och [bewi]sing tha heingom wi Halword Eiwindzson Børdor Jonson Tore Jonson Jwær Biornson Torgeir Gwttormson Halwordæ He . . . . son Ommwndæ Sigurdzson Sigurdæ Halwordzson Asle Tordzson Torgyls Sigurdzson Ewindhæ Alfsson och Daghæ Arneson wor insigle fore thetta bref som scriuat war dagh och ar som fyr segir.

Bagpaa samtidigt: Vm Gudbrandsdølene samtycke — konungz kosning.

Tolv Lagrettemænd tildömme efter Lagmands Orskurd *Eilif Halvardssön* paa Presten *Eilif Sveinssöns* og hans Slægtninges Vegne 2 Markebol i Gaarden *Berdorsrud* i Fraune-Bygd paa Follo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 1. 8de Segl mangler.

712. 2 Mai 1442. Aas.

Ollum monnum theim som thetta bref sea ædher høyræ sændæ Steiner Rolfson Halstein Reidharson Audhun Thordhzson Amundh Joonson Erlendh Erikxson Steinær Ansteinsson Swein Joonson Jwar Sigurdzson Steiner Amundzson Haluarder Thorkielson Biorn Gudhbrandzson oc Gunnær Widhærson sworne loghretis mæn q. g. ok s. kwnnikt gerande at meer warom a Ase a rettom stempnostadh a Follo a korsmesso æftæn vm waren anno domini m°cd°xl° secundo, saghom oc høyrdom a, ofuer læsnom laghmans oorskurdh vm tueggia marka bool iardær j Bærdorsrudhi som ligger i Frawnæ bygdh i Aass sokn a Follo. Quadde oc krafde tha Elifuer Haluardzson j fullo vmbodhe siræ Elif Sweinson oc Alfue Thiotholfsson brodhor hans siræ Olaf Alfson Sighwor modhor hans oc Aso fadursystur hans æller theiræ loghlighen wmbodzman, alles theira prof oc bref, som thaw hafdo firir fyrnempt Bær-

dorsrudh. Ther æpter næmpdo their oss i doom siræ Olafuer oc Elifuer fyrnempder. Gengom meer tha til saman skodhadhom oc inuyrdeligha at hughdom, beggies theiræ brefvom ifuer lesnom, domdom meer tha thaw bref gildh wera som Elifuer fyrnempder fylghde a adernæmpdz brødhræ weghna siræ Elifs oc Alfs æfter thwi som thaw sek siolf wtvisæ, oc samthykto thæir tha a badha sidhor siræ Olafuer oc Elifuer tiitnæmpder fulkomligha waar doom, hafdom meer oc thet j war doom at findz nokot prof ytter meir vppa adhra hwara sidho tha skula their thet læidhæ nw firir laghmannen j Oslo the iij syknæ nest firir Pædhers woku nw nest komande, æfter thui som laghmans oorskurdh vt visar. Ok til saninde her wm settom meer okor jncigle firir thetta bref som giort war are oc dæghi som fyrre sæighir.

Erling Thoresson, Lensmand paa Thoten, afhörer de Vidner, som *Goden Haraldssön* förte angaaende en Kjörevei mellem Gaardene *Gudderud* og *Rudstad,* og hvem dens Vedligeholdelse paalaa.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 3. Seglene itu.

713. 11 Juni 1442. Rudstad.

Ollum monnum þæim sem þetta bref se æder høyræ sender Erlingher Toresson lensman a Þotne q. g. oc synæ kunnigt gerande at ek var j medall Rudstad oc tok iii skilrik vitne er Goden Haralzson leth ganggæ er sua æiteæ Hakon Estæinson Torstæin Þorgrimsson oc Gudrid Kæitill dotter er sua suoro a bok mæd fullum æidstaf at fra hussumæ Guddærudi oc millum badæ Rustaddenæ mædall Rudstad oc nestæ. liggher æin gata sem er reth køyrslæ gata till skogs oc fra oc hogh oc hafn till bolsbotæ þæim sem j Guddærudi siter jn j Rudstada morkænæ. jtem Hakon fyrnemder hafdæ þet j æide sinom at fader hans sem althæ nezstæ Rudstad helt vppæ adrom gatu *armemenum oc ek efter han j var. en þen sem j medal Rudstad sath helt allum adræ galuarmen vppe neruerande siræ Haralde Bryniulfssyni preste a Hofue oc Jfuare Eiuinzsyni sem samæigho men ero vider þa gatu þa þettæ prof gek. till þesmeiræ sannyndæ her vm sæter þesser goder men sem ner varo þa ek tok þettæ prof sem sua æithæ Bryniulfuer Gunnersson Eiuinder Stepansson oc Herlaugher Torgrimsson logretto men a Þottne sin jnzsigle mæd mino jnzsigle firi tettæ bref er gort var a manædaghen nest firi Botolfs vaku a fyrstæ are rikis vars virdulegs herræ herræ Kristofær mæd gudz nad Noregs konungs.[1]

Bagpaa: Delis gang vm Gudderwd a Totne som her Sygurd Jonsson gaf till komona bord at Marie kirkio j Oslo.

(1) Dette Brev stadfæster, hvad i Diplomatariets förste Samling Side XXXII er antaget, nemlig at Kong Christoffers norske Rigsaar begyndte i de förste Dage af Juni (og da med Valgdagen 1 Juni); thi var det regnet fra Kroningen 2 Juli, maatte dette Brev være af 1443; men Mandag för Botolfsdag i dette Aar er anden Pintsedag, som man ikke paa slig Maade vilde have udtrykt.

Kong *Christoffer* forlener *Thorgaut Beinktssön* med sit og Kronens Len *Eikjar.*

Efter 3 Orig.-Brudstykker paa Perg., der ere benyttede som Seglremme under Brev af 7 Mai 1458 nedenfor. (Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 22).

714. [Juli 1442?] [Oslo?]

[Chri]stoffer medh gudz nade . . . . vt j Beyeren gøre witerlicht med thetta warth opeth breff ath for troscap och tiænisto scyld som thenne breff[wiser Thorg]auth Benktsson war elskelige man och thiæ[nare . . . . o]ch her epther trolighen gøra och bewisa scal. ty hafwa wy vnth och forlænth vnna och forlæna hon[om medh wart och kron]nonna læn j Norighe sem hether E[kiær . . . . bi]wdhum idher alla war och kononna elskelighe schattabønder och . . . . . .

Jesse Pederssön under *Thord Thorvardssön* for et Skib Gaarden *Sannes* i Thromö Sogn, som dennes Fader *Thorvard Bergulfssön* havde solgt ham.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 5. 1ste Segl mangler.

715. 16 Juli 1442. Tunsberg.

Thet kennes ek Jessa Pedersson med thessa mina opna brefua at ek hauer sagt oc vnth Thordher Thorwardsson thet jordha godz jgen som Ewind Brandsson hafdæ selt Torwarder Bærgulfsson fader fyrnempdz Thordz firir eit skip som Sannes heiter som ligger j Thromma sokn ok j Strengareidæ skipreidæ till ewyrdaliger eignar med ollom theim luttom ok lunendom som till ligger ok leiget heuer fra forno ok nyio jnnan gardz ok vthan j mindra lutta ok j meira. till sannenda her vm bidder ek thessa goda men som swo heita Jon Haraldzson lagman j Þonsbergh Peder Olafzson borgmeister j samstadz ok Henrik Osmundsson henga þeira jnsigla med minom firir thetta bref som giort war j Þonsberg manadagen nest firir Margritta messa anno domini m°. cd°. xlij.

Lister Lens Almue ansöger Kong *Christoffer* om at maatte faa sin forrige Sysselmand Hr. *Hartvik Krumedike* tilbage, da han har været hos dem en Dandemand, og forsvaret dem mod Fiender til Sös.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimarkiv. 2det Segl vedhænger.

716. 4 April 1443. Kaavik.

Var wirdeligher herre her Cristoffer med gudz nadh Norghes Danmargs Swerges Vendes ok Gøta konung palantzgrewe paa Rin och hertoghe j Beyrn helsom wj jdhre ffatighe tiænare ssom byggia och boo i Lystho leen kærlighe med gudh och wara ødmyughe tiænisth. jdhrom herredom gørom wj kunnikth at herre Hartwigh Krommedyk war med oss som ein dandhe man [oc]h thakom wi honom gerna epter ty at han er oss eth godt fforswar som en ærlighen herre och dandheman som han och ær och haffdom vij och gerna sith at han haffde wareth nær oss en j dagh wm idher nadh swa tykthe lyffth wara for ty at hær komme manghe fram som oss vilia skadhe gøra till siøøss och ty bediom wj idre nadh wm at matthom ffaa honom ather till oss, och bedomss wj xij dande manne jnsigle for thetta breff som swa hetha, Leidolff Thorstenson Thorgher Thorsthenson Thorgrimer Biørnason Salffue Niclisson Thorbiørn Joonson Jngwar Olaffson Thoree Anstenson Salffue Bærgolffson Olaff Gunualdson Arnee Thoraldheson Thoree Erikson ok Tyodwaldher Thorgerson. och till sanindh hengghiom wj var insiglee for thette breff som scriffuath ær aa Kaauik j Lystholeen anno dominj m°cd°xl tercio jn die sancti Ambrosii episcopi et confessoris.

Bagpaa: Almogans breff af Liste til kung Cristoffer vpa her Hartigs wegne.

Chorsbroder *Olaf Haakonssön* bygsler paa Oslo Domkapitels Vegne 15 Öresbol i Gaarden *Bjartnes* i Nitedalen til *Thore Alfssön*, imod at rydde Jorden og paa Gaarden opföre et *Tharfindahus* (hospitium), samt holde Communets Ombudsmand hvert 6te Aar, naar han der bygsler Jordegodset.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 7. Seglene mangle.

717. 4 April 1443. [Oslo.]

Ollum monnum þeim som þetta bref sia æder høyra sender Olaf Hakonsson koorsbroder j Oslo q. g. oc sina kunnikt gørande at ek hafuer i fullo vmbodhe koorsbrødra at stadinom bykt Thore Alfssyne oc hans bornum xv aura booll j Biartnese j østra gardino(m) j Nitiodale alders male j swa mathæ at han scal ryddia iordina vppather oc gøra ther vppa tarwinda hus swa at godhom monnom er vider boandhe

oc þeim giordum wel vppe haldhæ. scal oc han oc hans barn gifua ein fierdungh malt a huerio are til comunabordet at sladinum oc eftir hans oc hans hustru oc begias þeira barn som þe eigande werdha sin j millom frafall falle tha fyrd xv aura bool ather til comunæ bordet oc swa thet xij aura boll som han kepth hafuer j sammre iordh oc til fyrd bordh frelst oc heymolt firir huariom manne. scal oc fyrder Thore haldha kanunkana vmbodzman a siætta huario are nar som han scal bygia theira iordher. oc til meira visso oc forwarilse sethr capitulum sit secretum med mino incigle firir thetta bref som giort var anno domini mcdxl tercio die sancti Ambrosii episcopi et confessoris.

Lagmanden og tre Raadmænd i Oslo kundgjöre, at *Olaf Hinzessön* solgte til *Henrik Hvittenhagen,* Borgermester i Oslo, Fjerdingen af *Gerthrudegaard* sammesteds.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 8. Seglene vedhænge.

718. 13 April 1443. Oslo.

Ollum monnum theim som thettæ breff seæ ædher høyræ sendir Herlaughæ Mattesson loghman j Oslo Olaff Joonsson Haluardh Hallæsson ok Thorkel Thorgeirsson radhmen ther sama stadz q. g. ok sinæ kunnikt gerande at meer warom j Thorælfuæ gardhe j Oslo loghwrdaghen nest fyri palmsonnedagh anno domini m°cd°xl tertio saghom oc høyrdom aa at their hældo handom saman Henrik Wittenhaghen borghemeister j Oslo aff einne halfuo en aff annare halfuonne Olaff Hincesson. j samo handar bande wider kendiz fyrde Olaffuer at han hafde sælt fyrdom Henrik Wittenhaghen fiordonghen aff tumtenne j Gertrudhe gardhe som ligger j Kroskirkio sokn j Oslo friælst ok heimholt ffyri hwarium manne mæd allom lutom ok lunindom som til liggiæ ok leghet haffuer ffra fforno ok nyio til alz afrædis ok æwærdeleghæ eigho. j samo handarbande wider kendiz fyrdæ Olaffuer at han hafde wp boret aff ffyrdom Henrik fyste peningh ok øfstæ ok alla ther j millum eftir thy som i kaup theiræ kom ffyri ffyrde twmt. til meire wisso ok saninde sette ffyrde Olaffuer sit jncigle med warom jnciglom ffore thettæ breff ær giort war a degi ok are som ffyri segir.

Guttorm Sæbjörnssön vidner med to Andre, at for 60 Aar siden eiede *Olbjörn Ketilssön* ikke mere i Gaarden *Skogheim* i Asker, end den mellemste Gaard, som han nu bor paa.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 10. Seglet vedhænger.

719. 1 Juli 1443. Hanavoll.

Þet se allom godom monnom kunnikt at ek Guttormer Sebiornason kennitz þes med þesso mino oppne brefue at firi sextio arom hørde ek aldre gætet at Olbiorn Kætilsson atte j flerom Skogeims gardom en j þen eina han saat a oc nu kallas medal Skogeim. þetta sama vittnade oc Jngebiorg Simons dotter at hon mintes oc j lx° aar æder le(n)ger oc hørde aldre getet at Olbiorn fyrnempder atte j fleirom gardom j Aska sonk en j Skogeime som nu siter Olbiorn vpp a. oc til saninde her om sæter ek mit incigle firi þetta bref er giort var a Hanavoll j Askasonkn a manodagen nest efter appostolorum Petri et Pauli anno domini m. cd. xliij°. þetta samma vittnade oc Alfuer Kætilsson som firi staar j brefuet.

Kong *Christoffer* melder sine Sysselmænd i Norge samt Bergens Borgerskab, at han har tilstaaet Indbyggerne af *Amsterdam* i Holland mod sædvanlig Told at *handle paa Norge*, dog ikke paa *Island* eller andre *Skatlande*, hvor Handelen er forbuden.

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i Nikolai-Kirke. Kongens Segl helt.

720. 24 August 1443. Kjöbenhavn.

Wy Cristoffer van godesgnaden to Dennemarcken Sweden Norwegen der Wende vnde der Goten koninck pfaltzgraue bij deme Rine vnnd hertigh jn Beyern doen witlik allen de dessen vnsen breff zeen offte horen lesen jn vnseme rike Norweghen vnde besundern vnsen leuen getruwen vogheden laghmannen borgermeistern raetmannen vnnd eren vmbodesmannen besundern jn vnser stat Berghen jn Norweghen dat de van Ampsterdam vte Hollant moghen vriigh vngehindert vnnd veligh kopslaghen jn vnsem vorbeno^dem^ rike Norweghen wor en des behoff wert sunder in Jislande vnnd andern schatlanden de vorboden sin vnnd geuen vnsen vorbenomeden vogheden vnnd ambitmannen eren wonliken tollen vnnd rechticheit de en mit rechte boert wt to geuende. Worumme wi beden vnnd beuelen vnsen vorbeno^den^ vogheden vnnd ambitmannen dat see de vorbenomeden jnwonre von Ampsterdam wor se komende werden jn vnseme rike Norweghen vorbenomet van vnser weghen vorderen vnd vorderen laten vnnd nicht hinderen laten vnder vnser koninckliken hulde vnnd vngnade so lange also se dat van vnser gnaden hebben. Geuen vnnd screuen vp vnsem slote Kopenhauen vnder vnsem secrete die beati Bartholomei apostoli anno domini mcd quadragesimo tercio.

To Mænd kundgjöre, at *Thomas Sveinssön* solgte til *Halvard Thorbjörnssön* og hans Hustru 1½ Öresbol i Gaarden *Runeld* i Ingedals Skibrede (Borgesyssel).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 9. Seglene vedhænge.

721. 28 Septbr. 1443. Rikeland.

Ollum monnum tæm som thetta breff se ædar høyra sender Sweinwger Sigwrds(son) oc Halle Jokæls son swarner logretes men q. g. oc sina kwnnikt gørande at mer warom a Rikelandom j øffra gardenom som ligger a Warteigom oc to j Twna skipreido a Michials mæsso afftan anno domini m°cd xl tercio sagwm oc høyrdom a at Thomas Sweins son seldi Halwarde Torbiørna syni oc Reidwnne Tormods doter eigin kona hans halffs annars øyris boll jord j Rwnældom som liger (j) Skiabærgs sokn oc tho j Jngadals skipreido j ffwllw oc logligo wmbode Ffingards Sweins son ffor ix marker peniga oc bitalade samstundis swa at Thomase oc Ffingarde fførnæmdom wæll at nøgde oc eina boløxse j iffwir gioff oc war tær loket mæd ffyrsto penig oc offsta oc alla tær j mællom efftir ty som j kawp tæira kom. oc til sanenda sættom mer war insigle fore thetta breff.

Tre Mænd kundgjöre, at *Dagfinn Jonssön* havde modtaget fuld Betaling af *Thorgjuls Askessön* for 2 Öresbol i söndre *Bjordsin* i Aker.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 11. 2det Segl mangler.

722. 15 Oktbr. 1443. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sender Jens Laureinsson radhman j Oslo Olaf Styf oc Niels Æsbiærnsson sworne laghrættismæn ther samme stadz q. g. oc sinæ kunnicht gerande at mith worum i sancti Olafs closter i Oslo i vmgangen a þiisdaghen nest eftir sancti Kalixti pape et martiris dagh saaghom oc hørdhom aa at Daghfinner Jonsson kændis fyrir oss at han hafde vpburit af Tyrgiuls Askesson fyrsta pænning oc øfsta oc allæ þer i mellom eftir þui sem i kaup þeira kom fyrir þwæggiæ auræ bool jardhir j sudhri gardhen i Biorszine i Aker sokn i Oslo hærit aarom eftir wars herris byrdh thwsande aar fire hundrit fioratighi oc a tridia aare. oc til sanninde her vm sætte wi war incigle fyrir þetta bref er gort war deighi oc aare sem fyr seighir.

To Lagrettemænd afhöre de Vidner, som *Thorælfa Haakonsdatter* förte om, at hendes Börn havde givet hende hvad de eiede i nedre *Thrauten* Odalen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 15. Seglene mangle.

723. 24 Januar 1444. Ikornhol.

Ollum monnum þæim som þætæ bref see æder horæ sender Gester Haluardsson Borgar Bæinæsson suorner logretomen q. g. sinæ kunnukt gerandæ at a sanctæ Paalsaftan anno domini mcdxliiii° varom mit a Ykornæhole er ligger j Odale j Sandzsokn. læidæ þer þa Þorælfuæ Hakonsdotter fram firir oss iii skilriik vitne er sua æitæ Hakon Þouæsson Þorer Gudmunsson oc Laufranz Þorgiulsson ok sua hermdæ firir os oc suæria vilia med fullom æidstaf neer þæir verdæ logligæ til krafdir at þæir varo j hia oc ahordo at Pæder Sigursson gaf oc afhendæ Þorælfuo fyrnempdæ modor sinnæ sua mykit som han attæ j nedræ gardenom j Þrautænæ er ligger j Odale j fyrnempdæ Sandzsokn. gaf oc Guttormer oc Þollauger Sigurssyni oc Sigriid syster þæiræ optnempdæ Þoræluo modor sinæ sua mykit som hwariu þæiræ baar j sin lut j fyrnempdæ jord Þrautænæ med ollom lutom oc lunnedom som þer til ligger oc leget hafuer badæ vtan gardz ok jnnan. skal oc optnempd Þoræluæ mugæ gefua æder siælia seer þil þarfuer optnempdæ jord huarium som hon vil. Oc til sanindæ her vm siætiom mit okkor jnsigle firir þætæ bref er giort var a dæigi ok are som fyr sæigir.

Bagpaa: Bref vm half markæ bool j Þrautænæ.

To Mænd kundgjöre, at *Orm Sigurdssön* paa Öfreland forligte sig paa sine egne og sin Verfaders *Grims* Vegne med (Sysselmanden i Skide-Syssel) *Herlaug Pederssön* for det Rov og Oplöb, de havde gjort mod ham.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 13. 2 (Vaaben-) Segl vedhænge.

724. 30 Marts 1444. Mærden.

Ollum monnum them sæm thette breff see eller høræ sænder Thormod Arnesson oc Nicle Thormodsson lognætte mæn q. g. oc sinæ kunnukt gerende at mer vorom a Mærdene a mane dage nest fore pal(m)sune dagh anno domini mcdxliiij sogom oc hørdom a at Orm Sigurdesson a Ofrelande i Huites eide sokn samde med Herlugh Pæderson fori Grimer sin værhfader oc sigh fore roff oc vtløp sæm the hafde giort Herlugh j sva motte at Orm scal atter fonge Herlugh ein dyne oc v stykker klæde oc gifve honom iiij mark gulz oc hafve luget jnnen xij monede. oc til sanide sætte mer vorh jnsigle fore thette breff ær gort varh a deige oc are sæm før siger.

Bagpaa: Vm Orm a Øfrelande oc Grimer . . . . vard.

Kong *Erik* beklager sig for *Sveriges Rigsraad* bittert over de *Danske*, som ere Skyld i det Onde, som er tilföiet de Svenske, spörger disse, om ogsaa de ville dræbe hans Folk, og forlanger strax Svar herpaa, samt sender Udskrift af Breve fra og til *Lybek*.

Efter Afskr. i Vadstena Brevbog fol. 304 p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26.)

725. 5 April 1444. Visborg.

Kære wener wj kære idher clagheliken ower gudz oc waar oc thera eghne (o)wener oc landz forradhara som æra the aff Danmark, at the hafua afhugget oc dødhet manga aff wara tiænara huilkit wj ey troo kunno, at i ther medh æntighe medh raadh eller gerninga medh waridh haua vtan at the hawa thet taghit aff thera rætta snødha vppafødda edhla forradharia, thy iæffuer oss ther om at the gøræ ther fore oc gerna sagho, at wj oc swa medh idher gøra oc lifua skola, huilkit wj nødugh gøra wilde hwar wi thet medh lika magha fordragh hawa, oc thet oss aff idher skeet ær ther hawa the warit rætta hofwdh fore. Nw the løna oss swa fore wara langa troo tiæniste som wi them tiænt hawa, tha sculu the engen dande man wæl løna, oc at wi them trolica tiænt hawa thet wite i wæl, oc wiliom wj thet til idher lata om i wilin sant sighia. Kære wener her om begære wj ofortøffret enget[1] bescreffne swar strax i gen, om wi sculu oss formodhende warda af idher, atj ok wile lata halshugga wara om i fingen noghra fanga, fange wj oc ekke idher swar her om strax igen, oc io innan thetta oc pingisdagha, tha kunno wi wæl prøwa at thet røkte sant ær som her sigx at Gotstaff Karlsson miste for thy Kastelholm oc ther til satte borghan for liiff oc gooz, at han ekke halshug the wara tiænara som han græp. Samuledhis wilde man ok i Calmarna hawa haalshugget them som ther waro gripna hafde ekke en warit som aff wara gripin war. Oc fange wj ekke idhert swar i gen som nw ær saght, at ware maghe wara thera liif oc sund felighe, tha worde wy thænke ther swa til, at wara gøre swa medh idhre som idhre gøra medh wara, thok weet thet gudh wæl, at wj ok wara giorde idher nødugh thet amot ware hwar wj thet lika ok æra kunde fordragh hafua som forscrifuet staar. Oc maghe i witha, at wi sænde idher nw her vti lykte scriffter aff swa dana breff oc ærende som the aff Lybeke oss sænt haua, oc swa vtscriffter aff waart swar, som wi haua them i gen giwit, oc bidhia idher at i wile late them for idher læsa, oc flere adhre wener, oc wile i sænda thetta breff them aff Danmark thet vnne wi idher gerna, oc giffue idher ther got loff til, at the magha høra huru dana kønunga ødhere oc mera at sighia gambla katta bitara the oc thera forældra

hawa warit oc æra. O the fatigha fule forædhara the wilie nw wara drapligha aff them, nw the magha hugga thera eghit køt oc blodh hænder oc føther oc howodh aff, oc hambla oc plagha, medh stupa medh stæghla medh braand medh dødh slagh oc medh vmenneligha gerninga som Antichristus tiænara sculu gøra, oc thera rætta herra som aldrigh sparde liiff eller goodz fore thera sculd fordriffua oc dødha wilde lata fore hans rætta goodz sculd, oc ey fore noghre then brote sculd som han nogher tiidh i hans dagha forbrøt sigh a mot nogher en aff them, oc æn sidher amote flere. Kære wener hafde the warit swa drapelighe aff them mote them som sigh wæria wilde oc som the ekke hafde maktena ower at the hafde wart therres fædherne oc mødherne swasom sundra Jutland oc andra eghene som gudh hafde vnt them æra oc regiment oc wærdughet vti som dande mæn hafde bort at gøra, thet hafde them warit halfuo ærlighare oc halfuo bætre æn swa skæmmelighe oc oærlighe formordhet them som sigh ekke wæria kunde som therra eghit køt oc blodh war, oc them wæl trodde huilke the magha mykit rædhas fore at gudh wil skodha oc hæmpnas ther ower. Scriptum in castro Wisborgh dominica palmarum anno etc. mcd. xl. quarto.

Overskrift i Brevbogen: Copia missiue regis Erici ad consiliarios regni Swecie.

(1) d. e. enket (utvetydigt).

Borgarthings-Lagmand *Peter Olafssön* henviser en Trætte mellem velbaaren Mand *Thure Karlssön, Sigurd Sjofarssön* og *Lasse Beinktssön* om Merkesgaard og Vei mellem Gaardene *Vik* i Skebergs Sogn, til nærmere Undersögelse af 6 Prester og 6 Lægmænd paa Aastedet.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 12. Seglet mangler.

726. 2 Juli 1444. Sarpsborg.

Ollum monnum them som thetta breff see ædher høyra sendher Pedher Olafsson Borgatingx logman q. g. och sina kunnikth gørandhi ath kom ffor mik och loghretthen j Sarpsborgh torsdagen nesth æffther sancti Pethers dagh anno domini mcdxliiij aff æino halffwo welborin man Thure Karlsson quaddhe och kraffdhi Sigurdh Sioffarsson och Lasse Beinthsson, och waro tha logligh ffiri komne wm merkis gardh och rexsthir som ath fforno haffwer vareth millom Wika gardhæ j Skialberghsongn. mik logligh til kraffdher sagdhe iak them hem atther wndher xij men vi prestha och vi leik men ath wyrdha withne, och thet proff som til ær wm ffyrd merkis gardhæ och wegh, skal thet

ændhes a Wik a ffyrsto welhthradagh nw nest komandhi vm ber a syknan dagh, tha then dagh nesth efflher. Jtem skal och ffyrder Lasse Beinklhsson koma kanunkana vmbodzman tha ffore ær thenne merkis deila skal gangis, och Sigurdh Sioffarsson, och fførder Thure Karlsson a sina wegna. och til sanindh her wm hengher iak mith insigle ffor thetta (breff) som giorth war j Sarpsborgh a degi och are som ffyr sigher.

Nikulas Mus, Foged paa Tholen, kvitterer *Olaf Berdorssön* for Thegn og Fredkjöb i Anledning af Drabet paa *Peter Jonssön*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 14. Seglet mangler.

727. 8 Septbr. 1444. Romnestad.

Thet se allom godhum mannom kunnokt at ek Niclis Mws foghotte a Tholne kænnis thes med thesso mino opno breffwe at ek haffver vpborit aff Olaff Berdoorssyni thegn ok fridkøøp som han skyldogher vaar for aff takt Pædher Jønissynar offirsynom hvlka han betalat haffver til godha redho eptir thy som hans la(n)dzwist vtwisar. Thy giffver ek han kwittan ok lidhughan ok allungis akærolosaan for mik ok minom eptirkomandhom ok minom erffwingium. til sanninda her vm sæter ek miit jnsigle for thetta breff som giort var a Romnastadhum a Mario messo dagh øffra anno domini mcdxliiij°.

Fire Raadmænd og to Lagrettemænd i Oslo udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 518.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 86. No. 15. Af 6 Segl vedhænge 4 og 5.

728. 30 Novbr. 1444. [Oslo.]

Ollom monnom thæim sæm thetta breff see æder høyre sender Harald Ellingxson Jønes Lafrantzson Harald Aslacsson oc Tostein Olaffson raadhmæn j Oslo Beint Joonsson oc Gudbrand Gummundzson loghrettis mæn ther samastadz q. g. oc sinæ kunnict gerande at wi saghum oc inwyrdelige at hugdum breff vnder fiora manna inciglæ swa ludhande ord fra orde som hær eptir fylgir. *[Nu fölger Brev ovenfor No. 518.]* Och til sanninde her vm sættæ wi vaar inciglæ firir thetta transcripte breff som giort var Andres messedagh anno domini mcdxl quarto.

To Mænd kundgjöre *Eyvind Audulfssöns* Vidnesprov om, at han og Hustru i over 20 Aar havde boet paa Gaarden *Ullarin* paa Eker, og aarlig betalt Landskyld deraf til *Mariæ Kirkens* Commune i Oslo og til et Alter i samme Kirke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 16. Seglene mangle.

729. 18 Januar 1445. Nedberg.

Ollom monnom þeim sem þetta bref seia ædher høyra senda Gunualler Haluardzson oc Germunder Olafson loghrettismen a Eikiom q. g. oc sina kunniktgørande at mit vorom a Nedhberghe j sydhre gardenum er ligger i Haugh sokn a Eikiom vm manadaghen nest firir Paals messo anno domini m°cdxl quinto høyrdom a at siri Sighurder Asulfson vicarius a Haughe spurde Eiuind Audhulsson oc Sighni Anundhz dotter eighin kona hans hwassa lenge þaugh budho a Ullaryn sem ligger a Eikiom. þaugh swaradho oc saghdo xx aar oc helder better. framdeilis spurde en siri Sighurder fyrnemd hion vppa siri Gudhbrandhz Rolfsunar veghna korsbrodher at Maria kirkiu i Oslo hweim adhernemder Eiuinder lauk landhskyld af fyrnemdre Ullaryn. þa swaradhe Eiuindher oc saghdis lioka eit pund i huart aar til communina Maria kirkiu i Oslo oc annat pundit saghdis han lioka til eit altare sem siri Gunnar foordom kanunker at Maria kirkiu i Oslo inne hafde. jtem saghde en opnemder Eiuinder at sidhan siri Gunnar var dødher þa sagdhis Eiuinder lioka siri Jacob Olafsyni i pund hwart aar annidh pundit til communit fyrsakt. jtem hafde en Eiuinder i herming sinne at han høyrde engan amagga ædher vppa at kæra mædhan han lauk landhzskyld bædhe til communit oc swa til altarith fyr en siri Joon hwithowdh. jtem hafde en Eiuinder þraatnemder i herming sinne, at siri Gunnar adhernemder kanunker at Maria kirkiu hafde sakt Eiuinde at naar hard tiidh vaare vm korn þa gaf siri Gunnar honum fordragh vm sit pund a alterens veghna, vppa þet at han skulde bitala communit sit pund i landzskyld. jtem saghde en Eiuinder at naar siri Gunnar helt communinu þa bar han vp badhen punden. allan þenna forscrifuadha hanzellis vitnis burd þa vil Eiuinder sweria naar han verder loghligha firir krafder. til saninda her vm sættom mit okkor insighle firir þetta bref er giort var dæghi oc are sem Tyr sæghir.

Bagpaa: Vm Vlrenæ.

Ivar Fleming stadfæster sin Morfaders *Simon Thorgeirssöns* Salg af Gaarden *Berg* i Skedsmo, som *Haavard Askessön* og *Ragndid Haakonsdatter* derfor skulde beholde uden Paatale fra hans eller Arvingers Side.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 17. Vaaben-Seglet itu.

730. 1 Februar 1445. Oslo.

Ollum monnum theim som thetthæ bref sea ædher høræ sender Juer Flæmingh af waapn q. g. oc sinæ kunnikt gørandhæ at jac hauer samtykth oc statfesth oc wbriddæliik haldhæ wiil thet kaup som min modhæ fadher Symon Torgher son giordhe medh Torstein Ragwaldh son vm try markæ bool oc try øres bool j Berghe som ligger j Skesmo sokn a Romerike frælsth oc heimholth firi huarium manne medh allom lutum oc lunnindom som tiil ligger ædher leigit hauer fra fonno oc nyio wtthan garsh oc innan fra mik oc minom erwingiom oc vnder Hauardh Askæ son oc Ranghdiith Hakons dother frænkonæ minnæ oc theires erwinghiæ til æuerdhæliigh eigho oc alzs afrædhes wthen alth ather kaal. oc til sanindh her wm hengher jac mith jncigle fore thetthe bref som giorth waar j Oslo kyndesmessæ afthan anno domini mcdxl quinto.

Erkebiskop *Aslak (Bolt)* skjænker sin nærmeste Fædrene-Frænde *Henrik Jenssön (Gyldenlöve)* forskjellige Gaarde i Thröndelagen, for Frændskabs og langvarig tro Tjenestes Skyld.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16. No. 1 a. De 5 förste Segl vedhænge. Brevet er sigillat. forbundet med No. 490, 703, 785 og 786.

731. 24 Juni 1445. Throndhjem.

Wy Aslak med gudz miskun erchebiscop j Nidross kungøra med thetta wart bref at af thy at wy nw engen nærmeire skyldan frende hafue wppa wart fædhernæ wegna ther wy af witha en thenne nærvarande brefuisare Hinrik Jønisson och swa fore hans longsamligha och troo tiæniste som han oss af barndom till thenne dagh ødmiwkaligha och dygdaligha beuist hafuer som ein rætferdugher troo dande swen. tha badhe saker skylskapp och hans tro tiænist hafua wy wnth honom och fresligha gifuit swa manga wara jorder och jorda partha som her efter nempnasz som æro først Jubergh och Hernes wppa Frostonnæ liggiandes och Somarwaala j Orchadall och Ree och Aass j Mædheldals prestdøme som wy køpte af Pædher Thoresson fore eith halft stykke klædhe som wy fingom af war eighen gardh j Berghena och fore wart eighet godz Gemblastadha heitandes er ligger j Nordh-

fiordha som wy erfdæ efter war fadher och fore eina sylfskall som war modher aatte alzwaldugher gudh beggiasz theira sææll nadhe, hafuom wy thessæ forscrifne jorder och jorda partha wnth och gifuit honom och fleira andra jorder och jorda partha som brefuen ther wm ludha frelsa och heimola fore huariom manne wndan oss och warom erwingiom och warom efterkomandom och wndir fornempdan Hinrik Jønisson och hans erwingia till æuerdaligha eign och altz afrædhis med allom them luthum och lunnendom som ther till liggia och lighat hafua fra forno och nyio engo wndan skildo eftir thy som brefuen ther wm giordh sielf wtuisa. Till sannindh her wm hengdom wy wart jncigle fore thetta bref oc thessæ heidherlighe och beskedhnæ men till thes ytermeire witnisburdh och betyghelse at thetta war waar fulkomplighen gerdh och skipan och at wart jncigle her fore kom med wart witskapp och goduilia sin jncigle med waro som æro herre Narfue Jacobsson herre Jon Biørnsson och herre Niclis Knutsson kanika j Trondeim: Odh Jonsson Olaf Biørnsson och Øwindh Gulbrandzsson radhmen ther sama stadz fore thetta bref er giort var j Trondeim anno domini mcdxlv ipso die natiuitatis sancti Johannis baptiste.

Magisteren for *St. Antons Hus* i *London* optager, i Henhold til Pave Eugenius IVs. Indult af 20 Novbr. 1441, *Erolf Berson* (?) af Norge i Ordenens Broderskab, og tilsiger ham de dermed forbundne aandelige Velgjerninger.

Efter Orig.-Blanket p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 18. Seglet mangler.

732. uden Dag 1445. London.

Vniuersis et singulis Christi fidelibus presentes literas inspecturis. magister domus sancti Antonij London' salutem in eo qui est omnium vera salus. Cum sanctissimus in Christo pater et dominus Eugenius diuina prouidencia papa quartus vicesimo die mensis Nouembris anno domini millesimo cccc° quadragesimo primo vniuersis et singulis fratribus et sororibus ante data predicta et infra quinquenium a dictis datis computandum de fraternitate dicte domus sancti Antonij London' fuerint vt ipsarum ecclesiasticarum seculares vel ordinis cuiuscumque regulares confessores personarum quos et singulariter et quociens eis placuerint eligerint personarum confessionibus earum diligenter auditis ipsas et quemlibet ipsarum ab omnibus et singulis excomunicacionum suspensionum et interdicti necnon alijs ecclesiasticis sentencijs censuris et penis a iure vel ab homine latis quibus forsitan ligate fuerint ac per ipsas commissis criminibus peccatis et excessibus eciam in singulis preterquam sedi apostolice reseruatis casibus absol-

uere ac penitenciam salutarem iniungere necnon peregrinacionis preterquam in vltramarino ac visitandis beatorum Petri et Pauli necnon sancti Jacobi liminibus et abstinencie vota siqua emiserint et que comode seruare ac adimplere non poterint prout animarum ipsarum saluti expedire viderint in alia pietatis opera mutare auctoritate apostolica indulsit. Jta tamen quod singulis quibus occasione incursus sentenciarum huiusmodi per eas forsitan fuerit satisfaccio impendenda illa infra certum peremptorium ad hoc eis et eisdem confessoribus statuendum terminum competentem per eas rite fiat, alioquin eo defluxo et alio eis super hoc non suffragante canonico [1] in pristinas prout eas contingent relabuntur sentencias eo ipso. Et ne predicti occasione indulti reddantur procliuiores ad illicita imposterum committenda si ex illius quod absit confidencia forsan aliqua commiserint quo ad ea premissum eis indultum nullatenus suffragetur. Vniuersitati igitur vestre notum facimus per presentes nos [Erolum Berson de Norwagia [2] fratrem [3] recepisse ipsumque Erolum [2] predictum antedicti papalis indulti participem esse pariter et capacem. Jn cuius rei testimonium has literas nostri sigilli ad hoc deputati fecimus appensione muniri. Datum London' anno domini millesimo ccccº. quadragesimo quinto.

(1) caco. — (2) Fra [indfört i det aabne Rum i Blanketten med en anden Haand. — (3) Herefter er af Blanketten udströget: et sororem.

To Mænd kundgjöre, at *Alf Thjodolfssön* gav sin Broder *Eilif Sveinssön* Prest i Oslo, hvad han eiede i *Berdorsrud* i Frons Bygd paa Follo, mod at Eilif skulde sörge for hans Hustru. (jfr. næste No.).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 19. Seglene vedhænge.

733. 27 Februar 1446. Oslo.

Ollum monnum thæim som þetta breff sea ædher høyræ sændæ Eliffwer *Juresson vicarius j Gymsøy ok Olaffuer Anundzson sworen loghrettis man q. g. oc sinæ kunnikt gerande at mith warom j Paals garde j Oslo a kiotsunno dagh anno domini mcdxl sexto saghom ok høyrdom aa aff einne halfwo Eliffwer Sweinsson prester ok prebendatus j Oslo æn aff annere halfuo Alffwer Thiotholffsson heldo their tha hondom saman med thui skillorde at Alffwer fyrnempder gaff ok vnte sire Eliffue adernempdom swa mykit som han a j Bardorsrudhi som ligger j Fraunæ bygd j Aass sokn a Follo æffter sinæ liifdagha til æwerdeligha eighn ok altzs affrædis, loffwadhe tha titnempder sire Eliff Alfue brodher sinom j mooth at liffde the kona som Alffwer nw agher at han skulde hielpa hennæ thet bestæ han formaa æffter sinne makt.

ok til saninde her vm settom mith okor jncigle firir thetta breff som giort war j stadh are ok deghi som fyr sæighir.

In plica med anden Haand: Gafs firir x marker. — Bagpaa: Breff vm Berdorsrwdh a Ffollo j Frawnæ bygdh.

To Mænd kundgjöre, at *Alf Thjodolfssön* gav sin Broder Sira *Eilif Sveinssön* Fuldmagt til at möde i Rette med Presten *Olaf Alfssön* paa Vaale angaaende Gaarden *Berdorsrud.* (jfr. foreg. No.).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 23. Seglene vedhænge.

734. 28 Februar 1446. Oslo.

Ollum monnum theim som þetta breff sea ædher høyræ sændæ Eliffwer Jwersson vicarius j Gymsøy oc Biorn Aslaksson swaren laghrettis man j Oslo q. g. oc sinæ kunnikt gerande at mith saghom oc høyrdom a at Alffwer Thiotholfsson gaff sire Eliffue Sweinssynj brodor sinom sit fult oc loghlikit vmbodh vm Bærdors rudh som sire Olaffuer Alffsson prester a Walom a Westfoldenne hafde stempt fyrnæmdom Alffue fore at sire Eliff Sweinsson skulde swara sire Olafue a hans weghnæ likawiis som han sielfuer ware ok hwat som sire Eliff Sweinsson giorde a fyrnæmdz Alffs weghnæ thet wilde han fulkomligha halda. oc til saninde her wm setto mith okor jncigle fore thetta breff som giort war j Oslo a manadaghin nest æftir kiotsunnodagh anno domini mcdxl sexto.

Væbneren *Fikke Bylov* pantsætter til Fru *Philippa Hansdatter Noteby* med underliggende 9 Gaarde for 200 Stockholmske Mark, som han skal betale til Paaske næste Aar.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. 1ste Segl mangler.

735. 12 Marts 1446. Stockholm.

Alle the godhe men som thettæ breff høre eller se helser jach Ffikke Bylow aff wapn kerlighen med gudh gører jach alle donde men witerlich sa nærwerende som kommaschulande at jach haffuer panth sath welborne quinno ffrv Philippa her grewe Hanis dotter Noteby med alt thet godz som ther vnder liger som er ix gardhe som jach erffde effter min broder son Henrich Bylow ffore ij hundrat Stokholmz mark j sa matte at fornemde ffrw Philippa schal thette forscriffue godz friith oc ffrielsth følgia fore eith panth in til pascha nw nest komande om eit aar. jtem war thet oc sa at thetta forscriffne godz ey tha j gein løsth wardher som forscriffuet stonder om poscha

nw nest komande om eith aar fore ijc Stokholmz mark, tha schal forde ffrw Philippa thette forscriffne godz eighe oc behalde til ewerdelich eighe fra Ffikke Bylow oc hans erwinge oc vnder ffrw Philippa oc hennis erwinge for sin schadhe oc fortæringh. Jtem wardher thet oc sa at noghet aff thette godz ein gardh eller fflere fra henne gonger med rette tha bebinder jach mik oc mino erwinge sa goth godz oc beleghelicht j gein at giffue jnnan vj wikwr ther nesth effter. Jtem wardher thette forscriffue godz ey j gein løsth vppa aar oc taall som forscriffuet star tha bebinder jach mik Ffikke Bylow oc mino erwinge thesse ijc Stokholmz mark redheligbe wt at giffue mot all gein kasth oc nyfwndh vppa min godhe tro oc sanheith. Til mere wisse oc sanheit bedher jach welborn man her Kolbiorn Gerst riddare oc Pedher Nielsson aff wapn harishøffthing offuer Wartoffte hæret henge theres insigle med mino insigle for thette breff som giorth war j Stokholm sancti Gregorij pawe dagh i langhefasto anno domini m°cd°xl° sexto.

Bagpaa med nyere (Henrik Krumedikes?) Haand: Breff pa ix garde Notteby ffru Ffillepii køffite.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Helge Arnsteinssön* solgte til *Hermund Sigurdssön* Gaardene *Fegren*, *Heider* og *Heider-Foss* paa Tyristranden i Hole paa Ringerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 24. Seglene mangle.

736. 15 Marts 1446. Gummenes.

Þet se ollum godhum monnum kunnickt ath mith Gunualder Haluarsson ok Þorgyls Giursson logrettes men warom a Gummenesse a Røyse a Riggerike a þysdaghen i annerre wiku faste anno domini m°cdxlvi° saghom ok hørdom a ath þæir heldo handom soman af æino halfuo Hermunder Siugursson en af annerre Helghe Anstæinsson med þy skylorde ath fyrnemder Helghe kendes ath han hafde selt fyrnemdom Hermunde alt Fegrenne ok alt Hæider ok Hæider foss er ligger a Tyrystrand i Hole sokn a Ringgerike frialst ok hemolt firi huorium manne med ollum þæim lutum ok lunnundum som ligger æder legit hafuer fra forno ok nyio wttan gars ok jnnen. kendes ok fyrnemder Helghe i sama handerbande ath han hafde wpboret af fyrnemdom Hermunde fyrste penigh ok øfsta ok alla þa som i kaup þæira kom fore fyrnemt alt Fegrenne ok alt Hæider ok Hæider fos. for sannynde skuld her wm sette mith okkor jncigle fore þetta bref er giort war a dagh ok ar som fyr segir.

Bagpaa: Jtem bref vm Fegrene oc Heider oc Heider fos.

To Prester og to Raadmænd i Oslo udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 666.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 90 No. 9. 2det Segl vedhænger.

737. 16 Juni 1446. [Oslo.]

Ollum monnum þæim som þetta bref sea æder høræ sendæ Steffon Þorlagsson Eilifuer Suensson prebendati j Oslo Haralder Ellingsson Joan Biornsson radmæn þer samastadis q. g. oc sinæ kunnikt gerande at wer saghom ok ofuerlosom mæder heilom hangandis insiglom (bref) swa ludhandis ordh fran orde som her eptir star. *[Nu fölger Brev ovenfor No. 666.]* Till meire wisso settom mer wor jnsigle firir thetta breff som giort war jn die corporis Christi anno domini mcdxl sexto.

Sex Lagrettemænd kundgjöre, at *Svein Baardssön* afstod til Hr. *Hartvik Krumedike,* Foged over Hardanger, 5½ Maanedsmatsbol i Gaarden *Espin* i Ullensvangs Sogn, i Sagöre for sin Söstersön *Baard Sigurdssön.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 21. 4 og 5 Segl vedhænger. De sidste 4—8 Bogstaver af hver Linie ere bortraadnede.

738. 22 Juli 1446. Noreim.

Ollum monnum theim som thetta bref sea æder høyra sendher Hawardh Jonson . . . . . Jsaksson Jon Gudtormsson Øyiulf Sigurdhson [Sigur]dh Olafson ok Amundh Geir . . . . . swornj logretto men j Hardanghæ q. g. ok sina kunnigth gørandhe [ath wj] warom a Noreim som ligger j Wiikøy sokn j Hardangh saghom ok [høyrdom] a ath Swein Bardsson unthe ok bittaladh weelbornom mannj her Hartwik [Krwme]dike riddhare ok foguth ofuer Hardanghæ vj̶ setta mamataboll j iordh [theire] som Espine æither som liggher j Ullinswangh sokn j Hardangæ fore th . . . . . saak som Bardh Sigurdson systerson fyrnemfdz Swein war j komin fra segh ok [sinom] arfwinghom ok undher her Hartwik ok hanss arfuingæ till æuerdalighæ æ[gho] frelssa ok akera lousa fore hwar man medh allom theim luthom ok lun[nindom] som till fyrnemfdo Æspin liggher ok legith hafuer fra forno ok ny[ghio] utth[an] gardz ok innan. kendis ok adhernemfder Swein j somu handher bandhe a[th] han giordhe thet wnøydhhir ok otrugadhir af nogrom mannj. Ok till sa[ninda] her wm hengiom wj war insigli fore thetta bref som scrifuadh ær j fyr[nemfdom stadh] fredagin nesth fore Jacobs uoku aften anno domini mcdxlsexto etc.

Tre Chorsbrödre i Stavanger og Presten i Hvinesdal udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 93.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 43. No. 1. 2 og 4 Segl mangle.

739. 11 Septbr. 1446. Vanesyn.

Ollum monnum þeim som þetta bref sea eder høyræ sænda Hiarrander Herbiornsson Andoor Halsteinsson oc Hakon Sweinsson koorsbrødher j Stawangre, oc Paal Magnusson prester j Hwinninxdale q. g. oc sinæ kunnightgerande at wer saghom oc ifwerlaasom bref heidherlighra mannæ er so heita sira Andres prest a Fiistræ Siughurdhar a Bordhwm Uþyrmers a Dale, oc Halsteins j Vaaghom, meder þeira heilom hanganda jnsciglom so waattande ordh fra ordhe som her seghir. *[Nu fölger foregaaende Brev No. 93.]* Till sannyndæ her vm settom wy vaar jnscigli firir þetta transcriptum er giort var a Vanasyn dominica jnfra octauas natiuitatis beate Marie virginis anno domini m°cd°xl° sexto.

Mester *Olaf Throndssön* og to andre Geistlige bygsle *Bergs* Badstue i Bergen til *Bardor Eirikssön* for halv Leie i 6 Aar, imod at han skal gjöre den leieför i den Tid, og siden have den for fuld Leie.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16 No. 2. Seglene vedhænge.

740. 13 Septbr. 1446. Bergen.

Ollum monnum tem som thetta bref se æller høra kunnicth gørom wi mester Olaf Trondorson herre Botoluer Benedictson kanunkar j Trondeme herre Asleuer Guttormson prester a Awalsnese som liggor i Karmssundhe med thesso waro opno brefue thet wy hafwm byclh j fullo wmbodhe allom kanuckonum j Trondeme ok hwstru Randdio som Guttorm Jonsson gudh hans siæl hafue til hordhe bisskædeligum manne Bardor Erikson Berg baststouo j Beruen som liggor j Martens kirkio sookn j sex aar fore halfwa læggo ok j the vi aren hafuer han lofuat gøra hana læggoføra ok swa henne hafua firsta manne fore fulla læggo swa lenge som han wil ok skil [þo] fire henne at gøræ æn tha han wil med henne at skiliasth tha hafuer fornemdor Bordor Erikson louat os ok adrom godom monnom som ther ner waro at fornemdh Berg baststoua skal wara læggo før. Ok til thes mera sannendhe ok witnisburdh tha henggum wi war jncigle fore thetta bref som giorth war j Beruen korsmesso aptan wm høsten anno domini m°cd°xlvj.

Tre Raadmænd i Oslo udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 519.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 86 No. 24. Seglene mangle.

741. 21 Decbr. 1446. Oslo.

Ollum monnum thæim sæm thetta bref se æder høyre sænde Harald Ellingxson Harald Aslacsson oc Tostein Olafsson raadhmæn j Oslo q. g. oc sinæ, kunniclgerande at wi saghom oc inwyrdeligha athugdom bref vnder twæggia manna incighlæ swa ludande ord fra orde som hær eptirfylgir. *[Nu fölger Brev ovenfor No. 519.]* Oc til sanninde her vm sættæ wi wor incigle firir thetta transcriptebref som giorth var a Tomasmessodagh anno domini mcdxl sexto.

Tre Mænd kundgjöre, at *Asgeir Ormssön* solgte til *Olaf Björnssön*, Sogneprest til Skedjof, 20 Öresbol i Gaarden *Thyrin*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fac. 91 No. 29. Seglene mangle.

742. 12 Februar 1447. Skediof.

Ollum monnum theim sem thetta breff sea ædher høira sænda Biørn Pædherson vicarius a Skædiwffue Giordher Aslachson ok Aruidher Torgiwlsson q. g. ok sina kwnnwt gærande at wy warom wiidh Skædiwfs kirkio aa swnnodaghen næst æpthir Agata messo anno domini m^{o}cdxlvij^{o} saghom ok hørdhom aa at the heldo handom saman hedherlighen man sire Olaffuer Biornsson koorsbrodher j Oslo ok prester at Skædiwffs kirkio j Wikenne aff enne halfwo æn aff annare halfwo Asgeer Ormson. kændis tha fyr^{de} Asgeer j sammo handharbande at han haffde sælt fyr^{de} sire Olaffue thyttugha aura bool jærdar j Thyrenne som han waar sannir od[als]man till. kændis tha tiidnempde Asgeer at han hafde wpboret fyrsta pæningh ok øpsta ok [alla ther j] millom æpthir thy som j kaup theira kom fyr for^{de} jordh. ok till sanninde her om tha sættom w[y waar jn]sigle for thetta breff ær giort waar dæghi ok are som fyrj seghir.

Bagpaa yngre: Bref om xx øris boll j Þøireine.

Ivar Vikingssön, Provst i Ranrike, kundgjör, at han under sin *Visitats* paa Biskop *Jons* Vegne fik Regnskab af Presten *Olaf Björnssön* for en *Monstrans*, som var giort til *Skediof Kirke*, og nærmere enedes med Almuen om Kirkens Vederlag derfor.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 25. 3 og 4 Segl vedhænge.

Digitized by Google

743. 24 Februar 1447. Skediof.

Ollum monnum theim som thetta breff sea ædher hoyra heilsar jak Jwar Wikingson koorsbrodher j Oslo ok profaster j Ranarike kærligha mæd gudh kwnnycht gærande at a sancti Mattie dagh anno domini mcdxlvij° waar jak i Skædiwffue j rætta visitacione wisiterade a wegna ok j fullo vmbode wyrdeligx herra herra Jønisse biscop j Oslo. togh jak tha rækningskap aff hedherlighom manne sire Olaffue Biørnsone fore eina monstranciam som han leth gora till Skædiwffs kirkio sokna monnum nærwarande. thede tha fordc sire Olaff migh eith breff wndher goda manna jncigle j hwilko som wattar om silffuer j monstrancia gul ok gerning som thet siælft om segh wattar ok giorde tha tiidder sire Olaff rækning skap fore l markir gilda som han hafde vpboret aff kirkionne ok goda manna till gaffuor ok ther till bittalade sokna mænnene honum med myno radhe halfua Daptøna ok halfua indra Waarøna som kirkionne wara satte fore pæninga fyri xxx markir gilda ok aff krossens peninga bittalade theer honum med mynne till lagho xiiij markir gilda sakar tass at kirkian bøhøffuer stora bygningh ok henna eigna pæninga ey till rækkia at betala med. skal ok tiidder sire Olaff tasse jordher eigha ok fylgia fri ok frælse med ollom lutom ok lwnnyndom som ther till liggia ok leghit haffua fra forno ok nyio fyrj kirkionne ok henne ombodz monnom til æwærdeligha eigho ok ær æn kirkian skyldugh tiidde sire Olaffue xl markir gilda. till meira wisso ok yttermer bewiisningh tha sæthia tæsse godhe mæn siin incigle fore thetta breff Symon Biørnsson Tore Gautason Halkæl Andresson Øiwlff Torgriimsson Aruidh Þorgiylson med myno offuer aall rækningskap bade a fadurssens wægna ok sina. scriffuat j Skædiwffue are ok dagh som fyrj seghir.

Bagpaa: Bref om halua Daføyna.

To Mænd kundgjöre, at *Gudny Thorsdatter* solgte til *Johan Matthissön* 2 Öresbol i Gaarden *Höne* i Asker Sogn.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 30. Seglene mangle.

744. 11 Marts 1447. Oslo.

Thet se allum godhum mannom kunnokt som thetta breff høira æller sea at arum æpter gudz byrdh m°cd xlvij løgurdaghen j fyrstu viku fasto varom vi j Snodhenom j Ooslo som swa heitha Jønis Laurenson presther oc herra Olafsz Haquonson capelan oc Torgher Haluardson hørdum oc saghum at Gudni Tordz[1] dotter af æne haluo

kændis fore os haua saldh Johan Mattisson ij øris bol j Hena j østregardenom j Asska sokn ligger fore sa margha peninga som j kop thera kom oc op borith første peninga øfsta oc alla theim j mellom waro fra sik oc sinom ærffwingiom oc vndher Johan oc hans ærffwingia med lutum oc lunninghum som til liggia oc ligat haua fra forno oc nyo til ewerdelika egho. Til saninda her om hengiom ockor jnsigle fore thetta breff. wart thetta giort deghi oc are som for seghir.

(¹) Der er oprindelig skrevet Tordzson, men dotter er tilskrevet over Linien uden at det feilskrevne son er udslettet.

Tolv Mænd forlige en Trætte mellem Eierne af Gaardene *Jaleif* og *Haga* Skeberg Sogn (Borgesyssel) angaaende Grændsedele mellem disse Gaarde.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 27. Seglene mangle.

745. 16 Mai 1447. Jaleif.

Ollum monnum þæim sæm þetta bref sea ædher høyra senda Thormoder Eiuindzson Jon Sigurdzson Haluarder Eilifsson Eiuinder Arnulfsson Thormodher Þordason Gundroder Eilifsson Sigurder Gunulfsson Ormer Biornsson Ormer Gudbrandzson Rolfuer Sigurdzson Salmunder Sigurdzson ok Andres Rolfson q. g. ok sina kunnikt gerande at meer varom j Jaleifui sæm ligger i Skiabergx sokn a þysdaghen nesta (eftir) Haluardz messo dagh anno domini m°cd°xl°vij° ok rettæ bygdastefno þæira j mellum heiderligx mandz sire Jons Haluardzson koorsbrodur j Oslo ok soknaprester j Skiabergi Amunde Amundzsyni j vmbode Thuræ Karlssons ok Þorer Gudmundzson af einni halfuo en annare halfuo Karl oc Reidar Biorns synir Eiriker Jfuersson oc Þorder Sigurdzson. kiendis þa aller fyrnemfder men at þa var þæira retther stefnu dagher vm garda þrætto oc sameighor. varom meer tha j doom nemfder af Jon Pætersson lensmanne j fyrnemfde sokn vm þet mallgengum meer þa saman oc jnuirdaliga athugdum thy delli. Nu af thui at their hafdo jngæn diuplik vithni Jaleifsmen ædher bref af sinne halfuo ok æighi hælder Hagamen vthan eit bref sæm sialft vm sek vattar af sinæ halfuo. war thet tha allæs var domer oc samtykt at fyrnemfder men skuldæ tha væra vinir oc welsattir vm thretto tha sæm thæire mellum hæfuir hær till voreth. ok skal nv vara ræth ændamerki j bakkinom nordan at Jaleifui oc væster j garden sem nu stender ok thet scal vara sameigha skogher vtan fore swa langth sæm thæira eigha rekker nu fra þæim bughanum ok swa sudær j Kubaldarudz gard, gardreta oc swa scal then haghen nu liggia til Kubaldarudz til æingh sem nu stendder garden sunaste ok væghen scal væra

eftir þui sæm bref vm vattar. jtem thæn bugher fyrnemfder sæm ær a thæim skiidgarde sæm hælder væster med Motzlabergx vægh ok oor thy gardzhorne fyrnemfdo scal gard reth at standa. ok heldo ok aller fyrnemfder men hondum saman ok leto sek wel atnoghia huat meer giorth hafdum þæira j mellum ok skal nu standa vbrigdaligha til æuerdaligha eigho. ok til saninda her vm setto meer wor jncighli firir þetta bref er gort var deghi oc are sæm fyr seghir.

Oslo Domkapitel tilstaar at have modtaget Biskop *Jons* Del af Gaarden *Aurstad* i Nes paa Romerike til en aarlig *Sjælemesse* for Hr. *Timme Jonssön* og dennes Sön *Timme Timmessön*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 26. Seglet vedhænger.

746. 12 Juni 1447. Oslo.

Wj capithulum korsbrøther j Oslo gøre witerlicht at war wyrdhelich herre oc andeligh father her biscop Jones j Oslo hauer lacht her ingield till frælst oc wbeworeth gots oc wi aarlighe fa oc vpbære aff eet pund malt till rænte j hans deell j then gardh Aurstadhe j Ness sokn a Raumarike oc hauer han giorth fullelighe j wart mynne ther fore swo at wi oc ware efterkommere sculæ halde her een ewigh artidh eet sinne hwart aar fore her Tymme Jonsson riddere oc hans søns Tymme Tymmesons siæle fore thet offer her in offrethis tha forscr. herre Tymme her jordhedhis. Till sannende her vm oc mere witerlicheet haue wi ladet wort jncigle hængis fore thette breff. scriptum Asloie anno domini mcdxl septimo in crastino beati Barnabe apostoli.

Aatte Mænd vidne, at *Nes* Prestedömme med *Budvik*, *Birgsa* og *Langa* Skibreder altid havde tilhört *Nidaros Domkapitel* med alle biskoppelige Renter.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16 No. 3. 4, 7 og 8 Segl mangle.

747. 9 August 1447. Stein.

Alla the godha men som thetta bref see æller høra helsom wy Andres Haldorsson radhman j Trondhem Paall Gudmundzsson Jon Torkelsson Jon Jonsson Jon Olafsson Jon Jfuarsson Jon Sighurdzsson oc Sighurdh Aslason logrettis men kerlegha med gudhi kunnukt gørande oc fulkompligha tilstandande med thessæ ware brefue at wy ey annat witha oc aldregh annat hørt hafua ok ey ware forældre fore oss en alt Næss prestdømæ hører heidherligho capitulo koorbrødhrom j

Nidross till med allom biscopslighom renthom oc frælsligha følgt oc wpboret hafua her till badhe Bodwik Byrsa oc all Langa skipreidha, thetta wilia wy oc fleire andre dande men med oss badhe bæra oc sweria wm thes kunnæ ytermeire behof framdelis gøresz. Till sannindh her wm hengde wy war jncigle fore thetta bref er giort war a Steinæ anno domini mcdxl septimo vigilia beati Laurencij martiris gloriosi.

Bagpaa: Testimonium quod ecclesia in Stein cum annexis spectat ad capitulum.

Fire Lagrettemænd kundgjöre, at *Helga Audunsdatter* solgte til Hr. *Kolbjörn Gerst* 3 Öresbol i nordre *Slagn*, 1 Öresbol i *Ellingsrud* og 1 Öresbol i *Presthorp* i Ingedals Skibrede, som han betalte med 3 Nöd for hvert Öresbol.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 28. 2det Segl vedhænger.

748. 26 Septbr. 1447. Kjölberg.

Ollum monnum thiæm sæm thætte breff sea ædher høre sændæ Bærtil østike Pædær Olaffsson Stillogh Jonsson Torgyls Jonsson suorne lagrettes mæn q. g. ok sine kunnikt gørænde at wy warom a Kølbærge tisdaghen nest fore sancte Micles dagh anno domini mcdxl sæptimo saghom ok hørdom a at the holdo handom saman aff æino haluo wælboren man her Kolbiorn Gerst riddere æn aff annare haluo Helga Audons dotter med thiæm skilordhom at Hælgha fyrnæmd sælde hærre Kolbiorn Gerst triggiæ øres bool j nørdre Slagne j mædælgardenom ok øres bool j Ællinghs rudh ok øres bool [j] Prestorpp j Jnghedals skipprede som Guttorm Olaffsson haffde ærfft med barnom sinom j fyrre gipptone ok war Guttormer ækter bonde fyrnæmde Helgo. ok betalade fyrnæmdh hærre Kolbiorn Giærst a same dagh Helgo Audons dotter iii nauth fire huart øres bool oppbygdo iordo ok ii nøth fore huart thet ødhe liggher wndhæn sik ok sine barnom ok aruinghom ok wndhr titnæmdom hær Kolbiorn Gerst ok hans aruinghe til æuerdelige æigho med lutum ok lundendum som til (liggher) ok læghet hauer wthen goors ok jnnen at forno ok nyiu med al rætte faar. til sannindhe sætte wy waar jnsiglii fore thætte breff som giort war dagh ok aar som fyr skriuet staar.

Paa Brevets omböiede Rand er tilskrevet med samtidig Haand: jtem sætte Elif Halvardzson binna her Kolbion Gerst iii aura boll j Slage nørdre fore han rasuluade eit breff.

To Geistlige kundgjöre, at den afdöde *Liva Alfsdatter* gav sin Gaard *Voluthveit* i Os Bygd (Borgesyssel) i Testamente til *Altare quinque vulnerum* i Oslo Domkirke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 31. 1ste Segl vedhænger.

749. 28 Septbr. 1447. Oslo.

Alla men þe som þetta breff see æller høyre sendæ Pether Jonsson ercheprester j Oslo oc Guttorm Elifsson vicarius ath Kroskirkia þer sama stadz winlighæ heilso med gudhi kunnicht gørande med þesso waro opno brefue, ath beskedhelighin quinna Liifua Alfsdotter, gud henner saal nadhe, gaf j sith testament til altare quinque wlnerum Christi jord sina Voluþueit som ligger j Oos bygd j Rackastadha prestagelde j Borghasyslo firir sina saal oc sina forældræ sala, frielsa oc heimholla firir huariom manne, med ollum lutum oc lunnindom som þer til ligger oc læghit hafuer fran forno oc nyghia, vten gardz oc jnnan til æwerdeligha eigho oc altz afrædhis. oc til sanenda oc ræt witnisburd vm þetta maal hengia wy waar jncighle firir þetta bref. scriptum Asloie anno domini m°cd°xl septimo jn profesto sancti Michaelis archangeli.

Under Brevet med anden samtidig Haand: Jnuentarium til garden ij stoor bryggekar oc ein synapæ kuern.

Tre Geistlige kundgjöre, at Biskop *Jönes* af Oslo tiltalte Hustru *Borghild*, ogsaa kaldet *Ingeborg Gudbrandsdatter*, for et *Aalefiske* i Annindedalen, og at hun lovede at möde i Sagen for Officialen i Oslo. (jfr. No. 754.)

Efter Orig p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 99 (Osloensia destructa), tildels fortæret af Væde. 3die Segl mangler.

750. [13 Oktbr. 1447?] Oslo.

Ollum monnum þæim [sem þetta] bref sea æder høyræ sender Toke Nicholasson erkeprester Peter Jonsson oc Hanes Hanesson koorsbrø[der j Os]lo q. g. oc sina kunnicht gerande at a fredagen nest firir Luce ewangeliste dagh anno domini . . . . . . warom wi j stafuo erkeprestz j Oslo j canunka garde þa er wyrdeliger fader medh gudh herre J[ones] biscop j Os]lo talade till hustru Borgillo alias dicta Jngeborgh Gudbrandz dotter vm þet aala fiske . . . . høyrer j Ænninnidall oc fyrnemdh Borgiller sik med beuarade oc biscupen hafde . . . . till bordz oc herre biscupen fyrnemder baudh sin bref oc skilrike [at tea] sem han hefuer firir . . aala fiske. [Nu saker þes at fyrnemd Borgildæ hafde ey tha thau bref som hon sagdez hafua . . . . skilmala a ader-

nemda aala fiski worda thau herre biscupen fyrnemder oc hon swa ifuer eino medh ja oc handarbande at hon lofuade at kome firir officialem herre biscups j Oslo medh sinom brefuum och skilriki firir fyrnemd aala fiski wm kyndels messo nest komande æder fyr ef hon swa kunne wndher ændeligan dom wm . . . . Till sannindar her wm settom wi wor incigle firir þette bref sem giort war j Oslo aa dæighi oc are sem fyr seghir.

Reidulf Baardssön, Præbendat i Oslo Domkirke, lægger med Kapittels Raad sin Del i Gaarden *Gudesland* i Haaböl paa Follo til *St. Edmunds Alter* imod Dele af Gaardene *Jader* og *Skarpauge* i Hasleims Sogn, Bergheims Hered, som han sælger til Raadmand *Jon Björnssön*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 36. 1, 2, 4 og 6 Segl vedhænge.

751. 8 Marts 1448. Oslo.

Ollum monnum þeim som þetta bref se æder høyra sender Redulf Bardsson prebendatus j Oslo domkirkio q. g. ok sina kunnikt gerande at mæd raadhe ok samþykio capituli i fyrnemfdom stad hafuer iek skipat iord mina Gudisland min andell er ligger j Hobøll sokn j Mossedall a Follo till sancti Edmundz altare j Oslo domkirkio till ewerdeligo eigho ok alls afreditz frelsligen ok heimolen firir hwariom manne mæd allum lutum ok lunindum sem þer till liggia æder lighet hafua fra forno ok nyio wttan gardz ok innan, fra mik ok minom erfuingom ok vndir sancti Edmundz altare fyrnemft firir xii aura booll iarder j Jadre ok xii aura boll j Skarpaugom øyde iarder er ligge j Hasleims sokn j Bergeims hærade sem fyrnemft sancti Edmundz altare frelzliga aatte ok fylgde, sem ek nw mæd raade ok samþykt fyrnemfdo capituli sælt hafuer biskedeligho manne Jon Biornssyni radmanne j Oslo ok Elin Askadotter eghin hustru hans sem bref þer vm sik sielft vaatter, skall ok þen aa fyrnemfdo Gudislande sither luka þeim sem sancti Edmundz altare eigher ok hefuir halft pund maltz ok spon smørs aarlighe till landskyld eftir þy sem þer hefir aarligho afgenget her till. skall ok sancti Edmundz altare eighende, fara till fyrnemfdo iord Gudisland aa huario tridiu aare, ok bygge sancti Edmundz andell firir forscrifne landskyld vm honom tækkis, ok skilia abud eftir þy sem honom ok sameigho mannenum tykke iordena þarflikt oc nytsamligt vera. Till sanind ok ytermeir skæll ok forwarilze ok bewiisning her vm sætto þesse gode men som swa heito Herlaug Mattisson logman j Oslo Henrik Hwittenhagen borgamester en þer, Harald Ellingxsson Olaf Jonsson Halward Hallesson Þorkell Gerulfsson Amund Þorlefsson radmen j fyr-

nemfdom stad sin jnsigle mæd mino firir þetta bref er gort war i comuna at sancti Halwardz kirkio fredagen nest firir Gregorsmesso anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo octauo.

Bagpaa: Bref vm Gudis landh j Hobøls sokn j Mossædale som sire Redulfuer Bardzson atthe.

Tolv Lagrettemænd paadömme en Trætte mellem *Halvard Thorbjörnssön* og *Thorgeir Amundssön* om Retten til Vei for begge over Gaarden *Runeld* i Skebergs Sogn (Borgesyssel.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 33. 2, 3, 5, 8, 10 og 12 Segl vedhænge.

752. 9 April? 1448. Runeld.

Ollum monnum þeim som þetta bref sea æder høyra senda Þormod Euindson Sigurd Gunnulfsson Aruid Andresson Thomas Suensson Thorald Sigurdsson Gløder Haluardsson [Orm] Gudbrandsson Kolbein Ommundsson Jfuar Haluardsson Roar Pædersson Thorkel Þostensson oc Suenung Anundsson logrettesmen q. g. oc sina kunnichtgerande at meer warom a Runeldom som ligger j Skiaberghs sokn oc j Jngedals skipreido a þokotisdagh anno domini mcdxloctauo a almenneligha stempno af einne halfuo Haluard Þorbiornson en annare halfuo Þorgeir Amondsson vm ein vægh som fyrder Þorger kært hafdæ til Haluards at han hafde vlogli[gha he]fdat til sin oc sæt ther a twa garda wtifuir sudergards manna vægh, som han sagde, oc hafde ther huarket bref æder vitne fore. laghdo þa fyrder Haluarder oc Þorgeir Niclis Ottarsson Jacob Hanesson Pæder Hakonsson vndir oss xii oc heldo allir hondom saman at þeir vildo þet alt halda oc hafua som meer giordom þeira j mellom, gengom meer þa saman oc athugdom oc dømdom þeim allum ein slæpo vægh nordan oor skoghenom oc vp vndir haughen oc þo for austan gatu garden som nest, oc sidhan skulu þeir sudergardsmen jn j gatuna oc aka swa heim til sin, dømdom meer oc sudergards mannum ein vægh for austan hwss Haluards at aka høy oc korn oc myky oc engen annan slæpavægh, oc hafua ther vpa ij lidh oc þo þer som hæst er awendan, war þet oc vaar domer at þeir gardar fyrder som Haluarder sæt hafde, skulu standa vbrigdeligha oc hafua a ij skytzlo lidh, oc lykkia þeim igen fyrsto som þeir hafua ekith som fyr seghir, dømdom meer oc Haluarde fyrdom ein vægh ifuir sudergardsmanna eineigho som hæst ær awendan oc firir nordhan steinen, at aka høy korn oc myk, at halda vppe gardum oc grindom som þeira eighur saman komma, oc hwar eftir sino jarda magne. hwar þetta ryfwer æder rofsmen til

fæær sware firir swa mykit som loghbok vattar vm domrof. Oc til sanninde her vm settom meer war jncigle firir thetta breff er giort var a dæghi oc aare som fyr seghir.

Erkebiskop *Aslak (Bolt)* giver, ifölge hans Kapitels Klage, Regler for *Communets Inventarium,* dets Betaling og Overlevering fra den ene Kannik til den anden.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Mag. fasc. 16 No. 4. Levning af Kapitlets Segl.

753. 20 April 1448. Nidaros.

Wy Aslak med gudz nadh ærkibiscopp j Nidross oc paueligx sætiss legatus heilsom allum monnum theim som thetta bref see eller høra kærligha med gudh oc sancto Olaf konung, kunniktgørande at heiderlike men oss ælskelighæ wor dekin canika capitulum hafuer oss wnderstandit latha kærende fore oss at somlighe af canikanæ hafua her till jmisligha betalat oc grein fore giort fore theiras jnuentarium som communis bordhald tillhørir ok frukta the sidermeir at fore slikan osidh owana oc forsymilse motte forscrifuit jnuentarium fra bordith fortapass oc forglømass canikana som nw ero till stoor skadha oc theiras efterkommande, hwar fore gøra vy slika skipa[n] hær vppo med alla canikana raad ok samtykt, at then canik som nw holder communis bordith vppe, oc alla hans efterkommande som communit hender at holda, sculo hafua bettalat greidligha jnuentarium som bordit tilhører oc antwardat i sielfuo communit honom som bordhalldit taker efter honom eller hans logligha vmbudzmanne nerwarande canikana, fiortan dagha nest kommande efter dagh Luce ewangeliste. Oc ær thet sua at forscrifuit jnuentarium ær ey æn then tiidh bettaladh tha scall han wara sielfsagder af sinne prebenda oc fra kanikana bordh ok alla theiras ærlighom samqwæmdom, sua lenge som nokot staar obetalath vppo minsta pening eller mesta, oc oss eller worom efterkommandom otta ørtogher oc trettan marker i brefua broth oc bettale likowel sidhan som ader, æn togh at sidermeir see. Ær thetta jnuentarium jn primis try stykke tydzt rugmiøll. jtem ij tunnor lax, jtem ij tunnor salt, jtem iij hesta etc. oc alt annat jnuentarium som nw ær oc verdha kan oc scrifuat staar i theirass registro. jtem skall jampnan her efter then canik som communit slæpper at hafua quittanciam vnder hans jncigle som communit viderlaker, første jnuentarium ær afhent som scrifuat staar sub eisdem penis in littera superius promulgatis. Wore tesse canika ner tha thetta statutum var giort, her Swen Eriksson dekin, her Narfue Jacobsson, her Jon Biørnsson, her Vilkin Henriksson, her Jon Paalsson,

her Jon Staffansson, mester Olaf Trondsson, her Botolf Benktsson, her Colbiørn Jonsson, her Elef Pedersson, her Torstein Amundsson, her Erik Pedersson oc her Olaf Endridsson. Datum Nidrosie anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo octauo, die vero sabbati vicesima mensis Aprilis nostro et venerabilis capituli nostri sub sigillis.

Bagpaa: Breff om jnuentario mense canonicorum et pena non bona reddentibus.

Rigsforstanderen Söndenfjelds *Sigurd Jonssön* og 11 Verdslige og Geistlige tildömme Biskop *Jönes* af Oslo det *Aalefiske* i Ennindedal, som *Lage Peterssön* og Hustru *Borghild,* kaldet *Ingeborg Gudbrandsdatter*, urettelig havde tilegnet sig, hvorfor de dömmes i Skades-Erstatning til Biskopsstolen. (jfr. No. 750 II. 501, 502, 508).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 32. 12te Segl vedhænger.

754. 8 August 1448. Oslo.

Ollom monnom þeim som þetta bref sea æder heyræ sender Sighurdh Jonsson riddere oc Norighis righis her sunnen fieltz forstandere Olaf Hakonsson riddere Toke Nielsson ercheprester Sighurdh Biørnsson a Twne Jon Haluardsson Niels Beske Sighurdh Biørnsson a Haugh Jfuer Wikingxsson Laurens Jensson korsbrøder j Oslo Guttorm Ewindsson Symon Biørnsson a wapn oc Herlaugh laghman j Oslo quediu guds oc sinæ kunnicht gørende at wi oc manghe adhre godhe men till effrens bothe clærke oc leekmen waro wti communa korsbrødra i Oslo anno domini mcdxloctauo quarta feria ante festum beati Laurencij martiris gloriosi. saghom oc høyrdom aa handerbande theire af eino halfuo werdeligh fadher medh gudh her biscop Jones j Oslo, en af annare halfuo Laghe Pæthersson oc hustru Borghild som oc kallas Jngeborgh Gudhbrandzdotter at the wilde haldhe oc hafua hwat som wi forde men theim i mellum giordhe wm alafiske þet er ligger j Ennindedals aa widher Ælgha liidh i Ranrike profastodøme som forde her biscopen hafdhe stemft þeim hiit fore. Kendis oc fornempder Laghe oc Jngeborgh at þa war þeira retter stemfnodagher. tede þa optnempder her biscopen fram fore oss mangh erlighen bref wnder godhra manna jncigle vpa sama alafiske ludendes som brefuen ther wpa ytermeir watte. Rantzakade wi tha adhernempde bref oc jnwyrdelige afuerlasom þeim oc waro þaugh allunges skelligh wti allom sinom articulis. þy dømdom wi þeim allunges gild oc widher fullæ makt oc alle oc at fornempde alafiske ligger retteligh till biscopsstolen wti Oslo friælst oc hemolt fore hwarium manne till æwerdeligho æigho oc at

Laghe Pæthersson fornempder nyta nw sina bygning oc fylghe adhernempde alafiske fore fulla læigho aa hwario aare efter þy som bref þeira wpa badhe sidher giordh ther wpa wallæ oc gøre þess bættre rekningskap oc bættring fornempdom herre biscopenom framdelis hwat som the nw hær till forsymet hafua huilket formeghit ware nw alt wpp at rekne oc fornempder Lagho oc hustru Jngeborgh luka fornempdom her biscopenom laup smørs þriggia punda laup oc tweggia marka kørlagh j sækter fore hwart aar som fornempder her biscopen kan þeim med witnom till koma at ther er engen landzskyld af gifuen. en wm fordom herre biscopenom gefs wppa þessa wallæ tha sanna the medh eidhe sinom fornempder Laghe oc Jngeborgh huro mangh aar fram lidhne æære sidhen the ther landzskyld af gafuo. en wm fornempder Laghe fornemfts oc halder icke well wppe adhernempdo alafiske som brefuen lude oc all stycke som nw føre seyer, tha see han siælfsagder or thy vmbodhe oc fran thy alafiske oc fornempder biscopen byggia sidhen adhernempt alafiske hweim honum liker. Til sannende her wm hafue wi ladet wor jncigle henges fore þetta bref er giort war aa stadh deghi oc aare som før sæigher.

Bagpaa med anden samtidig Haand: Huilkelund Laghe [Pæd]hersson oc hustru Borghild waro til ræte j Aslo med [biscopenom] vm alefiske i Enindedall.

Gunnar Holk, Provst i Oslo og Norges Riges Kansler, udsteder paa Norges Kongevældes Vegne Landsvistbrev paa sædvanlige Vilkaar for *Benkt Olafssön Stök,* som havde dræbt *Peter Sveinssön.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 34. Seglene mangle. De förste Ord af hver Linie ere ulæselige.

755. [Sommeren] 1448. Oslo.

Ollum monnum [þeim sæm þetta bref sea] æder høyra sender Gunnar Holk profaster at Marie kirkiu j Oslo ok rikins Norriges canceler q. gudz oc sina. [Jek will at þer witir at jek hafwer j] heider wider gud ok saker godra manna bønastader ok af þwi embittis wegna sæm mik er a . . . . nder feingith gifwith Bencthe Olafzssyni er kallass stok er Pæder Sweinssyni warth at skada vfirirsynio [landzvist a . . . .]konungs walz vegna i Norrige till paska dagh nw nest er kommer mæd þeim hettæ at han bøthe wider gud ok er[wingie hins daudha. . .] Bioder jek þeim sæm syslena jnne hafwer þer sæm þenne skade er skeder at profwa mall hanss oll vphaf videratto . . . . ok huesso laught lidith er fra þwi þetta

wigh wnnith war hiawerandum ok logligha firir stempdum erfwingie [hins daude] . . . . wisso han gerer konungs domenom firir þegn ok bothum ef han profwastz at botamanne werda ok ritha þetta prof . . . . sem fetz at þesso male. en fulkomliga firirbioder jek hwarium manne wandrede at auka eder auka lata widher han . . . . gridum nema hwar sæm þet gerer wili hafwa firirgiorth fe ok fride. war þetta bref giorth j Oslo wm . . . . [anno] domini mcdxlviii. ok til sanninda her wm henger velboren man her Olaf Hakonsson riddare ok Herlaug Mattisson . . . . sin jnsigli med mino firir þetta bref.

To Lagrettemænd kundgjöre et Vidnesbyrd af Hustru *Sigrid Sigurdsdatter*, at Hustru *Sigrid Arnsteinsdatter* havde sin Bevidsthed lige til sin Död. (jfr. No. 683 og 758.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 35. Seglene mangle.

756. 30 Septbr. 1448. Mjölnin.

Ollum monnum theim sem thettæ bref sea ædhæ høyra senda Eiriker Alfson oc Estehin Gutthormson q. g. logrettemen ydher kunnikt gerandhe at mit varum j Raumsdalæ a Miolfninnæ manædaghen nest æpther Mikials messo anno domini m°cd xl viij varum mit ther ner a Miolninnæ er hustrw Sigridh Siugurdother lyste thy firir margom dande mannum thet at hon war ner hwstrw Sigrido Ansteinsdothe tha er hon gaf wp sina andh oc ek lagdhe samon henner øghon oc henner hender oc føther thet wiste ek firir gudy sat vera at hon hafde sith vith oc sinæ til sin dødæ dagh som ein dande quinnæ oc er then nokor man ædhæ quinnæ at hennær hafuer annat til lagh tha hafuer han hennær oreth til lakt thet wil ek biuisæ mæd hwar dandhe maan som buur j Rauumsdal oc j allo Rauumsdal fylkiæ. oc til meira sanninde sakar her vm hengium mith fyr nemdher logretthe men okkor inzigle firir thetta bref er scrifuat war degiæ oc are som fyr sigher.

Kong *Christiern* I. tilskriver Kong *Karl* af Sverige, at han vil sende 6 danske Rigsraader til det foreslaaede *Möde i Halmstad* i Mai næste Aar, og opfordrer ham til at hæve Beleiringen af *Gotland*, der tilhörer Danmarks Krone.

Efter Afskr. i Vadstenas Brevbog fol. 307 b, p. kgl. Bibl. i Stockholm (A. 26).

757. 12 Novbr. 1448. Kjöbenhavn.

Magnifico ac potenti domino domino Karulo dei gracia Sweorum regi etc. amico nostro sincero.

Christiernus dei gracia Danorum Slauorum Gothorumque rex comes de Oldemborgh et Delmenharst amicabilj in domino salute premissa. Vithe maghe j ath noghorstund ther epther ath wj som gudh thet forseet haffde waaro keeste och anamadhe for en fulmektogh konung j Danmark aff rikins raadh, oc mena rikins inbyggiara j Danmark, tha komo til oss her Joachem Flemming oc her Anders Hak som rikisens radh aff Danmark for waar tidh haffde til idher sent, och førde oss ena wthscript epther hwilkin j ære begærinde ath haffua eth opidh och beseghilt breff aff oss, hwilkin wthscript j bland annor ærinde ludher vppa ath mødhe och haalda[1] j Halmstadha om sancte Walborgha dagh etc. Tha haffua wj thet swa offwirwæghit medh waart elskeligha radh, som nw nær oss æro, ath wj achte medh gudz hielp ath sende siex waara merkeliga raadh och sendebudh til Halmstadha vppa sancte Walborgha dagh nest komonde, ther tha ath forhandla medh idhert raadh och sendebudh the ærinde som j hiit om scriffuit haffue, och akte wj medh gudz hielp sielffue ath wara ther swa nær j then eghin, ath wj thiit wilia komo j waar eghin persona om behoff gørs, her vppa begæra wj idhert enkedhe antswar medh thetta waart budh hwar epther wj oss rættha maagha. Jtem ær oss til vetonde wordhet ath j haffue idhert folk vppa Gotland och haffue bestallat slot och stadh och gøre skadha vppa landit hulkit land som medh rættho hørir vnder kronen aff Danmarke som oss vnderwisat er. Thy bidhia wj idher ath j kalle idhert folk thæden och gørir oss och kronen engin skadha eller forfang, thy ath wj withe ey oss eller waara thet j noghre maattho haffua forskuldat. Jn Christo valete. Scriptum castro nostro Haffnensi in crastino beati Martini episcopi nostro sub secreto anno domini mcdxlviij°.

(1) Vistnok Skrivfeil for: eth mødhe ath haalda.

Veterlid Bjarnessön kundgjör, at Hustru *Sigrid Arnsteinsdatter* havde modtaget fuld Betaling af *Amund Nikulassön* for Gaarden *Aamot* (jfr. No. 683), og at hun lyste, at hun ei havde andre levende Arvinger end *Amund Jonssön* og *Holte Gunnarssön*. (jfr. No. 756.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 38. Seglene itu.

758. 10 Januar 1449. Vedö.

Allom monnom thetta bref sea ædder høra sender Vetterleedh Biernasson svoren lagretto man q. g. oc sina kunnukt gørande at æk var j Vidhøy j Romsdale thy j hia oc hørdhe æk aa ordh oc saa æk handarbandh therra hustru Sigridho Anstens dottor af enne halfuo en af annare haluo Amunder Nichulasson. kendis tha førnemdh hustru Sigridh at hon hafdhe tha med handom alla tha penninga som førnemder Amunder hafdhe henner skilt oc j koop therra kom firi jordh tha som Amot heiter oc ligger j Nes sokn a Romarike. var oc tha therra senasta sala dagher. Jtem veet æk oc firi gudhj sat vara at hon var tha sv(a) fullelegha j sinom vismonom som hon nakan tiid var j sin besta tima. lyste oc adher nemdh hustru Sigridh at firi gudhi viste hon engan sin rettan æruingia ofuan jordhar vttan Amundh Joonsson oc Holte Gunnarsson. jtem kenness æk Jønis Anundsson lagretto man at æk var laglegha tel krafdher af Amunde Nichulasson at taka prof hans. leedhe tha titnemder Amunder fram ij skilrik vitne er sva heita Joon Vetterleedson oc Herman Adamsson oc sva svoro a book medh fullom eidstaf at theer varo ther j hia oc hørdho ordh fra ordhe som firi segher. oc tel sannynde herom setiom mit okkor insigle firj thetta bref scrifuat var anno dominj m°cd°xl° nono ipso die Skolastice virginis.

To Mænd kundgjöre, at *Aslak Jonssön* pantsatte til *Paal Aamundssön* 3 Öresbol i vestre *Geilestad* i Askeims Sogn (Borgesyssel) for 6 gangende Kjör.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 37. 1 Segl mangler.

759. 15 Juni 1449. Thorp.

Ollom monnom theim ssom thette bref ssea ædher høyra ssendher Gunner Lodhensson oc Amundhe Jonsson logrete men q. g. oc sina kunnikt ghøyrendhe, at myth worum a Torppe, som ligher i Tryxsstadha sokn i ssunnodaghen nesst fore Botolfs woku, anno domini medxl nono, ssaghom oc høyrdhom a at Asslaker Jonsson wædzsæthe Paal Amundzsyni badha medh jaa oc handherbandhe, treigia aura bool jerdher i Gæilastadhom i wesstesstæ gardhenom ssom ligher i Asskeims sokn oc i Frøylandh skipreidho fore sex ghanghandhe kyr, oc sskal Paal Omundsson han ædher hans ærfwingher thesso fyrnempdho treigia aura bolæ fylgia oc hafwa thet swa leinghæ at fyrnempdher Asslaker Jonsson ædher hans barn hafwa thet allher løysst af Palæ æder hans erfwinghom fore fyrnempdhe sex ga(n)ghandhe kyr, jtem

skal oc Paal fyrnempdhdher hafwa oc fylgia fyrnempt treigia aura bool frielsst oc heimholt fyrer hwariwm manne medh ollom theim lutthom oc lunnindhom ssom ther til liggia ædher (leghet) hafwer fra forno oc nygio wtten gardz oc jnnen æpter fyrnempdhom skilordhom oc handherbandhe. Oc til ssanindhe tha heingdhe myt okor jnsigle fore thette bref.

Borgathings Lagmand *Peter Olafssön* henviser en Sag mellem Sira *Eilif Sveinssön* og *Amund Ogmundssön* angaaende Gaarden *Voll* i Ingedals Sogn til Paadömmelse af Officialen og Lagmanden i Oslo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 39. (Vaaben-)Seglet er itu.

760. 1 Juli 1449. Sarpsborg.

Ollum monnum theim som thetta breff sea ædher høyra sændir Pædher Olaffs (son) Borghathings loghman q. g. oc sinæ kwnnikt gerande at anno domini mcdxlnono tysdaghin nest æftir Pædhers voku komo a almenneligbit loghthing firir mek oc alt loghrettet j Sarpsborgh af einne holfuo sire Eliff Sweinsson prebendatus j Oslo, æn af annere holfuo Swenunger Anundzson oc Amunder Ommundzson æftir thy som doms breff ther vm ludde at their varo aller thiit dømder vm øres booll jarder j øffra Welli j Jngædals sokn. nw aff thui at sire Eliff fyrnemder skaut sek til proffs vm thet maall, tha sette ek theim heim til fyrth Woll til retta profs stempno a loghurdaghin nest firir Michials messo nw nest komandhe at leidha sit proff å badha sidhor oc swa in firir officialem oc loghmannen j Oslo the iij syknæ dagha nest æftir Kalixti pape ther nest æptir komande. ok til saninde her vm sette ek mith incigle firir thetta breff som giort war are oc deghi som fyr sæghir.

Lagmand *Gaute Eirikssön* tildömmer *Jösse Peterssön* ½ Markebol i Gaarden *Brenna*, som Gerpens Prestebords Leilænding *Halvard Thorgrimssön* besad, saafremt denne ikke inden næste Martinsmesse skaffer bedre Beviser for sin Ret.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 40. Seglet vedhænger.

761. 18 Septbr. 1449. Skien.

Ollum monnum som thetta bref se ædher høyræ sendir Gowte Erikson logman j Skidhosyslo q. g. ok sinæ kunnikt gørande at komo a stemfno j Herrens gardh j Skido mydwiko daghen ok thorsdaghen nest eftir krosmesso vm hausten anno domini m°cd°xl nono, af eynne halfuo Jusse Peterson quadde ok krafde Haluardh Torgrimson eftir thy

som their waro tha loghlighe forekompner vm half mark boll j Brenno, ok tedde ther tha biscop Østeins bref eftir thy som thet sielft ludher fore sik. en førde Haluardh sagde at sire Andres a Gerpine hafde bygt honom ok landzskyldh vpboret, oc tedde hans bref ther vm at han stodh honom til swa mykit som prestbordhit a Gerpine atte ther vtj, skaut ek thet tha til biscopens registræ. kom ther tha a thorsdaghen profast Reidher a Soleym mæd registro ok kungiorde tha jarder som prestbordhit eigher at følgie, fandz ther tha ey meyræ j Brenno en markæ boll som gifuit hafde Eriker bryty. ther eftir krafde førder Jusse Petersom mik doms (a) thet mall. Nw saker thes at thetta mall hafuer nw iij reysor waret a stemfno fore mik ok ey fandz nw ythermeiræ skiel a prestbordzsens wegnæ en førmeiræ, thy dømde ek førnempd biscop Østeins breff ok hans byte som han giorde vm førnempt ɉ mark boll j Brenno gilt ok stadhugt blifuæ, ther til at annet proff ok skiel sannare findz a thy male, ok skal thet wara røynt jnnen adhræ Marteins messo en nw nest komande ellighis blifue ther jardh som sagdh ær. ok til sanninde her vm sæther ek myt jncigle fore thettæ bref som giort war j Skidho deghi ok are som førseghir.

Kong *Karl Knutssön* tager (ved sin Kroning) *Nidaros Domkirke*, dets Prælater, Gods og Tjenere i kongeligt Værn, og stadfæster alle ældre *Privilegier* for samme.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 2. No. 9 b. Seglet itu. (Trykt i N. M. Petersens Sproghistorie II. 292—293.)

762. 24 Novbr. 1449. Nidaros.

Karll medh gudz nadh Noregs Swerighis oc Gota konunger sænder lærdom monnom ollom oc lendom bondom oc butægnum værandum oc viderkomandum ollom gudz vinum oc sinom theim som thetta breff sea eller høyra quædiu gudz oc sina. Veer viliom ath ther vitir ath forer gudz ælsko skuld oc wyrding hins helga Olafs konungs oc heilagrar kirkio haffuum veer tekit vara hina kæra oc besynderlighe winæ canikana korsbrøder i Nidaross. alla oc hwan ein aff theim for segh communs gard theira oc alla adra garda eer their eigha eder ein hwar aff theim hues theira oc hærbergi eignir theira allar eer til communs theira liggia oc proffuendena kirkiur capellor tiunder lanskylder Olafstolla oc allar adrar jntækiur eer konungar erkibiskupar eder adrer men haffua loghlega gefuit theim mylnor skoga vatn oc veidestoder oc skip oc alt annat godz theira thet som their eiga eder eighande wærda j lande oc lausom øyre hwart som thet eer minni luther eder

meire sweina theira alla oc tiænista folk oc allan theira varnadh j gudz hegnad oc j wart wald oc konunglegt traust oc forswar til allra rættra mala. Forbiudom veer hwrium manne fulkomlegæ theim eder theira varnadhe ath mistyrma eder veita theim nokorar agongor meder ofriki eder offkappi sueinom theira vmbodzmonnom eder godze. Stadfestom veer oc vbrigdelige med thesso varo breffue oll thau varnadebreff rættebøter priuilegia oc friiheiter som varer forfædere konungar j Norighe haffua laglegha geffuit theim seer till verndar. proffuentor ther oc allar som men geffua theim loglega skolu theim frialsar vara. Nw their men som a tha ganga med offrike eder offkappi vmfram logh oc ræt-tende j hwerri steth eder tigund som hwar eer oc mistyrmir theim. sweinom theira eder vmbodzmonnom eder nokoro thii godze som fyr seigir oc their eiga. tækir talmar eder hindrar forer theim. landskylder eder adrar jntekiur theira hwort som thet høyrer helder till einum aff theim eder ollom jamsaman. oc vanwyrder j thii fyrst gudh alzwaldande oc hiin helga Olaff konung oc tha wart breff oc incigli eer veer haffua geffuit theim. tha skulu their sæta aff oss reidhe oc ræfsingom ræth som their haffde rænth eder mistyrmt sialffra vare godze. oc en tho offuan aa sware fullo breffuobrote. en hinir som till theira giora wæll oc vinottesamlega wyrdande j thii breff wart oc bodscap skolu odlazt aff oss ast oc vinatto med sannom godvilia. Thet biodhom veer oc ollom oc einkanliga syslemonnom varom ollom logmonnom oc hand-gegnom monnom varom ath styrkia theim eff nokor dirffuizt thes mothe thesso varo breffue oc bodscap agongor ath veita mistyrmir sweinom theira eder vmbodzmonnom ath ther styrker tha oc theira vmbodzmen bedhe vm logligar skuldehemtingar theira oc vm adra luthi med hwad manne som their eigha thet ath skipta. thii allo frammare til allra rættra mala ath their haffua thetta vart varnabreff. en eff syslomen varer eder adrer vmbodzmen firenemazt ath giora theim ræth eptir laghom vm tha luthi som theim vardar styrkia tha oc vernda som ranglega vilia a theim ganga tha skulu their vissa von eiga ath wii faom theim j hender var leen eer frammare vilia fylgia varom breffuom oc bodscap. Thes till meire sannindh oc bewising soe latha wii hengia wart jncigli fore thetta breff som scriffuadezt i Nideross anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo nono crastino beati Clementis pape et martiris gloriosi.

Bagpaa: Litteræ protectoriæ regis Karoli.

Biskop *Jon* af Oslo tildömmer *Mariæ Kirke* i *Tunsberg* en Tomt m. v. sammesteds, som för havde ligget til *Bolts* Gaard, da *Henrik Densere* ingen Beviser havde for sin Ret til samme.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kjöbenhavn. Seglet helt.

763. 30 Marts 1450. Teigar.

Ollum monnum þæim som þettæ bref sea æder høyra sender Jones med gudz nadh biscop j Oslo quediu g. oc waræ andalighæ blætzsan kunniktgerande at a manadaghen nest efter palmsunno dagh anno domini mcdl° kom fore oss oc andræ fleræ godhæ men badhæ klerkæ oc leikmen j garde warom Teighiær siræ Hannes Jennesson prester at Marie kirkio j Tunsbærghe oc tedhe han oss skælriik witne at thet war hans retter stemfno dagher som han hafde thiit lakt med Henric densære med ja oc handerþande vnder ein ændelighen doom vm tompt stekar hws rosta budh oc brwn som fordom laa til Boltz gardh oc tilhører Marie kirkio j Tunsbærgh som bref waræ forfædher biscopa j Oslo ther vm wattæ oc vlogligha er frakommet som siræ Hannes førnembder fore oss kærde oc wel bewislikt er. kuadde þa optnembder siræ Hannes Henric densære førnembd med sit prof oc skiæl som han ther fore hafdæ, kom han ther huarkit med proff æder skiæl som han skulde ther endelighæ teet hafua, kuadde þa oc krafde optnembder siræ Hannes oss at sighia sik rett ther vm, war thet þa war domer med þeira godha manna samtykt som tha hia oss waræ at Marie kirkiæ førnembd skal friælslighæ fylghiæ oc eigha optnembd tompt hws oc brwn frij oc fræls fore hworium manne til æuerdelighæ æigho oc altz afrædes. Oc forbiudha wij huorium manne vnder bantz pino optnembd tompt hws oc brwn j noghræ mattæ hindræ eller talmæ moot heilaghre kirkio friidh oc ræt, oc sætiom wy optnembd Henrike oc hans heimoltz man vj dagha dagh at hafua bliffuit j waræ minne oc kirkiunne samtykt swa framt at the vilia ey mistæ heilakt æmbette lifuandis oc dødhæ. Till sannindæ hær vm settom wy wart signetum fore þettæ bref som giort war aar dagh oc stadh som før seighir.

Bagpaa med yngre Haand: Breff om Stinsgard som presten sitter vti ligger i Vorfru kir.

Stein Haakonssön Bolt pantsætter til Hr. *Hartvik Krumedike* og hans (anden) Hustru Fru *Katrine Andersdatter (Hack)* Gaarden övre *Heggen* i Röken for 48 Gylden.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv; meget hullet. Seglene mangle.

764. 24 April [1450.][1] Akershus.

Thes kennes jegh Steen Hak[onsson B]olt, med thessa myno opnæ nærwarændhes breff, at jegh haffuer panth sæth velburnom manne

herra Hartik Krummedik riddere oc hoffwedzman vpa Akershus ok hans hustrw frw Katrin Anders dotter myn øffzthæ gardh j Hæggenæ som liggher j Røkæne sokn medh allum lutum oc lundom som ther til liggher oc lighet haffuer fraan forno oc nyo vtlan gardz oc jnnan fore viij gyllena oc xl j swa dana matto at fyrnempder herra H[art]wik skal frelzlighæ følgiæ fyrnempden gardh oc landskyldh vp aff [takæ til swa] lenge han haffuer sinæ hoffwdh pæninge jghen oc jnte aff ath slaa [aff landsky]ldhen j hoffwdh pæninge. som gudh forbiwde ath mik forstak-[kith wær]dhæ før æn thennæ myn reth giordhæ skuld bitalet vordhe tha . . . . der jegh mynnæ rettæ ærffwingæ at bitala thenna myna ræth [giordhæ sk]uldh om garden feller j ødha skal oc fornempder herra Hartik oc hans hustrv frw Katrin oc theres rætta ærffwinge følgia frelslige førden . . . . . . landskyld vp [at ber]a som før scriffuet staar, oc jnthe aff at slaa . . . . . dh pæninge. Till [meræ] vissæ oc vitnisbørdh tha bides jegh tessa . . . . hætæ her Gaute Kane ridder och . . . . war vpa Akershus sancte Georgii [dagh . . . . so]m før seghir.

Bagpaa med sildigere Haand: Sten Boltz panta breff [i] Heggæne.

(1) Da Aarstallet er borte, kan dette Brevs Alder ei nöiagtigere bestemmes, end ved at henföres til Aarhundredets Midte. Det kan ei være ældre end 1446—1447, da Krumedike ægtede Katrine Andersdatter (Hack.)

Et Forslag fra de *svenske Sendebud* ved *Mödet i Halmstad,* om at alle Tvistigheder mellem Kongerne *Christiern* og *Karl* og disses Undersaatter skulle endeligen afgjöres af 6 eller 8 af de bedste Mænd fra hvert af Rigerne.

Efter en nyere Afskrift (v. 1500) i Vadstena Brevbog fol. 322 b.—323 b. p. kgl. Bibl. i Stockholm. (A. 26.)

765. udat. [Mai 1450.] Halmstad.

Wærdogaste ok wærdogæ fædhra j gudh hærrær ærchibiscop biscopa ok wælborne riddara som hær nw vppa thet møte j Halmstada aff k(onung) C(ristiærns) wægna samansoldada[1] æra. Æpther thy som war atskilnat war nw j logherdagx for myddagh thet wi sculde bætænkia owerwagha ok j scriffter giffwa ok j sa ati tess liges gøra wilde hwrw lunde then owilie ok stor forderfflig skade som mellen thema rike longliga warit haffwer kunde beqwæmligasth ok bæsth aflæggias. ok ath hwar æn baadhe rike ok fatige andelike ok wærtzlike vdi hwad stadga the hæltz skikkade æra æller wara kwnna matte widherfares ok ske æro ok ræth eller mynne om all tiltall ok skyllinger hwat hwar haffwer moth then annen met rætta til at segia matte afflæggias. Tha

kæra wærduge hærrar ok wener æpther the sin ok samweth som gud haffwer oss wnth oppa thet ath gud ok hwar man kan ok maa merkia ath wij paa wa(r) naduge herres k(onung) K(arls) ok hans nades rike wægna ey annadh begærande æra æn alth thet som kan dragha til æro ok ræth friidh ændrægth ok kærlikhet. Tycker oss bæsth ok bestandeligest wara thet wi kwnna her nw eens wordha om vj eller viij aff hwarth rike flere æller fiærre epther idher gudtyckio aff the rætwisasthæ ærlegesthæ ok bæsthe gode men j riken andelike ok wertzlike the som matte til samankoma pa æn belæglig tid ok stad ath the sama skula haffwa xiiij samfælla daga fræsth ath forhantla ok afflæggia all then twædrægt ok owilia som the kwnna meth mynne ok wenscap afflæggia. Ok hwat som the ekke kunde afftala meth mynne oc wenscap jnnan forne xiiij dagha, tha the forrørde som ther til næmpnas haffwa fulla magt all ærende meth en ræ(t)wisan dom ok ræth ath atskilia j swa maatta som her æpter scriffwat star. Swa ath the sculw alle rætwiseliga rede sik til meth fasto ok anner godgerninga. biscopa scola alle siælwe sigia messo ok alle the lekmen som ther til næ(m)pde warda scula alle berætta sik met thet helga sacrament ok scule sidan alle bade biscopa ok lekmen ok hwar serdelis swergia som her æpterscriffwat star. Jak bidher mik swa gudh til hiælp oc thet hælga sacrament, som jak haffwer nw annamath till mik thet kome mik swa sannelika till hiælp bade nw j myn ytherste tiid oc æwinneliga som jak wil ok scal rætwiseliga æpther mith ytersta samwet vden all wild ey hæller for myn herra k(onung) K(arls) scull æn for k(onung) C(ristiærns) skull ey heller for Sweriges æn for Norges heller Danmerks scull ey heller for Danmarks heller for Sweriges eller Norges scull, heller nagon thera forne herra vndhersata heller noghra thenna rike inbyggiare wild æller wenscap, hat æller owilie sculd døme æller for ræth affsigia annat æn thet som jak weth gud ræth wara, som jak wil ok scal antswara for gudz strangha dom pa then ythersta doms dagh, swa sanneliga hiælpe mik thet wærduge sacrament jomfru Maria all gudz hælgon. Nær thet alt swa giort ær som forscriffwit star tha sculu alle thenne forde strax pa then sama dag gaa jn j clostriid ther j byn oc skwle aldrigh kome ther vth, før en the haffwa met reetta atskilt all the ærende som hwar en bade konungene klerkerij ridderskapit køpstadzmen almogen eller j hwat stath the skikkade æra eller wara kwnna j thennæ forna rike haffwa hwar annen met ræth till at sigia thet ware sik om rike landh sloth stæder æra liiff gotz eller pæningæ vppa the sama edhe som the till førenda ther om giorth haffwa ok huilkit ærende som gaa vppa liiff eller anner ærende som biscopa

mage ekke sithia dom øffwer. tha mage the wæl ganga ther fraa oc alle the andre tillnæmpde som lekmen æra mage ok skula all ligawæl haffwa fulla makt meth rætta at doma ther om hwat som lekmen pa rørir. Komer ther nogher sak som klerkerij pa rørir. tha skula biscopa tessliges fulla macht haffwa thet at rætta. Ok vppa thenne forna article tycker os raadh ok nyttelikit wara ath her gaa nw stragx pa en wærdelik friidh ok kerlig bebindning mellen all thennæ forne riken swa ath hwarth ware thet anneth fulmectugth till æro ok ræth ok bestandilse epther sina magth till sin ræth. Oc nær the gode men her næsth till samen kome pa thet forrørda møthe som forscriffuit star. tha skula konungene meth thenne forde wærduge fædra biscopa ok gode men ok tess liges meth andre flere biscopa prelater riddare ok gode men som tha thiith komande warda gøra ok stadfæstha en kerlig forbindningh epter thy som them tycker nyttugesth ok bestandugesth at wara. Ok skulu the sloth som ære Calmarna Borkholm oc Ælzwezborg meth all thera landh stadher ok læn nw strax frij ok ombewareth koma till Sweriges krono jgen som the tiilføren af aller waritt haffwa. Ok scule nw strax alle gode men hwar the heltz boo j thenne riken nyutha ok behalla all then gotz ok ægodela hwar ok j huilkit rike the hæltz liggia kwnna. Maa ok skula hwar fara frij ok felige meth there køpslagen oc all anner there rætfærduge ærende . . . .

(¹) Med samtidig Haand er over dette Ord tilskrevet: sampnade.

Beinkt Olafssön sælger til *Sigurd Olafssön* to Lodder i sin Gaard *Soleim* i Hegrens Sogn, Stjördals-Fylke, og modtager derfor Betaling.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16. No. 6. Seglene vedhænge.

766. 5 August 1450. Throndhjem.

Ollom monnom theim som thetta breff see eller høyra sender Beinth Olaffson q. g. och sine kwnnucth gerande med thesse mine opne breffue ath iach haffuer salth biskedhelighom manne Sigurdh Oleiffson twa luthi j iordh mine som Soleim heither ok ligger j Stiordals fylke j Hegrene sokn fore vj alne varukledhe ok bygth fore ein halffuan øyre med allom theim lutom ok lunnindom som till ligger och leigidh haffuer fraa foruo och nye vttan gardz ok innan med vatnom ok weidhestodhom eingo vndan takne frelse ok heimoll fore hwarie manne vndan mik och mine ærwinge och wnder fornemde Sigurde och hans ærwinge till æwerdelighe ægnar och alss affredhis. kennes iach och fornemde Beinth ath iach haffuer vpboredh heilan peningh ok halffuan och alle the ther j millom som j kaup warth kom saa ath mik

wel ath nøyger. Thi giffuer iach honum ok hans ærwingiom qwith och frij och alstingis akerelausan fore fornemdh køp oc bitalingh. Tiill yttermer vissan ok sanninde her wm beidis iach biskedligh mens jnsigle med mine som saa heithe Østein Reidulffson Niels Torfinson ok Pedher Jonsson fore thetta breff som giorth ær j Trondeim anno domini med quingentesimo midvikudagen nesth æpther sancte Olaffs dagh sidher.

Bagpaa: Køpe breff paa Solem ødegaard ligger j Stiørdalen.

Lagmand *Johan Niklissön* pantsætter til *Nidaros Domkirke* sine Gaarde *Stein* i Medaldal og *Dundal* i Orkedal for 12 svære engelske Nobeler, og skal Domkirken oppebære hele Landskylden derfor i Sjælegave, indtil Laanet er betalt.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16 No. 5. 1 og 2 Segl tilbage.

767. 14 August 1450. Nidaros.

Thet kennis jak Joan Nilisson laghman j Trondem ok fulleliga tilstar med thetta mit nerwarande opna breff at jak haffuir sat til panth myna jordher som swa hetha Steen j Medeldal ok Dundal j Orkadal med mynne hustru radhe ok samtikt ok flere myna erwingia helga Nidross domkirkio for xij englisca swara nobla, ok haffuer jak fornemde Joan vnth ok giffwit swa mikin lanzskildh som the rentha, som er iiij span j hwario are helga Nidross domkirkio henne til bigningh for mik ok myna foreldre syæl, swa lenge at jak fornemde Joan j geen løser fornemde iorder eller myne erwingia aa myna wegna. Thetta wil jak fulkomliga haffwa ok haldha. Til sannindh her om ok mera beuisningh tha bedhis jak beskedeliga manna incigle som swa heta Ewindh Gulbranzson ok Steen Halwardson radmen j Trondem med myno at hengia for thetta breff. scriptum Nidrosie anno etc. l°. wigilia assumpcionis beate Marie virginis.

Bagpaa: Køpe breff paa Stene och Dvndal som ligger ad prebendam sancti Blasii j Orke daalen.

Marcellus, Biskop af Skalholt, Archipostulatus til Nidaros og pavelig General-Collector, kvitterer Magister *Olaf Throndssön,* Kannik i Nidaros, for 70 Gylden i *Peterspenge.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16 No. 7. Seglet itu.

768. 11 Septbr. 1450. Bergen.

Marcellus dei gracia episcopus Schalotensis sancte Nydrosiensis ecclesie metropolitane postulatus per Norwegie Dacie et Swecie regna fructuum prouentuum et reddituum camere apostolice et denarii sancti Petri collector generalis per sedem apostolicam specialiter deputatus. vniuersis et singulis presentes literas inspecturis jntimamus notumfacimus et recognoscimus qualiter nomine dicte camere recepimus a discreto viro domino magistro Olauo Tronderi canonico ecclesie Nydrosiensis septuaginta florenos Arremenenses videlicet quatuordecim nobilianos aureos racione denarii sancti Petri super quibus eundem dominum Olauum uel illos quorum interest nomine camere prefate quittamus et liberum facimus per presentes. jn quorum fidem et testimonium presentes litteras fieri fecimus et per notarium nostrum infrascriptum subscribi sigillique nostri rotundi appensione communiri. Datum in Berghen anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo jndiccione terciadecima die vero vndecima mensis Septembris pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Nicolai diuina prouidencia pape quinti anno quarto.

In plica: Daniel Kepken secretarius.

Thrond Pederssön mageskifter til sin Broder *Thorolf* 11 Öresbol i Gaarden *Kraakevaal* i Henin Sogn mod ligesaameget i *Budenes* i Heimnes Sogn (Romerike).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91. No. 41. Seglene mangle.

769. 6 Oktbr. 1450. Ask.

Ollom monnom them sæm thetta bref se æder høyra sender Thronder Pædersson sworen loghrettes man a Romerikj q. g. oc sinæ kunnictgerande at jech hauer giort jærdeskipte medh Thorolfue Pædersyni brodhor minom medh samthykkio Thora Bærdorsdotor kono minnæ swa, at Thorolfuer førnemder skal æigha ollufua (øyris) bool jærder j Krakawaal j væstregarden sæm ligger j Heinenesokn j Sudhlææm a Romerikj oc ær thet beggiæs waars brødre ret odhall, fra mich oc minom ærwingiom oc till Thoralf førnemden oc hans ærwingiom medh ollum lutum oc lunnindom sæm til førda jord ligger oc leghet hauer fra forno oc nyo vttæn gardz oc innæn, frialst oc heimalt fore hworiom manne til æwerdelige æigho oc alz afrædhes, oc jæch skal igen hafua oc frialsligha eigha øllufua øyris bool jærder j Budhenes j væstregarden j nørdre tumptenne sæm ligger a Høyland j Hei(m)nes

sokn. oc til sanninde her vm sættæ thæssæ dandemæn Audhon Ericsson oc Arne Ericsson sworne loghrettesmæn a Romerikj siin jncighla medh mino fore thetta bref sæm giort war a Aske tisdaghen nest epter Michialsmesso anno domini med quinquagesimo.

Bagpaa med senere Haand: Breff om elluffua boll iardhar i Krakawal i Henene sokn i Sudlem a Raumarike som her Pedher Thoresson canick at Mariokirkio gaff til communet ibidem pro anniuersario.

To Lagrettesmænd kundgjöre, at *Arngerd Arnesdatter* solgt til *Sigurd Aasulfssön*, Vicarius paa Haug, 1 Öresbol i söndre *Haabolsstad* i Haugs Sogn paa Eker. (jfr. No. 776.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene mangle.

770. 9 Mai 1451. Haug.

Ollum monnum þeim sem þetta bref seia ædher høyra senda Reidhar Koolbiornson oc Þronder Gudleikson loghrettes men a Eikium q. g. oc sina kunniktgørande at mit vorum j prestgardenum a Haughe er ligger (a) Eikium vm sunnudaghen nest firir Haluardhz messo anno domini m°cd° quinquagesimo primo saghom oc høyrdom a at þaugh heldo hondum saman af einne halfuo siri Sighurder Asulfson vicarius a Haughe. en af annare halfuo Angerda Arne dotter med þy skilorde at Angerda fyrnemd veitte vidhergongu sina at hun hafde sælt adhernemdum siri Sighurde øyris bool iardar j Hobolstadha j sydhre gardenum er ligger j Haugh sokn a Eikiom med lutum oc lunindum sem til ligger oc leghet haffuer fra forno oc nyghio vtlan gardhz oc innan frialst oc heimholt firir hwarium manne. kendidhz en adhernemdh Angerda i sama handerbande at hun hafde vpboridh af fyrnemdum siri Sighurde fyrsta pening oc øfsta oc alla þer j mellom æftir þy sem i kaup þeira kom. Framdeilis høyrdom mit ok at optnemder siri Sighurder spurde tiitnemda Angerda vm hon hafde høyrth af Þuridho oc Aaso dotter henne sem foordom budho a mædhal Aakre vm þæær hafdo sætt oc vnt siri Sighurde øyris bool j fyrnemda iord Hobulstadha som þeim hafde fallith j arfskipte ok þær saghde hon Angerda iaa till, at adhernemdir mædhgor Þuridh oc Aasa swa giort hafdo. Til saninda her vm sættom mit okkor insighle firir þetta bref er giort var dæghi oc are sem fyr sæghir.

Tre Lagrettemænd i Hörda-Fylke afhöre *Björn Aastessöns* edelige Forklaring om hans Forfædre, Söskén og Afkom, samt om at han i sin Skoletid kun en Gang var hjemme.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 2. 2det Segl mangler.

771. 15 Mai 1451. Vinje.

Ollom monnom þeim sæm þetta breff sea ædher høyra sænda Styrkaar Styrkaarsson Jon Jonsson oc Jfuar Þorgiulsson logretto men j Hordho fylki q. g. oc sinæ kunnightgørande, at Biorn Aastesson vidergek oc kendistzt firir oss oc fleirom godhom monnom at Gunnar aa Voluþweit var fader Aste en Aaste var son Gunnars fyrnempdher, Biorn var son Aaste en Margretta var dootter Biorns adhernempder, Elin Gunnars dootter oc Aste waro syskine. en Liif dootter Elin. oc Elin þratnempdh hafde vmboodh Biorns Astesson oc ifuirsion ifuir hans peninghæ, oc var Biorn omaghe, þa sem han var till skola æder namps setter. Oc kom han eygi heim sidhan till vmskygningar sins fears æder peningha vttan eyno sinne. swa badh han sigh gudh hialpa oc heilagher men. at þetta see sath, sem nw er firir greint æder sakth j þesso breffue. ok kendistzt ok Biorn adernempder at Margrettæ var skilgetin dootter hans till arfs, oc als rettar. Till sanynda her vm settom mith okkor jnscigle firir þetta breff er giort var a Viniom jpso die sancti Haluardi martiris anno domini m°cd°l primo.

Eilif Ormssön sælger til *Herleik Thoressön* sin Andel i Ödegaarden *Lidestein* i Haugs Sogn paa Eker.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selsk. Saml. i Kbhvn. Begge Segl vedhænge.

772. 29 Juli 1451. [Eker.]

Thes kiennes jech Elef Ormson med thette myt opit bref thet iech hafuer sælt och afhent Hærlæike Þoresson min andel j æn ødogarth eytter Hliidestein som ligher j Liarbo fiærdinght och j Hougs sochn a Eikiom och æige . . gahr j grindin och neder j Sandbech och sitan almindin vegn syder j Faungbech och up med becken hæst och øfst j Hliidsteine . . . . æn fra mich och myno ærviinge och til forde Hærleik och hans ærfiinge och æfthr komande til æuerdelich oghu och alles afrades med luthum och lonundom som til forde Hliidastain liggæ oc legit hafer fra fornæ och nyæ vtan gardz och jnnæ som i kop kom til sandinga och yttar mer stadfesto tha settar Halvord Ormson sit inciglæ med mino insciglæ for thetta bref som gjortt var a sancte Olas dagh anno domini m°cdl primo.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Halvard Björnssön* solgte til *Halvard Vegeirssön* Gaarden *Grjotrud* i Flesbergs Sogn i Numedalen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 3. Seglene vedhænge.

773. uvis Dag 1451. Gresvik.

Ollum mannom þhem som þhetta bref se heller høra helsvm mer Þoraller Kætilsson ok Haraller Solæsson lograetes men q. g. ok sina kunnikt gørande ath mer varwm j Greswikh loggerdagen nest eptir kyrmesdaghen j Helmeym sonk anno domini m°cd°li° hørdom ok sagom aa handarband þærar af eno halvo Halvarder Wegersson en af andre halvo Halwarder Byonsson med þy skilorde ath aternemder Halvarder Byornsson selde førnemdom Halvarde aalt Griotrwdh som liger j Flesbergh sokn frælst ok hemolt fore hvarrivm manne med fiskiæ ok fygle ok allum veydestadum fore hvarium manne vtan gaardz ok innan ok allvnges akæres løost, med ja kwede Sigridæ Gwdbrands dottor eygen kono hans. kændes ok þa aternemder Halvarder ok Sigridh badin hioon ath þau hafde wpborith firstæ peningh ok øpsta ok allæ þhe þær j mellvm som i kavp þera koom. þil mera vissæ ok sannindh þaa hengivm mer var jnsigle fore þhettæ bref eer gyorth var aa deghi ok aare som førre sigger.

Bagpaa med anden Haand: Jtem breff om alt Griotrudh som liggher j Flesbergh kirkiu sokn j Namædall, ok Halvardh Vegeirsson gaff til Mariu alters i nørdræ væynggenum i Marie kirkæ j Oslo.

Tre Mænd kundgjöre, at *Paal Amundssön* gav *Otte Aslakssön* 3 Öresbol i Gaarden vestre *Geilestad* i Askeims Sogn, som Ottes Fader havde pantsat.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 4. 3die Segl mangler.

774. 12 Marts 1452. Krosböl.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra senda Torkel Jonsson oc Aslak Aslackxsson oc Aslak Botolfsson q. g. oc sina kunnicht gorande ath aarom eftir gudz byrd m°cdl secundo ipso die sancti Gregorij warom wy a Krosbøle som ligger j Jgnebacka sokn oc hørdom oppa ath Paal Amundzsson kendis firir oss ath han hafde gefuit Otte Aslacxssyni treggia aura bool jerdar j Geilestadha i vestra gardenom som ligger j Askeimssokn j Borghasyslo huilkit iij aura bool som Aslak Jonsson fornemftz Ottes fadher fyrnemfdom Paal hafde til pant satt firir vj kyyr frælst oc heimolt firir huariom manne med lutum oc lunnindom som þer til ligger oc læghit hafuer fran forno oc nyo vten gardz oc jnnan med alt afrædhis. oc til sanenda her vm hengia

wy waar jncigle firir þetta bref er scrifuat stadh aar oc dæghi som fyr sæghir.

Haakon Pederssön, Hr. *Hartvik Krumedikes* Foged i Skiens-Syssel, kvitterer *Gunnar* paa *Grevin* for Böder i Anledning af hans Del i *(Halvard) Graatops* Opløb og den Vold, som da tilföiedes Hustru *Sigrid* paa Brunla. (jfr. II. No. 737.)

Efter Orig. p. Papir i Throndhj. Vidensk.-Selsk. Samling. Seglet mangler.

775. 17 Marts 1452. Skien.

Ollum monnum theim sem thetta bref sia ædher høira sændher Hakon Pedherson her Hartwiks foghethe offuer Skydho syslo q. g. ok sina kunnikt gørande medh thesso mino wpno brefue at thenne brefwisare Gunnar a Græfwine j Sylagiordz sokn hafuer giorth j nøghie medh mik wppa myns herra wægna her Hartwiks Krwmedike fore thet rof ok skadha som han giordhe j Brynlagh j Gratops medhfylghie ok swa annars stadz ther som myn herra ok hans wærmodher hustru Sigrydh skadha fengo j thet samma Gratops wthløpp. Thy gifuer jak honum ok hans ærfwingia quitan, ok lydughan, ok allyngis akæro lausan badhe fore myn herra her Hartwik ok hans arfwinghia fore thet fornempde rof ok Gratops wthlopp. Til sanninde wm fornempda quittentz hænger iak mith jnsigle fore thet bref som giorth war j Skydho fredaghen nesth fore mydfasto synedaghen anno domini med q(u)inquagesimo secu(n)do.

To Mænd kundgjöre, at *Aslak Lodenssön* for Presten *Sigurd Aasulfssön* stadfæstede sin Moders og Mormoders Salg af 1 Öresbol i Gaarden *Haabolstad* paa Eker. (jfr. No. 770.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

776. 1 Mai 1452. Haug.

Ollum monnum þeim sem þetta bref seia ædher høyra senda Germwnder Olafson oc Reidhar Koolbiornson loghrettis men a Eikiom q. g. oc sina kunniktgørande at mit vorom i prestgardenum a Haughe vm Philippi oc Jacobi dagh saghom oc høyrdom a at þeir heldo hondum saman af eine halfuo siri Sighurder Asulfson vicarius a Haughe en af annare halfuo Aslaker Lodensson med þy skilorde at Aslaker fyrnemder samþykte med ia oc handerbande þaa sama skipan sem modher hans, oc modhor modher hans skipat hafdo vm eit øyris bol iord j Hopulstadhum i sydhre gardenum sem ligger j Haugh sokn

a Eikiom sem siri Sighurder hafde fengit af fyrnemdum mædhgum Þuridhe oc Aaso. til saninda her vm sættom mit okkor jnsighle firir þetta bref er gort var anno domini m°cdl secundo.

Kong *Christiern I* tager *Amsterdams* Borgere og Söfarende i kongeligt Værn til Lands og Vands, og paalægger alle sine Embedsmænd og Undersaatter at beskytte dem.

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i Nikolai-Kirke. Kongens Segl vedhænger helt.

777. 1 Septbr. 1452. [Kjöbenhavn.]

Wij Cristiern van godes gnaden to Dennemarcken Noruegen der Wende vnde Ghotten koningk etc. greue to Oldemborg vnde Delmenhorst bekennen vnde betugen openbare mit dessem vnseme openen breue vor alszwemm dat wij van sunderger gunst vnde gnade vnde ok vmme menneger vrundschopp vnde woldaet willn alze vns vnse leuen frunde de van Amsterdamme vaken bewiset hebben. So hebbe wij den ghemeinen koeppman schippere vnde varenden man van Amsterdamme vorgeschr. mit erer haue schepen vnde guderen to watere vnde des ghelicks to lande jn vnze vorbidde vnde bescherminge genomen, alze vnze dagelicks denere touordegedingende to rechte, vnuortegen vnserer tolnen vnde rechticheide jn vnsen riken. Wor vmme bidde wij alle heren forsten vnde stede vnde enen ieweliken dar de van Amsterdamme vnde de ere mochten to neigen de nergenn an to hinderende edder hinderen laten sunder en vnde den eren dat beste tokeren vmme vnsen willen dat wille wij vmeynen jsliken nach gebore gerne vorschulden. Vnde vorbeden allen unsen amptluden vogheden vnde vndersaten jn vnsen riken alszwore beseten, vnsen houetluden vnde deneren in der see, vnde ghemeinliken allen den ghennen dede vmme vnsen willen doen vnde laten willen vn̄de schullen sodane vnse gunst vnde gnade an den vorgescreuenen van Amsterdamme nicht to vorwerkende edder to uorbrekende vnder vnsen hulden. Desses to openbarer zekerheit vnde merer bekantnisse so hebbe wij vnse secrett witliken an dessen breff heten hanghen. de gegeuen vnde screuen is na Cristi vnses heren gebord dusent veerhundert daer na in deme twevndeuefftigesten iare an dem hilgen dage sancti Egidij abbatis.

Kong *Christiern I* giver Indbyggerne af *Amsterdam,* som ville besöge hans Riger, frit Leide til anderledes paabydes, samt fornyer de Privilegier, som af Konger i Danmark og Norge ere dem givne.

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i Nikolai-Kirke. Kongens Segl vedhænger helt.

778. 7 Septbr. 1452. Kjöbenhavn.

Wij Cristiern van godes gnaden to Dennemarcken Norwegen der Wende vnde Gotten koningh etc. greue to Oldemborg vnde Delmenhorst don witlick allen den ghennen de dessen vnsen breff seen edder horen lezen dat wij van sunderger gunst vnde gnade wegen hebben geleidet vnde veliget leiden vnde veligen in crafft desses breues alle de inwonere vnde koplude der stad Aemsterdamme jn Hollant dede vnse rike vnde lande zoken willen so dat se vrig vnde velich mit eren schepen vnde guderen jn vnsen riken to vnde aff vnde doer vngehindert towatere vnde to lande komen vnde erern kopenschopp redeliken alze frome lude bruken mogen, toln vnde anderer vnserer rechticheide vnuorsumet. Vnde desse vorbenompden velicheid vnde gheleide hebben wij den ergenanten jnwoneren vnde kopluden van Aemsterdamme gnedichliken gegont vppe vnse wedderropen, vnde wenn wij dat wedderropen wolden so scholen wij en dat eyn halff iaer touornn openbaren vnde witlik doen laten. Vortmer bekennen wij in dessem suluen breue, dat wij vmme getruwes denstes willen alsze vns vnde vnsenn riken de vorgnen van Aemsterdamme bewiset hebben vnde intokomenden truweliken bewisen scholen. so hebbe wij geconfirmeret vnde bestediget confirmeren vnde bestedigen in crafft desses breues alle priuilegia vnde hantuestinge alze de vorbenompden van Aemsterdamme hebben van vnsen voruarnen koningen to Denmarcken vnde Norwegen, der to genetende vnde to brukende so de openen breue dar vpp gegeuen vthwisen. jd en were den dat se sick tegen vns, vnsen nakomelingen edder vnsen riken sundergen verbrecken. Jn testimonium premissorum secretum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum castro nostro Haffnensi anno domini millesimo quadringentesimoquinquagesimo secundo jn profesto sancte Marie virginis natiuitatis.

Bagpaa med yngre Haand: Gelegde ende confirmaci des coninx van Denemercken etc.

Hr. *Sigurd Jonssön,* Norges Riges Hövedsmand i Kong *Christierns* Fravær, sælger paa Kongedömmets Vegne til *Dyre Björnssön* 9 Öresbol i Gaarden *Linthveit* i Elftelöds Sogn, Sandshverv.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglet vedhænger itu.

779. 11 Decbr. 1452. Tunsbergshus.

Jæk Sigwrdh Joonsson riddare Norgis rikens høffuitz man j mins nadughæ herra konurigh Cristierns fra wero oc synnerlighæ høffuitz man vppa Tonsbergx hws kennis med thesse mino nerwarandis vpne breffue at jæk haffuer sælt Dyre Biornssyni ix aure bool jordher j nørdre gardenom j Lintweitom som ligger j Effte løyte sokn j Sandswerff med allo(m) lunindom fornom oc nygiom som til ligger oc legit haffuer vthen gardz oc innen frialsse oc akærelause fore mæk oc mine effterkomande vpa konong domsens wegne fornemdom Dyre oc hans erffwinge til æwerdelige eigo oc alz aff rædes. oc fornemdh Dyre mek bitalet haffuer fornemdhe jordh Lintweit ix aure bool sa at mek wel at nøgher, oc til saninde hengher jæk mith jncigle fore thette breff som giort war vpa Tonsbergx hws a tysdaghen nest effter Niclis messo anno domini mcdl secundo.

To Prester og to Raadmænd i Oslo kundgjöre, at *Jusse Blaa* solgte til Chorsbroder *Peter Jonssön* sin Hustrus *Ingebjörg Marteinsdatters* Lod i Gaarden *Spaken* i Oslo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Mag. 92 No. 5. Förste Segl vedhænger.

780. 16 Juni 1453. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref see æller høyra senda Olaf Biornsson koorsbrodher j Oslo Lafrantz Deterdson prebendatus þer sama stadz Harald Erlingxsson oc Torstein Olafsson radhmæn j fyrnempt Oslo q. g. oc sina kunnicht gørande ath wy warom j Spakenom fredaghen nest firir Botolphi abbatis anno domini m°cdl tercio, saghom handarband oc høyrdom ord þeira heiderligx mans sire Pether Jonsson koorsbrodher j Oslo af einne halfuo æn af annarę halfuo Jusse Bla borghare j Sarpsborgh a sinne weghna oc j loghligho vmbodhe eghnakono sinne Jngeborghe Marteinsdotter. kendis þa Jusse Bla j sama handarbonde hafua salt fyrnempdom sire Pether swa mykin eighodeil som Martein skreddare atte j fyrnempdom Spakenom oc Jngeborgh erfde eftir fadher oc modher, fran seer oc sinom erfuingiom oc vnder sire Pether oc hans erfuingia til ewerdeligha eigho oc altz afrædhis, frielst oc heimolt firir huariom manne. kendis oc tiidhnempder Jusse firir oss ath han hafde wpborȩt fyrsta pening oc øfsta oc alla þer j mellan eftir þui som j kaup þeira kom. oc þer wt ofuer v mark j wingafuo. oc til sanenda her vm sæter ofnempda Jusse med warom

jnciglom sith jncighle firir þetta bref ær giort war stadh, aar, oc dæghi sem fyr sæghir.

Kong *Christiern I* fornyer paa Opfordring det ældre Leidebrev for *Hollandske Söfarende,* der besöge hans Riger, under Vilkaar, at de ei have engelsk Gods inde, og at de skulle seile gjennem *Öresund* og ei gjennem Belterne. (jfr. No 778.)

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i St. Nicolai Kirke. Kongens Segl vedhænger helt.

781. 4 Juli 1453. Kjöbenhavn.

Wij Cristiern van godes gnaden to Dennemarcken Noruegen der Wende vnde Gotten konnigk etc. greue to Oldenborg vnde Delmenhorst. enbeden allen amoralen schipperen vnde gemenen varenden kopmannen in Hollant vnde Seelant zamptliken vnde eyneme ieweliken besunderen vnsern grut nach gebore gnade vnde allent gud. Leuen frundes vns is towetende wordenn wo gi iuw bevruchten vnde nicht dorch vnse rike zegelen willen gii en hebben touorne vnse zekere geleide wo wall dat iuw dewan vor vns so wij mit iuw men leue vnde gut weten nenes geleides behoeff were. So hebbe wij doch na iuwem begere juw zamptliken vnde eynen ieweliken bezunderen mit schepe schippkinderen vnde guderen mit iuwem liue vnde gude watte tijd gij komende werden gerne geleidet vnde veligen vnde leiden iuw in krafft desses breues weth vnde wedder dorch vnse rike so furder de neyn engelsch gut inne hebben vnde ere zegelacien nicht dorch den Belt sunder dorch den Orssund holden jn zekerem guden geleide vor vns vnde alle de gerne dede vmme vnsen willen doen vnde laten vnde willen vnde schullen. Welkes geleides to opembarere bekantnisse hebbe wij vnse secreet an dessen breff heten hangen. Datum castro nostro Haffnensi feria quarta jnfra octauas visitacionis Marie anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo tercio.

Bagpaa med noget yngre Haand: Een nuwe geleyde doir alle ryken des coninx van Denemercken behoudelich dath nyemant doir den Belt seylen noch engels guet laden en sal.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at *Thorleif Guttormssön* og Hustru gave *Sandens Kirke* (Vestfold) 12 Öresbol i Gaarden *Holar* paa Eker, mod at have Aasæde paa Gaarden *Bruserud* deres Livstid.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene vedhænge; sigillat. forb. med No. 783.

782. 30 Decbr. 1453. Sandin.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra sender Anbiorn Halledzsson Garder Pædersson oc Þorgiuls Kolsson loghrettes men q. g. oc sina kunnikt gerande at a vj dagh jwle anno domini m°cd° quinquagesimo quarto [1] þa warom mith j Sandina kirkio sagom oc hordom a at þeir heldo hondom saman af eino halfuo heidherlighen man sira Thorleif Þolfsson prester a Sandina, en af annare halfuo Thorleif Guttormsson oc Ronnogh Pædersdotter eighin kona hans meth þeim skilordom at fornemfd hion gafuo oc afhendo fyrnemfda Sandina kirkio xij aura boll jarder i Holum er ligger j Haugs sokn a Eikiom meth ollum þeim lutum oc lunnyndum som til ligger oc leghet hafuer fra forno oc nyio vtan gardz oc innan friælsa oc hæimholla firir huariom manne j fra fyrnemfdom hionom oc þeires erfuingiom oc vnder adernemfda Sandina kirkio til ewerdeligha æigho oc alz afrædis meth þessom forordom som her efter fylgia at fornemfda hion sculu hafua asetho a kirkionne jord Bruserudh som ligger j Sandina sokn j sina liifs dagha oc þeires barn efter þeim leigho lausa æ medan landscyld genger af Holum jammykin som nw genger af Bruserudhi. en skerder nokoth þer j af Holum þa scal thet fulnis af Bruserudhi. En jordena Bruserudh sculu adhernemfd hion oc þeires barn vppe halde meth awerkæ til husa garde oc grinda til aker oc æng oc allæ lutha oc lunnynda swa at jord blifwer hælder bettra en werra j þeires awera en hon er þa þaugh til koma elligis swara firir hwat logh vilia oc laæ. Ok scal þy jordhen skodaas nar þaugh fara, oc þedhan fra hwart vj aar af kirkionne vmbodz monnom oc þa til skilia oc vm at bøtæ hwat henne þarfuis til auerkæ oc vmbota. oc scal þetta standa oc obrigdeligha haldes nar herre biscupen j Oslo hafwer sina stadfesto her til gifuith. Ok til sanninda settom mit okor jncigle firir þetta bref er gort war daghi oc aare som for seiger.

(1) Da Stadfæstelsen i næste No. er udstedt 5 Marts 1454, maa Aarets Begyndelse i dette Brev være regnet fra Juledag.

Biskop *Gunnar (Holk)* af Oslo stadfæster foregaaende No. 782, hvorved *Sandens Kirke* fik 12 Öresbol i *Holar* paa Eker.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglet vedhænger helt og forbinder dette Brev med No. 782.

783. 5 Marts 1454. Skedsmo.

Wy Gunner mæth gwdz nade biscup i Oslo kungørum ollom godom monnom sæm thettæ wort breff hænder til atkommæ at foræ oss war Torleiff Guttormsson mæder breffue thesso som her ær widær fæst thettæ wort breff oc beiddis waræ samtykt vppa tha gærd sæm siræ Torleiffuer oc han giort haffua sin a mellom badhe om gioff tha sæm Torleifuer oc æighin konæ hans haffuæ giffuæt til Sandena kirkio xii auræ boll jardar j Holom swa oc asætho tha sæm siræ Torleiffuer haffuar loffuat theim badom hionom oc theres barnom a Brwserud. hwilka gerd oc skilord wer samtykom j swa matha at barn fornemtz Torleiffs oc næstæ frænder theires bæggiaz hiona jaqwæda thessa gioff oc ther gøres breff foræ, oc nær thet ær laglige giort oc kirkian er forwartt sæm tilhøyrer tha wnnom wer at thettæ staddugt hældes sæm thet nw giort ær. Oc till sanind her om latom wer hængia wort secretum foræ thettæ breff. Datum apud ecclesiam nostram Skeidzmo feria tercia carnispriuii anno domini mcdlquarto.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Dyre Björnssön* pantsatte til sin Fader *Björn Lidvardssön* 1 Markebol i söndre *Linthveit* i Sandshverv.

Efter Orig p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

784. 23 Marts 1454. Linthveit.

Ollum monnum them som thetta bref sia ædher høyre sænder Alf Thoruidson Thosten Niculassason logretemæn q. g. oc sinæ kunnigt gørande ath meer varom a Lymthwetom i nørdre gardenom i Æftaløyte sokn a laugurdagen nest fyre Maria messo i langa fastho anno domini mcd quinquagesimo iiii° sagom ok hørdom a ath the hældo handom saman af eno halfuo Byørn Lydwardzson af andro halfuo Dyre Byørnson[1] med thy skylorde ath Dyre sætthe Byørne fædher sinom mærka boll iordar j syndre gardenom j Lymtwetom j Æftaløthe sokn i Sænzwerfue med allom them lutum ok lunindom som thil lygher ok lyget hæfuer fra fono nyo vtan gardz ok inan *fyrælt ok hemholt fore hwariom fore xvi kyrlag som Byørn grede i jordauerde fore nørdre Lymtweta fore Dyra son sin. ok fore thy sætte Dyre fædær synom fyrndh mærka boll hanom thil æwerdelika æyga alsz afredes. Ok thil sanidhe her vm sættiom meer akchor incigle fore thetta bref som giordh var are ok deye som før sigher.

(1) Her er tilskrevet utydeligt over Linien: Margaret eru has.

Henrik Jenssön, Ridder og Höyedsmand over Throndelagen, giver forskjellige Gaarde Nordenfjelds til *Nidaros Domkirkes* Commune til *Aartidehold* for sin afdöde Hustru Fru *Philippa Borkvardsdatter Krumedike* og for sin egen Sjæl. (jfr. III. No. 834.)

Efter 2 ligelydende Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16 No. 1 d og e; det förste sigill. forb. med No. 490, 703, 731 og 786. (Vaaben)-Segl helt under d. (Trykt i Schönings Anhang til Throndhjems Domkirke 16—18.)

785. [för 3 Mai] 1454.[1] Throndhjem.

Tess kenniss jæk Henrik Jensson riddare oc howitzman ofuer Trondelaghen med tesso mino opno brefue at ek hefir wnth oc gifuit minom synderlighom yenom canikom korsbrodrom j Trondeim till thera bordhald i communenæ jordær oc eighnær minar som hær efter nempnass, først Jwbergh som ligger vppa Frosto oc nw arligha rentar try span. jtem Herness ther sammastadz liggiandis rentar nw arligha halfua mark. jtem Sommarwala j Orkadall som nw arligha rentar thw span, oc ein ødegardh med som arligha rentar ein øre. jtem Ree i Mædaldall som nw arligha rentar thu span. jtem Aass j Rennabu som nw arligha rentar eit span, med allum theim lutom oc lunnindom som fornempdom jordhom oc jordapartom tilligger oc lighat hafer fra forno oc nyo eingo vndan skildo frelst oc heemolt fore huariom manne med swa dana skell oc forordh som her efter scrifuat staar. fførsth at fornempde korsbrøder skulo holda fore minne kære hustru Philippe Barquard Krumedikes dotter af Awsterath saall, eina ewigha messa aa huario aare, oc skall thet altiidh wera tiisdaghen nest fyre helghonamessa, med ij pund vax, vj lybiska skillinga j peningom som nw gaa fore iij øra norna, oc ther till fira skillinga lybiska som nw gaa fore ij øra, skall baaren vppsætiass vm qwældith fore sancte Anne altare vnder tornit, oc breidass eit gyllene stykke vppa, oc skulo sælatidernæ siwngass vm qwældit oc liwsen vptendass af sua myklo waxe som forscrifuat staar, skall vm morghenon efter sælamessan siungass, oc berass j offer forscrifna sex skillinga till messona, æn forscrifna fira skillinga skulo strax efter messan skiftass sua at ij skillinga skulo hafua fatike diækna, æn adra ij skulo hafua annat fatikt folk. Skall oc ringiass med størstom klokkom sælaringning bade vm qwaldit efter vigiliis oc vm morghonen efter messan. Skulo canikana oc fødha thu almosa folk then dagh som artiden holdiss. Skall alt thetta forscrifna gørass fore fornemda minne kæra hustru saall, som nw ær framfaren. Jtem skulo oc canikana holda mina artidh adhra reiso vm areth, nær gudi tekkiss mik kalla aff tessom heime, eith sinne, medh vigiliis messo vax peningom oc med allom theim stykkiom ok wyrdning som forscrifuat stander i

minne kære hustru artidh. oc skulo tessa artidher ekke holdass badhe vppa ein dagh vtan sith sinne fore hwart wore. oc æro forscrifna peninga xx skillinga lybiska, oc vaxet iiij pund j beggis wore artidh. Forbioder ek allom verandom oc viderkommandom, skyldom eller oskyldom rikom eller fatikom vidh gudz vrede oc hardha nefst tessa mina forscrifna gerdh ok skipan riofua eller riofua latha ordh eller radh ther till leggia j nokra matho, oc festar jek fornemda jorda bref vidh thetta mith bref. Bider jek ider alla kanika som nw æro eller her efter kommande ero till Nidros domkirkiu at i fore gudz skuld jomfru Marie oc fore idra eigna saala skuld holde alla tessa forscrifna articula som jæk ider fulkomligha tilltror. Till sanninde her vm tha sæther jak mith jncigle fore thetta bref, som scrifuat war a konungxgardenom i Trondhem anno domini mcdlquarto. aa fierdhe aare rikiss minss nadigx herre konungx Cristiernss.[1]

Bagpaa Litr. d.: De prediis legatis mense per dominum Henricum Jensson et de eius anniuersario.

Bagpaa Litr. e.: Litera anniuersarii domini Hendrici Johannis.

(1) Kong Christierns Aar regnes ellers fra hans Kroningsdag 2 August 1450, men maa her være regnet fra hans Valg 3 Juni 1449 eller hans norske Haandfæstning af 3 Juli s. A.

Nidaros Domkapitel forpligter sig til at holde en Aartid for Hr. *Henrik Jenssön* og en anden for hans afdöde Frue *Philippa Borkvardsdatter Krumedike.* (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 16 No. 1. f. Sigill. forb. m. foreg. No.

786. 3 Mai 1454. Nidaros.

Vy capitulum korsbrøder j Nidross kennoms oc tilstaa med thetta wart opna breff at wy hafuom oss oc ware eptherkommande canika j Trondhem vnderbundit at halda arlighe artiidher epther welboren man her Henrik Jønsson riddare oc høfuitzman ofuir Trondelaghen oc welborne quinne frw Philippe Barqwardz Krwmmediks dotter godhar aminningar epther thy som thenne skrift vt wiser som her er med fest. Till sanninde her om late wy henghe wart jncigle fore thetta breff. scriptum Nidrosie anno domini mcd. quinquagesimo quarto dominica tertia post festum pasche.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Thorlak Erlendssön* paa sin Vermoders *Arnbjörg Thorkelsdatters* Vegne afstod til *St. Andreas Alter* i Oslo Domkirke ½ Markebol i Gaarden övre *Vold* i Ingedals Sogn, i Vederlag fordi hun i mange Aar havde brugt Alterets Lod i Gaarden *Gjellestad* i Bergs Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 6. Seglene mangle.

787. 17 Juni 1454. Hankesund.

Ollum monnum theim som thetta breff sea ædher høyræ sændæ Tiostolfuer Gunnersson oc Gester Tiostolfson a vapn q. g. ok sinæ kunnikt gerande at mith warom j Hankasunde j Odhensøy widh Erikx siogharbudh a awthne[1] a sancti Botolffs dagh anno domini mcdlquarto. saghom ok høyrdom aa ath their heldo hondom saman aff einne halfuo Thormodh Ewindzson j fullo ok loghlighe vmbodhe sire Eliffs Sweinsonar prebendato at sancti Andres altare j domkirkionne i Oslo æn af annere halfuo Thollaker Ellendz(son) kendes fore oss at Thormodher fyrder hafde stæmpt honom a sire Eliffs weghna jn fore biskupin j Oslo oc hans officialem oc capitulum the iij syknæ dagha nw nest komer fore sancti Johannis dagh at swara ther lagh ok ræth fore iiij øris booll jardar j Giællastadhum som ligger j Bærghs sokn j ytra lutanom j Borghasyslo som Anbiorgh Thorkiels dotter værmoder fyrnempdhz Thorlaks hafde jnne hafft j mangh aar fra altareno. Nu aff thy at fyrder Thollaker trøste sek æy til aat staa lagh oc ræth æfftir laghom, tha giordhe han ena vinlegha sæmio med adhernempdom Thormodh vppa sire Eliffs weghna, vm adernempt aheldi at Thollaker titnempder gaff oc affhende sire Elifue oc altareno half marka booll jardar j øffra Welli som ligger j Jngedals sokn j yttralutanom j Borghosyslo med allen then ræt oc til talu som Thollaker ther til haffuer med ollum lutum ok lunnindom som til theira jordh ligger, fra sek oc sinom arffwingom oc vndir sire Eliff oc altaret til æwerdeligha egho. war ok Thollaker arffwinger oc vmbodhzman barna sinne, skall oc thratnæmpder Thollaker quitter wera for alt thet aheldi som Anbiorgh fyrnempdh inne hafde haft lika wiis som hon haffde ther aldre widher komet swa framt ath han thessa sæmio halder. Ok til saninde her vm setto mith okor jncigle firir thetta breff som giort war are oc deghi som fyr sæghir.

(1) Skrivfeil for wathne.

Kong *Christiern I.* tager Indbyggerne i *Holland, Zeeland* og *Vest-Frisland* i kongeligt Værn, og tillader dem mod sædvanlig Told at seile og handle paa hans Riger og Lande, med Undtagelse af *Island, Hetland* og *Færö* i Norge.

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i Nikolai Kirke. Kongens store Majestæts-Segl vedhænger helt i guul og blaa Silkesnor.

788. 29 Novbr. 1454. Kjöbenhavn.

Wy Cristiern van godes gnaden to Dennemarcken Norweghen der Wende vnde Goten koningk greue to Oldenborgh vnde Delmenhorst doen witlik vnde openbare alle den de dessen ieghenwordighen breff seen horen offte lesen. dat wi vmme sunderlike denste vnde guden willen. dar de jnwoneren des landes Hollant Zelant vnde Westfreslant vnse vorvedere koninge vnde vnsen rike vaken bewiset vnde gedaen hebben. vnde vns vnde vnsen rike hijr namals truweliken bewisen moghen, so ok dar vpp dat de meyne kopman vt dem vorbenomeden landen Hollant Zelant vnde Westfreslant moghen vrigh vnde vngehindert wandern to lande vnd to watere in eren rechtferdighen saken vnde weruen. ere kopmantzschop to brukende, so hebbe wi na vnsem ghemeynen rades rad gheystlich vnde wertzslich der ergenañ. jnwoner der lande Hollant Zelant vnde Westfreslant genomen vnde entfangen jn vnde myd krafft dessen breues jn vnse koningxlikes vrede. bescherminge. leyde. zekerheyt vnde velicheyt, so dat se vnse lande vnde rike myd eren schepen gudere schipkindere vnde deneren moghen vrigh velich vnde zeker soken vnde dar durch wanderen vnde varen to lande vnde to watere vnde ere kopenschop vorhandelen vnde vorkeren na ereme ghenutte vnde besten. vnse tollen vnde wanlich gherechticheyt vnuorsumet. doch vtgenomen vnse schatlande Jjslant Hietlant. Ferocoe etc. in vnse rike Norweghen. Vnde wanner danne genante jnwoner der vorschreñ. lande jn vnse rike vnde lande vnde besunderlike in Oeresund komende werde. vnde vnse wanliche tollen vnde rechticheyt dar ghedaen hebben, so scholen se aller anderen voerder beswaringe vnde jndracht qwit leddich vnde loos bliffuen vnde vngehindert seghelen. Jd were denne sake dat wi der ghenanten jnwoner schepe gudere edder volke to vns offte vnse rike behoff bedoruende werden offte ok ichtes van en jn vnse eghene nutte worden kopen laten der vor wi en noeghafflicheyt vnde gude betalinge doen vnde weddervaren laten scholen na redelicheyt sunder aller leye vorder jndracht edder vortogeringe. Vnde hiir bouen so scholen vnse voghede vnde amptlude nene macht hebben den vorbenoñ landes jnwonere to toeffuen edder hinderen laten. Weret ok sake dat wi vmme jenigher tokomende

anfald sulke vnse leyde breff wedder ropen wolde. so willen wi vnde scholen en eyn halffue jaar touoren loseggen laten myd vnsen warafftighen boden offte brefue, vnde se scholen vnde moghen sulke vorschreñ vnse velicheyt vnde gheleyde neten vnde bruken dar na dyt forschreñ halffue iaar, jn eren vrigh beholde tokomende sunder alle arghelist in ienigher mate. Hiir vmme vorbede wi alle vnse voghede. amptlude tollre vnde alle vnse vndersate vnde rikes inwonere vnde alle den jennen de vmme vnseñ willen doen vnde laten welen vnde scholen, dem vorbenoñ landes Hollant Zelant vnde Westfreslant jnwoneren teghen sulke vnse gnade bescherminge velicheyt vnde leyde vpp schepe personen deneren vnde guderen tohindern edder hinderen laten edder jn jenigher mate beswaren edder vnvorrechten vnder vnse koningkliche vngnade vnde vnhulde. Des to merer bewaringe so hebbe wi vnse koningxliche maiestatis jngeseghel gehangen laten an dessen vnsen openen breue, de gegheuen vnde schreuen is vp vnseme slote Kopenhauen an deme auende des hilghen apostole sunte Andree na godes ghebort dusent veerhundert vnde der na jn deme vere vnde veffltigsten jare.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at *Liv Eilifsdatter* solgte til *Dyre Björnssön* 5 Öresbol i Gaarden *Linthveit* i Sandshverv.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

789. 15 Decbr. 1454. Risthveit.

Ollom monnom them som thetta bref sia æder høra sæ(n)dher Thosten Niculassason Swen Thorgiersson Byørn Jonson logrete men q. g. ok sina kunnigt gørande ath meer varom a Ristwetom j Heydenstada sokn a sunodagen nest fyre Thomos messo anno domini m. cd. quinquagesimo iiii. sagom ok hørdom a ath the hældo handom saman af eno halfuo Dyre Byørnson af andro halfuo Lyf Elefs doter med thy skylorde ath Lyf kændis fore os ath hon hafde sælt Dyra v øris boll iordar j Lymtwetom i nørdre gardenom i Æftaløythe sokn i Sanzu(e)rfue med ollom them lutom ok lunindom som thil ligher ok lyegit hæfuer, fra forno ok nyo vtan gardz ok inan friælt ok hemholt føre hwariom manne ok akæroløst vndan fyrndo Lyfue ok hennars arfuengom ok vnder Dyre Byørnson ok hans ærfuenga thil æwerdelika æyga *alstdes afredes. jtem kændis ok fyrnemdh Lyf i sama handarbande ath hon hafde vpbaret af Dyra x kyrlag j godom pænigom som hene vel ath nøygde ok tha var lukin fyrste penig ok øpste som j kop thera kom fore fyrnemdha iordh. jtem vnthe ok Gunnar Germu(n)dz son ok Gunillda

eyen kana hans fyrndom Dyra odals *løyns vndan fyrndom hyonom ok theras arfuegom ok vnder Dyra ok hans arfuegom fyrndh Lymtwetha. Ok thil saninde her vm sættiom meer akkar incigle fore thetta bref som giordh var are ok deye som for sigher.

Tre Mænd stadfæste, at en Odde i *Vinger-Söen* i Vinger Sogn i Solöer har været brugt under Gaarden *Raudstad*, undtagen hvad *Berg* Kirke eiede.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 99. (Osloensia destructa.) Forraadnet. Seglene mangle.

790. 8 April 1455. Raudstad.

Ollom monnom them som thetta bref see æder [høyra senda H]aluardher Siwgurdzson Biorn [ok Pæ]dher Tordz synir logrettismen j Sooløyom q. g. ok sina [kunnikt gerande at] meer withom thet firir gud[hi satta vera] at wes[tra od]donæ som ligge widher Wingh[er s]ion j Wingher sokn j Sooløyom hafua waredh nytthæ til [Rau]dstade . . . . . . dre garden som ligger j fyrdæ sokn j Soløyom frialsæ ok akiærælause firir huarium manne j . . . . wtthan swa mykith som Berghæ kirkio eygher ok [W]gsulsbøle hafuer aath ok fylgt at forno ok høy[rdom meer] wara fædher segia firir oss at fyrdæ odhdæ hafua [wa]reth nytthæ frialslige til fyrda jordh Raudstade . . . . som ligger (j) Winger sokn j Soløyom. Ok [til] sanynda her wm setiom meer woor jnsigle firir th[etta bref som gi]ort war a Raudstade tridiæ dagh paschæ anno domini m cd l quinto.

Kong *Christiern I.* tager Indvaanerne af *Bremen* i kongeligt Værn, og stadfæster alle de ældre Friheder og Privilegier, som ere dem tilstaaede i hans Riger.

Efter Orig. p. Perg. i Bremens Arkiv, med Kongens hængende Segl helt. (Trykt i Cassels Samlung ungedr. Urkunden S. 32—34.)

791. 23 April 1455. Kjöbenhavn.

Wij Cristiern van godesgnaden to Dennemarcken Norwegen der Wenden vnde Gotten konningh etc. greffue to Oldemburgh vnde Delmenhorst. bekennen vnde betugen opembare in dessem vnnsem breue vor allen den ghennen dede dessen suluen vnnsen breff seen hoeren effte lesen dat wii gode almechtich to loue vnde to eren. vnde deme ghemenen besten to gude vnde bestantnisse vnde so zunderges vor mennichualde ere vnde woldaet dar de ersamen burgermestere raet vnde jnwonere der ghuden stad Bremen. vnnsen leuen foruaderen

konynghen to Dennemarcken vnde Norwegen vnde vnsern riken mede sin togedaen vnde bewant wesen vnde so ock vor gwte leue vnde fruntschwpp alsz de suluen vnse leuen frunde van Bremen vnsen leuen oldern vnde vns durçk vnnse junge jaere eer wii to koninglikem state gekoren worden bewiset hebben vnde denn noch vns vnseren riken vnde vnssen leuen gebroderen vnde hersschwppen to Oldemburgh vnde Delmenhorst doen vnde bewisen scholen vnde moegen. So hebben wii alle jnwoners vnde ghemenen kopuarenden man dersuluen stad Bremen dat sii den towatere edder to lande mit eren lyuen kopenschuppen vnde guderen jn vnnse sunderges gnade vnde bescherminge genomen jn vnde durch vnnse rike vnde gebede tokomende to vorkerende vnde wedder to varende alse denne na geloweliker wonheit vnde ok na lude der suluen stad Bremen priuilegie van vnnsen voruaderen beholden sedelick vnde wontlick is. Welke priuilegia wo de ok in dere besten wise den vorgerorden vnsen leuen frunden van Bremen vnde erem kopmanne to troesten vnde to gude best luden vnde jnholden mogen wii alle gnedichliken beleuet toghelaten geuulbordet vnde bestediget hebben beleuen vulborden vnde bestedigen myt dessem iegenwordigen vnnseme breue. Vorbedende gestrengliken allen vnnsen amptluden vogeden tolneren vnde vndersaten vnde ghemeinliken allen den ghennen dede vmb vnnsen willen doen vnde laten willen vnde schullen edder de sick gnade troestes edder gudes to vns vorseen dae de vorgescreuen jnwoner vnde koepman van Bremen to water vnde tolande toneghende werden de to hinderende ouerfallende edder in ieniger mate to vervnrechtende vnder vnsere koningliken wrake hulden vnde vngnade. men on billiken vmb vnnsen wille frunschupp ghunst vnde guden willen bewisen. js vns von allen den vnnsen so gedengliken to willen. Datum jn castro nostro Haffnensi sub anno jncarnacionis domini millesimo quadringentesimoquinquagesimoquinto die sancti Georgii martiris regio nostro sub secreto presentibus appenso.

Sub plica: Ad mandatum domini regis proprie. presentibus dominis Nicolao Erici magistro curie et Nicolao Rennowen marschalco militibus.

Hr. *Hartvik Krumedike,* Hövedsmand paa Akershus, giver sin Tjener *Haakon Peterssön* Udsættelse med at aflægge Regnskab, og tillader ham at opholde sig frit overalt undtagen i Skiens Syssel, naar han ei underskyder de ham betroede Penge.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv, tildels forraadnet. 2det Segl vedhænger.

792. 6 Mai 1455. Oslo.

[Jek] Hartwick Kru[medi]ke riddere [oc høuitz]man vppa Akershus kungør met [thetta mit] opna breff [at j]ak haffuer m[et frii wilie] oc widskapp vps . . . . mellom mich och myn tienere Hakon Pæderson bodhe om [regen]skapp och a[ll an]nen tiltalen som jek till honom . . . . hwath mathe thet hælzt ær æller ware kan fraa thenne tiid [oc] till ein maneth effther thet jek jgen [komm]ær aff myn herre koningens reise och sckall han tha foræ kommæ jnnen then forne manadh och gøre megh red[he oc] rekenskapp fore mith antwige meth mynne æller meth rættæ, ware thogh siit liiff och [hel]breigdæ frij oc herre for jnnan scall forne Hokan Pæderson ware frii feligh oc ohindret af mik eller mynæ hwar honom thekkes wara wthan j Skidhe syslo sckal han ey dwælies for æn wij andra leidis forlicthe ære. Hwat [peninge] gull sylffuer eller annath han nw kan effther haffuæ sckall han jnghen stadh vntskiothæ. och ey heller skall han sig sielff no . . ote her for ma fortære och berghe skall han sigh aff thet han haffuer eller forwerffue kan. her for . . . . æller forfong en ecke skall han beuare siigh meth nokot thet jek haffuer anameth eller myne tienere el . . . . . . befalet aname ee hwat thet er sparre æller annat som jek oc myne nw j wærie haffuæ. Till sanendæ herwm henge jek och welboren man her Henrik Jensson riddare oc houitzman j Trondalaghen oc Brywnulff Byørnsson aff wapn wore jncigle fore thette breff. Scriptum Asloie anno domini mcdlquinto feria tercia proxima post festum jnuencionis sancte crucis.

Bagpaa: [Breff om] Haquon Person som var her Hartwigz fogitt.

Kong *Christiern I.* udsteder Privilegier for Byen *Marstrand,* og stadfæster alle de Byen af fremfarne Konger forundte Friheder.

Efter en slet Afskrift fra 1525 i Frederik I. Registrant i danske Geheimearkiv. fol. 8.

793. 2 Juli 1455. Elfsborg.

Vi Christiern med guds naade Danmarcks Norges Wendes och Gottes koning greffue i Oldenburg och Delmenhorst sende alle the som bygge och boo i Marstrand och framdelis byggiande wordhe helsen med gud och wore naade. Wi wille at j skulle wite at wi haffue the skipan a giort til en wbrødelig stadfestelse och byde wi lagmannum worum hedhen i fraa for lag at døme mellom alle men at alle stadzens men i Marstrand wnder en rett at were at undanskyldum handgengnum

mannum wore. skulle oc burgemestere oc raadmen med raade syslemanz wold haffue at setie thenn till fogthe ther best er tilfallen oc oss oc stadenum nyttig er och seg sworen till at giøre regenskab aa huerom maanedom syslemanne och raadmannum af then sagerøre som faller i stadenom. jtem wille wi at stadenn nyde syn egen logbog och tredigen af all sagerøre som fallinde worder i stadenum efther thi som førre haffuer wæret och andre kiøpsteder nyde i Norrige. jtem skall oc ingen gest kiøbe wid gest. skulle och gester ey klede minder sellie en helt styckiom oc hundredom leruith, vax pundum, humble seckum heble mell malt rug korn øll i lestum helum och halffue. riis peper safran i pund och skolepund. then myndre haffuer en nu sagt aff huerie thesse tha han kommer sellie med godhe loffue en huo som anderns sell eller kiøber en nu er sagt tha gielle oss och stadenom mark for huer kop ther han koper eller sell och were wptaget køpe oss till hande. forbiudendis oc alle gester at fare paa landet wd med kram eller kopenskap at sellie eller menge ther wth. huo thet giør gelle fire mark oc kiøpet afteget oss till hende. ingen geste skall giøre bymannum forkiop huo thet giør gange kop hans ighen oc gelle mark offuen aa. schall och ingen win tappe wden thet er sett aff borgemester raadmen och fogit. jtem wille wi at huer holde word for gord syn eller huess eller gielde xij øre. forbiude wi at noger dierffuis till at slaa eller wmaka wore men huo thet giøre wære med aller wdsleger. forbiude wi noger waben at bere innen byes i Marstrand lenger en han haffuer taget herberg. huo thet giøre bødhe som byretthen wduisser wdhen then som stadsens gemslo haffuer oc handgengnom mannom vorum. forbiude wi oc fullelige at ingen men inlendske eller wdlendske byman worde i Marstrand wthen med samtycke raadmannum oc fogit och at huere there lycke oss oc stadhen ÷ marck. biude wi oc fulkomelig atj holle alt som lagman raad oc fogitte sette samtycke oc lyse aa mothe for etther oc lagen icke amod seyer. saa wille wi at Nordmen alle och the som j there frelse ære skepe op oc wdfrelse lige sit gods heden aff etther ty som gamell rett haffuer wæret. dog saa at kungiøre wor embitzman huad wore huer innehaffuer før en han nogit sell helst om thet till kost hører och lathe oss nydhe første kiøb som lagbog wduisser. och stadfeste wi alle the priuileger och article som wore forfeder koninger i Norrige etther tilforne giffuit haffue. Nu huilken man lerder eller leether ther derffues till at bryde tesse wore skeppen och retbøder gielde oss oc staden otthe ørtug oc xiij mark. vm bryder then samme opther were selff fawsder aff stadenum oc komme aldrig in atther wden wi giøre naade med hanom. wille wi at Nordmen alle oc

the som i there rett ære moge kiøbe i straattum oc strattes bodom all then wore som aff landet kommer. gordz kiøb ær eller forboden saa wel gardz bondhen som andre mannum. skall thesse wor gerd och skipan wbrødelig stande ther till oss med raad oc samtycke all riigens raadz i Norge synes at oss oc stadenum Marstrande er annet nytsameliger. Thette breff wor giorth weder wort slot Elsborg die visitacionis Marie anno domini mcdl quinto nostro sub secreto.

Tre Mænd kundgjöre, at *Olaf Styf* Borger i Oslo gav til *St. Olafs Kloster* sammesteds tre Gaarde paa Follo og i Lider samt en Söbod i Oslo mod frit Herberge og Ophold sin Livstid i Klostret.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 7. Seglene vedhænge.

794. 25 Novbr. 1455. Oslo.

Ollum monnum theim som thettæ bref see ædher høyra senda Hanes Hanisson korsbrodher i Oslo Henrik Wittenhaghen borgameistare oc Tostein Olafsson radhman ther samastadz q. g. oc sina kunnichtgørande at anno domini mcdlquinto a sancte Katherine dagh warom meer i sancti Olafs kløstre i fyrdom stadh til bedhner sia oc høyra handerband heiderligx manz brodher Jens Alfsson prioris i sama kløstre af eino halfuo ollum brødrom hiawarandum en af annare halfuo Olaf styf borghare i adernemfdom stadh. kendes tha adernemfder Olafuer firi oss i sama handerbande at han hafde vnt gifueth oc afhent tessæ iorda partæ som her efter fylgia til sancti Olafs kløster til æfwinnæligha eighæ først i Renniola viij øyris bool er ligger i Westby sokn halft merkæ bool i Sekkiebek i sambre sokn a Follo oc ij aure bool i Øfræby i Trandeby sokn ær ligger i Lidhom med sinne siogharbwdh som ligger oppa Clemetz almenningen i optnemdom stadh Oslo i swa mathæ at han scall hafua sina liifs fødhæ iamgodhæ med brødromen af sancti Olafs kløstræ i sina liifs dagha oc friit herbyrghie at liggia vtj oc naar gud wil krenkia honom tha scal then som prior er a kløstrens wegnæ wara skyldugher lathe røkia honom eftir thy honom behøfwer a krankdomsens wegnæ. oc thetta lafuadhe fyrnemfder brodher Jens prior firi oss med alla brødrenna samthykt at thetta sculda honom biskedelighæ haldes swa lenge hans liif er. ok til sanninde her wm hengia wi wor insigle firi thetta bref er giort war deghi aar oc stadh som fyr sigher.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Narve Matthissön* solgte til *Andres Jonssön* 1 Öresbol i *Brandsrud* i Heggen Skibrede.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 11. Seglene vedhænge.

795. 18 Januar 1456. Thrygstad.

Ollom monnom theim som thette bref see ædher høyre sendher Gunner Lodensson oc Gutormer Einersson logrete men q. g. oc sina kunnikt goyrendhe at myt worom widher Tryxsstada kyrkio a sunnodaghen nest for Pals messo anno domini m°cd°l sexto saghom oc høyrdhom a at Narfwe Mattesson oc Ragnildhę Omundz doter eigin kana hans wider kiendis badha med jaa oc handher bandhe at taugh hafdhe selt Andresse Jonssyni eit øyris bool j Brandz rwdhi som ligher i Folkenborgs fiordonge oc j Heighenne skipreidho frielst oc hemholt for hwariwm manne med ollom luttom oc lunindhom til æfwerdhelig eigho oc aldz afrædes oc wp boret fyrsste peninghe oc øfsste oc alla ther j mellom som j kaup theire kom. Oc til sannindhe sætte myt okor jnsigle for thette bref.

To Mænd kundgjöre, at Presten *Eilif* kun krævede 2 Aars Landskyld af ½ Markebol i Gaarden *Valle* i Ingedals Sogn, da det forud var givet til *St. Andreas's Alter* i Oslo Domkirke.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 13. Seglene vedhænge.

796. 29 Januar 1456. Lille-Borge.

Ollom monnom them som thetta breff see æder høyra kungørom meer Tormodh Ewindson oc Gester Tiostolfson oc fulkomeligha witnom med thesso wore opno breffue at sire Eilfuer jnthet ytermeer søkte halfmarkæ bool j Walle som lygger j Jngedals sokn j øffragardenom, en twæggia aares landskild. thy at sire Arne a Berghe hafde gefuet fornempd halft marka bool til sancte Andres altare j Oslo doomkirkio før en sire Eilf thet nokon tiidh fek at æighæ, effter thy som sire Arnes breff ther vm gio(r)t war. Oc til sanind her vm hengiom meer wor jnsigle fore thetta breff som giort war j Litlaborghom torsdagen nest fore kyndilsmesso anno dominj mcdlsexto.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Arnstein Haakonssön* solgte til Kanniken *Gudbrand Rolfssön* ½ Markebol i söndre *Drolshamar* paa Modheim.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 9. Seglene vedhænge.

797. 26 Februar 1456. Bjarnestad.

Ollum monnum theim sem thetta bref sia ædher høyra sender Torlef Aubersson oc Annulf Giurdsson loghrettis men a Ringerike quediu g. oc syne kunnicht gerande at wer warom a Biernestade

anno domini mcdlsexto crastino sancti Mathie saghom oc høyrdom at their holdo handhom saman af eynne halfuo erligen man her Gudbrand Rolfsson canik at Marie kirkio j Oslo, en af annare halfuo Ansteyn Hakonsson med theim skilordhom at Ansteyn fyr[d] weitte tha widergongo at han hauer selt oc affhent fyr[d] her Gudbrand halfmark bool j jordh theire er Drolshamer eyter j sudergardenom j Wik sokn a Modheym frialst oc heymolt firir buariom manne fra segh oc synum arwingom oc til her Gudbrand oc hans erwinge med lutwm oc lunnyndum som ther til ligger oc leghit hauer fra forno oc nyghio vtan gardhs oc jnnan til alls afrædes oc allare wynno. til sanynde her vm hawe wer fyrsagde men henght wor jncigle firir thette bref som scriffuat war deghi oc are sem fyr seghir.

Bagpaa: Breff vm half markeboll i sydre Drolshamer som ligger a Modheim. gaff her Gulbrand Rolffson till Marie kirkio i Oslo canonicus ibidem.

To Mænd vidne, at et Delesgjærde mellem Gaardene *Svidre* og *Gipstad* havde staaet saaledes i umindelig Tid, og en Mand *Harald* forhen dömt i Böder for at have villet flytte det.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 10. Seglene vedhænge.

798. 18 Marts 1456. Sæm.

Thet see allom godom mannom kwnnikt ath myth Toralfuer Torbyørnsson och Sigordh Bordsson weythom mith thet for gudhi ath satt war ath then skiptis gardh som ligher j mellom Swidhræ och Gipstadhæ som skill ath Thogeyt och Norstafloot, hafuer leghit til fornemfde Gipstadhe af alldær som mange dande men wel vittærligh ær ath Guttorm Bentzsson guth hans sell nadhe waar sagdær xvi markær af Harald for same fornempde skiptis gardh ath *hon war wlaglighe førdær jn wppo Swidræ ægho och waar iech Toralfuer nær wppo Swidræ then tiidh Guttorm war sagdh te for[de] xvi mark af for[de] Harald. och til saninde heer om sættom mytt okkor jnciglæ for thettæ bref som skriuet war a Sem torsdagen næst for palm sonnodagh anno domini mcdlvj.

Bagpaa: Om delegard mellom Giffstad oc Svidra.

Fire Mænd kundgjöre, at *Joron Jonsdatter* og hendes Sön *Jon Paalssön* solgte til *Ulvild Arnesdatter* 1 Markebol i Gaarden *Bö* i Vekheim i Ringebo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 17. Seglene mangle.

799. efter 28 Marts 1456. Ringebo.

Thet skal ollom godhom man[nom kun]nigt wera theim som thetta bref læsa see ædher høra: at wi Omunder Niclesson Sighurder Thorsteinsson Arne Gudbrandzson ok Rolfuer Pædhersson suornir mæn warom a kirkio vollenom a Wagha. a pasca daghin anno domini m° cd° l° vj° saghom ok hørdom a. at Joron Jonsdottir ok hennir son Joon Paalsson heldo j hondh Vluildo Arnadottor ok kendos j sama handerbande. at thau hafdo sælt henne ok henner bonda Thorsteine Thoressyni j marka booll iærder j Bøø som ligger j Wekkeme j Ringabo sokn frælst ok heimalt ok akærolaust firir huariom manne med ollom lutom ok lunnendom fornom ok nyiom wtan gardz ok jnnan. som ther bør til at liggia eingo fra skyldo: fra theim ok theira eruingiom: ok wndir firnæmpdan Thorstein ok Vluildo ok theira eruingia til æuerdeliga eigho: ok allz afrædhis ok odhals: jtem kendes adhernæmpd Joron ok Joon son henner j sama handerbande: at thau hafdo wpborid af fyrnæmpdom hiunom Thorsteine ok Vluildo første pæning ok sidhorsta ok alla ther j millom som j theira kaup kom: ok wæl til nøghis: æn thau borgadho thet markabolidh frælst wm noghor wil ther wppa at thala: tha scula thau mædgin ther til suara: Ok til mera sannind ok rettare witnisburd her wm hengdom wi war jncigle fore thetta bref som scrifuadh war j Ringabo: a are som scrifuadh star før.

Margareta Ormsdatter giver i Testamente sin Gaard nordre *Selvik* til *Sandens* Kirke paa Vestfold, for sin egen, for Hustru *Elin Ranesdatters* og alle sine Forældres Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. Seglene vedhænge itu.

800. 19 Mai 1456. Oslo.

Ollum monnum þeim sem þetta bref see ædher høyræ sender Margareta Ormsdotter vinligha heilso meder gudhi. kunnight gerande ath iech heill oc wsiwk gefuer gudhi til heidhers j mith testament jord mina Sælwiika nørdra garden som ær vj mærkær bool til Sondena kirkio, kirkionne til bygning firir saal mina oc hustru Elena Ranadottor oc alla mina forældra sala. Scal fyrnemd Sondena kirkia þessa jord Sælwiika frielsligha fylghia efter mina liifsdagha meder allum lutum oc lunnindom som þær til ligger æder læghit hafuer fran forno oc nyo vttan gardz oc jnnan til eigho oc altz afrædis. Oc til sanendæ her vm bidher ek heidherlegan man siræ Pether Jonsson ercheprester j Oslo oc siræ Gudhleif Jonsson koorsbrodher þes sama stadz oc beskedheligha

men Haluard Hallasson oc Torstein Olafsson radhmen j fyrnempt Oslo ath hengia siin jncighle fore þetta bref. Datum Asloie anno domini m°cdlsexto feria iiij penthecostes.

Bagpaa senere: Breff om Selwike godz.

Amund Sveinssön, Prest paa *Svarteborg,* mageskifter paa sin Kirkes Vegne 12 Öresbol i *Arnerud* til *Chorsbrödrene* i *Oslo* imod 1 Markebol i *Drymblingsrud* i Svarteborgs Sogn og ½ Markebol i *Hestehagen* i Berfjordsdals Sogn (Viken.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 15. Seglet mangler.

801. 1 Juli 1456. Oslo.

Jek Amund Swensson prester i Swartaborg kennis thet med tesso mino breffue at ek haffuer giort jardabythe a minnæ kirkio vegna Swarthaborgs oc mina med werdughom herrom koorsbrødrum i Oslo i swa mathæ at iek haffuer antwardet oc vplatet fyrnemdum koorsbrødrum xii aura bool i Arnerudi som ligger i Skedioffsokn i Vettaheradhe med allum lutum oc lunnindum som ther til liggia, en her a moth haffua fyrnemda koorsbrødher vplatet oc affhent Swarthaborgs kirkio oc mik markabool i Drymblingsrudhi i Swarthaborgsokn oc halft markabool i Hestahagha i Bergfferdalssokn med allom lutum oc lunnindom som til tessa iardær liggia ædher legget haffua fra fforno oc nyio. verdher oc nokot vfrelsth aff fyrnemdom iordum a andra hwario sidhone tha vike hwar til sinne iardhar. oc til saninda her wm heingher ek mit insigle firir thetta breff er giort war i Oslo dominica jn octauis beati Johannis baptiste anno domini mcdl sexto.

Bagpaa: Breff om xij aura boll j Arnarudi j Skædiofsokn j Vikine.

Hr. *Olaf Haakonssön (Stumpe)* bygsler til *Thorstein Eirikssön,* hans Hustru og Börn sin Gaard *Sundby* i Nordby Sogn paa Follo for 1 Pund Malt i aarlig Landskyld.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 12. Seglet mangler.

802. 24 August 1456. Nesöen.

Ollom monnom them som thetta breff seæ eller høra sendher Olaf Hakonsson riddare q. g. ok sina kunnight gærandhe at jæk haffuer bygth Thorsten Eriksson ok Jngeridh hans eckta konu min gard Sunby som liggher j Nordby sokn a Follo fore eet pund mallt j hwart ar. skal han gøra ther nyia stoffw ok hallda allom adrom hwsom som jordenne ero nyttugh. skulo førnemdh hion haffwa førdha jordh swo

lenghe som thau liffwa medh samre leghw ok theræ barn epter them. Ok til sannendha her wm hengher jæk mitt jnzciglæ fore thetta breff. scriwat j Nesønne festum sancti Bartholomei apostoli anno domini m° cd° l° sexto.

To Geistlige og to Raadmænd kundgjöre, at *Olaf Hinzessön Styf* afstod til Kanniken *Hans Hanssön (Sass)*, hvad dennes Fædre havde eiet i övre *Brekke* i Margretedal i Oslo Hered.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 16 b. 3 og 5 Segl mangle. Sigill. forb. med No. 804.

803. 23 Oktbr. 1456. Oslo.

Ollum monnum theim som thetta breff se ædher høyra senda Pæder Jonsson erkeprester i Oslo Olaff Hakonsson koorsbroder ther sama stadis Olaff Jonsson Tosthein Olaffson raadmen i fyrnempdom stadh q. g. ok sina kunnikt gerande at laghurdaghen nest effter fyrsthæ wintherdagh ta er lidhit war fra byrdh vars herra Jesu Christi medl sexto varom meer i sancti Olaffs kløstre i Oslo saghom oc høyrdhom a at their heldo handom saman aff einne halfuo heiderlighen man sire Hans Hansson kanunker ther sama stadis en aff andro halfuo Olafuer Hinzeson vidernempder sthyff, kendis tha fyrnempder Olaffuer i sama handarbande at han haffde vplateth selt oc affhent fyrnempdom sire Hanse swa mykit som han eigher oc hans fforeldre atto oc fylgdo firir honom j øffre Brækko som adernempder sire Hans er sameighæ mader wider oc ligger i Margrettodall i Oslo heradhe med allom luthom oc lunnindom i watho oc thyrro som tilligger oc leghit haffuer fra forno oc nyghio vtlan gardz oc innan frelst oc heimolt oc akæralausth firir hwariom manne fra seer oc sinom erffwingiom oc til sire Hans opnemdom oc hans erffwingiom til æuerdaligha eigho oc alz affrædhis. var ok opnempder Olafuer serdelis bikendher firir oss at fyrnempder jo(r)dæparth varth sire Hanse traatnempdom atterdømdher til lausner firir laghom saker thess at hans foreldre haffde honom aat oc vlagligha sælt, viderkendis ok opnemder Olaffuer at han haffde vpboret aff opnemdum sire Hanse til fvlnet oc nøghes minsthæ pening oc mestha oc alla ther i mellom firir opnemdan jardapart effther thy som i kaup theires kom. var thet oc i handarbande theires at sire Hans skal haffua makt at wtkreffuia vppa Olaffs styfs vegna thei breff som han bifelte i gode tro Haluarde byffauthe som ludha vppa fyrnemda jordhi. oc til sanninda her wm setium wer war insigle firir thetta breff som giort war deghi oc aare som fyrseghir.

Olaf Hinzessön Styf sælger til Kanniken *Hans Sass* sin Lod i Gaarden övre *Brekke* i Margretedal i Oslo Hered, da den var dennes Fædrenegods.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 16 a. Seglet forbinder dette Brev med foreg. No.

804. [ved Oktbr. 1456.] [Oslo.]

Ollum monnum theim sem thetta breff sea æder høræ sender Olaffwer Hinssesson vidernempder styff q. gudes oc sinæ kunnikt gørende at ek heffwer vplatet seelt oc afhent heiderlighum manne sire Hansse Sas kanunke at domkirkione j Oslo swa mykit som ek eigher oc fylgt haffwer oc mina fforældræ atto oc fylgdo ffore mek j øffre Brekko som fyrnempder sire Hans ær sameigho mader vider oc ligger j Margretedall j Oslo herade med ollom lutom oc lunnindom j wato oc tyrro sem till ligger oc leghet haffwer fra forno oc nyo vtten gardz oc jnnen frelzt heimolt oc akærelaust fore hwariom manne fra mek oc minom ærfuingiom oc till sire Hans adernempdom oc hans ærfuingiom till æwerdelige eighæ oc altz afredhis. Skall oc vitherlighet wera ollum godhom monnum at min moder viderkendes fore mek oc minom broder oc sagde opta fore oss at hon haffde med kaupp fenget adernempde jordapart j Brekko aff sire Hansses forældrom oc wart litet forerbitalet. thy haffwer ek med godhom wilia nw wnt oc vplatet opnempdom sire Hansse fornempden jordepart till lausner æfter thy sem han wart honom atter dømder fore laghom minom broder sire Hinrike neruarende som han mek sagde, oc rade mek at ek skulde æi thynge mina saall æder flera wara forældre salæ ther meder oc veithe ther lenger ahaldh a, medhen han wilde thet aterløsæ. kennis ek ok haffwa vppboret till fulnet oc nøghis fore optnemden iordapart minste pening oc mesta oc alle ther j mellom aff sire Hansse æffter thy waart kaup war giort. Oc till meire visse ffester ek mit breff med mino incigle widh thetta breff som heiderlige men herre Peder erkeprest herre Olaff Hakonsson canik Olaff Jonsson Tostein Olaffsson radmen j Oslo haffwa inciglet æfter thy som their sagho oc hørdo wart handarbandh j sancti Olafs klostre j j fornempdom stadh.

Oslo Kapitel bygsler Tomten *Kisan* i Oslo, som var afbrændt, da den söndre Del af *Byen afbrændte,* til *Björn Lafranssön* og hans Hustru *Sigrid Thorleifsdatter,* mod at de skulle opföre nye Huse saa gode som för Branden, og betale to Mark aarlig.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 14. Seglet mangler.

805. uden Dag [14]56. [Oslo.]

Wy capitulum korsbrøder j Oslo kungiørom med tesso waro opno brefue at wer hafuom bygt Biorn Lafrensson ok Sigride Torleifsdotther eigna kona hans tompt wara j Kisanom. Skula taw hion tessa tompt wel hysa ok vpbygge ok bygde wel wppe holde sæm then bygd war før en husen ther aff brwnno tha sydra luthan af bynom bran bade stræti shws ok adrom husom ther nider j fraa j gardenom. Scula Biorn oc Sigrid adernempd fylgie tompt oc husom j syna liifsdagæ oc gifua ij mærker til communet huart aar huikket theira lenger lifwer. en theim badom hionum afgegnom falle tompten med husom ther aabygdom frelzlige afther wnder wart commune bord med theim skilamaale at arlige skal holdes saalatiider med saala messa ein tiid om aret fore begges theira hiona saal oc theira warnad. Oc til sanind her om hengde wy wart secretum fore thetta breff. Datum Asloie anno domini etc. lvj.

Erkepresten *Peter Jonssön* afhörer to Vidner om Delesgjerdet mellem Gaardene *Marteinsgerdet* og *Vang* i Henin Sogn paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 20. Seglene mangle.

806. 9 Februar 1457. Gerdreim.

Ollum monnum þeim sæm þetta bref sea æder høyra sender Pedher Jonsson ercheprester j Oslo q. g. oc sina kunnikt gørande ath anno domini m°cd°l septimo feria iiij^ta proxima ante festum sancte Scolastice virginis war ek j prestagardenom a Gerdr[ina] fleirom godhom monnum hiawarandom ok þok ek þer ij skilriik witne er sva eita Audhun Ericxsson oc Jnga Þoresdotter eighinkona hans. witnade þa Audhun ath efter beskedheligha manna soghn oc ordom gek Martensgerdhes eghn nider j Sweinrudz ffors wt mith j strømen oc swa wt vm qwernhuseth som nw stender þet vppa østra sidhona swa som iij mæla stenger æder meira oc þetta witnade han med sino jncighle som henger fore þetta bref. æn Jnga førnemd witnade oc a book swoor med fullom eidhstadz ath þen þiidh som hon war piika oc gette fe þer j skoghen wider forsen þa saa hon ath deilisgarden som war mellem Marteinsgerdis eghn oc Wangx eghn stodh vten fore quernhuseth sua som iij mæle stengher. oc mintes þesse witne vel lx aar til rygge. Waro þer nær þa som ek tok þesse witne heidherligh man sire Suein prester a Gerdrina oc Martein a Høyninom, som oc til yttermeire sanend

her vm sætto siin jncighle fore þetta bref med mino jncighle. scriptum apud ecclesiam Gerdrina anno et die quibus supra.

Bagpaa: Bref vm forsen til Marteinsgerdit j Hønina sokn.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at *Nils Ottarssön* solgte til *Kate Thjostolfssön Holk* 5 Öresbol i nordre *Runild* med tilliggende Ödegaard (i Ingedals Sogn, Borgesyssel).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 18. 3die Segl vedhænger.

807. 28 Februar 1457. Bö.

Ollom monnom theim som thetta breff see æder høyra senda Kolbein Ommundsson Juar Sigurdsson oc Haluard Sigurdsson sworne logrettismæn q. g. oc sina kunnicht gerande at wi varom j Bøø som ligger j Skiabergx sokn a manedaghen nest efter kiotsunnodagh anno domini mcdl septimo. saghom oc hørdom a jaa oc handerband, Kathe Tiostolfssons Holk oc Niels Ottarsson. kændis tha forder Niels fore oss j sama handerbande at han hafde sælt fordom Katha fæm aura boll jardar j nørdra gardenom j Runillom som father hans gaff honom j heiman fylgd som ligger j teigha skipte ower allan gardhen, oc eit øris boll j Tungom j ødhegardhen som ligger vidh Runello førnemt frialst oc heimholt firir huariom manne vttangardz oc jnnan medh lutum oc lunnindom som tilligger oc leghit hauer medh alz afrædes vndan sik oc sinom arfuingiom oc vnder ford Kata oc hans arfuinga til euerdelige eigho, kendes tha forder Niels at han hafde vpboret førsta pening oc øfsta oc alla ther j mellom som j køp theira kom. Till sanninde her vm hengiom vi war jncigle fore thetta breff er giort var a deghi oc aare som førseghir.

Lafrans Jenssön, Kannik i Oslo og Prest paa Nes, afhörer *Astrid Thorsteinsdatters* Prov om Gaarden *Sandakers* Sameieskov med *O*, og om andre Gaarden tilhörende Skovteiger i Akers Hered.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 21. 2det Segl mangler.

808. 14 August 1457. Droggenes.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sia eder høyra sender Lafrenz Jensson canuk j Oslo oc prester a Næss q. g. oc sinæ kunnicth gerandæ at efter budi heiderligx manz her Peterss Jonsson erchepreste j Oslo, tok ek prof som sa heitir Astriidh Tosteinsdotter som sa swor a book med fullom eidstaf vm vtuægæ som liggiæ til Sandakerss j Oslo hæradæ at fadur hennær oc moder hennær saato a

Sandakræ bæther æn xx aar oc var hon ther fødh oc vistæ thet før sannæ at skogen som ligger vp med aannæ ofuan før O garden, ær sameigæ skog med O til Sandaker badæ til hog oc hampn, oc ær Sandakerss fekiørslo vpp j gønom garden O oc sa til skogen. jtem ein teiger som Sandakerss teiger kalless oc ein eighæ ær til Sandakerss ligger vppe vider watned som aan faller wt af sancte Margarette vatnæ, oc rekkær han fra aarminned oc vpp j bergedh oc sa jn aat vægenom som vpp faller til Grepsenæ, til ein bek som wtløper (af) mosænom oc sa nider j aanæ oc fylger then teigæn fiskieno j halfuo aannæ, æn nædan firir teigenom ligger ein ødegarder som kallæss Arnerudh. jtem ofuan firir O ligger Fallandes dall som Sandaker til hører oc ther vtten føre ligger Kinbeinarudh. jtem mintess fyrnemd Astriidh væll lx aar til bakæ æder ryggiæ. oc til sanindæ her oc meiræ fastheith her vm tha hengiæ tessæ mæn siin jnsigle med mino firir tettæ bref som nær woro tha ek thettæ prof took som ær Amundh Jonsson oc Andress Pædersson logrettæ mæn. var thetta bref giort a Droggonæss vigilia assumpcionis beate virginis Marie anno domini mcdl septimo.

Bagpaa: Bref vm Sandakers teighen oc flera bref vm Sandaker liggia j sacristia.

Biskop *Gunnar (Holk)* af Oslo kundgjör Presterne i *Follos, Ranrikes* og *Elvesyssels* Provstier, i hvilken Orden og hvorlænge han i denne Vinter paa sin Reise til (Rigsmödet i) Skara agter at *visitere* hos dem.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 19. Ilde tilredet. Seglet mangler.

809. 25 Oktbr. 1457. Oslo.

Wy Gunnar mæder gudz nadh biskup j Oslo heilsom yder warom kærom sonom prestom ollom sem byggia oc boo a Follo j [Ran]rikæ oc j Elfuesyslo profastadømom mæder gudz quediu oc waare andeligæ blætzan. Margfall skyldæ embettes kræfuer oss [opta] oc amynner ward[h ath] wæitha saalom theira manna som j thui biskupsdøme æro sem oss ær owerdugom j hender fengit medhan weer æro(m) skylduge grein ok reikning fi[rir theira] saal at gøra getom weer thet æy giort æf weer gløi[mom] tha wistera færd sem biskupar hafua fore oss gømt oc retten wiser. Thui hafuom [weer] hugxat [nw]thidz wilia wistera her hia yder nw j wæther oc byria wistera færd waara maanedaghen nest fore Andres messæ dagh nw komer [a Kr]aakastadh oc liggia ther iij nætter. Swa tædhan oc til Hobøoll oc liggia ther ij nætter. swa til Rygiof [liggi]a ther j nath fore thet oss burde former . . . . læghit a Tw[nom] j nat, swa pa warom garde Raudzness einæ

nat, swa komma til Skædiof oc liggia ther [iij. næt]ter mædhan han hæfuer Nosinæ oc eina nat skal presten oc almogen halda oss j Odall tha weer heim after farom. swa til Twneims oc dueliasz ther iij nætter. a Nafuastadh sidhan iij nætter a Krookstadh ij nætter. sva til Swartaborgh oc ther iiij nætter. swa fra Skrikzuiik oc til kløstret Draxmark oc duelias ther fæm næter, swa at kløstret halda oss swa lengæ sem gamul sidwenio ær, liggiom weer lenger tha halda wy oss sielfue; fraan Dragxmark til Hærestadh som firir seigher. swa til Forsølæ ther iij nætter. [til] Riodre iij nætter. swa til Hiærteim ther ij nætter. swa dragha tædhan oc til Skara. Thui bidiom weer yder oc biodhom at theer ræidher yder her sva at weer werdom sømæligæ forestadhne. ok kungører almogenom thessæ waaræ til koma mæder ridskiotom, oc bøtha om brwar oc wægha som logh wilia oc hinæ gøra reikning fore kirkio godze som thet hafua haft. Ware gudh mæd ydher. Scriptum Asloie anno domini mcdlseptimo die sanctorum Crispini et Crispiniani martirum nostro sub secreto.

Bagpaa findes med en anden maaske ældre Haand en Liste over lignende Nathold, hvoraf den överste Linie er afklippet: Jtem a Tegnaby iii næ — jtem a Moland ii næ — jtem a Stangæness iii næ — jtem a Solaness iii næ — jtem a Quilda iii næter — jtem Soolbergh iii næth — jtem a Toresby ii næ — jtem j Kungeld iii næ — jtem vppa Hisiggen iii næ — jtem j Malstrand iii næ. med Lykkio kirkio.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Thorleif Rovaldssön* og Hustru solgte til *Dyre Björnssön* 6 Öresbol i Gaarden nordre *Linthveit* i Sandshverv.

Efter Orig, p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

810. 4 Januar 1458. Aarenes.

Ollum monnum them som thetta bref sia ædher høyræ sændher Østen Helgeson ok Byørn Jonsson logrete men q. g. (ok sina) kunnigt gerande ath meer warom a Aranesse j syndre gardenom som lygher j Ness sokn j Skydosyslo a xi dak jola anno domini mcdl octauo sagom ok hørdom a ath thog hældho handom saman af eno halfuo Byørn Lyduardzson af andro halfuo Thollefuer Rovalzson ok Thora Olafs doter eyen kana hans med thy skylorde ath fyrnemdh hyon kændis fyre os ath thog hafdho sælt Dyra Byørnssyne vi øris boll jordar j Lymthweitom i nørdre gardenom som lygher j Æftalythe sokn j Sanzuerfue med ollom them lutum ok lunidom som thil lygher ok lygeth hæffuer j fra fonno ok nyo vthan gardh ok inan friælst ok hemholt fore hwariom manne ok akæroløst vndan fyrnemdom hyonom ok theras arfue-

gom ok vndher fyrnemda fæthga Byørn ok Dyra ok theras arfuega thil æwerdelika eygu (ok) alsz afredes. Jtem kændis tha fyrndh hyon j sama handarbande ath thag hafde vp boreth af Dyra ena hwdh mina en vi kyrlag ok Byørn fyrnemdher bytalade ii aklæde som han thok in j syth jordauerde fore viii kyrlag. ok tha kændis fyrnemdher hyon vp hafua baret af fyrdom fædhgom fyrsta penig ok øpsto som j kop thera kom fyre fyrnda jordh. ok ther med hafdo thog sælt them odall ok odals løns a fyrnemde jordh som fyr sigher. Ok thil saninde her vm sættiom meer okchar jncigle fore thetta bref som giordh var dege ok are som fyr sygher.

Provsten paa Raumerike, Presten paa Tune og to Lagrettemænd udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 526.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. 2det og 4de Segl mangle.

811. 16 Januar 1458. Nannestad.

Ollom monnom þeim som þete bref see æder høre sender Hanes Hanesson canunk j Oslo oc profaster a Raumerike Gudleifuer Jonsson canunk ther samastadz oc prester a Twnom Þorkel Hakonsson oc Sigurder Juarsson suorner logretismen q. g. oc sine kunnikt gerande at meer saghom oc offuerlasom breff med heilom oc hangandom jnsiglom sua vatande ordh fran orde som her efter fylger. *[Nu fölger Brev No. 526 ovenfor.]* Oc framdeles heingiom mer wor jnsigle fore thette transcriptum som giort var a Nannestadom anno domini mcdl octauo ipso die Marcelli episcopi et martiris.

Eyvind Esteinssön vidner ifölge *Thorleif Gyrdssöns* Stevning, at han for vist 16 Aar siden var nærværende, da *Thorstein Thoressön* forböd *Erling* paa Myting at sælge Gaarden *Thofsin* paa Sudorp ud af *Ætleggen*, samt at *Sigrid* paa Flygen i sin Banesot vidnede det samme.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 24. 1ste Segl mangler.

812. 1 Februar 1458. Gildesvolden.

Ollom monnom theim som thætta breff se æder høre hæilser Evinder Estæinson svoren logrettis man kerligæ med gudi konnikt gørende med thesse breffue at iæk var a Gildis vollenum retthum stæffnestad i Ringebu lagurdagen nest æffter Antuns messe loglige ffiri stæmder ok loglige til kraffder aff Torlleffue Giurdh syni at ffram sæghia thæn vinnisburd som vatther om iord then som Thoffsene either ok ligger a Sudorp. jtem kændis æk tha samstundis at æk var a Myt-

ynge som ligger i Ringebu sokn vist firi xvi aarom ok hørde iæk pa vidertalu thæire Ellinge a Mytinge ok Thorstæins Toreson a Rørvikom. spurde tha Torstæin adernemder, ffyrnemden Ellingh ommen han vilde selia sin lut i Toffsene som var vi aure bool som hans kono aate ok Ellinge baar i ærffd æfter sin baarn, æn Ellinger adernemder sagdis thæt ey viliæ sælia, tha suarædæ Torstæin ok sagdæ, mæk er sakt at thu vilt seliæ Thore døøl thenne samæ vi aure bool i fyrsagde Toffsene, Thorer døl nervarendom ok hørde a tessor ord, ok sagde tha Torsten optnemder thil Ellingx, iæk fforbiuder thæk a rettæns vægne nogrom thæn iord sæliæ huarkæn Torere ffornemdom æder nogrom odhrum æn thæim systrum Rangdidh ok Sigriide Thrande døttrom ffyri thy at thet ær thæire gamalt odhal ok kom aldre ffraa thæim æzlæg til thesse dagx, ok vil æk gæfua thek sua mange pæninge som thu kan mest ffa aff adrum fore thenne adernemde vi aure boll i Thoffsene. jtem kænnoms ok mit Eivinder Eirikson ok Joon Eynar son, at mit varom a Fflyghyne som ligger i Ringebu sokn i thæn tiid at Sigrid a Fflygyne laa a sotteseng i sin yterste tiid ok var tho hæil til samvidhz æn tho at hon var krank til likams sins, ok hørdom a at Torstæin Thoreson a Rørvikom kraffde aff henne retten vitnisburd om thetta maal som ffyr skriuædh stender, viderkændis tha Sigridh ffornemd at hon var a adernemde Mytynge ok i thæim samme tijd at thæir vare til orde Ellinger Torstein ok Torer døøl adernemder, ok sagdis hon høre at Thorstæin Toris son fforbaud Ellinge a Mytynge, at seliæ ok sua fforbaud han ok Torer døøl at kaupe thæim forskriuen ssex vi aure bool i optnemde Toffsene firi thy at thet er minne kono odhal ok bæggiæs thæire systrunne Randiid ok Sigridhe Tronde døttrom ok sagdis viliæ gæffuæ honom swa manghe peninge som mest kunne han ffaa aff adrum firi adernemde iordh. sva sagdis hon viliæ ffyri gudi ansuare som then vitnisburden var saan som hon tha fframsagde. Ffor saninde skuld hær om tha hæingiom mit allær vor insigle Eivindær Estæin son Eivinder Eirikson ok Joon Einar son ffor thetta breff som skriuæd var køndils messe affthen anno domini mcd l octauo.

Bagpaa: Breff wm vi aure boell y Toxenæ.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Thorer Haldorssön* lovede sin Hustru *Gro Halvardsdatter* visse Eiendele uskiftet, om de ei fik Börn sammen, men i sidste Fald lyste *Helmingsfelag* mellem dem.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 25. 2det Segl vedhænger.

813. 3 April 1458. Hala.

Ollum monnum theim som thetta breff see ædher høra sænda Biorn Andresson ok Sween Torbiornsson suorne logretis men j Ludelagh q. g. ok sina kunnikt gerande at meer worom j Hala som ligger j Twneimssokn j Wikienne annan dagh pascha anno domini m°cd°l° octauo hørdhom a at Tore Haldorsson widhirkiendis kaupafærdhe som han hadhe giort mæd Gro Haluardz dotter æghin kono sinne, woro hans ord saa, at skildis thaug barnløss at, tha skulde fornempd Gro Haluardz dotter behalda sin kirkio klædhe ok alt sit sylffwer oc j reidda sæng klædhe oc j grip swa godh som viii lybiska mark. skal hon thetta hafwa a(f) oskipto, æn ær ey gripen saa godher tha skal han gerats saa godh, oc sidhan helmings felagh j lauso oc fosto oc alt thet theim kan til fiaar at falla. jtem wærdher thet ok swa at henne wardher mæd barnom at skipta tha skal wara helmings felagh theira j mellom. til meira visso sæter Tore Haldorsson sit incigle mæd tessom godhom fornempdom monnom forer thetta breff som giort war a deghi oc are som for sigher.

Bagpaa: Breff vm kaupefælæ Þores och Gro.

Tre Lagrettemænd udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 685.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 22. Seglene affaldne[1].

814. 7 Mai 1458. Sæm.

Ollom monnom them som thettæ bref see edher høra sender Gwnnaldher Haluardzsson Pedher Ottærsson och Pedher Gwnnarsson logrættæ men quediæ gudes och sine kwnnukt gørandæ ath wy worom a Seem som ligher a Eikiom sonnedagæn nest for helge thorsdagh a arom fraa gudz byrdh medloctauo saghom och hørdom a bref welborens manzs her Torgaut Benktsson riddare medh heylæ hangandæ jnciglæ och wskaddæ saa lüdande ordh fra ordhæ som her æfthær føliær. *[Nu fölger foreg. Brev No. 685.]*

(1) Seglremmene til dette Brev er skaarne af et Lensbrev (No. 714 ovenfor) udstedt af Kong Christoffer, hvori han forlener Thorgaut Benktssön med Kronens Len Eker i Norge.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Sigurd Josteinssön* og Hustru solgte til *Halvard Sigurdssön* Gaarden *Vestren* i Fjelds Sogn paa Thoten.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 23. Stumper af Seglene.

815. 20 Juli 1458. Hof.

Thet se allom godhum mannom kunnokt at miit Herlowgh Thorgrimsson ok Pædher Bænktzson laghrettomæn a Thotne varum a Hoffs kirkio gardhe a Thotne sancta Margitto dagh anno domini m°cd° lviii saghum ok hørdhom a at their heldho handhom saman aff enere halffwo Sigwrd Josteensson ok Gudriid Thordsdotter egin kona hans, en aff annere halffwo Halward Sigwrdsson med thøm skilmale at fornæmpd hion kendis thes at thaw haffdho selt fornæpdom Halwardhe ørtogha bool ok ii hefseldho bool jærdhar j Vestrene som liggir j Fiældzsokn a Thotne, friælst ok hemolt firi hvarium manne med allom lutom ok lunnendhom som til theire jord liggir ok lægit haffwer fraa forno ok nyo vtan gardz ok jnnan ffra siik ok sinom erffwingium ok vndhir fornæmpdan Halward ok han(s) erffwingia til æwerdhelegha egho ok aldz affredis ok firi tækit førsta pæningh ok øpsta ok alla ther j mellom eptir thy j kowp theira kom, til sanninda her vm sættum miit okkor jnsigle fore thetta breff som giort var dæghi ok are som fyr siggir.

To Mænd kundgjöre, at *Sigrid Gudbrandsdatter* undte *Eyvind Esteinssön* og Arvinger Ödegaarden *Audn* i Brekke i Ringebo (Gudbrandsdalen) imod Huserum og Underhold i sin Livstid.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kjöbenhavn. Seglene vedhænge.

816. 1 Septbr. 1458. Raumsaas.

Thet se ollum godhum mannum kunugt, som thetta bref læsa see ædher høyra. at wi Gudleiker Ericxson och Thorstein Thorersson dekn. warom a Raumsasom: sancti Ylians dagh anno domini m° cd° l° viij°. saghom och hørdom a at Sigriid Gudbrandzdotter wnte och afhende Euinde Estenssyni och hans eruingiom ein øydha gard som Audn heiter ok ligger j Brekkom j Ringabo sokn austan Raumsasa medh ollum lutum och lunnendom fornom ok nyiom wtan gardz och jnnan frælsan och heimolan firir huariom manne honom och hans eruingiom till æuerdeliga eigho och altz afrædhis: med theim skylmalom at Sigriid skall firir thet ther hafua frælst husarwm j sina lifsdagha med sinom pæningom: och Euinder och hans eruingia skula henne hielpa till framfødzlo. Och till ytermera sannind och rettan witnisburd her wm settom wi waar jncigle firir thetta bref som scrifuadh war j førnæmpdom garde deghi och are som før seghir.

Kong *Christiern* stadfæster de Privilegier, som för ere forundte Borgerne i *Amsterdam* i hans Riger *Danmark, Sverige* og *Norge.*

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i Nikolai Kirke. Kongens Segl vedhænger i röd og hvid Silkesnor.

817. 24 Decbr. 1458. Kjöbenhavn.

Wy Chistiernn von godes gnaden to Denmarcken Sweden Norwegen der Wennden vnd Gotthen koning greue to Oldenborch vnd Delmenhorst. Don witlick vnnd opembare vor alswem dat wij van vnser sunderger gunst vnd gnade wegen so ock vorder vmme mennigerleie denst vnd guden willen alsze de ersamen borgermeistere ratmanne vnnd jnwonere der stad Amstelredam vnse leuen besunderen vns vnd vnsen rijken bewiist vnd gedan hebben vnd vns vnd vnsen rijken vorbad don vnd bewijsen scholen vnd mogen den vorgnanten borgermeisteren ratmannen vnd jnwoneren alle sodane priuilegia gnade vnd vryheide alsze sij in erhrtijden in vnsen rijken Denmarcken vnd Norwegen van vns besegelt verworuen hebben nach allen eren krefften gnedichliken in vnsen dren rijken Denmarken Sweden vnd Norwegen gegunnet bestediget vnd beuestet hebben, gunnen bestedigen vnd beuesten also in crafft desses breues. doch also dat sij vnsen vndersaten to nenem vorfange en syn in jeniger mathe. Verbedende ernstaffligen allen vnsen vogeden borgermeisteren ratmannen tolneren vnd vndersaten de ergenomeden borgermeistere ratmann vnde jnwonere der gnanten stad Amstelredam bouen desse vnse gunst vnd gnade to hinderende effte hinderen laten in jenigermathe vnder vnsen koningliken hulden vnd vngnaden. Gegeuen up vnsem slote Kopenhagen an dem auende natiuitatis Cristi jn dem jare na syner gebord virteynhundert vnd achtonduefftigestem.

Sub plica med anden Haand: Dominus rex proprie.

To Mænd kundgjöre, at Presten *Sigurd Aasulfssön* solgte til *Peter Gyrdssön* 2 Öresbol i nedre *Hobolstad* i Syltebygd i Haugs Sogn, Eker.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

818. Julen 1458. Viken.

Ollum monnum theim som thetta breff sea ædher høyre sender Olaff Dyresson oc Torkiel Torbiornsson loghrettismen q. g. oc sine. kunnikt gerande at a *elzs dagh jole anno domini m°cdlloctauo. tha warom mith j Wikenne j øystre gordenom som ligher j Hawgx soken

a Eikiom. saghom oc høyrdom a at teir heldo hondom saman aff einne halffuo heiderlighen man sire Sigwrdh Asulffsson en aff annare halffuo Pædher Giwrdzsson med theim skilordom at fornemder sire Sigwrder kendis fore okker j sama handerbande at han selde fornemdom Pæder tweggie aure booll jorder j nedre gordonom j Hobollstadom som liggher i Sylte bygdh j Sondene fiordongh oc j Hawgx soken a Eikiom med allom lutom oc lunnindom som ther til liggher oc leget haffuer j fra forno oc nygio wthen gordz oc innen fralst heimholt oc akærelawst fore hwariom manne. oc j fra sire Sigwrdh oc hans erffwingiom oc wnder fornemden Pædher oc hans erffwingie fornemt tweggie awre booll j nedre gordenom j Hobolstadom til æwerdeligæ eigo oc alzs aff rædis: kendis oc fornemder sire Sigwrdher j sama handerbande at han haffde vpboret aff fornemdom Pæder fyrste peningh oc øffste oc alle ther j mellom effter thy som j kaup teire kom oc war thet j godom gildom werdh øyrom oc fæmætom peningom j teime peningom som her nemnis ij mordh skin ij kør eit pund korn oc ein kapar kætil fore ij marker: thette kendis fornemder sire Sigwrdh at han haffde alle thesse fornemde peninge vpboret oc j hender feingit sa at hanom wel at nøgde: Oc til saninde heingde sire Sigwrdh sith insigle med warom fore thette breff som giort war ut supra.

Fire Lagrettemænd kundgjöre, at for 6 Aar siden kvitterede *Ivar* og *Alf Amundssönner Finn Alfssön* og hans Arvinger for hans Bestyrelse af deres Penge, mod at han pantsatte dem Gaarden *Glumstad* paa Thrötten (Gudbrandsdalen).

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Samling. Seglene vedhænge.

819. 22 Mai 1459. uden Sted.

Thes kennos mit Amunder Grimsson Ormer Amundason Jon Guttormsson ok Torlefuer Giordzson surne lagretta men warum a nedre Frøsene som ligger i Gou(s)dals sokn manadaghen i langa fasta nw v aar sidan sagum ok hørdum a at ther helda handum saman Fin Alfsson af eine halfua en af andra halua Torgeir Amundzson ok Gunnar Amunzson j fulla vmbudhe sina ok Jans brodor sins ok Jwar ok Alfuer Amundzsøne gawo Fin Alfsson ok hans eruinga quitta ok allongs akera løysa fore sek ok sinom eruingum fore alt thet vmbudh som Fin Alfsson hafdhe haft jwer theirra peiningum med thy skylmale at Finner Alfsson sette fornemdum brødrum swa mokit som han atte j Glumstadhum som liger a Trøttene j sudrelutenum j Gudbrandzdalum med allum sinum lutum ok lunindum ok v. kørlagh ther med. ok ther med

gafua their brøder honom Fin swa quittan som han hafde haft theirra wmbudh ok allrigh haft. til saninder her vm sette wi war jncigle fore thetta bref som giort war a thysdaghen nest efter trinitatis messo dagh anno domini m° cd° lix.[1]

([1]) De sidste to Bogstavtal utydelige.

Presten paa Frauner *Ravald Reidarssön* og *Thorgeir Halvardssön* oplyse efter Biskop *Gunnars (Holks)* Bud ved gamle Folks Vidnesbyrd, at den halve Gaard övre *Naustar* i Lider blev afstaaet til Biskop *Öystein* af *Frederik Olafssön* i Böder, den anden Halvdel var tilfalden Kongedömmet, da *Paal Olafssön* blev fredlös for Drab paa sin Stifsön, og en Sösterlod var solgt til *Jusse Thomassön*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 28. Seglene mangle.

820. 18 Juni 1459. uden Sted.

Ollom monnom theim sæm thette bref seæ ædher høyræ sende Rawald Reidhersson presther aa Frawnom oc Torgheir Haluardzsson logrettesman j Liidher q. g. oc synæ. wer wiliæ ollom kunniktgøra at efflher war nadige herre biscop Gunnars bod oc bref hafua wy ransakat j bland got eldis folk j Liidher om ofregordhen j Nawstom j hwilka mata han ær kommen wndher domkirken j Oslo oc ær mongom kunnikt j retta sanind at Olaf j Nawstom atte ofregarden allen, han atte twa syner Paall oc Frydik Olafssynir oc eina dotther Sigrid Olafsdotther. Paal slo syn styksön j hell wart wtzlægher oc rømpde or landit. hans deell j Nawstom fell wndher konungxdomen j wtzlægd. Fryddik Olafsson oc Sigrid systher hans ærfde sua alt annet j øfregorden j Nawstom efther fadher sin. Fryddik fell j stora sekt wid biscop wforsynio swa lauk han biscop Øystheine alt thet han atte j øfregordenom j Nawstom, bolataled mykit han atte segis inghen mynnes mong øyris booll thet woro. en Sigrid systher hans segis hafua selt Jwsse Thomasson syn deell j øfre Nawstom oc thet hon atte fins ware sex aura bol oc ørtug bol. oc maa hwar man merke at broder delen war annot slikt af Sigride dell war loket j landzskyld bade mæden hon hafde oc siden hon selde syn dell halft pund malt aa huaria are, Haraldher ma gøra medh taku witnom huru dyrt honum ær brodher delen j øfre Nawstom bygdher, ythermeir prof kunna wer ey her om bespyriæ. Scriptum anno domini mcdlix jn crastino beati Botolphi nostris sub sigillis.

Erkebiskop *Olaf (Throndssön)* af Nidaros forbyder *Islands* Geistlige, verdslige Hövdinger og Almue at erkjende *Mattheus* som Biskop i *Hole* eller *Skaalholt*, da han ei er lovlig valgt, men en Meneder og bandsat Apostat; men byder dem at hjælpe og indsætte den rette Biskop *Olaf Ragnvaldssön.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17. No. 1 b. Seglet mangler. (Trykt i F. Johannæi Hist. eccl. Islandiæ. IV. 175—176.)

821. 28 Juni 1459. Bergen.

Wy Olaf med gudz miskund erkebiscop i Nideroos ok paweligx setis legatus helsom allom prelatom prestom welbornom monnom rikismonnom ok meniga almoga sem byggia ok boo i Jslande kerliga med gud ok waara andeliga bletzan, kungørom med tesso waaro brefue at saker tess at oss bør wita ok ranzaka naudsyn ok keromaal alla biscopsdemana i Norge ta wiliom wi ok wita Jslandz bezsta epter ty sem makt aligger ok wi witom ok hørt hafwom at biscop Matteus wil med ofweruald ok makt weera biscop j Hola eder Skalholtz biscopsdemom vm han kunne tat afstad koma sem wi witom med retta at tat ma engaledis wera fyri tan skuld at han hefuer ey waara samtykt eder waara kanika i Niderooss sem hafua rettogheit friheit ok jus eligendi episcopos til doomkirkiar i Jslande ok swa fyri te sok at han er ein meineidare ty han loth sweria biscop Gotskalk a Holom gud hans saal hafue daudan margom aarom aader en han døde i mote kirkionis lagom ok rette, ok tar til er han ein apostota i mote sinne reglo ok i forbode ok banne. fyr tat ok annat er han ey werdoger nokot wald eder ingeld hafua i waaro ok helgre kirkio forbodi fyr sinne olydna ok vndirhyggio wid sina formen ok helgre kirkio. Hwar fyri raadom wi ider ok biodom beede lerdom ok leikom vnder heste lydno ok serdelis waars nadugx herra konung Cristierns vmbodzmen fyrnempdom biscop Matteo at seeta eder i mote helgre kirkio rette ok waaro forbodi til at styrkia, ok er tat sua wordit sem gud fyrbiode at fyrnempder biscop Matteus hefwer gripit eder takit Holastad eder nokro adro peninga sem helgre kirkio tilhøra ok hennis forman, ta skulin j tilhielpa med idre makt idan forman ok electum herre Olaf Ragwaldzsson tat apter taka sem han hefuer med eingan reet ofweruelliga gripit ok reent ee hwar han ok j kunnen tat vp at spøria. Er ok nokor swo dierfwer leiker eder lerder sem wilia fyrnempdan biscop Matteum styrkia ok hielpa jmote tesso waaro skipan ok bode ta skulo te hafua vwenata af oss ok lagligar aminnningiar til retledingar, ok forbod ok ban med tesso waaro brefue fyri sina triozsko ok olydne epter ty sem kirkione lag vtuisa. En te sem kirkionis reet ok waaro skipan godwilleliga gøra ok fulfylgia styrkiande ok hielpande fyrnempdan

electum herre Olaf i sinom erindom skulo hafua tak ok afwsa af oss vm idur erinde kunno fyri oss at koma. ok til saninde her vm latom wi hengia waart jncigle fyr tetta bref er giort war a waar gard i Bergen in vigilia sanctorum apostolorum Petri et Pauli anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono.

Thorstein Thorkelssön, Chorsbroder ved Mariæ Kirke i Oslo, bygsler til *Abbe Verkmester*, hans Hustru og Börn for deres Levetid, *Mariæ Altarets* Tomt i *Smidsgaarden* i Oslo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 26. Kun forsynet med 3 (Vaaben) Segl, der vedhænge.

822. 27 Juli 1459. Oslo.

Thet kennestz jak Torstein Torkielsson korsbroder at Marie kirkio i Oslo med thetta mit opit bref at jak hafwer vnt ok befelt thwpt som ligger till Varefru alterit vnder koren j Marie kirkio ok ligger j Smitzgarde sunnest vidher gatone ok swa myken deell j kelleren som mek till hører beskedeligum manne Abbe verkmeistere ok Jngegerd egen kone hans j theres lifdaga ok theres barn efter theim j swa mate at the skole gifua j landskyld vj øra a hwario are. theim ollum aflidnum skal fyrnempd thupt ok hws falla frielzliga atter (vnder) fyrnempth altere till everdelig eigho. Thill yttermeir visso ok sanind her vm setiæ tesse gode men som swa eite Torgiolz Askesson brwn radmen j Oslo Henrik Flyuerk ok Henrik j Snauden sin incigle medh mino fore thetta bref som giort war j fyrnemd (Oslo) fredagen nest fore sancti Olafs dagh anno domini mcdlnono.

Kardinalerne *Isidorus*, *Petrus* og *Jacobus* tilstaa enhver Bodfærdig, som paa visse Dage besöge eller hjælpe *St. Sunnives Kirke* i *Thjödling* i Oslo Stift, hver 100 Dages Aflad.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene mangle.

823. 8 Septbr. 1459. Mantua.

Jsidorus episcopus Sabinensis Latinus tit. sanctorum Johannis et Pauli. Petrus tit. sancti Marci et Jacobus tit. sancte Anastasie sacrosancte Romane ecclesie presbiteri cardinales: Uniuersis et singulis Christifidelibus presentes litteras inspecturis lecturis pariter et audituris salutem in domino sempiternam. Dum precelsa meritorum insignia quibus regina uirginum uirgo dei genitrix gloriosa sedibus prelata

sidereis quasi stella matutina prerutilans deuote considerationis indagine perscrutamur dum etiam inter pectoris archana reuoluimus quod ipsa ut pote mater misericordie et pietatis amica humani generis consolatrix pro salute fidelium qui delictorum onere pregrauantur sedula oratrix et peruigil ad regem quem genuit intercedit, dignum quin potius debitum arbitramur ut ecclesias et loca ecclesiastica in honorem sui nominis instituta gratiosis remissionum impendiis et indulgentiarum muneribus decoremus. Cum itaque sicut accepimus ecclesia parochialis sancte Sunniue que vocatur Thiodolingæ Asloensis diocesis cassantibus sinistris euentibus in suis structuris et edificijs plurimum ruinam minetur et reparatione indigere noscitur non modicum sumptuosa. ad quam faciendam ipsius ecclesie proprie non suppetant facultates sed Christifidelium suffragia sint ad hoc non mediocriter oportuna. Nos cupientes ut ecclesia ipsa congruis frequentetur honoribus ac in structuris et edificijs suis huiusmodi debite reparetur et reparata conseruetur et ut fideles ipsi eo libentius ad hoc intendant et manus promptius porrigant adiutrices. quo propterea inibi celestis gratie dono uberius conspexerint se refectos. De omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi. videlicet q[uilibet] nostrum omnibus et singulis eisdem fidelibus Christi utriusque sexus hominibus uere penitentibus et confessis qui ecclesiam predictam in natiuitatis resurrectionis beatorum Petri et Pauli apostolorum assumptionis beate Marie uirginis et diei dedicationis ipsius[1] ecclesie festiuitatibus deuote uisitauerint annuatim, et ad reparationem conseruationem et manutentionem predictas ac diuini cultus in eadem ecclesia augmentum de bonis adeo sibi collatis elimosinas dederint et grata caritatis subsidia erogauerint et manus porrexerint ut prefertur adiutrices. Pro quolibet die dictarum festiutatum quo id fecerint centum dies de iniunctis eis penitentijs misericorditer in domino relaxamus. presentibus preteritis futuris temporibus duraturis. Jn quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum has nostras presentes litteras exinde fieri nostrorumque cardinalatuum sigillorum iussimus et fecimus appensione communiri. Datum Mantue in domibus nostrarum solitarum residentiarum sub anno a natiuitate domini nostri Jesu Christi millesimo quadringentesimo quinquagesimonono. jndi(c)tione sexta die octaua mensis Septembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pii diuina prouidentia pape secundi anno secundo.

(1) Tjödlings Kirke var ifölge Öysteins Jordebog helliget St. Maria og St. Michael og indviet 16 Kal. Novembr. (17 Oktbr.)

Olaf Narvessön pantsætter til Raadmand *Olaf Jonssön* 1 Markebol i Gaarden *Kjekstad* i Röken for 20 Mark, paa Vilkaar, at dette Markebol skal tilhöre denne, hvis Pengene inden 3 Aar ikke ere betalte.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 27. Seglene mangle.

824. uden Dag 1459. Oslo.

Thet kennes jek Olaff Naruesson j Neste medh thesso mino opna breffe thet jek haffer pantseth Olaff Jonsson radman hij Oslo eyth markaboll jordha hij Kexstadha som ligher hij Røkonesokn [fore] xx marker frith oc hemholt oc akæralaust for hwariom mannæ [medh oll]om theim luthum oc lunnindum som ther till ligher oc leghit haffer fra [forno] oc nyo wthan garss oc inan at wp at bæræ landskyldh aff Kexstadh hij iij samfeldh ar nw fra sancte Marthens dagh eyth ha(l)fth pund malth af hwaria are anno domini medl nono en er thet swa at jek ekke haffer [løys]th thet markaboll jordha inan the iij ar tha skal fornemdher Olaff Jonson at fylghia oc haffa fornemth markaboll hij Kexstadha fra mek oc minom erwinghi(o)m oc wnder Olaff Jonsson oc hans erwinghia til æuerdhighia egho oc alzs afredhis medh ty skilordhe at Olaff Jonsson skal giffa mek eller minom erwinghiom x marker hij werdh eller pænigha oc till mera wiso tha badh jek thessa godha men vm sin jnsigle som swa hetha Torkel Gefulsson radhman hij Oslo oc Olaff Beske borghare ther samasthad skriffath hij Oslo dagh oc are som fyr seghir.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at efterat Ægtefolkene *Eirik* paa *Hole* og *Gudrun* havde givet hinanden gjensidige Gaver, bestemte Eirik, at efter hendes Död skulde den halve Gaard *Markestad* i Mikjalsaasen i Ridebo tilfalde St. *Klemens Kirke* i *Vang* (Hedemarken) og Presten sammesteds til Sjælemesser for dem og deres Forældre.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 91 No. 42. Seglene mangle.

825. 17 Januar 1460. Hol.

Ollum monnum þeim som þetta bref se æder hæyre kungørom mer Chæthil [Algotsson] logrete man a . . . . Haluorder Æiwindzson ok Æirikker þoraaldhson logretes men i Riidebw at mer warom a Hoole som ligger i Skattæim sokn a fiorde dagh joola ok hørdom a at Æirikker a fyrnemdo Hoole ok Gudrwn kono hans gafuodz giofuom sin a millom. war Æirikker þaa hæilbrigder bodhe aat samwilthi ok hæilbrigde sinne. gaf þa fyrnemder Eirikker Gudrune kono sinne halft store Markeslade som ligger i Mikialsaasenom i Riidebui henner þil

fram fødzle i hænner liifs dagha en Gudrun adernemdh gaf Eirikke þer i motthe xii kørlag af sinom penigom honom til fram fødzle omen han liifuer henner liifue læinger. jtem gierdhe ok fyrnemder Eirikker þa samstundis annor skipan aa om fyrnemde joordh hiaa werande Hakone brodher hans ok med hans jaa samtykt ok godom wilia þa gaf han þa sama jordh halft store Markestade etter hænner daga Gudrune ommen hon liifuer hans lifue þil sancte Clemedz kirkie a Wange ok prestbolene þær sama stadz kirkienne þil vphældis ok prestenom þil bordhældis þil æuerdelige æighe firi saal sine ok Hakons brodher hans þæghar þæire frafaal werder ok aalre þæire foreldre saale. war ok þa þær nerwerande Biorn bygle Paalne son broder son þæire bæggie brødre ok samtykte tesse giof etter þi som watter fyr i brefuene. war ok adernemder Biorn þes widerkiender at faderbrøder hans Eirikker ok Hakon fyrnemder hafde læyst sa mykit i store Markestadom som hans fadher bwrde þer i ok þi sagdes han inghen loghligh þil þalw hafua þil adernemde iordh ok sagdes þæt gierne wilia at see gæfuen firi þæire forreldre saale som hona hæfuer aath. firi saninde skuld her om þa hæingiom mith wor jnsigle firi þetta bref som skrifued war Anthuns messe dagh a sama aare anno domini m°cdlx.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at de efter Biskop *Gunnars (Holks)* Bud have skyldsat Biskoppens og Fru *Philippas (Hansdatters)* ½ Markebol i Gaarden *Langeland* i Vinger hvert til 8 Kyrlag, baade Hus og Gaard.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92. No. 29. Stump af 2det Segl.

826. 29 Januar 1460. [Langeland].

Ollom monnom theim som thetta bref sea æder høra sendir Hakon Thofueson Orm Andresson oc Thord Omundzson sworner lagrette men j Odal q. g. oc sinæ kunnukt gørende at tysdagen nest æptir Paalsmesso anno domini mcdlx warom mith til krafder af warum werduga fader biscop Gunnar j Oslo at skodo oc mætho iardena sem heitir Langaland som liger j Vinger sokn j Soløør mathom mer tha samstundis thet ½ markabol som fyr sa(g)der fader fylgde firir viii kørlag oc annat ½ markabool som fru Philippa fylgde æn firir viii kørlag. war tha bade hus oc iord metit oc til sanind her vm settom mer okar inszigle firir thetta bref ær giort war dægi oc are som fyr segir.

Kongens Sysselmænd i *Kirkevaag* og Almuen paa *Orknö* melde Kong *Christiern I.*, at Öernes Fiende *Jon Greve af Ross*, Herre af Suderöerne, længe har truet dem med Krig, hvorved deres Landsherre *Wilhelm*, Jarl af Orknö og Katnes og Herre af *Sancto Claro*, har været hindret fra at indfinde sig hos Kongen, hvilket de dog haabe nu vil ske, da der ved *Kong Jacob af Skotlands* Mægling er Udsigt til Forlig. (jfr. No. 836.)

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv, Brevform udvendig forseglet. (Trykt i Diplomatarium Christierni primi. S. 113—114.)

827. 29 Februar 1460. Kirkevaag.

Excellentissimo principi ac metuendissimo et inuictissimo domino Christierno dei gracia Dacie Suacie Noruagie Gotorum Sklauorumque regi duci Histonie ac comiti de Oldenburgh et de Delmenhost vestre illustrissime magestatis fideles legii seruitores minimi ac mandatarii simplices et humilimi Thomas de Kyrknes et Johannes Mager burgenses et balliui vestri burgi de Kyrkwaw ac communitas tocius comitatus Orkadie cum omnimoda fidelitate et subieccione reuerencias debitas tanto nostro principi condignas et honores. Serenissime vestre regalis excellencie aures nobiles et mansuete nobis vestris pauperculis easdem in nostra necessitate pulsare constrictis de sua benignissima pietate aduertere dedignantur. qualiter magnificus et potens dominus Johannes comes Rossie et dominus Jnsularum nobis ac terris vestris Orcadie et Zetlandie ab antiquo inimicus capitalis cum omnimoda sua potestate non parua nos et eas de anno in annum et indies seuissime nititur depopulare edificia comburere bona depredare ac omnes vestros legios inhabitantes usque ad exterminium interemere. Erga quem et tantam potenciam post deum et vestram serenitatem defensorem ignoramus, nisi tantum gratum et nobilem principem dominum nostrum Vilhelmum comitem Orkadie et Cathtanie ac dominum de sancto Claro qui ob nostri defensionem a premissis de nostro letali conflictu finali detrimento apparente compaciens signanter propter vestre excellencie honorem ad guerras expensas labores et pericula se et sua exponit indefesse interdum et maxime ob deliberationem nuper cum Jacobo rege Scotorum illustri alias in comitatu suo Cathtanie et alibi inimicorum crudelium maliciosis et seuissimis propositis sagaciter obuiando ita quod huscusque laudes altissimo nos saluos illesos et pacificos a dictis periculis eminentibus feliciter obseruauit absque cuius presencia et defensione in ocasione gladii et ignis combustione perditi essemus penitus et perempti. Jgitur premissis attentis et aliis non paucis ob longaminitatem vestre excellencie minime scriptis consideratis ipsum post vestram graciam dominum nostrum de sua absencia longeua a vestra

magestate exhibita excusare dignemini graciose. Nam nunc ut veresimiliter apparet suis mediantibus deligenciis per dictum regem Scotorum illustrem res et materie indecise inter ipsum et prefatum comitem Rossie in breui ita determinari senciuntur quod nobis vestris legiis et terris saluis ad vestram presenciam graciocissimam accedet indilate prout hec omnia per vestrum natiuum capellanum Johannem Nory latorem vestre gracie lacius declarentur cui nostra minima ex parte indicenda fidem adhibere dignetur vestra excellentissima serenitas et illustrissima regia magestas metuenda quam conseruet ad vestri nobilissimi cordis desiderium optatum Christus creator omnium. Scriptum sub sigillo communi Orcadie cum consensu tocius communitatis apud Kyrkwau vltimo Februarii anno domini m°cccc° sexagesimo.

Gunnar Stolfssön kundgjör, at *Eilif Aasulfssön* og Hustru solgte til *Oleif (Olaf) Aasulfssön* to Öresbol i Gaarden *Stimning* i Haugs Sogn paa Eker.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

828. 10 Marts 1460. Skidiulf.

Þeth withnar jek Gunnar Stolfsson medh thette mit opeth bref at a manedaghen nest firir Gregoors messo anno domini m°cdlx þa war jek i vestre gardhenom a Skidhiulfue saa oc høyrdhi a at thaugh heldho hondom saman af eino halfuo Eilifver Asulfsson oc Jngebiorgh Aalfs dother æighin kono hans en af andre halfuonne Oleifver Asulfsson med thy skilordhe at fyrnemdh hioon Eilifver oc Jngeborgh kendis firir mek at taugh hafdhe selth adher nemdhom Olafve x aure booll jardher j Stimningh som liggher j Haughs sokn a Eikium oc i Heidinstadha fiordaungh medh ollum theim luthum oc lunnindhom som til thet x aure booll liggher oc legeth hafver fra forno oc nyo vtan gardhz oc inan frialst oc heimholth firir huarium manne fra fyrnemdhom hionom Eilif oc Jngeborgh oc theire erfvinghe oc vndher adher nemdhen Oleif oc hans ervinghe til ewerdeligho æigho oc alz afredis. kendis oc ofth nemdh hioon j sama handher bandhe Æilif oc Jngeborgh at thaugh hafdhe wp boreth af tra nemdhom Oleifvi første penningh oc øfste oc alle ther j mellom efther thy som j kaup theire kom firir adher nemth x aure booll. oc til meire sannindhe oc visso þa heingher jek Thorstein Torsteinsson sit jncigli medh Gunnars jncigli firir thette bref eer gior var a deghi oc are som før sigher.

Hr. *Kolbjörn Gerst* sælger til *Andres Jonssön* 1 Öresbol i Gaarden *Brandsrud* i Eidsberg, som Bonden *Thorstein* havde betalt Kongedömmet for *Utslæge-Verk.* (jfr. No. 795.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 92 No. 30. Seglet helt.

829. 15 Marts 1460. Sletner.

Ek Kolbiorn Gerst ridere (h)øfuitzman vpa Tonsbergxhws ok fauther j Heggene skipreide kungørir medh thettæ bref at ek hafuer selt Andress Jonsyni j øres boll jerder j Brandzrud som liger j Eidzbergx sokn ok j Folkingborgx fiordong j øfre lutanom j Borgæ syslo, som ek fek af Torstein j adernemt Brandzrud a konongxdomsens vegnæ j vtzslegde verk, som han giort hafde, hafuer ok Andres adernempder gøort mek min nøgæ vpa the peninga han meg lofuat hafuer fore thet øres bool. skal oc thet tidnempt øres bool j Brandzrud vera fra meg oc minom epterkomandom ther kunno vpa tala ok vndir Andress Jonson oc hans erfwingie frielst heim holt ok akierelaust firir hwariom manne til ewerdeligæ eigo ok aldz afrædis medh ollom theim lutom ok lunindom som til thet øres boll liger eder leghet hafuer fra forno ok nyo vtten gardz oc jnnen. Til meire visso tha setter ek mith incigle fore thettæ bref er giort var j Sletnom j Eidzbergx sokn logurdagen nest epter Gregorius messo anno domini m° cd° sexagesimo.

To Kanniker og to Raadmænd kundgjöre, at Presten *Nikolas* solgte til *Asgaut Olafssön* Prest paa Höland 2 Markebol i Gaarden *Brautemet* i Löken Sogn i övre Höland for 50 Lod Sölv.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 99. (Osloensia destructa); tildels fortæret af Væde. Seglene mangle.

830. 19 Marts [1460?] Oslo.

Ollum monnum þeim som þetæ breff see æder høræ sender Lafrans Jenson Gudleifuer [Jonsson] kanunkæ j Oslo Omund Þorleifsson oc Omund Þiostolfsson radmen þer samastadtz q. g. oc sin[a kunnikt] gerande at mit varom j kanunkægardenom j Oslo miduikudagen nest efter Gregors messo anno . . . . oc hørdom a at þeir heldo hondom saman af eine halfuo heiderligen man sire Nicolas . . . . j Oslo en aff andre halfuo sire Asgauter Olafsson prester a Hølandom med thui skilorde at forn[emder sire Nicolas] kendes fore oss oc flerom godom monnom at han hafde selt fornemdom sire Asgaute twegiæ ma[rkæ boll jarder j] Brawtemette som ligger j Løkene sokn a øfre Hølande fore femtigio lood sylfuer frealst [heimholt] oc akærelaust fore

hwarium manne med lutum oc lunnendom som ther tilligger oc leget hafuer [fra forno oc nyio] engo vndan tekno fra sek oc sinom arfuom oc vnder sire Asgaut oc hans arffue til e[uerdelige] eigo oc altz affrædes. jtem lofuade oc nw sire Nicolas j s[amo] handerbande at han skulde nw . . . antwarde þratnempdom sire Asgaute oll þau breff sem [han] hafuer fore tesso twegiæ markæ [bolę] j Brawtæmette b[ade] gumul oc ny. jtem viderk . . . . ta fore oss j teire handerbande at han hafde vpbored af sira Asgaute [fyrsta pening oc] øfsta oc alle þer j mellom som j kaup þeire kom . . . fyrnempd . . . sta . . . fore fyrnempt twegiæ markæ bol. Til meire visso her vm heinger sire Nicolas An . . . sson kanuk j Oslo tratnempder sit jncigli . . . . . med varom fore thetta breff som giort var dag ar oc [stad som fore] segir.

Tolv Mænd afholde efter Biskop *Gunnars* Bud Aabodsforretning paa Gaarden *Huseby* i Lider, hvor de fandt alt forfaldent, og derfor dömte Hustru *Kristin Olafsdatter* og Sönner at have Bygselen forbrudt.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 99. (Osloensia destructa.) Itu midtover og Seglene mangle.

831. Pindsen 14[60?] Huseby.

Ollom mo[nnom thei]m sem thetta [bref sea] æder høyr[a sæ]nder Ragwal Redarson Smyder Ormson Andrees hop oc Eric Nielsson alle [pre]star Ormer . . . . [He]lige Gunnarson [Tho]rgeir Haluardson Haluarder Jonson Soole Torsteinsson Aslak Torgeirsson Barder Rolfson oc Rolfuer Ko . . . . . q. g. oc sina kunukt gørande a wy warom a Hwsby j Lyder torsdagen j helganswiku anno domini mcdl. . . . . lagliga til kraffder bydnær oc einkanneliga til nemffder aff wyrdeligom fader herre biscup Gunnar [at] skoda hwss oc jord aker oc engh ther a Hwsaby hwru thet war standande, lagliga forestemffdom hus[tru Cristin Olafs] dotter Knwt oc Cristiern Jønssønom fadur therom krankom oc vførom. Skoddom wy tha gr . . . . . . hwss oc fwnnom theim all oc hwart eit fordarffuat oc allungis faanyth taaklauss nyderfællig . . . . . vppehallyn aker oc eng sagom wy formykit skoggengen oc større skadæ synthes oss skiedden a husom oc jord en wy medh nagon matho kunno æder tordis øffuer takæ oc synthes oss . . . ghit wara at nokor kunne then skada vpretta med iij hundradha mark som jordhen oc hws[en ha]ffua fengit. Thy tokte oss theira breff Jusse Thomason oc Cristein wara mæktelaust oc brotith . . . . . bref antwardade hustru Cristhen oc henne fornemfde søner genstan warom herre biskopenom affter [oc loffuade the] at the wilie nw om Jonswaku tiid

nw kommer, komma till Oslo oc tha effter godra . . . . wel oc wenliga forlika sigh med herre biscupen vm then skadæ som jorden Husby fengeth haffuer [til thenna] tiid. til sanind her om hengia wy wor jnsigle fore thetta breff som giort war dag oc aar som fore sæghir.

Væbneren *Tharald Eyvindssön* og tre Mænd kundgjöre, at *Haavard Gudulfssöns* Börn vedgik, at der var Helmingsfelag mellem deres Fader og *Sigrid Jonsdatter*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 5. Seglene vedhænge.

832. 12 Januar 1461. Roastad.

Ollum monnum theim som thetta bref sea æder høyra senda Tharalder Euindzsson a vapn Kolbein Sweinsson Olafuer Lodhensson oc Borghar Tordarsson logrettes men q. g. oc sina kunnukt gørande at meer varom a Roastadhom som liggher j Valasokn a Vestfollena manedaghen nesth efther xiij dagh jwla anno domini m cd lxj° saghom mer oc høyrdom a, at the heldha handom saman af eino halffuo Gunnar Hafuardzson oc Cristin Tolleifs dotter eighin kono hans, oc fyrnemfder Gunnar a Tordar brodhe sin vegna, Thorer Alfuersson oc Jngeborgh Hafuardzdotter eighin kono hans, oc Helge Grøtgardarsson oc Sigrid Hafuardz dotter hans eighin kona en af andre halfuo Sigrid Jonsdotter Knwther oc Eilifuer Nielssynir, synir henne, med theim skilordom at fyrnempd folk Gunnar a sina vegna oc a brodhe sins vegna Tordar, Thorer, Jngeborg, Helghe oc Sigrid med jaqwædhe oc fyrnempde handarbande stadfestadha oc fulleligheе tilstodha then kaupmalen som Hafuarder Gudwlfsson fadher adernempd syskins, Gunnar, Torder, Sigrid oc Jngeborgh giorde vpa festings stempnom j mellom sik oc adernempdæ Sigridæ Jons dotter, swa at thet var jamt helningsfærd theira j mellom badhe j lausæ fee oc fasthæ, vtthan ein sylfuer kors fyrnempd Sigrid Jonsdotter vndan hafdæ skilt som ey j fyrnempd helningsferd sculda koma. Til sannindhen oc meire vitnesburd heingia vy var jnsigla firir thetta bref som gort var degi oc are som fyr seghir.

Klemet Thordssön sælger til Hr. *Finboge Niklissön*, Erkedegn i Bergen, hvad *Jon Blodmor* havde arvet i Gaarden *Fjædrestad* i Romedal.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Mag. 93 No. 4. 1ste Segl tilbage.

833. 11 Februar 1461. Audiksstad.

Ollum monnum them som thetta breff se ædher høra sendher Klemetter Toordsson q. g. ok sine kunnict gørandhe ath ek hafuer

sælth heidherligom manne herre Finboge Niclis syni erkedekne i Bergen oc kanunk j Hambre swa mikith jn j Fiædrestade som ligger j Romedale som Jon blodmor erfdhe epther Erik rangh ok ek køpplhe af fornempdom Jon frialst oc heimolt firir hwariom manne medh allom luthom oc lunnendom som ther til ligger oc legeth hafuer fra forno oc nyio vtthan gardz oc jnnan. jtem hafuer oc fornempdher herre Finbogh mik bethalath fyrsthe pæningh oc øfsta oc alle the som han mik lofwade firir adhersagde jordh Fiædrestade swa at mik aatnøger. Oc til sannindher her vm sætie thesse godhe men som swa æitha Helge oc Kætil Toordssyni som neer ware thessare ware gerdh sin insigle med myno firir thetta breff som giort war a Audixstadom i Romedals sokn miduiku dagin nesth firir køtsunnedagin anno domini mcdlxj°.

Provsten *Ivar Vikingssön*, Hr. *Bo Fleming* og fire Raadmænd kundgjöre, at Hr. *Hartvik Krumedike* ifölge Kongens Domsbrev flere Gange tilböd sig at staa Hr. *Alf Knutssön* til Rette i Oslo, men at denne undslog sig.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv; et Stykke bortraadnet. Seglene mangle. (Trykt i Nye Danske Magazin VI. 37—38.)

834. Fasten 1461. Oslo.

For alle the godæ men som thettæ breff see eller hør[æ kwngøræ wij Jfwær] Wikingsson prouest at Varffrv kirkie j Oslo Boo Flæmingh ridder Jessæ Jepsson Brian Bio . . . . . . Haluard Hallesson oc Trwelss Askesson radmen ther sama stadz at wij ware j radstow[en i Oslo . . . . før]stæ fullæ wike ffastæ anno domini mcdlx primo, hørde vpa at welboren man h[er Hartuigh Krumedi]gh riddære oc høwitzman vpa Agershwss bødh sik ther til retthæ huar dagh [effter thy som wor] nadige herre koningenss domsbreff vtuiser, vtgiffuit j Tonsbergh mellem h[anom. oc her Alff Knutsson. kw]adde oc kraffde huar dagh fforne her Alff ællige hanss lagligæ ombudsman . . . . om løgerdagen sidan her Alff war komen j byn oc bleff vpa radstoffuen til [stedhe til klokken] war with ix. Jtem bødh oc forne her Hartuigh sigh til j comwneth j j Warffrv kirkie [j Oslo mandagen] ther nest æffter ffor rikenss radh som ther tha saman kompnæ wore ath han wil[de gøræ forne her] Alff al then reth som han war hanom plictugh at giøre æffther war nadugæ herre konungens domsbreff vtludelsæ. en her Alff suarade, mædan thet icke skede j løgurdagss icke skal thet ske j dagh. [The]sligeste giorde han oc tisdagen nest æffther j Sworte brøder kløsther j Oslo. Til saninde her om late wi hengiæ war jnsigle ffore thettæ breff som giort war j Oslo dagh oc aar som før sægher.

Bagpaa samtidigt: Breff mellom min herre och Alff Knwtsson.

Chorsbroder ved Mariæ-Kirken i Oslo *Sveinung Rolfssöns Testamente* til sin Provsts Medbrödre, Minoriterne *(austr at bræðra)*, og andre Kirker og Altere i Oslo. (jfr. No. 837.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 3. 1ste Segl vedhænger.

835. 15 Juni 146[1]. Oslo.

Jn nomine domini amen. jak Swenung Rolfson kranker ath likama myno en tho heil at samuiti myno gør jak thetta mith testament. fyrst antwardar jak gudhi sall mina ok vell jak mek legerstadh fore veste dørnen at Marie kirkio j Oslo, gifuer jak min herre proosten j sylfskeid i testament. jtem gifuer jak till komonebordit ther samastadh eyn syogarbodh ok j systerdell j Rikisseim som ligger j Røkinesokn ok af gar i landskyld j fyording salt. jtem eyn kopperkanne som j liggie iij kannor. jtem auster at brødre j kolgryte. jtem till sancti Nicholaus kirkio mwllaug ok vatzkar. jtem till sancti Olafs altare calich cum patena messeboken messekleden ok skapit. jtem till sancte Birgitte altare j calic cum patena. jtem her Jon min broder ein graskinskape j sylfbelte ok j forgylt beith. jtem her Jon Swenungsson j slop . . . . h almwcium. jtem garden eyn hwsbonade ok kannebeinken. jtem her Gunner at Marie kirkio ein k . . . . sire Hans ther samastadz ein kyortill. jtem her Sax at Marie kirkio ein strabat. jtem her Torkiell ein . . . . mysze. jtem Gydhe min thieneste quinne eyn reidh seing. Ok thesse vell jak meos testamen[ti executores her Jon] Rolfsson min broder ok her Jon Swenungsson min frende. ok till mere visso ok saninde h . . . . Æskielsson kanic ath Marie kirkio j Oslo ok her Gunner Jønsson prebendatus ther samasta[dz hengia there insigle med] mino fore thetta bref som gort var j Oslo manedagen nest fore Bottolfi anno domini mcdlx[1] . . . . .

Bagpaa: Breff om Rikissem j Røykenesokn

([1]) Resten bortrevet. Rimeligvis har der staaet primo eller maaske secundo.

Biskop *Vilhelm* af *Orknö* melder Kong *Christiern I.*, at saavel han som Orknöernes *Jarl Vilhelm de Sancto Claro* ere forhindrede ved Anfald af *Suderöernes* Herre, *Irlændere* og *Höi-Skoter* fra efter Önske at indfinde sig hos Kongen. (jfr. No. 827).

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Brevform med Spor af udvendigt Segl. (Trykt i Diplomatarium Christierni primi. 133—134.)

836. 28 Juni 1461. Kirkevaag.

Jllustrissime et serenissime princeps metuendissime et inuictissime domine. Post debitam reuerenciam ac omnimodam fidelitatem

tanto principi et regi suo metuendissimo condignam se semper et sua ad vestre serenitatis beneplacita queque et mandata. Regalis vestra maiestas de sua inclita benignitate scire dignetur quod in hoc instante mense Junii, anno domini m^mo^cccc^mo^lx^mo^ primo inclitus dominus comes Orkadie et Cathanie ac dominus de sancto Claro cum serenissimo principe Jacobo Scotorum rege illustri causa custodie sue regie persone sub tam teneris annis constitute ex desiderio et hanelante studio trium statuum almi regni Scocie personaliter residebat, prout residet de presenti, et propter concordiam tractandam inter eundem dominum comitem Orkadie etc. et magnificum principem comitem Rossie et dominum Jnsularum, qui cum suis hominibus Sodorensibus Ybernensibus et Scotis siluestribus terris vestris Orkadie inimicis capitalibus omnimoda crudelitate dictas vestras terras et huiusmodi inhabitantes sepius et sepissime inuaserunt. Nunc vero quod dolenter refero dicto domino Orkadie comite sub spe concordie detento et ut prefertur cum dicto serenissimo rege Scotorum extra suum comitatum procul remoto, prefati Scoti siluestres Sodorenses Ybernenses et alij memorato mense Junii in copiosa multitudine cum classibus et nauigiis suis in acie belli dictum comitatum Orkadie intrantes vestras terras villas domos et edificia penitus euertentes combusserunt gentes vestras vtriusque sexus a maiore ad minorem in acie gladij crudelissime interimentes depopularunt catalla animalia vtensilia jocalia nummisma et generaliter omnia bona depredarunt secum ad propria deferentes nichil vel parum reliquerunt nisi solum terre combustum vacuum et inane et hoc in maioribus fertilioribus et principalibus terris vestris tocius comitatus Orkadie et insularum eiusdem. Non moueat vestre magnifice maiestatis aures inclitissimas hoc meum lamentabile scriptum cum minime silere teneor rei veritatem a vestra serenitate memorata. Credo quod ista tam nequiter tam crudeliter tam inhumaniter perpetrata impedient dictum dominum comitem Orkadie vestram graciosissimam magestatem visitare tam cicius ut disposuit. Nam speratur cum sepe dicto principe Scotorum rege illustri residere usque ad vlcionem premissorum, que si per concordiam uel cessas(s)ent alias vestram regiam maiestatem ut firmiter credo in hoc presenti anno jocundissimo animo visitasset. Quid plura desolatio gentis vestre, amissio amicorum et consanguineorum evacuatio dyocesis mee Orkadensis et nimia vigens paupertas teste deo licet non voluntas me cogunt et compellant quod ad vestram presentiam regalem optatam commode accedere nequio in breui ut putabam et nichilominus quam cicius commode potero, premissis consideratis disponam me hanelanti animo personaliter visitare vestram illustrissimam maiestatem et regalem

presentiam metuendissimam memoratam, quam conseruet et regat ad votum vestri cordis altissimi in felici regimine et prosperitate Cristus rex regum et dominus dominantium. Scripta sub sigillo meo aput Kirkwau xxviii°die Junii anni suprascripti.

Vestre serenitatis inuictissime et maiestatis illustrissime fidelis orator episcopus Orkadensis etc.

Udskrift: Jllustrissimo principi et serenissimo domino Christierno dei gracia Dacie Norwagie Swecie Gothorum Sclauorum regi duci Histonie comiti de Oldinburgh et Delmonhost, domino et regi suo metuendissimo et singularissimo etc. etc. etc.

Sveinung Rolfssön, Kannik ved Mariæ-Kirken i Oslo, oplader til sin Frænde Hr. *Jon Sveinungssön* sin Præbende og Alter sammesteds, og ansöger om Kongens Samtykke hertil. (jfr. No. 835.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 2. Seglene mangle.

837. 22 Juli 1461. Oslo.

Jech Swenung Rolffson canik at Marie kirke j Oslo thenkendis vppa gudh oc mynne siels bestandilse sua oc fore myn krankhets wanskilse sculd tha hauer jech nu medh myt frij bethenkt modh oc godh wilie j myns herre prowestens her Jwar Wikingsson [myn] nadighe herris konung Cristierns canceler oc myne medebrødher nerwarelse resigneret oc vplatet myn canoniam prebende oc altare myn kere wen oc frende herre Jon Suenungsson oc thy bedher jech forscr. myn nadighe herre oc høghborne første konung Cristiern thet hans nade wilde fore gudhs sculd nv vnne oc forlene forscr. canoniam prebende oc altere forne her Jon medh all rente ræt oc rettichet som jech til thenne tiidh them hafft oc følght hauer. Til yterme(re) wisse her vm hauer jech bedhet forne myn herre prouesten oc myne medbrøder her Gudbrandher Jon oc her Pædher at henge sin jncigle fore thetta breff medh myt eghet jncigle. Datum Asloie die sancte Marie Magdalene anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo primo.

To Raadmænd i Tunsberg kundgjöre, at det aftaltes, da afdöde Borgermester *Henrik Hvittenhagen* fæstede *Gro Benikesdatter*, at hun skulde have *Thoralfegaard* i Oslo for Livstid, om hun overlevede ham, og derpaa skulde den falde til Oslo Domkirke til Aartidehold. (jfr. næste No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93. No. 7. Seglene mangle.

838. 11 August 1461. Tunsberg.

Ollum monnum theim som thetta bref sea ædher høyra senda Benich brøker ok Pæther Lynaborgh radmen j Twnsberg vinliga helso medh gudi kunnikt gørandæ medh thesso varo opno breffue at oppa then tiidh beskedelighen man Henrich Vitthenhaghen borgameistare j Oslo gud hans saal nadhe festhe Groo Benichis dotter sigh til hustrw war tha skilt firir kaupmalom theirom efthir thy som godra manna bref ther vm giort vatthar. en vm Torælfuægard som fyrder Henrich j bodde var swa thalatt oc æntt, at vare thet swa at fyrnemd hustrv Groo lifde Henricx lifue lenger tha sculde hon fylgia fyrnemdhan gard j sina liifs dagha. en efthir hennes fraafall sculde fyrnempd gard falla frij oc frels wndir domkirken j Oslo efther thui som fyrnemder Henrich honom til foren gifuet hafde j sitt testament sigh til æwerdelighit aartidha haldz. Oc til sannindha hær wm hengia vy var jnsiglæ firir thetta bref. scriptum Twnsbergis anno domini mcdlxj° jn crastino sancti Laurencij martiris.

Officialen i Oslo stevner Hustru *Ingerid Hoskoldsdatter*, Borgermester *Henrik Hvittenhagens* Enke i Anledning af en Gaard i Oslo, som Chorsbrödrene paastode, at hendes Mand havde givet til deres Bordhold.

Efter Orig p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 1. Spor af to bagpaa trykte Segl.

839. 28 August 1461. Oslo.

Ver officialis herra biscops i Oslo, kungørom medh þesso varo opne brefue, at canunca korsbrøder her samastad hafua kiert firir warom herra biscopenom oc oss. at Jngerid Hoskoldz dotter dyrvis at besitie hyndre oc a hold gøra, a garde þeira korsbrødra fyrnempdra liggiandis i Kroskirkiio sokn i Oslo, oc Henrik Huytenhage borgamestare oc hustrv Jngerid fornemdh hans hustrv[1] gode amynninggar i bode, oc þen gard er loglige gifuen af rettom eigandom vnder commune bord fyrnempdom korsbrødrom sem þee segie sek god bref firir at hafua oc skellig beuising at swa er saat, oc medan heilaga kirkiio logh watto at ingen skal annen ræne, oc leikmanna log samtykke at ingen skal sek til gripdeild gøra domz er hwar werder firir syno, þy stemfnom wer firir oss fyrnemdh Jngerid Hoskoldzdotter fredagen laugurdagen oc manedagen nest firir Marie messo natiuitatis nw kømer vpa commune korsbrødra, med allo syno profue skilryke oc brefuom. hon kan hafua oc nyute wil firir fyrnempdom garde þump oc husom hon hyndrar firir adrnempdom korsbrødrom, a somo dagom skulo oc fyrnempder korsbrøder j Oslo, eder þeira procurator syndicus capituli

vara firir stempder firir wan herre biscopen oc oss med allo syno profue oc brefuom sem þee wylie nyote om þen gard vnder eyn endeligen dom bæde om gard tiltalen raan oc ologligen hefd ef nokot kan þer i fynnes sem firir oss kiert er, firirnempz nokor deilden firir kome þa were þen deilden niderfellaug, swara omgielda efter laugom, oc byudom wer soknapreste at Kroskirkiio æder hans mederhielpper læse oc kynne thette bref openbare i kirkiiodurom a sunodagen nw nest kommer oc sender oss swa brefuet wskat after oc jnciglat med ydre inciglo med waro embetz jnciglo dagh oc stad oc naar læset war oc scrifue thet a ryg brefuens. Datum Osloye feria sexta post festum beati Bartholomei appostoli anno domini mcdlx primo nostri officialatus sub sigillo.

Paategning under Brevet med samme Haand: Var þette bref læsit i Kroskirkiio soken j Oslo sunodaghen nest efter sancti Bartholomei appostoli dagh apenbare i kirkiio durom haa hørandom monghum godhom monnum.

Bagpaa: Littera de citacione Jngeridar Hoskoltz dottor.

(1) oc hustrv — hans hustrv er underströget og tildels overströget, formodentlig fordi det er indfört paa urette Sted.

To Mænd kundgjöre, at *Sigurd Thorkelssön* samtykte Hustru *Ingerids* (Borgermester *Henrik) Hvittenhagens* Enkes Gave til Chorsbrödrenes Commune i Oslo af *Thorælfegaard* i Oslo til Aartidehold. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 6. Seglene mangle.

840. 1 Septbr. 1461. Oslo.

Ollom monnom theim som thetta breff se æder høyra sendæ Henrik Henriksson oc Halsten Torkelsson q. g. oc sina kunnikt gørande at wy varom i communa koorsbrødra ther samastadz sancti Egidii dagh anno domini mcdlx primo saghum oc høyrdom a at Siugurder Torkelsson samtykte med ja oc handerbande then gioff oc testament som erlig quinne hustru Jngerid som Hwitthenhaghen atte, gud theris sæl haffue, geffuet haffde til communa fyrnemda koorsbrødra som er Torlfuagard som fyrnemd hion i bodde sek til æwerdalighet aartida hald oc fyrnemdz bonda sins oc fleres teira viner. Samtykte oc fyrnemder Siugurder firir sek ok sina erfuingia thetta vilia vbrigdaliga halda medh fyrnemd vilkor som fyr seghir. Oc til saninda her vm settom wy war jnsigle firir þetta breff som giort war deghi oc are som fyr seghir.

Bagpaa: Toralfuagard.

To Mænd kundgjöre, at *Eyvind Arnbjörnssön* samtykkede i *Erling Lafranssöns* Kjöb af 3 Öresbol i *Strand* i Viker Sogn paa Ringerike, imod at Gaarden ikke maatte sælges ud af Ætten.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kjöbenhavn. 1ste Segl mangler.

841. 10 Marts 1462. Braak.

Ollum monnum þem som þetta bref se æder høre sender Eric Þorgylsson oc Arnulfuer Gyrdsson lagreto men q. g. oc sina kunnykt gerande at mer warom a Br[a]ke j Nordrofssokn a miduikudagen j fulle viku fasto anno domini mcdlx.ii sagom oc hørdom a at þe heldo hondom saman Euinder Anbiornsson oc Ellinger Lafransson med þui skilorde at fyrnempder Euinder samtykte [oc st]adfeste þet iii aurebol som fyrnempder Ellinger eiger j Strondo som ligger j Vike sokn j øfre Ardalenom a Ringerike med ollom lutom frialst oc heimolt [fore huar]ium manne til æuerdeligo eigo. [fyrnemdom Ellingie oc hans erfuingiom[1]. kan oc þet fyrnempt iii aure bol [falt werde[2] þa skal þet jngom manne at seilia vttan a[fter un]der sama ætlegh sem thet af komet war. Til sanninde þa settom mer wor jnsigle fore þetta bref som giort war [i sta]d oc tima som fore seigir.

(1) Fra [tilskrevet over Brevet med Henvisning hid. — (2) Ligesaa tilskrevet under Brevet.

Biskop *Vilhelm af Orknö* aflægger Troskabsed til Kong *Christiern I*, Dronning *Dorothea* og deres Börn, og lover aldrig at være dem imod hverken i Raad eller Gjerning.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglet vedhænger.
(Trykt i Diplomatarium Christierni primi 141—142.)

842. 21 Juli 1462. Kjöbenhavn.

Vniuersis et singulis presentes literas visuris siue legi audituris notumfacimus nos Wilhelmus dei et apostolice sedis gracia episcopus Orkadensis quod in vim multorum beneficiorum nobis hactenus per serenissimum et jllustrissimum principem et dominum nostrum graciosissimum dominum Christiernum dei gracia Dacie Suecie Norwegie etc. regem graciose jmpensorum sue regie maiestati serenissimeque domine Dorothee regine domine nostre graciose ac eorum liberis in perpetuum fidelitatis prestitimus juramentum prout de presenti in *hec verborum forma que sequitur nos inuiolabiliter obseruaturos pollicemur. Nos Wilhelmus dei gracia episcopus Orkadensis vouimus et loco juramenti firmiter promittimus quod ab hac hora in antea fidelis erimus serenis-

simo domino nostro regi Christierno et serenissime domine nostre Dorothee regine conthorali sue suisque liberis antedictis. Consilium vero quod nobis per se uel alium manifestauerint coniunctim uel diuisim sine eorum consensu nemini pandemus. Non erimus in consilio uel facto quod aliqua conspiracio contra ipsos seu eorum alterum tractetur. Et si quid perciperimus quod contra personam uel statum ipsius serenissimi domini nostri regis domine regine et liberorum prefatorum coniunctim uel diuisim quomodolibet cedere possit cuiuscunque generis extiterit adstatim iuxta omnem nostram possibilitatem omni sublata tergiuersacione eidem domino nostro regi serenissimo Cristierno domineque nostre Dorothee regine conthorali sue et eorum liberis coniunctim uel diuisim prout qualitas negocii exegerit verbo uel in scriptis ad plenum significare promittimus, tociens quociens vita nostra durante iuxta premissa necessarium fuerit quomodolibet et oportunum. Ceterum si contingat regiam suam maiestatem uel successores nos ad aliquod personale seruicium vel nostros seruitores in expedicionibus suis requirere jllud iuxta posse nostrum adimplebimus absque renicencia qualicunque et ad hoc obligari volumus quemadmodum ceteri regni Norwegie episcopi obligantur. Jn cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum in ciuitate Haffnensi, ipsa die Mercurii proxima post festum beate Margarete virginis et martiris, anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo secundo.

Tre Mænd kundgjöre, at *Katharina Hansdatter* med sin Faders Samtykke solgte til Kannik *Hans Hanssön Sass* 2 Markebol i Gaarden *Ausby* i Holte Sogn paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 10, skadet af Væde og uden Segl.

843. 30 Juli 1462. Oslo.

Ollum monnum sem thetta breff sea [æder høra] senda Pedher Jonsson er[che] prester Olaffwer . . . . . canik at domkirkione j Oslo Grimer Brynulfsson logrettesman ther sama stadh q. g. oc sinæ kunnikt gørende at lydnom fra gudz burdh mcdlxii daghen effter sancti Olaffs dagh warom wi j kanikagardenom j fyrnemfdom sta[dh j] stofw sire Haniss Sass. saghom oc hørdom a at Katerin Hanssdotter selde vnte oc affhende heiderlighom manne sire Hansse Hanssyne Sass kannike, badhe med ja oc handerbande oc jaquede oc samtokt fadrsins, ij marker boll jarder j Ausby a Romarike j Holta sokn som er henne rette mod[erne] oc odhalsjordh effter modher sinæ medh thessom skilordom at thet einæ marke bol lofuadhe hon hono(m) frialzst heimolt oc akere-

laust firir hwariom manne [till ew]erdelige eigho firir sek oc ollom erfuingiom medh allom lutom oc lunnindom sem till liggia oc leghet haffua fra forno oc nyo vten gardz oc jnnen bade [i wato oc] tyrro. en thet andre markebol som henne moder oc fader fulde friit oc frialzst j . . . . ar aller oc foreldre henne flere kerde hon nw nyligh ware komet fra henne medh [oret]lhe oc vttan doom. sette hon vnte oc vploot adernempdom sire Hansse j sama handerbande oc j sama kaupe till ewerdelige eigho som fyr seghir vm han kan thet j geen naa medh retto oc gaff honom sitt loglighet vmb[odh] oc fulle makt at søkia thet j geen medh rette. Vidherkendis oc adernempd Katerin firir oss haffua vpboret oc anamet ffader henne ner uarendis till fulnet oc nøghiæ firir adernempde jord Ausby minste pening oc meste oc alle ther j millom aff optnempdom sire Hansse effter thy som kaup theiræ war giort oc m[eire] goot ther affuer som optnempdh Katrin oc hennes fader waru kendh firir oss. oc till sa[ninde] setto wi waar jncigle firir thetta breff medh incigle faders optnemde Katrine som giort a deghi oc are som ffyr seghir.

To Mænd kundgjöre, at *Eilif Helgessön* solgte til *Helge Herlaugssön* ½ Markebol i Gaarden *Nordby* i Hasleims Sogn, Bergheims Hered.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93. No. 9. Levning af 1ste Segl.

844. 8 Septbr. 1462. Hasleim.

Ollom monnom them som thetta breff see æller høre sendher Olaf Jensson logretteman i Ogxlo ok Olee Torkelson q. g. oc sine kunnikth gærendhe ath wi warom a Hassleimæ die natiuitatis Marie anno domini m°cd°lx° ij° sagom oc hørdhom a ordh oc handherbandh thera mellom a enæ halffwo Eliff Helgeson (oc a) andre halffwo Helge Herlaughson, widher gik tha Eliff Helgheson for oss i sama handher bandhe hans son næruarendhe ath han haffdhe selth Helge Herlaughsyni halff marke bool iardær i Nordhby i Hasslæim sokn i Bergæim frælst oc hemolth for hwar man med allum luthum oc lunnindhom som til liggher oc legeth haffuer aff fonno til nyo vthan gardz oc ynnan fra sik oc sinæ arwinghe til Helghe Herlaughsyni oc hanss ærwinghe til æwerdelighe æghe. kændis oc Eliff Helgeson ath han haffdhe yp boreth aff Helge Herlaughsyni fyrsthe peningh oc sydhsthe oc alle ther mellom honum wel ath nøgdhe. the mere visse oc vitnyssbyrdh heinghæ wi waar incigle for thetta breff som giorth war deghi oc are som fyr seger.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Gudmund Thorbjörnssön* og Hustru solgte til *Arnulf Björnssön* 2 Öresbol i Gaarden östre *Holt* i Ignebakke Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene mangle.

845. 21 Marts 1463. Holt.

Ollom monnom som thetta bref see eder høra senda Torkel Jonzson oc Gester Haquonsson logrettes men q. gudz oc sina kunict gerande at meer varom a Holte som ligger j Jngnebakka sokn a Raumerika a manedagen nest efter midfasto sunnadag anno domini mcdlxiii sagom oc hordom a ja oc handerband theire Annulfs Biornsson af einno halfuo oc Gudmunder Torbiornsson oc Groo Biornss dotters eignna kona hans af andro halfuo, med thwi skilorde at fyrnemdar Gudmunder oc Groo viderkendes at thaug hafde selt adernempde Annulfue tweigaure booll jarder j øystre gardenom j Holte som ligger j fyrnemde Jngnebakke sokn frelst oc heimmolt firir hwariom manne med allom lutom oc lunnindom jnnen gars oh vtten som tilligger fra sik oc sinom erfuingom oc vnder fyrnemdan Annulf oc hans erfuinge til æwerdelige eigo, kendes oc fyrnemda hion samstundis at thaug hafde vpboret firir thenne jordmon førsta pening oc ofsta oc alle ther j mellom som j kaup theire kom. Till sannind her vm heingdom mer var jnsigle firir thetta bref er giort var a degi oc are som fyr sigger.

Fire Mænd kundgjöre, at *Arnulf Paalssön* Prest paa Nesine, hans Moder og Broder vedgik, at *Paal Arnulfssön* havde solgt 6 Öresbol i *Gralös* til *Olaf Björnssön,* Prest i Skedjof i Vettehered (Viken.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 12. Seglene mangle.

846. 9 Februar 1464. Nesine.

Ollum mannum them sum thetta breff siæ eder høræ sender Arnwlffver Pawlsen prester aa Nescine Gyorder Aslaksen ok Thorder Anundssen Thorgarder Jonsen sworne lagrettis men j Wethherret q. g. oc sinæ kunnukth gørende at meer worom j Nescine thorsdagh nest føre sancte Juliane virginis anno domini m°cd°lxiiii sogwm ok hørdum aa at Olaff Byørnsen prester i Skædiwffve ok korsbroder j Oslo aff eyne halwo en aff andere halwæ Arnwlff fornemder ok moder hans ok broder hans meth ti skylworder at thawt kendis thet for os at Paall Arnwlffsen hawde selt fornemde sier Oloffwe sex awræ bol jorder i Graløs sum liger i øpste stoffone sum liger i Skediwfs soken i Wethe herret frelst ok hemholt fore hwariom mannæ. samtøkte ok fornemde brøder wm fornemde jorder sex øræ bol jorder sum fader there hawde

selth. jtem kendis tid nempder brøder ok moder tere at te hawde wp boret første pennigh ok øffste ok alle ther j mellum sum i kawp thera kom. til sanninde henge mer wor jnsigel for thetta breff meth sie(r) Anulff jnsigel sum gyart war die ok aare sum før siger.

Bagpaa: Breff vm Graløse j Viken vj aura bol.

Tre Mænd kundgjöre, at *Staale Arnessön* med sine Broderdötres Samtykke solgte til *Thorgeir Joarssön* 14 Öresbol i Gaarden *Radeberg* i Ringebo. Efter Orig. p. Perg. hos Lensmand Coucheron i Ringebo. 2det Segl vedhænger.

847. 24 Februar 1464. Lidstad.

Ollum monnum theim som thetta breff ssee eller høra helser Jon Olafson presther a Froonæ Andres Serksson ok Elling Gutthormsson q. gudz oc sina kwnnokt gørandes at meer varom a Litstadom laupars møsso apton anno domini mcdlx quarto saghom ok hørdom pa at Stalæ Arnæsson med samtykt brødrædøttrom sinom seldæ Torgære Joa[r]ssyni xiiij øresbool jordher j Radhæberghæ som ligger j Ringaboo sokn frelst ok hemolt for hwariom mannæ vndhan sik ok sinom erwinghom ok vndher fordhan Torgeire ok hans erwingha til æwærdæligha eigho med allom theim luthom oc lunnundom som til liggia eller ligath haffuer fra fornæ ok nyæ vthan gardz ok innan. Jtem kændis ok forde Stalæ at han (haffuer) vpborith forstæ pening ok senstha for forda jordh som j kaup theira (kom). Til sanindæ her vm hengiom meer var insigle for thetta breff som giort var i stad are oc degi som fore segir.

Christiern Matssön, Borger i Kjöbenhavn, kvitterer Hr. *Hartvik Krumedike* for al Arv og Krav efter *Lasse Jenssön*, saa at Hr. Hartvik skal tilsvare hans Gjæld og beholde hans Tilgodehavende. (jfr I. No. 1048.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Den nedre Del forraadnet. Seglene mangle.

848. 19 Mai 14[6]4.[1] Akershus.

For alle the godhemen thettæ breff see eller høræ kwngiør jek Cristiern Matzssøn borgher j Køpenhaffn at jeg ær wenlige oc wel forligt oc offwer eenss wordhen medh her Hartigh Krvmedige ridder oc høffwitzman wpa Agershwss swo at megh j alle mathe wel at nøgher om then arff som tømdess æffter Lasse Jenssøn huess siel gudh nade æffter thii som hanss arffwinge meg beffallet haffde oc breff ther om giort vtuiser. Jtem ære wij swo oc offwer eenss worden forne her

Hartigh oc jek at han skal vpbære alt thet som hanom til geldz stodh hwat thet helst ware kan eth eller annet lithet eller meghit hware som han kan thet vppe sporie oc bruke oc beholde segh til nytte friit oc frelst fore hwar manz tiltal. Oc ther j moth skal forne her Hartigh sware til alle forne Lasse Jenssøns laglighæ skulder the som før wore giordher en han dødh bleff. Oc thij giffwer jeg forne her Hartigh Krummedige oc hans arffuinge oc æffterkommende, quittæ frij lidugæ altztinges orsaghet oc akæreløse fore meg oc myne arffuinge oc æffterkommande oc fore forne Lasse Jenssøns arffuinge oc æffterkomende hwo the helst ære eller ware kunne føddæ oc oføddæ vpa alle sidher tha lather jech forne her Hartigh alztinges akæreløss fore hwar man fore al ytermere kraff skylding eller tiltal om forne arff oc pæningæ j alle mathe som forscreffuet staar. Til ytermere wisse fasthet ok [wi]tnisburdh at swo ær som fort staar, beder jeg thesse [dan]demen som swo eithæ Hawordh Askessøn lagman j Oslo oc Trwels Askessøn rathman j forne stadh at henge syn insigle [fore] thette breff med myt jnsigle. Datum Agershvss sabbato proximo ante festum pentecostes anno [domini mcdlx][1] quarto.

Bagpaa med yngre Haand: Quittancia om Lasse Jenssøns pæningæ som hand gaff her Hartwig.

([1]) Aarstallet er bortraadnet; men da et x ifölge ældre Afskrifter skal have været synligt för, maa Brevet være udstedt i 1464; skulde dette være urigtigt, maa Brevet være af 1454, 8 Juni.

Fem Lagrettemænd kundgjöre, at *Nils Björnssön* solgte til *Eindrid Baardssön* 14 Öresbol i söndre *Redesöen* i Luders Sogn (Viken.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93. No. 13. Gjennemskaaret. Levning af 1 og 3 Segl.

849. 22 Oktbr. 1464. Buder.

Alle men som thette breff see æller høre sænde Erik Torbiornsson Toral Toresson Biorn Toresson Giwrd Olaffson ok Rolff Biornsson sworne lagretes men i Ludherlaghe q. g. ok sine kunniktgerande at mit worom i Budhom er ligger i Tonem sokn manadaghen næst æpter xi tusænde jomffrv dagh anno domini mcdlxiiii soghom ok hørdom at their heldo handom saman aff einne halffwo Nielss Bior(n)son æn af annare halffwo Ændrith Bardzson. kiendis tha ford Nielss j sama handerbande at han hade sælt adhernæpdom Ændridhe xiiij øyris boll jardher j sunnsste stoffwonne j Redhisøynne som ligger j Ludersokn med ollom lutom ok lunindom som ther til ligger ok leghet haffwer fra

forno ok nyo vtlan gardz ok innan frælst ok hemholt fore huariom manne vndan sigh ok sinæ ærffwingie ok vnder opnæmd Ændrith ok hans ærffwingie til æwerdelighe æigho ok alz affrædes. kiændes tha tidnæmpd Nielss Biornsson at han hade vpboreth første peninge ok opste aff opnæmd Ændrith ok alla ther j mellom æpter thy som j kaup theiræ kom fore fornæmd jordh. til saninde hengie mit woor incigle for thette breff som giort war a deghi ok aare som før sigher.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at Væbneren *Matthias Peterssön* afstod med sin Hustrus Fru *Margareta Johansdatters* Samtykke til *Halvard Neridssön* 6 Markebol i Gaarden *Hem* i Rördal imod Gaardene *Vestby* i Skogbygd og *Thveten* i Lider samt 22 Mark Penge.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. 1 og 4 Segl mangle.

850. 25 Novbr. 1464. Haug.

Ollom monnom theim som thettæ bref seæ edhar høræ sændar Thrond Gunleyksson, Pedher Gonnarsson och Hafuard Alfsson logrettes men q. gudz och sinæ konnwkt gørandæ at vy warom j Haugx kyrkia a Eikiom sancte Katrina dagh anno domini mcdlxiiij sagom och hørdom aa hander bandæ theiræ af eino halfwo Mattis Pettærsson af vapn æn af adræ halfuo Haluard Næridæson med thy skilordæ ath Mattis Pettærson sættæ fornempdæ Haluardæ Hæm i Rørdal som ær iiij markæ boll oc æn ødægard ij markæ boll som eyttar nædra Heim med mynæ hustru radæ och samtøyk welboræn quinna fru Margrettæ Jaahans dottær, fra oss och woræ ærfwingiæ, oc til forde Haluardæ Næridæson och hans ærfuingiæ til ewærdeligæ eigo och alzs afredis frælst oc heimhollt for hwariom mannæ, med luttom och lonnindom som til forde jordh lighar edhar leget hafuæ fra fornæ och nyæ wttan gardz oc jnnan, och lighar tessæ forde jordær j Hofs sogn i Rørdall a Wesfallæn. Jtem sættæ forde Haluardæ Nærideson forde Mattis oc frv Margrettæ j mottæ, æn jordh som either Westby ij markæ bol och lighar i Skogrbygdh j Sandane skibredæ, ok xij øris boll jordær j midgardh j Thweden som lighar i Fronæ soghn j Lidom och ther med ij mark och xx j the penningæ som os wel at nøgde, och forde jordær fra sik oc sinæ ærfwingiæ och til forde Mattis oc frv Margretta och theris ærfwingæ til æwerdeligæ æghu oc alz afredis frælzst oc heimholt for hwaria man med allom luttom och lonnindom som til forde jordh lighar och leghet hafuer fra fornæ och nyæ wttan gardz och jnnan. Och til meiræ vissæ och yttarmeiræ stadfestæ settar Mattis Pettarson forde sit jnciglæ med woræ jnciglæ som før[re n]emfnæs j brefuenæ som giort war dagh och aar som førre sighær.

Eirik Thorbjörnssön vidner, at Presten *Jon Hvithoved* lovede *Eindrid Baardssön* Forkjöbsret til de 14 Öresbol i *Reidesöen,* som han afkjöbte ham. (jfr. No. 849.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93. No. 14. Gjennemskaaret. Seglet mangler.

851. uden Dag 1464. Ausby.

Thet kiennes jek Erik Torbiornsson med thette mit opne breff at jek nær war ok hørdhe at then tiid sir Jon hwithoffwd kiøpte xx øyres bool j sunneste stoffwonne j Redesøynne som ligger j Ludersokn aff Ændrit Bardsyni tha lofwadhe for[d] sir Jon adhernæmpdom Ændride fyrnæmd jordh j gen til lausnar naar hon faal wærdher for ty thet ær Ændrithz odhal. til saninde henger iek mit incigle for thette breff. scriptum Øsby j Ludhersokn anno domini mcdlxiiii.

Tre Mænd kundgjöre, at *Halvard Eirikssön* solgte til Presten *Lafrans Jonssön* sin og Hustrus Eiendom i Gaarden *Rud* i Ullenhofs Sogn, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 16. Seglene vedhænge.

852. 20 Februar 1465. Nes.

Ollom monnom theim som thetta breff sea æder høyre sende Erik Asbiørnsson prester a Grafuo Jens Paalsson prester a Strawm ok Hakon Niclessön logrette man quedio gudz ok sinæ kunnikt gierande at wi warom a Ness anno domini mcdlx quinto feria quarta post dominicam lx[o] saghom ok hørdom at Haluard Eriksson vider kendes med ja ok handarband at han hafde selth hederligom man sire Lafranss Jensson sa mykyn iarderpart som han ok Gudrwn Gudbrandzdotter eigen kono hanss atte j iordennæ Rudh som ligger j Vllensof sokn a Romerike frielst ok heimolth fore huariom manne, vndan sek ok sinæ eruingiæ ok vnder sire Lafrans ok hanss eruingie til euerdeligho eigho ok altz afrædess, kendes ok fornemder Haluard j sama handerband sek hafua vp boredh fystæ pæningh ok øfstæ ok allæ ther j mellom efter thy som j kaup theiræ kom, til sanindæ her vm hengiom wi waar jnsigle fore thette breff som giort var dagh stadh ok aar som før seghir.

Mariæ-Kirkens Kapitel i Oslo leie til *Thjostolf Gunrodssön,* hans Hustru og Börn *Olbjörnegaard* paa Ören i Oslo, mod at de skulle opbygge og vedligeholde Gaarden samt yde ½ Mark aarlig i Landskyld.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93. No. 17. Seglet mangler.

853. 30 Marts 1465. Oslo.

Ollum monnum theim som thetta bref sea eder høyra sender capitulum kanicke at Marie kirkio j Oslo q. g. ok syne kunnikt gørande at vi hafuum vnt ok latith biskedeligum manne Tyostolf Gundrodsson ok Jngeborg Jacops dotter tupt vare som ligger a Øyrenne vider syon vestan fore Marie kirkio ok kalles Olbiorne gard xiii famne longe ok vij famn breide j swa mate at the skole byggie ther nytsamblig hwss vppa ok hwsommen sydan vell vppe holde swa at dande men segie at vel er ok gifwa j landskyld half mark a hwario are swa leingie beggies theres lif varar. them badum af lidnum skolo theres barn fylgie tupt ok hussum i theres lifdage ok luke half mark j landskyld a hwario are ok vøle vm hussen swa at dande men segie at vel er. them af lidnum tha skole thera neste e(r)fuingie hafwe garden fore skymsamlige leygo en them ollum aflidnum tha falle tupt hws ok gard frielslige till komonan at Marie kirkio j Oslo j gen. ok till saninde her vm tha heingie vj vart incigle fore thetta bref som giort var j Oslo anno domini mcdlxv lagurdagen nest fore kerslessunnedag.

To Mænd kundgjöre, at *Jon Matssön* og Hustru solgte til *Olaf Björnssön* Kannik i Oslo ½ Markebol i östre *Höne* i Asker Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93. No. 18. Seglene mangle.

854. 17 Mai 1465. Oslo.

Ollum monnum thæim som thette breff sea æller høra sændher Arenth Symonsøn ok Haluardher Torleifsøn bymen i Oslo q. g. ok sinæ kunnichth gørandhe at mith worom j kanunckegardenom koorsbrødræ j Oslo fredagen næsth efter sancti Haluardi dagh anno domini mcdlxv j herbergom siir Olafs Biornsøns korsbrodher ther samæ stadz. soghom handerbandhe ok hordom ord theyra Jon Matsøns ok Botildha Pædersdotter eyghen konæ hans med thæim skilordhum ath thaw kiendis sælth haffuæ siir Olaffue førnempdom half markebooll iærdær j østræstugunne j Hønæ som liggher j Askesokn som war hans ræltthæ odall frelsth ok hjemholth for hwæriom manne med allum lutum ok lunindum som ther tiil liggher ok legeth haffuer fraa forno ok nygio vthæn garz ok innen eyngo vndan skildo vndan seer ok sinom aruingom ok vndher siir Olaue fornempde tiil æuærdeligha eygo ok alz afrædis. kiendis fornempde hion Jon ok Botildhæ fornempd haffua vpboret førstæ pænningh ok øpstæ ok allæ ther j mellom epther thy som j

kawp theyræ kom. Tiil meire visso ok stadfestingh heingher Jon fornempder siit incigle med ware for thette breff som giorth war degi ok are som firi segir.

Bagpaa: Breff om half merker bool j Høne j Aska sokn.

Matthias Biskop og Hustru sælge til Erkebiskop *Olaf* af Throndhjem en Gaard (i Bergen), som de havde arvet efter *Gereke van Mölen*, for 100 lette Gylden. (jfr. No. 858.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17 No. 3. Seglene mangle.

855. 10 August 1465. Bergen.

Alle men thettæ breff see høre eller læse hellsser jegh Mathes biscop ewinneliga med wor herre. Gør iek witherlicht for alle nerwerendes och kommeskullendes med thettæ myth opne breff ath iek med frij willie och beraedh hwgh effther myn høstres sampticke tha haffuer iek solt och affhendh andeligh fadher med gudh och werdugh herre her Oleff med gudhs nadhe erkiebiscop j Trondhem then gardh som iek och myn høstræ arffuede effther Gereke fan Mølenz døth gudh hans syell haffue for hwndrethe letta guldene med alle hwsen op och nedher och serdeles eth stegherhuss som stonder offwen for gardhen, och alle the rettighedh som iek haffuer till grwnden forde huss oppa staa effther thetta nerwerendes opne besegelde breffs ludelsse och vdhwisningh. jtem wetherkennes iek mik vdy th[etta] myt opne breff ath haffue opboret och vndfanget aff forscne werduge herre fæmty gulden vdy forde gardz bethalingh och fæmty gulden skal iek haffue nw om eth aar nest komendes som begges wore for ordh eræ som erligæ och welburdige dande men [wither]licht er som offuer kobet wore som ere her Henrik Jensson her Pedher Torleyfson rydderæ. schipper Casper Tzarnstorp[1] aff Rostok och Claus Wydh. och ladher iek forne werdugo herre honom och hans eptherkomendom qwyt och frij ledugh och løsz for all ythermere kraff eller namanelsse aff mik eller myne arffinge, om forde fæmty gulden som iek opboret haffuer vdy forde gardhs bethalingh. Till thes ythermere witnesburdh och fastere till standelsse lader iek hengie myt inghzegle nethen fore thesse breff och till ythermere forwaringh bedher iek forde welburdige men her Henrik Jensson her Pedher Torleyfson udderæ ath the hengie theris inghzegle nethen for thesse breff. datum Bergis anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto ipso die beati Lamberti episcopi et martiris.

(1) Kan til Nöd ogsaa læses Barnstorp.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Gudrun Thorbjörnsdatter* afstod til sin afdöde Mands *Halvard Sveinssöns* Sönner *Sigurd* og *Alf* 14 Öresbol i Gaarden *Fevik* i Holte Sogn, imod at hun beholdt 7 Öresbol i samme Gaard uden Afgift, og at de skulde give 3 Mark til *St. Olafs Kloster,* 3 Mark til Minoriterne *(austr at bræðra)* i Oslo og 1 Ko til Holte Kirke i Sjælegaver.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 19. Seglene mangle.

856. 21 Marts 1466. Fevik.

Ollom monnom thæim sæm thetta breff sea æder høyra senda Olaf Helghesson oc Valdiufuer Haconsson sworne loghrettesmen j Holtesokn j Nordlæm a Romariki q. g. oc sinæ, kunnictgerande ath wi warom a Fewikum j forneinde sokn fredagen nest firir Mariemesso j fasto anno domini mcdlx sexto saghom oc høyrdom ja oc handerband Sighurdz Haluardzsons af sinæ vægnæ oc af sins broders vægna Alfs Haluardzsons af einno halfuo, æn af andra halfuo Gudhrun Torbiornsdoter mæd thy skilorde at Gudhrun fyrnemd vpleet fyrnemdom Sigurde fiurtan aura bool jærder ther j Fewikum som hon oc Haluarder Sueinsson gudh hans saal frælsæ fader fyrda brødhra Sigurdz oc Alfs ther køypt hafdo, oc afhende tha adernemd Gudhrun thetta fyrnemda fiurtan aura bool jærder j Feuikum fra segh oc henner erwingom oc til Sighurd fyrnemden oc hans erwingæ frielst oc heimolt firir hworiom manne til æuerdelige eigho oc altz afrædes, for thy at Sigurder oc Alfuer fyrnemder hafde vnt fyrnemde Gudhrune thæiris seau aura bool jærder j fyrnemde Feuikum siden Haluard fader thæiris var dødher leinger æn fæm aar oc tyttugha aar leighalaust som her til woret hafuer, oc æn her i fra swa lengia hon lifuer, oc tha hon afgaar skal Sigurder fyrnemder æder hans eruinger gefua thriar mærker til sancti Olafs cløster j Oslo oc andra thriar mærker Auster at brødhra ther, oc einæ ku til Holte kirkiu fyrnemda, firir Haluardz saal oc henne oc alla crisnæ salæ. oc til sannide her vm settom wi waar incighle firir thetta breff oc jech Joar Eskielsson prester at Mariekirkiu j Oslo thy at jech wæit thetta forscrifne alt vist oc sat wera thy sette egh oc mit incighle mæd theiris incigle for thetta bref som giort war deghi oc are som fyr seghir.

Bagpaa: Bref vm fiurtan aura bool jærder j Feuikum j Holtesokn a Romerikj.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at *Svein Anbiörnssön* mageskiftede til *Sölve Thorgeirssön* 6 Öresbol i Gaarden *Holte* i Rördal imod ligesaameget i Gaarden *Ask* paa Tyristranden i Njörderhofs Sogn paa Ringerike.

Efter Orig. p. Perg i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

857. 24 Juni 1466. Aker.

Ollom monnom theim thettæ bref seæ edher høra sænder Tronder Gonleyksson Rolfuer *Asbyrønsson oc Peder Gwnnarsson logrettæ mæn q. guds oc sinæ konnwkt gørandæ att wy warom aa Akræ j midgardenom som ligher j Haugx sogn a Eikiom a sancte Johannes dagh anno domini mcdlx sexto sagom och hørdom aa att the heldo handom saman af eino halfwæ Swen Anbyørnsson æn af adhra halfuæ Solfwæ Torgeirson med thy skilordæ ath the giordæ jærdæ skiptæ sin j mellom. fek tha Swen forde Solfwæ vj aura boll j Holtæ som ligher j Houfs soghn j Rørdall och ther med ix kørlagh twegiæ markæ kørlagh j godæ bytalinghæ med allom lutom och lonnindom som til forde vj aura boll ligher edher leghet hafuær fra fornæ oc nyæ wttan gardz oc jnnan friælst oc heimholt for huriom mannæ til ewærdelighæ egn och alz afredis. jtem fek oc forde Solfwæ Torgeirson Swen afther j mottæ vj aura bol j Askæ j sødræ gardenom som ligher aa Ringerigæ j Nørdærofs soghn øfst aa Tyriæ strand med allom lutom oc lonnindom som til the forde vj aura boll ligher edher leghet hafuer fraa fornæ oc nyæ wttan gardz oc jnnan frælzst och heimholt for hwariæ mannæ til ewerdeligho egn och alzs afrædis. Till yttarmeyræ wissæ tha sættær fordæ Swen sit jnciglæ med worom jnciglom for thettæ bref æfther ware koupæ Solfwæ och myn forder Swen som giort war dagh och aar som førræ sigher.

Henrik Jenssön (Gyldenlöve) Ridder og *Erik Amundssön* Lagmand kundgjöre, at *Matthias Biskop* af Erkebiskop *Olaf* i Throndhjem modtog de 50 lette Gylden, som stod tilbage paa Kjöbet af en Gaard. (jfr. No. 855.)

Skrevet paa Bagsiden af Dipl. Arn. Magn. fasc. 17 No. 3. (foreg. No. 855.) De 2 paatrykte Segl affaldne.

858. 26 August 1466. Bergen.

Vij Henrik Jenson riddare oc Erik Amundson laghman j Trondem kungørom at ford Matthes biscop kendis fore oss oc tillstodh at han hafuer vpboret till godho nøghe af werdigh fader her erkebiscop Olaf j Trondem the femtigio lettes gyllen som j fiordh wore obettalade i then gardz bettaling som han af honom køpte som her i tesso brefue røriss oc lather forne Mattes verdighen fader erkebiscop Olaf frij quit oc lidugh oc løss oc hans efterkommande oc arfua fore sik oc sina arfua vm forna femtigio gyllen fore all ytermere tilltall oc namanilse, oc ære ther med nw bettalade the hundrade gyllen som j theres

køp kommo vppa then gardh som her j brefuet røris. Till sanninde her vm trykkiom vij wor jncigle vppa ryggen tesses bref. scriptum Bergis anno domini mcdlx sexto feria iij^{a} proxima post festum beati Bartolomei apostoli.

Fire Mænd kundgjöre, at velbaaren Frue *Katharina Johansdatter* solgte til Kanniken i Oslo *Nils Jonssön Beiske* 12 Öresbol i Gaarden *Finnestad* i Foss Sogn paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93. No. 21. 2 og 3 (Vaaben-) Segl hele; 4de Segl itu.

859. 8 Decbr. 1466. Oslo.

Ollom monnom þæim sæm þætæ breff see æder høræ sender Gudleiff Jonsson Erik Nil[sson] canunkæ j Oslo Þorgiuls Askasson oc Helge Herlauxsson radmen ther samastadz q. g. oc sine kunnukt gørande at arom efter gudz byrd m^{o}cdlx sexto a Varefrw dagh concepcionis, warom meer j sancta Anna chor j Varefrw kirkio j førnempdom stad sagom oc hørdom a at taw heldo hondom saman heiderligen man her Nils Jensson Beiskæ canunk j Oslo aff einne halfuo en aff annare halfuo velboren quinne [fr]w Katerin Johanesdotter med thui skilorde at fyrnempd frv Katerin viderkendis ther tha ffore oss at hon hafde selt adernempdom sire Nils, tolff aure bool jardær j Finnestade som ligger j Fossokn j Ullenshofs tridiungh a Raumeriki fore . . . . oc tiwgo j giordo sylfre oc ij markæ peningæ frelst heimolt oc akerelaust for hwarium manne medh oll[om theim] lunnendom som ther til ligger oc legit haffuer vtan gardz oc jnnan jngo vndantekno. kendes oc optnempd f[rw Katerin] j sama handerbande at hon hafde tesse forscrifne peningæ oc alle tha j kaup theira kom til fulnet oc nøgis vpborit aff sire Nicolas sua at henne vel at nøgde, var oc thet j skilorde theira at verder sire Nicolasse nokot ofrelst j tesse jord æder med logum fra søkt tha skal frv Katerin æder hennes erfuingie sire Nils sine peninge j gen fa sua at jorden oc peningene skule hwart annet frelse. Til meire visso her vm heingiom meer wor jnsigle fore thette breff som giort var dag ar oc stad som fyr seigir.

Bagpaa: Bref vm xij aura bol j Finnestade i Læm.

Vadstenas Confessor *Olaf* og Brödre-Konventet afslaa Broder *Thorkels* Anmodning om at faa to Brödre derfra sendte til *Hovedöens* Kloster, samt fraraade ham at vende hjem, förend de bestemte 3 Aar ere forlöbne.

Efter en samtidig Afskr. i en Vadstena Brevbog p. Papir, hvoraf Brudst. p. kgl. Bibl. i Stockholm. (F. e. II. 4to) fol. 129—130.

860. 23 April [1468.[1]] Vadstena.

Religioso viro et in Christo Jesu suo dilecto fratri fratri Thorkillo in monasterio Hoffwdhøø ordinis sancti Saluatoris in Norwegia constituto.

Premissis omnibus diuinum amorem et sancte nostre religionis honorem atque profectum augmentantibus cum salute. Aduenerunt nobis in Christo Jesu frater dilectissime litere vestre per nuncium monasterii Hoffwdhøø presentate, ex quibus luculenter didiscimus agrum cordis vestri rore sancti spiritus perfusum et dulcedine ac zelo domus dei suauiter inflammatum atque suauitatem monastice conuersacionis auidissimis faucibus esurire. pro quo superne pietati et diuine largitati sacrificium laudis in spiritu humilitatis grati offerimus et deuoti, a qua huiusmodi gratuitum donum vobis indubitanter credimus inspiratum. Jnsuper percarissime frater in prefatis vestris literis instanter duos de nostris confratribus pro vlteriori direccione et exsecucione vtiliori vobis commissi negotii ad vos dirigi postulatis. Super quo inito et communicato communi concilio hoc inconsultum et si non inutile tamen multum inconueniens nobis omnibus vnanimiter videbatur, tum quia sancte nostre regule sinceritas tam frequenti exitui et diuagacioni obuiat et repugnat, tum quia vitam quam plurimum ex nobis etas inueterata et infirmitas vtinam ne scelerata continue aggrauat et molestat, tum quia sicud nouit vestra discrecio commendanda, excommunicacionis periculo videretur se exponere, qui contra constituciones Eugenij quarti inibi nisi reformacione secundum eas peracta inhabitare presumeret vel morari. hiis et guerris imminentibus atque aliis quam plurimis obstantibus et obiectis, contentus sitis de fratribus pluries iam transmissis. Sed de reditu vestro licet ipsum nunc sicud alias vestro relinquimus arbitrio et opcioni vobis date, swademus nichilominus et in visceribus caritatis Jesu Christi fraternaliter supplicamus, quatenus remittentes nobis nostrum breuiarium et annuentes facultatem alium in locum vestrum recipiendi futurum vero locum inter nos vacaturum quandocunque volueritis recepturi, huiusmodi reditum ante triennium elapsum nullatenus attemptetis. ne dicatur apud viuentes vestram fraternam vexacionem ibi fuisse sine fructu. sed quilibet ad mentem reuocet vestra non solum dicimus fraterna verum eciam paterna monita saluberrima concilia et exempla atque vestras infatigabiles direcciones cum omni humilitate reuerencia et deuocione que in vobis sicud in vero speculo exemplari conspexerunt. Jdeo dilectissima vestra fraternitas non relinquat eos tam obrupte tamquam orphanos vel abiectos tamquam a memoria se-

clusos vel awlsos vt de talentis vobis creditis in die districti examinis et iudicij cum multiplicato fructu bonam et fidelem possitis reddere racionem. Gloriosus deus autor pacis et amator caritatis ymmo tocius humane felicitatis reparator ad honorem sui nominis et sancte religionis dilacionem et augmentum vos dirigat et conseruet vt suam graciam et gloriam quam optatis feliciter et finaliter consequi valeatis. Scriptum in monasterio Watzstenensi nostro sub sigillo die sancti Georgii martiris.

Frater Olauus generalis confessor ceterique fratres conuentuales monasterij Wadzstenensis vobis semper humiles et benigni.

Vos igitur nobis nostrum breuiarium remittentes personas vobiscum commorantes fraterna caritate dirigite sub tramite sincere obseruancie regularis vt victoriose contra eius aduersarios valeatis finaliter triumphare vt de talentis etc.

(1) Dette Brev maa være af 1468; thi Broder Thorkel (eller Thorgils) blev om Hösten 1467 sendt til Hovedöen, og i Juli 1468 nedlagde Confessoren i Vadstena Olaf Jonssön sit Embede. (Diar. Vadsten. i Script. Rer. Svec. I. sect. 1. 189.)

Lafrants Jakobssön sælger til *Andres Olafssön* 6 Öresbol i Gaarden *Lynden* i Bjerge Sogn paa Hadeland.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene mangle. Seglremmerne ere klippede af et af Kansleren Hr. Arne Sigurdssön udstedt Landsvistbrev, dat. Oslo Lucie Dag i Kongens (Eriks) 7de Aar. (13 Decbr. 1395.)

861. 27 Juni 1468. Gullen.

Ollom monnom them som theta bref se æder høyre sender Lafrans Jacobsson logreto man q. g. oc sina kunnykt gerande med mino opno brefue at ek hafuer selt Andresse Olafssyni sex aure bol jarder j Lynden sou mykit som Kare a Horgene atte sem ligger i Bierge sokn a Hadalande med lutum oc lunendom theigom oc til logom vtlan gardz [oc] jnan j mindre luth oc mere oc fra mik fyrnempdom Lafrans Jacobsson oc minom erfuingiom oc vnder fyrnempdan Andres Olafssyni oc hans erfvingiom frialst hemolt ok akerelaust firir huoriom manne til æuerdeligo eigo til allz frials afrædes. oc kennes ek opnemder Lafrans thet ek hafuer vp boret af tiitnempdom Andresse huan peiningh heilan oc halfuan som j kaup okart kom so at mik wel at nøyger firir fyrnempde jordh Lynden. til mere visso oc saninde tha setter tesse gode men som so æithe Sigurde Olafsson oc Omunder Trondesson logreto men sin jnsigle med mino jnsigle som hørde vpa mine viderkeningh firir theta bref som giort war a Gullene vpa manedagen nesta fore Pæders messo anno domini m. cd. lx. viij.

Henning Guttormssön, Kongens Ombudsmand i nordre Gudbrandsdal, frikjender *Thorberg Olafssön* for et usandfærdigt Rygte, hvori han var kommen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 25 No. 17. Seglene vedhænge.

862. 15 Januar 1469. Vaage.

Thes kennes jak Hening Guttormson kungx vmbodzman j nordre lænet j Gudbranzdalen med thesso myno opno breffwe at jak hawer giffwit Torberg Olaffson qwittan oc lydugan fore mik oc myna epterkomandom fore thet rykthe som han war j komen fore thy ther fanzs inghen sanindhe um. oc til ythermeir saninde her om henger Tore Arneson lang sith incigle med myno fore thetta breff som giort war a Waga j presthe garden anno domini mcdlx[1] ix° ipso die Mauri abbatis.

([1]) Disse to Talbogstaver ere forskrevne, men Læsningen dog neppe tvivlsom.

Amund Bergulfssön sælger til *Peter Jonssön*, Erkeprest i Oslo, *Ulfhilde-Hagen* mellem Gaardene *Thorper* og *Brandsrud*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Mag. fasc. 93 No. 26. (Vaaben-) Seglet helt.

863. 14 Juni 1469. Thorper.

Ollum monnum þeim sem þetta bref see æder høyra sender Amund Berghwlsson q. g. oc sina kunnicht gørande med þesso mino opno brefue, ath jech hafuer saalt heiderlighom manne her Pether Jonssyni erchepreste j Oslo þen hagha som kallas Wlfwilda haghan oc ligger westan firir aanne mellan Mædhaltorper oc Brandzrudh, efter þui som bref þer vm giord wattæ, frelsan oc heimhollan firir huariom manne til æverdeligha eigho oc altz afrædhis. kennis jech oc þet ath jech hafuer wp borit fyrstæ pening oc øfstæ, oc alla þer j mellan eftir þui som j kaup wart kom. Oc til sanenda her vm henger jech mith jncighle firir þetta bref. scriptum jn curia Torper anno domini m°cdlx nono feria iiija proxima ante festum sancti Botolphi abbatis.

Fire Lagrettemænd afhöre de Vidner, som *Thorstein Olafssön* förte mod Presten paa Tune Hr. *Reidar Gudleikssön* om den gamle Delesgard mellem *Skeggeby* og *Krosby* paa (Röd-) Öen i Glommen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 24. Seglene vedhænge.

864. 15 Juli 1469. Krosby.

Ollum monnum tom som tetta breff see eller høra sendher Anders Annulfson Thordher Anundsson Gutthorm Erikxson oc Joan

Arffuidzson laghretto men q. g. oc sina kunnikt gerande at wi warom a Krosby som ligger j øynne j Twna sokn legerdagen nest fore sancte Margarethe dagh anno domini mcdlxix j dom nempder aff herra Redhar Gudlegsson prester a Twnom af enne halfuo en aff andre halffuo Tosten Olafson effter thi som herra Redhar førnempder hafde honom tiidh stempt, vm ændamerke oc delis gango mellan Skeggiabyn oc Krosbyn. gingom wi tha samstundis medh flerum godum monnum ransakadum oc jnuirdeligha at hugdadum oc leidde tha Tosten forscrifuen eth withne som samægho man ær medh Skeggaby som swa hether Torgeer Neilsson oc a book swor medh fullom eidzstaff at then same gardhen som tha stodh ther han war stemdher han stodh før en Tosten førscrifuen kom ther vppa øyna. Jtem swor oc Jorundh Giorths dotther a book medh fullum edzstaff at henna fadher sath vppa Helghaby j ix aar oc ær thet wel femtighi aar sydan oc stodh tha gardhen som nw staar han. Jtem leddhe Tosten titnempdher en eth skilrikt withne som swa hethe Askell Torkelsson oc a book swor medh fullum edzstaff at hans brodher sath vppa Helghaby j ix aar oc tha stodh gardhen som han nw standher oc er thet xxx aar sydan. War oc Ewindh Byor(n)sson lensman nerwarandis vppa konungs wegna tha tetta proff gek. Til sanninde her vm settum wi war jnsigle fore tetta breff som giorth war dag oc aar som firra staar. [Ok swa manghe som hær nw for rettom sata tha sadho thet the alregh hørdho thet for namgætes ok booksworo thet[1].

([1]) Fra [er tilskrevet med anden Haand og Blæk.

To Prester kundgjöre, at *Gudmund Halvardssön* med sin Hustrus Samtykke solgte til *Lafrants Jenssön*, Kannik i Oslo, hvad de eiede i Gaarden *Rud* i Vesong (Romerike.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 93 No. 25. Seglene itu.

865. 14 Septbr. 1469. Nannestad.

Ollom monnom theim som tetta bref sia æder høyræ sendæ Gudbrand Pædersson prester a Nannestada ok Arend Amundzson vicarius a Vllensof quedio gudz ok synæ kunnikt gierande at wy warom a Nannestadæ kirkiogard die exaltacionis sancte crucis anno domini mcdlx nono sagom handerband theiræ af einne halfuo heiderligen man her Lafranz Jensson canik j Oslo en af annara halfuo Gudmund Haluardz son i hulko handarbande Gudmunder fornempder kendes at meder samtykt Aso Gudbrandz dotter egna kono sinne hafuar han selt ader nempdom her Lafrantz sa mykit som thau hion atte j Rud som ligger

j Vesang som iardar brefuen wt skyræ aura taled huso mykit thet ær meder lutom ok lunnidom engo vndan tekit fra sek ok synom erfuingom oc vnder her Lauranz ok hans erfuingiæ til æuerdeligæ eigo ok altz afrædes. vidergek ok Gudmund i sama handarband at han hafuer vp bored fystæ pæning ok øfstæ ok alla ther i mellom eftir som i kaup theira kom ok einæ ganganda ku i til giof. til saninde her vm hengiom wy waar jnsigle fore tetta bref som giort var dag ok aar som før segir.

Bagpaa: Bref vm Rudh i Vllenshof sokn a Romerike.

Hr. *Ravald Nilssön,* Lagmand paa Oplandene, Presten *Jon Olafssön* og sex Lagrettemænd kundgjöre et Arveskifte mellem Brödrene *Helge* og *Erling Eindridssönner* og (Halvbroderen) *Gunnar Ivarssön* (i Fron, Gudbrandsdal.)

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Samling i Kbhvn. Seglene mangle.

866. 3 Novbr. 1469. Oden.

Ollom mannom theim som thetta bref see eller høra sender Ragwald Nielsson riddare oc lagman a Wplandhen Joon Olafson soknaprester a Fron Niels Torkelson Paal Augmundsson Erik Olafson Sigurd Azsarson Olaf Alfson Østhein Guttormsson logretthes men a Fron q. g. oc sina kunnukth gørandhes med thessó voro opno brefwe at mith worom a Owdhene a Fron anno domini mcdlxix fredaghen nest epter alhelgon messo worom vi ther ner oc fleira godha men nerwarandes hørdom wi a ordom oc soghom handerband theira brøderna af eino halfwo Helge oc Ellinger Endridsøner en af adro Gwnnar Jfuerson. wortho the tho sotther oc alsotter epter danda manna til laghw med thessom skilordhom som her epter følghia at fornemder Gwnnar vploth allan syn arfdeld j Owdhene som ligger a fornd Fron j Lizstadasokn oc ein ødegard som ligger j Lidhen som heiter Wlberg a fornd Fron vndhan sig oc sina erwinghia oc atter wnder fornemda brøder Helga oc Ellinge oc theires erwingia til æuerdheliga eigho oc alz afrædhes j sa mottho at fornemda brøder Helge oc Elling skulw gifwa broder sinom Gwnnare atter a mothe viii kørlag j femmæthnom peningom oc ther med skulde the wara alzstinges satthe om alt thet arf skipthe oc al yther meir til thalan vm theira vider skipte. ær ooss oc thet vitherlekth at the fornemda brøder Helge oc Elling bythaladhe om samadag oc om morghonen epter ein sølyo som allas theira møderne var fore iiii kørlag oc j fyrskæpth aklede oc siw alna benklede om ii kørlag oc ther til skal hwar theira (gefua) fornemdom Gwnnar ein warfødda koo som hwarke ær skærda eller werd vthan som plegar gonga fore leigo nw at varen nw nest komande. lofvade tha fornd Gvnnar at han

skulde fa forn[da] brøder sin jærde bref jghen. til saninde her om henger forn[d] Gvnnar sith incigle med wor incigle fore thetta (bref) som giort var a degi oc are som firi segir.

Hr. *Hartvik Krumedike* lover inden Michelsdag at betale unge *Helmike Tange*, Borger i Lybek, med Varer eller Penge, hvad han var hans Fader skyldig.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv med 3 paatrykte Segl.

867. 15 Februar 1470. Ringsted?

Jegh Hartwigh Krwmedighe riddher gør witherligt alle kænnes ok forplicther megh medh thette mith opne breff ath betale ok fornøffue thenne breffwissere vnghe Hielmmicke Tanghe burghere i Lypky hwes jek hanum plictigh er paa hans fathers wegne effther mith opne breffs ludelse jek hans father ther paa giffuith haffuer ok the skriffther mellom oss ther paa gordhe ythermere jnne halle, innen sancti Michaelis dagh nesth kommendes medh wore ok[1] pænninghe effther hans nøghe vthen ald yther mere ræthæ gangh hwess jek icke kan bewise medh quittancia ok skriffther at ythermere betalith ær aff then swm mith breff inne holler æn som then vdskorne skriffth vdwiser for[de] Hielmmicke ther paa haffuer eller ok jek tha kan ythermere haffuet i hans nøghe paa længher tiid. Tiil ythermere witznessbyrd ok vitherlighed trycker jek mith intzeyle næthen fore thette breff oc bether jek renliffuelig man ok hetherleg her abbet Byrie aff Ringstæde closther ok beskethen swen Hans skriffuer tiil Sielantz father lantz tingh trycke therris jntzeyle næthen fore thette breff tiil bædre forwaaring. Datum [Ringsted] anno domini med septuagesimo fferia quinta ante dominicam septuagesime.

([1]) Tilskrevet over Linien.

Arne og *Helge Jonssönner* mageskifte til Erkebiskop *Olaf* af Nidaros til Domkirken Gaardene *Rekesand* og *Sandelstad* imod Gaarden neste *Skerdingstad* i *Vikle* Skibrede.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17 No. 4. 1 og 3 Segl vedhænge.

868. 8 Mai 1470. Nidaros.

Allom mannom thetta bref sea ader høra heilsor Arne Jonsøn och Helgæ Jonsøn kierlica med gudi. kunnicht gørendis allom med thetta bref at wi med beradhne modhe hafuom giort jordaskipta med andeligh fader och wyrdeligh herræ med gudh her erkebiscop Olaf i Trondem, suo at wi skulle hafua af hans nadhe till ewerdeliga eiga

nestæ Skerdingstade med allom luthom oc lunundom ligendis i Wikle skipreido. jtem skal forscrifna werduga herra hafua af oss ather vp vnder domkirken till ewerdeliga eiga af wort odall two jordaparte ligendis i Amundoss prestageld eyn jordh kallendis Rækæsand som aarlige renther ȷ̉ span i landskull oc andra jorden hether Sandelstade som arlige renther oc ȷ̉ span i landskull. Thes til forwaring witnesburd oc fastere till standelse bediom wi erlige men som æro her Botolph Beintsøn her Erik Torstensøn cannicke i Trondem Erik Amundsøn laghman och Magnus Jonsøn radhman samastadz att the hengia theris jncigla med woro fore thetta breif. actum et datum Nidrosie anno domini m°cd° lxxmo octaua die mensis Maij.

Bagpaa: Vm østre jardhen j Skerdingxstaadh.

Kong *Christiern I.* tillader, efter Forestilling af Hertug *Karl* af *Burgundien*, Indbyggerne af *Amsterdam* at handle paa *Bergen* efter deres gamle Friheder, dog ikke paa den *tydske Brygge*, samt Kongens Told og Rettighed ukrænket.

Efter Orig. p. Perg. i Amsterdams Arkiv, Kapellet i Nicolai Kirke. Kongens Segl vedhænger helt.

869. 9 Mai 1470. Kjöbenhavn.

Wij Cristiernn van godes gnaden to Dennemarcken Sweden Norwegen der Wende vnd Gothen koningk hartoge to Sleszwiigk greue to Holsten Stormarn Oldenborg vnd Delmenhorst, doen witlick vnd apembare alszwem dat wij van sunderger gunst vnd gnade wegen vnd ock sunderger bede haluen des jrluchteden hochmechtigen fursten hern Karles hertogen to Burgundien etc. vnnses leuen ohmes hebben gegunt vnd belenet gunnen ock jegenwardigen alse in krafft vnd macht desses vnnses breues vnd vor orlouen dat de borgermestere radmanne schepen gemeynte vnd jnwonere der stad Amstelredam effte wen se villichte der eren vthferdigende werden mit enem schepe schepeskinderen kopenschoppen hauen vnd gudern vnnse stad Bergen in Norwegen so vaken en des belustet soken mogen dar vpp ere olde wonheide vnd priuilegie samtkopes effte penninges werden an grouer effte an kleyner wicht wo ene des belustet vnd beqwemest is, kopen vnd verkopen vpp der dudesschen bruggen alleyne vthbenomen vnd behaluen vnnser kronen tolle vnd rechticheide doch vnuorsumet. Vorbeden darvmme ernstafftigen allen vnd isliken vnnsen amptmannen borgermesteren radmannen tolnern vndersaten vnd susz allen anderen der erbenomede van Amstelredam jnwonere effte koplude an schepen hauen denern gu-

dern effte susz iergensworane to hinderende tonende beschedigende effte in jenigen mathen to vorunrechtende vnder vnnsem hogesten bode hulden vnd vngnaden. Datum an vnnsem slote Kopenhauen am mitwoken nechst na sancti Johannis dage ante portam latinam vnder vnnsen anhengeden secrete na Cristi vnnses heren geburt veerteynhundert dar na jm seuentigesten jare.

Sub plica med anden Haand: Dominus rex per se.

Thorgeir Abbed i *Munkalif* sælger *Laurents Koks* Gaard (i Bergen) til *Peder Mikelssön.*

Efter ufuldendt Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 50. No. 18. Remmer til 2 Segl.

870. udat. [ved 1470.] [Bergen.]

Tes kennes wi brodher Torger abboth j Munkaliff thet wi haffua selth Pædher Mikelsson Laurens Kochz gardh som giffuin war til Munkaliffue med allom them lutum ok lundum som ther til ligher ok ligith haffuer fra fonno ok nyo vthan gardz ok ynnan j mynnar luth ok mera vndan kløstrit vnder Pæder Mikelsson ok hans erwinge ok kennes wi tet wi hafua vpboret fyrste penning ok sciste ok alle ther j mellom sa at os wel at nøgde for forsagde gard. Til mera sandinde[1]. . . .

Bagpaa senere: Om Brede almending.

(1) Slutningen ei tilföiet, og Brevet derfor maaske ikke udfærdiget.

Vidnesbyrd om, at *Finboge Peterssön* vedgik, at han havde leiet Gaarden *Alfestad* af *Amund Lafranssön* i 10 Aar, og siden da Gaarden var pantsat, leiede han den af Biskoppen af Hamar i 20 Aar.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 1, tildels fortæret af Væde. Seglene mangle.

871. 20 Marts 1471. Raa.

Ollom monnom [theim som] thetta breff sea æder horæ kunnukt [gøran]dhe at wi warom i Raa i Brandæboo sokn som ligher pa Hadelandh anno domini m° cdlxxi odensdaghen nesth fore midfastæ sunnædaghen. spurdæ tha Tosthein [Vlfson] Ffinbo Pedersson vm han haffdæ nokoth leigt i Alffæstath aff Amund La[ffra]nsson. kiændes tha Finbo Pedersson fore Paal [Hara]ldsson Trulss Erlendsson ok fore fleirom dandæmannom at haffua leigth fornemdæ Alffastad aff Amund [La]ffransson i x ar ok visthæ han inghen eigæ adernempde Alffæstad i sydræ gardhen vthan Amund Laffransson ok sydhen gardhen var pant-

setther tha leighdæ iak fornempdhe gardh fore x span smør vm areth aff byskophen i Hamar i xx aar ok xv aar ero forlidhen sydhen iak vt aff fornempdæ gard foor. Ok til meiræ vissen ok sanindh heinger iak mit insiglæ med fornempde dandhæ mannom fore thetta breff som giort var degi ok are som fyr sygher.

Chorsbroder *Olaf Björnssön* giver til *Domkirken i Oslo* for sin egen og sine Forældres Sjæle, hvad han eier i Gaarden *Gralös* i Skediofs Sogn (Viken.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 2. Seglet itu.

872. 2 Januar 1472. Oslo.

Ollom monnom them som thetta breff see eller høra kungør iek Olaff Biornsson koorsbrodher j Oslo ath iek haffver giffuith til domkirkionne j Oslo for myn saall oc mynæ foreldhre salæ saa mykith som iek ager j Graløsæ som ligher j Skedioff soken oc do j the stvffvonne som domkirkion atthe før vti oc skal nw domkirkion her effther fylge oc nyothe frælsligha forne jordh mvn segh til vpheldis till æwerdeligha æigho och alth afrædis. oc til sannindhe hengher iek myth insigle for thetta bref som giorth vaar nyonde dagh iulæ anno domini etc. lxxij.

To Mænd kundgjöre, at *Eirik Eirikssön* opgav til *Tharald Amundssön* al sin Ret til Gaarden *Aamot* i Nes Sogn, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 6. 2det Segl mangler.

873. 7 Februar 1472. Oslo.

Ollom monnom theim sæm thetta bref seæ æder høyra sende Elif Nielsson radman j Oslo ok Hinze Henricsson logrettisman ther samastadz q. g. ok syna kunniktgiørande at meer worom j Oslo fredagen nest for fastelauent anno domini mcdlxx secundo sogom ok hørdom aa at the heldo hondom saman aff einne halfuo Eric Ericsson, en af annare halfuo Thorald Amundsson. vpgaf aflade ok allungis øfwergaf tha fornempde Eric Ericsson alla tha tiltalu ok ret han tyktes hafua till Amot ær ligger aa Romarike j Ness sokn fra sig ok syne hustrv erfuingia ok wnder adernempde Tharald ok hans erfuingæ med ollom lutom ok lunnindom till fornempde gardh Amot ligger æder legit hafuer fra forno ok nyo wtan gardz ok jnnan. ok till ytermere wisso ok fulla fastheit hengæ wy war incigle med Eric Ericsson incigle for thetta bref *ef gort war a degi ok are sæm for segir.

Mariekirkens Kapitel i Oslo kundgjör, at det gjennem sin Provst har faaet Pavens Beskyttelse, der lyser Band over enhver, som foruretter Kirken eller dens Tjenere, hvorfor Kapitlet forbyder Alle at hindre dets Landbo *Arvid Throndssön* i hans Besiddelse af Gaarden store *Dodreim* i Vangs Sogn.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 5. Spor af bagpaatrykt Segl.

874. 4 Marts 1472. Oslo.

Ollom monnom theim sem thetta bref sia edher høyra sender capitulum canunke at Marie kirkio j Oslo quediu guds ok sinæ kunnicht gerande at oss ær til witande wordet at ymise men hindre vmake ok vforrette war ok Marie kirkio thienere oc landbo Arffwidh Throndsson vtj hans bygning oc leigomall som han hafuer segh bekostet ok vmaketh vppa dighre oc storæ Dodhreyms gardhe. ffor thy moge alle men wite ok synnerlige alle g[ranne] oc bønder som bo j Wang sokn at wij hafuum nu nylige fonget af Room med war herre prouestens forsion war helge faders pawens bref oc stadhfestilse vnder hans nades bullam oc blyynsigle at huar som vmaker eller hindrer fore oss j nokre mate war gotz eller eigedele skall wita segh fallende j guds sanctæ Peders oc sanctæ Palls ban ok wrede. ffor thy rade wij alle the som her til vtj noger hande mate hafua hindret eller vmaket forser. Arffuidh at the bliffue j hans mynne ok nøge vm then skade oc forfang som honom her til er skedh oc widerfaren swaframpt the ey wilie lide oc vnderligge theire helge kirkio twong oc forser. harde lagher refsing med harden auerkostueth. til ytermere wisso ok saninde her vm hafue wij thrycht wart capituli secretum vpa thetta bref. datum Asloie feria iiij ta post dominicam oculi anno domini mcdlxx secundo.

Hr. *Olaf Molteke* stadfæster sine Forældre Hr. *Herman Moltekes* og Fru *Borghild (Ogmundsdatter Bolts)* Gave til *St. Birgittas* Kloster i *Hovedö* af den halve Gaard *Fuglevik*, og giver selv den anden halve Gaard til samme Kloster for sin og sine Forældres Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. 1ste Segl mangler.

875. 27 April 1472. Hovedö.

Thet bekennes jak Olaff Moltike riddare med thetta mith nærwarendes opna breff ath jak war j Hofwdøy klostre then neesta manadagh fore korsmæsso a waaren anno domini mcdlxxii. Ok gaff jak med minu frij godhwilia, fulla samthykt til ath then gafwa skulde staa ok blifwa o aather kalleligh som min fadher herra Herman Moltike riddare ok miin modher frw Borghildh gudh thera siæla naadhe, gafwo

til sancte Birgitte kloster Hofwdøy, fore sina siæl ok sinna forældra ok barna, thet ær halfdeelin j then gaard som heter Fuglawiik ok ligger j Borghasyslo j Thessal sokn. Ok gaff jak annen halfdeelen j ford[a] Fuglawiik wnder forscrifna sancte Birgitte kloster, for mina ok minna forældra ok barna siæl, med allom lutom ok lunnendom som ther til ligger ok lighat hafwer fraan forno ok nyo wtan gardz oc jnnan, fraan mik ok minom ærfwingiom wtan alt atherkal. Til yther meer forwarilse ok sanheetz withne bedhis jak beskedheligx manz incigle Mattis Pædersson a wapn med mino, for thetta bref som scrifwat war j Hofwdøy a aare ok deghi som før seghir.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Gredgard Björnssön* afstod til *Orm Thorgeirssön* 14 Markebol Jord i *Særend*, nemlig *Thingstofan*, *Litlestofan* og *Aarosen*, samt nordre *Husthveit* imod 12½ Markebol i nordre *Lid*, söndre *Lid* og *Bringsverd*.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene mangle.

876. 25 Mai 1472. Særend.

Ollum mannum thom som thetta breff syæ eller høræ kannes jak Hwoc[1] Lidhwardhsson och Vatteleff Byonson sorne lagrettes men q. g. och sinæ kunnugh gorandhe ath mer vorom a Særendhe manedaghen nest effther trinitatis anno dominj millecimo quatringentesimo septuagesimo secundo saghom och hordhom a ath ther hwllo handhom samman aff eno halffwo Gredhgardh Bionson en aff andhro Ormer Torgerson. var thet tha j thera handherbandh ath fornempdhe Gredhgardh gordhe iordher bythe mædher athernempdhom Orme. satthe tha fornempdhe Gredhgardh athernempdhe Orme xiiii marka bol iordhar j Særendhe som swa hethæ Tingstwffwan Lisslastwan [Ar]wsen ok swa mykith som han atth(e) j nordhre Hwsthwet frelsth och hemhalth for hworium manne vthan gars och innan mædher allum luthum oc lundhynum som ther tel liggher och ligith hauffer fran førno och nyo ok fran sek ok synom ærwinghum och vndher fornempdhe Orm och vndher hans arwingæ til awardeliko ægo och alz affrædhe. Kandhes fornempdhe Ormer ath han satthe athernempdhe Gredhgardh viij marka bol iordhar j Neslandh sonk som swa hetha vj marka bol j nørdre Liid iii marka bol j syndhre Lidhen a Flotan iiij marka bol (i) Bringswerdh j syndhræ Lidhin frelst ok hemhalt for huorium manne mædher allum thom luthum och lwndhynum som ther til liggher och liggit haffwer fran forno och nyo vthan gars och innan fran sek och synom aruingum och vndher fornempdhe Gredhgardh och vndher hans arwinge til

æwardeligo ægo och alz affrade. Til ylher mero vissan och sanningh hænghium vii okor insigle for thetta bref som giorth diæghy och ar som for sigher.

(1) Skrivfeil for Howe ɔ: Hauk.

To Kanniker kundgjöre, at *Thorleif Einarssön* paa sin Verfaders Vegne stadfæstede dennes Datters *Joron Tolfsdatters* Gave til *Mariekirken* i *Oslo* af 1 Markebol i Gaarden *Heidingsstad* i Skipthveit (Borgesyssel.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 4. Seglene mangle.

877. 3 April 1472. Oslo.

Ollom monnom theim [sem thetta] bref sia ædher høyra sender Gudbrand Rolfsson ok Ewinder Gunnarsson canicke at Marie kirkio j Oslo quedio g. ok sinæ kunnicht gerande at wi warom a proueste gardenom sette dagh paske anno domini mcdlxxii saghom ok høyrdom at wyrdeligh herre her Jwar Wikingsson oc Torlef Enarsson heldo handom saman med theim skilordhom at Torleif fyrder weytte thy widergongo at han stender fullelige til ok samtykte vppa sins werfaders weghne tha gafuo som hans dotter Joron Tolfs dotter gaf til forsc. Marie kirkio til vpheldis marka boll jardher j garde theim sem Heidingstade eytir j Skipthweite sokn liggiande med ollom lutom ok lunnindom sem ther til ligger ok leghit hafuer fra forno ok nyghio jnnan gardz ok wtlan til alltz afrædhes henne ok hennes foreldrom til ewerdelighe bønehald fra segh ok sinæ erfuinge ok vnder fyrde Marie kirkio frialst ok heymolt firir huariom manne. Til ytermere wisso ok saninde her vm tha letom wer henghe wor jnsigle firi thetta bref gort war dagh ok are sem fyr seghir.

To Mænd kundgjöre, at *Joron Ketilsdatter* solgte til *Eindrid Tovessön* 5 Öresbol i Gaarden *Egnir* i Sudreims Sogn, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. 1ste Segl vedhænger.

878. 17 August 1472. Olgatan?

Ollum monnum theim som thetta breff sia ædher høra sænder Guldbrander Sigwrdsson oc Sigwrder Guldbransson lagrettes mæn q. g. ok sina kunnogtgerande ath om manadaghen nesta epter sancti Lauerenssa dagh anno dominj m°cdlxxii varom vi j Olgaton som ligger j Swdremssokn a Romariki saghom ok hørdom a at thw heldo handom saman Endrither Towasson aff enne halwo æn aff andre halwo Joran Kietils dotter mædh theim skilordom thet Joran hafde sælth Ændrithe

adhernæmdom v øra boll iordar j medhalgardenom j Ægnom som ligger j Swdremssokn a Raumariki frælst hemholt ok akiæralwst fore hwariom monne mædh allom lwtom ok lunnindom som ther til liggia ok leghat hawo fra forno ok nyo wtan gardz æller innan til aldz afrædhes ok vndat seg ok synom ærwingom ok vnder Ændrith ok hans ærwinga til æuardaliga egho kiændes ok forenæmd Joran j sama handarbande thet hon hafde opp boreth aff Ændrithe titnæmdom førsta pening ok øfsta ok alla ther j mellom æptir ty som j kaup thera kom fore adernæmpt v ore bol j Egnom. Til sanninda hængiom vi varom jncigle her fore giort var deghi ok are som fore seghir.

Peter Helgessön og hans Hustru *Ingeborg Olafsdatter* sælge til *Askel Gunnarssön* Gaardene *Hönes* og halve ytre *Bö* i Borge Sogn i Vaaga Skibrede (Lofoten.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 3. Stumper af 3, 4 og 5 Segl.

879. 2 Novbr. 1472. [Lofoten.]

Allom manom thym som bref thetta see eller høra sendher jak Pædher Helgersson ok Jngeborgh Ollaff dotter myn laggiptha danne qwinna quedw gudz ok syna konuth gørande med thesso voro wpno breffe ath vy fwlkomlikom til stam thet kawp som jak haffwer gorth med Askel Gunarss syni wm jordh myna er Høness en ferdughit ok helthena j ythre Bøø som lyggher i Borgha sokn i Vagha skiparedhæ med allom thym luthom ok lundom som ther til liggher ok leggath haffwo wthan gardh ok inan med vanth ok veistødo engo vndan skeldo, vndan mik ok minom ervingom ok vndher for nemdan Askel Gunarsson ok hans ærvingom til æeverdolike eghu frii ok frelsa *frii hwariom manne okæriis løus. ok kannis iak mik haffwa vpp borith aff Aslake Gunarsoni forstha pæningh ok sydærstha ok alla ther j mællan som j kopp vorth komith var swa ath mik vel aath nøgher hwar for geffwer iak honom ok hans ærwingom frii ok kwitha ok almenthit akærisløsa for mik ok mynom ærwingom. thy bædis iak dandhe manna insegle for thetta breff med myno som swa hetha Thørkil Joansson ok Fyn Joansson Jønis Joansson Villealmith Jngemunsson ok Joan Kætilsson lagrettis men i Lofoth a Helghalandh. var thetta kapmal giorth om salaa messo daghin anno domini m°iiiic°lxx 2° et sic de . . .

To Mænd kundgjöre, at *Halvard Ormssön* vedgik, at *Liva Björnsdatter* havde solgt til *Gest Halvardssön* 6 Öresbol i nordre *Askheim* i Hofs Sogn i Rebekke Skibrede (Reyrdal?)

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

880. 8 Juli 1473. Kalsrud.

Ollum monnum them som thetta breff sya ælla høra sendir Hagin Tolløfson ok Olaf Gunnarson lauretis men q. g. ok sina kunnikt gørande ath vi varom a Kalsrødh som liggir i Vale sokn i Valo skebredh trediavako dagin anno domini mc(d)lxxiii sagum ok hørdum a ath Halward var vedir kendir for os at Liua Biør(n)s dotter hafdhe selth Gesth Halwardson vi øris bol iordir j nørre Askem som ligger i Hofs sokn j Rebekke skebredh med løddum ok lundum som til ligath hauer fra forno oc nyo vdan gors ok inan frelsth ok hemholth for huarium manne. vedir kendis tha for nempdir Halwardh Ormson ok Raggnildh eygin kona hansh ath the hafdhe op borith føssta penningh ok øfsta ok alla thy j mellum er som j kop teyra kom, til saninde hyær om henga vi vare insile for thetta breff som gyorth war a dagh ok ar som før segir.

Eirik Asbjörnssön, Lensmand paa Eker, afhörer flere Vidners Prov om, at der aldrig havde staaet noget Gjærde ved Broen mellem *Rodan* og *Fiskheim*, förend *Reidar Gardssön* satte det op.

Efter Vidisse p. Papir af 1544 i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 7.

881. 2 Oktbr. 1473. Fiskheim.

Thet bekennes jek Erick Asbørn son lænsman a Eykiom kunnikt gerande ath jek war a Fyskemæ a logurdaghen nesth efther Michials messo anno domini medlxxiij tok jek hemelden witnesburd wpa Jæns Andressons wegne som her efther neffnis Klemith Alfson Tønyth Frode dotther Nilss Asleson oc Gydha Gardz dotther, hafdo taugh thet j herminge syne all samfløth ath taugh sagho aldræ heller wiste then gard stande som nu staar han nesth sunnan ad brone som ligger i mellom syndsthe Rodonne oc Fyskeim, for en Reidher Gardzson han wpa setthe: thenne hermingh willia forde wittne sueria, naar the werde laglige fore stemde oc wexste tesse forde wittne wp i same grendh oc sumlige witne ero l. aar gamol os som lx aar gamol. tyl ytthermere saninde her wm tha bider jek beskeligæ men som neruarende waaro ath henge sin insigle med myno insiglo fore thetta breff Tronder Torlefson Suein Anbørnson logrettis men a Eykom som giort war a dei oc aare som fyr siger.

Arne Azzorssön og hans Hustru *Rannog Asgautsdatter* kvittere *Sigurd Guttormssön* for Drabet af deres Sön *Ingemar Arnessön*, da han havde betalt 3 Mark Guld i *Drabsböder* og 4 Kyrlag i Overgave.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. 1ste Segl (Bomærke) vedhænger.

882. 30 Marts 1474. uden Sted.

Thet kennis iek Arne Aszer son medh thette bref thet iek ok min quinne Rannok Asgauths dotter hafuom gefuet Siwrdh Gwttormsson qwitten for af taak som han warth ath skadhe oforsiniom Jnghemar Arnesson gwdh hans sieel nadhe beghes war son. æære ok thei pænninge bittaladhe fyrste ok sidherste ok alle ther i mellom som i warth sath mall kom wel til nøies for then sama skadha, giwfuom wi førda Siwrdhe Gwttormson qwitten ok lidhugen honom ok hans ærwingom firi oos ok warom ærwingom ok for allom them kunne styrte ok radhe mædh firi fornemden skadha likerwiis som thet waret hafuer ok aldre hafde waret, war thenne satmal giordh vm tre mark gwls oc fire kørlak i afuer gafue. Til meire sanindh ok witnesburdh tha sætiæ thesse gode men siin insigle med mine som neer vare fyrste saat mal ok siderste som sa eithe Biorn Siwrdhsson Suni Lafwrans son ok Rooar Endridhesson fore thette bref som skriveth var midwikudagen nest fore palme sunnedagh anno domini m° cd° lxxiiii.

Væbneren *Matthias Pederssön* kvitterer paa egne og Hustrus *Margareta Johansdatters* Vegne Hr. *Hartvik Krumedike* for al Gjæld og Skyld som har været dem imellem.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglet mangler.

883. 15 April 1474. Brynla.

Jek Mattis Pedersson [a wapn] kænnis med thettæ myt opne bref at iek haffwer giffwit welboren man her Hartick Krummedike ridder oc hans ærffwinge oc efflerkomere qvitta frij lidugha oc løsæ fore mik oc mynne hustrv Marghareta Johansdatter oc alles ware ærffuinge oc efflerkomere vm al then geld oc skulder som oss haffwer j mellem wæret til thenne dagh tha skal thet nw wære quit oc alztingis offuer talet hædhen aff j alle mathe. Til mere wisse oc bæthre forwaringh tha henger iek myt jncigle fore thette breff som giort ær j Brønla fredagen nest fore quasimodo geniti anno domini mcdlxxiiij.

Bagpaa samtidigt: Quitancia som her Hartich haffde aff Mattis Pedersson oc aff hans hustru frv Margaretha.

Bergens Domkapitel indmelder til Pave *Sixtus IV.*, at deres Biskop *Finboge Nilssön* döde den 15 Mai og at Kapitlet nu med Erkebiskop *Olafs* Samtykke har valgt Erkedegnen Magister *Hans Teiste* til Biskop, til hvilket Valg Pavens Bifald udbedes. (jfr. II. No. 891.)

Efter Afskr. i Barth. IV (E) 410—414 af en tabt bergensk Codex.

884. 22 Juni 1474. Bergen.

Decretum electionis.

Jn nomine domini amen. Almo ac beatissimo in Christo patri ac domino reverendissimo domino Sixto divina providente clementia sacrosancte Romane ecclesie ac universalis ecclesie summo pontifici, capitulum ecclesie Bergensis regni Norvegie, sui humiles filii et devoti cum omni reverentia devotissima pedum oscula beatorum. Cum propter vacationem diutinam ecclesie pastoris solatiis destitute gravia in spiritualibus et temporalibus dispendia patiantur conditores canonum deliberatione provida censuerunt, ut ultra tres menses vacare non debeant ecclesie cathedrales. Defuncto igitur in Christo jdibus Maji anno gracie m. cd. lxx. iiij°. bone memorie domino Finbogho, quondam episcopo Bergensi, et ipsius corpore cum reverentia ecclesiastice tradito sepulture, ne ipsa ecclesia viduitatis sue incommoda diutius deploraret, fuit a presentibus pro tunc canonicis dies decimo calend. Julii cum continuatione sequentium concorditer assignatus ad electionem futuri pontificis celebrandam, citatis autem interim absentibus et convenientibus in termino supra dicto ad capitulum Bergense omnibus, qui debuerunt voluerunt et potuerunt commode interesse. Sed et reverendissimus in Christo pater dominus Olafws divina providencia archiepiscopus Nidrosiensis metropolitanus noster, cum in loco presens adesset, vocatus reverenter a nobis nostre electioni cum suis nonnullis prelatis et canonicis dignatus est suam personalem exhibere presentiam. Deliberatione itaque prehabita, per quam formam esset in electionis negotio procedendum, placuit nobis omnibus et singulis per formam scrutinii eidem ecclesie providere. Unde tres de nostro collegio fide dignos, videlicet dominos Mathiam Boetii, Simonem Hemmingi et Petrum Bugge, concorditer duximus assumendos, quibus dedimus potestatem, ut secreto ac singillatim vota cunctorum, primo tamen sua postmodum nostra, exquirerent deligenter, et eis in scriptis redactis mox in communi eadem puplicarent. Scrutatores autem ipsi potestatem sibi traditam acceptantes, et ad unum angulum nostri capituli se trahentes secreto et deligenter inquisiverunt vota singulorum, sicut nobis postmodum retulerunt, primo ad invicem vota sua et nostra postmodum,

prout a nobis habuerant in mandatis, ipsisque in scriptis redactis mox in communi eadem puplicarunt; quibus publicatis compertum exstitit, omnes et singulos unanimiter direxisse in scrutinio in dominum et magistrum Johannem Teist, sacre theologie bacchilaurium, archidiaconum Bergensem, huic electioni presentem, vota sua, virum utique providum et discretum, literarum scientia vita et moribus merito commendandum, in sacris ordinibus etate legittima constitutum, ac de legittimo matrimonio procreatum, in spiritualibus et temporalibus plurimum circumspectum; quem dominus Mathias memoratus senior in capitulo eorum qui aderant de mandato nostro nobisque presentibus elegit solempniter in hunc modum. Jn nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Cum vacante ecclesia nostra Bergensi pastore per mortem bone memorie domini Finbogi quondam episcopi nostri, canonici et capitulum concorditer in magistrum Johannem Teyst archidiaconum direxerint vota sua, ego Mathias vice omnium nostrum ipsum magistrum Johannem eligo in episcopum et pastorem ecclesie nostre Bergensis. Dictam vero electionem sic solempniter celebratam venerabilis in Christo pater dominus archiepiscopus prefatus confirmando ratificavit omnesque nos approbavimus gratamque habuimus et acceptam. Postmodum vero electionem ipsam dicto magistro Johanni offerentes, ut eidem suum preberet assensum, ipsum instanter habuimus exoratum, qui tandem nolens divine resistere voluntati votis nostris annuit, electioni consentiens de se facte. ac deinde Te deum solempniter decantantes dictum electum nostrum in episcopali cathedra intronizavimus juxta morem, et confestim electionem ipsam clero et populo per honorabilem virum magistrum Gautonem ecclesie Nidrosiensis canonicum fecimus puplicari. Eapropter sanctitati vestre tam devote quam humiliter voto unanimi supplicamus, quatinus electionem eandem sic solempniter sic canonice celebratam dignemini confirmare, ac eidem electo nostro munus consecrationis favorabiliter impertire, ut deo auctore nobis et toti dyocesi velut pastor ydoneus preesse valeat utiliter et prodesse, nosque ac alii ejus subditi sub ipsius regimine possimus coram deo salubriter militare. Ceterum ut beatitudo vestra cognoscat evidentius, vota nostrum omnium in predictis omnibus et singulis concordasse ac in petitione hujusmodi existere unanimes et concordes, presens electionis nostre decretum per honorabilem ac fidedignum virum magistrum Gautonem canonicum Nidrosiensem fideliter exaratum, nostris autem propriis manibus subscriptum, sanctitati vestre transmittimus, atque in premissorum omnium certiorem fidem et testimonium reverendissimi in Christo patris domini Olaffvi metropolitani nostri memorati ac capituli nostri sigillis decretum ipsum

fecimus roborari. Datum apud ecclesiam cathedralem Bergensem .x. kalend. Julii anno domini m. cd. lxx iiij°.

Ego . . . . erus, canonicus Bergensis predictis interfui consensi ac manu propria huic decreto subscripsi.

Ego Nicholaus, ut supra.

Ego Simon canonicus Bergensis predictis interfui consensi ac manu propria pro me et dominis Torstano et Jwaro absentibus huic decreto supscripsi.

Ego P. B. canonicus Bergensis predictis interfui consensi ac manu propria pro me et dominis Erico et Marquardo procuratorio nomine huic decreto subscripsi.

Ego Otto etc. ut primus.

Ego Johannes ut supra.

To Mænd kundgjöre, at *Helge Lodenssön* provede, at han aldrig havde hört andet, end at en omspurgt Hage hörte til Gaarden Berg i Sudreims Sogn, Romerike. (jfr. No. 887.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 9. Seglene vedhænge.

885. 31 Oktbr. 1474. Val.

Ollom mannom them som thetta breff sea eller høra sender Biørn Haluardson och Hakan Gunbiønson q. g. och synæ kunnoch gørande ath vi varom aa Val in vigilia omnium sanctorum hørdom och sagom ath Arne i Bergh sporde Helge Lodenson hafuer thu Helge nokan tid hørth aamagad then haggan i tinæ daga. swarade tha forde Helge aldre hørde jeg annad ææ sydan ieg var en lythen dreng ath then hagan var ei kallath til Bergh. anno domini m°cdlxx iiii. til meræ sannind hengom vi forde men var insigle for thetta breff som var giort aar och dag som for siger.

Tre Chorsbrödre i Oslo kundgjöre, at *Amund Jonssön* vedgik for Officialen og Lagmanden, at Veseter-Bekken dannede Skjellet mellem Gaardene *Holtar* og *Veseter*.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 8. 2det Segl mangler.

886. 29 Novbr. 1474. Oslo.

Ollom monnom them som thetta breff see edher høyræ senda Jon Askasson meysther Halwardh Andersson oc Narfwæ Thorersson koorsbrødher i Oslo kerlighe med gudi kunnokt gørande med thesso waro opno breffwe at wy warom i commvna fyrnemda koorsbrødra a

sancti Anders effthan anno domini mcdlxx quarto hoyrdom a at Amundher Jonsson kendes thet fore her officiali oc logmannenom oc flerom godhom monnom at eighan mellom Holtar hans gard Amundz oc Vesæter øydegarden som ther ligger ather vidher skyl at i Vesæthe bekkenom som loyper nidher at dalenom mellom fyrnemdhom gardhom ok saa alt nidher i aana. thil sanindhe her vm hengiæ wi woor insigle fore thetta breff som giort war deghi oc aare som fyr seghir.

Bagpaa: Breff vm Vesæter i Nessokn.

To Lagrettemænd kundgjöre to Kvinders Prov om, at en Hage hörte under Gaarden *Berg* og ikke under *Val.* (jfr. No. 885.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 10. Seglene mangle.

887. uden Dag 1474. Lören.

Ollom mannom them som thetta breff sea eller høræ sende Sivrdher Gudbranson och Haluard Arneson sorne lagrettes men q. gu. och sinæ, kunnoch gørande ath aarom epther guss børd m^o^cdlxxiiii varom vi aa Lørenæ j rettlhom stemnestat som ligger j Swderem soken hørdhom ok sagom ath fram gech j danne quinna Caderin Væteleffx dotther och sor fullan boker eid ath hon kom gangande til Bærg och tha stode hustrun j Bærg och rakade høø j hagan. tha sporde forde Caderin rakar thu hær høø j hagan jadhe men gør ieg och swa thet ær en vth eng til Bærg hær ær ekke nu mer apith aff engen j gen mer en thu ser tha skal ieg halde garden vppa alt for thy ath thet gar ekke fran ææegon som vani ær alle syne daga a[th] vara. jtem sor Anbiør Sivrdess dotther ath hon hørde thet henness fadher sporde Stapul maa jeg gærde j gard mellan Val och Bærg. Ney sagde Stapul thet hører Bærg til thet maa ekke vara. til sannindhe och meræ visse henggom vi forde men vaar insigle for thetta breff som var giorth aar och dag som fore syger.

Fire Mænd kundgjöre, at *Aasa* paa *Nidberg* i sin Banesot vidnede, at en Eng paa *Sudreims-Neset* (Romerike) hörte til Nidberg, og at *Peter Ulfssön* paa Sudreim havde ytret, at der var flere Eiere af Engene paa dette Nes.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 16. 1ste Segl helt.

888. 14 Januar 1475. Nidberg.

Ollum mannum them som thetta bref se edher høyra sendher Anundh Tordsson presther a Skizmo oc Alfuer Torsteinsson Olafuer Saxason oc Gaute Toresson suorne lagrettes men j Sudremz tridiongh q. g. oc sina konnokt gørande at vy varom a Nidberge som ligger (j)

forde sokn vm laugherdaghen nesth æpther xx dagh jule anno domini mcdlxxv° hørdum vy thet at Asa a Nidberge som lagh a sinne sothasengh som presthen var til henne oc scriptade henne tha hermdhe hon thet for oss oc flere andre godo folkæ nervarandes. sagde hon tha for oss at hon hørde aldhre anneth j sina liffz dage anneth eller thet stykkith som the nw trette vm Amund Magnusson och the som byggia oc boo a Nidberge a badom gardomen annath eller thet haffuer legeth til Nidbergh j sina liffvandes dage som heyther Nidbergz engh som ligger j Sudremz nesom, oc haffde hon thet samme j sinne hermning at hon sagdes høyra eina quinno segia swa som heyth Sigridh oc atthe heyma a Sudrem ner Olaff bonde, ath hon sagdes vara a Sudrem then tiidh Pedher Vlffson lagh ther a Sudrem oc var tha talandes vm Nidberghss engiende oc andre flere dondemenss eygo som liggher j Sudremz nesum, tha suarade forder Pedher Vlffson bruke vel myna eygo oc engia oc lethe andre dondemen nyvthe sina engia eygo som liggher j forde Sudremss nesum. til meyra visso hengiom vy var jnsigle for thetta bref som giort var dag oc aar som før sigher.

Bagpaa: Breff vm Nidbergs eingh er ligger j Sudreims nesom.

Ni Mænd kundgjöre, at Hustru *Helga* paa Stjöre afstod 1 Markebol i Gaarden *Lysestad* eller *Lydestad* i Skipthveit Sogn til Provsten Hr. *Ivar Vikingssön,* da denne beviste, at denne Jord tilhörte *Kors-Alteret* i *Mariæ-Kirke* i Oslo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 13. 5 og 7 Segl vedhænge.

889. 25 Januar 1475. Oslo.

Ollom monnom theim sem thette bref sia ædher høyre sender Gudbrand Rolfsson Joar Eskillson oc Hiarand Andersson canunke at Marie kirkio j Oslo Erik Eriksson laghman Jesse Jeyppsson Bryniulf Biornsson Amund Holk Amund Wikingsson oc Elif Nielsson radhmen ther sammastadhs qued. guds ok sina. kunnicht gerande at wer worom j commune stofuonne at Marie kirkio conuersione sancti Pauli anno domini mcdlxx quinto saghom oc hørdhom vppa at werdugh herre her Jwar Wikingsson profast at Marie kirkio Noriges rikes canceller talade laghlige til erligh quinne hustru Helgho a Stioro oc skyldadhe hona firi thet at hon hafdhe j mong aar haft oc nytiath seer jordh tha som eytir Lysestadhe oc sumlige kalle Lydhestade marka boll j Skiftweta sokn j øfre luta j Borgha syslo som hører til Helghakorss altare vnder koreth j forscr. kirkio. Nu efter thy at forscr. hustru He(l)gha hafdhe ey loghlighe motemælæ med brefuom oc adhrom skilrikom b . . .

. . . . at hon hafde thet gotz fylght med rette ffor thy antwarde hon fyrsaght marka boll j adernempnde jordh after vnder fyrsaght Krossaltare med allom lutom oc lunnindom som ther tilliggie med all rettindom som hon thottes ther til hafua fra segh oc sinom ærwingom oc vnder forscr. altare til æwerdeligo æigho til altz afrædis. oc fyrnempnd her prouest forde commune . . . . aff then rettichet som han hafde til henne vm forscr. . . . . oc thet . . . . til satt vm all tiltall som her til ther vp[pa] wereth hafuer. Oc til meire wisso oc sanninde her (vm) haffua wii lateth henge war jncigli firi thette bref som giort war deghi oc are som fyr seghir.

Bagpaa: Breff paa Lydestadh.

Sex Lagrettemænd kundgjöre, at Biskop *Gunnar (Holk)* i August f. A. havde vedgaaet, at han havde i sit Værge alle de Breve, som angaa Gaardene *Vadle, Mark* og *Aaberg,* tilhörende (Væbneren) *Jens Pederssön* paa Merden.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 19. Af Seglene vedhænge 1 og 3.

890. 28 Januar 1475. Merden.

Ollum monnum theim som thetta breff see eller høyræ sender Niels Mattisson Pæder Olafsson Anund Aslacsson Japp Gledersson Kædel Jonsson oc Anund Tørgiulsson sworne logrettemen j Skidesyslo q. g. oc sina kunnigt gørende at wii warom j prestegardhen a Gerpene fredagen nest fore sancti Laurencii dagh anno domini mcdlxx quarto hørdhom aa at werdigh fadher med gud biscop Gunnar j Oslo kendes fore mangom dandemannom oc sagdhe at han haffdhe the breff j sinæ wærio som ludde vppa ein gardh som Jens Pedersson a Merdhene til hørdhe oc hether Wadle oc swo the breff som røræ vpa Mark oc Aabergh oc sadhe at han hadhe wel ein hath ful aff the breff oc alle wel forwaret. til mere wisso her vm henge wii waar jncigle fore thetta breff som giort ær a Merdhene løgherdagen nest effter Pals messo anno domini mcdlxx quinto.

Ivar Vikingssön, Provst ved *Mariæ Kirke* i Oslo, mageskifter til sit Kapitel Gaardene *Kjölstad* og *Visur* i Borge Sogn i Borgesyssel imod Gaardene *Sæm, Hvaal* og *Fosheim* i Tuneims Sogn i Viken.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 11. 1ste (Vaaben-) Segl helt.

891. 31 Marts 1475. Oslo.

Ollom monnom them som thetta breff see æller høyre sendher Jwar Vikingsson profasther ath Marie kyrkio j Osloo ok Norikis riikes

canceller, ok capitulum canunke ther samestadz q. g. ok syno kwnnekth gorende ath veer varom j sacristieth ath forskrefne kyrkio freedagen j paaske vikwnne anno domini mcdlxx quinto. Giordhom veer thaa joordebythe vaar j mællom som stande ok haldes skal hæden aff vm alder ok æfwe vppa vaare ok alle vare æfther komendes vægne profwesthe ok canwnkæ hær ath forskrifne kyrkio, i swaa matthe ath jek adernæmpdher Jfwar ok mynne æftherkomendes profasthe skwle frjælslige fylge til prosterieth thee gaarde j Viken som eythe Sæm Hwaal ok Ffosseym j Twneyms sokn med ollom lwthom ok lwnnyndhom som ther til ligger ok legid hafwer fraa fonne ok nyæ vtthen gaardz ok jnnen til aldz afrædes. En veer forsagde capitulum canunke skwle ther moothe hafwæ ok friælslige fylgiæ till vaar commwne boordhælde Kjoolestade med Viiswr som ligge j Borgesysle j Borgasokn, ok med ollom lwthom ok lwnnyndhom som fyr sakth ær vm Sææm Hwal ok Fosseym, j swaa matthe ath hwarth fore sægh profwestieth ok commwnet skwle nw hæden aff landskyldenna vpbære med alle andre rættefare som til kwnne falle aff forskrifnwm gaardhom æfwerdelige hæden aff som forskriifwet stendher. Til ythermeere vissæ ok stadfæstilse hær vm hafwer jek Jfwar prosth ok vii capitulum canwnke forskrifnæ hængth vaar jncigle ok secrete for thetta breeff som gioorth var degj ok aare som fyr segir.

Bagpaa samtidigt: Breff om Kiølestad oc Viswr var bytt till commvnet aff prosteriiet fore Seem, Huall oc Fosseim i Viken.

Væbneren *Magnus Peterssön* og to andre Mænd kundgjöre, at Fru *Katharina Johansdatter* solgte til *Ragnhild Helgesdatter* 2 Öresbol i Gaarden nordre *Brunaas* i Skedsmo paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 18. Seglene mangle.

892. 8 Mai 1475. Oslo.

Ollum monnum theim som thetta bref sea eder hoyra sender Magnuss Pædersson a vapn Hyerrender Andresson kanic at Marie kirkyo i Oslo ok Niels Pædersson borghare i Oslo q. g. ok syne kunnikt gørande ath mith varom j frw Katerine stofw manedagen nest fore sancti Haluardi dagh vm waren anno domini mcdl°xx quinto sagum ok høyrdum a ath thær heldo handum saman af eynne halfwo welboren quinna frw Katerin Johanssdotter en af annære halfwo Ragnilde Helgesdotter med thy skylorde ath frw Katerin selde fyrde Ragnilde thweggia aurebooll j nordre Brwnasse som ligger a Raumarikie j Skezmosokn med lutum ok lunnindum som tilligger ok leget hafwer fra forno ok

nyo vttan gardz ok jnnan frielstz heymholt ok allungis akerelaust fore hwariom manne fra segh ok synom erfwingyom ok vnder forde Ragnilde Helgisdotter ok hennestz erfwingie til euerdelige eygo ok alz afrædis. kendis ok tha tyttnempt frw Katerin j samar handerbande ath hon hafde vpborit fyrste pænig ok øfsta ok alla ther j mellum som j kaup thera kom. till yttermeyra visso heynggya wy var incigle fore thetta bref som gyort var degi ok are som fyrseghir.

Tolv Lagrettemænd værdsætte Gaarden *Veseter* i Nes Sogn paa Romerike med Ödegaarde til vel 3 Markebol i det mindste, om end Veseters Eie ikke efter Hustru *Gyrid Amundsdatters* Udsagn strækker sig længere langs Bekken end til Tjernet mellem *Veseter* og *Grönlid*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Mag. 94 No. 15. 4de Segl vedhænger.

893. 19 Juni 1475. Veseter.

Ollom monnom theim som thetta breff sea edher høyra senda Anders Pedersson Niels Steinsson Jon Torbiornsson Roaldher Olafson Anfinner Steinarsson Amunder Trondsson Frode Larensson Biorn Eiriksson Amunder Grymkelsson Peder i Yla Guttormer Euindsson oc Torer Sigurdsson logrettes men q. g. oc sina kunnikt gerande at wy warom a Vesetre som ligger j Ness sokn a Romarike manadagen nest effther sancti Botolphi dag anno domini mcdlxx quinto til nemfdher at skoda oc wyrdha fyrnemft Vesether huoro stoort oc wiith thet er at aura tale. war thet tha waar samsyn oc samtal at Vesether fyrnemfdher oc øydegardher fulnass vel iii marka bool at allo minsto badhe i sletto oc vsletto vm adhernempt Vesæther eigher ekki lengre nidher medher Vesæther bekkenom en til tiernedh mellom Grønliid oc Vesæther effther thy som hustrv Gyridh Amundz Jonssons sagde tha fore oss. oc till saninde her vm hengdom wy woor jnsigle fore thetta breff som giort war stadhi deghi oc aare som fyr seghir.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Aslak Vigleikssön* paa *Dyre Nilssöns* Opfordring vedgik, at han af *Stillaug Jonssön* havde faaet Betaling for det ham tildömte Öresbol i Gaarden *Yven* (paa Tunöen i Borgesyssel.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 17. Seglene mangle.

894. 25 Juni 1475. Greidaker.

Ollvm monnvm theim som thetta bref se ædher høyra sender Halvardh Sivghvrdson oc Neridh Torbrandhson svorne loghretis men qvædhe gvdhes oc sina kvnnikth gørand ad mith varom j Greidaker

som liger [j Rolfs ey[1] (i) Tvna skipreidho daghen efter Jonsko dagh anno domini mcdlxxv saghom oc hordom a ad Dyre Niels son spvrdhe Aslak Vegleikson ad han vilde til sta ad han hafde vp boredh af Stillavgh Jonson alla dha pænigh som honvm var domth af fornemdh Stillavgh for thet øris bool som Aslak atte j Yven som Stillavgh van j gen med dome. kennis ta aadhernemd Aslak ad han hafdhe vp bored fyrsta penigh oc østa oc alla ter j mellom som honvm domth var. til sannend sætiom vi var jnsigle for thetta bref som giort var deghi oc are som fyr sighir.

Bagpaa: Bref vm Yven.

([1]) Fra [er overströget i Originalen, da Gaarden ligger paa Tunöen.

Eilif Sveinssön, Prest og Mansionarius i Gimsey Kloster, sælger til *Peter Jonssön*, Erkeprest i Oslo, 1 Markebol i *Berdorsrud* i Frauns Sogn paa Follo og noget af det andet Markebol i samme Gaard.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 12. Seglene mangle.

895. 1 Decbr. 1475. Skien.

Kennis jek Eliffwer Sweinsson prester ok mansionarius j Gymsøy at iek heffwer sælt heidherlighom manne oc ærlighom herre Pædhre Jonsyni erchiepreste j Oslo eit marker bool iarder j Bærdors rwdhi som ligger j Frawnæ sokn a Follo oc tyttughæ marker j kopar oc gryto vrimdo in j thet andra marka bolet oc serdelis fym marker som jek løste mina syster æn vt aff thy andræ marka boleno, heffwer jek salt adernempder jord herre Pædhre oc pæningæ til æwærdeligho egho ffra mek oc minom arfwom frelsæ ok heimola firir hwariom manne med ollum lutum som til jordinnæ ligger ok kennis iek mek vp haffwa boret hwan pæningh aff herræ Pædre som mek wæl nøgher. ok til saninde her vm beiddis jek thessæ godhræ mannæ jncigle Hans Andresson laghman j Skidho ok Ketils Jonsson borghare ther samastadz med mino jncigle firir thetta breff som giort war j Skidho crastino sancti Andree apostoli anno domini mcdlxx quinto.

Bagpaa: Breff vm Bærdors rud a Ffollo.

En Chorsbroder og to Raadmænd i Oslo kundgjöre, at *Merette Ebbesdatter* oplod til Kanniken *Eivind Gunnarssön* de Huse i *Oslo*, som hendes Fader *Ebbe Verkmester* havde leiet af *Mariæ-Alteret* under Choret (i Mariæ-Kirke), og at hun derfor fik Husrum der, naar hun vilde forbedre sit Levnet.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 14. 2det Segl mangler.

896. 5 Decbr. 1475. Oslo.

Ollom monnom them som thetta bref se eller høræ sendher Herlaugh Vigleyksson prester ok kanunker ath sancti Haluardi kirkio i Osslo Amunder Vikingsson ok Gerurlf Torkelsson rodhmen dher sama stadh q. g. ok sina kunnwkth gerande at mith varom i Smiszgarde i firde Osslo sancti Nicolai afftthen anno domini m°cd°lxx quinto kendes tha Merittæ Ebbisdotter firir oss ath hederlighen man her Ewindher Gunnersson kanunker at Marie kirkio i Osslo at han hafde stemth hennæ til radstoghon en hun sagdes ther vinligher forlikes med honom. ok heldes tha samstundis hondom samen firder her Ewinder ok Merittæ med ty skilorde at titnemth Merittæ vp gaff ok affhende fra segh al the hus som han haffde bykth hennes fader Ebbæ ver(k)mesther ok vnder Marie altere vnder koren til ewerdelik eyghæ ok alz affredes ok anthwardet ther med vp bref ok all rettokhet som hun tyktis ther med hawa efther sin fadher. j sama hander bandh vnthe her Ewindher hennæ staghw rum ok j budh i hennes liffz dagha vm hun vil bedre sit lifwernæ ok forlikes uel med lanbolen en her Ewind skal rade hualken budan han vil haffwa. thil yttre mere visse tha henghe vi war jnsigle for thetta bref som giorth var deghi ok are som fyr seghir.

Bagpaa: Smidz gardh.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Audun* i *Odonsok(?)* havde vedgaaet for dem, at *Björn Björnssön* var hans Arving, og at han ei vilde trætte med ham, naar han maatte beholde Odonsok sin Livstid.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 20. Har aldrig havt Segl.

897. 2 Juli 1476. Lunde.

Ollom monnom them som thetta breff see heller høra sender[1] Amundh Torsteinson ok Torer Simonson sworne lagrettis men a Romerike kunnikt gørandhe ath om Pedher soko apthan anno domini mcdlxxvi° varom vi[2] a Lundhe a rettom stempneby a proffstempno epther thy som Biorn Biornson ok Audun j[2] Odonsogh krabdhe os diith om the ordh som Audun haffde fore them saakt, sagdhe ok Audun at han hafwer i Biorn iek weeth ikke annet en Biorn er min erwingh. kendis Audun a retthe proffstempno thesse sama ordh ok sagdhe sek nødugh vilia tretthe med Biorn, om han matthe niwthe siith arbedhe ok hafwa Odonsok swa lenghe som han liifdhe, kendis en fyre nembdher Audun ath Anbiorgh i Odonsook dødhe i aar fyr en iek gipthe mek ok liifdhe Torgun Jwersdotter xxx aar epther Anbiorgh. Til mera

Digitized by Google

visse henghe thesse dandhe men sin insigle Samundh Torsteinson ok Thorer Simonson fore thetta som scrifwet vaar sanctorum Processi et Martiniani.

(¹) Sender er skrevet over med anden Haand og Blæk for skal vitherlighet vera ath som er overstreget. — (²) Tilföiet med anden Haand og Blæk.

Lagmanden og tre Raadmænd i Oslo kundgjöre, at *Rolf Andorssön* solgte til Oldermanden *Simon Henrikssön* paa *hellig Legems Gildes* Vegne i Oslo 5 Öresbol i Gaarden *Hanestad* i Röken Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 22. Seglene mangle.

898. 19 Februar 1477. Oslo.

Ollom monnom theim som thettæ breff se eller høyræ sender Erik Eriksson lagman j Oslo Ammundh Holk Ammundh Wikinghsson oc Gerulff Torkelsson radmen ther samastadh q. g. oc sinæ kunnikt gerande at mith warom j Helgæ licams gilstovo anno domini mcdlxxvii a aska odens dagh sagom oc hørdom a ath the heldæ handom saman aff eine halwo biskedelighen man Simon Henriksson olderman j Helgæ licams gilde en aff annare halwo Rolff Andoorsson. kendis tha fyrd Rolff ath han haffde sælth fyrdom Simon vpa Helgæ licams wegne v øris bóol som eithir Hanastadh som ligger j Røkinæ sokn vndan sigh oc sinom arwengom oc vnder Helgæ licams gilde j Oslo til æwerdælighæ eigho oc alz affrædis. jtem kennis oc fyrd Rolff fore os ath han haffde vp boret fyrsta pening oc øfstæ oc allæ ther j mellom effther ty som j kaup teiræ kom. til sanninde her vm tha heingiæ wi war incigle fore thettæ breff som giorth war dagh oc aar som fyrre segir.

Nisse Jepssön erkjender, at *Mariæ-Kirkens* Kapitel i Oslo har undt ham i hans Livstid Brugen af Gaarden *Odstein (?)* paa Hadeland, som hans Hustru *Gyrid* gav Communet til Aartidehold.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 24. Seglet mangler.

899. 28 Februar 1477. uden Sted.

Thet kennes jek Nisse Jepsson med tette mith bref ath capitulum kanikke at Marie kirkio i Oslo hafwa vnth megh af sin godwilia lanskyldan af Odstein som ligger a Hadaland i min liifss tiidh som min hustru Gyridh gaf til communet til altidhold en kommunet skal raade bygslan ok skilia fore abudh en epter min dødh skal fornd kommune frelsligæ fylgie badæ gard ok lanskyldh vttan alt hinder ok mothe kasth. til meire vissæ heinger jek mith insigle for tette bref

som giort war anno domini mcdlxx vij feria 6 proxima post dominicam jnuocauit.

Væbneren *Matthias Pederssön* mageskifter med sin Hustrus *Margareta Johansdatters* Samtykke til *Mariæ-Kirkens* Commune i Oslo to Gaarde *Vessal* paa Ringerike imod den halve *Blesus-Gaard*, som nu heder sydre *Lasse-Gaard*, i Oslo i 60 Aar.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 25. 3die og 4de Segl mangle.

900. 21 Mai 1477. Oslo.

Ollum monnum theim som thetta bref sea edher høyra sendher Mattis Pædhersson af vapn kunnykt gørande at med raadhe ok samtykkie minne hustrw Margarette Johansdotter ok Jahanne beggiesz vare dotter hafwer jak gyort jærderbyte med kanickene ath Marie kirkyo j Oslo vppa theris kommones vegnæ med theim skylordum ath fyrnd komune ath Marie kirkyo skal fylgie alth Vessale badhe gardene vttan t[weg]gie aure boll som Ewinder j Vppene agher ok ligger j Ydings herade a Ringerikie ok renther aarlig j pund rogmyol ok j pund malt til ewerdelige eyghe ok aldz afrædis fryalstz ok heimholt fore hwariom manne med ollum lutum ok lunnindum som tilliggia eller leget hafwa fra forno ok nyo vttan gardz ok jnnan fra mek ok minne hwstrv ok beggiasz vare erfwingiæ ok til fyrnd commune ath Marie kirkyo til euerdelige eyghe swa mathe at jak ok myn hustrv ok beggiaz vare dotter Jahanna skwle fylgie ok hafwa frielzlige halwan Blesusgard som nw eythir sydra Lasse gard med halfwan kellaren twptane alle fra gatwnne ok nidher til stadzens grop j sextyghe aar ok neste erfwingie fore skynsamlige leyge en sydhen falle fryelzlige atther til tytnd komune. till yttermeyre visso bider jak biskedelige men Erik Eriksson lagman Elif Nielsson borgameistare ok Geirwlf Torkyelsson radman ther samastadz heingie syn incigle fore thetta bref med myno som gyort var j Oslo anno domini mcdlxx vii° myduyko dagen nest eftir helge torsdagh.

Bagpaa: Breff om Vassale oc Mattis Persson.

Væbneren *Andres van Bergen* mageskifter til *Oslo Domkapitel* Gaarden *Grimstad* paa Thoten imod Biskopsstolens Gaard *Kjolberg* i Odensö.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 21. Seglene mangle.

901. 12 Juni 1477. Oslo.

Ollom monnom theim som thette breff see æller høyre kungiør Andres wan Bergen aa wapn at iek haffwer giort jordeskyffthe med

hederlighe men capitulo canikene at domkirkin j Oslo j swa maathe at fordh capitulum a stolenss j Oslo wegne scule fylgie til ewerdeligæ eygho Grimstadhe som ligger j Alwestadhe sokn aa Thotne frelst oc heymholt fyr hweriom manne med luthom oc lunnindhom som til ligger oc legiet haffwer fra forno oc nyo wttan gardz oc jnnan efflher thy som breff ther giord selff wtwise. ffor huilken jord tiithneffth capitulum sette mik oc myne erwinghe til ewerdelighe eygo eyn gard i Kiolberg som ligger j Odensøy oc stolen j Oslo til hørdhe som er viii laupe land fryen oc frelsen fyr hweriom manne med luthom oc lunnindom som til ligger oc legiet haffuer fra forno oc nyo vttan gardz oc jnnan jngo vndan takno som gamblæ oc nyæ registra domkirkinss wtwise. skule oc tesser jerder hwar annen frelse. Til ythermeire bewisning oc sanindhe her om beder iek beskedheligen man Magnws Pedersson a wapn heyngie siith jnsegle med myno for thette breff datum Asloye die octavarum gloriosi corporis Christi anno jncarnacion isei usdem millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo.

Bagpaa: Bref vm Grimstadhe til stolen.

Alf Thorbjörnssön Beed afstaar til *Hans (Hanssön) Sass*, Kannik i Oslo 2 Engestykker af *Meiginsöen* ved Reling for Ophold og Hjælp i hans Hus.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 23. Seglet mangler.

902. uden Dag 1477. Oslo.

Ollum monnum þeim sem thettæ breff sea æder høre kungører ek Alffwer Torbiornsson vidr nempder Beedh at ek heffuer wnt vplatet oc bitalet heiderlighum manne her Hans Sass canike j Oslo thesse einge dele j Meighins øyne vidr Ræling a Romarike som swa eithe Krakan oc Nj vrghespiellen, oc v stenger j Jndræ øyne ther ner firir fforterden kost oc vmakt j huss hans oc mykit annet goot som han war mek hielpelighen med nar ek honom till sagde oc ek wtt war driffuin aff mino eigho ffolke. oc till meire fforwaring at ek haffuer honom med godhom vilia oc kærleik thette vnt tha ffester ek thette mit breff med mino incigle vidh the gamble breffuen som ludhe vppa fyrnempde einge dele. scriptum Oslo anno domini mcdlxxvij°.

Asbjörn Baardssön og Hustru vidne, at *Haldor Kaaressön* havde solgt 1½ Löbsbol i en Gaard, der laa i *Loheim* (i Bö Sogn, Fron?)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 26. Næsten ulæseligt. Seglene mangle.

903. 13 Januar 1478. Fron?

Ollum monnum them som thitta bref se ellir hæræ sendir Asborin Bordarson Engeborg Biugings dotter q. g. oc sina, konnich gerande med tisso vorth oppno bref at wæ vorw nar [oc hø]rde oppo at Haldor Kora son sielde holf annor [lopzbooll i . . . . . .[1] Ræ . . . . son sem ligger (i) Lohemme fram a Boo fralst frasse fir huorium manne. jtem luste Haldor at han hafde op borith fyrsta pening oc alla ther j mellum sem j kop thæræ kom. o[c till] sannende tho hengde Æluar Philipson seno jncigli s[om] hørde hennar lussing Engeborg ok fir thetta bref er gorth var oppo F[r]o[n] tisdagh næsth fir sancti Antonius dagh anno domini m. cd. lxx viij[2].

([1]) Tilskrevet med anden Haand over Linien. ([2]) Kunde ogsaa læses xiij.

To Mænd kundgjöre, at *Aslak Olafssön* solgte til Kansleren Hr. *Ivar Vikingssön* Dele af övre og nedre *Gumpungerud* i Vingers Sogn, Solöer.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 27. Seglene vedhænge.

904. 3 Marts 1478. Oslo.

Ollum mannum theym som thette breff see eller høyræ sender Magnus Petersson aff wapen ok Joon Odsson prester ock prebendatus at Marie kirkio i Oslo kyerlighe med gudh kunnikth gørande at wi worum j prostæ gorden j Oslo tysdaghen nest eftir midfastæ sunnedagh anno domini m cd lxx octauo sagom ok hørdom aa handerbandh theyra aff eynæ halffua heyderligh man her Juer Wikingsson proster at Marie kirkio i Oslo ok Norges rike canceler en aff andre halffuæ Aslak Olaff son, med thy skilordhe at Aslak førnempdher bekyendes fore oss at han hafdhe selth adhernempdom her Jwar tygæ oyres bool j øffræ Gwmpwnggherudh, ok sex øyres bool j nædhre Gwmpwngghe-rudh, ok ligghe thesse iordher i Wyngher soken i Sooløygher med lutum ok lwnnendum som til ligger forscriffnæ iordher ok ligith haffuer fra forno ok nyghio vttan gardz ok jnnan ffra segh ok synæ erffwinghæ, och wndher her Jwar ok hans erffwinghe, ffry ok frelsth ok allungis aa kyereløst fore hwariom manne thiil ewerdelighe eyghe ok alz ofrædis. vederkyendis ok Aslak Olaff son i sambre handerbande ath han haffde vp boret aff her Jwar førstæ peningh ok øpstæ ok alle ther i myllom effther thy som i kawph theyres kom. tiil høghre for waran ok yttermeyræ sannindhe her wm heyngghæ wy wor jnsiglæ fore thetta breff giorth war stadh deghi ok aræ som før sigher.

Bagpaa: Jtem breff vm x øyris bool i øffræ Gwmpwngge rudh ok vj øris bool j nædhræ Gwmpwnggerudh; samt med senere Haand: her Kræsther y Vingher habet vi øriss bol.

To Mænd kundgjöre *Jerand Aasolfsdatters* edelige Prov om, hvor Gaarden *Hofes (?)* rette Grændser gik.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene vedhænge.

905. uden Dag 1478. Aa.

Ollum monnum thæim sæm þettæ bref sia ædher høræ sender Amundhæ Erikson Amundhæ Gwdlogson q. g. kwnnwkgørandhe at mith warom paa Hofwa. hørdhæ paa ordhæ Jerandh Assolfsdotthor ath hwn swor fwllan bokæræidh ath þer war retther ændherstafuer j royrinæ ok strengreth j wasbodhnen och af røyrinæ ok strengreth j watheth nedhan firir reckæhyllen ok þedhan j steinan som stendher aa sponeklæfwen. Till sannendhe henghæ wi warom jndsigell firir þetta bref ær gorth war paa Aam anno domini mcdlxxviiij.

Bagpaa med yngre Haand: Flokesoland.

Kansleren Hr. *Ivar Vikingssön* og Væbneren *Jens Jakobssön* vidne, at for over 30 Aar siden blev Gaarden nordre *Lund* i Horgen Sogn paa Hadeland tildömt *Karl Thordssön,* og de Breve som *Andres Kus* havde fremlagt, bleve dömte ugyldige og sönderrevne.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. 2det (Vaaben-) Segl vedhænge.

906. 30 Marts 1479. Oslo.

Fore alle the godhe men thetta bref see heller hoyra kungør jek Jwer Vikingsson profuasther ath Marie kirkio j Oslo ok Noriges rikie canceller, ath nw fore xij aar xx ok meyr, var jek j radstugunæ j Oslo tha som dom gek mellom Andrees kuus ok Karl Tordsson vm øffra gardhen j nørdhræ Lundhæ vj øyres boll, som liggher j Horgenæ sokn a Hadalandhe. Varth tha fornempder Karl til dømdher gardhen nørdhra Lundhæ ok øffræ luthen til ewerdelighæ eyghæ medh allæ synæ til liggilse, ok ther til lx kyørlagh, xxx varth ther vtaff bedeth, fore the ij øøres bool som Andres kuus hafdhe kyøpth jn j fornempde jordh Lundhæ, ok xxx skuldhe han betalæ, ok wordhæ tha samstundes all Andres breff døømpd wgildh ok sundher riffuen j saa mattæ ath thee breff skuldhæ allræ ther efther haffwa makth eller krafth j nokor hondhæ matthæ vm forskriffnæ maal. Then tiidh then doom gek, tha var jek prebendatus j domkyrkyonna j Oslo, ok formodher jek ath ther

ær hooss xvi aar ok xx sydhæn. Jtem alth thetta samma vithner ok jek Jens Jacobsson aff waphen ok radman j Oslo, ok tenthæ jek tha her Sigwrdh Jonsson, ok var hans køygæmesther, ok var jek j radstugunne tha then doom var vpph lysther, ok saa til gek ordh fraa ordhe som fyr sigher. Ok till sannindhe her vm henggæ vy var jncigle fore thetta breff som giorth var j Oslo tysdaghen nesth effther kerslæ sunnedagh anno domini mcdlxxix°.

Bagpaa samtidigt: Jtem breff vm vj øøres bool j nørdhræ Lundhæ ok øffræ lutan j Horgænsokn aa Hadalandhe.

Tre Lagrettemænd kundgjöre, at *Sigurd Halvardssön* og hans Sön erkjendte at have solgt 14 Öresbol i Gaarden *Fevik* i Nordlem til *Haavard Askessön*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 28. Seglene affaldne.

907. 19 Juni 1479. Audestad.

Ollum monnum them som thette breff see æller høre sendher Sivordh Gwnmwndzsson Haluard Euindzsson Reder Aslacsson suorne laurettes men q. g. ok sine kwnnot gorende at vii varom a Audestade laugwrdaghen nest epther Botolphi abatis anno domini mcdlxx nono sagom ok hordom a at beskedhelighen man Torsthen Hauordzsson presther spwrde Siwordher Haluardzsson ok Haluardher hans son vm the tiil stode at the hade salt beskedhelighen man Hauordh Askesson xiiii øres bool j Fevik j Holte sokn j Nordleem a Romerike ta tiil stodh han thet samstwndhes frelst hemalt ok akerelaust fore hwerium manne med allom lundom oc lunnyndom som tiil liggher oc leiget hawer fra fanne oc nyo vttan gardz oe innan fra seegh ok sinom erwingo(m) oc vndher atthernemdh Hauord ok hans eruinghe tiil ewerdhelige eigo oc aldz afrades. kendhes ok athernemdh Siwordh ok Haluardh at the hafde vp baret forste pening oc ofste ok alle ther i mellom epther thy som i kaup tere kam. Tiil sannindhen her vm sitie vii vare incigle fore thette breff er giort war stad oc daghi are som før siggher.

Nils Ulfssön, Lagmand i Tunsberg, og sex andre Mænd vidne, at *Olaf Amundssön* overgav til *Rolf Björnssön* og dennes Sön *Olaf* som deres lovlige Odel Gaarden *Skrikestad* med Ödegaarden, og at Olaf Amundssön skulde beholde alt andet Gods, som disse paatalte.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. 1ste (Vaaben)- og 8de Segl vedhænge.

908. 11[?] April 1480. Skrikestad.

Ollom monnom theim sem thetta breff se eller høyra sendir Niels Vlfsson logman j Tunsbergh Neridh Pedhersson Gunnar Aslaksson Helge Torgeirsson Asmundh Steinarsson lensman j Rampno sokn Alf Tordzson oc Jon j Bøø logrettis men q. g. oc sina kunnitt gørande at a thakutysdagh anno domini mcdlxxx varom vy a Skrikestadom som ligger j Fonne sokn a Uestfoldinne a almenneligh bygdaproffsz stempno mellom Olaf Amundz son j Aby j Bamblom oc mellom Rolf Biornsson oc Olaff Rolfsson son hans vm Skrikestada fyrnempt oc thet godz meira som bort kom med gifftingh til Olaff Amundz sons modher oc Rolfuer oc Olaff uildo thet i ghen haffwa aff Olaff Amundzson efter thy som logbok vattar j rettarbotum Hakonar konongx thy at thet er theres odhal. Jtem wurdho the tha sa offuer eino oc uel forlikter medh waro radhe oc andra godha manna tillagho at Olaff Amundzson vpgaff oc j ghen lagde vttan allan rettagangh fyrnempt Skrikastada medh øydagardin oc allom lunnindom som til ligger oc leghet haffuer fra forno oc nyio fra Olaff Amundzson oc hans erffwingiom oc vndhir Rolf Biornson oc Olaff Rolfsson oc theres erffuinghia til ewerdeligre eigho. Oc alt annat godz som Rolfuer oc Olaff son hans vpa thalar thet skal Olaff Amundzson frialsligh fylghia til ewerdelighre eigho medh ollom lutum oc lunnindom som fyr seghir oc hans erffuingia effter honom. oc medh thessom skilordum at the loffwade a bada sidhor at halda hwar androm ein stadugh oc fast vinskap oc hulkin theiræ som aff brytter oc ey vil haldha fullan vinskap han skal vara sinsz reth nidher felligh oc thenna sæmia til enktes som hon haffde ey giordh varith. Oc til saninde her vm setto fyrnempdir men Olaff Amundzson oc Rolfuer Biornson sin jnsigle medh warom jnsiglom fore thetta breff som gio(rt) var dagh oc ar som fyr seghir.

Capitelet i Oslo bortbygsler til *Peder Björnssön* og hans Hustru *Gudlaug Sigurdsdatter* Tomten övre *Gertrudgaarden* i Korskirke Sogn i Oslo til fuldstændig Bebyggelse mod en Afgift af en halv Mark Penge aarlig for ham og Hustru, og for deres Börn efter dem en hel Mark hvert Aar, tilligemed forsvarlig Vedligeholdelse af Husene.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 29. Seglet mangler.

909. 6 Mai 1480. Oslo.

Ollum monnum þeim som þætæ bref see æder høre sender capitulum korsbrøder j Oslo q. g. oc sine kunukt gerande at wer haff-

uum vnth oc bykt Peder Biornsson oc Gudlawgo Sigursdotter eigne kono hans *tomtp vare øffre Gertrwde gard ligendes j Kroskirkio sokn j fornemdom stad Oslo viii oc xx alne lange vt lanx medh gatwne en vpj garden vij oc xx alne, nedeste j gardenom atian oc tiwgo alne en øffuerste vider vetene xii oc xx alne, oc frii wetten her fore vtan honom oc hans eigne qwinno som han nw eiger oc beges þeres barnom som þe æigande verdæ j sua matæ at þau baden forde hion skule bygie ther god oc kwemeligen hws vpa tre buder lanx nider med gatwne ok vtskot offuer porten jn til Alfs kaperslagare hws ther med stofw kofwa oc framloft, oc j loft ther vt offuer som høffueliget er. sidan auster j garden ij buder, steikkerhws oc loft offuer theim, ther honom best synetz oc sidan framdeles sua mang hws han kan bygie seg til nyttes. Her med þesso skilorde skal han oc hans eigen konæ Gudlaug som han nw eiger lukæ til wart commune bord hwart aar halfue mark peninge. en beges þeres barn efter theim skule lukæ eine heile mark hwart aar oc halde hwsom vel vppe sua at dandemen segie at vel er. En theim oc begis þeres barnom frafalnom falle fornempd tompt med hwsom frii oc frels after vnder vart bordh til euerdelige frelse eign. tog med þesso skilorde at þeres neste erfuingie skule theim hafua oc leigie fore myglige leigo fram fore hwan annen. Oc til meire visso her vm heingiom wer vart capituli secretum fore þetæ bref. datum Asloie anno domini m°cdlxxx ipso die Johannis ewangeliste ante portam *latine etc.

Bagpaa samtidigt: Vm Gertrwde gard j Korskirkio sogn som er nedre [fore] Taralffvogardhen.

Gudleif Jonssön, Cannik i Oslo, *Erik Erikssön*, Lagmand i Oslo, og *Thormod Nilssön*, Raadmand sammesteds, kundgjöre, at Fru *Katarina Johannesdatter* solgte til Jomfru *Thora Jörundsdatter* hvad hun eiede i *Oleberg* i Vangs Sogn i Romedal paa Hedemarken.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94 No. 30, meget afslidt. Seglene mangle.

910. 8 Juli 1480. Oslo.

Ollum monnum þæim som þetta breff see æder høre sende Gudleif Jonsson canunk j Oslo Erik Eriksson loghman þer sama stadh oh Þormod Nilsson [r]adman j Oslo q. g. oc sine kunnigt gerandhe at wy sagom oc hørdom [begges þeires]ordh oc samtykt velburne quinno frw Katterine Johanis dotter aff eine halfuo en aff andre halfuo jomfrv Þore Jorundsdotter med þessom skilordom [at] fornemd frw Katterine viderkendes fore oss at hon hafde salt aderde jomfrw Þoro sua møket

. . . oc jardmwn som hon atte j Olebergh som ligger j Vangxssokn j Romedal a Heidmarkenne fore [vi] gode gamble rinske gyllen med mins husbonde Magnus Pedersson hans ja oc samtykt med ollom lutom oc lunnendom som til fornemdan gard oc jardmwn ligger oc legit hafuer vttan gardz oc jnnan engo vndan þekno fra seg oc sinom arfuom oc vnder fornempde jomfro Þoro oc [hennes] arfue til euerdelige eigo oc altz afredes. Jtem kendes oc frv Katerin for oss at hon hafde vp bored aff tratnempde jomfrv Þoro tesse forde vi gyllen seg vel til nøges. jtem var oc thet j skilorde þeire at verder jomfrv Þore nokot ofrelst j fordæ jardmwn þa skal hon frelslige vikæ til sine peningæ æder adre jamgode af frw Katerine æder hennes erfuingie. til meire visso her vm heingie vy vor jnsigle fore þætæ bref som giort var vm sancte Swnnifue dag anno domini mcdlxxx.

Thorgils Sumarlidssön giver til *St. Birgittas Alter* i *Mariæ-Kirken* i Oslo 6 Öresbol i Gaarden *Kauserud* i Bodstads Sogn i Borgesyssel til Sjælehjælp for sig og sine Forældre.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 1. 4de Segl tilovers.

911. 18 Febr. 1481. Væte.

Ollom monnom theim som thetta bref see ædher horæ sender *Tolgiwls Samarledsson q. g. ok sinæ kunnikth gerande at iek hawer gewet ok affhent thil sancte Birgithe alteræ j Marie kirkio j Oslo sex auræ bool j Kausærut som liggher j Bozstade sonkth i øffre lutænom j Borgesysslo medh lutñom ok lunindom som til liggher ok leghet hawer fra fonno ok nygho vttan garz oc innan ok altz affrædhes ffra mek ok minæ ærwinge ok vnder ffyrn sancte Birgittæ alteræ til æuerdelig eighæ mek til salehelp ok mynæ foræller. Thil ytther mera forwaring ok vissa bidher iek biss(k)edheligh men Olaff Torgiwlson Torsten Vignalsson ok Jwer Biorsson henghe sin jnsigle medh myno ffore thetta bref som giorth var i Wether j ffyrn Botstadsonkth dominica lxxe anno domini mcdlxxxj.

Bagpaa med yngre Haand: Breff om sex aureboll j Kawsærudh j Bodstade sokn till sancte Birgitte altare j Marie kirke j Oslo.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Arnulf Roarssön* havde solgt til *Sigurd Audunssön* 5 Öresbol i *Nes* i Ytrebygden i Ignebak Sogn.

Efter Orig. p Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhv. Seglene mangle.

912. **9 Marts 1481.** **Amunderud.**

Ollom monnom theim som thettæ breff see ædder høyræ sender Gester Haakonsson oc Ommunder Ommundsson logretes men q. g. oc sinæ kunnukth giorandæ at meer waarum j Amundærud j Lysædal vm fræ daghen nest fore Gregorius messo anno domini mcdlxxxj soom oc høyrdom a at their heldo handom saman Sigurder Audunsson af eino halfuo en af andro halfuo Annulfuer Roarsson medh theim skilordom at fyrnæmpder Annulfuer kændis thet for os at han hafdæ sælth addernæmpdom Sigurdæ v auræ bool iordær i Næsæ som ligger i Yttræbygdænnæ i Jgnæbakkæ sokn a Romærikiæ frælsth oc heimolth fore hwarium med lutum oc lunnindum som til ligger oc leget hafuer fraa fonno oc nyio vthæn gardz oc innæn fraa seegh oc sinom ærwingom oc wndær fyrdn Sigurdæ oc hans ærwingæ til æverdæligæ æigo oc aldz afrædes. kendes oc fyrder Annulfuer i sama handærbandæ at han hafdæ vpboret af tidnempdom Sigurdæ fystæ pæningh oc øfstæ oc allæ ther i millom efter ty som j kaup theræ kom foræ fyrnæmden iordmun oc theim baadom vel at nøgdæ. oc til sannindæ her vm henggiom meer woor insiglæ for thettæ breff som giort var degi oc aare som fyr seghir.

Karl, Biskop af Hamar, erkjender at have modtaget 11 Davids Gylden, 2 Rinske Gylden og et Stykke Deventer paa *Henrik Krumedikes* Landskyld i *Nordlandene.*

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Spor af et bagpaa trykt Signet.

913. **1 April 1481.** **Akershus.**

Wii Karl met gutz nade biscop i Hambre gøre alle viterliget at thenne breffwisere Haffword Biornson haffuer oss antwordet elleffwe Dauidz gyllen oc two rinss gyllen vppa Henrik Kromedikes lanskyl i Nordlonden oc et stykke deuenter met. jn cuius rei testimonium signetum nostrum presentibus est appensum. Ex Agershwss dominica letare anno domini mcd lxxx primo.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Hallvard Endridssön* og hans Hustru *Helga* solgte til *Halvad Gestsön* 3 Öresbol i nordre Askeim i Hof Sogn i Rördal.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

914. **20 Juli 1481.** **Hillestad.**

Ollum monnum them som thetta breff see eller høræ sendher Vlff Audhonsson ok Olaff Hakonsson logrethes men q. g. ok sina kwn-

nigh gørande ath midh varom a Hillestadh kyrkiega(r)de vm sancte Margarittha dagh anno dominj m. cd. lxxx primo. saghom ok hørdhom a ath taugh heldho hondhom saman aff eino holffo Halwadh Gesthsson en aff andhro holffo Halwardh Endridhsson ok Helgha eighien kana hans. kendes tha taugh ffirnempdh hion ath tavgh haffde seldh Halwadh Gesthson iij øres bol iarde i nørdhre Asskiemæ som ligher (i) Hoff sokn i Rørddhale frialsth ok hiemholth ok akiærelawsth ffire hværiom manne medh lutum ok lunnyndhom som til ligher ok lieghet haffer fra forno ok nyghio vthan gards ok jnnan i ffra ffir^dom^ hivnom Halvardh Endridhsson ok Helgo kono hans ok vndher Halwadh Gesthsson ok hans aruiggha til æuerdeligh eigho ok alth affrædes. kendhes ok tha taugh ffirnempdh hiwn i sama handherbandhe ath taugh haffde vpboreth aff ffir^dhom^ Haluardh Gesthsson ffyste penigh ok øpsta ok alla ther i mellum epther ty som i kaup thera kom. Til sanindh her vm hie(n)ghia vi vor jnsigle for thetta breff som giorth var dagh ok ar som fyr siegher.

Erkebiskop *Gaute,* Biskoperne *Hans, Karl* og *Eilif,* Ridderne *Jon Smör* og *Alf Knutssön,* Væbnerne *Jon Björnssön, Otto Mattissön* og *Guttorm Tjeld, Norges Riges Raad,* indsætte *Thorleif Björnssön* til *Hirdstjore* paa *Island* og Vestmannaöerne. (Trykt i F. Jonssons Hist. eccl. Island. IV. 171, N. M. Petersens Sproghist. II. 294 og Thorkelins Analecta, 149.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17 No. 6 b. Seglene mangle.

915. 25 August 1481. Bergen.

Wii Gaute medh gudz naadh erchebiscopp i Nidaroos ock paueligx sættis legatus Hans i Bergen Karll i Hamar Eliff i Stawanger, medh same naadh biscoppe, Jon Smør, Alff Knutsson riddere, Jon Biørnsson, Otte Mattisson, ock Guttorm Tiæld, vepnere, rikens raadh i Norighe, heillsæ allom mannom som byggia ock boo aa Islande, kerleghe medh gudi ock sancte Olaff konnungh, kunnuckt gørænde medh thesso vaare opne breffue ath effter thii at vaar nadighe herre konnung Cristiern ær nw dødh, gudh hans siæll nadhe, som oss haffde loffuat ssworedh och bebreffuet, at han skulde styræ ock raadhe Norigis rike medh indlendskom ock indfoddom mannom ock einghæ wtlendskæ land æller leen befalle, huilket vii nw effter waar priuilegio ock landzens ffriiheit ackthe ffulkommælighe at holde, thii haffue vii swa eindragtelighe offuereens vordith at velbyrdogh man Torleiff Biørnsson skall haffue Islandh ock Vesmanna øyer medh konnunglighe rentthe ock rettigheit vppa kronennæ vegnæ i Norighe j try samfellæ aar ther effter at han ær heim kommen i landet, skall han ock vare Norgis kronæ ock hennes

forstandere holdh ock troo effter thii som Norigis ock Islandz lagh vtwisse, skall ock forde Torleiff giffue Norigis fforstandere ix hundrade lette gyllene i Bergen forffallelawsst aa huærio aare. ther medh skall ock forde Torleiff vpbære alla konnunglighæ renthor ock rettigheit smaa ock storæ som falledh haffuer æller ffalla kunne, ock ekki laglygh satmaall aagiorde ære. Giffue vii ock hanom fullæ mackt lenssmen j huærio syslo sættia ock aff sættiæ som lagh ock rett skulle gøræ effter thii som hanom tyckes nytsamligt vare fforbiudendes allom ock huæriom offuer alt Islandh nokrom androm sware, hyldæ æller samtyckæ vtten forde Torleiff Biørnsson. jtem skall forde Torleiff till segh taghe skat ock skyld ock sakarøre ock konnunglighe renthe thet som ther falledh haffuer sidæn Didrich Piningh foar vdh aff Islandh, ock gøre kronene ther rett reginnskap fore, ock haffue ther fore fult for siit starff. skullæ their allæ quitter vare vppa voore vegnæ ock kronennæ vegnæ som han quitte gør, kan ock forde giæld æller gotz gripæs æller tapas vthen Torleiffs forsymilse thet som kronennæ till hører, tha skall han ther fore quitter vare tha han kan bewiisæ huat thet var som han miste aa kronenne vegnæ. Thii bidie vii edher allæ forscriffne godhe men aa Islandhe ock aa rikens wegnæ biudhe medh thesso voore opne breffue at j see fornempdom Torleiff Biørnsson hørughe ock lydoghe swa som edher bør rettom hyrdstioræ at vare, ock ey mothe seigende æller hindrende hanom i thesse embethe ock befellingh i nokræ maathe latende hanom vell ock greidelighe aatkommatzst allæ konnunglighe renttor ock rettigheit, vnder thaa neffst som vidher liggær effter lagom. Scriffuet i Bergene løgurdagen nest effter sancti Bartolomei dagh anno domini millesimoquadringentesimooctuagesimoprimo nostris sub secretis et sigillis presentibus appensis.

Bagpaa: Torleiff Biornsson institucionis littera.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Nils Olafssön* og *Olaf Nilssön* erkjendte at have solgt sin Andel i Gaarden *söndre Askeim* i Hofs Sogn til *Halvard Thoressön*, der ogsaa havde kjöbt en Del af Gaarden af sin Broder, efter hvad dennes Sön *Eilif Sigurdssön* erkjendte.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

916. 17 Marts 1482. Berg.

Ollom monnom them som thetta breff see eller høræ sendher Tollieff Bionsson ok Andres Trundhsson logrethes men q. g. ok sinæ kwnnigh gørandhe ath midh varom a Berghe som liggher i Hoff sokn i Rørdale vm midhffasto swnnædaghen anno domini m. cd. lxxx 2°

saghom ok hordhom a ath thier heldo hondhom saman aff eino holffo Germwndher Halwardhsson en aff addhro holffo Nilss Olaffson ok Olaff Nilsssson i ffwllo vmbode a modher sinna vegnæ. vara tha thier vidherkendher at thier haffde selth Halwardh Toresson syn andiel som the athe i syndhræ Asskiem som ligher i ffirdhæ sokn ffrialsth ok hemolth ffirir hwæriom manne medh lutum ok lwnyndhom som til liggher ok lieghet haffer ffra fforno ok nygho vthan gardss ok jnnan j ffra ffirdhom Nils ok hans erwigha ok vndher Halwardh Toresson ok hanss erwigha till æwerdeligh eighio ok alth affrædes. kendes ta ffirdher Nilss ath han haffde vpboreth aff tidhdhom Halwardh ffysthæ penigh ok øpstæ ok alla ter imellum epth(er) ty som i kawp thera kom. Jtem kendes tha Eliff Sigwrdhsson j sama handherbande ffadher sins ordh som han lystæ j sin yttasstha tidh ath han haffde selth Halwardh brodher sinom sinæ andiel som han atthe i ffirdhe iordh Asskiem ok vpboreth ffystæ penigh ok øpsthæ ok alla ther imellum epther thy som i kawp thera kom. Til sanidh her vm he(n)ghiæ vi var jnsiglæ ffor thetta bref som giorth var dagh ok ar som fyr seghir.

Roald Sigurdssön erkjender at have solgt til *Haldor Reidulfssön* 1 Öresbol i Gaarden *Röyseng* i Norderhofs Sogn paa Ringerige og derfor at have erholdt Betaling.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 5. Seglene mangle. Iturevet.

917. 31 Mai 1482. Gullaug.

Thet kennes iek Rwalder Sigvrdsson med tesse mino opno breffwe oc incigle ath iek hawer selth Haldore Reidwlffsyny eith øyrisbol iardar j Røysyngæ som ligger j Nørdroff sokn a Ringærike oc sa myk[yt]h j samræ iordh som Rwalde til . . . . . es j arff vppa sinnæ h[wstrw] wegne med lwtwm oc l[wnnindwm] . . . . . iordh . . . . [le]geth hafuer fr[a forno] oc nygio . . . . Hal[dore] oc hans erwingæ til æwi[ndeliga] eigo oc aldz affrædes. kennes iek oc ader nemder R[wald]er ath iek haver wp boreth aff Haldore fyrstæ pening oc øpste eftir thy som j kawp akarth kom sa ath mek vel ath noger. til meiræ wisso oc ythermeiræ forwaring bider iek biskedelig man Awdon Ormsson hengiæ sith incigle medh mino firi thette breff skriwet j pa Gwlla j Lider fredagen nest eftir hwitaswnnæ dagh anno domini mcdlxxxii.

Bagpaa: Breff vm Røsinge a Ringerike.

Hr. *Jon Smörs* Transscript af Erkebiskop *Olafs* Brev, hvorved *Eyulf Einarssön* bandsættes, fordi han bortförte Hr. *Jon Snorressön* fra Aarstad ved Nattetid og satte ham i Jern samt, da han undkom, atter greb ham i en Kirke. Han skal være Ubotemand, dersom han ei forliger sig med *Thorleif Björnssön.* 3 Mænd udstede Vidisse af Jon Smörs Transscript, dateret Flatey i Breidafjord (Island) 22 Juli 1482.

Efter Vidisse p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 25 No. 20 a. 3die Segl vedhænger.

918. 7 Juni 1482. Bergen.

Jag Jon smior. riddari ok hofuds mann. wppæ konungs gardin j Biorguin. giorum viturligtt alle ath kom for rijkinsins ræd j Biorguin. wel burdig man Torleif Biornson ok tiedj bref forer oss med heilum ok oskoddum jnsiglvm. lydandj ath erki biskup Olaf go(d)rar aminningar fordum erkj biskup j Þrandheimi. huers siel *gug nædj. lysti Eyvlf Einarson j kirkiunnar bann ok pafans ok matti eigi af leysaztt fyrr enn hann wærj forlijkttur med herra Jon Snorra son. forj tej saker ath hann hafdj gripit fornefndann Jon j Bæiar ær stad vmm nættar tijd ok burtt færde med sig j stock ok j iarn settj. wt af huilkin jarn for nefndur herra Jon kom ok j eina kirkiv. kom þæ for nefndj Eyulfr med sina med fylgiara ok toku for nefnd herra Jon vt af kirkennj ok fardu honum j sama fangelsi j gen sem hann fyr j var. forer suo dann reyrdar saker halldur ek honum fyrer ein fullann obota mann eptter þui sem stær j logbokinnj j obota málenv. nema hann sætti sig vit Torleif Biornson eptter ty sem skynsomum monnum tyker skialigit vera. suo framt ath hann vill blijfa j logum vpp æ krunnvnnar vegna ok æ rijkisins vegna. Til sanninda hier vm. settj jag mitt jnsigli fyrer þetta bref sem skrifath var j Biorguin f(r)iadaginn næsta eptter helga lijkama dag anno domini m° cd° lxxx ij.

Med kennvmztt wær. Gudne Jonson Einar Brandzson ok Haflidj Skula sonn. at wær hofum sied ok yfer lesit opit bref werdug herra herra Jons smiors riddara ok hofudsmann j Biorguin æ konungs gardin med hans heilu ok oskoddu insigli. suo latanda ord eptter ord sem fyrr skrifat stær. Ok til sanninda hier vm settvm wær wor insigli fyrer þetta trannskrifttar bref. skrifat j Flat ey æ Breida firdj manvdagin næsta fyrer Jacobi apostulj a sama ærj semm fyrr seiger.

Bagpaa: Bref um Eyolf Einarson.

Kansleren *Ivar Vikingssön,* Provst ved *Mariæ-Kirken,* leier til *Tolf Halvardssön,* hans Hustru *Gunvor Askelsdatter* og deres Afkom Kirkens Tomt mellem Gaden og *Myntegaarden* i Oslo, mod at han skal bygge og holde vedlige nyttige Huse paa Tomten m. v.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 6. Seglene mangle.

919. 15—20 Aug. 1482. Oslo.

Alle men thette breff sæe eller høre helser Jwar Wikingsson prowest i Marie kircke i Oslo ock Norgis rigis cantzeler kerlig med gud, kwnnicth gørende at med mine medbrødre canickene ther samestedz rade ock samtycke swa haffuer ieg bygth ock wnth beskeden man Tolff Halwardzson ock Gwnnor Askeldz dotter hans eghen hwstru Marie kirckes twmpt som ligger mellom gathen ock Mynther garden en alen ock tolff famne i lengden owen till wid gathen ock thy famne nedhen till och xxiii famne ock en alen bredhæ i swa ma[the ath t]he skole bygge ther nytsamelige hws oppa ock them well at vppeholde ock beholde them i begges theris dage [ock gi]ffue i landzskyld hwart aar two øre penninge hwart there som le(n)gger liffuer ock begges theris barn giffue fire øre ock nar the alle ære aff fallen schole theris barne barn følghe then same gardh ock well vppa atholde ock giffue i landzskyld hwart aar tolff øre penninge. En sidhen schole theris neste arffwinge følghe forne gardh fore schønsamelige leghæ ock nar the alle aff fallen ære skal fordæ gard hws ock twmpt falle frelselige vnder Marie kircke ock hwo som tha proweste ær i forne Marie kircke maa ock skall henne bygge sydhen hwem hanom teckes. Till sannynden her om ock ythermere wissen haffuer ieg henckt mytt indseygle med capituli secreto for thette breff som giort war i Oslo, jmfra octauas assumpcionis gloriose virginis Marie anno domini millesimoquadringentesimoctoagesimosecundo.

(Fru) *Gudrun Haakensdatter* (*Bolt* til Throndstad) sælger til *Anund Hallessön* 6 Öresbol i Gaarden söndre nedre *Sand* for 56 Mark.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 4. Seglene mangle.

920. 13 Oktbr. 1482. Hof.

Ollom monnom them som thetta breff se eller høra kkennes jak Gudrun Hakons dotter medh thetta mith opne breff at jak haffwer solth, Anundh Hallesson vi aura boll iardær i Sande syddra garden j nidhre Sande, medh ollom lutinnom okk lunnindom som til ligger ok leghyth ffra fforno ok nyghio wtthan gars ok innan, ffra mek ok mine erwinge ok wnder Anundh ok hans erwinghe til ewerdeligh eygh ok *vtthan alth affreydes, jtem kennes iak Gudrun Hakons dotter at jak haffwer opp boreth aff Anundh Hallesson ffyrsthe pennigh ok offste, ok alle the som j kaupp warth kom, ffor fornemth gos niddre Sandh, xvian mark ok xle mek til nøghe som mik vell at nøgdhe. Tyl mera

visso ok saníndh beydhes iak dande manne insigle ffore thetta breff medh mino Jwer Gunnersson ok Narwe Guttormsson som giorth var a Hoffwa a Hudrem sunnedaghen nesteth ffore wetter messe anno domini mcdlxxxii.

Bagpaa med anden Haand: Breff wm vi awra bool j syddre Sandh som leysth war aff communes peninghe for xx viii danske mark.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Eyvind Gunnarssön*, Kannik ved Mariæ-Kirken i Oslo, fik af *Nils Lafranssön* dennes Lod i Gaarden *Berg* i Fron til Sikkerhed for, at han inden 2 Aar skulde have bygget nogle nye Huse paa Mariæ-Kirkens Communs Lod i samme Gaard (?)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 8. Levning af 2det Segl.

921. 24 Januar 1483. Hof.

Thet see allom monnom kwnnokt ath mith Siwarder Assersson oc Jfwer Olafsson sworne logretismen i Froon i Gudbrandzdalene varom a Hofwe i rette stempneby j wiisøyrinxstempne jn profesto conuersionis sancti Pauli anno domini mcdlxxx 3° sagom och høyrdom a ath Niilss Lafransson af eino halfwo en af andra halfwa her Ewind Gunnersson kanik i Marie kirkie i Oslo oc heldo handom saman med them skilordom ath forda Niils sette siin deil i Bergh som ligger i forda sokn til commvnedh ath Marie kirkie i Oslo til ewerdelika eyga oc aal samrædes medh tesse skilorde ath hafwer forda Niils ekke giorth j ny stofwo och ein bwdh och j loft ofwan wpp swa ath thet gambla spiller ekke thet nøyghe och holde aal hwsan drope lawss och thetta skal laglika giorth wara innan ij aar nesth efter komande, ein fwlfnes abwdhan laglika tha hafwer commvnedh inghen tiltaal til forda joordh. Thil yttermeir vissa heinghe wy vaar insigle fore thetta breff som scrifwet waar degi och aare som føre segher.

Bagpaa: Vm Bergh vppa Fraun i Gudbrandzdalum.

Med en nyere Haand: Ett breff paa j partt y Bergum y Guldbrandz dallen till communett y Marie kirche.

Erik Erikssön, Lagmand i Oslo, Væbneren *Magnus Peterssön* og to Raadmænd kundgjöre, at *Bjarne Amundssön* oplod Capitelet i Oslo al sin Ret til Gaarden *Nes* i Tune Skibrede til evindelig Aartid og Bönnehold for sig selv og Hr. *Aslak Magnussön* samt deres begges Forældre, hvorimod Cannikerne skjænkede Bjarne et forgyldt Sölvbelte og en Sölvske.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 7. Seglene mangle.

922. 9 Oktbr. 1483. Oslo.

Ollom mannom theim som thetta breff see æder høyra senda Erik Erixson laghman j Oslo Magnus Pæderson a vapn Ammund Tiostolfson Holk ok Anstein Jonson radhmæn ther samastads, kierligha med gudh kunnichtgerande at a sancti Dyonisii dagh anno domini mcdlxxxtercio, varom wi j radstowonne j Oslo saghom handarband theira heiderligha manna her Laures Jenssons Gudleifs Jonsons oc her Herlaughs Vigleikssons kanunka j Oslo, a allo capitulj veghna aff eynne halfuo en aff annare halfuo beskedelighin man Bierne Ammundson med thy skilorde at Bierne førnempder viderkendes forer oss j sama handarbande openbarlighe fore ollom som tha varo j radstowonne j fornempdom stadh at han hafde vplatet fornempdo capitulo allan then rett, odals lausn oc tiltalu som han hafde til jordhenne Næss som ligger j Rolfsøy j Tuna skipreidhæ j yttralutanom j Borghasyslo, badhe then odals lausn som honom tilstodh j fornempdæ jordh efter fader sin Ammund Biertzson swa oc then odalslausn som Reidhar Hauordson før fengit oc løst hafde aff her Giurde Biertzsyni, fader brother Biernes, ok Reidar framdelis titnempdom Bierne Ammundssyni vnt ok vplatit hafde, frialst oc heimholt forer huariom manne, fra sek ok sinom arffuom oc vnder fornempt capitulum oc theiras communa bordh til euerdheligha frielsa eigho ok als afrædhis, her Aslake Magnussyni Bierne Ammundsyni oc beggias theira forældra til euerdeligha artidh ok bønahaldh. ok æn ther til gafuo canunkane Bierne tradnempdom eit sølfuerbelthe kostelighit gylt oc giort vm fyre oc .xx. lod, oc ena fyralodh sølfuer skedh som han tha sielfuer viderkendis hafua vpborit. til mera visso ok sannind her vm aff thui at titnempder Bierne Ammundsson hafde ey sielfuer jncigle badh han oss fornempda at hengia var jncigle forer thetta breff som giort var j fornempdan stadh dagh oc aar som førseghir.

Bagpaa: Breff vm alt Ness j Rolføy.

Erkebiskop *Gaute* bortskifter med Capitelets Samtykke *Jodan* og *Jodaröerne* (Smölen Sogn), der har ligget til quatuor doctorum Præbende i Nidaros Domkirke, til *Ivar Throndssön* i Aspe (Freidö Sogn) mod Dele af Gaardene *Huseby* og *Halle* i Stangviks Sogn samt *Flemme* i Thingvold.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17 No. 7. Alle 3 Segl mangle.

923. 4 Mai 1484. Throndhjem.

Wy Gautho medh gudz nadhe erchebiscop i Nidaros och paweligis settis legatus gørom allom vitherlighet som thetta breff see eller

høyra ath vy medh wart elskelighet capittvlum samtykt haffwom giorth iordhe bythe medh beskedelighom manne Jwar Trondesson j Aspe sa ath han och hans erwingha hedhan i fra skula behalde Jodhan och Jodhar øyar medh allom luthom och lunendhom som ther thil liggher och lighet haffwe fra forno och nyo til ewerdeligh eighn hulke forscriffne Jodhen och Jodar øyer haffwer lighet vndher prebendam 4or doctorum i Nidaros domkirke effther wars forfadhers erchebiscops Olafs skikkilse. haffwer forneffnde Jwar loffwad oss thesse epther skriffnæ iordhæ och iordeparta skula hedhan i fra liggia vnder forneffndh prebendam scilicet 4or doctorum medh allom luthom och lunendhom som ther til liggher och lighit haffwer fra forno och nyo som sa eytha j Hwsaby i Stangharwik sokn j span arlegho ther som prebenda agher vti ij span til førenne jtem j Hallena liggiandis ther samma stadz j øræ ther som forneffndhæ prebenda agher eyn øre til føren jtem i Flemmo i Tingwalde sokn xviij mark lagh. thesse forskriffne iordheparthæ giffwer han vndhan segh och sinom erwinghom och vndher forscriffne prebenda til ewerdeligh eighn. Thil meira stadfestilse vm fordhe biuthe henghe wy wart incigle medh warth capittel incigle før thette breff medh hans som giort war i Trondeim anno domini mcdlxxx iiij jn crastino inuencionis sancte crucis.

Bagpaa: Joden i Smølen; senere: ith breff vm gos som jeg køffthe aff Jon Jverssøn.

Jon Rolfssön, Cannik i Oslo og Prest paa Löken, og to Lagrettemænd kundgjöre, at *Gudleik Einarssön* gav fem Öresbol i *söndre Hunaborg* i Örskog til Hunaborgs Præbende i Oslo Domkirke, saaledes at han skulde beholde Landskylden deraf i sin Levetid; senere skulde der paa hans Dödsdag holdes Sjælemesse for hans egen, hans Faders og Farfaders Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 10. 1ste og Levning af 4de Segl vedhænger.

924. 29 Juni 1484. Löken.

Ollom monnom them som thetta bref see æder høre sende Jon Rolfsson canunk j Oslo oc prester a Løykom Amunder Jwarsson oc Osmwnder Jogarsson sworne løgrettis men q. g. ok syna kunukegerande at meer varom a Løkene j her Joons stofwo in die apostolorum Petri et Pauli anno domini mcdlxxxiiij sagom oc hørdom a at Gudleik Eynarsson gaf heil oc osiwk til Hunaborgx protento j Oslo domkirkio til euerdelige eigo v øris bool jardar j synstæ gardenom Hunaborg som han erfde efther syn fadher Eynar Jonsson, som liger j Awrskoog prestageld a Romarike swa j mate at han sialf fylgie lan-

skyld ther aff mædan hans liif er en honom afgegne falle førnempt v øris bool frialst oc heimalt vnder adernempt Hunaborgx prouento til euerdelige eigo oc alz offredis med lutum oc lunnendom vttan gardz oc jnnan ingo vndan tekno, med thy skilorde at møsso ok salatider skulu holdis efther myno frafalle oppa then dagh arlega som ik andes faræр, Jons, Einars oc Gudleikz saalom. Thil meyra visso her vm heingher ik Gudleyker Einarsson myt insigle med teires faræр thetta bref som giort var aar oc dagh ut supra.

Bagpaa: Breff fore fæm øris boll j syntzsta garden Hunaborg.

To Mænd kundgjöre, at *Gunnar*, Prest paa Svarteborg, eiede en Fjordung i *Rjoderswarp-Fisket* i Örkyl i Foss Sogn (Viken), at han gav dette i sit Testamente til Domkirkens Commune i Oslo for Bönnehold, og at hans Sön *Jon Gunnarssön* havde vedtaget dette.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 13. Seglene mangle.

925. 18 Januar 1485. Lykkia.

Ollom monnom them som thetta breff sea ædher høra kungørom wy Suen Birgirsson oc Thorer Olaffson at thet ær oss kunnikt oc fullilega til sta med warom inciglom at her Gunnar j Sworttaborg atte ein fiordong j fiskeno j Riodirss varppe j Ørkyle j Fooss sokn. ær oss thet oc vitherlikt at her Gunnar gaf sama fiske sin lut til comunet oc kanunkana at domkirkionne j Oslo j testament oc æuerdeliget bønahalt. hørde vi oc at ij biskedelige men Hauord Trondzson oc Jon Jwlson berette fore hederligom manne her Amund Vigleiksson canic j Oslo at Jon Gunnarson stod thet til fore them at hans fader her Gunnar hade giffuet fyrnempt fiske til comunet som fyr seger. til ythermeira visso her vm hengiom vy wor incigle fore thetta breff som scriffuat war j Lykkio j Hoby sokn anno domini m° cdlxxx quinto ipso die beate Prisce virginis.

Eggert Eggertssön, Lagmand i Viken, og 4 Lagrettemænd i Vettehered kundgjöre, at *Gunnar Thorleifssön* klagede over *Gunnar Stenssön*, der havde flyttet et Hus fra sin gamle og til en ulovlig Tomt. Ved Tolvmandsdom blev det denne paalagt at flytte det gamle Hus inden Michelsdag, men i det nye, han havde opfört, skulde Gunnar Thorleifssön have Del i Forhold til, hvad han eiede i Jorden.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 15. Seglene mangle.

926. 16 Februar 1485. Rokstad.

Ollom monnom them som thetta breff sea æder høyre sender Eggertss Eggertsson laghman i Wiken Kedil Swensson Gowde Helgesson Haaken Gøtstaffson oc Jon Haffwordsson sworne lagrettes men i Wætlehæret q. g. oc sine kunnicht gørende at mitwike daghen nest effter sancti Valentinj dagh anno domini mcdlxxxv° worom wi i Rokstade ær ligger j Skeidws sokn aa almenneligæ stepnæ kom tha for oss oc flerom godom monnom Gunner Torleifson wppa eno halffwe æn Gwnner Stentson wppa adre halffwe oc war theires rettæ stepnedagher. kerde tha fore Gunne Torleifson til Gunner Stentson om hws som han haffde fliith aff gamlæ førde tofflæ oc sæth wppa adre olagligæ tofftlæ oc var tha laght vnder xii men oc war swo fwndhet for rettæ med en fwllen dom ath then tofft som Gwnner Stentson haffde bigth hwn war dømth ogildh oc thew hws som han haffde fluth aff the gamlæ tofflæ then skullæ han ætther fliitthe jnden sancti Micaelis dagh oc gøre jamgode som førre wore oc eighnes ther wti som med laghom bøør æn thew nyæ hws som han haffhe wpsæth them skullæ Gwnne Torleifson eignes wti effter thij som han aaghir j jordenæ oc aff fliittæ om han wil, oc Gwnner Stentson bliffwæ siidende paa syn deel thetta aar æn ther effter raadæ op[de] Gunner Torlefson at biggæ hwem han wil at haffue hwer syn landskuldh som lothnez. oc ther med wore thew satter oc aalsaatter om alt thet them jmellom kunnæ ware æn hwo thet ruffwer eller roffzman til forer sware swaa miketh som lagh watter. tiil sanninde her om hengom mer oker jncigle fore thetta breff ær gort var dægi oc aare som fyr segir.

To Lagrettemænd kundgjöre, at Provsten Hr. *Ivar Vikingssön* solgte til *Aslak Hugessön* og *Aslak Olafssön* 4 Öres Værd i en Gaard i Odalen.
Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 11. Seglene mangle.

927. 7 Marts 1485. Sem.

Ollum monnum them som thetta breff sia edher (høra) sendher Gisle Getelogson och Biorn Arnalson suarne lagrettes men i Odalen q. g. och sine kunuk gørande at wi warum wppe Sem manadaghen nest fore midh faste sondaghen anno domini mcdlxxx quinto sogum och hørdom at her Jwar proster at Maria kirke i Oslo heldh bandom samman medh A[slak] Hwgeson och Aslak Olafson medh thy skilordre at fornemdh her Jwar hafde selth Aslakum bodum fornemdum iiii øres vordh j Køcthen til ewerdelige eigo fran sinom arwingum och tel beges tærre

arwinge tel ewerdeligo eigo. Och kendes och fornemdh her Jwar at han haffde wp bareth første peningh och øffste for ty som j kop teyra kom. Tel sanningh her vm sæther iak mith incigle medh teyra var giorth *dige och are som føre sigher.

Fire Raadmænd i Oslo bevidne, at Sira *Gudleif Jonssön*, Cannik i Oslo, ikke vilde svare Biskop *Karl* af Hamar og Hövedsmanden paa Akershus paa Kongens Vegne for Arven efter *Cecilia Andersdatter*, som *Erling Gudbrandssön* paaklagede, hvorimod han tilböd sig efter lovlig Tilsigelse at svare dertil for sin egen Biskop og dennes Capitel.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 14. 3die Segl vedhænger.

928. 21 Marts 1485. Oslo.

Ollom monnom þeim som þætæ bref see æder høre kungøre vy Amundh Vikinxson Symon Hendrikxsson Gerulf Þorkelsson oc Gunnar Hakonsson radmen j Oslo at vm manedagen nest eftir kerslesunnedag anno domini mcdlxxxquinto varum vy j radstofwnne j fyrnempdom stad kom þer tha heiderligen man sire Gudleif Jonsson canunk j Oslo efter thui som verdigh fader biskop Karl j Hambre oc høfwdzman pa Akershus a vars nadige herræ kunugns vegnæ honom tiith kallet hafde at suare oc reth gøre vm þen arf efter Cicele Andresdotter som Ellinger Gudbrandsson a sinne kono vegnæ pa kerde. en sire Gudleif fyrnempder suarade at þer var ey hans herræ oc biskoper ner oc ey var honom oc loglige til sakt þer þa at kome til rettæ. en han bødh sek at koma pa comunet firi sin herræ biskopen officialem capitulum oc alle andre dandemen lerdæ oc leikæ honom at suare alt thet dandemen fwnno honum firi med retto som honom burdæ at suare eftir Noregs logbok ner han honom loglige til seigir eftir þui som verdogæ herra oc dandemen theim firi sagde vppa comunet nw firi eit ar. til saninde her vm hengiom meer var jnsigle firi thætæ bref som giort var ar dag oc stad som fyr segir.

To Lagrettemænd kundgjöre, at *Simon Thorsteinssön* erkjendte at have solgt 7 Aurebol i *Lid* i *Haugs* Sogn til *Thorbjörn Ranessön* og at have modtaget Betaling derfor.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 12. Seglene mangle.

929. 18 Juni 1485. Drammen.

Ollum monnum them som thetta breff see ædher høra sendher Bard Helgeson oc Biorn Ketilson logrettis men q. gudz oc sina kun-

nikt gørande at mith varum a Dramne a lagurdaghen nest fore Jons voku anno domini mcdlxxxquinto sagom oc hørdom a ath the heldo handom saman aff enne halffuo Torbiorn Raneson en aff andro halffuo Symon Torsthenson med thy skilorde at Symon kendis for os ath han haffde selt adernempdom Torbiorne vii aure bol jordhar i Liidh som liggher i Haugs sokn i Varla fiordogh frialst oc heimholst fyri hvarum manne med allum lutum oc lunindom som til ligger oc leget haffuer vtlan gars oc innan vndan sik oc sinom arfuingom oc vnder Torbiorn oc hans arffuinga til euindeligh ægyo oc allz affredis. kendis oc Symon tradnempdher i sama handerbande ath han haffde vpborith aff Torbiorne fyrsta peningh oc øfsthæ oc alla ther i millom æpther thy honom vel ath nøgde oc i kaup thera kom. til sanind her vm hengiom mit akor jnsigle for thetta breff som giort var dag oc stad som fyr sigher.

Indbyggerne i *Malstrand* give Forklaring, om hvorledes det gik til med det til Byen indkomne Skib, der förte *Engelsk Vaaben*, og hvis Mandskab övede Vold i Byen, indtil *Ebbe Munck*, Lensmand paa Bahus, fangede dem.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Levning af Byens Segl.

930. 16 Januar 1486. Malstrand.

Wii efftherne borgemestere radmen oc menigh almoge som bygge och boo j Malstrande gøre alle witherligh meth thette wort opne breff aar effther gudz byrd etc. lxxx quinto then tiidsdag nest fore the xi twsende jomfruers dag, kom ther i haffn for war by Malstrand en kraffwell bemannet och the førde engilsk wapn pa theris merseklæde och pa theris boltzaner. Noger forledhen stwnd ther effther tha kom theris litsagere wp i byn till byfogethen och wss, han talede bode norske och tyske och meth offwerdadigh ord talede till wss wm øll och spiisningh till theris behoff wnder swa dan wilkor, begerede han x lester øll och ther till smør och spiisning swa mygit them behoff giordis. kwnde han icke thet fa snarlige tha wilde han gøre Malstrande swa sleth ther skulle jcke skiwlis ein rytthæ wdi. och klappede forscrne litsager byfogethen pa sith hoffwit och sagde jnnen morghen thesse tiid skwlle thw gerne haffwe wileth wtgiffwit thet jeg nw begerendis ær aff teg. Effther swa dan ord och begeringh wistæ wij ey andre radh, wtthen ath scriffwe eth breff samme nath och fram sende till welbyrdig man Ebbe Mwnck war kære nadige herris embitzman pa Bahus storlige begærendis aff hanum hielp och trøsth effther swa dan fryeth och faræ som wij alle pa then tiidh ware wdi stedde, thij han oss alle i forswar haffde effther war kære nadige herris befaling och breff. Then tiid

forscrne Ebbe kom till Malstrand tha kom store kæremall offuer samme folk paa kraffwelen aff them i egherne i Bahus læn ath the haffwe tagit fra them fææ spiisning oc theris boskab och ware wtdreffne i skogh och klipper fran alth thet the atthe. Effther hwilke kæremall Ebbe loth strax samme dag gripæ then samme litsagere ther i byn som forscrne ordh haffde fram sagth och i samme stwndh kom høffwitz mannen skipperen och skriffweren in i hwset som Ebbe war. Tha war Ebbe theris breff begærende hweden the ware och hwes the haffwe meth ath fare. Tha swaredhe the hanum ath the haffde jnghen breff. Tha loth Ebbe them hindra pa retthæ, och loth siden till sighe pa kraffwelen och atspyrre wm the wille giffwæ skib och wæriæ offwer och fare i landh han wille standhe them for liiff och swndh eller wm the willæ ficthe. och haffde Ebbe then tiid bestillet segh ein swar holk och wille wareth wm bordh medh them. Ther the thet fornwmme tha sendhe the theris tolk aff skibeth och bade thet Ebbe skulle stande them for liiff och swndh ath the matthæ kommæ wskadde i landh. the wille antworde hannem skibeth och hwat som ther inne war. Tha loth han them sæthæ in pa landeth och gaa theris wegh. Jtem ware och fem fonger ther till stedæ som ware hemmæ i Amsterdam och gaffwe kæremall pa them ath the haffde tagit skib och gotz i fra them och kastede two aff theris selskab offwer bordh och begeredhe ræth offuer them. Haffde tha Ebbe stondet them for liiff och swndh alle sammen, ffor wtthen litsagheren som grepen war i byn han war aff reth. Ther han skulle rettis tha war han bekendh ath the haffde leigth hannem till ath han skulle litsage them i samme haffn meth thet skell ath the wille fortingha byen och sagdhe ath høffwitzmannen haffde loffwet hannem ther fore femtighe kroner etc. Ath swa till gongit ær j alle mathe som nw forscriffwit stonder till witnisbyrdh och ytermere stadfestilse henghæ wij bysens jnsiglæ nedhen thette breff giffwit wdi radzstoffwen i Malstrande anno domini mcdlxxx sexto fferia secunda proxima post octauas epyphanie domini.

Herman Trulssön, Electus, og *Narve Thorerssön,* Cannik i Hamar, kundgjöre, at Hustru *Ragndid Haakonsdatter* solgte til *Hans Sass,* Cannik i Oslo, sin Odelsjord *Auten* i Fit Sogn paa Romerige.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95 No. 17. 1 Segl vedhænger.

931. 17 Januar 1487. uden Sted.

Ollom monnom sem thette breff sea ædher høre senda Herman Trwlzson ecclesie Hamarensis electus oc Narue Thorersson Asloensis

ecclesie canonicus q. g. oc sinæ kunnikt gørende at wi saghom oc hørdom nerwerendes tha erlighen quinne hustrv Rangdidh Haquonzdotter selde oc affhende heiderlighom manne her Hans Sass canike j Oslo odhals jordh sinæ æithendes Autnen som ligger a Ffiith a Romarike allen garden som hon haffwer honom hertill ffylt oc hennes fforeldre ffor henne ffrelzt atte med ollom lutom oc lunnindom som nw till ligger oc leghet haffuer ffra fforno oc nyo badhe j vatho oc j thyrro vtten gardz oc innen ffra sek oc sinom ærwingiom oc vnder adernempden her Hans till æwindelige æigho oc altz affredhis. widherkendes oc ffor oss adernempd hustrv Rangdidh at hon haffde vppboret j gwll oc j reidhe peninge ffor ffornempde jordh seek till nøghis oc ffulnet som kaupp theire j mellom war giort. till saninde her vm settom wi waar jnsigle ffor thette breff som giort war anno domini mcdlxxxvij° die sancti Antonii abbatis.

De Bergenske Kjöbmænds Sendebud fremföre Klager til de Vendiske Stæder ved Forhandlingerne i Lybek om Vaaren 1487.

Efter Recessus Hansæ, Orig. p. Papir i Zwolles Stads-Archiv, uindb. No. 1, indtaget blandt Forhandl. i Lybek ved Himmelfarts Tid 1487.

932. [Himmelf. 1487.] [Lybek.]

Desse nagescrn article hebben de sendeboden des coepmans to Berghen den steden vorgegeuen.

Jnt erste van de jennen de to Bergen jn Norwegenn anno etc. lxxxv. tegen den sosz Wendeschen stede eendrachtelyke beleninge vnd vorbot vor Johannis to middensomer gesegellt vnd jnde pene dat vpp ghesettet vorvallen waren deshaluen se ene scryfft sodanen scypper vnd coeplude myt eren borgen jnhebbende artickel vth deme recesse dar vp rorende van den sosz Wendischen steden beslaten.

Jtem tom anderen male van der Jslanderschen reyse dat de der nederlage to Bergen jn Norwegen gantz schedelic sy vnd de heer conninck to Dennemarken ock des ryken Norwegen redere dar vmme gantz vnduldich vnd nicht to vreden syn konden sy ock wene an komen de vth dessen steden de reyse vorsochte den wolden sy thoenen so konde de coepman de jenne deneren nicht beschermen ock vorsochten de sulue Etlande vnd Veerron dar de coepman to Bergen ere merkelige schulde vthgaende hadde dar denn de jenne de alsulke lande vorsoken das jenne daer mede de coepman toe Bergen moet swaerlyken missen.

Jtem dat derde dat sallighe juncher Jacop to Oldenborch den coepman to Bergen sere merkliken hadde beschedighet. begherende dair

jnne guedes rades dat de coepman by syne gudere wedder vmme komen mochte.

Jtem dat veerde van den duytschen ampte jn Norwegen vnder den coepmanne beseten dat de Nordeschen de gheerne by syck teen vnd heben wolden des heren connynges voget se ock an heelde vnd furder wan des noet vnd behoeff ys myt een vthredinghe te doende vnd wo wol de coepman vnste belastinge van den ampten hefft willen dem coepmanne doch nergenn ynne to hulpe komen vnd ene virsachten.

Jtem tom vifften male beclaget syck de coepman to Bergen dat to male qwaet vnd vnduchtich meel van Bremen to Bergen gesant werde dat nyn coepmans gued sy der gerlychen vth andern steden ock synnen de beertunnen de van der Wismar komen so gued nicht alse van noeden were deshaluen de coepmann in den bere groten schaden lyde etc.

Jtem dat seste dat sallige scipper Pauwel Lange myt enem geladenen scepe van Bergen vthgezegellt an der Mekelenborgheschen syde ouer etlike vorledenen tyden sy gebleuen deshaluen des vogedes van Buchouw guderebynnen der Wismare syn besatet begerende guedes rades wo sy dar vorder by varen mochten.

Jtem dat de Zuderzeeschen coeplude to Bergen in Norwegen ere scepe vorgrepes vorvrachten to Bergen bringen de vorsteken so dat de coepman nicht dat weten kan krigen wat sy vor gudere hebben deshaluen se dem coepmanne neen rechtuerdich schot en geuen also sy plichtich syn etc.

Jtem tom latesten jd gebort dat etlike coeplude by dem coepmanne to Bergen hyr in den steden vnd ock anderen coepluden tho Bergen schuldich syn vnd nene betalinge don willen deshaluen se vor de coepmanne werden myt rechte voruolget so dat se van dem coepmanne wyken vnd syck by de Noermans geuen dat denn dem coepmanne zeer schedelyck ys. Bidden dor vp ock prouisien to doende vnd dem coepmanne dar inne des besten to radende.

Jtem noch clage de ersamen van Dantzicke beuele der stede wart den sendeboden des coepmans to Bergen gesecht dat se denjennen de van Dantzick to Bergen quemen aller vryheit gelyck anden vth der Henze to Bergen laten geneten vnd bruken ene nene vorder behindernissen vnd jndracht to donde wan anderen.

Hyr vp de stede na besprake vnd rypen rade heben vorramet vnd to antworde gegeuen alse hyr na volghet.

Jtem jnt erste vm den jennen des tegen de sosz Wendeschen stede vpsettinghe vnd vorbot vmme des gemeynen besten bescheen to Bergh-

hen besegelt syn etc. dat schal staen wenthe des anderen daghes dat de jennen de hyr tor stede synt vm der Suderseschen copluden daer mede by komen de des anderen dages des morghens to achten jn de clocken dorch de Suderseschen sendeboden scholden werden bescheiden.

Jtem vppe dat ander alse van der Jslanderschen reyse etc. hebn de stede jnt ghemeyne beleuet ys nicht to holdende vthgenomen de van Dantzicke de dar van neen beuel to hebbende seden, vnd dat by erem raed gerne bringen wolden der geliken de van Hamborch ock seeden van erem rade des neen beuel to hebbende jo doch vormodeden ze syck ganslyken wan id ander stede helden ere raidh sick dar ynne wol geborlick worde holdende.

Jtem vp dat derde alse van der beschedinghe dorck juncher Jacop bescheen etc. dair ynne en konden de stede sunderges nicht raden, na dem dat juncher Jacop dot were vormodeden syck de stede de here connynck to Dennemarcken dar to nicht scholden antworden willen.

Jtem van der duytschen ampte wegen to Bergen vnder dem coepmanne beseten ys beleuet an de sulue ampte to scriuende in der besten wyse na der sendeboden jnformatien vnd ock sust wor des to doende ys myt dem besten vort to settende.

Jtem vp dat verde van de quaden mele dat to Bremen wart vth geschepet etc. hebn de stede beleuet an de van Bremen vnd wor des to doende ys deshaluen jn der bester wyse tho vorschriuende vnd wanner de coepman alsulck meel dat nyen coepmans gulden is besleyt mach hy daer by varen als recht ys. van wegen der vnduchtigen tunnen magh en yewelick sick myt den yennen daer hy beer aff cofft verlyken vnd daer vp seen dat he men guede thunnen krieghe.

Jtem vppe dat seste alse van wegen der gudern tor Wismarn besatet synt vmme der gudern willen jn Pauwel Langen scepe gebleuen etc. js vor dat beste vorramet dat men dat vmme sake willen noch ene tyt lanck late berouwen so lange men se wor de dynge myt den ffursten to Meklenborch vnd de van Rostocke henne willen wes de stede dar tho guedes doen konnen dar tho willen se vnwillich syn.

Jtem dat de Suyderseeschen ere schot to Berghen myt rechtuerdichliken so borlick sy dem coepmanne entrichten etc. dar vp ys beleuet vnd geslaten dat de Suyderseeschen gelyck andern ere schot geuen scholen vnd dar mede bewanet worde de dat nicht en dede den mach men vp synen eet dryngen worde dar we ouer befunden vnrichtich dat men den straffede synt de stede to vreden.

Jtem vp dat latesten alse van wegen der vnruchtigen coeplude de vth des coepmans rechticheyt entwyken by de Noermans vnd schuldich

bliuen etc. hebben de stede vor dat beste vorramet dat de coepman to Bergen de fulstigen dar na jn ere rechticheyt vnde bescherminghe nicht scholen nemen vnd wor en sulkes den steden worde vorwytliket vnde de jenne en namkundich ghemaket de en scholde men jn nenen Henze steden lyden.

Herman Trulssön, Kannik i Oslo, og *Eilif Pakke*, Præbendatus sammesteds og Sogneprest til Laurentii Kirke, afgjöre Delestrætte mellem *övre* og *nedre Kolby* i Ullenshof Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 16. Seglene vedhænge.

933. 9 Juni 1487. Kolby.

Alle men thetta bref see ædher høyre helsser Herman Truelsson canik i Oslo oc ombotzman pa komunæ iorder i domkirken oc Elef Pakke prebendatus ther sammestadz oc presther ath sancti Larisskirke spitalen oc ombotzman wyrdelighess herre biscop Nielsses wegnæ oc spitalens wegnæ q. g. oc sinæ kunnokt gørende ath wy worom i Kølby anno domini mcdlxxx vij° sancte trinitatis aften i retto deyles gonghe mellom øfre garden oc neddre som landbolenæ hafde lenghe omtræt. efther the witnæ herming oc aasyn som os thottæ retteligestæ til gonghe for gudi tha giorde wy them til winer oc saadan semmiæ som vbrytelich skal haldes vnder xij auræ saak. primo lagde wy ein iordmun som ligger pa haugen til nørdre garden oc fraa sydre garden oc ein kalgardz tompt som ligger i mellom nørdre oc sudre garden. ther i mot scal neddre garden hafue bruntzwæghen oc brunnen oc sættiæ gard fra lidet oc westher om brunnen saa tha war af mælt. jtem skule the oc vppe halde gamle kørsle weghe ein weg i hwort giorde sa ath enghen gør adrom skade. behøfue the meyre bruke oc køre tha skule the biddiæ hwor annen ther om oc enghen scal hafue makt at synnia. jtem i rein i østre garden som halder auster i leyrdalen scal neddre garden sla oc hafue hwor triddiæ aar nar thet ær ekke trædæ oc garden skal stande som asetter ær vt med reynen. jtem neddre garden maa flyttiæ heym sin gard auster af rudnighen sa lonkt som han egn til seyer, ther gofue ombotzmenne oc leglendinghe wart iakwedh til. jtem nar ij wiliæ holde vt af theres boscap om waren oc vthi om høsten tha skal then triddiæ sammeledes gøre. Til sanindh her om henghe wy worom insiglæ for thetta bref med fleyrom godom mannom som tha nær warendes woræ her Rolf soknepresther i Vllenshof

Aslac i Heynnæ lensman Haluard Bardsson Øysten Haluardsson scriptum die et anno quibus supra.

Bagpaa: Deiles gang vider Kolby j Jessemj.

Biskop *Karl* af *Hamar* oplader til *Jon Paalssön*, Provst ved Mariekirken i Oslo, al den Rettighed, han har at indtale hos *Anders Skebbe*, der skjulte en Bæver, som en Mand stjal i *Nes* Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 18. Seglet mangler.

934. 25 Septbr. 1487. Akershus.

Wij Kaarl med gudz nad biscop j Hamar gøre alle witerliget at wij hawe wnt oc wpladet hedherlig man her Jon Polsson proost at Marie kirkio j Oslo all then rett och rettighet ther wij hawe till at tale wppa kronenne wegna Andherss Skebbe fore then bioor som han war kommen j ryckte fore at han dulde med then man som staall ein bioor i Ness sokn. thii stonde wii fulkomlica till hwat saatmaal fø^rd^ her Jon han gør med Anderss fø^rd^ om fø^rde^ sagh. Jn cuius rei testimonium secretum nostrum presentibus est appensum. Datum Agershws anno domini mcdlxxx septimo die sancti Firmini episcopi et confessoris.

Provsten i Oslo *Jon Paalssön* og 4 andre Mænd kundgjöre, at Fru *Magnhild (Oddsdatter)* ikke vilde indgaa paa de Forslag, som Hr. *Henrik Krumedike* böd for at udlevere hende en Del af den afdöde Biskop *Karls* Gods. (jfr. II. No. 939.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene mangle.
(Trykt i Danske Magaz. 3 R. II. 15).

935. 29 Decbr. 1487. Akershus.

Ollum monnum theim som thetta breff sea ædher høyra sendher Jon Polsson proost i Oslo Halstein Jonsson canick j Bergwen Erick Ericksson lagman Helghe Biørnsson radhman oc Bertell Kock borgere i Oslo q. g. oc synæ kwngiørende at wii worum wppa Agersshwss femptedagh jwle anno domini mcdlxxx septimo. hørde wii at welbyrdigh man her Henrick Krwmdige ridder bødh swa welbyrdigh qwinne frw Magnilde till at wilde hon beplicte seg till at giore honum fylleste fore all then deell ther han kwnne henne till ath taale med rette først pa wor nadighe herris wegne oc ther nest fore then løøn som her Henrick beplictede segh at giffwe the swene som biscop Karll till hørde. och swa ydhermere fore all stycke oc erendhe ther

han haffwer henne till at tale wppa sin eghen wegne. wilde ford frw Magnilde thesse forscriffne vilkor holda oc hawe tha vilde her Henrick ford a(n)tworde henne strax all then dell ther vppa Agersshws war som biscop Karll tillhørde. Tha swarede frw Magnilde ney ther till, ath hon vilde icke beplicthe segh ther till. Her om till saninde henge wii war insigle fore thetta breff som giort er aar dagh ok stædh som foresigher.

Bagpaa med noget yngre Haand: Breff emellum her Hendrick Krommedicke och ffrw Magnilde som wor biesp Kaarles modher.

Peder Frak kundgjör, at han paa sin Hustrus *Jngeborg Eriksdatters* Vegne sælger til *Throndhjems Kapitel* Halvparten i *Bergs Badstue* i *Bergen*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17. No. 9. Seglene vedhænge.

936. 28 Septbr. 1488. Bergen.

Allom mannom som thetta breff see ædher høra heilssar iegh Pædher Ffrak kærligha med gud oc sancte Olaff konungh kunnocthgørande med tessæ mina opne breffue ath iegh wppa minne hustrv weghne Jngeborgh Ericssdotther oc hennis erffuingha henne nerwarandis haffwer selth heidherligh manne mester Gunnar canuk i Trondhem oc procuratori wppa kanunkana oc capittuli wegne ther samastadz halffua Bergx badhstughen med grwn oc hwss liggiandis i Berghone offwan ffore sancte Haluardss kirkia med allom them luthom oc lunindhom som ther till ligger oc lighet haffuer ffraa fforno oc nyo ffra megh oc mine erffwingæ oc wndher adhernempdh capittulum i Trondhem till ewerdaligh eign ffrelsse oc akarelaussa ffore hwariom manne. kennes iegh ogh med tesse mine breffue ath ffornde meister Gunnar wppa kanunkana wegne haffwer ffornøcth megh then ffyrsta paningh med then sidherste oc allh ther i mellom som i kaup worth kom swa ath megh well ath nøgher. till meire wisso oc sanindh her om bidher iegh beskædeliga men Erlend Ffrak Endridh Koll Endridh Rostungh Asmundh Salmundsson oc Jeppe Seghersson radmen i Berghen hengia theres jncigle med mino fore thetta breff datum Bergis jn vigilia Michaelis anno domini mcdlxxx octauo.

Bagpaa: Breff wm bergx badstoffwa.

Fire Mænd kundgjöre, at *Harald Erikssöns* Arvinger stadfæstede det Gaardekjöb, han havde gjort med *Lafrants Eysteinssön* om *Pavestad* i Heimnes Sogn, Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 19. 2det Segl vedhænger.

937. 12 Octbr. 1488. Pavestad.

Ollom monnom theim som thetta bref see eller høyra sender Gudmwnd Birgyrsson Amwnder Sebiornsson Olaf Reidarsson oc Joon Gwnnwlfsson logrettesmen q. g. oc syna. kwnnochgørendes at veer varom j Pawestadæ vm swnnadaghen nest eftir Birgitta møsso anno domini mcdlxxxviij saghom oc hørdom a at the heldo handom saman af eynne halfwo Larans Østeinsson en af andro halfwo Haralz Ericsson arwinga med thy skilorde at theyr fullaligha til stodo thet jordæ kaup Haralder Ericsson gud hans saal nade giort hafde med Larans Østeinsson vm allt Pawestadæ vtthan kwngx deilden fare I markær ok c som liggher j Hempnes sonk j Valæ fiordong med luthom oc lwnnyndhom som ther til ligger oc leget hafuer fra forno oc nyo vttan gardz ok innan fryælst heymholt ok akæralawst fare hwariom manne fra seg ok syna arwingha oc vnder Larans Østeinsson oc hans arwingha til æwerdalegho eygho vtthan alt ofrædes, kendes ok fyrder erwingha Haralz Ericsson j sama handerbande at theyr hafde opboreth fyrsta pæning oc øfsta ok alla ther j mellom efther thy som j kaup thera kom vell til nøges af fyrdom Larans Østeinsson fare fyrnempt alt Pawestadæ vtthan kwnxz deildhen som vaar ffentyo markær oc hwndræda ok ij markær j ifuer gioff. thil meyra visso oc sanindha tha heinghiom veer voor insigle fare thetta bref som giort vaar aar ok dagh som fyr sigher.

Ni Mænd kundgjöre, at Hr. *Jakob Matssön* i deres Paahör i Kirken havde lyst, at han havde solgt til *Bertel Jenssön* Gaarden *Myklebor* i Frolar Skibrede i Skogn. (jfr. fölg. No.)

Indtaget i Vidisse p. Perg. af 29 April 1494 i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn.

938. 7 Novbr. 1488. Bor.

Allom mannom som thette breff see ædher høre sende Jens a Hottren lensman i Skaughn, Gunnar a Nosseim Roaldh paa Ylffwen Olaff stelingh Hakon pa Rooswald, Eric pa Sether Arne vppa Salthammar Halward vppa Boor Kedhel vppa Loo q. g. oc sina kunnict gerande medh thesse ware opne breffue ath Bretteue messo dagh i iolom oc viidh sancte Bretteue kirke i Skaugn worom wer alle men

stadde oc hørde vppa at heidhrliighen oc welboren man herre Jacob Matsson lyste openbarlighe i kirken effther messon oc fulkommelighe tiil stoodh at han hafde sælt beskedhelighom manne Bertill Jensson gud hans seel nadhe jord som either Myklenboor oc lyste han tha ytermeire at eff saa wore at hans brodher herre Otte Mattsson wildhe thetta kiop rygge tha gaff han adhernemdom Bertil fiordungdes gioff oc tiende gioff i lausse oc fastæ oc sidhan alle the gaffwr som han maa medh laghom at giffwe oc skauth vndher vitne alles theiræ som viidh kirkenne wore oc thenne lysningh hørdhe thet vilie vij alle fornemdhe laghrettes men bære oc suerie ner vij verde till kraffdhe som vij oc nw i høstes till kraffdhe wppa Granetingh openbarlighe till stodhe. Oc tiil ythermere vitnesburdh oc stadfestningh hengiom wii wart jnsighle fore thette breff som giorth war i Skaughn wppa Boor anno domini mcdlxxxviij° sexta feria proxima ante diem sancti Martini.

Fem Mænd kundgjöre, at Hr. *Jakob Matssön* solgte til *Bertel Jenssön* Gaarden *Myklebor* i Skogn for 150 norske Mark. (jfr. foreg. No. og No. 952.)

Efter Vidisse p. Perg. af 29 April 1494 i Danske Selskabs Samling i Kbhvn.

939. 13 Decbr. 1488. Throndhjem.

Allom mannom som thette breff see ædher høræ helse vij Swein Ericson deken i Trondem Pedher Krog prior i Swartebrødher kløster ther samastadz Eric Amundson logman Thomas Jwthæ Gudheleik kopparslagare radmen i Trondem kerlige medh gudh oc sancte Olaff kunnokt gerande medh thette wart opne breff at oss ær vitherlighit at heidherligh oc velborin man herre Jacob Matsson solde beskedelighom manne Bertill Jensson gud hans seell nadhe, ein jordh som Mykklebor heither liggendis i Frolen i Skogn fylke medh luthom oc lunnendom som ther til ligger oc lighit haffuer fraa forno oc nyo vthan gardz oc innan. fore halfft annad hundradhe mark norene. hørde vij oc aff honom at han haffde vpboret then fyrste peningh medh then sidheste oc alle ther i millom swa at honom veell at nøgde som ytermeire vttrycth stodh i køpe breffued som oforsyniet vpbran aff wadh eldh i Helghesether kløster oc vij Swein Ericson oc Eric Amundsson insigladhe medh herre Jacobs insigle. Oc till ytermeire vitnesburd henghe vij war insigle fore thette breff som giort war i Trondem ipso die sancte Lucie virginis anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo octauo.

Fire Mænd kundgjöre, at *Audon Omundssön* solgte til *Gudleif Jonssön* ½ Markebol i *Bredeng* i Thrygstad Sogn, Borge-Syssel.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 21. Af Seglene vedhænge 3 og 4.

940. 19 Februar 1489. Oslo.

Ollum monnum þeim som þætæ bref see æder høre sende Hans Hansson Þorstein Erikxsson canunkæ j Oslo Symon Hendrikxson oc Gunnar Hakonsson radmen þer samastadz q. g. oc sine kunnikt gørande at vm þorsdagen nest firi dominicam lxam anno domini mcdlxxxix varom vy j kanunkæ gardenom j fyrdom stad sagom handerband þeire heiderlix mantz sire Gudleifs Jonsson aff eine halfuo en af andre halfuo Audon Omundsson med þy skilorde at fyrder Audon viderkendis med jaa oc handerbande at han hafde selt aderdom sire Gudleifue halfmarkæ bool jarder j Breidegh j vestre gardenom som ligger j Þrygstade sokn j offre lutanom j Borgæsyslo frelst heimmolt oc akerelaust firi hvariom manne med ollum lutum oc lunendom som þer til ligie oc legit hafue fra forno ok nyio jngo vndan skildo fra seg oc sinom arfuom oc vnder sire Gudleif oc hans arfue til euerdeligæ eigo oc altz afredis. jtem kendis oc optder Audon j sama handerbande at han hafde vpboret af sire Gudleifue fyrste peningæ oc opstæ oc alle þer j mellom efter þy som j kaup þeire kom firi fyrnempt half markæ bool. til meire visso her vm heinger Audon optnemder sit insigle med varom firi þætæ bref som giort var ar dag oc stad som fyr seigir.

Bagpaa: Breff om halfft marke bool j Bredeng.

To Mænd kundgjöre, at *Gyrd Olafssön* og hans Hustru *Allaug Gunnarsdatter* havde solgt til *Reidar Pederssön* en Del af Gaarden *Fos*, Fors Sogn, Agder. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. 1ste Segl vedhænger.

941. 23 Februar 1489. Holleim.

Ollom monnom theim som thetta bref sia eller høra sender Wffeigh Tolleifson Evindh Liothesson sworne logretes men q. g. oc sine kwnnikt gerande at vi varom a Hollem i Mannedal a sancte Mathiass aftan anno domini m.cd.lxxxix sagom oc hørdom a ord oc handerband theira manna en swa heita Giwrd Olafson oc Allowg Gwnnarssdotter eighen kona hanss af eino jone en af annare jone Reidar Pederson. var thet i handerband theiræ at Giwrd oc Allowg kendes tess at thaw hafde selth oc wp boret af Reidar Pedersson fysta sal

oc senaste oc oll ther imellom fyre i fiordwngghen i eine ma͞mtha leigo i Ffossze i ythre hwsslendene som ligger i Ffoss kirkiu sonk oc skipreido med ollom theim lwtom oc lwnindom som ther tiil ligger oc leget hafwer i fra fonno oc nyo vttan garssz oc jnnan fiora honstafva i mellom frielst oc akerelawst fyre theim oc theres erfvinge oc fyre ollom logligom agangandom oc ingo vndan skiwlt. Tiil saninde her om hengiom vi var jnsigle fore thetta bref som giort var dag oc aar som fyr segir.

Fire Mænd kundgjöre, at *Saxe Olafssön* solgte *Reidar Pederssön* 4 Maanedsmats Leie i Gaarden *Fos*. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. 2det Segl mangler.

942. 23 Februar?[1] 1489. Holleim.

Ollom monnom theim som thetta bref sia eller høra sender Jænss Henriksson sokna prester i Owdnedal Ellend Segmwndhson Rollovgh Bionson Evindh Liothesson sworne logretes men q. g. oc sina kwnnikt gerande at vi varom a Holleim a kirkiumesso[1] aftan anno domini mcdlxxxix sagom oc hørdom a ord oc handerband theira manna en swa heitha Saxe Olafsson af eino jone en af annare jone Reidar Pederson. var thet i handerbande theiræ at fyrdr Saxe kendes hafva selth Reidare iiii ma͞mtha leigo iarder i Ffosse i bawdom hwsslendom som ligger i Ffooss kirkiu sonk oc skipreido med ollom theim lvtom oc lvnindom som ther tiil ligger oc leget hafwer i ffra ffonno oc nyo wttan garssz oc jnnan fiora honstafva i mellom freilst oc akerelawsth fyre honom oc hanss erfvingie oc ffyre ollom logligom agangandom. kendes oc Saxe hafva vpboret fysta saal oc senaste ool ther imellom epter thy som i kawp theres kom som honom væl at nøgher. Till saninde her om tha seitiom vi var jnsigle fore thetta bref som giort var stad oc aar som fyr segir.

(1) Holleims Kirkes Messedag er ikke kjendt; men da dette Brev er skrevet med samme Haand ok Blæk som det foregaaende Brev fra samme Sted, er det rimeligt, at det er Mathias-Messen 24 Februar.

Gunnleif Jonssön, Kannik i Oslo og Prest i Tune, afgiver Vidnesbyrd om hvem der eiede *Smidsgaarden*, i Klemets Sogn i Oslo, i de 30 Aar, hans Fader *Jon Ketilssön* sad i Gaarden.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 20. Seglet mangler.

943. 10 Mai 1489. Oslo.

Ollom monnom þeim som þætæ bref see æder høre kungører ek Gunnleif Jonsson canunk j Oslo oc prester (j) Twnom oc fulleligæ tilstar med þesso mino vpno breffue at min fader Jon Kettiulfsson saat j Smidzgarde j Clemetzkirkio sokn j Oslo j xxx aar oc heller leinger oc hafde oc leigde honom af hustru Mungerdhæ j Hwame oc henne son Gudbrand Andresson oc ingom androm. jngen viste ek æller hørde sua leinge min fader þer sath at kalle seg þer noker eign jn j garden vtan herræ Hendrik Ffos som halfuom gardenom fylgde a sinne prebende vegnæ alt þer til at hustru Mungerdh fek sinom syster son Jon Biornsson j Haraltzgarde sin bref som hon hafde firi Smidzgarde j godæ tro sidan bigde Jon tomptene austan ath som lago til Smidzgard Beint smid j Pittenom oc Þorstein smidh efter honom oc fylgt þeim alt sidan at um þætæ alt fyrscrifuet sua gaat oc fared oc veit ek firi gudi sat vare oc en flere eldes men med mek her j Oslo. til meire sanindh her vm heinger ek mit jnsigle firir þætæ bref som giort var j Oslo anno domini mcdlxxxix dominica 3a post pasca.

Bagpaa: Breff wm Smidh gaard i Oslo.

Henrik Krumedike, Ridder, tager velbyrdig Mand *Olaf Erikssön* i Hegn og Forsvar.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 22. Seglet mangler.

944. 22 August 1489. Baahus.

Jegh Henrich Krwmdige ridder gør alle viderligt med thette mith opne breff ath iegh haffuer anamedh och med thette mith breff anamer welbyrdigh man Oleff Ericsson i mith hegn och forswar till ath forsware och fordeydhinge till alle rette maale. thij bether iegh alle och serdeless min nathuge herres kwngens embetzmen oc foghethe ati forde Olaff ey oforrette i noghre madhe hwicket iegh gerne forskulle vill. datum Bahwss jn octava assumpcionis sancte Marie virginis anno domini mcdlxxx nono meo sub sigillo.

Tre Mænd kundgjöre, at Fru *Margareta Johansdatter* solgte til *Orm Erikssön* Ödegaarden *Ysterud,* Haugs Sogn, Eker.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene itu.

945. 23 August 1489. Oslo.

Ollom monnom them thetta breff see eller høra sendher Erik Eriksson lagman j Oslo Mans Pedhersson aff wapn Niels Larensson borgher ok lagrettes man ther samastadhz q. gudz ok sina kunnokt gørandhe at anno domini mcdlxxxix vigilia Bartholomei apostoli warom a Domkirkio gardenom j Oslo saghom ok hørdom at their heldho handhom saman aff einne halffwo frw Margareta Johans dotther, en aff andre halffwonne Orm Eriksson. kendis tha førda frw Margareta med sama handherbandhe thet hon hadhe selt fordom Orme Erikssyni en ødhegard som heither Ystarwd gardhen allan saman liggiandis j Hawgs sokn a Eikiom friælsan heimolan ok akerolausan fori hwariom manne med lwtom lunnendom skoghom ok fiskewatnom som til liggher ok legath haffwer fraa forno ok nyo wtan gardz ok innan fraa thy deleno mellom Hambre och Ystarwdh ok til Lofftogha kleffwena wndan sigh ok sinom arffwingiom ok wndher optnempdan Orm Eriksson ok hans arffwingie til æwerdeligha æigho och alz affrædhis. kendis ok tha forda frw Margareta med sama handherbande thet hon hadhe opboreth forsta peningh ok off(s)tha ok alla ther j mellom som j kawp thera kom xxii tweggia marka kørlagh swa ath henne wel at nøgde. Til ythermere wisso ok saningh herom hengiom wy war jnsigle nedhan for thetta breff som giort war dagh ok aar som forsigher.

To Mænd kundgjöre, at *Thora Thoresdatter* solgte til *Thord Jonssön* 2 Öresbol i Gaarden *Hesthamar* i Hofs Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

946. 22 Novbr. 1489. Holmsrud.

Ollom monnom them som thetta breff see eller høræ sendher Lidhwordh Clemethsson ok Amwndh Tordhsson logrethes men q. g. ok sina kwnnigh gørande ath midh varom i Holmssrwdi som ligher i Sande swnnadaghen niesth ffiri Clemeths messo anno domini m. cd. lxxxix saghom ok hørdhom a ath thawgh heldho hondhom saman aff eino holffo Tordh Jonsson en aff andhro Toræ Tores dotther medh thy skylorde at firnemp Toræ war vidherkendh ffiri oss ath hwn haffde selth adherdhom Tordh ij øris jarde j Hesthamre som ligher j Hoff sokn medh luthum ok lunnyndhom som thil ligher ok leghet haffer ffra fforno ok nyghio vthan gards ok jnnan j ffra sigh ok sinom ærwighom ok wndher Tordh ok hans arwighæ til æwerdeligh æigho ok alth affrædis var ok ffirinempdh Tora vidher ken(dh) i sama handher bande ath hwn

haffde vpboreth aff adherdhom Tordh ffysste penigh ok øpsthe ok alla ther j mellum epther thy som i kawp thera kom. Til mera visso ok sanindh her vm hie(n)ghie midh okkor jnsigle ffor thetta breff som giorth var dagh ok ar som ffyr sæghir.

Vidnesbyrd om *Margreta Bjorsdatters'* Arv.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 3, hullet og skadet af Væde. Seglene mangle.

947. 7 Septbr. 148 . . Sw . . edal.

Ollom monnom som thetta bref see eller hører hilser ek . . . . stenson Biernæ . . . ernason oc Symon Tollifson sworno laugrete[men . . . . . . q.] g. oc sine kwnn[ikt] gørom wy med thetta woro opno brefue ath . . . . henne syell nade lysthe for oss ok flere godo men thet Mar[greta Biorsdotter war n]esthe arfwinge for gud ath ærfwa goz oc peningha oc jord . . . . wara efther myn død bode for gud oc men j løso oc j fasto . . . . henne Margreta Biorsdotter byrde ath erfwa efther syn fa . . . . the thwenne . . . . x markir bodo j løso oc j fasto som he . . . . bar efther førda Margreto fadher. Till sannindhe her om bedher . . . . insigle hengandes [nedhan] foræ thetta bref som foro sigher. Scriwit j Sw . . edall anno domini mcdlxxx . . . . . jn vigilia natiuitatis beate Marie virginis.

Lagmanden *Amund Sigurdssön* og fem Lagrettesmænd afsige Dom angaaende noget Gods i *Hallingdalen*, som *Jens Perssön* havde solgt, og for hvilket Kjöberne havde fordret Kjöbesummen igjen af hans Börn *Ragnhild Jensdatter* og *Arne Jenssön.*

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 24. Förste Segl mangler.

948. 26 Marts 1490. Skien.

Ollom monnom them som thetta breff see eller høræ sendher Amundh Sigurdhsson lagman j Skydæsyslæ Mattis Nielson Gislæ Stenson Torer Germundson Ketil Asbiornson och Claues Helmikson logrettis men q. gudz och sinæ kwnnukt gørande at myt vorom i Herrans gardæ j Skydo fredagen nest fore dominicam passionis och fleirom godom monnom ner warandom anno domini mcdlxxxx kom forer oss hederlig quinnæ Ragnild Jensdotter vm thet godz som ligger i Hallingædall, och Arne Jenson hennes broder ataladhæ vordher aff them som godset kopt haffde aff beggis theiræ fadher Jens Person gudh hans siel nadæ, med sadant skel ath thet skuldæ voreth Swen Arnesons godz som frw

Cristinæ Toralsdotter attæ til fyrstæ giptæ sek til husbonde, lagdæ tha fordæ Ragnildh witnisbreff fram i rettæ forer oss sa ludandæ at frw Cristinæ erffdæ thet forscriffnæ godz epther sin modher frw Adaliis vppæ then tiid hon attæ Herlaug Person. och yttermeiræ vitnæ leiddæ fordæ Ragnild ther vm ath thet var aldræ Swen Arnesons godz som ligger i forscriffnæ Hallingæ dall och haffde the framdelis i sinom vitnis burd at Arne Ewinson var fordæ frw Adaliis vmbosman och bar landskyld aff forscriffnæ godz a hennes vegnæ fyr en frw Cristin thet godz erffdhæ epther sin modher och haffde the en i sinom vitnisburd at frw Cristinæ var firæ reiser gipth och frw Adaliis fyldæ sielff forscriffnæ godz vppa then tiid Herlaug Person attæ frw Cristinæ och thæ fell forscriffnæ godz frw Cristinæ samæ godz til erffdar som fyr er nempt i breffueno. en epther tessom vitnom och breffue thæ var thet vaar domer och myn lagerord at fordæ Ragnild skal ther quitt forer væræ nokræ peningæ i gen ath geffuæ som fordæ Jens Person haffdæ vp boret forer forscriffnæ godz, thy ath hon thet lagligæ frelset haffuer them til handæ som hennæ fader solt haffdæ forer fordæ Swen Arnesons ærwingæ, med yttermeiræ beuisning en aff Hallingæ dall var komen ther vm thet godz. en er thet sa ath ey komer yttermeiræ beuisning eller skel vm forscriffnæ godz aff Hallinga dall en nw var vppa rettæ arfftupt til Merdenæ som ligger hoos Skyde innan aars dag tha skal forscriffnæ godz och peningæ bliffuæ hwert som komet ær. och til sanyd her vm hengiæ myth vor inciglæ forer thetta breff som giort var dag och aar som fyr sigir.

Ivar Vikingssön, fordum Provst til Marie-Kirken i Oslo, giver til *Huseby* Provent ½ Markebol i *Olafseng* i Borge Sogn, Borgesyssel.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 23. Stump af 1ste Segl vedhænger.

949. 3 Mai 1490. Verne Kloster.

Jegh Jwar Wikingsson fordom proost at Marie kirke i Oslo giører alle witherlickt the som nw ære oc framdelis komme kwnne at ieg haffuer giffuit oc wnt till Hwsaby prowent som ieg fylgde i Marie kirke i Oslo eit halfft marke boll iordh i Olaffs ængh liggendis i Borgæsokn j yttrelutanom i Borgasyslo frii frelst oc akiærelawst fore huario manne oc med thetta mit opna breff affhender ieg nw strax fra meg oc mino erffwingiæ oc till forde Hwseby prowentæ forscriffwet halfft marke boll iord i Olaffs ængh till ewerdeleighe æigo oc alz affrædis med alle sinæ tilliggelssæ wthan gardz oc innan enthet wndan taket, till sannind her om setther ieg mith insiglæ oc myn brodher Amwndh Wik-

ingsson radman i Oslo sith insigle fore thetta breff som giort war j Wernæ klosther die inuencionis sancte crucis anno domini mcdxc.

Tre Mænd vidne, at *Tyke Jonssön* og *Margrete Rannogsdatter* gave til *St. Andreas Alter* i *Oslo Domkirke* Ödegaarden *Buderud* i Bærums Hered til Sjælehjælp for sine Forældre og sig selv.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 26. Stump af 2 Segl vedhænger.

950. 22 Juni 1490. Ullenshof.

Ollom monnom them som thette breff see eller høræр helsær jak Torsten Alffson Amundh Ottar son oc Gvlle Gudbrandhson swornæ logrettis mæn i Vllenshoff prestægeld q. g. oc sine kønnocth gørandes ath vi worom i Vllenshoff prestægordh daghen foræг sancti Johannis baptiste affthen mcdxc ottandhæ are rikis war wyrdiiligs herra herra Hans med gudz nadh Nories oc Sweries Danmars konunger hørdhom vy ath her Rolff prester oppo fornempde Vllenshoff oc canik a domkirkien i Oslo var bægeræn en ødhæ gordh till køps till sancte Andress altare i Oslo vtaff Tykæ Jonson oc Margittæ Rannogz dotter samboren sysken som hether Bvdhærudh liggiandes vider Krokæ skog i Bergeyms heradhæ, betenkthæ the seg tha oc fvnnæ the thet foor raadh ath the goffwæ forde Bvdhærudh foor sig oc sinæ forræller till siælæ hielp till forde sancte Andres altare i domkirkien i Oslo med lutom oc lundom som till ligger oc lghet haffuer fra forno oc nyo vtan garss oc innan oc alt affrædes fraa seg oc sinæ erwinghæ oc vnder forde altare till ewerdhælighæ ogiæ. ther med henggiom vy voræ insigla foræ thette breff som giorth var deigæ oc ar som fyr seghir.

Bagpaa: Breff om Bwdherudh.

Kansleren *Jon Paalssön* og tre Mænd kundgjöre, at Hr. *Jon Halvardssön* gav Biskop *Herlaug* i Oslo og hans Arvinger kvit og fri for al Tiltale for det Gods, som *Thorkel Simonssön*, Provst i Tunsberg, paa Biskopens Vegne havde annammet af ham.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 95. No. 25. Seglene mangle.

951. 30 Juni 1490. Oslo.

Wij epterscriffne Jon Powelsson prowest i Marie kercke Norgis rigis canceler Larenz Jensson ercheprest Narwe Trulsson canik och Erich Ericsson lagman j Oslo giøre alle witerlighet ad aarom i gudz byrd med nonagesimo dagen nest epter sanctorum Petri et Pauli apostolorum her j commwnet j Oslo kom fore oss hederlig man her Jon

Haluardsson oc fulleligen wider kendis oc alleledis tilstod ad han hauer giffuet werdug fader j gud her Herlog bisp j Oslo oc hans arwinge och epterkomende frij qwitte lidugæ och løse ffore alle till tale j alle matæ fore alle the penninge och gotz som her Torkell Symonsson prowest j Twnsbergh anammede aff honom vpo forscriffne werdug faders wegne ok førde honom fore thet waldz werk som her Jon giorde pa en skipman hiem till syn vpa Tiørn ok beplictede han sigh ad han eller hans arwinge och jngen annen sculle aldreg nogen tid ther vpa tale eller werekke i noger matæ wid ære troo och sanninghe thette witne wii och fulkommelighe till sto med wore jncigle hengende nedan fore thette breff datum et scriptum die et loco vt supra.

Erkebiskop *Gaute*, *Erlend Frak*, Lagmand i Bergen, og fire andre Mænd afsige den Dom, at *Bertel Jenssöns* Arvinger skulde beholde Gaarden *Store-Bor* i Skogn, som Bertel havde kjöbt af Hr. *Jakob Matssön*, og som nu dennes Broder Ridderen Hr. *Otte Matssön* ifölge et Brev krævede, indtil dette Brev blev irettelagt. (jfr. No. 938, 939).

Indtaget i Vidisse p. Perg. af 29 April 1494 i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn.

952. 30 Septbr. 1490. Bergen.

Vij Gawto meth gudz nadh erkebiskop i Nidrooss ock paweliges settis legatus Hans medh sama nadh biscop i Berghen Cristiern Pedhersson proffwast ath Appostola kirkia her Alff Knwtsson riddare Diderik Pining aawapn oc Erlend Frak lagman i Berghen gøra witherliget medh thesso woro opno breffwe ath wij worom vppa kongs gardhen i Berghen tordz daghen nesth effter sancti Mikelss dagh anno domini mcdxc^mo^. kome tha fore oss i rettha aff eino halffuo mester Trond deken i Trondheim oc hustrw Kadriin Bertill Jenssons effterliffwerske vppa Bertill Jenssons erwinga wegna. en aa odro halffuo welbyrdog man her Otte Matsson riddare, lagdeelde thæ tha wm jordagotz som forne Bertill Jensson køpt haffde aff her Jacob Matsson forne her Ottis brodher som heyther Storebor liggendis i Skawgn i Trondalaghen, ock ransakadhe vij tha breff ok bewiisningh vppa bodha sidher ok sagde her Otte haffwa breff som lwde wm kawp ok semmio som han haffde giort medh sin brodher her Jacob vm beggis theira iorda gotz. Ok effter thy ath han hadhe ekke thet breff till stadha, thy dømde vij fornempde breff i retthe ath koma innan xii manadhom nest komande ok her fore innan skule Bertelss erwinga gotzseth fylge ok lanskyldhen vpp ath bæra, ok her Otte seg inthet ther medh bewara før en the ære aatskilde medh rettho. Til ytermeera visso ok bewisning heingiom wij

wor secrete ok jnsigle fore thette breff som giorth war aare ok degi som fore seghir.

Fjorten Mænd kundgjöre, at *Olaf Amundssön* opgav til *Amund Baardssön* Gaarden *Atlestad* i Humlestad Sogn i Ridebo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 1. Seglene mangle.

953. 17 Juni 1491. Eidsvold.

Ollom mannom them som thetta breff se eller høre sendher Biorn Haluordson logman j Wplandom Gwdbrandh Klemetson Oloff Amundson a wappn Asgwth Sigwordson Arne Gwdmundson Kettil Tordson Jon Amundson Alff Ywlffson Tordh Finson Gwtorm Torbiørnson Saxe Halvordson Berswen Palneson Ewind Østenson och Germundh Torkelson q. g. ok syne kwnnocth gerandis ath wi warom a Eidzwollo sancte Botoffs dagh wp eit almenneligit logtingh anno domini mcdlxxxxi. kom ther a stemne fore ooss Olaff Amundson a eno halffue en a andre helffue Amund Bordson, kærde tha fors. Amund til Olaff om ein gard som heith Atlestade liggiandis i Hwmblestadesokn i Redebo, ranssakade wii ther samstwndis begies there proff och breff wpa bade syde, fwnne wii tha saa fore ath Amundh forsc. haffde bætther retth til forsc. gardh en Olaff och ther eft[her gaf]f for[d] Olaff med syn frii godhwillia wp for[d] gardh Atlestade med aal syn tilligelse wtan gardz oc innan som ath forwn haffwer ligget fran sik och synom ærffwingiom och wndher for[d] Amundh Bordson och hans ærffwingiæ til æuerdelighu æghu och fore allth ythermere tilltall om ty yther mere proff fins en nw ær fore kommeth. til saninde her om hengiom wi ware insigli fore thetta breff giordh dægy ok are som fore siigher.

Almuen i Akershus Len erklærer sig villig at gjöre *Udfare-Leding*, naar den derom tilsiges; da der er „haard Tid“, kan den ikke formaa at give anden *Gjengjerd*, end den, som efter gammel Sædvane ydes, naar *Kongen eller Dronningen farer igjennem Landet.*

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. 3die Segl tilbage.

954. Trættæ Tirsdag? 1491. Aker.

Alle men thætæ breff ssee æller hørræ kendes wi menligh almaagh som biøckiæ och boo wndher Aggher hwss len nordhen och syøndhen ath wi wille gerne giørre woor wthfar ledingh wth nordhen och siøndhen halwen och holle effthr som wor retthe bøtdher wtwisser nar som oss wordher tiil sawth om forn[d] ledingh for thi ath her er

haar tith ath wi formageth jckiæ fattigghæ men ath giffwe wth aff landheth nagghen genger wthen hendher thet swa ath wor nadigh herre koningh wil fare i gennem landith eller wor nadike frv dratningh thaawille vi gerne wære redhe boen ath giøre them gengierd i reth gierdhæstat effther gammel setweniia. effther thi som wor retthæ booth breff och sstatffesstelssæ wtwisser. Tiil mere wissæ och sannigh her om henggha wi wore jngcille nædhen for thætæ breff effther alss almagghen och samtickia som swa hedhæ Arne Toræsøn Guttorm Torbiørnssøn Toræ Haffsøn Paul Æwindsøn Jon Gutbranssøn och Godhen Torsthenssøn som scriffweth wor a Aggerss tingh i Hedmarkien aa trætthæ tiisdagh anno domini m. cd. lxxx primo etc.

Bagpaa: Breff aff almuen j Agershus len.

Vidnesbyrd om, at Mester *Christiern Pederssön*, Provst ved Apostelkirken i Bergen, bortbyttede Kirkens 11 Maanedsmatsbol i *Tyrling* paa Vors mod 12 Maanedsmatsbol i *Vinje* i Vangs Sogn, der tilhörte Prestebordet sammesteds.

Efter Orig.-Brudstykke p. Perg. i Danske Selskabs Samling i Kjöbenhavn. De 3 Segl vedhænge noget skadede.

955. 6 Juni 1492. Bergen.

. . . . prowasth ath . . . . Jwer Ormson wor canik ok sognepresth wppo Woss. ffik forde mesther Cristiern Pedhersson her Jwere Ormson Apostole kirke iordh xj momothe bol som hether Tyrlingher er ligher i Gwlfiordinghen a Woss. Ffik forde her Jwer hannum i geen prestheborsens jord xii momothe bool som hether Winne i Winner othtung i Wangh kirke soghen a forde Woss medh lwthwm ok lwndwndwm som til forde jorder ligher ok legidh haffwer ath fornw a bodhe sidher. wor thette bythe giorth medh wore samtykke ok gode wellie. Till ytthermere bewisningh hengher hedherligh man mesther Cristiern Pedhersson prowasth ath Apostolo kirke i Berghen kirken jnsigle ok sith medh wore jnsigle fore thette breff som giorth war feria 4ta jnfra octauas ascensionis domini (anno domini) millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo.

To Mænd kundgjöre, at *Jon Thoressön* solgte til sin Broder Hr. *Peder Thoressön* hvad han efter Broderen *Halvard Thoressön* havde arvet i Gaarden *Kraakevol*, i Heinin Sogn paa Romerike.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 2. Seglene mangle.

956. 13 Juni 1492. Oslo.

Ollom mannom theim som thetta breff see eller høre sendher Gwnnar Hakansson radhma[n i Os]lo och Poll i Haraldzgardh borgher i sammestadh q. g. och synæ kwnnockth [gørande] ath anno domini mcdnonogesimo secundo ath wij saghom och hørdom a at the holde handom sammen aff eynæ halffwone Jon Thoresson en haff andro halwone hedherligh man her Pedher Toresson canick ath Marie kirke i Oslo med theim skylordhom ath Jon ffornd solde her Pedher swa myken jorde parth som han erffde effther syn brodher Haluord Thoreson som heither Krakewoll som ligger i Heyna sokn a Romerike ffreelst och hemmolth fore hwariom manne. jtem kendes och Jon ford i samme handher bandha ath han haffde opborith ffyrste peningh oc ypsthe ffore fornend jorde parth. jtem hørde wii och ath her Pedher ford bødh Jon sin brodher forndh fforscriffne jordhe parth till lawsner en Jon badh honom selghie hwem hanom tecktess. thiill yther mera wisso och sannindh her om hengiæ wij war jnsigle fore thetta breff med Jon Thoresson jnsigle som giorth war i Oslo mydwi[kudaghen nest] fore Botolffphi anno domini mcd nonogesimo secundo.

Bagpaa: Jtem kiøbebreff om Krakawall.

Sex Mænd udstede Vidnesbyrd om, at *Reidar Pedersson* nu var forligt med *Amund Endridssön* og *Gunvor Arnesdatter* om deres Dele i Gaarden *Foss* i Undal, og om hvorledes de för uskiftede Enge fordeltes mellem dem. (jfr. No. 964.)

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Samling i Kbhvn. 6te Segl mangler.

957. 21 Juli 1492. Holleim.

Ollom monnom them som thetta bref sia eller høra sendher Anwnd Olafson Jngwar Reidarsson Taral Wtyrmeson Torbion Anundhson Euindh Liotheson Notooff Notoofson sworne logretes men q. g. oc sina kunnikt gerande at vi varom a Fosse i Aunedal a logwrdaghen neisth efter sancta Margareta dag anno domini m cd xc 2° sagom oc hørdom a ordh oc handerbandh thera manna en saa heita af eno jone Reidar Pederson en af anare jone Amundh Endriidhson oc Gwnvor Arnedotter. var thet j handerbandh there med sialffz thera seimiæ oc godra manna tiil lawgo at thet var thaa iffve taladh oc forlikth om aal there vider skipthe i Fosse i fordn daal badhe oom hwss twpther oc enge skipte oc svine hagha oc alth annadh som i mellom thera foor. jtem skal Amundh oc Gwnvor fylgia tessom enghe skiptom som ikke

vare fyr skipthær, i fraa them steinnen som stender med tingh hawghen oc saa nidher i then steinnen som stendher offvan fore torff gardhen oc saa iffwer i then steinnen som stender i moo brothen jamth vidher torff gardhen oc saa wth effther ollom mobrothen som hallar ath adh bekkenne i then steinnen som stender i moo brothen offvan fore Vena hawghen jamth med then steinnen som stender i vællenne heiman ad bekkænom, en Reidar skal sidhan fylga oc eiga allan bekkedallen oc fylga ollom moobrothen i fraa then steinnen oc i then steinnen som stendher otthan fore Aaffva hawghen oc saa streingbeenth fraam adh wpsonnom med Aaffwa hawghen at theim steinnen som stender vnder Affwa hawghen med bekken oc fylgia ollom wpsonnom med Aaffwa hawghen at them steinnen med bekken. Tiil saninde her om ta seitiom vi var insigle fore thetta bref som giort var a Holleim are som fyr segir.

Herman, Biskop i Hamar, kundgjör, at han paa Bispestolens Vegne med *Jngerid Krakesdatter* har bortbyttet *Myr* i Ridebo mod 6 Öresbol i *Gele*.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene vedhænge.

958. 5 Decbr. 1492. Farmen.

Vy Herman med gudz nad biscop j Hammer gjøre alle men witerlickt at wy worom a Ffarmena liggiendes i Ridebo anno domini mcdxcij sancti Nicolai affthen giorde wy iordeskiffthe med Jngerid Krakæ dotter fingie wy henne i hudeuerd i Myr liggiendes j Ridebo til euerdelige eighe, en forde Jngerid fik oss atther i mooth igen vi aure boll i Gele til euerdelig eighe wnder oss oc ware effther kommande biscope i Hambre med allom luthum oc lundom som ther til ligger a forno oc nyghe inthet wndertaket. Til yttermere sannind oc bevisning hengie wy wart secrete for thette breff med hederligs menss insigle som ther ner wore her Hanss Pædersson oc her Karll Jensson canikkæ i Hambre som giort war dag oc ar som for sigher.

Herlaug, Biskop i Oslo, beder Hr. *Henrik Krumedike* og alle andre Danemænd at være hans Tjener *Benkt Magn(e)ssön* behjælpelig med at faa Ret over en ved Navn *Hans*, der havde begaaet forskjellige Tyverier.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Spor af Seglet, trykt bagpaa.

959. 21 Decbr. 1492. Oslo.

Wij Herlogh med gudz nad bisp j Oslo helse jdher var synderlighe gode wen her Henric Krwmmedike riddere høffwissman po

Bahws ok alle andre danne men som thenne breffwisere Benkt Magnsson wor tienere hender fore komme kerlighen medh gudh kwngørendes jdher ad nw j dag her j wor borgerstuffwe vpo bispes gorden j Oslo kom fore oss ok the danne swene wore tienere, wor swen Peder Jwtæ ok berettæ fore oss ad han haffde waret j ferdh j Kongelle medh en som kallar sigh Hans som mestenkther war fire ij sylff skeder som forne Benkt Magnssen hade mistli i wort skip wed wore brygge ok siobot her j Oslo ok sagde forne Peder Jwtæ ad han till stod j Kongelle pa then tid adh han war forde Benkt Magnssons skade man om forne skedher ok ther fire lodh Peder Jwtæ forne Hans behindre ther j Kongelle oc sitther pa Bahws vpa syn reth. Ty er nw forne Benkt Magnsson stadder j syne rettæ rese till forde syn skademan. ty bidee vij jder ad j waren hanom behulpege fore ware skuld ad han matte foo syne peninge jgen aff forde Hans heller ok aff them som han them sold hauer eller ther han kan them vpspørie. thet forskulle wij gerne jder her medh gud befalendes ex Asloia nostro (sub) secreto die Thome apostoli anno domini mcdxc secundo.

Jtem wor ercheprest her Lares Jensson miste en sylff skall j commwnet tesligeste miste oc hustru Grettæ Tiostolssz gulsmedz werdmoder ij sylff skeder som han oc er mistrwder fore.

Laurits Klaussön, Lagmand i Viken og Baahuslen, og 24 Mænd dömme *Olaf Ormssön* som ikke tilstrækkelig havde fralagt sig Delagtighed i en Lagmands og Fogeds Drab, og som nu skjöd sig for vor naadige Herre, indtil videre i Kongens Jern.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene mangle.

960. 4 Juli 1493. Baaholm.

Wij effthernе Lauris Clausson lagman i Vighen och Bahus len Axel Olsson Vlff i Tiwikiill aff vapen Eriich Haluardsson Oluff Hoghensson Suen Hoghensson Markordh stecker radmen i Kongelde Jon i Strandh Lauris i Swnsby Halvordh Sallisson Jon Thomesson Rolff Gudmundsson Swerke Gwnnarsson Thore Thoresson Askiill i Glosa Lauris Persson Anders Symensson Anders i Ottestadhe Jon Crismansson Roge i Helgewigh Jon Magensson Jon Heynesson Tore Regelsson Jngmar i Skollingsruth Helge Pellesson logrettis men kennis meth thette vorth opne breff ath vij varæ paa Baholm tiill lagtingh paa rette dagh och tiidh som sydwanæ ær ath lagtingh bor ath hollis om aareth. tha kom for oss velbordigh man her Henriich Krumedigh riiddere och hoffuitsman paa Bahus oc lade i retthe eth var nadige herris breff

som han hade ffaath meth Oluff Ormsson som vth var giffwit i Opslo hwilkiith som jnne haller ath Oluff Ormsson skullæ gaa syn dwll ath han ey var i radh eller daadh eller aff viste ath the vdædis men som lagmannen oc foeden i hiell sloe, hwes han giorde. lade och for[de] her Henriich eth anneth breff i retthe som scriweth var then tiidh then dwll giick saa lydendes ath Oluff Ormsson kendis selff før dwllen giick ath han var i skoen och talede meth them som lagmannen och foethen i hiell slo och sagde ath han viste well ath the hade awen paa foethen oc ey paa lagmannen. Och effther thy han och kendis ath han redh ther aff garden samstwndis som mennerne vare slaen och i en annen gardh och lywsde for danne men ath lagmannen och foethen vare slaen och han ey viste ho the vare thet hade giorth thij dømde vij hans dwll wgill. Tha stodh lagmannens son och bedis ræth paa syn faers dødh effther han ey hade vorth segh som vor nadige herris breff jnne hølth. tha skødh Oluff Ormsson segh for var nadige herre. tha dømde vij han i kongens jern saa lenge the komme for vor nadige herre. var ther och mange fflere kæremaall paa hanem bode om tyffrij och anner sagher. Ath swo var aff sack for rette som for scriwet star tha henge vij vare jncigle nethen fore thette vorth opne breff. Datum Baholm fferia quinta proxima post festum visitacionis Marie anno domini mcdxciij.

Tre Mænd kundgjöre, at velbyrdig Kvinde Fru *Margareta Johansdatter* og Hustru *Johanna* havde solgt *Erik Erikssön*, Lagmand i Oslo, og hans Hustru *Jngeborg Eriksdatter* Gaarden *Bjerknes*, Elftelöyte Sogn, Sandsverv.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 3. Seglene mangle.

961. 1 August 1493. Oslo.

Ollom monnom theim som thetta breff se eller høre sender Symon Hendriksson Helge Biørsson radmen i Oslo och Aslach Asbiørsson lagrettisman ther samastadz q. g. kunnokt gørandes ath mer varom a var frv kirkiegard i for[dom] stad torsdaghen nest epter sancti Olaffs dag anno domini mcdxc tercio sàghom oc hørdom a ath thawg holdo handom saman aff eynne halffuo velbørdog qvinne frv Margareta Johans dotter oc hustru Johanna Mattisdotter dotter for[dz] frv Margarete aff andra halffuo Erik Eriksson lagman i Oslo med rad oc samtykt egne hustrv synne Jngeborg Eriksdotter i sama handar bande kendes for[d] frv Margareta oc hustrv Johanna sek haffua sælt for[dom] Erik oc hans hustrv Jngeborg eyn gard som hettir Bierknes liggiandes i Epteløtesokn i Sandswærff fra sik oc syna arffwinge oc vnder for[d] Erik oc

hans hustrv oc theres arffwinga med luthom oc lunnindom som til ford gord ligger eller lighat haffuer fra forno oc nyia epter thy som odalz breff ther om vatte oc jnne halla. j sama hander bande kendes ford frv Margareta oc hustrv Johanna sek haffua vp buridh aff fordom Erike forste pening oc siisthe oc alle ther i millan sek til noges epter thy som i kawp there kom for forden gard. til saning her om hengie vi var insegle for thetta breff som giort var dagh oc aar som fore seghir.

Otte Matssön, Ridder og Hövedsmand paa Kongsgaarden i Bergen, giver *Throndhjems Kapitel* ½ Spand Leie i *Gudestad* paa Bynes og al sin Ret i *Bergs Badstue* i Bergen, sig og sine Slægtninge til Sjælehjælp.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17. No. 10. 2det Segl mangler.

962. 14 Octbr. 1493. Bergen.

Ollom monnom theim som thetta bref see eller høra heelsar iack Otthe Matzsson ridder ock høffwitzman wppa konungsgardhen i Berghen kærliga med gudh oc sancto Olaff konung. kunnogt gørande med thesso mino opno breffue ath iack haffuer giffwet oc vnt heederlighe men canike oc capitulo i Trondheim till theirris comwns bordhald ein halff spanna leiga i Gudhestadhe som ligger aa Bynese oc allan then lut oc eign som mig oc minom erffwingom tilkomer i Bergx bastwghen i Berghen wid Martheins kirkia vndan meg oc mina erffwinga oc vnder fornempda capitulum oc theirris efflerkomande till æwerdeligen eign meg minnæ hustrw wor barn oc beggis worom foreldrom till salahielpar oc bønehald. Oc haffuer iack antwardhat heederligom manne meesther Gunnar theirris vmbodzman all odelssbreff som tha nær meg funness oc framdeeldis skulo antwardas vm fleere konne finness oc will iack ath thenne miin skickelse skall obrigdeliga haldass aff minom erffwingom oc efflerkomandom. till ythermeere bewiisning oc stadfestilse her vm bidher iack werdelighiste herra oc fædher i gudhi erkebiscop Gauthe i Trondheim biscop Hans i Berghen oc meesther Cristiern prooffuast aat appostola kirkia ther samasteds som nærwarendes woro tha iack giorde thenne skipan ath the wyrdass heenge siin jncigle med mino fore thetta breff som scriffuadh oc giort war uppa konungs gardhen i Berghen aarom effter gudz burd mcdxciij jn die sancti Calixti episcopi et martiris.

Bagpaa: Herr Otthe Mattsson breff vm ½ spanne legho j Gudhestade til communet; jtem om bergx badstuffuo i Berghen.

To Mænd kundgjöre, at *Helga Sigurdsdatter* og *Amund Sölvessön* havde solgt til *Geirmund Halvardssön* 6 Öresbol i *Söndre Holt* i Röyrdal.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

963. 2 Novbr. 1493. Haug.

Ollom monnom theim som thetta bref see ædher høra sendher Tordher Rordzson oc Jwer Swndresson logrettes mæn a Eikiom q. g. oc sine kwnnikt gørende at vii varom j Hogx heste gardhe jn die animarum anno domini m. cd. lxxxxiii sagom oc hørdom aa ia oc handherbandhe af eino halfuo Germwndher Halwardhzson æn af a[n]dro haluo Helgha Sigursdotter oc Amwndhe Solueson med theim skilordom at førnemd Helgæ oc Amwnder kendis fore oss i sama handherbandhe ath tawght hafde selt adhernempdom Germwndhe vi åwre bol iærdher i syddhre Holte som liger j Rordhalæ frialst oc heimholth fore hwariom manne fra fyrde Helgæ oc Amwndhe oc teires erwingiom oc vndher adhernemfdhan Germwndh oc h[ans r]ette erwingia til æwerdheligo eigo oc alstz afredis med lwthom oc lwnindom som ther til liger ædher leghet hafuer fra forno oc nygio vtthan gardz oc jn(nan). Jtem kendis oc [adher]nemfpd Helgæ oc Amwndher ath togh hafdhe vp byret firste peningh oc øste oc alle ther j millum efter thi som i kawp teiræ [kom] oc them wel at [nøgdhe] fyrir fornemfdh vj auræ bol iardher i Holthe. Til sanindhe her om hengia vii var jnsigle fore thetta bref som giort var dag oc aar [som fore s]egir. oc [orate] pro scriptori pater noster et ave Maria.

To Mænd kundgjöre, at *Thore Villiamssön* og hans Moder *Gunhild* frafaldt det Sögsmaal, som de havde imod *Reidar Pederssön* angaaende Gaarden *Foss* i Undal. (jfr. No. 957.)

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene vedhænge.

964. Uden Dag 1493. Foss.

Ollom mannom them som thetta bref sia eller høra sender Torbion Anundson ok Torstein Anundson svorne logretes men q. g. oc sina kvnnikt gerande at vi varom a Fosse i Owdnedal anno domini mcdxc 3° sagom oc hørdom aa ord oc handerband there manna en saa heita Tore Viliamson oc Gvnild Toress dotter moder fyrnemder Tore af eino jone en af annare jone Reidar Pederson var thet i handerband there at forder Tore oc Gwnild gafvo Reidar kviit oc akerelawst aal then tiil tala oc sookner som thaw hafde til Fooss som ligger i Owdnedal. bade fore seer oc sinom erfvingom oc fore ollom

logligom agangandom freilst oc akerelawst fyre hvariom manne. Tiil saninde her om seitiom vi var jnsigle fore thetta bref som giort var are som fyr segir.

Henrik Friis af Vaaben giver Hr. *Henrik Krumedike* Fuldmagt at söge al den Ret og Tiltale, han paa sin Hustru *Katharine Engelbrektsdatters* Vegne havde til velbaarne Mand *Jens Knutssön* for dennes Röveri paa *Holleby* i Hustru *Ulvhilds (Brynjulfsdatters)* Tid.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv; kun Biskopens, Provstens og Erik Erikssöns Segl have været paatrykte.

965. 19 Februar 1494. Oslo.

Jegh Henrich Ffriiss aff wapn gør alle vitherligit ath jegh meth myn hwsstrwss Katherine Eingelbrictz dotter villie och samtycke haffwer befaleth och fwll makt giffwith welbyrdigh man her Henrich Krwmdige ridder och høwitzman vppa Bahwss ath søke brwke och fwlbwrdhe all then retth och till tall ther iegh vppa myn hwsstrws wegna haffwer till welboren man Jenss Knwtsson aff wapn fore thet roffrii raan och offwerwald ther Jens forne loodh syne swene gøre jn vppa Holleby j hwstrw Wlwildes tiidh. vill ieg och fwlleligh holde och haffwe alt thet forne her Henrich kan medh rette søke och i saninde kan finnes om førne roffrii. her om till ydermere beffwiisningh tha haffwer iegh bedheth wyrdeligh herre biscop Herlogh medh gwdz nad biscop i Oslo her Jon Pollsson prost ther samestedz Erich Ericsson och Tormod Jonsson lagmen i Oslo och Tonsbergh hwilcke som nerwarendes wore then tiid iegh forne vmbodh befalede ath setthie syn secrete och jncigle medh myne fore thette breff. Datum Asloie feria quarta post dominicam Jnuocauit anno domini mcdxcquarto.

Bagpaa med Krumedikes Haand: Anners Amunssons breff oc breff paa Jens Knutssons aringh om roff. — Magtbreff paa Jens Knutsson om roff.

Herlaug, Biskop i Oslo, Kansleren *Jon Paalssön* og to Lagmænd kundgjöre, at Hr. *Odd Alfssön*, Hövedsmand paa Akershus, i deres Paahör havde erklæret ingen retslig Tiltale at have imod Hr. *Henrik Krumedike*, og at de havde hört Hr. Odd sige, at Hr. Henrik havde gjort ham hans Borgere og Almue ulydig og uvillig.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv med 4 paatrykte Segl.

966. 22 Februar 1494. Oslo.

Wij Herlogh met gudz nadhe biscop i Oslo Jon Polsson proost ther samestedz Norges riges canceler Erich Ericsson Thormodh Jonsson lagmen i Oslo och Tonsbergh gøre alle viterligit ath wij worom i capelleth fornemdz biscops Herlogx j domkirckene i Oslo och hørdom at welboren man her Henrich Krwmdik tillthalede welboren man her Odd Alfson om han hade honom noghit ath skylle eller tiltale och thesligeste gaff segh i rette fore oss ath gøre lagh fore segh for alth thet førd her Odd kwnne honom met rette till tale. Swaredhe tha her Odd førd ath han hade her Henrich førd jnthet ath skylle eller tilthale. Sydhen hørdhom wij och ath førd her Odd skylthe och sagde, flere gode men aahørendes ath her Henrich førd hadhe giort honom hans borgere och almwge olydighe och owiliegh hwilkit førd her Henrech sagde segh ey hawe giorth och ville segh ther fore wndføre och wndleidhe thet ytterste wor nadige herre kwnne honum ther om fore finne her om. til saninde trycke wij wore jncigle fore thette breff datum sabbato quatuor temporum proximo ante dominicam reminiscere anno domini mcdxcquarto.

Arne Jonssön, Borger i Tunsberg, erklærer at han med fri Vilje har indgaaet paa de Vilkaar, som Hr. *Henrik Krumedike* fordrede, for at fordrage en Forseelse, som Arne havde gjort sig skyldig i.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv med 7 paatrykte Segl.

967. 10 Marts 1494. Tunsberg.

Jeck Arne Jonsson borier i Tonsbærgh kennes medh detthe myth opne breff at jeck medh myn ffri villie oc vilkor hauer giorth eth vænliyth oc kærliyth mynne medh vælbyrdugh man her Hænrick Kromdick ridder oc høuisman paa Bahus i saa mathe ath jeck gaff ham mynne pænninghe oc dannemæns bøn, der for ath han skulle ffordrage megh den sagh som jeck kænnes meck at haue ffor seth megh i, i Bahus læn modh hanem dy jeck ey ville stha ham ræth ffore myn brodh oc kænnes jeck at ffornæmde her Hænrick bødh meck lagen oc ræt dy bepliyter jeck megh medh detthe myt opne breff jngen skyllinger eller tiil tal ath haue tiil ffornæmde her Hænrick æller hans aruinge eller tiil nogen paa hans væyne ffødh eller wffødh skal oc jngen ffødh eller wffødh haue mayth nagentidh haue mayth at talle her paa i nagher mathe æffther denne dag. tiil sannen her om sætter jeck myth jnseyle næden ffor dætthe myth breff tiil bedendis velbyrdigh

man Per [Gr]is houisman paa Tonsbærgh Tormodh Jonsson laman Euen bormaster Tormod Packe Knudh Ericksson radmen i Tonsbærgh at de sætthe deres jnseyle næden ffor dætthe breff medh myth som skreuet var i Tonsbærgh mandagen næsth æffther mydffasthe søndag anno domini mcdxciiij.

Sex Mænd udstede Vidisse af foregaaende Breve No. 938, 939 og 952.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Samling i Kbhvn. Levninger af 2—4 Segl.

968. 29 April 1494. Throndhjem.

Ollom monnom theim som thetta breff see eller høræ helse vij mester Jens Krabbe Philpus Jngemarson Jon Solle canikke i Trondem Arwidh snikkare Jon Audhunson radhmen ther samastadz och Estin Arneson paa Hwseby kerlighe medh worom herra kunnokt gørandhe ath tysdaghen ante Philippi et Jacobi anno domini mcdxcquarto soghe vij try permens breff thet første medh fem hengiande insiglom thet andre medh siw hengiande insiglom, thet tridhie medh sex hengiande insiglom, hulke breff vij lose, øffuersago ok granliga ransakadhe. Thaa funne vij alle try oc sage vara oskrapath oplomperat, olyth i alle article fulle oc gildhe oc medh heilom insiglom lydandis ordh fra ordh inthet tillegiande eller vndan takande som her effther scrifna staar. *[Nu fölger foregaaende No. 939.]* Thet andre breff med siw insigle lwdher saa. *[Nu fölger foregaaende No. 938.]* Thet tridhie breff medh sex insigle lwdher saa. *[Nu fölger foregaaende No. 952.]* Till meer vissæ och ytther mera vitnæsbyrd hengiæ vy forscriffnæ var insigla for thetta breff som scriffwat ær i Trondem dagh oc aar som før scriffwat staar.

Tre Mænd kundgjöre, at *Herlaug Halvardssön,* Borger i Oslo, solgte til Biskop *Herlaug* af Oslo 15½ Öresbol i *Langhusen* i Skeid Sogn paa Follo.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 6. 2det Segl vedhænger. Hullet.

969. 8 August 1494. Oslo.

Ollom monnom [theim som thetta breff see eller] hoire sende Laurenz Jensson erchiprest Narwe Thoresson cantor j Oslo oc Herlog Wlfweidensson radman ther samastadz q. g. oc sinæ konnockt goirande at fredaghen nest fyre sancti Laurentii dag anno domini mcdxciiii[to] wore wij pa sacristia in capitulo saagom oc hørdom a handerband there aff enæ halfuo wirdelighen herre med gud her biscop Herlog j Oslo en aff andre halfuo beskeeligh man Herlog Halwardzson borgher

j forne stad med thcem skiilordom at Herlog forne wederkendes fyre oss oc alle capitula at han hafde selt oc tha allunges aff hende oc wplet adernempdom worom herre biscopenom jord sinæ Langhwsen xvj aures bool som ligger j Skeides sokn a Follo frials [oc heimo]lleg oc akiærelauss for huario manne med allom lwthom oc lwnnindom [som til] ligger oc leghet haffwer fraa forno oc nya wtlhan gardz oc innan [engo] wndhan taknæ fraa seg oc sinom ærwingiom tiil ewindelige frelss oc alz afredes vnder tiidnempden her biscopen oc domkirkiunæ j Oslo. swa kendes oc tiidnempder Herlog j sama handerbande at han hafde wppeboret aff opnempdom her biscopen fyrstæ peninghe oc øfstæ oc allom ther j mellom epther twi som j kaup there kom wel tiil nøiges. tiil sanindhen her wm hengiæ wii wart insegle med hans eighet insegl fore thette breff som war giort aare oc deghi som for seghir.

Kong *Hans* giver *Thjóstolf Asbjörnssön,* der havde ihjelslaget *Steinar Thorgeirssön*, Grid og Fred til næstkommende Paaske, og byder sine Embedsmænd nærmere at undersöge Sagen.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglet affaldet.

970. 7 Septbr. 1494. Oslo.

Uii Hans med gudz nadh Norigis Danmarkis Wendis oc Gotis konung vtwaldher konung till Swerikis hertug i Slezswig oc i Holsten Stormaran oc Dytmersken grefue i Oldenborg oc Delmenhorst sendher ollom monnom theim som thetta bref sea ædher høyra q. g. oc sine. Wer williom at ther widher at wer hafwom i heidher widher gud saker godra manna bønistadher gifwit Tiostolf Asbiornsson som Steinar Torgeirsson vart at skada oforsynio grid oc frid fore oss oc hwariom manne till paske her efther nest komandis medh theim hette at han bøther vidher gudh oc erfwingiæ hins dawde. Byodum wer syslomanne warum oc theim som aleigomall war jnne haffwe at profwa mall hans oll ophaf wideratto. gridestadher wiglysning. oc hwasso lidet er fra thy thetta vig wunnit war. hiowarandom oc lagliga forestempdom erfwingiæ hins dawde oc hwat wisse han giør oss fore tegn oc botum ef han profwatzss botamadher werda. Forbyodom wer hwariom manne wandrada at awke ædher awke latha widher han jnnan thessom warom gridom. nema hwar som thet giørar willi hafwa forgiort fee oc fridi. War thetta bref giort i Oslo war frwe afthen natiuitatis anno domini mcdxc quarto a tolfte aare rikis wars Norigis her Jon Polsson prosther at Marie kirkio i Oslo canzeller war insiglada.

To Mænd kundgjöre, at *Harald Haraldssön* solgte til *Lafrants Fysteinssön* en halv Fiskebæk, som hedder *Merdtythe*, med Vadavarpet.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 5. Stumper af 1 og 3 Segl.

971. 23 Novbr. 1494. Rödenes.

Ollom monnom them som thetta breff see eller høre sender Gwnnar Erlendsson sokneprest i Rødenes oc Joon Reidarsson sworen logrettisman q. g. oc sine kunnockt giørandes thet mit warom i Rødenes sancti Clemetz dag anno domini med non(a)gessimo quarto hørdom oc sagom thet the helde handom saman Harald Haralsson oc Laffrens Østensson med them skilordom thet for[de] Haral til stod med jaa oc handerbande thet han haffde selt for[de] Laffrens en halffwen ffiskiebek som heeter Merdtythe oc wadawarppet med skal oc Haral oc haffwe atther moother frelsen weg aff Skwrderwd oc norder wm kring oc saa swdder i starkilane sine. jtem widder kendes oc for[de] Haral i sama handerbande thet han haffde wpp borid mindra pening oc meira effter thy som j kawp theire kom som war iii lood skeed. til yttermeir sannind setthe for[de] Haral sit jnsigle med warom jnsiglom for thetta breff som giort war deghi oc aare som fyr.

Sigurd Neridssön tilstaar at have modtaget af *Geirmund Olafssön* 4 Markebol i *Lisleland*, 3 Markebol i *Espeland*, 3 Markebol i *Geeiskli*, i Atrod Sogn i Tinn, m. m., og frafalder al Tiltale for det Drab, der var övet paa hans Sön *Tolf Sigurdssön*.

Efter Orig.-Fragment i norske Rigsarkiv, her udfyldt med mindre Skrift efter en vedheftet Vidisse af 1607. Seglene mangle.

972. 15 Mai 1495. Eigh?

Ollom monnom *fheim som [thette breff sia eller hörre kiendis iach Sigurd Neritzs]son med thette mith nær[uerende opne breff at iach haffuer opborid aff] Germundh Olaffsone iiii [marckeboll iordar y Lislelande med luttum] och lundhum som till liggh[er oc liggett haffuer fra ffonne oc nye] stoopa oc kæraldhe som [der stoodt oc iii marcheboell y Espelande med] hampner och haagh[a som till ligger oc lægitt fra fonne oc nye] och iii marka bool i Geeisk[lij ther med luttum oc lundum som till ligger] och legit haffwer ffra ffonne [oc nye oc ligge thisse iardher y Atradhe] sokn a Thynne och en manz [lutt y Langha siønom. haffuer for[ne]] Germwndh Olaffson ffaanghith [mick thesse for[ne] iordar oc lunnar friitt] och ffreels och akiære laus [for huerio manne till ewerdelige eygo fra] sick och sinom ar-

winghiom [oc wnder mick oc minom aruingiom till] æwerdhelegha eegho. haff[uer iack Sigurd Neridsson giffuet Germund] Olaffson och Rooff Hermodson [sin dreng quitt frij oc ledigan oc] altinges akærelausan honom och [hans aruingiom fødhom oc wfødhom for min søns doude] Tooff Sigurdson gwd hans siæl n[aade som Kaall Hermodsson wart at skade] wfforsyne sa skedhe. Thil sa[ndenge beder iack thesse gode men som] sa hethe Ormara Torger[sson oc Euindhe Kætilsson henge sin insegle] med myno ffor thetta breff som [giort wor a Eigh anno domini mcdxc quinto ipso die] sancti Haluardi marteris.

To Mænd kundgjöre, at velbyrdig Kvinde Fru *Margareta Johansdatter* stadfestede det Kjöbebrev, som hun för havde udgivet til *Orm Erikssön* paa *Ysterud*. (jfr. No. 945).

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene itu.

973. 9 August 1495. [Oslo.]

Thet kennis jak Tørkiil Jenson presther ok kanick at Marie kirke j Oslo ok Jon Otson prebendatus ther samestad med tesso waro opnæ breffue at vii sogom ok hørdom opa thet velbyrdug quinnæ ffrv Margareta Jahansdotther stadfeste oc fulbordade thet køpebreff som hon før vtgiffuit hade Orm Ericsøne opa Ystarud, vndher Lofftwgha cleffwen oc i Ystarudz becken med allom lwtom ok lunindom som ther tiil liggher och legath haffuer som her Gaute Kane hwes siell gud nade ok forda ffrv Margareta frelseliga attæ ok fwlde. Ok tiil saninde her om henge wij var jnsigle for thette breff som giorth var jn vigilia sancti Laurencij martiris anno domini m° cd. xc. quinto etc.

Odd Alfssön, Ridder og Hövedsmand paa Akershus, frigiver *Syver* i *Vestby* for Tiltale for *Visörefald*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 7. Seglet vedhænger.

974. 27 Januar 1496. Akershus.

Jeck Odd Alffson riddher oc houesman paa Agersshus paa myn nadighe herre koningh Hans wegne gør vitherligth meth thette myth obne breff at Sywer i Vestby haffuer wæreth i myth mynne paa kronenne wegne ffor viissøre fal som giorth war paa Rutstath ødhegardh som liggher i Gerdene songh thi giffuer jek hanom qwith ffor all ydhermere til tal ther om ffor mik oc myne effther komne paa kronenne wegne. Til sannynghen her om hengher jek mith jngsegle ffor thette breff scriffuet paa Aghersshus onsdaghen nest ffore kyndelmysse dagh anno domini mcdxc sexto.

Amund Olafssön, Kannik i Oslo, overdrager paa sit Yderste sin Söstersöns, *Hallvard Hallvardssöns,* Datter *Kathrine,* der bestemmes til Nonne i Oslo Nonnekloster, til *Jon Paalssön,* Provst ved Mariækirken, og giver *Mariækirken* i Oslo Gaarden *Nypingen* fra den Tid Kathrine var given i Klosteret.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 8. Seglet mangler.

975. 5 April 1496. Oslo.

Jegh Amwnd Olafson canick at domkirkenne i Oslo gør alle vitterligit ath efther thii jegh kenner megh nw kranck till myn likame oc kaller megh gud af thenne werldh tha gør iegh thenne skipan oc skickelsse vppa myn systhersøns barnss wegnæ her Halward Halwardzsøn som han i sin yttherste tiidh med mith samtycke giorde oc megh framdeles befaledhe efther thy som hans testamentes bref ther om inneholdher swa i mathe, at thet her Halwardz barn som nw lifwer Kathrin henne antwordher iegh heidherlig man her Jon Polsson proost at Marie kirke i Oslo swa i madhe at vnner gud henne liwe thet han tha gør for gudz skyld oc flyyr thet swa at hon kommer till gudz theneste i Nwnneklostret i Oslo. oc ther med antwordher iegh honom med alle the gafwer oc penninge som hennes fadher gaf sin barn efther thy som i testamentes brefwet staar. enn ner som førd her Jon hafuer gifwit førd Kathrin i klosther med the penninge som henne gifne ere oc jegh hanom antwordet hafuer tha skall Marie kirke i Oslo eghnes oc følge gardhen allen Nypynghen till ewerdelige eighe. skeer thet oc swa at Kathrin førd døør før en hon wordher swa ingiwen i klosther tha skulle førne penninge skiftes i gudz heidher till kirker oc fatige folke togh swa at hennes koost oc kledher betaless først ther af. en om gardhen Nypyngen skall tha blifwe som før stondher her om. till sanninde setther iegh mith jncigle før thetta bref som giort er j Oslo tridie dagh paske anno domini mcdxc sexto.

Bagpaa: Breff om Nyppinghen i Oslo.

Magnhild Jonsdatter giver Kanniken Hr. *Erik Thorsteinssön* Gaarden *Jostad* i Inderöen, som aarlig renter 2 Öre.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17. No. 12. Levninger af Seglene.

976. 14 Februar 1497. Aurar.

Alle the som thetta bref see eller høra heilsar ek Magnilda Jonsdotter q. guds oc sina kwnnukt gørande med thesso myno breue ath ek hafuer vnth oc gifuit heiderlighom manne herre Erik Torsteinsson som er chanuker i Trondheim oc songdhnaprester aat Maria kirkia a

Aurom ein jorddapart som ligger i Indreøø oc either Jostadha som rentar aarligha ij øre fra mik oc mynom erwingom vnder fornemde herre Erik oc hanss erwinga. til ytermeir stadfestilsse her vm beidhis ek erligha manna insigle her Alfs Torsteinsson chanuker i Trondem Jons Olafsson radhman ther samastadz oc Peders Endridzsson i Vaghe i Aura songd laghrettessman for thette bref som scriwat war a Aurom arom epter gudz bordh mcdxc oc vij tysdaghen nest epther sancta Scolastica dag.

Bagpaa med yngre Haand: Breff wm Jostade.

Ingegerd Erlendsdatter giver 15 Spand og 2 Öre til at stifte en *Præbende* i *Nidaros Domkirke*, hvor ugentlig skal læses to Messer for hende, hendes afdöde Mand *Arald Kane* og andre hendes Slægtninger.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 17. No. 11. 1ste, 4de og Levning af 5te Segl vedhænger.

977. 15 April 1497. Throndhjem.

Allom mannom som thetta breff see ædher høre helser jak Jngegerd Erlendz dotther kærlige med gud oc sancto Olaff konung kunnokt gørende at iak haffuer i heidher widher gud the helga trefalloghet oc sancto Olaff konung wnth oc giffuedh mith godz oc odhal til at stiethe oc ffundere eina prebenda i helga Nidrose domkirke, er thet thesse jardher som jak ther til lakth haffuer oc her nw effther nempnes, j Surendall Fiskene som renther aarlige vj. span i landskyld. jtem Skeidhe v. span jtem aff Øya ij span oc j øre. jtem aff Ludessether ein øre. jtem aff Hwamme i Mædheldal ij øre. jtem af Gorthæ aut ȷ̷ øre ligger j mellom Stangerwiik oc Swrendall. jtem aff Rudh aut ȷ̷ øre liggher widh Stangerwiik. jtem aff Wppedall j span liggher i Sundall aa Alffwndar eidhe, summa landskylden aff thessom fornempdom jordom effther ty som nw aff gaar er xv. span oc ij øre. haffuer jak nw aff hent forscriffne mine jardher oc med tesse opno breffue affhendher med iaa oc handerbande wærdugastom fadher i gudhj erchebiscop Gaute at han thet altare oc godz skicke oc forlene oc hans efflerkomande einom hwariom beqwæmeligom preste som i hwarie wiko se skyldogher at seighe ij messor megh oc minom kære herre oc husbonde Arald Kane gud hans saall nadhe oc adhrom minom winom oc foreldhrom til saala hielpar. Skule tesse ij messor swa haldhess ewærdelige ee mædhan domkirken staar oc i them maathe giffuer ægh oc antwardhar fornempde mine iardher wndhan meg oc mine arffua oc wndher fornempde prebende oc altare frielsa oc heimholla fore hwariom manne med allom luthom oc lunindhom som til them jardhom ligge

oc leghit haffua fraa forno oc nyo i waatho oc tyrro eingo wndan skildho. oc til meire wisso oc stadfestilse wm thesse mine gærd oc skipan bidher jack thesse godhe men som med aadhernempdom wærdugaste fadher erchebiscope nerwarandes offuer wore meisther Gunnar oc meisther Jacob canicha i Trondhem Erik Amundsson logman Jon Gulsmid raadman ther samastadz, oc Gaute Eriksson oc Niels Trulsson logrettesmen j Raudøyar skipreide aa Halogalande henge theira jnsigle med mino fore thetta breff. Giffued oc scriffuedh j Trondhem in crastino beatorum Tyburcij et Valerianj martirum anno domini mcdxcseptimo.

Bagpaa: Fundacio prebende trium patronorum regum sanctorum Olai Erici Kanuti.

Fem Mænd kundgjöre, at Skipper *Ditrik Villumssön* af Dortrecht tilstod at have solgt Hr. *Henrik Krumedike* en Del Varer, som hans Styrmand *lange Kornelius* skulde overantvorde Hr. Henriks Foged *Mogens Gerthordssön*.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv; hullet. Seglene mangle.

978. 28 Juni 1497. Baahus.

Vii efftherne Laures Nielsson Morthen Thorckelsson Oluff Krabbæ Benth Magensson vebnere och Jep Hansson byffogeth i Oddewallæ gøre alle vittherlegth meth thette vort opnæ breff ath aar effther gudz byrdh mcdxcseptimo vigilia Petri et Pauli apostolorum vore vij i skriffuerstoffuen paa Bahwss, hørde ath velbyrdigh man her Henrich Kromedickæ riddher sp[urde] skipper Ditrick Velomssen aff Dørtrecth om han villæ tiilstaa ath han haffde saalth her Henrick [oc be]ffelthe sin styreman lange Kornelius ath antwordæ [Mo]gens Gerthordsson forne her Henrich Kromedikes [foghet] ij piber win, ij styckæ ledsk, two skippund humlæ, ij thoppæ rwsinnæ och ij hooth swcker . . . . sinæ vegnæ som forne her Henrich skullæ haffuæ aff hannem, hwilkedh forne skipper [Ditric]h tiilstod ath thet vor hanss beffalelss. framdeles tilstod oc forne skipper Ditrich ath hwath deel som ey kom tiilstæde forne her Henrich tiil hænde aff thette forne vor ey meth hanss villia eller beffalelsse ath thet skullæ nogen annen antwordes [eller] haffuæ skullæ æn forne her Henrich i noger madæ . . . . . och forne skipper Ditrich ath haffde forne gotz bleffuet borthe oppaa veyen før thet kom tiil her Henrich tha skullæ thet bleffuet borthe for her Henrich och ickæ for hannem effther . . . . . førde . . . gotz . . . . . . opaa hanss breff oc leyde. och framdelis lodh Hans styr . . . . orde thet forne gotz Magenss Gertordsson her Henrichis foghet paa hanss vegnæ.

Thiil s[anning herum henghæ] vij vore indsiglæ for thette breff, datum anno die et loco quibus su[pra].

To Mænd kundgjöre, at Hustru *Ramborg Jensdatter* i sit Testament gav til *Mariæ-Kirke* i Oslo ½ Punds Rente i *Lille Foole* i Odalen, sig til Sjælehjælp. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 9. Seglene mangle.

979. 17 Juni 1498. Oslo.

Ollom monnom theim som thetta breff sea ædher høyra sendher Helgie Biørnsson och Henning Kock borgemestere j Oslo q. g. och sine kwngerende ath wii saghom och granligh offuerlasom erlighe qwinness hwstrw Ramborgh Jenssdattherss testamenthe breff med heile och oskadde jncigle swa lwdende ath hon gaff till Marie kirke j Oslo j sith testament ℔ pundz renthe j litle Foole som liggher j Odall aa Romarike och ein forgylth bratze ath sette j ein koorkape som weigher xxiiii lodh segh till æwerdelighe bønehaldz och saale hielpp. till sanninde her om henghe wii wor jncigle fore thetta breff som giort er j Oslo dominica prima post festum sancte trinitatis anno domini med nonagesimo octauo.

Bagpaa: Breff om litle Foole j Odall.

Tre Mænd kundgjöre, at Hustru *Ramborg Jensdatter* i sit Testament gav til *St. Trinitatis* Alter i Oslo Domkirke ½ Punds Rente i *Folomo,* Henin Sogn, paa Romerike, sig til Sjælehjælp. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 10. 2det Segl mangler.

980. 17 Juni 1498. Oslo.

Ollom monnom theim som thetta breff sea ædher (høyra) sender Sewerin Knwtsson Jacob Mattisson och Torkill Jonsson canicke ath Mariekirke j Oslo q. g. och sine kwngørende ath wii saghom och granligh offwerlasom erlighe qwinness hustru Ramborgh Jenssdattherss testamente breff med heile och oskadde jncigle swa lwdende ath hon gaff till altare sancte trinitatis j domkirkio j Oslo ℔ pundz renthe j Folomo som liggher j Henenne sokn a Romariikæ j sith testamenth till ewerdelige eighe segh till ewerdelige bønehaldz och saalehielpp. till sanninde her om henge wii wor jncigle fore thetta breff som giort er j Oslo dominica prima post festum sancte trinitatis anno domini mcdxcoctauo.

Bagpaa: Hwstru Ramborg testament om ℔ pundz renthe j Folomo j Hennenne sokn til sancte trinitatis altare j domkirkio j Oslo.

Erik Erikssön, Lagmand i Oslo, og *Thormod Jonssön*, Lagmand i Tunsberg, vidne, at velbyrdig Mand *Amund Jonssön* og hans Hustru *Anna* undte og gave Hr. *Henrik Krumedike* Trediedelen af den Bod, som kunde falde efter velbyrdig Mand *Arild Kane*, hvem Bönderne i Söndmöre sloge ihjel.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Kun Thormod Jonssöns Segl er paatrykt.

981. 26 Novbr. 1498. Konghelle.

Ollom monnom theim som thetta breff see heller hore sendher Erik Eriksson loghman j Oxlo oc Tormodh Jonson laghman j Tonsberg q. g. oc syne kwnnikth gørande ath mith warom j conuente stoghwnne j Konwngeldhe nesth efter Katerine virginis anno domini m°. cd°. x°. viij°. saghom oc hørdom pa ath welbyrdugher man Amwndh Jonsson oc hustrv Anna eghin kona hanss wnthe oc gaffua welbyrdwghum manne her Hendrigh Krwmmedygh riddher ok høwessman paa Baahuss tridiwnghen aff then both som falle kan oc feller effther welbyrdughen man Areldz Kanee hwess seel gud nadhee som bøndher oc almwghe j heel sloghoo j Swndhmøre. Tiil sanindhe trykke wi wor jnsigle for thetta breff som før sigher.

Kong *Hans* forlener Hr. *Henrik Krumedike* og hans Husfru *Anna (Jörgensdatter Rud)* for begges Livstid med Norges Krones Len *Viken*, *Mandal*, *Tune*, *Robyggelag*, *Solöer* og *Skjeberg* mod aarlig Afgift. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 2.)

Efter Afskrift af 1524 i Frederik I.s Registrant fol. 2. b i danske Geheimearkiv.

982. 19 Decbr. 1498. Baahus.

Vii Hanns mett guds naade etc. giør alle wittherligt att wij aff wor sønnderlig gunst oc naade oc saa for troskab och willig tienneste som oss elsk^e her Henrick Krumdick ritther wor mand raad oc embitzmand paa Bahuss oss oc Norges riige her till giortt och beuist haffuer och end her effther ythermere troligenn etc. haffue wnndt oc forlennt oc nu mett thette wort opne breff etc. forn^e her Henrick Krumdige oc then hans husfru fru Anne som hannd nu haffuer thesse efftthern^e wore och Norges krones lenn Wighen oc Mandall som forn^e her Henricks Krumdiges gord som kallis Brønlag vtj ligger och ther till Twnneskibredhe Raabygge lagen Sollør oc Skiaberg och thennom met alle theris retthe tilliggelse konngᵉ renthe oc rettighet ehuad thet helst er eller wære kand at haffue nydhe bruge och beholle vtj beggis theris liffstid. tog med ssaa skiell at the skulle then stund the bodhe eller nogenn aff thennom leffuer giøre och giffue oss aarlige aar till godhe rede aff forn^e len Wigen v^c marck pendinge oc aff

Skiaberg iiii tønner smør och the andre lenn som ere Twneskibrede Raabyggelagen och Solør skulle the och mwe haffue och beholle wdhen all affgifft i noger made ther aff at giøre emedhen the bode eller nogen there leffue. och the skulle holle alle wore kiere wnndersotthe ssom bygge oc boo i forne leen wid Norges log skell och rett oc ey wforretthe eller wforretthe ladhe thennom vdi nogerhandhe maade oc sammeledis att holle gotzet i lenen i godhe maade bygt och wid heffd oc magt och være oss wor kiere søn her Chrestiernn etc. ock riigett redebonn mett thienest at giøre nar ssom thennom tilsigis oc behoff giøris. Och nar ssom the bodhe døde oc affganngenn ære skulle alle forne len frij quit och wbehindrett komme till oss oc kronenn ighen. Datum Bahuss othensdagen nest effther Lucie anno etc. mcdxcviij.

Syv Mænd tildömme Hr. *Henrik Krumedike* den *Fikke Henrikssön* efter *Egerd Gruendal* tilfaldne Arv, som Hr. Henrik havde kjöbt og som velbyrdig Mand *Laurits Nilssön* nu havde i Værge, og ligeledes de Gaver, som Egerd Grüendal mod Loven havde bortgivet.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. 3die Segl vedhænger, men det forhen vedheftede Brev mangler nu.

983. 13 Marts 1499. Oslo.

Wij effterne Herlag met guds nade biscop i Aaslo Herman met same nade biscop i Hammer Jon Povelsson prowest [at M]arikirck i forne Aaslo oc Noriges riigens canceller Ottj Matsson ridder oc høwitzman paa konungs(garden) i Bergen Peder Griss høwitzman paa Tonsberg Erick Ericksson lagman i forne Aaslo Tormod Jonsson lagman i forne Tonsberg gjøre alle witterligt at aar efftir gudz byrd mcdxc ix odensdagen nest efftir søndagen letare i Aaslo nerwerendes flere gode men som ther tha oc tilstede ware war skicket i rettæ for oss welbyrdug man her Henrig Krwmdick ridder oc høwitzman paa Baahwss paa wor nadige herres wegna konung Hans etc. paa then ene siide oc tiltalde welbyrdug man Lawris Nielsson i Dyng paa then annen siide om then arff Ficke Henrikxsson tilfyld efftir Egerd Grwendall oc forne Lawris nw wdj were haffuer hwilcke arff forne her Henrick aff forne Ficke Henrickssons arffwinge køpt haffuer som thette hans købebreff jnholler her wed hengt. Till hwilcket forne Lauris Nielsson swarede oc sagde at forne Ficke Henricksson war eckj echte hwaar for han eckj kwnne findis till forne Egerd Grwendals arffwing hwilcket forne her Henrig strax bewiste met skellige breffue at forne Ficke Henricksson war echte bode aff fader oc moder. Same ledis wort forne Lauris Nielsson tiltalet aff forne her Henrig Krwmdick for

the gaffuer som forne Egerd Grwendall haffde giffuit hans stibdatter hosfrwe Dorethe forne Lauris Nielssons hosfrwe fran sin retta arffwinge emod lagen. Tha efftir tiltall genswar breff oc bewisning som ther tha i rettæ lagdis sameledis paa bode sider opgaffue alle theris prob oc breffue, sagdis ther paa swo for rettæ at forne her Henrig Krwmdick paa forne Ficke Henricks(sons) arffwingis wegnæ skall følge alt thet gots rørendis oc vrørendis hwad thet helst ær som fildh efftir forne Egerd Grwendall oc alle the gaffuer som forne Egerd Grwendall emod lagen giffuit haffuer skulle ware rugget i alle mathe. Giffuit aar dag tiid oc sted som foruit staar wnder wore secretis oc indsegelle.

Bagpaa med samme Haand: Breff paa thet gods paa Hiissing som Egerd Grwendall atte.

Tre Mænd kundgjöre, at Hustru *Barbara Simonsdatter* solgte til Hr. *Jon Rolfssön* sin Eiendom i *Dölyn*, i Brandabo paa Hadeland, for 100 Mærker gilde.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 96. No. 11. Stump af 1ste Segl vedhænger.

984. 19 Mai 1499. Oslo.

Ollom monnom them som thetta bref see eller høra sende heiderligen man her Torbiorn Torbiornsson kannich at doomkyrkienne Henning Kooch borgamesther j Oslo oc Botholfuer Gwnnarsson byfwguther ther samastadz q. g. oc syne kwnnicde at vm swnnadaghen nest eftir Halwardz vaku anno domini mcdxc nono varom wi heima neer her Joon j kaninchd saghom handarband theire her Joon Rolfsson af eyne halfuo en af andro halfuo hustru Barbara Symonsdotter med thy skilorde at ford hustru Barbara viderkendes med iaa oc handerbande at hwn hafde selt aderdom her Joon saa mykith som hwn atthe j Dølyne som ligger a Hadaland j Brandaboo oc af gaar aarlege pund malt oc xii lispund rugmiøl faræг c merker gilde, frelst oc heimmolt ok akærelaust fore hwariom manne med allom lutum oc lunnendom som ther til ligie oc legit hafua fra fonno oc nyo ingo vndan skildo fra seg oc synom arfuom oc vnder her Joon oc hans arfue til euerdeliga eigo oc altz ofredes. kendes ok optd hustru Barbara j sama handarbande at hwn hafde opbored af her Joon ford fyrste pæningæ oc ofstæ oc alle theire j mellom efter thy som j kaup theire kom forer fornempt Dølyne. jtem j sylfuer vaar bitthalat lxx loodh. til meire visso her vm heinge vy voor insigle forer tetthæ bref som giort var dag oc stad som fyr seigir.

Tre Mænd vidne, at *Thorkel Thordssön* udlöste fra *Spangereid* Kirke Halvdelen af Gaarden *Flatstad* i samme Sogn for 1 god Mark Guld.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

985. 25 Juli 1499. Spangereid.

Ollom mannom som thetta bref seer eller høre læsæ heillssom vi Toral Torofsson Torsten Tiidwldsson oc Lewldff Torgirsson swornæ laurettis men aa Spangerødh q. g. kunnuch gørendhæ med thessæ vort opne bref at vi vorom ther ofwer oc viste foræ sanninghen at beskedelig man Torkil Tordsson løssdha aff Spangerøss kirkio helten j Flatstadha som liggher i Spangerøssonk fore eno god mark gwls. jtem var oc forneimdo Flastadhæ giffuet med them heito at fornemde Torkil Tordsson skulæ thet attherløsæ forti at han vor ther oddelzman tiil oc hans folk. Tiil ithermeira visso henghom vi vor inscigle nædhen fore thetta bref som gort vor aa Spangerød sancti Jacobi dag 1499.

To Mænd kundgjöre, at *Baard Aslakssön* solgte til Brödrene *Björn* og *Asle Halvardssönner* 7 Löbsbol i *Rud*, Gord Sogn i Hallingdalen.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglene mangle.

986. 30 Septbr. 1499. Gord.

Ollom them godhom mannom som thetta breff se edher høra konnotth gherom wi Engilbrict Laffrenzson och Thørkel Thorstenson meth thetta wart oppna breff ath wj warom j Gardda kirke daghen nesst effther santhe Mikels dagh anno domini mcdxcix hørdom ok saagom a handerband thera Bardh Asslakson och Biørn Halwardzson ok Assle Halwardzson ath førnemd Barder Aslakson selde addernemdom brøder Biørn och Assle vij løppa bool iordh i frembre Rwdde som ligger i Garda kirke soken j H(a)llingga dal i fraa megh ok mina erwingga och wnder Biørn och Assle och thera erwingga thil ewerdelega egga meth allom them lwtthom ok lonnendom sem thil then iordh ligger ok legit hawer i fraa fonna och nyia wtthan gars ok innan thil retthe endamerke. jtem kennes iegh och Bardh i sama handerbande ath iak hawer vp borid førsta penigh ok øfzsta och alla ther jmellan som i wart koop kom. thil sannindh her wm hengiom wi war incigle neden fore thetta breff som giort war deghi ok aare som føre segir.

Flere Mænd kundgjöre, at Hustru *Thore, Olaf Erikssöns* Enke, ved sin Fuldmægtig erklærede sig tilfreds med det Skifte, som Biskop *Herlaug* af Oslo og Hr. *Anders van Bergen* gjorde efter hendes Husbonde om *Throndstad.*

Efter en beskad. Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 5. Alle 5 Segl mangle.

987. Vaaren 149 . . [Oslo?]

Wij efftherscrre[ffne Jon Polsson prost at Maria] kirkio Norigis rikis canceler Henrich Krwmmedike [hoffuisman pa] Baahus Odhr [Alfsson høffuisman pa Ager]shus riddere Tormodh Jonsson logman j Tonsbergh ok Am[und] Siwrds[son logman j Skijden met borgerme]ster ok raadh ok fflere gode men gøre alle witerlikt at . . . . die manedagen ffor helge torsdagh ware . . . . pa gilstoffuenæ sag[om ok hørdom] ja ok handherbande aff eno haffwæ werdogh ffadh[er] . . . . biscop Herlaogh j Oslo ok herr A[nde]rs wan Bergwen høffuisman pa Tonsbergh æn andre halffue heiderligh quinne hustru Toræ dotther ffulmecteghe a sinæ ok sinæ barne wegne met thy skilorde ath fforneffnde hustru Toræ widherkendis segh ffore oss met beradh mode ath hon loth sigh alztingis ok ffullege wel ath nøgie wm thet peningæ godz ok ffioræ skipthe som fforneffnde her biscop ok her Anders hade giorth met henne bade j lause ok ffasthe wm Tronstadh ok Tronstadh godz effther hennes bonde Oleff Ericson aff thy ath the tilstodæ ath hon matte ok skulle her effther ffrelzslige nytæ ok beholle the tre gardhæ som fforneffnde Olef Ericson henne wnte ok gaff ok fforscreffne werdogh ffadher ok her Anders henne wnte ok . . . . theres breff ther wm wtuiser saa ath engen skulle her effther haffua makth ath ryggie . . . kæ eller talæ pa fforneffnde skiptæ pa hennes eller henne barne wegne j nokræ mathe ok wppa thet ath thetta sa ffastelege ok obrotlige holde skal ok bliffue tha beddes fforscreffne hus[tru Tor]æ ware insigle ffore thette breff til witnisbyrdh. Datum anno die et loco vt supra.

Knut Knutssön af Vaaben sælger til Hr. *Henrik Krumedike* sin Gaard *Radhe,* paa Stangenes i Bro Sogn i Viken.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv, fordærvet af Væde. Seglene mangle.

988. 10 Mai 1500. Lödese.

Jag Knwd Knwdzson aff wapn gøre alle witherligt meth thette myt opne breff ath iag meth myn frij willie oc welberad hwg

vnød oc vtwunghen haffuer sold oc affhendt oc meth thette myt opne breff selger oc affhender fraa meg oc myne arffwinge oc vnder velburdig man her Hinrick Krwmedicke riddere till Brwnlag oc hans ærwinge till ewurdelig eyghe thenne efftherne myn gard oc godtz liggendis vtj Vigen paa Stangenes i Broo sogn oc hether Radhe at haffue nyde bruge oc beholde meth forne gots rette tilligilsse som nw tilligger oc aff arild noghen tiidh tilleghet haffuer som ær agher ængh skow marck fiskewatn fægangh mølle møllestæd dam oc damstæd jagt, weydestad øør skæær ødhe garde woth oc tiwrthøenthet vndentaghet ehwad thet helst ær eller oc noghen tiidh neffnis kan. Oc kendis jag meg at haffue fyllist opboritt aff forne her Hinrick fææ oc fuldwerd første pening oc sisthe som vtj wort køff kom swo at meg ther med aldeles well nøges oc tacker jag forne her Hinrick for fyllest oc godh betaling i alle made. Sameledis kendis jag meg eller myne arwinge till ewig tiidh engen deell eller rettighed at haffue vtj forne gård eller gotz eller oc noghen hans retthe tilligilsse som foruit staar effther thennæ dag j noghen made men skall bliffue frij oc frelst vnder forne her Hinrick oc hans arwinge for hwer mantz tiltall fød oc vfødd. Ware thet swa thet gud forbiwthe at thenne forne gard oc gotz offuer howedhet worte forne her Hinrich eller hans arwinge noghen tiidh affwnden meth noghen rettgang enthen geisligh eller werdzligh tha tilbinder jag meg oc myne arge at giffue forne her Hinrick eller hans arge strax same tiid dag oc stwnd wthan al rettgang eller gensigelsse vtj nogen maade sex twsinde rinske gylden vtj gott mynthet guld som nw i Norge gengs oc geffue . . . . oc fulle wecth. sameledis ighen atgiffue forne her Hinrick oc hans arge alle the skade tæring kaast oc vmage som the ther fore fongendes worde for vthen all hinder eller gensigilse j noger made om forne guld ey vt gaffues som foruit staar. Skede oc swa at thenne forne gard eller noghen hans rette tilligilsse worthe forne Hinrick eller hans arwinge affwnden som foruit staar tha tilbinder jag meg oc myne arwinge at wederlegge them ighen strax ther effther jnnen sex vgher met swo gott welbelegligt gotz j alle madhe vthen all hinder eller gensegelsse j noger made with myn retthe gode troo ære oc saningen. Till hwess ythermere stadfestilsse oc bætre forwaring thet alle tisse forne articlæ oc puncthe vbrødelige holde skulle som thette myt opne breff jnne holder oc vtwisser j alle made haffuer jag meth willie oc witskaff hengdt myt jndcegell næthen for thette myt opne breff oc bether till witnesburd hetherlige oc welburdige men som ære Mattis r . . le oc Erick Rawitson aff wapn her Per Jenson prowist i Kongell her Jens Olson prest

oc her Lauris Person forstander j sancte Jørghens hospitall [vtj] gamble Løsse. giffuit paa Bahws søndagen jwbilate aar effther gudz burd twsinde femhwndrede.

Gunnar Jebssön(?) af Vaaben sælger til Hr. *Henrik Krumedike* sin Gaard *Garde* i Spekeröd Sogn i Viken og nogle andre Gaardeparter der omkring.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv, fordærvet af Væde. Seglene mangle.

989. . . . . 1500. Baahus.

Jag [Gwnnir Jeebssen] aff wapn [vtj Garde giør] witherligt met thette myt opne breff at iag met myn frij villie oc well beradh hwgh oc myn kære hwssfrw Jngheborigh samtycke oc fwlbordt [vnød] oc vtwngen haffuer soldt oc affhendt oc met thette myt opne breff selger oc affhender ffra meg oc myne arffuinge oc vnder welburdig oc strenge riddere her Hinrick Krwmedicke till Brwnlag oc hans ærwinge till ewinnelig [tiidh] thesse effthernc myn gotz oc gard. jtem en gard j Spegerød sogn som hether Garde en marckebool j Aggestorp j H . . . thesogn oc sex øresboel j same sogn . . . . . . haffue . . . . oc beholde fornc gard oc gotz till ewerd[elig] eyæ friit oc frielst fore hwer mandz tiltall føddhe oc vfødde met alle theres rette tilligelsse jnnen gardz oc vthen gardz . . . . . nw tilliger oc aff arild tiidh tillighet haffver som er ager æng skow marck fiskewatn fægang woth oc tiwrt enthet vndentaghet ehwat thet hels[t er] eller oc [nogen tiidh neffnis kan] k[endes] jag mich at haffve fyllest opbærit aff fornc her Hinrick første peninge oc sisthe som j wort breff kom [swa at meg] ther met aldelis vell nøgis oc tacker jeg fornc her Henrick for fyllest oc godh beta[ling] j alle made oc kendes jag [meg eller] mine arwe engen deell renthe eller rettighet at haffue j fornc garde eller gotz. Skede thet oc swa thet gud forbiwthe at tisse fornc gotz eller garde eller nogen theres rette tilligilsse worde fornc her Hinrick eller hans arv[inge noghen] tiidh affwnden met noghen rettergangh [enthen] gestlich eller werdzlig tha tilbinder jag meg oc myne [arwinge] at wederlegge fornc her Hinrick eller hans arge strax ighen jnnen sex vgher dag ther nest effther med swo gott beleglegth gotz j alle made vthen all hinder . . . . gensigilsse eller noghen nyfwndh j nogher hande made. Sameledz tilbinder jag meg oc mine arwinge . . . . . . alle fornc vilkar at holde fornc her Hinrick oc hans arvinge ther aldelis skadesløs j alle mode. Till ythermere . . . . betræ forwaring tha haffuer jag [bedet he]ther[lig oc] fornwmstig man her Pæder prowist j Kongell henge sith jndcegel vtj myt stedh meth

tesse effthe^{ne} dannementz jndcegle som jag oc ther till bethet haffuer som ær her Arne forsta[ndher j] Castelle ther samesta . . . . Skylling borgemester [Lass] Hogensen rádman oc Nis Jwde borgher . . . . obne breff schreffuit pa Bahws then nesthe tisdag fore . . . . . . [aar effther gudz] burd thw[sinde oc] fæmhwndredhe.

Bagpaa med samtidig Haand: Breff paa Garde y Spegeredtz sogenn och nogenn andenn parter ther om kring.

Erik Erikssön, Lagmand i Oslo, og *Thormod Jonssön,* Lagmand i Tunsberg, dömme Hr. *Henrik Krumedike* og hans Medfölgere kvit og frie i Anledning af Hr. *Knut Alfssöns* Drab, da han havde brudt sit Leide. Hans Gods tildömmes Kronen for Landsforræderi, og Liget falder under Kongens Naade.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 2. Seglene mangle. (Trykt i Danske Mag. 3 R. II. 48 og hos Huitfeldt efter andre Originaler.)

990. 26 Aug. 1502. Oslo.

Vij efftherscreffne Eric Ericsson laghman j Oslo oc Tormodh Jonsson laghman j Tonsbergh gøre alle viderligt at fredaghen nest effter sancti Bartholomei dagh anno domini md2° vore wij vppa almennelig torgh j Oslo, all menighethen ther sammestedz forsamblede oc nerwarendes, komme ther til oss hederlige oc velbyrdige men her Henric Krwmdige riddere Henric Aghesson Hermen Flæming Eyler Stygge, Thønne Stygge, Knwd Knwtsson oc Matz Olsson aff wapn oc swa monge theres thenere oc metfølghere som ner wore then tiid her Knwd Alffson wort j hell slaghen, kraffde the oss till at sighie them hwat Noriges laghbock jnneholler oc wtwiiser om the men som radhe landh oc teghne vndhan koning sinom som nw oc bewiisligt er offuer alt Noriges riighe oc flere andre stedhe, at her Knwd for^{ne} nw i thette forlidhene aar swa openbarlige giort haffwer, kraffde wij tha oc tilkallede till oss tretylffter men met borghemestere radhmen och loghrettemen, oc leste wij oc kyndede fore them Noriges lagh, lwdhænde om swadane drapelige oc skadelige gerningher som for^{ne} her Knwt giort hadhe emoth syn rette herre oc kwngh oc Noriges riighe, dømde the tha samstwndes effter lagboghen wtskyringh at alle the men som met swadane gerninghe oc wdhad werck openbarligh kwnne fynness the ere sanne landrone men oc heaffue ther met forgiort fee oc ffridh. j landhom oc lawssom øyre oc jamwel odalss jordhom synom oc fframderes kraffde the oss met for^{ne} tretylffter men ther till at høre oc granlige ranzsake ehwess mathe ther her Knwt for^{ne} forbrøt sin leidhe

then som han haffde segh forwerwed aff Noriges oc Danmarckes radh som her tillstedhe ware. Och bewiste strax forne godhe herrer her Henric etc. fførst at her Knwtz leidhe breff lwdher swa effter hanss eghen begheringh at han skulde komme hiit till Oslo till eth venligh mode oc dhedhingen met the godhe herrer Noriges oc Danmarckes radh, met hwndrit personer oc ther fornedhen vthen alt aargh oc falskelist j nogen mothe offwer thet tall folk tha war bewiseliget at han kom till Agershwss om natther tiid met ij hwndrith folk oc ther nest om kring slotthet haffde han liggendes eth stor tall met bønder och j then samme leidhe hade han oc resth eth stor tall bønder som ofortøffwet skulde effter kommet then samme dagh som han slaghen wort Nilss Rawelsson kom oc then samme dagh aff Swerige oc met eth tall folk oc war vppa en halff myll ner Oslo. J then samme leidhe grepp oc her Knwt biscop Hermen j Hammer oc jntogh hanss gardh oc togh fran honom all then dell honom tillhørdhe oc ther till twinget honom [obeqvemme]ligh oc oerligh. Han grepp oc j then samme leidhe en wor nadige herres gode man Anderss [Am]wndsson. The her Knwtz thenere som grepen ware then tiid han wort slaghen the wore openbarligh bekent at her Knwtz acth oc vilie war swa at han mellom then torsdagh som han bleff slaghen vppa at fredaghen at natt vilde brenth Oslo och framdeles strax arghet vppa wor nadige herres gode men oc theres metfølgher som her forsamblet wore oc alless hanss nades tro vndersaate. Nw effter thi at alt thette forne bewiseligh war j saninde tha dømde forne tretylffte men oc fwnne thet swa for retthe at her Knwt brødh selff oærligh sin leidhe met swadane falsk oc swigh som han acktede met at effterkomme j then gode tro oc loffue som the gode herrer haffde honom tilsagt met theres leidhe breff oc effter forne Noriges lagh tha dømde forne men them alle qwitt oc frij them oc theres metfølger swa mange som ther met wore then tiid her Knwt swa slaghen wort, dømde the oc tesliges alt forne her Knwtz gotz løst oc fasth vnder wor nadige herre koningen oc Noriges krone oc forne her Knwt hanss liik vnder wor nadige herres miskwnd hwat hans nade vilie verdess ther aff lathe gøre. Till saninde herom settie wij wor jncigle for thetthe breff screffuet i Oslo dagh oc aar som foresigher.

Bagpaa med en samtidig Haand: Dom om her Knut Alffson; **med en senere Haand:** Norsk domb paa Her Knudt Allffssen. 1502.

Almuen i *Kville* Skibrede melder Hr. *Henrik Krumedike* i Anledning af hans Bud, at de skulde gjöre ud hver femte Mand, at de vente paa dem i *Vetta* Hered og i *Tunheims* Sogn, men at de, hvis han önsker det, strax skulle fare afsted.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Brevform udvendig forseglet. (Trykt i Danske Magaz. 3 R. II. 40.)

991. Novbr. uden Aar [1501 ell. 1502.] Kville.

Voræ trothienesth nw och altiidh. kære herre haffue vy foth edher budh thet vy skulle gøræ vth huar femthæ man huilkøth vy gernæ velia gøræ meth the vangh och vergia vy kunna mesth aff stad komme och vara edher tiil redhe nath och dagh pa vor nadege herres vegnæ. Jtem thøffuæ vy effther them j Vætha hærreth och i Thønøm songh æræ, ær thet edhers velya thet vy skullæ fara aff stath før æn the komme tha velia vy thet gernæ gøræ. Och bedyæ vy edher for gud skuld thet i thage oss ikkæ tiil møstokkæ thet vy æræ ikkæ nw fram komne. nor vy faa budh aff edher her effther tha velia vy vara tiil redhe nath och dag tha tiil siges meth al then del vy kunnæ koma aff stadh. her meth edher gud befalendes. Datum Quillæ feria 2a ante festum sancti Martini episcopi et confessoris.

Almogen j Quille skypredhe.

Udskrift: Høgboren herre her Henrik Krummedigke slotzherre pa Bahus ødmywkelike sendes thette breff.

Tolv Mænd afsige Dom over nogle Karle, som havde svoret sig sammen, drevet Mord, Rov, Brand og Voldtægt her ind paa Landet, og som nu af Hr. *Henrik Krumedike* förtes for Retten.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv, afbleget og Læsningen ofte tvivlsom. Seglene mangle. (Trykt i Behrmanns Christian II.s Historie II. 13—14.)

992. 13 Decbr. 1502. Baaholm.

Wii effiherscriffne Laures Nielssen Morthen Torckelssen aff vabn Jens Rask aff wabn burgemesther i Mastrann Tosthen Olssen burmesther i same stedh Helye Pellessen Halwor Sallissen Laures Perssen Thoræ Re[dulfs]sen [A]ndhers S[uen]ssen Tosten Gulbrandssen Biorn Thorissen Hielye Sallessen edsworne lagrettis men i Bahuss læn gøre wittherligt meth thette wort obne (breff) ar effther gwds byrd tussennæ ffemhwndreth po thet annet . . . . nw sancte Lucie dag, wore wii forsamlede paa Baholm till ith almendigt tingh, kom tha erlig oc welburdigh man her Henrick Krwmedicke riddher oc hoffwitzman

pa Bahwss pa wor kære nadige herris wegne koning Hanss etc. oc førde i rett ffor oss nogre karlle som sig hadde till samen bwndhit oc warit at dreffwe mord roff brand oc wolteyt her jnd pa landet oc nw wore [i]ackt at dragit almwgen fra [wor na]dige herre oc brent Kongell oc bestollet Bahws pa her St[en]s wegnæ hwes alt bewisseligt wort, kraffde fforne her Henrick oss [at skaffe] sig reth offwer them alle som i radh . . . . medh them i sodan [gernin]g. ginge wij tha i dom oc dømde theris alle liff oc gotz i kongens wære so [man]ge som ey [sig] wnlede laglig jnnen xiiij dagh effther thenne dag. till sanningen her om bede wij thesse gode men som er Laures Nielssen Morth[en T]orckelssen aff wapen Hielyæ Pallessen Haluord Sallissen Laures [Pe]rssen Thorer Redwlssen, Andherss Suenssen Biørn Thorissen Helyæ Sallissen at the henge theres jndceylæ ffore thette wort breff pa alle woræ wegne som giffuet oc scriffwet war ar oc dag som fforscriuet stor.

Kong *Hans* tager *Niels Thormodssön,* Raadmand i *Tunsberg,* hans Hustru, Barn Folk og Gods i kongeligt Værn.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Levning af Seglet.

993. 2 April 1503. Kjöbenhavn.

Wii Hanss met gudz nade Danmarckes Sueriges Norges Vendes oc Gotes konningh hertug i Sleswiig oc i Holtzstenn Stormarn oc Ditmerskenn greffue i Oldenborgh oc Delmenhorst gøre vitherligt at wij af wor sønderlig gunst oc nade haffue taget annammet oc vndfanget oc met thette wort opne breff tage annamme oc vndfange oss elskelige Niels Tormodson radmān i Tonsberg hanss hosfrwe barn hion thiennere oc alt theres godz, løst oc fast ehwat thet helst er eller nepnnes kan vdi wor konninglige hegen vernn fridt oc beskermelsse besønnerligen at forsware oc fordectinge till alle rette maalle. Thi forbywde wij alle ehwo the helste ere eller ware kwnne oc serdeles worom fogete oc embitzmen hanum her emod paa persone hosfrwe barn hion thienere eller noket gotz at hindre eller hindre ladeh møde platzse ommage eller noget forfangh at gøre vnder wort konninglige heffn oc vrede. Giffuet paa wort slot Køpnehaffnn dominica passionis anno domini md^{o}iij^{o}. nostro sub secreto.

Arne Bertelssön sælger til Kommunsbordet i Throndhjem sin Jord *Kerre* i Verdalen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 1. Seglene vedhænge.

994. 6 Mai 1503. Throndhjem.

Ollom monnom som thette breff see eller høra kennis iak Arne Bertilson ok fwlkomlighe til staar med thesso mino opno breffwe ath iak haffwer salth kommwns bordh y Trondhem myna iordh som hether Kerre ij spanna leghe y Werdalz presthageldh med allom lwtwm ok lwnnendom wtghartz ok jnnan som ther haffwer wnder ligg-heth ffra fornom ok noa fry ok ffrelsa ffor hwaryom manne wndan mik ok mina orwingha til ffordhe kommwns bord til ewerdeligh ægnh ok akerwlawss ffør hwarom aclagharom. til othermera stadffessningh ok bewisningh bedes jak hedherligha menss jnsegel ra(d)men y Trondem Jon Gwlsmidh ok Arne Gwlsmidh ok Eskyl med myth jnssegel hen-ghiandes før thette breff som giorth war y Trondem ipso die sancti Johannis ante portam latinam anno domini md3°.

Bagpaa: Vm Kerre i Werdalen ij span.

Hr. *Svante Nilssön (Sture)*, Sveriges Riges Marsk, udsteder sit Gjældsbrev for 300 danske Mark Sölv, som *Oslo Domkapittel* har laant ham.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 4; hullet og udslidt. Seglet mangler.

995. 21 Mai 1503. Oslo.

Jach Swanthe Nielson riddere Sueriges rikess marsk etc. bekennes och weterlig [gø]r met thette myth breff ath jach haffwer anameth och wntfongit aff hederlige hærrær och gode mæn sancti Haluardz domkyrkes kapittel j Oslo tryhundrade march j solff och pe-ninge æpter dansth taal [sextan] skilinge j marken. til æth ræth wy-terligith laan och wydergeldh huilcke forscriffne tryhundrade marc jach beplicter mych, och myne arffwinge. om mych forstacket wurdha ath redelige byttale och fornøgie forscriffne hederlige hærrær och gode mæn Oslo domkyrkes kapittel j sa gode tro och loffwen som jach then swmme peninge anameth haffwer . . . . gensagn skutzmal eller nogerlunda sytherade wydh myne sanningh och gud . . . . . . lige tro, och tess til ydermere visso och bætre forwa-ringh lather jak henge myth inszigle neden [wnder] thetta breff. Scri-ffuet j Oslo sondagen nest epter sancti Haluardz dag anno do-mini mdiij°.

Kong *Hans* forunder *Nils Thormodssön* og ægte Afkom *Frihed og Frelse* som andre Riddere og Svende med Skjold og Hjelm for Troskab og villig Tjeneste, som han hidtil har vist, og han og de herefter skulle vise Norges Konge.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. Seglet affaldet.

996. 14 Juni 1503. Kjöbenhavn.

Wii Hanss met gudz node Danmarckes Norges Sueriges Vendes oc Gotes konnyngh hertugh vdi Sleszuigh Holtzsten Stormarn oc Dytmersken greffue i Oldenborgh oc Delmenhorsth giore alle vitherligth ath wii aff wor synderlige gunst oc node swaa fore troskab oc villige tienesthe som thenne breffuissere oss elskelige Nielss Tormodsson oss oc wort riighe Norge her till giorth haffuer oc her epther han oc hanss sande oc ecthe barn oc affkomme giore maa oc skall, haffue wii vnnth och giffuet oc nw met thette wort obne breff vnnde oc giffue hannum oc hanss sande oc ecthe barnn och affkomme friihedh oc frelsæ som andre riddher oc swæne haffue oc nythe vdi wort riige Norghe met skiold oc hielm som ær tree rødhe hwmmer kloer vdi ith hwith feldh och till hielmeteghen en bøygeth væpenther armm met armetygh och eth drageth swerdh vdi en baar handh paa hielmen ligerwiiss oc i saadane mothe som her indhen vdi thette samme wort breff maleth och giort standher. hwilcket wapenn oc hielme theghen han oc hanss sande oc ecthe barnn oc affkomme her epther oc till ewigh tiidh met friihedh oc frelsæ som foreschreffuit standher nyte[1]. dogh wort och kronen bonde gotz oc købstæde gotz vdi alle mothe vforkrencketh. Thii forbiwde wii alle chwo the helst ære eller wære kunde andelige eller oc verdzlige hannum eller nogre hanss ecthe barnn oc sande affkomme emodh thenne wor gunsth paa saadane friihedh oc frelse at hindre hindre ladhe møthe qwellie vmaghe eller i noger mothe at krencke eller vforretthe vnder wor kongelighe heffnndh oc vredhe. Till bædre fasther och ydermere vithendes byrdh haffue wii met villighe oc vedskab ladhet henghe wort kongelige secretum nadhen fore thette samme worth obne breff som giffuet och schreffuet er paa wort sloth Køpnehamfnn gudzlegemme affthen aar effther gudz byrd mdtercio.

(1) Dette Ord er tilskrevet over Linien.

Biskop *Herlaug* af Oslo skjænker *Per Pedersson* for hans lange Tjeneste Gaarden *Rogstad* i *Skedje* Sogn i Viken, saalænge han lever, hvorpaa den igjen skal tilfalde Bispestolen. (jfr. No. 999.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 7. Seglene (formentl. 3) mangle. Har været sigillatorisk forbundet med No. 999.

997. 31 Aug. 1504. Oslo.

Vii Herlogh med gudz nad biscop i Oslo helse alle som thætæ wart breff see eller høre kærligæ med gwd oc ware andelighe bletzan. Oc gøre vittherliget at wii haffue vnth oc giff[uet] . . . . . . manne Per Pedrson for sin langghe tiænistæ eyn gardh som heder Rogstadh liggendæs i Skedie sokn i Vighen som vii kiøffthe aff Gunner Lugghen oc hanss hustru Tore Heliesdother oc aff thee flere som ther vti otthe aff thet same slecktet oc vii them allom til fwlnæt betalet haffue med skelighe oc skylgengne penninghe som war breff ther om giorth vluisse skal fornempde Per Pederson tesse jordh beholdhe oc frælslighe fyllie saa lenghe han leffuer. En sidhen epther hanss liff skal forscriffne gard Rogstadh fallæ atther vndher biscops stollen oc domkirken i Oslo medh alle renthe oc lanskuld som ther aff gaar. Skal oc forscriffne Per Pedersson skyldugher ware ath haldhæ gardhen vel oc laglighe vppe haldhe hwssen medh bygningh agher oc engh med rydningh garder oc grindher som ther til bør. Til sanninghen her om henghæ wii wart insigle for thette breff. Datum Asloie in residencia nostra episcopali octava beati Bartholomei apostoli anno domini millesimo quingentesimo quarto.

To Lagrettesmænd kundgjöre, at *Thorbiörn i Hemnes* tilstod at have solgt til *Harald i Pavestad* (Höland) hele Fossen fra *Narvestad* til Pavestad.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 6. Begge Segl mangle.

998. 2 Oktbr. 1504. Østensby.

Ollom monnom them som thetta breff se eller høyra sender Biørn Erikson och Peder Biertson lagrettes men q. g. och sine kunnucth gørende adh mith warom j Østensby odensdaghen nest effter Mikelsmessa anno domini millesimo quingentesimo quarto sagom och hordom a adh Torbiørn j Hemnes til stodh adh han haffde salth Haraldh i Paffvestadha allan ffossen vtaff Narffvestadha och in til Paffvestadha akerelos halvan fforssen vnder bron. vederkendis Torbiørn adh Harald skal egha sa myken skogh adh han bygger fforssen medh til bolsbote och ffrelssen veghen til huseth och j ffra almennavegen.

Vederkendis och Torbiørn adh han haffde vpburidh aff Haraldh ffyrsta peningh och øpsta som j kop tera kom ffor ffornemdh ffors och vegh och skogh. Til mera visse och sanninde hengiom mith war jnsigle ffyri thetta breff som giorth war dagh och aar svm fyri siger.

Biskop *Herlaug* af Oslo stadfester foregaaende Brev No. 997 angaaende Gaarden *Rogstad* i *Skediof* Sogn i Viken, der skal tilhöre Oslo Bispestol.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 8. De 3 Segl, der have forbundet Brevet med No. 997, mangle.

999. 29 Mai 1505. Oslo.

Wij Herlogh med gudz nad biscop i Oslo oc capitulum ther samestadz helse alle som thætæ breff see eller høre kærlighe med gudh oc gøre vittherligit at vii samtyckie oc fwlburdhe thætæ breff j alle sine græne oc articulis som thet lyder oc som thætæ wart breff vider fest ær. Oc inghen skal haffue mackt noghæn aff ware efflher kommendhæ sæliæ eller vendhe j fraa kirkien vtthen for lighe goth jordhe godz til lwnnindhom oc renthe oc ey odalsmen helder fforty vii stodhe vppenbarlighe aa Skedioff kirkie gardh [a]llom almoghen aa hørende som ther tha nær ware noghet sidhen efflher vij haffdæ løsth oc betalet fornempde jordh Rogstadh vnder domkirken oc biscopstolen j Oslo oc lysthe oppenbarlighe at war ther noghæn odalsmen som villdæ igen løssæ fornempde Lugghe Rugstadhe for swodan peninghe som vij ther fore giffuet haffde try gildhe kørl[agh] for huarth øris bool tha vildhe vij lathet thet løsth en nw skal thet bliffue som kommet ær til ewar . . . . gho. Tiil saninghen her om hengie vij wart insigle for thætæ breff med capituli secretum. Datum Osloie i[n residencia nostra] episcopali octaua corporis Christi anno domini millesimo quingentesimo quinto.

En Lagrettesmand i *Ringebo* udsteder i Forening med Sira *Kolbjörn Haraldssön*, Korsbroder i Hammer og Sogneprest i *Gausdal*, Brev om Jordstykket *Hiellene* i *Ringebo* mellem Gaardene *Kolstad*, *Brettingen* og *Bö*.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 9. Seglene mangle.

1000. Uden Dag 1505. [Ringebo].

Pet kennis jegh [Peder Br]ansson logrettes man fødder j Ringabo weith fore gwdi santh wæra ath ther ligger eith stykkæ millom Kolstad och Brethtingen som heiither Hiellene och ligger til Bø och raketh vti fra ligger och til Bø hamgh och hosgth. Och ty sætter jek

mith jncigle fore thetta breff medh sire Kolbiorns Haraldsons korsbroder j Hambre och soknepresto j Gausdal som neer war tha jek lysthæ thessor ord. Scriptum anno gracie mdv.

Eyvind Einarsson mageskifter til Kannikerne ved Mariekirken i Oslo et Markebol i Gaarden *Vettestad* i *Elftelöd* Sogn mod Ödegaarden *Bikkilda* (i Sandsverv).

Efter en beskad. Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 11. Begge Segl mangle.

1001. 27 Marts 1508. Oslo.

Jegh Æwind Einarsson goor wetherliget med thette mith opne breff thet jek haffuer giorth jardheskipthe med heidherligom mannom canicke at Marie kirkie i Oslo swa i matte at jek haffuer antwordhet och affhenth erligt capitwll tiill theres commune at . . . . i marcka bool jordher j Wetthastade som liggher j Elftheløthe sogen med allom lwthum och lwnindom ffraa forno oc nyo wtthan [gardz oc jnnan] ffrielssth och akærelausth ffore huariom manne tiill ewerdelighe eigho. ffore then heffden som myn ffadher oc jek h[affuer] . . . . . heffdh j langh tiid ffraa forscriffne commune ein ødhegardh som Byckildw heither och breff ther om giorth en ythermere wtuiser. Ther j motth haffuer forscreffne capittull saat k . . d . . eth all then deel som the aatte j Bickildw badhe wtthan gardz ok jnnan frielst ok akærelausth ffore huariom manne wndhan them ok theres commune och wndher forne Ewind och hans arwinghe tiill ewerdelige eigho oc skal thenne skipan ok . . . . . obrytelighe . . . . kirkennes høgxte preuiliger ok breffuebrott. En uordher oc forne gardh Wetteslade j nogen matte oofrelss eller vpa thaledh tha beplicther jek megh oc myne erwinghe legghie jamgoth godz tiil forne commune. Tiil sanninde her om hengher iek mith jnsigle wndher thette breff oc bedher jegh beskeden man Nielss Larenson borgare i Oslo . . . . giort war j Oslo feria secunda proxima p[ost dominicam] oculi anno domini millesimo quingentesimo octavo etc.

Bagpaa med samme Haand: Breff om i marcka boll i Wettestade i Sandzwerff so(m) giffuit war fore Byckildw og med en senere: som ligger till Communen ij Marie kirche.

Sex Mænd kundgjöre, at Hustru *Elin, Arne Langs* Moder, og Hustru *Ingeborg* paa *Nytilstad* vare forligte om Skiftet af den Arv, som tömtes efter Arne Lang.

Efter Orig. p. Perg. i Danske Selskabs Saml. i Kbhvn. 1ste Segl mangler.

1002. Ved 11 Novbr 1508. Nytilstad.

Teth kennis wij efflerscripne Jffwer Hæliesson Jngelbrith Marti(n)sson och Joon Narfwesson canicke i Hammar Halfwordh Kelsson Endrith Heliesson och Biørn Paalsson sworne lagrettes men i Skagn, thet wij wore a Nytilstad circa festum Martini anno domini m. d. viij° saagom och hørdom aa alh heederlike quinnor hwstrv Eelyn Arne langes moodher och hwstrv Jngeborgh paa Nytilstadh heeldo handom sammen och voore skiptissaalthe om all then arff som tømdes effther Arne langh gud hans siell nadhe baadhe i løse och fasthe saa ath them vel ath nøygdes paa baadhe siidher men dogh rørdhe for^de^ hwstrv Jngeborgh ath hon war misholdhen i for^de^ skipte thij ath for^de^ Arne langh hadhe for kommeth myketh aff hennis fæderne och møderne i løse och fasthe som mangen dandheman vittherligt var men for vor bøn skyll gaf hwn segh till freedz ther om. Till ytthermeyre stadfestilsæ och bewisningh henge wij wore insigle for thette breff som giort var aar och dagh som foresigher.

Vidnesbyrd om, at Gaarden *Fjælestad* blev pantsat til Biskop *Eilif* i Stavanger for 2 Mark Guld.

Efter Orig. paa Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 48. No. 3. Seglene mangle og sidste Halvdel af hver Linie.

1003. 1508. Bygland.

Ollom monnom them som thettæ breff se eller høræ sender Olaff Both . . Stauangher Niels Persson prest a Byelland oc profast i Robyggælagen Ol . . swornæ logrettes men q. g. oc synæ kwnnucth gyørande ath wy . . . . Byørnsson satte verdeliig herræ oc andelig fadher biscop Eleff biscop . . hedher Fiælæstad i panth for ii mark guldz oc skal for^de^ verdelig . . ath hwaria aaræ til thes at for^de^ nempde jord verder i gen løst oc . . oc i Æwiæ tingstad. Til sanningen her om hengæ wi wore jndseglæ . . wor a Byglande anno domini m° quingentesimo octauo feria jnfra . . .

Bagpaa: Breff ffore Fyælæstadh; oc er panset bispen y Staffuanger.

Kapitlet og Lagmanden *Erik Erikssön* i Oslo kundgjöre, at Erkepresten *Mester Mons Larenssön* og *Jens Bertelssön* gjorde Gaardeskifte, saa at den sidste afstod til *Sikelands* Præbende Gaarden *Rogalstad* i Nes Sogn paa Romerike og en Del af *Hauger* i Ullens Sogn mod söndre *Hauger* i Vestby Sogn paa Follo.

Efter en beskad. Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 3. De 3 förste Segl mangle; Levning af 4de vedhænger.

1004. Juni 15 . . . Oslo.

Ollom monnom them som thetta breff [se eller] høre sende capitulum canicke ath domkyrkien j Oslo och Erik Eriksson [laghmann] ther sammestadz kerligh med gudh kwnnweth gorendes ath wij wore j . . . . . . gordhen j Oslo swnnedaghen nest effter sancti Johannis baptiste dagh anno domini md . . . saghom ok hordom ath the heldhe handom saman aff eino halffuo hederligh [man mesther] Monss Larensson erchiepresth i forneffnde Oslo en aff andre halffuo beskedeligh man [Jen]ss Bertilsson med thii skilordhe ath fforneffnde mesther Monss ok Jenss kendis haffue giorth gardeskipthe j saa maathe ath forneffnde Jenss haffhende ok vploth tiil Syculantz prebendæ j Oslo domkyrkiæ Rogalstadh j Ness prestægeld a Romeriikæ som aff gaar fierding ok pund malt eller mioll j hwario aare ok eith soldh korn i then andre gaarden ok eit ꝥ pund malth aff Hawgher som ligger j Vllensogn a forneffnde Romerikiæ frelsth ok hemholth for hwario manne med allom lwthom ok lwndhom som ther tiill ligger heller leighet haffuer fraa forno ok nyghio vtthan gaardz ok jnnan en her j moote vploth ok affhende forneffnde mesther Monss j sama handerbande athernempde Jenss Bertilsson sydhre gaardhen j Hawgher som ligger j [Vest]by sokn a Follo ok gaar aff ij pund salth j hwario aare honom tiil ewerdeligh eighio ok altz affrædis frelsth heimolth ok aakærelawsth for hwario manne med al[lom] lwthom ok lwnindom som ther tiil ligger ok leighet haffuer fraa forno ok nyghie vtthan [gaardz ok jnnan]. Var ok j skilorde theires ath worde nokor aff forneffnde jordhom vfrielsser . . . . [aff eino] halffue tha skulle hwar viike tiil sith ighen. Tiill saninde her om heng[om wij wor] insigle for thetta breff med theris som giorth war aar ok dagh som fore s[igher]

Bagpaa med en senere Haand: Ett breff paa Rogorstadt som ligger ij Nessogenn paa Rommeriget, som renther aarligenn . . . fierring och . . . maltt eller meel.

Kopi af Pave *Julius II.s* Valgbrev for *Erik Valkendorf* som *Erkebiskop i Nidaros* (jfr. IV. No. 1052 og fölg. No.)

Efter samtidig Kopi p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 2. Uden Segl.

1005. 16 August 1510. Rom.

Julius episcopus seruus seruorum dei ad futuram dei memoriam decet Romanum pontificem vt prouisiones per eum de chathedralibus ecclesiis pro tempore facte sublatis obstaculis vniuersis debitum sortiantur effectum oportuna remedia precipue sue declarationis oraculum fauorabiliter adhibere dudum siquidem bone memorie Gautone archiepiscopo Nidrosiensi regiminj Nidrosiensis ecclesie presidente nos cupientes eidem ecclesie cum vacaret per sedis apostolice prouidentiam vtilem et idoneam presidere personam prouisionem ipsius ecclesie ordinationi et dispositionj nostre duximus ea vice spetialiter reseruandam decernentes extunc irritum et inane si secus super hiis a quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contingeret attemptari cum itaque postmodum dicta ecclesia per obitum eiusdem Gautonis archiepiscopi quj extra Romanam curiam debitum nature persoluit vacauerit et vacet ad presens nosque hodie eidem ecclesie sic vacanti de persona dilecti filij Erici Walckendorff clerici Ottoniensis diocesis nobis et fratribus nostris ob suorum exigentiam meritorum accepta de fratrum eorundem consilio prouidere ipsumque illi in archiepiscopum et pastorem preficere intendamus nos ne prouisio et prefectio predicte valeant quomodolibet impediri debite prouidere volentes quascunque electiones siue postolaciones de quibuscunque personis in archiepiscopum Nidrosiensem per dilectos filios capitulum dicte ecclesie forsan factas ac indesecuta quecunque vtpote contra reserua'ionem et decretum huiusmodi attemptata nulla prout sunt et inualida nulliusque roboris vel momenti fuisse et esse de fratrum eorundem consilio dicta auctoritate declaramus ac pro potiori cautela cassamus irritamus et annullamus non obstantibus premissis ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis statutis quoque et consuetudinibus dicte ecclesie iuramento confirmatione apostolica vel quauis firmitate alia roboratis ceterisque contrariis quibuscunque. nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre declarationis cassationis irritationis et annullationis infringere vel ei ausu temerario contraire. si quis autem hec attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quingentesimo decimo decimo septimo kalendis septembris pontificatus nostri anno septimo.

Auscultata et collacionata est hec presens copia per me Georgium Johannis Ripensis diocesis clericum apostolica et imperiali auctoritatibus notarium puplicum quia predictas has bullas apostolicas in pergameno scriptas et cum plumbo dependenti more Romano sigillatas vidi et manibus meis contractaui illasque de verbo ad verbum fideliter exemplaui testor manu et signo propriis et consuetis. — Bullen har desuden mange forskjellige, tildels ulæselige Paategninger.

Bagpaa med Arnes Haand: Julii II Collation til Erick Walchendorff for Erkebispedømmet udi Thrundhiem 1510.

Kopi af Pave *Julius II.s* Anbefalingsskrivelse til Kapitlet i Nidaros, meddelt Erkebiskop *Erik Valkendorf*, efter Erkebiskop *Gautes* Död. (jfr. foreg. No.)
Efter samtidig Kopi p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 3. Uden Segl.

1006. 16 August 1510. Rom.

Julius episcopus seruus seruorum dei dilectis filiis capitulo ecclesie Nidrosiensis salutem et apostolicam benedictionem. hodie ecclesie nostre Nidrosiensi tunc per obitum bone memorie Gautonis archiepiscopi Nidrosiensis qui extra Romanam curiam debitum nature persoluit pastoris regimine destitute de persona dilecti filii Erici electi Nidrosiensis nobis et fratribus nostris ob suorum exigentiam meritorum accepta de eorundem fratrum consilio prouidimus ipsumque illi prefecimus in archiepiscopum et pastorem curam et administrationem ipsius ecclesie sibi in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur quocirca discretioni nostre per apostolica scripta mandamus quatinus prefato Erico electo tamquam patri et pastori animarum vestrarum humiliter intendentes ac exhibentes ei obedientiam et reuerenciam debitas ac deuotas eius salubria monita et mandata suscipiatis deuote et efficaciter adimplere curatis. alioquin sententiam quam idem electus rite tulerit in rebelles ratam habebimus et faciemus auctore domino vsque ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruari. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quingentesimodecimo decimo septimo kalendis septembris pontificatus nostri anno septimo.

Samme Paategninger nedenunder som paa foregaaende Brev.

Bagpaa med Arnes Haand: Julii II commendatio Erici Walckendorffii archiepiscopi Nidrosiensis ad canonicos Nidrosienses 1510

Prins *Christiern* (II) udsteder fornyet Befaling til Kapitlet i *Nidaros* om at udgjöre 60 *væraglige Karle* med Harnisk og Værge i Anledning af de Svenskes Rustninger.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 4. Brevform. Det paatrykte Voxsegl affaldet.

1007. 21 Oktbr. 1510. Akershus.

Cristiernus dei gracia verus heres regnj Noruegie electus in regem Dacie et Suecie dux Sleszuicensis et Holsacie etc. Premisso nostro sincero fauore. Kiære venner som ether fortencker ath thette er thenn tredie sinde som vij haffue scriffuit ether till ati skwlle ud gøre oss folck aff etherss byy hiid till oss etc. Tha viider ath vii haffue nw i sandheidt forfarett och hwærrie dag forfare att wore fyender the swenske haffue them forsterckede paa thet nyy mett eth tall folck och achte att drage her indh i riigett att arge paa oss och wore kiære vndersatte. Thii bede vij ether strængeligenn bywde och ville ati strax vfortøffrett vthen alle hindre eller gensegelse vdgøre och skicker hiid till oss lx gode værafftige karlle mett harnesk och vergie som vij scriffue ether till om till forenn och besorge them saa att the kwnne bliffwe her hoss oss thenne vintther offwer. Her forlade vii oss visligenn till. Thii ladher thet ingelwnde saa fræmpt ati ey ville haffue tiltall, om oss och riigett nogenn anfald eller skade paa kommendes vordher for ether forsømmelsse skyld. Jn Christo valete. Ex castro nostro Agershuss ipso die vndecim milia virginum anno Christi mdx nostro sub signeto.

Udskriften: Venerabilibus viris dominis decano ceterisque prelatis et canonicis ecclesie Nidrosiensis coniunctim et diuisim nobis sincere dilectis.

Den pavelige Camerers, Dr. *Jdzardi Gravii* Skrivelse til Kapitlet i *Nidaros* om at betale Cathedraticum paa Akershus inden 30 Marts 1511. (jfr. No. 1011.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 6. Brevform. Udenpaa trykt Voxsegl.

1008. 2 Januar 1511. Baahus.

Venerabiles viri sincere nobis dilectj salutem et perpetuam vtriusque hominis felicitatem. Scripsimus nuper monitionem quandam paternam nomine sanctissimi domini nostri pape moderni ad pietates vestras super kathedratico beatj Petrj principis apostolorum quod nec ab vniuerso hoc katholico Noruegie regno nec ab ecclesia metropoli-

tana Nidrosina fideli sancte sedis ffilia dudum sacrosancte Romane ecclesie matri et capitj suo solutum fuit. Jn qua monitione commisimus vt serenissimo principi domino nostro colendissimo domino Cristierno Noruegie nato regi. et Dacie atque Swecie electo regj pecuniarum supradictj kathedraticj s(u)mmam sub numerata pecunia vel pecuniarum pignoribus sufficientibus ante dominicam letare quadragesime proxime sequentis in arce Ackerhuijss cum registris antiquis et quitancia nouissima realiter et cum effectu consignaueritis: quod vt faciatis sincere vos in domino hortamur et profecto sanctissimo domino nostro rem omni acceptione dignam facietis ipsum eciam apostolorum principem cuius negotium geritur: post hanc vitam intercessorem pro vobis proprium reipsa comprobabitis: quem regni celestis janitorem et supremum ex illis judicibus; qui promissione saluatoris sedebunt super sedes duodecim iudicantes, duodecim tribus Jsrahell; esse non ignoratis. Et vt singula planius intelligere poterint pietates vestre mittimus illis copiam breuis apostolicj quod missum fuit archiepiscopo vestro pie defuncto cuius anima cum beatis in pace quiescat ex cuius tenore facile percipietis quid pontifici fierj placeat et quid vos facere deceat. Cetera dicet latius presentium exhibitor dominus canonicus et confrater vester qui nobiscum loquutus est et conuersatus et mentem nostram clare intellexit. Agite ita vt fides vestra in conspectu principis apostolorum et apostolicj throni integra sincera et immaculata perseueret. Valete in Christo Jesu omnes sani et incolumes. Ex Bahuijs tarda hora et multa nocte dum submersa suaderent sidera somnum secunda Januarij anno supra virgineum partum m°. d°. xj°.

Deditissimus amicus Jdzardus Grauius cubicularius et nuncius ex collegio ap . . . . . .

Udskriften: Venerabilibus et circumspectis viris preposito decano et capitulo ecclesie metropolitane Nidrosiensis amicis atque fautoribus sincere in Christo dilectis.

To Mænd kundgjöre, at *Halvard Gestssön* solgte til *Thorbjörn Thordssön* 9 Öresbol i *nordre Askheim* i Hofs Sogn, Röyrdal.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

1009. 3 Februar 1511. Björke.

Ollom monnom theim som thette breff ssee heller høre sender Asbiørn Narwesson ock Asgowte Swensson logrettis men j Hoffssokn q. g. ock sine kwnnickt ghorandes ad mid worum j Biørke pa

sancte Blasius dagh anno domini m.d.xj saghom ock hørdom aa handerband theris aaff æino haluo Halword Ghestson æn aff andro haluo Thorbion Thordsson met thy schilorde ad ffornd Halword wart widerkend ffor os j same handerbande ad han haffde selt adernd Thorbiorn Tordsson jx aurebol j nørdre Asskeim som liggher j Hoffssokn ock j Rørdal schipreide med lutum ock lunindom vtten ghardz ock jnnan ock med ffiske ock ffugle ock allum wedestadom och engho vndan thekno ock j ffra thidndom Halword Ghestson ock hans arwinghie ock atter vnder Torbiorn Thordsson ock hans arwinghie thil æwerdelighe æighe. kendis ock offnd Halword Ghestsson segh haue vpbored ffurste peningh ock øffste aff Torbiorne Tordsson ock alle ther j mellom æffter thy som j koup theris kom. Thil sanind herom henghie mit wor jnsigle neden ffor thette breff æffter thy som ffore schrewed star etc.

To Mænd vidne, at da de vare paa ret Ledingstag i *Bonde*, forespurgte *Aslak Olafssön* sig hos Dannemænd, om nogen havde hört paa *Hvalör* eller *Vesteröen*, at han havde stjaalet eller dulgt Smör eller andet, hvilket benegtedes.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 13. Levning af 1ste paatrykte Segl (Bomærke), 2det affaldet.

1010. 2 Oktbr. 1511. Bonde (Hvalöerne).

Thette kenness wy effther skreffwne mend Trwnd Helyesson oc Hoken Persson ath wy wore paa ret ledynsg tag y Bonde hørde ther paa ath Asslagh Oleffsson spordhe segh ffore ffor danemend om noghen hawde hørt enthen y Hwoler heller y Westtherøen ath fornewende Aslag han hawffwe dølth hellerhwlth heller stollet smør heller anden del ehwat thet were kand ta sagde the alle ney at the thet aldre hørde oc gøress thes ythermere behoff bewyssning heller proff tha wylle wy were redeboden ther thyl alle. Thyl ythermere sannynghen her om tha setthe wy wore inciigle for thette breff scriffwet y Bondhen torssdag nesth effther sancthe Myckelss dag anno domini mdxi.

Prins *Christiern (II.)* paalægger Kapitlet i *Nidaros* at være *Dr. Jsardus*, Pavens Camerer, behjælpelig med at inddrive *Peterspengene* eller *Romerskatten* i Throndhjems Erkestift og indsende dem til Akershus inden 21 Marts 1512. (jfr. No. 1008.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 5. Brevform. Det udenpaa trykte Voxsegl affaldet.

1011. 27 Decbr 1511. Baahus.

Cristiernus dei gracia verus heres regnj Noruegie electus in regem Dacie et Suecie dux Sleszuicensis et Holsacie etc.

Premisso nostro sincero fauore. Kiære venner viidher att vor helligste fadher pawenn haffwer nw hiid send till Bahuss enn docther hanss helligheitz cammereer och fwldmøndug sendebwd att annamme sancti Pederss peninge eller then Rommer skatt som hanss helligheit bøør her aff riigett mett rette att haffwe, och haffwer hanss helligheit scriffuit oss till att wii skwlle være samme cammereer docther Jsardus behelpelige till att fange redeligen vdh sadan peninge. Thii bede vii ether kierligen ati strax mett thet aller første ladher forsamble till sammen offwer alt Trondemss erchebiscopss stycht saadan peninge effther som forne docther docther Jsardus hanss breff ether ther om till scriffwith yttermere indholler och vdh viiser och kwnne i yttermere i samme breff om samme peninge vnderstaa vor helligste fader pawen hanss villie, och skicker samme peninge till Agershuss met thet første saa ath the visligen ære ther inden then søndagh letare Jherwsalem nest kommende i thet aller sienæste saa fræmpt ati ey ville lide ther yttermere skyld eller band fore aff hanss helligheit i noghen made. jtem hwess paanth the haffue som samme peninge vp bærendes vorde thet ladher borth bytte for gwld oc peninge och hwem i till Agershuss mett samme gwld oc peninge skickendes vorde ladher then tage meth segh tiidh rett mandtallett aff forne erchebiscop domme oc stycht och skicker och tiid mett thet samme bwd then siiste quittans som forne vor helligste fader pawen hanss sendebwd ether giffuit haffwer. Her gøre i oss synderligen till villie mett och ville thet altiide gerne met ether forskylde. Jn Christo valete. Ex castro nostro Bahuss ipso die sancti Johannis apostoli et ewangeliste anno Christi mdvndecimo nostro sub signeto.

Udskriften som paa No. 1007.

Prins *Christiern* (II.), Biskop *Anders (Mus)*, Provst *Jon Paalssön* og Lagmanden *Erik Erikssön* dömme dem af Undersaatterne i *Sanden* Skibrede, som havde været med at röve og brænde *Tunsberg* Slot og dræbe *Mats Olafssön*, Embedsmand sammesteds, og som maatte have noget af dennes Efterleverskes Gods, at staa hendes nuværende Husbond Hr. *Knut Knutssön* derfor til Rette. Ligeledes afsige de den Kjendelse, at Knut Knutssön ikke kunde være Eftermaalsmand paa Mats Olafssöns Arvingers Vegne.

Efter Orig. p. Perg. i Oldnordiske Museums Arkiv i Kjöbenhavn. Kongens mindre Segl vedhænger.

1012. 10 Septbr. 1512. Akershus.

Wii Cristiernn mett gudz nade rett arffuinge till Norigis riige vduald koning till Danmarck och Swerige hertug i Sleswigh Holstenn Stormaren och i Ditmersken greffue i Oldenborig och Delmenhorst gøre alle wittherligtt ath aar effther gudzbyrd tusend femhundrett paa thett tolffte fredagen nest effther wor frwe dag natiuitatis paa radstwffwen i wor kiøpstad Osloo nerwarendis oss elskelige werdughe fadher biscopp Anders och Jon Poffuilssøn prowest i Osloo Erick Ericksson lagmand ther samme stadh mett flere godemend som ther thaa till stede ware war skickith for oss oss elskelige Knud Knudzssøn wor mand oc raadh paa then ene och haffde vtij retthe steffwent fore oss wore vndhersathe bøndher och menige almwge i Sanden skibrede som mett ware ath røffue och brænde wortt och Norigis kroness slott Tønsbærig paa thenn anden sidhe och tilthalede them paa sin hustrwis wegne om sølff penninge och anden deell som henne war røffuith och thaghett fran thenn tiid hænnis huskonde oss elskelige Matz Olufssøn wor kiere her fadhers och wor embitzmand paa samme wortt slott Tønsberigh slagen och dødh bleff. Till hwilkitt forneffwende wore wndersathe i for^de^ skiibredhe swaredhe ath ey findis skulle ath nogen aff them haffde nogith aff thett godz som forskreffne Knud Knudzssøns hustrv røffuith och samme tiidh fran tagith war. Thaa effther tillthale och gienswar wortth swo for retthe aff sagt ath hwilken aff them findis kunde som haffde nogith hænnis gotz som hænne saa røffuith och fran thagith bleff och mett skællige bewisninge bewisis kunde skulle han stande for^ne^ Knud Knudzssøn till retthe effther Norigis laagh. Samledis haffde och fforneffuende Knud Knudzssøn ith oppith besegled breff samme tiidh i retthe lagt ath oss elskelige Morten Smed wor thienere war for^de^ Matz Oluffsøns retthe echte systhersøn och ath han fulmacht haffde aff for^de^ Matz Oluffsøns brødhre och arffuinge ath gøre och lathe affkallinge och orfeide paa theris wegne ligherwise som the selffue till stede ware. Haffde och for^de^ Knud Knudzssøn ith andith besegled breff i retthe lagth ath forneffuende Morten Smedh haffdhe framdelis vnth befaleth oc fulmacht giffuith for^de^ Knud Knudzssøn effthermaels mand at wære effther for^ne^ Matz Oluffsøns dødh, i alle mathe at gøre och lathe effther then macht som hannom till fornn aff for^ne^ Matz Olssøns arffuinge befaleth och giffuit war. aff hwilken macht och befalninge for^ne^ oss elskelige Knud Knudzssøn tillthaledhe samme wore vndhersathe om for^ne^ Matz Oluffsøns dødh. Thaa wortth ther om saa for retthe aff sagt ath for^de^ Knud Knudzssøn ey mathe

paa samme sagh rette efftermaels mand wære, thi ath jngen bør eller maa segh høghre efftermaels mand keese end han selffuer ær effther Norrigis laagh. Giffuidt paa wortth slotth Agershus aar och dagh som forscreffuith standher vndher wortth signitt.

Sex (tolv) Lagrettesmænd i *Lister Len* bede Hr. *Henrik (Krumedike)* at forskaffe dem Kongens Brev om hvorledes *Lagmandstolden* skal ydes, og om hvad Presterne i Ströget mellem *Gjernespynten* og *Sireaaen* skulle have for Testamenter.

Efter to Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv, det ene med 6, det andet med 12 paatrykte Segl. Varianterne ere efter de tolv Mænds Brev.

1013. 20 Mai 1513. Lister.

Ollum mannum som thetta breff seer eller horæ ath læsses sender Gwdelwg Amvndson Asswll Torgersson Arnæwlff Helliasson Tordh Gardzsson Rvllff Olaffson oc Kragæ Redwlsson[1] sworne lagrettis men i Liistælæn q. g. oc sinæ kwnnuckt gorendæ edher kiære her Henrich meth thetta worth opnæ breff ath oss gaar nockin dell offwer i edhert læn Liistæ som ickæ tiil ffornnæ warith haffwer om lagmanss tollæ wii haffwæ giffwit lagmanen ij Agdesyde sin lagmanss toll effther gamall sidhwænniæ som wor nadige herre haffwer skikith ther ɉ lawp hwæriæ man offwer alth Liistælæn thet haffwer han ffongit tiil gode redæ men thet ɉ lawp haffwer han oppaa borith ij sodannæ penningæ eller waræ en ɉ tønne kornn ɉ lawp smør en redæ hwdh eller vi ß i rede peningæ. soo dannæ wara haffwer han mestæ partin oppa borith. Nw wiil han haffwæ hwert tridiiæ aar eth ɉ lawp ii soo dannæ peningæ thet orckæ wii enggelwnde. naar[2] dannæmen neffniss tiil lagæ ath swæriæ theræ lagrettis eydh taa wiil han haffwæ en marck aff hwer them. Tiisliges gør han met asskwrdær wiil han haffwæ[3] ij tønner malth eller en triggælodskee mestte partin fforæ hwær asskwr[4] han wthgiffwer[5]. Nw om testame(n)th ladæ wii edher vnderstoo østen fforæ Geræness oc narden[6] fforæ oanæ Syræ[7] tagæ icke prester mere en i koo i testamenth effther bonde hwstrv eller effther waxit mankiøn men ther j mellum taghæ ickæ presternnæ mindræ en ii kiør. Bediæ wii edher ydmyghelige kiere her Henrich ath wildæ wel gøræ oc waræ wort bwd tiil wor nadige herre konungen om ffornempde articlæ om wii skullæ them soo wthgiffwe eller ey wildæ i flii oss waar nadige herres breff ath fforswaræ oss met ther vildæ wii rettæ oss effther. Thetta er wor ydmyghelige bøn tiil edher. alswoldugher gwd[8] beffallendes oc sancto Olaff konunge (Tiil) yttermere sandinge her [om]

trickæ wii woræ inciglæ paa thetta breff. datum Listæ in 6ta feria post Halwardi anno mdxiii.

(¹) Aswll Torgeierson Tiødwald Arnæson Gwdelwgh Amwndson Østin Salwæson Niels Wttormson Torstin Torgerson Swindh Tøstgeldson Toræ Asgawtsson Arnæwlff Helliæson Wlff Olaffson Tord Gardson oc Kragæ Redwlffson. (²) som tilföiet. (³) enttæ tilföiet. (⁴) as-kwrde. (⁵) och haffwar han ickæ siidiith lagtinget paa Hwseby i Listælen icke j ii aar, ther met tyckis oss ickæ waræ holnæ met Norgis lagh. (⁶) norden. (⁷) oennæ Sira. (⁸) gud mangler.

Pave *Leo X.* overdrager Biskop *Anders* af Oslo som Collector at indkræve *Peterspengen* i *Norge, Sverige, Jsland* og *Færöerne* og dertil at antage Subcollectorer. (jfr. No. 1016.)

Indtaget i Vidisse p. Perg. af 23de August 1514 i svenske Rigsarkiv.

1014. 2 Januar 1514. Rom.

Leo papa decimus venerabili fratri Andree episcopo Asloensi collectori nostro.¹

Venerabilis frater salutem et apostolicam benedictionem. Quoniam sicut nuper accepimus denarium sancti Petri tam in Noruegie et Suecie regnis quam Jslandie Feroennsi aliisque dictorum regnorum insulis a multis annis citra . . restant exigendi. Jdcirco nos confisi de intelligentia et integritate fraternitatis tue, necnon fidei et deuocionis sinceritate quam ad nos et hanc sanctam apostolicam geris sedem. te nostrum et apostolice sedis collectorem dicti denarii sancti Petri in regnis et insulis predictis ad beneplacitum nostrum et dicte sedis inchoandum cum primum te illuc contuleris tenore presencium facimus constituimus et deputamus. concedentes tibi eciam harum serie plenam et liberam facultatem et potestatem quoscumque habentes et detinentes dictos denarios sancti Petri et illos adhuc solvere debentes: eciam per edictum publicum monendi et citandi ac non solventes excommunicandi declarandi ac contra eosdem eciam si episcopali archiepiscopali aut alia maiori prefulgeant dignitate ad censuras ecclesiasticas procedendi necnon omnia alia et singula ad id necessaria et oportuna faciendi gerendi et exequendi que similes collectores de iure vel consuetudine facere potuerunt seu eciam debuerunt cum potestate eciam subdeputandi alios subcollectores et nuncios cum simili aut limitata potestate eosque quotiens tibi videbitur reuocandi. Hortantes omnes et singulos archiepiscopos, episcopos, abbates et alios ecclesiarum prelatos vt te et subcollectores et nuncios tuos pro tua erga nos deuocione et obseruancia ad dictum collectorie officium illiusque

liberum exercitium prompte recipiant et admittant tibique et illis pro executione dictorum denariorum faueant et assistant et si quid ex dictis denariis apud se habeant tibi libere tradant et consignent et quantum in eis fuerit ab aliis illorum debitoribus tradi et consignari faciant, recepta a nobis idonea quitantia. Quas quidem pecunias per te ac subcollectores et nuncios tuos predictos colligendas et exigendas volumus ut in civitate Lubicensi in bancho responsalium mercatorum Fucarorum deponere debeas, qui illas per eosdem mercatores hic in vrbe nobis et camere apostolice solui faciant. Jn contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque. Datum Rome apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die ii Januarii mdxiiii pontificatus nostri anno primo.

(1) Vidissen tilföier her Jd (skal vel være: Jacobus) Sadoletus; som Afskriver af Bullen har hans Navn formodentlig staaet i Originalens Marg, og ved Misforstaaelse er det her kommet ind i Vidissen.

Jon Guldsmed, Raadmand i Throndhjem, sælger med sine Börns Samtykke to Öres Leie i deres mödrene Odelsgods *Egge* paa Leinstranden i Melhus Prestegjeld til *St. Jörgens Alter* i Domkirken i Throndhjem.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 9. De fem förste Segl vedhænge.

1015. 15 Mai 1514. Throndhjem.

Alle menn ssom thetta breff ssee eller høire bekennis jegh Jon gulsmid raadman i Trondhem ath ieg haffuer solt och affhent ij øres leyge jord i Eggie vppaa Lenestrand vthi Melhws prestegieldh til ridder sancte Ørians altare vthi sancte Oleeffz domkirke med myn søns her Oluff Jonsøns och min dotters wilie och samtyckie thy thet war theres modherss rette odall vndan mig och mynom arffwingiom och wndher fforne sancte Ørians altare ath bliffwe til ewugh tidh och bekennis jegh haffue opboreth ther ffore minsthe peningh och meste ssom migh wel ath nøigess [til] saninde her om bedes jegh heiderlig manss jncigle ssom er Oluff Viffasteson lagmann i fforne Trondhem Jon Olsson Knwt skreddere Jon Edesson Torsten Jonson . . . . til myne jncigle hengendis nidan thetta breff som giort war i Trondhem sancte Halwardz dag anno domini mdxiiij.

Erkebiskop *Erik Valkendorfs* Revers for den Rest af Peterspengene for Norge, Island og Færöerne, som Mag. *Johannes Krabbe* ikke har optaget af de i hans Formands, Erkebiskop Gautes, Tid indsamlede 978¼ Rinske Gylden. (jfr. No. 1014.)

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 8. Seglet vedhænger. (Trykt i Pontoppidans annales II. 744 fl.)

1016. 24 Mai 1514. Nidaros.

Nos Ericus dei gracia archiepiscopus Nidrosiennsis et apostolice sedis legatus vniuersis et singulis presentium inspecturis seriem literarum notum facimus quod ex commissione commissarii sanctissimi domini nostri pape Leonis decimi reuerendi fratris nostri domini Andree ecclesie Asloennsis episcopi. pecuniam eiusdem sanctissimi que alias pecunia Petri nuncupata est ab vltima computatione in antea facta et vsque in hunc diem ex dyocesibus Nidrosiennsi Holennsi Schalotensi et Farennsi. per predecessorem nostrum reuerendum dominum Gautonem pie memorie hic et Bergis collectam nos et venerabile capitulum nostrum computauimus, que quidem pecunia extreme etiam acuratissime computata ad summam nongentorum septuaginta viij aureorum renensium de pondere cum quarta parte vnius aurei renensis in toto se extendit de qua quidem pecunia sancti Petri magister Johannes Krabbe quandam summam auri et pecuniarum pro confirmatione sua habenda si consecutus fuisset effectum secum ab hinc et Bergas detulit et deportauit partem igitur residuam ex prefata summa per nos subleuatam recognoscimus nos ad bonam computationem faciendam eidem domino prescripto reuerendo fratri nostro domino Andree eiusdem sanctissimi domini nostri pape in hiis commissario, subleuasse, non ad nos computata illa summa aureorum et pecuniarum sancti Petri quam predictus magister Johannes Krabbe a regno vt prefertur secum deportauit. Jn quorum omnium premissorum et recognitionis testimonium sigillum nostrum presentibus inferius duximus appendendum. Datum Nidrosie in vigilia ascensionis domini anno eiusdem millesimo quingentesimo decimo quarto.

Bagpaa med samtidig Haand: Quittancia episcopi Erici Walkendorp nomine Johannis Krabbe, og med Arnes Haand: Erkebisp Erik Walckendorfs revers paa en deel af pecunia Sti Petri af Thrundhiems Holes Skalholts oc Færøes bispedommer 1514.

Kong *Christiern II.* fritager *Marstrands Borgere* indtil videre for at betale Landskyld af deres By til Kronen, samt at betale *Told ved Baahus,* naar de seile til *Lödese,* mod at de hver Gang hos Hövidsmanden skulle bede om Lov dertil. (jfr. No. 793.)

Efter en Afskrift af 1524 i Fredrik I.s Registrant fol. 9 i danske Geheimearkiv.

1017. 28 Juli 1514. Oslo.

Anndre preuilegier ssom k. Chrestiernn then siste Marstrannds borger giffuit haffwer etc.

Vii Chrestiernn mett guds Naade etc. Giøre alle wittherligt att wii aff wor sønnderlig gunst och naade och saa wore kiere wnndersotthe borgere och menighet vtj wor kiøpstad Marstrand till godhe nytthe och bestannd wnndhe och tillade at the mue her effther och skulle wære frij for huess lanndskyld the oss oc kronen aff theris by pleige och pligtug ære at giffue ssaa lenge wij ther om anderledis til sige. Haffue wij oc sammeledis aff samme gunst och naade wnnd och tilladet at forne wore wnndersotthe borgere i Marstrand skulle her effther altingest wære frij for thennd told ssom pleger at eskis aff thennem wed wortt slott Bahuss nar the fare till Løsse eller anderstedz szaa the samme told her effther icke skulle wdtgiffue dog ssaa at the skulle wpgange paa forne wort slot oc bedhe loff at fare. Cum clausulis consuetis. Datum Oslo vigilia sancti Olauj regis anno etc. mdxiiij.

Erkebiskop *Erik Valkendorf* og Biskop *Magnus af Hamar* udstede Vidisse af foregaaende Brev No. 1014.

Efter Orig. p. Perg. i Svenske Rigsarkiv.

1018. 23 August 1514. Oslo.

Ericus Walckendorff dei gracia archiepiscopus Nidrosiensis necnon apostolice sedis legatus Magnus Hammarensis eadem gracia episcopus notum facimus per presentes nos anno domini mdxiiij dominica infra octauas sancti Laurentii martiris vidisse legisse et sane intellexisse quasdam literas reverendo patri et domino Andree episcopo Asloensi a sanctissimo domino nostro domino Leone papa decimo destinatas super denario sancti Petri leuando quarum tenor talis est vt infra. *[Nu fölger foregaaende No. 1014.]* Jn cuius rei fidem et testimonium secretum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum Asloie x kal. Augusti[1] anno et die vt supra.

(1) d. e. Septembris.

Erik Endridssön Kraas giver Kapitlet i Throndhjem til Bordhold 1 Öres Leie i Gaarden *Rosvol* i Verdalen mod Besiddelse af Kapitlets Gaard *Lyng* sammesteds i sin og sine Börns Levetid.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 7. Af 2 paatrykte Segl er lidt af det förste tilbage.

1019. 6 Octbr. 1514. Throndhjem.

Allom mannom som thetta breeff (see) edher høyra heilsar iak Eric Endridson kraas kerlighe medh gwdhi kwnnocth gørendhe medh tesso myno opphne breffue at iak haffuer wnth och giffuet hedherligom mannom canichom och capitteel j Trondheim tiil communss bordhald j oris leighe aff myth retthe eighn och odhal liggiande j Roswal j Werdal presthegeld wndhan myg och mynom erffuingom och wndher fornempde caniche och capitteel i Trondheim tiil ewerdeligar eighnar medh saadhana skel at iak skal haffue och besytia ein theiris iord som Lyngh heither och liggher i Werdal saa lenghe myth liiff ær oc sydhan myn barn effther mygh. Til ytermeire wyssa och sanningh her oom thaa beides iak hederlighe manne insigle for thetta breeff som fyrst ær Tyrkil Jønson lænsman Jffuer Ottesson aa Lenom som giort och skriffuat war j Trondheim in profesto Birgitte Vastenensis anno domini mdxiiij.

Bagpaa: Breff vm Rosvaall j øre.

Olaf Jonssön paa *Vördeseter* og flere af hans Slægt sælge til Kapitlet i Nidaros *Skaga* i Orkedalen ved *Gylpestad* med 2 Spands aarlig Landskyld i en Ödegaard og Strandvarp.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 10. Fire Segl vedhænge.

1020. 21 April 1515. Throndhjem.

Allom monnum theim som thetta breff see eller høyra kunnogt gøra wii efflerscreffna Olaff Jonsson po Wordeseter po myne ok myne brøders vegna Jffuar Jonsson ok Øllffwer Jonnssons barnn Arffwiid Bengtsson po myne hustrwes vegna Gunnille Jonsdotter oc Eric Olaffson Gunnillæ Jonsdotters systersson, at wii haffua sællt och affhendt hederlige men cappitulo oc koorsbrødrom i Nidross wora iord som Skaga heither liggendis i Orckedaleenn vid Gylpestad oc renthar aarlige ij span i landskylld met ødegardenn oc strandwarpenn met allom adrom luthom oc lwnnindom som ther tiill ligger oc leget haffuer fraa forno oc nygho ingho vndanskilldo, fra oss oc worom arffwingom oc vnder forscreffne heiderligo cappitulo oc koorsbrødre tiill æwerdelige eigho och altz øffwerædis. kennes wii oc at haffua vpboret

mynste pening oc meste som i kiøp wortt kom oc allo ther emellom saa at oss well at nøger. Tiill ythermere vissenn oc bettre forwaring bidhie wii heiderlige oc erlige men her Oluff Wiifastsson lagman i Tronndhem Jon Olaffsson oc Jon Ericsson radmen ther same stadz hengia theire indzegle med worom indzeglom neden for thette breff som screffued oc giortt er i forne Trondhem løgerdagenn nest fore ridder sancti Yriens dagh aar etc. mdxv.

Bagpaa: Kjøbebreff om Skaga liggendis vti Orckedaaleenn.

Kapitlet i *Oslo* bortleier til *Larens Beltere* og hans Hustru *Gunhild* den söndre Del af Tomten *Skadden* i *Korskirke Sogn* i Oslo med Bestemmelse af den aarlige Afgift for dem, deres Börn og Börnebörn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 14. Seglet mangler.

1021. 25 Octbr. 1515. (Oslo.)

Ollom monnom them som thette bref varder at se eller høre sender capitulum canike at domkyrken i Oslo quedia gudz oc sinæ gørendes veterlighet at wi hafua vplathet oc bygt skilrikom manne Larens Beltere oc Gunild huspre hanss vaar tompt Skadden then sydre luthen jembred oc likelang met nordre luthen liggiendes i korskyrkie sogn i Oslo met theim luthum at the skule hafue friith gardz rom firir sinom husom oc vthgong oc jngong genom porten med them adrom gardinom met thvi skilorde at fornempde hion skulo hona byggia som them nytteligbet er oc husum vpp a bygdum skadalau um vppeholde swa at gode men sigia at væll er. Skulo the thenne gard frelslighe fylgie oc gefua i landskyld a huario are til vort commune iiii skelinge huart there som annet lenger lifuer oc begges theres barn xii ore. Thog sa om Amunde Kolbiorn son beholler garden allen, tha skal han oc eigien kona hanss Gertrvd Larens dotter ei mere gefua en viii øre i theres liifs dagha saker thess at thau mest kostwærede oc bygde pa garden met tiitnempdom Larens Beltære men barnebarn Larenss oc Gunnildz skulo gefue xxiiii skelinge aarlighe i landskyld til communet. Men them allom framlidnom tha fallæ titnempdæ gard oc hwss vnder communet igen frelslighe oc vttan alt gensigielse, thog sa at neste erwinge theres skulo them garde nest vara for møgielig leghu efter thy som oss tykker skynsamlighet vara, om husen æro tilforen holdne oc the forma framdelis holde them, ferdoghe oc skadalause vttan vegs oc innan efter sex manne maathe. Oc til saninde her om oc til mere foruarelse hengiom vi vort capituli secretum ne-

danfor thette bref som gefuet vart anno domini mdxv die beatorum Crispini et Chrispiniani martirum.

Bagpaa med en anden Haand: Breff om skoghen som Larenss Beltære fylgde ex parte mense communis.

Kong *Christiern II.* udsteder Landsvistbrev for *Hr. Olaf*, som af Vanvare slog *Gunnar Englessön* ihjel, og for *Benkt Svenssön* som delagtig deri.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 15. Seglet mangler.

1022. 17 Marts 1518. Oslo.

Vij Cristiernn med gudz nad Norigx Danmarkx Wendis ok Gottis koning wtuald koningh tiill Swerigh hertugh i Slessuigh Holzstenn Stormarn och Ditmersken greffue i Oldenborgh och Delmenhorst sendher ollom monnom them som thette breff sea ædher høyre q. g. ok sina weer williom ath theer witther ath weer haffuom i heider widher gud sakar goda manna bonistader och effther thij prooffue som her ffølgher giffuith her Olaff som Gwnnar Englesson wartt at skada offorsonio landzuist medh them hette ath han bother widher gud och erffuinge hins dawde, ok lwke oss ein ffull tegnn och eith ffulth ffridkaup ok hawe lwkath innan tolff manada ffraa thessom deghi edher haffuer han inghen landzuist. Byodom weer erffuinge hins dawde ath thaka setther och bother aff honom effther theyra betzsta manne lagerdomme som syslomannen tiillnempner aa hwario twieggio halffuonne. En ffwlkomliga forbyodom weer hwariom manne wandrade ath awka edher awka latha wiidher han heden aff om thette maall nema hwar som thet gorer willi haffue fforgiortt ffee och friddhi werdhe aldre bothamadher siidan. Waar thette breff giortt i Oslo in die sancte Gertrvdis virginis anno domini m d xviij. Her Hans Ollsson proost at Marie kirkie i Oslo canceller wår incigladhe.

Jtem Benct Swensson eer ffwll atuiste man at tesso drape ok haffuer han landzuist med tesso wore breffue.

Tolv Lagrettesmænd afsige Kjendelse om Eiendomsretten til *Udengen*, som *Thord Holm* krævede for sig og *Havord Nilssön* krævede for *Mariækirken* i Oslo.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. De 4 sidste Segl mangle.

1023. 12 Juni 1518. Eker.

Ollom monnom them som thette breffh see eller høre sendher Gerwlffh Swensson Fyn Tosthensson Ellingha Asgeyrsson Swen Tost-

hensson Orm och Tolleffh Gwdwlffh syner Stein Ewindhsson Arne Gerwlffhsson Wlffh Herbrandsson Tolleffh Gutharmsson Hwnnwlffh Herbiørnsson Siwgwrdh Haraldsson q. g. och sine ath wy gørom wetterlicth ath worum aa Halss løgwrdhaghin nesth fore Botolphi anno domini mdxviij. kom ther hedherligh man her Hawordh Nielsson quanick ath Marie kyrkæ i Oslo och taleth tiil Tordh Holm om noken engh som lenghæ haffdhe wareth heffdhet i fraa Marie kyrkess godz then einæ gordhen Halss och kallendes Wthenghen och in wndher fornd Tordhz gardh. Swaredhe Tordh er ther noketh i myn gardh fylth j fraa then helghæ kyrkæ ther giiffwer iegh megh inthet j swar fore och er megh thet fasth owitterlicth. effther thy qwaddhæ och kraffdhæ fornd her Hawordh och atthernempdh Tordh ath mełæ then samma engh som wi och før melth haffwe effther boletale som wy ville for gudhi sware och goffwe thet maal for oss forscriffne lagrettes men j retthæ meldhæ wy och lagdhæ enghen tiil alle iij gordhen hwariom effther bole tale sinom och *dondhæ wy her Hawardh j heffdhen paa kyrkenness wegnæ jn til en aarss dagh i ghen och haffwer fornd Tordh thaa ey yttermere breffh eller vithnæ en han nw haffwer thaa skall sammæ mælingh och iii einghæ bythæ som wi nw giorth haffwe ewerdelighæ standhæ och holles. och kom tiil then lwthen paa Marie kyrkess gardh Haalss nørsth i enghen. Tiil saninghen her wm hengha wy wor insigle for thette breffh som giorth war paa Eyker dagh och aar som fore segher.

Almuen i *Solöer* og *Österdalen* beder Hr. *Henrik Krumedike* om et godt Raad i Anledning af nogle Skatter, som Mester *Hans* krævede af dem.
Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv, med Spor af 4 paatrykte Segl.

1024. 3 August 1518. Solöer.

Vælbordogh hærra hær Hænrik Kromedike riddar ok hofuisman oppa Vorbærgh thakkom vi eder menogo almoge som bøge ok bo j Soloyor ok Østredalane før allh thet j haffue varith war husbondhe ok forsuar thil thenne tidh ma j vetha ath thet ær vor stora tro ok bøn thil eder ath j ville væl gøra før gusskul ok war fatigh bøn skul ath geffua os eth goth radh hær thil hore vi skolo bæra os ath vm thenne stora skath som mæsthir Hans læthir krafvia nær os ok ærom vi fatigh mæn vi formagom ekke vidh then skattin. jtem var hans fogotthe nær os ok beddis xiiii dansska mark vth x bøndir ok i ko mædh thet ville vi ok geffuith æfther vor fatiigh makth wille vi ekke neka mins hærra konungins breff. jtem viii daga thær æftir tha beddis han en skath aff os som vi formagom allerik ath geffua. thy bediom vi edir for gusskul

ath j ville *vær gøra ok geffua os eth goth radh hore vi skolom bæra os ath vm thenne skath huath edir ær liufth thet veliom vi gerna gøra. egh mer oppa thenne tidh edir gudh befalandes. Thil sannidh hær vm sætthir Halffuordh Sæmingson Torbiørn Sæmingson Erik Arneson Tosten Kætilson surne lagrettis mæn j Soløyor sin jnsigle føre thætta breff som giorth var j Soløyor tisdagin næsth æfthir sanctæ Olafs dagh anno domini mdxviii.

Bagpaa med Henr. Krumedikes Haand: Breff aff Solløør oc Østerdal j Narrie.

To Mænd kundgjöre, at Kanniken *Thorer Nilssön* förte *Frode Eindridssön* som Vidne om at en Holme mellem Gaarden *Fiskheim* og *Rodan* (paa Eker) i ældre Tid havde ligget til Fiskheim alene, og at Rodans Eier havde forbudt sine Folk at röre Humle eller andet, som voxte paa Holmen. (jfr. No. 881.)

Efter Vidisse p. Papir af 1544 i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 7.

1025. 22 Februar 1519. Oslo.

Ollum mannum them som thette breff see eller høre helsser Aslak Olafson oc Ffind Nilsson suorne lagrettis men kierlig med gud kunocth gørendis ath sancte Peders dag cathedre anno domini mdxix waare wij i canicke gardhen til domkirkien i Oslo sagom oc hørdom ath her Torer Nilsson canik ther samestadz bad beskelige man Frode Endritson sige san witnesburd wm then holme som ligger millom Fiskem oc Rodan a Eikier som han wil suara for gud. hafde tha forde Frode saa j herminge sine ath han tente Tonnidh a Rodan i xx aar oc bode a Rodan v aar siden hon war dødh tha laa then holme til Fiskeim akierelaus oc bad Tonnid forde sith folk inthet beuare seg med humble eller annen deld som ther woxthe wppa thi han laa thil Fyskeim. saa bad han seg gud hielpe som thette ær santh oc wil forde Frode yttheremeræ sueria her wm, om han bliffuer til kraffder. til sanind her wm trycke wij waar jnsigel for thette breff som (giort) war dag aar oc stedh som føre siger.

Björn Gunnarssön og *Sigurd Helgessön*, Borgermestere i *Oslo*, kundgjöre, at Kannikerne ved *Mariekirken* bortskiftede *Michelsgaarden* ved *Nonneelven* i Oslo til *Jon Amundssön* paa hans og hans Börns Levetid mod Rente i Gaarden *Fos* i *Enebak*. Jon og hans Forældre skulde derfor have evindeligt Bönnehold i Mariekirken.

Efter Orig. p Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 16. Alle tre Segl mangle.

1026. 4 April 1519. (Oslo).

Jegh Biørn Gwnnarsson ok Sigwrdh Helgesson borgemesther j Oslo gøre wetherligt med thette wort opne breff ath wij sagom ock hørdom vpa iaa oc handerband theris ath hederlighe men canicke tiill Marie kirkie j Oslo giordhe i wenligtt iordhe skypte med Joon Amwnsson lagrettisman j Oslo saa j matte ath Jon forskreffne med iaa oc godwelie satthe ok affhende hederligom mannom canicke tiill Marie kirkie j Oslo tiill theris commune ỷ d. rentte j Ffoos liggendis j Eynebacke soken med allom lwtthom oc lwnindom som ther tiill liggher oc leghet haffuer wtthan gardz oc jnnan ffraa segh oc sina erffuinge ok vndher forskreffne Marie kirkis commune tiill ewerdeligæ eygho ok alz affrædis ffrelst heimholt ok akeraløst ffor hwariom manne. En forskreffne canicke satthe oc affhende Jon ther i moott ein gardh som kalles Michelsgordh liggendis wiidh Nwnneelffwen j Oslo med hws oc jordh oc all syn tiillhøringh saa j motte ath Jon ok hans barn effther honom skole frelselige nythe brwka oc beholla forskreffne Michelssgardh j theris liiffsdage. En effther Jon oc alle hans barns døødh scall forskreffne Michelsgard frelseligæ falle atther vndher Marie kirkis commune tiill ewerdelige eygo wtthan all genswar och ther ffore haffwe forskreffne canicke loffuet oc tiillsagt at Jon oc hanss foreldher skole haffue ewerdeligith bønehall j Marie kirkie oc j theris commune. Oc tiill saninde her om hengher Jon siith incigle med warom inciglom ffor thette breff som giortt waar in die sancti Ambrocii episcopi dagh anno domini mdx nono.

Bagpaa med en samtidig Haand: Breff om Michelsgard wti Osloo och Foss liggendis wti Eynebacke sogn.

Ridderen *Gaute Galle* giver med sin Hustrus og Syskendes Samtykke Tomten *Skeggen* ved Bryggen i Bergen til *St. Olafs Altar* i Throndhjem for sin Morfaders *Gaute Kanes*, sine egne og sin Hustrus Forfædres Sjæle.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 18. No. 12. Af 4 Segl vedhænger kun 2det.

1027. 3 Marts 1520. Throndhjem.

Jeg Gawthe Galle ridder goor viderligt met thette mit obne breff at jeg met mynn kiere høstrws mynn broders Oluff Galles oc met the andre myne syskenes samtycke, haffuer giffuidt tiil sancte Oluffs altare i Tronndhem enn thompt liggendes ved brygghenn vdi Berghenn som kalles Skegghenn och renther aarlighenn ij bergene gyllen

i grwnneleyge aff huilkenn købmand som ther booer paa forscreffne thomt, oc fald then thompt megh till vdi arff effther myn modher Kirstine Gawthes dotther hwes siell gudh nade. Giffuer ieg forne tompt fra megh oc myne arffwinge oc vnder sancte Oluffs altare till ewerdelighe eyghe for myn moderfaders siæll Gawte Kaane som liggher begraffwenn for same altere oc saa for alle myne oc myn hostrws foreldre siæle. Ath saa er vtj sanninghenn oc till bettre forwaringh som forscreffued staar bedher jeg heiderlighe oc erlighe mend her Oluff Wiifastsson lagmand vdj Tronndhem Gunner Krogh oc Jon Ericsson radmend ther same stedz henge theres jndzegle met mit eiged jndzegle for thette breff som giffuedt oc screffued er vdj forne Trondhem løgerdaghenn nest effter sanctj Matthie apostoli dagh anno domini mdxx.

Bagpaa: Skeggen j Bergen ued Bryggenn.

Kong *Christiern II.* befuldmægtiger *Antonius van Metz* til at hæve og kvittere for de af Kongens Medgift til St. Hans Dag 1520 forfaldne 50,000 Gylden.

Efter Orig. p. Perg. i les Archives de l'état de Gand. Kongens Segl vedhænger helt.

1028. 29 Juni 1520. Kjöbenhavn.

Cristiernus dei gracia Dacie Noruegie Sclauorum Gothorumque rex electus jn regem Suecie dux Slessuigcensis Holsatie Stormarie et Ditmercie comes jn Olldenborgh et Dellmenhorst vniuersis et singulis notumfacimus per presentes quod quemadmodum inter serenissimum et jnuictissimum Romanorum regem dominum Carolum etc. ex vna et nos ex alia partibus iamdudum conuentum et concordatum extitit quod singulis annis jn festo sancti Johannis baptiste natiuitatis nobis vel procuratori fieret jn oppido Amsterdamensi quinquaginta millium florenorum comvnium solucio et satisfactio vsque et quamdiu nobis de dote serenissime domine Elizabet Dacie etc. regine conthoralis nostre charissime integre ac plenario esset satisfactum jta nos pro eiusdem quinquaginta millium florenorum summe cuius solucio jn festo natiuitatis sancti Johannis baptiste jam proxime preteritj fierj debuisset peticione et recepcione nobilem virum Anthonium van Metz camerarium nostrum nobis dilectum ad presens ad jnuictissimum et serenissimum principem dominum Carolum Romanorum regem vel eius vices in jnferiori Burgundia gerentes mittimus eumque in nostrum legittimum et jndubitatum procuratorem constituimus creamus et ordinammus ac per presentes constituimus creamus et ordinamus, dantes et concedentes eidem plenam

et omnimodam facultatem predictam summam Im florenorum conviuium petendi recipiendj et subleuandi et desuper quittanciam et cautionem de amplius non petendo prestandi et tradendi ac omnia alia et singula faciendi gerendj et excercendj que in premissis vel aliquo ipsorum quomodolibet necessaria fuerint eciam si mandatum magis exigerent speciale quam presentibus est expressum promittentes nos ratum gratum atque firmum habituros quidquid in premissis vel aliquo ipsorum per prefatum Anthonium actum gestum aut factum fuerit ac si per nosipsos actum factum aut gestum fuisset. Jn cuius rei testimonium signetum nostrum presentibus duximus apponendum. Datum in castro nostro Haffniensi tercio Kalendas Julij anno etc. mdxx.

(egenhændig).

Cristiernn etc.

To Mænd kundgjöre et Vidnesbyrd, som de gamle Ægtefolk *Aslak Askelssön* og *Ragnhild Benediktsdatter* aflagde angaaende Grændserne for Gaarden *Ysterud.* (jfr. No. 945, 973 og fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

1029. 7 Juli 1520. Sand.

Ollom monnom them ssom thette breff ssee heller høre sender Olaff Æivindsson och Taralde Aslesson logrettes men aa Æikium q. g. och ssine kvnnicht gørandis ad mid worum pa Sande liggendes j fforscriffne ssokn vm tridie woke afftanen anno domini mdxx sagom och hørdom vppa ad Gudbrande Ormsson tok ij samfløyt witne Aslake Askelsson och Ragnilde Benike dotter och aa bok sswore med ffullum eidstaff ad Mattis Persson eigannsman ad Ydzsterud bygde them sama jord j ffra Lofftloge kleiwen och vp thil Ydzsterudz bek och gek ter fforer forne Mattis Persson och eigansmannen ad Hamre som heit Asbiørn Germundsson och merte fforer som gerdedz sschulle effter ret deile wid bekken. och hørdom mid aldre ther nokon vppa tala j ware liffstid ffor en nu. och sades ffornder Aslaker ad ware v tiuug aar gamal och Ragnilde husprøy hanss ei mikit y(n)gre. til sa(n)dz herom hengiom mid wor jnsigle neden ffore thette breff som giort war anno domini mdxx.

To Mænd kundgjöre et Vidnesbyrd, som den gamle *Margareta Thormodsdatter* aflagde om Gaarden *Ysteruds* Grændser. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

1030. 24 August 1520. Graf.

Ollom monnom them som thette breff ssee heller høre sender Sterkar Tormodsson och Stein Æwindsson logrettes men q. g. och ssine kvnnickt gørande ad mid worom j Graff liggendes pa Eiker pa Ffilippi et Jacobi afftan anno domini m.d.xx sagom och hørdom aa ad Olaff Æiwindsson tok eit sscellickt witne som ssa heit Margaretta Tormodz dotter och aa bok sswor med ffullom eidstaff ad hon och bonde hener bodde aa Ssand och leigde atter wid Ydzsterud som ligger j samre sokn och bodde ein man aa Hamre som heit Torer och war einganssman ad forne Hamre och stod ta deilisgarder j mellom fforne Hamre garde och Ydzsterud vp med Ydzsterudz bek och nider j watned och hørde jeg aldre ffordan Torer ad kanne seg ther vt om kring ffordh deile hwadsced med hog heller hamn och sagdes fforscriffne Margareta ad wara pa ffemte tiugar gamul och war ta ei ffor ad ffare thil ret stemneby ad gøre ther witnesburd ssin och tok fforne Olaff thenne witnesburd med lensmansens loffwe. Thil sanind herom hengiom mid wor jnsigle ffor thette breff som giort war anno domini mdxx vppa sancte Bartholomeus da(g).

Jngebrekt Stabbe, Lagrettesmand, sælger til Kannikernes Kommunebord i Throndhjem Ödegaarden *Langnes* i Snaasen, som renter aarlig ½ Öre.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 19. No. 1. Alle 3 Segl (Bomærker) vedhænge.

1031. 23 Septbr. 1521. Throndhjem.

Thet bekenness iegh Jngebrecth Stabbe sworen lagrettes man ath iegh haffwer solth hedherlighe men canekene i Trondhem tiil theres commwnss bordh i ødegordh som either Longenes liggendes i Snoze presthegeld som renther aarlighe ½ øre mith retthe odhall ffraa megh och mynne erffwinge och wndher fforscreffne hedherlige men canekene i Throndhem. Swa bekenness iegh och megh, at ieg haffwer wpboredh mesthe peningh och mynsthe effther thy som i kowp worth kom. Tiil ytthermære wisse her wm bedhiss iegh bæskædheligx men jnsigel Eleff Ewindson Michel Jonsson medh myne jnsigell ffor thette breff som skriffwidh war i Trondhem fferia secunda post ffestum sancti Matthei apostoli et ewangeliste anno domini mdxxi.

Bagpaa samtidigt: breff oppo ½ øres leye i en øde gord som heder Longenes i Snosen.

Syskendene *Erik Gunnarssön* og *Lundi Gunnarsdatter*, *Gaute Haldorssöns* Hustru, give *Kannikerne i Throndhjem* til deres Kommuns Bordhold ½ Spands Leie i *store Bosnes* i Inderöen.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 19. No. 2. Alle 4 Segl vedhænge.

1032. 14 Marts 1522. Throndhjem.

Thet kendes wii eftherskriffnæ Erich Gwnnerson och Lundi Gwnnersdotther samborna sysken ath wii met wore wenners raad och samtykkæ haffwe vnt och willeligæ giffwit vnden oss och begges wore erffwinggæ och vnder hederligæ mend caneker i Trondhem till theres commwns bordhold j spandz legæ i Bodzness i then gaard som the otthe ydi till ffornæ som kalles store Bodzness liggendes i Jndrøn theem till ewerdeligh eign met all lwtom och lundendom som ther tilliget haffwer ffraa ffordom och till nye intilh vndentagit. Till saningh hær vm trykker iegh Gothe Haldorson fforneffnde Lundi Gwnnersdotters bonde myt insiglæ met Erich Gwnnersons insiglæ næden ffor thette wort obne breff och ther till met tilbedendes hederligh mendz insiglæ Oluff Wigfastsons lagmand i Trondhem och Knwt skredders raadmand ther same stedz. Skreffwit och giort i Trondhem fredagen nesth efther sancti Gregorii paawes dagh anno domini mdxxij.

Bagpaa samtidigt: Breff paa j spans leye i Bosnes i Inderøøn.

Syskendene *Haakon Erikssön* og *Brynhild Eriksdatter* sælge ½ Spands Leie i *nordre Rosvol* i Verdalen til *Mester Olaf Jngebriktssön*, Degn i Throndhjem.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 19. No. 3. 3 og 4 Segl vedhænger.

1033. 5 April 1522. Auglen.

Thet bekendes wii efther scriffne Hakon Erichson och Brønild Ericsdotter samborne syskøne met thette wort obne breff at wii haffue rath och samtycth met wore wener och barn och selt och affhent och met thette wort opne breff selie och afhende vndon oss och vore erwinga och vnder hederleg mand mester Oluff Jngebriktson deken i Trondem och hans eruinga j spans leigha j nordre Roswal liggendes i Werdals prestegeld wort rette odaall hanum och hans erwinga till euinnelig eign met all luthom och lundendoom som ther tiill ligger och til lighit haffwer j fraa fornæ och till nyo. Och kennes wi oss at haffua vp boret minste peningha och mesthe som j køp wort kom saa oss ther met aldeldes væl nøges. Till yttermere wissen hær vm haffwe wii till bidhet wore nesthe vener och frender och

fornumstugh mend Endrith Hakonson Beliuth paa Visth Jon pææ Haugh Gaute paa Llyngh at besigle thette woort obne breeff som giort och scriwith waar paa Auglen j Werdallen aar effther gudz byrd mdxxii llaurdaghen nesth for kersundag i fastæ.

Bagpaa samtidigt: Breff paa j spann i nordre Rosswall i Verdalenn.

Fortegnelse over det Jnventarium, som *Herman Matssön [Skriver]* overantvordede *Hans Erikssön*, da denne af ham modtog *Baahus* Slot. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 5).

Efter Afskrift af 1524 i Frederik I.s Registrant fol. 5.a — 7.b i danske Geheimearkiv.

1034. [Ved 1522?] Baahus.

Thetthe jnuentarium antuordet jeg Hermenn Matssenn Hans Erickssenn paa Bahuss.

Jeg Hanns Erickssenn høffuitzmand paa Bahuss paa wor naadige herris wegnne konning Chrestierns etc. bekiendis mett thette mit opnne breff at haffue annamett her paa Bahuss thette efftherschreffne inuentarium aff hederlig swend Hermenn Matssenn. ssom hand meg antwordett haffuer paa wor naadige herris wegnne primo iiij^c^ xiij tønner malt, iij^c^ xx tønner bygmell, xiiij tønner tisk mell, ij tønner dansk mell, j^c^ xxxv tønner byg, lxxxv tønner haffre, xviij tonner rug, vj skippund homble, lxxvij oxe kroppe, j^c^ vj leffuindis øxen, och wor ther nogle stude iblant, xxij korr, vij vngnødhe, lxxxix stocker swin, j^c^ xviij sider gott flesk, lx sider gamilt flesk, som bleff ther effther Hanns Brede, xliij lamme kroppe, xlij geess, ij tønner wildbrad, ij tønner kallun, xxij tønner salt, xxxiij løbe salt, ix tønner sild, vj tønner sele speck, xviij sele dyer, j tønne lax, j tønne aall, femsynnetiwge xiij worde torsk, xviij worde langer, iiij^m^ iiij^c^ skaffue flonnder, iij tønner swnnd och mager, ij worder rocker, j tonne torsk, j tønne bergefisk, xiij^c^ huitling, iiij^c^ holler, ij worder kulmwle, xlxv worder haa, iiij lest j tønde iij pund smør iij tønner skrabe smør, ij tønner køkenfett, iij tønner bønner, ij fierding honing, j tønne byggrynn, j tønne boghuedgryn. Jtem i herre kellerenn j amme bastertt, j fad røtt win, iij tønne pøytø, j tønne miød, j tønne tisk øøll, iij store fad iij lester och ij tønner gamellt øøll, j tønne ædicke, spisse kellerenn, iij lester och iij tønner øøll, xxviij tønner brød. senngc kleder och bennecke dynner. Jtem ix blaa randit dynner, x gamble dyner, v hoffuid dyner, j par twebrede lagenn, iij par blegthe enbrede lagenn, iiij par lagenn aff raa lerret, iiij par groffue lagenn, et huit styckett teckenn, ij lederlagenn,

ij enngelske senklede, iij skindfelle then enne aff wlskind, x senngklede, ix gamble senngklede, ij ny dinewaar, viij ny handklede, ij ny skiffue duge och ij gamble, vj lange læritz duge, i borge stuen, iij groffue duge, j stor kopperkanne, wtij fadeburetth, iiij ny bencke dynner oc iij gamble, xx ny hynnde och iiij gamble, ij̶ steen hamp, ij store molluer, och iiij smaa, vj tenfad, iij ny gryder, ij gamble smaa gryder, v smaa kelde, ij tenkanner, xiij stecker malne dretther, x rodhe fad, xx røde tallercken, nogell rusin mandel peper och safrann, wthij fruer stwen, en lang malen drett och et bennacke klede. Jtem wnder stenstwen, iij store kelde oc j lidhen, ij brodne gryder. Jtem i uernhusset, j lest iernn, en tiære kedell, nogett kopper aff enn slange, viij lispund bly for wdhen thet er stobt i lod, wtij stegerhussett, j brande iernn, ij røster, j bradspid, v kelde store oc smaa, xiij gryder store och smaa, iiij ny kelde om vj lispund, iij iernskoffle, j øxe, j kniff, j morther, wthij bryggehussett, j ny brygge panne, j stor gryde wnnder tappekarrett, ij ny olkar oc j gamelt, wthij fadhussett ij gamble gryder fad oc tallerckenn til borgestwen. Jtem bøsser oc krud. Jtem ij halff slannger, vj telge hager the iij ær af kober, xij hagebysser aff iernn, vij dobilt skerpentiner med xxij kamer, xxxij enncket skerpentiner mett lxxiiij kamer, ij stenbøsser mett iiij kamer, iiij tønner och j̶ fierding byssekrud, j otting kørne krud, j tønne swagell, lxxxx tylt stickett pill, xviij tylther piltenn, femsinne tiwge alne wadmell, ij salthet oxne huder, ij menthede koohuder, ij̶ tønne tiære, ij drage heste, ij querne heste. Jtem et smede redskab for wdhen belgenn med all sinn thobehøringn. Jtem l lester støbt kalck, enn esping, enn ferge, enn wad och enn wade boed. Jtem vij^c marck i klippinng, iij^c marck danske pendinge, ij^c marck suenske pendinge. Som jeg selffuer antwordet hannom effther then godhe herris befallning. Och haffuer jeg Hans Ericksseñns opnne beseglede breff at hand selffuer bekiended at haffue saa møgit wppeboret och annamett aff meg ssomm forschreffuit stander.

Jtem then tid ieg antuordett hannom thesse forne pendinge tha bleffue wij ssaa till eens at ther stod nogell pendinge ighenn i lennett som wor min efftherstade, then skulle fogtherne giort meg regennskab fore. Szaa lenge iegh haffde beslaget mit regennskab, huad ssom hogborne fførste konning Chrestiernn haffde ytthermere til kommett thet skulle ieg oc antworde hannom paa hans naadis wegnne. Jtem stragx ther effther ieg wor farenn aff slotthet tha lod hand annamett allt samenn till slotthet ssomm wor iij̶^c xxix marck v ß, lxxxij lod sølff somm hannd lod wptage emod min willige och will end nu wende

meg ytthermere skade paa. Jtem nu haffuer ieg swmmeret oc offuerlagt mytt regennskab huilkett ieg er nu bliffuid iiij^c marck till affthers somm min wdgifft er mer end min indlegt ther till med bleff ieg grebenn och ille saar i hogboren førstes könning Chrestiernns tienneste och motthe nu selffuer løsse mit fengsell aff the suenske sidhen the bleffue saa møgit raadindis her i Norge oc wed meg inghen wpretning for all min skade wdhen thend hemelske gud och etther naade will werdis noget forsee meg tha ligger her enn føge forlenning somm kallis Dynge godz och haffde hogbørenn første konning Chrestiernn thet forlent enn hede Dirick toller nu er hand i guds wold och the swenske følge gotzett, kundhe ther komme etthers naade och thennom enn god forligning emellom tha wor ieg thet giernne begerindis aff etthers naade och will giøre etther naade tilbørlig och ødmig tro tienneste ther for ssaa lennge ieg leffuer kiereste naadige herre werdis etther naade ath biwde meg etthers naadis willie till om forne ærinde huad somm etthers naadis willie er her wthij, ther will ieg altingest retthe megh effther. her med etthers naade liff statz oc hogmeglighz gud oc her sancti Oluff koning befallindis til euig tid etc.

Provsten *Christiern Peterssön*, *Hans Knutssön* og fire Raadmænd i *Bergen* skrive til Kong *Christiern II.* et Anbefalingsbrev for *de Kontorske* sammesteds.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. (Münch. Saml. No. 181.) Brevform med Spor af 6 paatrykte Segl.

1035. 28 Januar 1523. Bergen.

Wor ydmyghe tro plictigh tiensthæ ether nades høgboringheth tiill ffornæ screffeth meth vor herre høgborne fførsthe kiereste nadige herre verdes ethers verdighe nadige høgmectigheth ath vijdhe ath thii tydske aldhermendh meth thii xviij mendh her vedh bryghen komme nw tiill oss och loodh oss vndherstaa ath thii ville haffe theris sendebwdh tiill ethers nadhes høgborneheth och handle meth ether nadhe hwor thette kontor her i Berghen matthe blyffwe meth mackt och thii matte søghe thii stedher som ethers nades venner wore: och badhe oss ath vij ville scriffwe ffor them tiill ethers nadæ. Tiill hwilket wij swaredhe them ath ville thii handle meth ethers nadhes vndersatte saa ath thii hade them hedherligh och erligh meth ethers nadhes ffatigh vndersatthe saa inghen klagemaall ther paa komme thaa ville vij gerne sckriwe ffor them tiill ethers nadhes høgmectigheth. Swar-

edhe thii oss thaa ath nær gudh ville ath gotz komme hiidh thaa ville thii owerweye hwad køp thii hadhe och handle saa meth oss ath vi och ethers nadhes ffatigh vndersatte skollæ ffaa fyllisthæ ffor theris och thii malthe och blyffwe vedh paa theris sijdhæ. Ther paa aldher kiereste nadhige herre bedhe vij ethers nadhes høgmectigheth ath ether nades høgbornehet ville saa handle meth them ath i ville vijdhe ethers ffatighe vndersattes besthe och bestandh i thenne landz endhe som oss intijd twiler paa ath ethers nadhes høgmectigheth gerne giøre viill. Her meth ethers nadhes maiestet och ære thii helligtreffallighelh beffallendes meth lijff och seell nw och ewinneligh. Screffuit i Berghen feria quarta ante festum purificationis Marie anno domini mdxxiij° vndher vore indsegle.

Cristiern Person profasth } ethers nades capellan.
Hans Knutsson deghen }
Tord Matson }
Jon Ellingson }
Jens Hallandzffar } radmendh ethers nades tro vndersatte.
Cristiern Torberson }

Udskrift: Høgboren och høgmectighe fførsthe oc herre Cristiern meth gudz nade Danmarkz Norges Sweriges Vendes oc Gottes koningh hertwgh vtj Sleswigh Holstenn Stormarn och Dytmerschen greffe i Oldenborgh oc Delmenhorst vor kiereste nadige herre. Paaskrevet med en anden Haand: Radet aff Bergen scriffuer for thee køpmenn oc liggere som ther ere at kongelige maiestet ville tage thennom til friid oc nade.

En Optegnelse paa den Sölvmynt, som *Jörgen (Hansen) Skriver*, Hövedsmand paa Bergenhus, medbragte derfra (til Kong *Christiern* II i Kjöbenhavn.)

Efter en samtidig lös Optegnelse i danske Geheimearkiv.

1036. 18 Marts 1523. [Kjöbenhavn.]

Er summen paa altt thet sølff som Jørgen scriffuere aff Bergen førde hiidt ottensdaghen nest effther dominica letare aar etc. mdxxiij — iij^m^ iiij^c^ xliiiij løde march sølff. jtem xlv dusind march danske hwyde. jtem xix^c^ rynske gyllene. jtem xxx wngerske gyllene. jtem xxij anglotter. jtem j rosszen nobbell. jtem j Henricus nobbell.

Erkehertug *Ferdinand* af *Österrige* anmoder Pave *Hadrian VI.* om, ved de strengeste Midler at tvinge Biskopperne og Geistligheden i *Danmark* og *Norge* til at afstaa fra deres Oprör mod Kong *Christiern II*, hvis Fordrivelse især er Geistlighedens Skyld. Overbringeren af Brevet, *Johannes Weze,* Electus til Lund, vil nærmere oplyse Paven om Sagernes Stilling.

Efter M. Marinis Afskrift af Orig. p. Perg. i Vatikanets Arkiv.

1037. 21 Juli 1523. Jnspruck.

Sanctissime et beatissime in Christo pater et domine mi colendissime post humillima beatorum pedum oscula et debitam commendacionem. Non vereor ad aures sanctitatis vestre devenisse, quibus iniuriis contumeliis et opprobriis lacessitus et affectus fuerit serenissimus princeps dominus Christiernus rex Datie et Norvegie sororius noster charissimus a subditis suis secularibus et ecclesiasticis, qui tandem malignitate et perfidiis eorum ipsum una cum eius consorte et dulcissimis filiis ex regno turpiter et inique eiecerunt. Jdcirco cupiens ego nedum favore et auxilio, verum propriis iuribus et facultatibus adesse et adsistere quo amissum regnum recuperare et ad illud reverti possit. et cum episcopi et alii ecclesiastici potissima causa fuere sue expulsionis, et primi qui a sua maiestate defecerunt et contra eam se gesserunt, egoque nullo modo eiusmodi suam spoliationem equo animo ferre et pati possim, propterea cum impresentiarum eius nomine ad beatitudinem vestram harum exhibitor reverendus Joannes Wetze electus Lundensis se conferat, prefatum regem sororium et fratrem meum charissimum maiori quo possumus studio et fervore sanctitati vestre reverenter commendatum duxi, dignetur cesaree et catholice maiestatis domini et fratris mei colendissimi, ac equitatis et mei intuitu et respectu, ipsi exuli regi auctoritate et ope sua auxiliari et subvenire, expresseque mandare et committere episcopis de spiritualibus illius regni sub arctissimis penis et censuris ac prohibitionibus ecclesiasticis, et eos compellere ab eorum perfidia et rebellione contra ipsum regem desistant et ad debitam obedientiam et subiectionem revertantur, ut par est, sicut latius de hiis et omnibus aliis necessitatibus sanctitas vestra a predicto electo Lundensi informabitur, in quo rem se tantoque pastore dignam ac predicte cesaree maiestati et mihi mirum in modum gratam efficiet, filiali officio et observantia nostra erga eam recognoscendam, et sibi ac sancte Romane ecclesie dictum regem imperpetuo denunciet et astringet, cui me et ipsum iterum humiliter quam enixius commendamus, et deus omnipotens sanctitatem vestram sue sancte ecclesie diu felicem et incolumem conservare dignetur. Datum in

oppido nostro Jnspruck die vicesima prima mensis Julii anno domini millesimo quingentesimo vicesimo tercio.

Eiusdem sanctitatis sue
humilis et obsequens filius
Ferdinandus p. Hisp. archidux Austrie.

Udskrift: Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri et domino domino Adriano VI. sancte Romane et universalis ecclesie summo pontifici domino meo colendissimo.

Laurelius Amerin, pavelig Notarius, bevidner Kassationen af en Obligation, udstedt af Erkebiskop *Olaf Engelbreklssön.*

Efter Gjenpart paa Papir i norske Rigsarkiv. (Münch Saml. No. 169.)

1038. 22 Decbr. 1523. Rom.

Pro archiepiscopo Nidrosiensi.

Fatio fidem ego notarius camere apostolice infrascriptus qualiter reverendus pater dominus Olauus Engelberti archiepiscopus Nidrosiensis iuxta obligationem per eum et dominum Zutpheldum scriptorem literarum apostolicarum pro eodem domino archiepiscopo alias quando feceram eidem archiepiscopo mandatum camere de consecrando ad reverendum patrem dominum Pariden episcopum Pisauriensem in manibus meis factam et receptam, iura camere apostolice et sacri collegij etc. pro quibus ratione ecclesie Nidrosiensis soluendis vnacum dicto domino Zutpheldo eius procuratore, tunc se obligauerat, per eundem dominum Zutpheldum eius procuratorem, fuerunt et sunt soluta. et quitantie mihi desuper tradite et dimisse et propterea dicta obligatio eorundem dominj archiepiscopi et dominj Zutpheldj, per me notarium cassata fuit et existit, prout eandem casso per presentes. In fidem premissorum me subscripsi Rome in domo mej eiusdem camere notarij die xxij mensis Decembris 1523.

Ita est Laurelius Amerin camere apostolice
notarius manu propria subscripsit.

Auscultata et collationata est presens copia per me Nicolaum Fabrj clericum Hauelbergensis diocesis publicum imperiali auctoritate et in archiuio Romane curie descriptum notarium et concordat cum suo vero originalj de verbo ad verbum quod manu propria attestor.

Bagpaa: cassatia obligationis facte per r. p. d. archiepiscopum Nidrosiensem coram domino canzelio notario camere apostolice de iuribus

solutis eidem camere apostolice nomine ecclesie Nidrosiensis per domi-Zutpheldum procuratorem dicti domini archiepiscopi.

Hoskold, Biskop i Stavanger, og *Olaf*, Biskop i Bergen, udstede Brev angaaende deres og Hofmesteren *Nils Henrikssöns* Forhandlinger med *Hans Knudssön Degn* om *Bergens* Kongsgaards Opgivelse og overdrage Kongsgaarden til Hr. *Vincencius Lunge*.

Efter Afskr. i Barth. (E) 281—287 af en tabt bergensk Codex. (Trykt i Samlinger til det norske Folks Sprog og Hist. VI. 64 ff.)

1039. 29 Decbr. 1523. Bergen.

Anno episcopatus nostri primo.

Breff paa hwad dag kongis gardenn wart opgiffwenn anno 1523.

Wii Oschold met gudz nade, biscop uti Stawanger Oluff aff samme nade biskop i Bergenn oc Niels Hendrissenn aff vobnn hoffmester i Norige. Giøre alle vittherlicht met thette worth obne breff aar efther gudz byr 1523 sancte Catherine virginis dag[1] paa prowiste gardenn i forneffnde Bergenn thiill bade wi erligh oc fornumftig herre och prelate, herr Hanss Knwdsenn Degenn i domkirkenn i forne Bergenn som tha konngis gardenn ther sammesteds i befalningh haffde paa høgbornæ førstis och mectwge herris kongis Cristerns wegne wtii Jørenn scriffvers borttewerelse som forne hans nadis gardt oc festhe i befalningh haffde och alle andre gode tro eractuge och fornwmfltige karlle och dandc swenne som ther samme stedis i gorsloghenn beskickendis worde, met andre flere som ther tha tienthe oc jndewore thesligess aff the atthenn mendt wiidh bryggenn paa menige contors vegne ther sammestedis ath handle rade och beskicke menige Norgis rigis indbyggere beste nytteligheidh och gaffnn wtii thenne landis ende frann Lyndessnes oc inttill Wordhwss om nogre opløb forderff oc røffveri somm forneffnde kopmendts tienere och andhengere wiidt bryggenn begynth brwget oc giorth haffde wtii saamode. Først ath the spoleret oc toge frann vor keris nadigis herris borgere och indbyggere her aff forne Bergenn alth thet the otthe serdelis the somm ware skotzke borne och ther tiill nogre tysker och andre icke alsomeniste røffvede them, menn hiugge oc neder brøde theriss huss som the utindenn boendis oc besidendis vare thesligis fangede swo mange the offver kunde komme och enn parth dreffve aff byenn, item opbrøde kirker oc kloster och ther wttoge hver pennynge oc gots som the ther fwnde som forde borgere nordfarder och andre tiilhørde. Och ther nesth ware the alle

samdrecteliigenn beradde och fuldkommeligenn achtede ath belegge oc bestolle forde kongis gardenn och hannem uti alle made nedher ath bryde oc forderffve och wat forne herre och prelath Hans Degenn och hanss icke mectuge ath utrethe eller affwerge theris skade oc forderff som hannem tiilburlicth och plictuger wor efflther thenn befalnyngh som hann paa høgborenn furste oc mectugher herris konnyngh Cristerns wegne haffde wor kere nadige herre helst for thii ath hann icke haffde folk nogh, ytthermere enn femty weractige karlle icke heldher andre jnstrument eller werge som i fiende wisse oc bestolnyngh behoff giorde. tha pathet at slige stycker ewigh skade oc andre ende opsetth icke skulle fange ythermere framgangh eller macht i nogre made thetligiste ath forne høgborenn furste oc mectugher herre kongh Cristiernn wor kere nadige herre swo war riisth oc wtdragenn aff hans nadis landt oc riige, oc menige Danmarckis riigis radt ellinger oc menige indbyggere ther same stedz ære hans nade frafaldne oc tesligiste slotter fester oc menige almwge her sønden fieldz wti Norge. Framdelis menige radt oc borgere her i forne Bergenn oc enn part af ledenn som hertiill forne kongis gardt anhengede oc tiillegende worde: jtem Jørgenn Hanssen hans nadis tienere oc høffvitsmand paa forne kongis gardt war samme ledis her aff riiget farenn oc wtdlagenn som skulle forsware oc affwerge kronens oc menige almwgis forderff oc skade i thenne landis ende serdelis the som forne kongis gardenn tiillagde ære, jtem thenn tiidt forne Jørgenn scriffver fordt her utaff tha loffvede oc tiillsagde hann oss alle met handt oc mundt ath hann skulle komme her egenn sancti Jacobi apostoli dag oc aldsandeligen indenn sancti Michaelis tiidt hvilketh hann wtaff jnthet holth, jcke finge wii helder hanss scriffvelse eller budt hwor effter wii oss skulle tiill forlade, jtem sidenn wor kere nadige herre kongh Cristiernn fordt wtaff landenn finge wii hans nadis scriffvelse aldri emthenn med breff eller budt, hwor effther wii oss retthe schulde, tha paa thet kirker oc closter oc menige almwge icke noger ytthermere forfang eller wreth skulle offvergange eller wtii nogenn made skulle ske, berade wii oss grandeligenn met welbyrdiger mandt oc strenge rider her Niels Henrissenn hofmester i Norge, dog swo at hann pa hans sothe oc swge sengh laa paa then tiidt tiil førde vii hanwm oc saa alle samdrecteligenn forefunde at vii høgeligenn retwiisligen oc strengeligenn aff forne erlig och fornwmstig herre oc prelath oc af alle som met hannem i forne slotz lag beskickendis ware, skulle forne slotzlag tiill Norgis krone oc beste oc kreffwe oc begere hvilket wii oc saa tre reysser giorde ther tiill swarede oss forne oc fornwmstig herre oc prelath her Degenn och hannem tyctis thet skulle være hannem

och the gode tro karlle som hannem paa høgborenn furstis kongis Cristierns wegne tiente theris ære for nædher om the thet giorde ther eftther gick forne her Degenn met the fyre wtindenn slotz lagenn met hanwm beskickendis ware frann oss oc indt paa forne kongis gardenn tiill alle the andre gode oc tro karle som ther inde loge oc at sporde them hvadt them ther wtindenn tyctis radeligisth oc best at være effther slige ordt punchter oc articler erlige oc fornwmstige herrer rigens radt her i Norge meg pa alle ether wegne haffver forgiffvidt eftther slige beleglighei dt (gudt bettrydt) som nw wthii mellom landt oc riige er. tha swarede the hannem swo hvadt the gode herrer rigens radt oc pa ware ther wtinden gøre och lade eftther thii at ære wor herre oc hus bonde pa wor kere nadige herris wegne mege wii wære tiil friidts met, menn offver alth gører thet swo at wor ære oc redeligheidt wti alle made ther utindenn wdkrenketh oc wforderffvith bliffver, hviss i ey erligenn skelligenn oc redeligenn kwnde gøre tha haffve wii icke wthenn ith liff som then aldsomectigste gudt oss haffver wnth oc forlenth, thet wille wii alle oc hver serdelis for wor kere nadige herre met edher uti alle made woge. Oc komm swo forne her Degenn met the fyre etc. tiil bage tiill oss egenn, tha blanth mange ordt oc articler berade wii oss paa bode sidher oc swo fore fwnde at wii skulle gange emellom wor kere nadige herre oc hannem om hans nade i fremtiidenn kunde bliffve mectugh, forne erlig oc fornumstig herre her Degenn oc hanss tienere oc anhengere pa hans nadis wegne ther om noget pa ath tale hvilket wii oc swo wiille gøre, tha meth thesse eftther skreffne ordt wiilkarelse løftte oc beplictelse. Først at wii forne slotz lagh tiill Norgis krones beste oc tiill thenn herre oc konyng wti alle made skulle holle oc beware som gudh haffver forseeth Danmarkis oc forne Norgis riigerne wti woldt oc regement skal fange, jtem ath alle her Degens fogetther oc andre hanss tienere paa forne høgbarenn furstis wegne kongis Cristierns skulle wti alle made wære uforhindrede for alle articler ordt oc befalnynger som the wti forne Jørgenn scriffvere oc mynn befalnyngh fuldkomet haffve. Jtem, at alle the gode karlle ehwem the helst være som for herr Degenn tiente pa høgborenn furstis oc mectuger herre kongis Cristierns wegne skulle alle met holle haffve wt gange nyde oc beholle hvess them mett retthe tiil hørde oc som the met tro tieneste haffde forhverffvit. Jtem at hwes fogether som i Nordlandenn eller anderstedis wti leenn ere, som tiill forne kongis gardenn tienne skulle ath aare wti købsteffnenn hiem komme gørendis rede oc regenskap fore hvess deel the oppebaret och wtgiiffveth haffve, oc siidenn være hwor thennem tyckis, om the icke lenger løster fram-

delis at tiæne. Thette beplictede wii oss at gøre oc met thette wort obne breff beplichte loffve oc tiillsige christeligenn oc wbrodeligenn i alle made ath holde, thaa antworde oss erlig oc fornumstig herre oc prelath herr degenn oc alle forne slots lagh tiill Norgis kronis beste bystandt thii lade wii hannem oc alle som hannem paa forne høgborne furstis oc mectuge herris kongh Cristierns wegne tiente wor kere nadige herre oc alle theris arffvinge qwitthe frii ledige løsse aff oss oc aff alle andre for alt ythermere tiiltall oc kraff wti alle made for forne slots lagh oc opgiiffningh. tha eftther slige opgiiffnyngh oc annammelse wiiste wii ingenn andenn som menige almwge kwnde betther forsware for wreth oc offverwoldt endt hederliigh oc welbyrdigh mand oc strenge rider her Wincentz Lunghe, som andre hederlig oc welbyrdiger mandt oc strenge riddher her Niels Hendricsøns dotther fick eftterthii hann wiille wære enn godt tro norsk mand byggendis oc boendis hoss oss, thii tiil bade wii hannem alle kerligenn at hann wiille wel gøre tiil segh taghe oc annamme forne kongis gardenn met ald kongelige rente oc rettigheder skickendis oc holdendis oss alle ringe oc fatige met Norgis lag skeell reth oc gode gamble sidwonner oc forne gardt oc leenn tiil Norgis krone høgborenn furste oc herre at holde som gudt haffver forseeth oc wnth konyngh offver Danmarkis Norgis rige skall være, hwilketh hann oss oc pa synn christelige tro wilde holde oc loffvede oss syth opne beseiglende breff, thiill ythermere sandhedt her om trycke wii biscop Oskuldt aff Stawanger, och biscop Oluff aff Bergenn ware indzegle neden fore thette wort obne breff. Thiil bedendis erligh oc welbyrdigh mandt oc strenge ridder her Vincentz Lunge at beseigle met oss som offver war hørde saa hwurledis thet som for screffvit stoer gick oc foerdt, oc bleff her Nielss Henricszenn wor met broder for kort før endt thette breff bleff giort eller beseglidt. Giffvit i Bergenn femte dag julle Aar etc. m. d. xx. iij.

(1) 25 Novbr. Nils Henrikssön döde, forinden Brevet blev beseglet.

Borgemestere og Raad i *Hamburg* bevilge *Christiern II* det hos dem forlangte *frie Leide*.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv (Münch. Saml. No. 951.) Brevform med Spor af udvendig Forsegling.

1040. 19 April 1524. Hamburg.

Serenissime maiestati regie paratissimos se semper offerunt. Receptis litteris maiestatis vestre de saluo conductu maiestati vestre transcribendo quo et a periculis popularibus et a vexatione maiestas

vestra immunis redderetur paucis apud nos deliberatum est, cum enim idipsum nulla ratione negandum senserimus. inprimis nos seculorum malitia pregrauat, que pubem ipsam rationis fere expertem solito magis facit temerariam. foret enimuero omni difficultate exclusa maiestas vestra regia ab hostilj tumultu in hac nobiscum vrbe salua satis. sed non sinunt secula. deum testamur immortalem, inter tot nationum homines polliceri quod omnem prorsus contumeliam possimus cohibere. Curabunt insuper satis superque regie, vestre maiestatis legati rem ipsam quibus in solita forma saluum conductum volentes dedimus. eruntque nobiscum eque saluj neque venientes ac recedentes ab vllo hominum nostre cohertionis grauabantur. Semper enim cupiebamus hostilem illam ac diuerse fortune conditionem pacifico tractatu preuenisse quam ad omnem salutem pacificare dignetur altissimus. felici maiestati vestre regie successu. Datum ex Hamburgo decima nona aprilis anno 1524.

regie maiestatis
volentissimi
proconsules consulesque
Hamburgenses.

Udskrift: Jllustrissimo principi ac domino domino Cristierno Datie Swetie ac Norwegie etc. regi duci Slesuicensi Holtzatie ac Stormarie et Theomartie etc. comiti Oldenburgensi etc. domino nostro gratiosissimo. Paaskrevet med en anden Haand: oblate nobis feria quarta vesperi post jubilate in quodam loco qui vocatur der Ochssen Werder.

Johannes Hannart bevidner, at *Christiern II* ved sin Orator eller Prokurator har ladet möde saavel til Dagen i *Hamburg* som senere til en anden i *Lübeck*, der begge löbe frugteslöse af, fordi Hertugen af Holsten ligesaalidt som de danske Rigsstænder lode sine Afsendinger möde.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. (Münch. Saml. No. 955.) Egenhændig Underskrift. Seglet udvendig paatrykt.

1041. 27 Juni 1524. Botzdan.

Ego Joannes Hannart vicecomes de Lombecke sacræ cæsareæ et catholicæ maiestatis consiliarius primus secretarius et orator ac commissarius hac tempestate in imperio, notum facio presentibus vniuersis, quod cum cæsarea maiestas dominus meus clementissimus inter alia in commissis mihi etiam dederit, vt me ad conuentum ac dietam in Hamburgium statutam ad agendum et tractandum maiestatis suæ nomine cum collegis meis atque serenissimi domini nostri aliorumque regum et principum oratoribus, super restitu-

tione serenissimi principis et dominj dominj Christierni regis Danie Suecie Norwegie etc. ad eius regna et dominia quibus spoliatus est: et componendis differencijs ac controuersijs inter ipsum et partes eius aduersas, conferrem. sitque eiusmodj conuentus primum Hamburgij habitus et inde ad Lubecum translatus, vbi tamen nihil: vt volebamus peragere potuimus, propter hoc quod illustrissimi principis dominj Friderici ducis Holsacie oratores sine mandato illic comparuerunt: et Danie prouinciales seu regnicolarum deputatj non affuerunt, quapropter quosdam ex dominis oratoribus et collegis nostris transmisimus ad Coppenhagen ad prefatum Holsacie ducem qui illic cum statibus ac prouincialibus regnj Danie atque confederatis suis conuentum celebrabat, vt ibi iuxta eorum jnstructionem rem agere et tractare debeant. Proinde testimonium perhibeo, serenissimum principem dominum Christiernum Danie regem prefatum jn Lubecensi conuentu: ubi ego coram fui, suum habuisse oratorem seu procuratorem cum sufficientj mandato et etiam in priorj conuentu Hamburgensi ad quem propter alia negocia urgentia et impedimenta venire nequiuj, sed a collegis meis qui affuerunt percepi, simili quoque modo comparuisse, jta ut per dictum serenissimum regem non stetit, nec quicquam omissum fuit, quo minus negocium: utj nobis a nostris dominis iniunctum fuit tractarj et peragj potuerit. Jn cuius fidem presentibus me subscripsi cum jmpressione signi mej consuetj. Datum in Botzdan die 27 junij anno dominj 1524.

Jo: Hannart.

Den udvalgte Konge *Frederik I.* lover de *lybekske og andre tydske Kjöbmænd i Norge* at holde alle deres af fremfarne Konger givne *Privilegier*, som om de af ham vare confirmerede, og at confirmere dem, naar han var kronet som norsk Konge.

Efter en samt. Afskr. p. Papir i Bremens Arkiv.

1042. 15 August 1524. Kjöbenhavn.

Wij Frederich vann gots gnadenn to Dennemarcken der Wende vnnd Gottenn koninck vnd erwelter koninck des riikes Norwegenn hertoch to Slesswick Holsteyn Stormarenn vnd der Ditmerschen graue to Oldenborg vnd Delmenhorst doenn hier mit kunt, vor jw hochwerdigestenn, hochwerdigenn jm got, herren ertzbisschuppe, bisschuppen, prelatenn, ridderenn, riddesmetigenn, vnsen leuen getrewen redenn, amptmannen, vogedenn, borgermesteren, stadtuogeden vnd anderen jngeseten vnses rykes Norwegenn, vnd ock sustz vor jdermennichlick, apenbar bekennende, dat de ersamen vorsichtige vnse

lieue besondernn olderlude vnnd gemeyne copmann van Lubeck vnnd vth anderen stedenn der dudeschen Hannsze jnn vnsen ryke to Norwegenn, ock jnn vnsere stadt darsulues to Bergen wesende, hanterende vnde mit to vnd affore handelende vnd wandelende, vns vmme confirmatien orer pryuilegien mit flite gebedenn vnnd angefallenn, dar tho wy ock vmme der ersamen van Lubeck vnnd anderer stede mannichuoldige, vns vnd denn rykenn Dennemarcken vnd Norwegen gudtwillige ertogede denste, willenn vth sunderlicker toneginge geneiget. Dewyle wy denne jtzunnder de kronenn des rykes to Norwegenn noch nicht entfangenn, darumme ock als eyn gesaluet koninck noch tor tit nicht confirmiren mogen, dar mit se ouers orer guden touorsicht vnde hopeninge so sze to vnns hebbenn, nicht vnfruchbar darffenn befunden werden szo wyllenn wy doch vth szundergenn gnadenn ouen alle vnnd jllicke, ere fryheide pryuilegia huse vnde ampte, wat vnd wo se de van olders jewerle gehat vnd gebruket hebbenn, vnd wo de jnn orenn pryuilegienn siegelen vnd brieuen de sze van vnsenn vorfaderenn, koningenn tho Denemarcken vnd Norwegenn entfangen, genomet vtgedruckt vnd boschreuenn staenn jm aller matenn so holdenn jfft wy sie enhenn confirmiret hedden vnd di van worde to worden hir jnne boschreuenn stundenn getrwlick ane alle geferd. Wyllenn ock enen de to bequemer tit na entfangener cronenn, darumme sze vnns danne forderen sollen gnedigern confirmiren darumme allen vnd jeglichen vorschreuenn heren ertzbisschuppe, bisschuppen, prelatenn, ridderenn, riddermetigenn, vnsenn leuen getrwen reden stadtholderenn amptmannen vogeden borgermesteren stadtuogedenn vnd anderenn jngeseten vnses rykes Norwegenn, na eynes jderenn gelegenicheit gutlickenn beuelende ock ernstlick gebedende, desulffte oldermanne vnd koplude to Bergenn vnd ander wegenn jnn deme ryke Norwegenn, by sollichenn pryuilegien fryheidenn vnd gerechticheidenn, beth an vns getrwlick to hanthauennde vnnd beschermende to rechte, de jenigenn so wedder sulche pryuilegia breckenn werdenn, na vormoge dersuluigenn mit rechte to straffende wo wy vns des to eynem jderenn gentzlick vorlatenn. To orkunde hebbenn wy vnse secretenn witlikenn hetenn hengenn beneddenn ann dessen breff die gegeuenn vnd geschreuen is, vp vnnserm slate Copenhauenn am dage assumptionis Marie na der gebort Christi vnnses herenn vofflteynhundert vnd vervndetwintich jare.

Melchior de Germania underretter *Christiern den Anden* om Udfaldet af sin Sendelse til Keiseren.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. (Münch. Saml. No. 931.) Brevform med Spor af udvendig Forsegling.
(Trykt i Allens Breve og Aktstykker I. No. 153.)

1043. 27 September 1524. Bilbao.

Høgborenn førstæ oc mechtugh konigh kiæreste nadighe herræ ether nades hogmechtughedh verdus ath hwiidhe ath ieg haffuer foendt all myn aff(s)kedh aff key: m^t^ mundelige swar aff prouesthen aff Waltkirch paa hwer artickel serdelis doch er thet swo in summa thii thet ware langt at fortelle ath thet er ey mwgelicht ath ether nade kan foæ hielp aff key: m^t^ men han er wthii thenne krig. Jngel twiffel haffuer ieg ath hans m^t^ will forladæ ether vel ath ether nadhe haffuer mange vwenner doch er ethers nade nødder tiill ath faare medt syne ærendæ wislich hemlich och medt all venskap. medt horde ordh eller vwiss raadh skulle wy inthet retthe vdt, ether nade maa och achte ath key: m^t^ will inthet giore, y andre ærende, ath løne ether penige, eller skriffue tiill syne steder wthii Nederlandene ath thet skulle betale ether for han haffuer giffuet frw Margareta all tings ath kiendhe, och er icke wthii key: m^t^ macht ath giffue acht och aberacht offuer thee lubske eller hertwgenn aff Holstein her wthi Hispania forthii thet er emodh riighens ordinance och emodh then affskeedt hans m^t^ haffuer giørt medt them wthii Worms sodant maa oc skall skee for key: regement och camergericht wor thet er, forthii haffuer ieg tagget eth breff och forskrifft aff hans m^t^ tiill ertzhertwgh Ferdinand och thee wthii regement ath thee skulle hielpe ether nadhe reeth swo snart som mwgelicht er och sye thee wthii key: gaard ath ther som key: matte giffue acth, her wthi Hispania skulle i thet icke begere for key: beste skild, thii thet skulle giøre stor vpror wthii riighe och ether nade skulle fange hundert sinden mehr finder och icke komme tiill swo gwden ende, som ether nade ellers wel maa komme. Och ther som ether nade hadde then acht wille mann ey hindere theris godtz som ether nade begerer thii thet skulle forderffue fuldt landt och fortorne fult førster som ther wedh henge, thette skriffuer ieg ether nade som en troo thiener och meen thet godt som gwdh alsommechtugste meg wil hielpe och maa ether nade thet holde hemelicht etc. och forthii then tiidt ieg haffuer formerckt ath ieg inthet haffuer kwnnet vdretthe haffuer ieg redet tiill Bilbaw och wille haffue werith offuer, thii ieg kwnne vel sye ether møget ther kwnne were ether

nyttelicht och then tiidt ieg haffuer kommet tiil Port tha er komen en man och haffuer sacht ath ther kommer wisselich en tiil megh hiidt svo haffuer ieg giffuet meg tiill bagge ighen tiill hoffe. doch hobes meg ath swosnart thenne kummer och ieg kan bestelle myne ærende will ieg giffue megh tiill ether nade medt hielp gudh alsommechtugste hiiken wille forware ether nade for alle ether nades fiender och giffue ether nade wes ether kan were nyttelicht tiill liiff och siel. Skreffuet met en hast a Bilbaw xxvij dag vthii septembre anno etc xxiiij.

E. k. n. ydmidige troo thienere
Melchior etc.

Udskrift: An roy de Dennemarce etc.

Melchior de Germania tilskriver *Cornelius Scepperus* et venskabeligt Brev, hvori han melder ham forskjellige Nyheder.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. (Münch. Saml. No. 932.) Brevform, udvendig forseglet.

1044. 28 Octbr. 1524. Valladolid.

Salue iterum atque iterum mi Cornelj nichil literarum abs te redditum est michi, de quo non satis mirari queo cum te pre ceteris diligentiorem scribendo semper ratus sum neque quo in statu res nostre sunt aliquis certiorem me reddidit, forsan verum indignus judicor commodius tamen fuisset nouisse ad unguem omnes si saltem in hiis michi quicpiam committendum vtile ducerent. Verum te admonitum habere volui ne silencio nostra amicicia ut arist. existimatus dirimetur cum nichil diuturnum quidam in rebus humanis volunt. Michi vix videor viuere in hiis Hyspanie oris adeo me tedet vite cum res nostre ad uota non succedunt neque bene pronisus rebus de quo sermo prolixior, si quando redire conceditur quam ut literis committj possit erit. audio Germaniam in multis locis tumultuare que res me male habet nec satis scio quid nobis sperandum cum Thurca in tantum christianos undique molestat etc. apud cesaream majestatem ambasiatorum copia, cetera ex rege cognosces nec ante litteris que sepius ad hostium vigiliam intercipientur. Vale et me ama ex Valledoletj vegesimo octauo octobris anno etc. 24.

Tuus Melchior.

Omnibus singillatim ex me salutem dicito presertim domicellis ut ita loquar, siue virginibus nostris quarum alique ut accepi tibi maxime fauent haud jmmerito nam viuere cum illis calles et omnia boni apud regem reginamque consulito.

Udskrift: Magnifico viro domino Cornelio . . . . . ererio serenissimi regis . . . . . ie etc. secretario amico suo obseruandissimo.

Vincents Lunge kundgjör, at han har modtaget *Bergens Kongsgaard* i et fri Slotslov af Kong *Frederik*, og lover at holde den Kongen og efter hans Död *Norges Rigsraad* til tro Haand. (Norske Rigs-Registranter I. 6.)

Efter Afskr. i Frederik I.s Registrant fol. 10 i danske Geheimearkiv.

1045. 24 Novbr. 1524. Ribe.

Jeg Vincencius Lunge aff wabenn gior alle wittherligt, och kienndis mett thette mit opnne breff at ieg aff hogborne første och megtuge herre herr Ffrederick konning i Danmarck etc. oc wdtuold konning till Norge min kiereste nadigste herre annamett kongs gaarden i Bergen i en frii slotzlog paa min godhe tro oc loffue wbrødeligenn att holde hanns naade till troer hende. thet gud forbiwde hanns naade forstackett bleffue, tha samme slotzlog Norges riiges raad at holde wden hinder argelist eller hielpe rede i noger maade. Til ytther mere windesbyrd etc. Giffuit i Ripe sancte Catherine virginis affthen aar etc. mdxxiiij.

Hr. Vincents Lunge, Ridder, Rigsraad og Embedsmand paa Bergenhus, faar Kongens *Kvittering* for sit aflagte Regnskab over hvad han i en Del af Norge har oppebaaret af den *Landehjælp*, som Norges Riges Raad havde samtykt Kong Frederik, og for sit Regnskab af *Bergens Slot og Len* fra 8 Septbr. 1524 til 14 Septbr. 1525. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 8.)

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 11 i danske Geheimearkiv.

1046. 26 Decbr. 1525. Flensborg.

Her Vincenns Lunnges quitanntz.

Vii Ffrederick etc. Giør alle wittherligt at oss elske her Vincenn Lunge ritther wor mand raad och embitzmand paa wort slott Bergennhus haffuer ladett giortt oss gode rede och regennskab for huess hand haffuer ladet wpboret aff then landhielp, ssom wort elske Norges riges raad oss samtyckt haffuer at fange offuer alt wort riige Norge och ladet antuordett oss register oc mandtall paa tesse efftherne leen aff Bergen by Sunden fiord Hardanger Nordfiordt Ryfilcke Sogenn Jederenn Worss leenn Wdtuer Sønnder hardeland Nøre hordeland Westerlenn oc Loffoden Hylleland Numedall Sandøen Rødefølken Steget oc Salthen Trwmssynn Sund more Griib oc Findemarckett. Tesligeste

haffuer forne oss elske her Vincenn ladet giortt oss gode rede och regennskab for huess hand haffuer paa wore wegnne wpboret och wdtgiffuit aff leding landskatt sagerøøre och andhen rettighed sidhen sist hand giorde oss regennskab aff Bergenn slott och lenn ssom wor wid wor ffrue dag natiuitatis som hann ther frann drog och hid till oss till Danmarck i thet aar som mand schreff mdxxiiij oc till hillig korss dag exaltationis nest effther i thette aar. Szaa wtij alle moder regnindis hanns wdgifft emod hans indtegt effther the registers lydelsse hand oss ther paa antuordet haffuer tha bliffuer hand oss skildug iiijcxliij marck ij ß dannske, lij bismer pund kober, xvj stycker vj alnne ledisk, xxj dentyrst, ij stocker xvij alne sutoske, xx alnne skoskelede, xxxviij alne ossembryggerst, iiij alnne solfer, xxiij alne west far lerett, j lest xviiij løber smør oc ij quarter j tønne tellig oc ther till lxxxiiiij løber fersk terlig aff skathenn iiij lester iiij tønner schost zalt, vj skippund ij lispund humble, lxxxxiiij tønner meell, xxxiiij stycker meell, lxxvj stycker v tønner malt, xxiiij tønner kornn, lxxvj tønner haffre, xxj tønner lax, iiij tønner torsk, iij tønne makrell, j tønne sild, xxvij nødfald kiød iiijcxxx sider flesk, xvj faar kroppe, j quarter medister, ij quarter gosse kiød, ij quarter raa kiød, ij quarter swinne kiød, j quarter senep, lxiiij løber feider aff skatthen ssom hans inuentarium indholler. Thij lade wij hannom oc hans arffuinge quit oc frii for all kraff oc tiltall for forne aars regennskab effther hanns registers lydelsse hand oss antwordett haffuer for oss wore arffuinge effterkomere koninger i Danmarck wthij alle maade. Datum Fflennsborg sancti Stephani prothomartiris dag aar etc. mdxxv.

Hr. *Vincents Lunge* fik Kongens *Kvittering* for indbetalt *Landehjælp* fra en Del af Norge. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 9.)

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 12 i danske Geheimearkiv.

1047. 26 Decbr. 1525. Flensborg.

Her Vincenns Lunnges quitanntz.

Vii Frederick etc. giøre wittherligt at oss elske her Vincenn Lunge ritther haffuer nu ladet antuorde oc fornøge oss thenne effthernе landhielp som han paa wore wegnne wthij Norge haffuer wpboret aff nogle leenn forwdenn register oc mandtall ssom er først aff Trundelagenn oc Trundhiems by halffnyende hundret sotthenn marck v ß dannske fire rinske gyllen en ossenbruges gyllen two hornisk gyllene jtem tiwge fire gyllene huer for iij marck iiij ß halfferde hundrett

fioretiuge halffemte lod sølff jtem aff Spareboo oc Guldall halffierde hundret nye march dannske halffanndet hundrett fire lod sølff norsk wegt jtem aff Størudall *erssillo two hundret tiuge halff ottinde marck jtem aff Fossenn halffanndet hundret two marck halff tredie hunndrett tiuge tre uoger rodsker aff Herdall halffierdzindstiuge sex lod sølff førretiwge fem marck penndinge jtem aff Rwmsdall Edeøønn oc Sundmøør two hundrett trediuge otthe marck et hundret føretiuge siu lod sølff, halffanndett hundret tiuge fire woger fisk aff forne Edøenn och ther till halffotthinde marck jtem aff Anndenes trediuge woger rodsker huilkenn forne fisk bleff regnnet eblant then annden landhielp oc slotz regennskab for indtegt oc wdgifft. Thij lade wij forne oss elske her Vincenn Lunge oc hans arffuinge quit oc frij for all ytthermere kraff eller tiltall for forne swm guld sølff penndinge oc fisk aff oss wore arffuinge oc efftherkomere koninger i Norge i alle maade. Datum Flennsborg die Stephani prothomartiris anno etc. mdxxquinto.

Hr. *Vincents Lunge* fik Kongens *Kvittering* for indbetalt Afgift af nogle Len i Norge. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 9.)

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 13 i danske Geheimearkiv.

1048. 26 Decbr. 1525. Flensborg.

Her Vincenns Lunnge ritther.

Vii Frederick etc. Giore alle witthcrligt at oss elske her Vincens Lunge ritther wor mand raad oc embitzmand paa wortt slott Bergennhuss haffuer nu ladet antwordet och fornøgett oss mett ett register thesse effterne penndinge guld som hand paa wore wegnne haffuer wppeboret wthij wort riige Norge aff aarlig affgiffthen aff nogre wore lenn wtii Norge fførst paa hans egnne wegnne ett hundret marck dannske aff Listhe leenn aff Trundelagen ett hundrett rinske gyllene aff Sparebo xvj rinske gyllene aff Trundswnn oc Nordfiord ett hundret marck dannske. Jtem lod hannd oc tesligeste antuorde oss paa oss elske ffrw Jngerds her Niels Henrickssenns ritthers effterleuerske wegnne fire hundret trettan marck dannske. Jtem aff v skibrede ssom Johan Kruckoo haffuer fiorthen rinske gyllene trediuge nye marck tolff ß dannske. Jtem halff tredie sinne tiwge marck aff Trund Bennckestock aff v skibrede wthij Sogenn och aff Erick Ormsen tre rinske gyllene oc elleue marck vj ß dannske ffor huilke forne swm guld och penndinge wij lade forne oss elske her Vincenn oc hans arffuinge quit och frij for all ytthermere kraff eller tiltall aff oss oc wore arffuinge

och efftherkomere koninger i Norge i alle maade. Datum Flennsborg die Stephani prothomartiris anno etc. mdxxv.

Olaf Gunnarssön, Lagrettesmand i Bygland, kundgjör at han med *Eyvind Asgautssön* har byttet Gaarden *Roseland* mod *Ombland.*

Efter en Kopi indfört i en Lagmandsdom af 25 Juni 1635 i norske Rigsarkiv.

1049. 17 Marts 1526. Evje.

Thett bekienist jeg Olaff Gunerssønn, soeren lagrettismann i Biuglands thingsta, quede gud och sinna, kundgiørande fyr ollom monnom at jeg haffuer byt jordum med Eywinde Asgudsønn i Roselannd, som ligger i Effuje thingstad, och i same kirche sogenn, end hand sette mig attre i Ombland, som och ligger i same sokenn, met thenne hechte, at jeg lagde hannom jmellom, med fyrste koup 2 marcher gulds, och vj marcher fyr Vndelannd, som laage veder Roselannd thilfornne, item 3 aar der effter, tha ydrade mig thet bytte, for thj at ther war iche saa goeda huuss, a Ombland, som mig war loffuet. tha lagde forneffnde Æuinder mig atter 4 marcker och een ødegaard, saa goede som vj marcher, sidann schylde koupet stande met thij sckjlorda, at huersom affbraut, hand schulde geffua 4 marcher i koupronn och were sidann mindre mann, at ordum sinum, item thj setter ieg throtneffnder Æywinder Roselannd, met luttum och lundum, som ligger och ligget haffuer, fra forno oc nygio, vthanngaards och jnnann gaards, iiij handstaffra jmellom, i fra meg och mjnne erffuinger och vnder Æywinder och hanns arffuinger, till æuerdelig egne, thill yttermere wisso och saninge, tha beder jeg thenne beschedelicha mann, Halud Jonn, at hengia sit jndseigle før thette breff, met mjne, som giort war, aa Effio kiere laugerdag i fasto anno dominj mdxxvj.

Mons Bryntessön, Hövedsmand paa *Elfsborg,* kundgjör, at han med Hr. *Henrik Krumedike* har byttet en Del Gaarde og Gods i *Baahuslen* mod Gaarde og Gods i *Elfsborg Len.*

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene mangle.

1050. 9 August 1526. Malmö.

Alle them tetthe breff see eller høre lesses helsar jegh Mons Brynttessen hoffuitzmand paa Elsborgh kiendis ock vittherligt gior medt thette mith obne breff at ieg medt myn fri willie haffuer giort eth wenligt oc kierligt skiffte medt erlig oc velbyrdigh mand her Henrick Kromedige ridder til Wallen i saa maade at hand oc hans arffuinge

skal haffue aff mig tesse efftherne gorde oc godts liggendis vti Norige vti Baahwsseleenn i Frevgne i Rysterødz sogn. fførst en gord vti Rysteredt s[om] giffuer aarlige aar til landgille ffyre pund smør en skellingh sølffledingh j̶ tonne bygh wo[g]ne widhe xviii marcken smør, j̶ tonne meel iiiij̶ penningh ledingh. Jtem Ryer vti samme sogn giffuer ffyre pund smør en skellingh sølffledingh j̶ tønne bygh wogne widhe xviii marcker smør j̶ tonne meel iiiij̶ penningh. Jtem en gord vti same stedt giffuer ffyre pund smør en ß sølffledingh j̶ te bygh xviij marcker smør j̶ te meel iiiij̶ penninghe. Jtem syndre Str[an]d i samme sogn giffuer iiii pund smør iiii alb. ij̶ skeppe korn ix marcker smør ij̶ skeppe meel iij̶ penningh. Hwilke forde gorde oc godts fforde her Henrick oc hans arffuinge skal haffue nyde bruge och beholle til eth ewerdeligt eyge medt agher engh skoff marck o . . . . . . woth ock tørt inthet vndentagit som ther nw medt rette til ligger eller aff arilde tydt tillegeth haffuer. Ther emodt skal forde her Henrick vidherlegge migh oc myne arffuinge tessze efftherne gorde och gods liggendis vti Elsborgs leen vti Askyms herrit i Askems sogn som heder Bacche gord oc giffuer hand otte pund smør aarlige aars til landgille och thre gorde i Ale herrit vti Skiblande sogn oc hede Rygh och skylde samme gorde aarlige aars tolff pund smør. Jtem eth boel i Kwllends herrit som ligger i Alingsaass och skylder eth pund smør etc. Skal forde her Henrick oc hans arffuinge nyde bruge oc beholle samme forde gorde och gods til eth ewerdeligt eyge ffriitt oc frelst for hwer mands tiltal. Jtem skede thet saa thet gud forbywte ath forde gods bliffue oess aff wondhet medt nogen reth gongh geysteligh eller werdzligh. tha beplicthe wij oess at giffue hwer anden saa goth gods igen til rentte oc leylighedt jnden sex wgher ther nest effther at noger retther dom er oess offuer gongen etc. Tiil jdermere vitnisbyrdt stadfestelsse oc bedre forunringh ath saadant skiffte skal stadet oc fast bliffue som forscreuit staar haffuer ieg hengt mith indsegle medt wilye och vitskab neden for thette mith obne breff tilbedendis tesse erlige oc velbyrdige mend om theris indsegle til witnisbyrdt som er Per Storle Hans Erickssen høffuitzmand paa Baahws och abbedt Mads vtj Oess closter hengendis neden for thette mith obne breff medt mith eyghet. Giffuit oc scriffuit vti Malmo sancti Laurentii affthen aar effther guds byrd milesimo quingentesimo vicesimo sexto.

(N. N.) Sæbjörnssön, Lagmand i Oslo, kundgjör, at *Staffen Nilssön, Anders Gunnarssön* og *Erik Staffenssön* vare blevne forligte med *Olaf Thordssön* og *Reidulf Thorsteinssön* i Anledning af et Bygderygte, som de to sidstnævnte skulde have udspredt om dem.

Efter Orig. p. Perg. paa Holdeböl i Haaböl. Seglene mangle.

1051. 23 Januar 1527. Oslo.

Ollom monnom them som thette breff se eder høyre sender Sebiønsson aff wapn lagman i Oslo q. g. ock syno kunnicth gerænde ath onsdaghen nest ffore conuersio Pauli anno domini mdxxvij kom aa raadstugen ffor migh offerwerendes werduge fader med gud her Hanss Reff bisp y Oslo Erick Erickson aff vapen Norges riges raadt borgemester oc raadt ther ibidem aff enæ halffuo ffornumstiige mend Staffen Nielsson Anderss Gunnærson och Erick Staffensson ock tiltallede Oluff Thordson oc Redulff Thostenson vm nogett tall och bygde rygthe som forne Staffen Anderss och Erick wore vti komnæ hwilkett røgthe skulle wære vdkomelth aff forne Redulff och Olaffs mund och the fforde Oluff och Redulff sagde ther hordelige ney fore och hadde the breff paa begge siider vm sammæ sagh och breffen grandelige ranzagett och offerlessett och effter thet thuilssmal och anduittnæ breff ymod breffue thy vartt ther giortt en venligh forligningh och samme for allis voor bøn och tillegelsæ ymellem fforne mend paa alle siider y saa matthe ath forne Oluff och Redulff huer for seg skulle giiffue forne Staffen Anderss och Erick j stycke nersk til sancte Oluffs affthen nest komendes ath betalle til gode rede for theres kost mode och vmage och ther med bleffue the venner och vel forligthe i alle made paa alle siider ath y(n)gen skall hin andhen effther thenne dag nogett tiltalle vm sammæ sagh hoo thet gør skall haffwæ brodett rigens raadz dom och vare trygtt riioffwere som hin er vegher och trygdher vtspelther. och ther medh loffuede the fforne mend huar andhen eett trygt och troffast venskab vbridelige ath holde paa alle siider. them och theres varnader war thet och aff sagtt med rigens raadz fulle dom ath forne Staffen Anderss och Erick och theres sclegtinghe skulle effter thenne dag aldelis være quitt och frij oc frelse for alt ytermere tiltalle och røgthe och vbesmethede ath være for forne bygde rygthe hoo them thet forrekaster eller ffore vyther skall haffwæ brodhet righens raadz fulle dom och være ffiormelesmand och stande them ffææ och fullerette effter Norges lagh och xii mannæ dom. tyll idermere vyssze och forvaringh effter righens raadz befalningh henge thesse gode mend theres indzeglæ med mynnæ for thetthe breff som er Biørn Gunnarson Gunnar

Rolfson borgemestere och Rolff Borgersson raadmand y forne staad som giortt er dag och aar som ffore screffuitt staar.

Frederik I.s Instrux og Befaling for Hr. *Mogens Gyldenstjerne* paa dennes Reise til Norge.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv. Kongens mindre Segl paatrykt.

1052. 24 Marts 1527. Gottorp.

Thette er then instruction och befallingh som vij Frederich met gutz naade Danmarkis Vendis oc Gotis konningh etc. vdualth konningh tiil Norge etc. haffue beffalleth oss elske her Magnus Gyllensternn riilther vor mand oc tienere at vrette paa thenne regze.

Førsth skall hand vdløbe met vore skiibe vndher Norgis siidhe och besøge skipper Clemend eller huilke andre hand ther beffynde kand aff vore och rigzens fiender och skal hand gøre sin storsthe fliith at hand kand neder legge thennem.

Jtem siidhenn skall hand indlobe fore Vpslaa oc raadslaa met bispen Hans Reff huorledes hand met beste lempe kand indffaa Aggershuss slotth oc skall hand griibe her Oluff Galle och skicke hannem till Kopnehagenn entinn leuendis eller och dødth om hand thet icke anderledis bekomme kandth paa thet hand icke vndkommer.

Jtem ther som hand icke kand saa bekometh at faa slotthet ind met lempe tha skall hand epter bisp Hans Reffs raadth tage tiil seg Niels Jeepssenn oc andre vore vndersaatte som tro ere som hand haffwer vore breffue tiil och belegge slotthet om ther stor raad tiil at hand trøster seg tha at faa slotthet.

Jtem ther som hand for slotthet indth entig met storm eller anderledes tha skall hand siidenn antwordhe Niels Jeipsen vor fodermarskalck at vare vmerall fore skiibene och lobe ther strax met ind fore Køpnehagenn.

Jtem ther som hannem tha bryster skytt krudth oc fetalie paa slotthet tha skall hand tage aff skiibene en slanghe ij falkeneth och ther tiil saa mogith krudth och fetalie som ther er paa skiibene mere end the behøffue hiemm tiil Kopnehaghenn dog saa hand offueruegher met the andre høffuitzmend paa the andre skiib saa the icke haffue brysth om skiibene skulle noger stedtz ligge byrløsse paa hiem regzenn.

Jtem siidhenn skall her Magnus beffeste slotthet och bliffue ther tiil paa foraareth eller hand for vor scriffuere oc for uare slotthet som

magt paa liggher oc strax scriffue oss all leylighedth huorledis samme regze seg forlobeth haffwer.

Och skall hand i alle maade viide vort gaffnn oc bedste som hand ved oss magt paa ligger och vij hannem tiiltroo etc.

Giffueth paa vort slot Gottruppe sondagenn oculj aar etc. mdxxvij vnder vort signete.

De mandato domini regis proprio etc.

Bagpaa: Beffallyng som ieg skulle rette mig effter ter ieg for tyl Norige første regesse.

Hr. *Vincents Lunge* giver sin Broder Hr. *Ove Vincentssön Lunge* Fuldmagt til at oplyse Kong *Frederik I.* om hans Troskab, efter den Kundskab Hr. Ove har erhvervet sig i Norge om Tilstanden der, og lover at holde Alt, hvad Broderen forpligter ham til hos Kongen. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 13.)

Efter samtidig Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 17—18 i danske Geheimearkiv. (Trykt i Saml. t. d. norske Folks Sprog og Hist. VI. 20.)

1053. 18 Novbr. 1527. Österaat.

Jeg Vincentius Lunge hofuetzman offuer Bergenhusz kendes oc gior vitterligt mett thenne min egen handskrifft ath epter thii jeg so tidt oc offte aff idel gunst kenne gud vskyllelig forfores for min allernadigste herre huilken ieg nest gud al min velfardt setter i hender oc ieg for thenne lange besuerlig regsende oc andre vtj hans nades kongelige befaling forhindringe til h. n. k. mai. icke altidt personlig komme kan meg at vndskylde oc forclare. Tha epter then leilighet som min kiere broder her Oue Lunge her i riget oc hoss meg om all leilighet forfaren haffuer tiltror jeg oc met thenne min egne hantskrifft befaler met fuldmagt i alle made som ieg selffuer tilstede wor mig ath vndskylde oc forclare theligest i alle thii made som pa mine vegne behoff giores kand allofue oc tilsie min nadigste herre at ieg vtj ald vnderdanighet oc troskap met liiff oc gotz vil bliffue hans nades hogmegtughet en tro oc veluillig tiener. oc huadt forne min broder vtj slig made pa mine vegne hans nade loffuendes wurder bepligter ieg mig pa min ere oc broderlig troskap vbrodelig vthen all skade oc tiltale vedt magt holle i alle made. Datum pa Østrodt vnder mit signet anno domini mdxxvij in octavo Martini.

Jon Jonssön, Lagmand i Tunsberg, afsiger Dom i Anledning af *Ragnhild Arnbjörnsdatters* Tiltale til *Thorbjörn Thordssön* angaaende hendes Del i *Askheim*.

Efter Orig. p. Papir i danske Geheimearkiv, med paatrykt Segl.

1054. 1527. Tunsberg.

Ollum monnum theim som thetta breff see eller høre sendher Jon Jonsson logman j Tonsberg q. g. oc syne konnicth gørandhe ath a onsdagen j logtinghet anno dominj mdxx septimo. tha kom for mik oc radhet Ragnilde Anbionsdotter vppa Asskeim i Hooff sokn oc talede till Torbiorn Torsson oc sagde segh vera mishollen i thet arff skiffte effther henniss verfadher Germvndh i Asskeim gud hanss seel nadhe oc sagde ath henniss deel i Asskeim stodh vte ffor thet abvde fal som prosten søkte aff henniss bonde oc henniss verffadher for thet the haffde hafft en gardh som hether Edhz tiil vidher heffdes bool tiil Asskeim oc forde Torbiorn haffde oc hafth thet sameledes tiil en gard som hether Hesthamer. Thy voor thet min dom med radmennene samticth ath addhernemde Torbiorn skal løse garden i gen oc haffve syden helten hvar there j forde gard Asskeim oc vera ther med satther oc alsatther om alt thet fiar skiffte som ffeel effther begges there verffadher forde Germvndh. Tiil mere bevisingh trikker jak mith insigle for thette breff som giort vaar aar oc dag som før sigger.

Frederik I. stadfester *Bergens* Friheder og Privilegier. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 14).

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 19—21 i danske Geheimearkiv. (Trykt i Paus's Forordninger Side 285—287.)

1055. 14 Octbr. 1528. Flensborg.

Confirmatio priuilegiorum ciuitatis Bergenssis.

Vii Ffrederick etc. gøre alle vittherligt met thette vortt opne breff at vii aff vor sunderlig gunst och naade ssaa och for troo tiennistt som oss ellske vore lagmendt radmendt och menige borgere vti vor stad Bergenn nordennfellds vti vortt riige Norgi her till dags bewiist haffuer och her effther bewiisse maa oc skall thennum och vor stadt Bergenn met thesse efftherne friiheder och priuileger begiifftt och begauitt haffuer. Jtem fyrst schall vti vor stadt Bergenn vere xxiiii raadmendt som aff allderdom veritt och aff framfarnne Norges konninger skicket och ssamtyckt haffuer. jtem att alle vore raadmendt vti Bergenn skulle (for) ledanger vdbudt oc alle andenn kongelige tynge frii ledyge

och frellsse vere paa thet at the thess ytthermere maa och skulle vti voer stadt Bergenn och andersteds vti vortt riige Norge nordenfeldtzs hwor thi forfindes eller paa vore vegne paa esskis huer mandt tiill lowff skell och reett behiellpelig vere. Jtem skulle ey vdlendske koebmendt vintappe ffore endt handt aff lagmandenn och raadmenndt sett er, ey skulle hellder borgerne vti Bergenn vin eller andenn vdlendske drøck vdtappe maa føre endt forsc^{ne} lagmandt oc raadmandt thennum effther jndtkøptt seet haffue. Jtem om alle embitzmenndt jndlenndiske och vdlendiske biwde vii at vere vnder Norges lowff och stadssenns reeth effther the ssom bylogenn ytthermere ther om ythermere vdwiser och forklarer. Jtem huilcke jndlendiske eller vdlendiske menndt vti Bergenn bruger opstødt opløb raff eller rann haffue forbrøtt liiff och gotzs. Jtem skulle och vore borger vti Bergenn vere høffwetzmendenn paa Berghws hørig lydig redebonn och villige vere vti hwes maade paa komme kanndt och hwadt thennum paa vore vegne och riigens oss till tiennistte och landet och riget till vernn och beskermellsse effther bestte mande raade ssom tha vti Bergenn tillstede ere tillssigendes vwrder ssaa frampt the thesse effther^{ne} noder ffriheder och priuilegier nyde och behollde v[i]lle. Jtem om mell malt klede øll leritt skulle ey vdlendiske købmendt ssøne borgerne vtj Bergenn at købe och tha icke vti mynder maade endt vti hele stycke tall. Jtem ther ssom noger vdhlendningske købmendt theris vaare jndlendiske mendt for dyre hollde och vdt aff vegenn ssette tha skall vor høffwetzmandt paa Bergennhws met lagmandt och raadmendt thennum atwaare och redeligenn skicke lade en gang andenn och tredi och hues the sseg ther for jndenn icke retthendis vorder skwlle vore vnderssaatte seg ther om for oss ythermere magt haffue at beklage. Jtem vdlendiske sselinge menndt ssom icke haffue sellskab vti Bergenn skulle aff Normendt hws leyde och jngenn andenn och jndlendiske menndt theris vore først byde. Jtem skulle och alle vdlendiske botzmenndt theris vaare jndlendiske menndt effther gode gamble ssedwonner at segle plectuge at vere och skall jngenn vdlendiske mendt forbudt ther emodt giordt macth haffue. Jtem hwo ssom vittherlight fallst godtzs ssellger skall bøde effther Norges low. Jtem at the thydske lade sellffuer fare vti schogene effther tommer eller brende vedt thet forbiwde vii thennum høyligenn her effther at gøre eller gøre lade ssaa framptt the thet vnder oss icke (vil[l]e) forgiordt haffue. Jtem hwilckenn tydsk købmandt ssom ssiitt gotzs vdborger norske mendt ssom icke sellffuer vden loenn och borg xv marck egendis ere skall ther om sitt egitt ewentyr staa och jngenn reett forwragte. Jtem at the tydske lader

bygge skiiff eller hwss vdenn herredet paa theris egenn bekaastnijng ville vii jngenledis tillstede hwo ssom ther emodt dierfwiss skall vnder oss hws och skiiff forbraatt haffue. Jtem jngen jndlendiske købmendt skall till Nordlandene ssegle met vstall vnder skiiff och godtzs fortawellsse. Jtem skall jngen vdlendiske mandt borger bliffue vden handt haffuer norske qwinde. Jtem jngen prest eller mwnck skall godtzs til Nordenlandet føre vnder gotzssens fortabelsse. Jtem at vogenn vti Bergen jgen stoppes aff skomagherne eller andre mendt tha ville vii at till skall neffnis aff vore høffwetzsmendt paa slaatthet och lagmendenn xij skellige byemendt at skode och rantzssaghe hwem thet giordt haffuer och hwo ssom brødeligenn ther vtj findes skall haffue forbraatt vnder krwnenn viii ørtugher och xiii marck. Jtem hwo ssom vor mynntt vti Bergenn aff oss mønnttett eller ssamtycktt fallsker skall haffue forbraatt liiff och godtzs men ther straffer viii ørtuger och xiii marck. Jtem skall strengelig forbudt vere alle tydske købmendt vedt bryggenn met theris kram eller kramkiistter oppenbare paa bryggenn stande men hwes kram ssom the haffue skulle the vore borger sellge och hemeligenn vti theris stuffwer eller kløffwer forwende saa framptt at ssamme gotzs ey skall aff høffwetzmandenn vere forbraatt till hande optagenn. Jtem jngenn købma(n)dtzskab jndlendske eller vdlendske ssom nordenn eller syndenn till Bergenn acthis skulle forhandlis føre endt handt jnden fore vort slaatt paa Bergenn voge kommendis vorder menn hwes købindskab ssom till landtzs komer skall jndenn tage marckenn forhandles. Jtem skulle wore raadmendt oc borger vti Bergenn ssegle och fare vti vortt riighe Norge och andenstedtzs hwor thennum lystter met theris købmandskab vbehindret aff alle vnder voer gunstt och naade. Jtem skall jngenn vdlendiske mandt bere sellffuer eller kram paa gadenn at *ssegle hwo thet gør hawe thett forbraatt vnder oss. Jtem stadfestte vii och ssamtycke alle friheder och priuelegier vti ssine pwncther oc articler ssom vore framfarne konger vti Norges riige raadmendt och borger vti vor stadt Bergenn gunstligenn vntt och giffuitt haffuer huilcke vii alle och hwert ved besunderligen vti thette vort breff beneffndt och ey beneffnndt stadeligenn och vbrødeligenn for hwer green vnder viii ørtugher och xiii marck ville vedt fuldt magtt holldis skall. Giffwit paa vortt slaatt Fflennsborg sancti Calixti martiris dag aar effther gutzs bywrdt tussinde ffemhwndret (tiwge oc) paa thett ottende vnder vort secret.

Nils Mogenssön i Herö, Provst paa Sundmöre, tilskriver Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* og klager blandt andet over Forurettelser, som ere ham tilföiede af *Olaf Skriver* og *Rasmus Skriver*, m. m.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. (Münch. Samling. No. 2847.) 4 fuldskrevne Sider.

1056. 10 Januar 1529. Herö.

S. p. d. cum omni reuerencia et honore. Kære herre werdes ethers nadhe atwithe at ffruæ Jngerss tiænere begynde nw at qwædhe till bordz och ffra paa Giske och andherstædz her om kringh som her Vincentius pleyger atgøre i Bergen emod enn gammald god sydwane som ffør haffuer været. Och the orsage seg ther met at the viser eræ vtsette oc giorde effter deus misereatur oc andre psalmer aff psalterrind etc. Och besyndherlig then Oluff scriffuere som kom til ethers nadhe aff Osslo Hanss Jenssens broder er enn principal ther ffor at quæde oc skæmme prester efftther Lutterss dicth som hand och giorde vdj Nielss Twessens bryllop i høst met mange fforfengelige ord etc. saa at ieg gick myn fferd vth och i seng. thij ther vor icke beleylegheed at straffe hanwm dher paa dhen tiid. Jtem syenn haffuer hand dis ligest væryt tiill værcke met her Matis i Ørskog oc her Matis straffydde hanwm saa lenghe at Oluff scriffuer kaste synn strydzhammer til hanwm oc rackthe hanwm rett jnd i mwnden och vt igen paa kyndbenyt. vt latius ipse (cum venerit) gracie vestre personaliter dicat et lesionem suam enormem ostendat. Jtem vor och Rasmus scriffuer selffuer i garden som thette skede saa løp Oluff scriffuere enn liden stwnd i kircken oc fiick strax venskaff igen aff Rasmus. Och hand loffuedhe at ffforsware hanwm och hand gick syenn i kircke som ffør naar her Jacob sagde messe paa Giske then godhe mand til stort hynder. Saa kom her Thomess i Borgenn oc fforbød hanwm kircken. Tha sagde hand at han ville side oppe i the træ paa kirckegarden oc quæde och sywnge saa fast som the skulle gøre om hand motthe icke gaa jnd i kircken. Som ieg fiick thet alh vithe screff ieg Rasmus til oc kwngiorde hanwm i band och forbød hanwm athaffue hanwm i brød eller tiæneste met seg paa then gode ffrues vegne ffør han vore forlygt fførst met gud oc ethers nade oc saa met her Matis som skade fiick. Jtem troer jeg ath Oluff scriffuere aldrj haffuer ffastet eller nogen deell rettheligenn giort eller fwlkommyt effter hans scrifftebreff ffore thet hand giorde ffør oc icke heller gør ffore thette vthen ethers nadhe vnderwiser hanwm det yttermere dher vdj menn snarere er hand redeboonn til mere ylt her efftter etc.

Kære herre som ethers nadhe scriffuer om Rasmus scriffuere, er meget sandt, som her Pouell ethers nadhe vell yttermere beretthe kand oc vell bewisseligt er naar behoff gøres huess hand haffuer giort paa the sager som ethers nade hanwm beffalet haffuer paa then hellige kirckes vegne. Jtem iij eller iiij personer som jeg haffuer lywst kirckes ffreed och vold offuer haffuer hand syenn grebyt oc fført til Giske oc extorqueret saa meget aff them ffor theres liiff som hand ville. Jtem ij eller iij drenge som herøcttyde eller rett sagede vore ffore jomffrv krencknyng eller hordømme them tag hand strax ffor bolldrecth vdømde til Giske oc theres ffader bøød lag och dom ffore them och alt syt hymmell i wæt oc the ey motthe nydhe thet.

Jtem vor her oc enn karll berøcthet ffore hordømme fføør end Rasmus bleff ffoget then toghe ffrvæ Jngerss tiænere och setthe handklwer oc jomffrver vppaa oc pyntte hanwm at blot gick vtaff hanss ffyngre hand sagde dog ffast ney dher ffore oc kom paa tynget oc giorde synn vnderfførelsse selff siæthe ffore meg paa ethers nades vegne dher ffore. Jtem enn bonde som bøøthe pro sacrilegio i myt regenskaff fyndis then grebe the oc bastydde oc bwnde och kallydde tyff och skalck oc fføørde hanwm met seg til hand fick loffuysmendh ffore seg oc ville at han skulle bøthe them ffore tyffuerry ffore the pennynge hand gaff mek ffore kirckens sagh.

Jtem Rasmus beskemde meg offuermathe i høst paa tynget ther som skalcke oc tyffue oc andre vdædysmænd maa staa ther motthe icke ieg staa. Jeg kom dyt athøre om nogre sager kwnde røres som ethers nadhe kwnde tillfalde met slagtzmaall om helliedage eller andhenn dell. fføør end ieg talde yt ord met nogenn mand tha viste hand mek aff tynget bad mek gaa paa myt profastetyng och sagde ath ieg haffde ther intthet atgøre. och sagde openbare at iegh haffde plagyt ffrv Jngerss landboo i mange mathe. Jegh bød mek strax till rettes mett them oc andre som mek noget kwnde skylle eller straffe met retthe. tha vor ther jngenn dandemand mek kwnde skylle til yt ord i noger mathe. Saa bleff ieg noget hastick oc sagde at ieg skulle klage thet ffore gud oc sancte Oluff. saa staar thet endnw oss imellom. Jtem i ffiord vor hand myn gest som hand vor druckenn oc vel pleygenn ville hand kiffue oc træthe met mek och sagde ath ieg vill tage ffra konyngenn saa lop hand wred bort och ieg loffuede hanwm at han skulle icke bliffue druckenn igenn hoss meg thet første aar thet haffuer iek och hollet oc noget yttermere.

Kære herre maa ethers nadhe vithe at broder Peder aff Graabrøyre i Trondem som her vor terciarius i ffyordh klagedhe paa her

Matis i Ørskog ffore mek om xxxvj osthe oc nogre reffskynd som hand andworde hanwm at gemme oc the bleffue borthe vnder hanss laass oc løcke. oc her Matis haffuer tagyt j aff the osthe oc yth reffskynd som ieg troer at hand bekender selffuer thii megenn brodher Peder at hand ville kræffue hanwm med etc. Ther ffore screff ieg her Matis till oc fforbød hanwm at celebrere ffoor hand giorde seg thet i ffra oc fforlicthe seg met broder Peder. thij nogre aff her Matis eyget ffolck ville møstencke hanwm ffore samme pennynge oc ostæ. Jtem absoluereddhe hand oc the bønder selffuer som hanwm droge i haare i ffiord oc sloge. Ville ethers nade selffuer expedere the sager met hanwm. hand kommer nw selffuer til Trondem met Jenss Daleboo thij hand troer icke mek oc icke acther thet Raymundi ord andens celebrare legatus.

Kære herre er her inghenn thyende vtaff her Vincencius oc jngen er hiid komend aff hans tiænere endnw syen seent i høst Jeppe Jwde Nielss skrædere Tord Galle och Nielss Vybwrge vore her oc ville nord oc tha vor her Torfyns capellann met som heed her Peder i fiord. hand heeder nw Peder scriffuere her Vincentius haffuer fforbaadet alt syt ffolck vnder stor nefft at jngen skall kalde hanwm andhet end Peder scriffuere. hand ffølger nw Nielss Vyburge effther i Salthenn ffore j scriffuere paa her Vincentij vegne som j hoffmand i alle mathe met klæder oc anden deell oc j stor skramme i kynbenyt. hanwm ffattes icke nw mere end hand haffuer intthet lænn. ville ethers nade verdes at sende bwt effter hanwm oc fforlæne hanwm met mørckestuffuenn j maanyt eller ij tha fforwerffde ethers nade stor løønn aff gud och stor tack aff monghen dandemand. Her met ethers nades verdigheed then alsom megtuste gud befallendes til ewig tiid. Ex Herøø dominica post epyphanie anno domini mdxxix.

Ethers nades ffatige tro tiænere och ydmig capellann
Nielss Mogenssen i Herøø.

Hr. *Vincents Lunge* har ved sin Skriver *Niels Giordssön* gjort Mester *Anders Glob* Regnskab for Bergenhus Slot fra St. Michelsdag 1526 til samme Dag 1528. Ligesaa har han giort Regnskab for Afgiftspenge af Sogn, Lister, Tromsen, Nordfjord, Romsdal, Sundmöre, Fosen og Edöen for Aaret 1528. (jfr. Norske Rigs-Registranter I. 19.)

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 26—27 i danske Geheimearkiv.

1057. 4 Marts 1529. Gottorp.

Copia aff her Vincentz Lungis ritthers qwittantzs.

Vii Ffrederick met gutzs naade Danmarckis Venndis och Gottis koning vdtwolldt koning till Norge hertug vdi Sleswiig Hollstenn Stormarnn och Dittmerskenn greff..e vdi Olldennburg och Dellmennhorstt gøre alle vittherligt att oss elske her Vincentzs Lwnge ridder vor manndt oc raadt och embitzsmandt paa vortt slott Bergennhws haffuer nu formidelstt synn scriffuere Niels Giordtssen giordt oss elske mestter Annders Glob proffuestt vti Otthennsse wor renntlemester paa vore vegne rede och regennscab paa allt visse och vwisse renntte hues hannd paa vore vegne vppeboret och igenn vdtgiffuit och fortheret haffuer paa Bergennhwss slott oc aff the leenn hannd paa vore vegne ther op vnnder liggendis haffuer vdi reede pendinge och vdi fittallie kornn smør flesk øxene køer faar lam bucke huder skindt tallig willuerck ock anndre vaare met noger adderstade hanndt indtkreffdt haffuer siidenn sancti Michels dagh ther gutzs aar screffuis mdxxvj tha handt siistt regennscab giorde och saa framdelis vdi tw samfellde aar jndtill sancti Michells dag mdxxviii och ther met indtregnet hues hanndt plecttug bleff aff nestte formere regennscab. Sambledis haffuer hanndt giordt reede fore affgifftes pendinge aff Sogenn, Listte leen, Trwmsenn, Nørfiordt, Rumsdalenn, Swndmøre, Fossenn och Edøenn fore thet aar mdxxviij szom beløb seg viijc tretten marck danske och ssaa ther met hans vdtgifft beregnet och lagdt effther hanss regenskabs liwdellsse emodt hanss vppebøringe bliffuer handt skylldiig och er igenn behollddenndess paa slotthit thette efftherne fyrst xij lodt søllff xviiij pwndt ij marck kaaber jc xvij pwndt iern viij allne ett quartter och eth stycke engelskt fidts. Jtem viii stycker iiij alne leydisk ixj støcker vii alne ij quarter deffwentersk xxxiiii alne skottisk jtem v støcker v alne eth quarter vore clæde och vij alne osenbrygisk jtem ijc xvj alne islands vadtmell, ij alne sordug jtem xl alne minus ij quarter bollteleret jtem iii lestter v tønner smør otthe tønner talg ij iiiij marck vox jtem xviij tønner norsk salltt, two lestter baye sallt jtem xx tønner tiære jtem elleffue lestter och fyre stycker moltt, ther till xiiii støcker meell thij lestter rug jtem lxx lubber, lxiii sielspeck jtem iij nødsfalldt, j tønne j lenn kokiødt jtem aff faar lam och buckekiødt een tønne iiii kroppe och ij lemer jtem iiijc xxxij siider flesk, en tønne kallwn och xxij gess jtem lxx gedtskyndt och iij skyndt jtem lx deger kallffskynndt risbide skindt iij deger eth skynndt jtem ii elleffs hwder ther till tree andre diwrs huder jtem xxxiiij mordtskynndt jtem

iij^c iij ottherskyndt lxiiij reffskynndt xxxiiij graawerck skynndt iii biørne huder jtem lv bencke bullstter, xv rukallffskynndt, vij par lappestøffulle, iiii tønner traffwenn och j tønne køckenfedt. Och ssaa bliffue vii hannum her emodt skylldug først aff rede pendinge eth hwndret ij marck iiij ß vij ₰ j alne deffwentersk pack xvj alne saalfaar clede lxxxiij allne ffoderdug, eth stycke och viij alne ossennbriiggis och vaare vii hannum tillfornn aff thet andet nest førmere regenscab skylldug ij^c xl alne skoskt huer alne for ix ß skyllduge och xv packer hetter vadmell vti huer packe lx alne, ther till iij pack ock vij alne færøøs vadmell jtem iiij^c xlij alne vesttwerdtzs leret jtem skodtskt salt iiiij lestter v tønner v løbe jtem eth skippwndt iiiij lispwndt hwmble jtem iij^c xxxv voger rodtsker och ssiiger hanndt seg att haffue paa slottet igenn som oss tillhører som oss skengt er och handt paa vore vegne haffuer fanget till offuer vegtt ij^c x woger rodsker en tønne brothmadt och xij voge reckelinge jtem iiij lest eth quartter mackrelle, vi oxe och koehwder vj deger och iii skynndt buckeskyndt lxxiiij deger faarskynd och iii skyndt jtem iii tønner gryn, iiii tønner edicke och en hatt saa godt som vi ß. Thi lade vii forne oss elske her Vincentz Lunge och hanns arffwinge friig qwiidt ledige och løess for alltt ytber mere kraff tilltall och maninge aff oss och alle andre paa vore vegne effther thendne dag vti noger maade. Giffuit paa vort slott Gottorpp torsdagenn nest effther oculi aar etc. mdxxix vnder vortt signet.

Relator Mgr. Andreas Glob
thezaurarius.

Anders Glob, Provst i Odense, meddeler paa Kongens Vegne Hr. *Mogens Gyldenstjerne* Kvittering for hans Regnskab for *Akershus Slot* og *Len* fra 2 Juni 1527 til Juli 1528.

Efter Orig. p. Papir i det store kgl. Bibliothek i Kbhvn. Seglet trykt nedenunder.

1058. 21 April 1529. Kjöbenhavn.

Jeg Anders Glob prouist i Odensze giør wittherligt oc kiendis mett thette mytt obne breff at jeg haffuer nw paa wor kiereste nadige herris weigne effter hans nadis scriffuelsse oc beffalinge seditt offuer regenskab mett erlig oc welbiurdig mandt her Mogens Gyldene stierne ridder høffuitzmandt paa Agersshwss om huess vest oc wwisse rentthe szom hand opboriitt oc wdgiffuett haffuer paa Agerhwss slott oc aff the lenn som hand ther op wnder liggendis haffuer sziiden først hand fich oc anammeth forne slott oc lenn effter her

Oluff Galle szom war then sietthe søndag effter posche mdxxvij oc saa igen ind tiill then neste søndag fore pinxdag mdxxviij fore ith helth aar och sziiden frembdelis wti two manitthe paa thet anditt aar. Oc saa ther mett hans wdgifft oc huess fortæret er beregnet oc laugt emodh hans opbøring effter thett hans regenskabs lydelsse som hand mig nw giorde oc fran seg forandwordit haffuer thaa bliffuer hand wor kieriste nadige herre skuldug oc er igen behollendis paa slotthett thette efftersceffne, først aff rede peninge halff nyende hwndritt halff otthende marc fyre skelling tij peninge, aff sølff halffierde hwndritt fyrretiuge halffierde lodt oc ith quintin, aff guldt fyresindtztiuge tre rinske gyllen, tolff hørnicke gyllen oc en roszen nobell. blandkornn vj lester, hagenst v alnne, nerst xiiij stikker v alnne oc ÿ quarter, valmel xvj alnne, lærith xiij alnne embreth, sengeclæde iij, kaaber xxxviiÿ besmer pundt iij marker gamelth kaaber oc iiiiÿ besmer pundt vj marker nyt kanne kaaber, thynn iÿ besmere pundt, faar oc lamb j^c xxiiij faaer oc lambe kroppe oc j buck, smør x thonner i fierding i pundt bergefysk xxxiiÿ besmere pundt, makrelle ÿ thonne, en hest saa godt som viij. mark szalth v thonner bayeszalth. Oc saa effter att hand fand slotthett megit blotth fore seg, haffuer hand kiøbt fore syne egene peninge som wor kieriste nadige herre hanum skuldug bliffuer clæde kornn oc anneth som wdgiffuett oc fortlæriith er ther paa slottith wdoffuer huess hand ther faaeth oc opboriitt haffuer oc thet som handt fick aff skiibene oc fran Kiøpnehaffn slott szom beløber effter som hans regenskab wduiszer alting i rede peninge beregnett halff tredie twszindt halffierde hundritt fyre mark tre skelling. Thij quitter jeg hanum oc hans arffuinge paa wor kieriste nadige herris weigne frii quitt wden all ydermere tiilltalle oc krauff att wære om forscreffne regenskab i alle made. giffuet oc screffuit i Kiøpnehaffn onsdagen nest effter dominicam jubilate aar etc. mdxxix vnder myt signet.

Jörgen Hanssön Skriver giver Kong *Christiern II* Oplysning om nogle forhen *i Norge forvarede Breve,* samt melder ham *Nyt fra Bergen* om Hr. Vincents (Lunges) Nedriven af Apostelkirken, Bygning paa Nonneseter m. v.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv (Münch. Saml. No. 2774) Brevform. (Trykt i Allens Breve og Aktstykker I. No. 258.)

1059. 22 April 1529. Amsterdam.

Jesus. Myn plictuge tro tienniste ether nades høgmectugheidt altiidt foresendt met gud. Høgboren furste kæreste naduge herre som ether nade scriuer at thet ene breff war thet røde wax heltten wdfalden

etc. ther pa werdes ether nade at wide thend tiid jegh fiickk breuen offuer fran Norige war thet ene indzegell halff wdfalden men om thet nw noget mere er wdfalden wiid jeg icke men effter myt vorstand ligger icke stwor macht pa thet breff thij thet ær giort pa eth aers tiid contracht oc icke lenger men thet annedt ær thet elsste oc gelder mest wti sagen. The breffue oc andre stode lengge wti Norige wti en clippe oc haffue icke weret wti myne hender wthen ij aer oc tha jeg fiick them war ther mange forderuet etc. Som ether nade scriuer om tiidende wiid jeg pa thenne tiid intthet besynderligt atscriue wthen her Wincentius er fast wti Bergen igen oc lader affbrude Aposstell kircke oc befesster Nonnesetter thet ær sanct Antonii closster som mand riider wd til Fane. Jtem jeg haffuer oc talet her met myne landmend the Riber men ther wancker intthet besunderligt wthen ther ganger sterkeligen tidinge at her Søffuerin Norby will thenne sommer pa søen. Landzknechte haffue the wti lannedt wiidt vj eller vijc som mand siiger. Thenne breffuisere Henrich Neel kand ytthermere wnderuise ether nade huad tidende her wancke. Her met ether nades liiff siell oc stadt the helge trefoldigheit befalendes till ewig tiidt. Screffuit wti Amsterdam thend 22 dagh mensis aprilis anno domini 1529.

Ether nades tro tiennere Jorien Hanssen.

Udskrift: Høgboren furste oc mechtugste herre her Cristiern met gudz nade Danmarckes Sueriges Noriges oc Wendes konnung hertugh wti Sleszuigh Holssten Stormaren oc i Ditmersken greffue wti Oldenborig oc Delmenhorst myn kæreste nadugeste herre.

Paategning med samtidig Haand (saavidt skjönnes, Kongens): 1529 aff Jørgen scriffuer then 27 aprilis.

Tre Mænd kundgjöre et Jordebytte som *Dreng Neridssön* og *Gunnleik Ormssön* havde gjort i *Fladdals* Sogn, Thelemarken.

Efter Orig. p. Papir hos Gaardmand Halvor Engraf i Hiterdal. Seglene bortrevne.

1060. 27 Mai 1529. Silgjord.

Ollum monnum them som thette breff se eller høræ helser Siord Tofson och Eleff Torgrimsson och Jon Drenson q. gudz och sijnæ konnokt gerandha myt vorom j ja sogom och hordom o ja och handerhand tera aff enæ halve Gvnleg Ormson en af andra halve Dreng Nerisson och vor dhet vnder deres handeband at de haffde byt jarder syn emellom meth tij skylordhæ at forde Dreng skal haffvæ iiiij markabol i øst gardhen som liger i Fladalzsogn och Gvnlec skal haffve

igen so megen del som Dreng otthæ j everæ gardhen och nædræ i Nattadal. skal tessæ jerdh frelsalige eges pa bodha syder meth lvtvm och lvnnvm som tijl liger och lighet haffver fra fynna och nya vtan gardh och innan tijl everdeligha ega meth ja och samtickha odalzmennijs Veteled och Byorn Byornssoner. tijl ytermeræ vissen och sanninghæ herom henghe vij vora insiglæ for dhette bref som giort var i Sillegiord in die corporis Christi anno domini mdxxix. jtem fic oc forde Dreng ij markabol i sammæ iord ostgarden af Bervlff Torgersson meth lvtum och lvnnvm som tijl liget haffver tijl everdeligha vtan gards oc jnnan.

Jakob Krumme paa *Karlsborg* tilskriver Kong *Gustav Erikssön* af Sverige og melder ham Tidender fra Norge, som han havde hört af en Prest, hos hvem en af Erkebiskop *Olaf Engebrektssöns* Brevdragere havde havt Herberge. Ligeledes melder han Nyt fra Danmark, om *Christiern II.*, *Severin Norby* m. v.

Efter Orig. p. Papir i svenske Rigsarkiv. Brevform med Levning af Segl.

1061. 9 Juni 1529. Karlsborg.

Mijn ødmykellijghe wndherdanighe plichtighe tro tijenisth edher nadhe alltidt tijlførrendhe senth med wor herre. kere nodighe herre verdiges edher naadhe wellie vetthe adt nw j torsdagss redt her en breffdragere ighenum, som hørde erchebispen tijl ij Trondthem och lotth handt sin ordt gaa ad erkebispen haffwer belagdt koningxgordhen ij Beren och haffwher indtagedt Wordhehwss och Ffoossen som frw Ingerdt haffde j førllenningh och kendis widt alle frw Ingegerdtss gossz, och haffwher greppedt och j hiellslagedt alle theris fogdher bodhe hennes och her Wincencij, jtem then presth breffdrageren logh hem tijl fregedt presthen honom, før huar sak skwll adt erchebispen wijlle tage sigh sodana fegdhe påå, tha suaredhe samme breffdraghere honom ighen adt doctor Wincencius wille brythe domkirken nidt j Beeren och etth kløssther hetther Mwnkelliff och ther aktedt handt bygghe etth slotth wtåff, och thedt førtrøtth erchebispen adt handt wille saa brijtthe nidt kirkher och kløsther ad førnedre krissnedomen och gusstienisth, och sadhe samme breffdraghere før presthen adt erchebispen haffdhe senth ther hen ij kraffueller før wthan iakther fwlle medt follk then ene kraffwelle med iij merss then annen medt tw, och sadhe samme breffdragere ad the borghere ij Beren skriffue erchebispen tijll adt the ekke wellie holle medt honom ekke heller slaa j motth honom wthan settie stijlle, wthan lathe them førligis thedt besthe the

willije och sadhe førberørdhe prest tijl samme breffdrager adt honom fførwndredt hwij adt erchebispen ekche skreff koningh Frederich tiill, fføer en handt inpåå slogh sodane stykker, tha sadhe breffdrageren, adt thedt hellper ekche mykedt adt skriffue, tij ther gor ekke stor hempnd *edpther thedt som bliffwer klagedt før honom, sidhan sadhe presthen, iak haffwer hørtth adt then godhe herre ær en gammell mandt, och akcther handt før then skyll adt skijkche her nidt sin son then yngsthe medt een partth aff Danmarcis rigsenss rodh och lotthe honom her wtth koris tijl koningh, tha swarede breffdrageren adt thedt gøris them ekche behoff adt weffthe, ther bliffwer inghen eelldt aff, visthe hand ther om saa mijkedt som jach handt skwlle ekche ware begerendis adt komme her etc. jtem badt och samme prest brefdrageren adth hand wijlle laatthe honom see then wthskrifft som stodhe wthan pa konings Frederigss breff, huijllkedt handt och giorde och sadhe presthen før mig adt wttskriffthen war saa lijdendis : høgborne førsthe, koningh Frederik tijll Dammarke . . . hertugh j Hollssthen greffwe j Oldenborgh och Stormern tijll Deetthmassken tijllkomendis thetta breff etc., och sadhe presthen adt samme breffdragere hadhe breff tijll alle bisper j Danmarc och tijll alle abbotther, jtem spordhe och presthen honom tijll om erchebispen haffwer mykedt folch, tha suarede han ther tijll adt han haffwher iij^c follch, før wthan them handt tagher tijll sigh een nw, och haffwher jak skikchedt honom tijll hondhe nw paa thenne resse widt trisinstijuuu karlle etc. kere nodighe herre verdiges edher nodhe vellije vetthe, adt Daniell Grotth sendhe migh budt adt hand var pa Nijborgh ij Fijwn hoss koningh Fredderighk then tijdt her Twre Jensson breff komme tijll konghen adt hand skulle wnssettije honom ffollk och geffwe honom leijdhe adt han motthe haffwe frij tijllflicht ther j landhet adt arghe paa edher node och pa edherss nodiss rijkee, tha lotth koningh *Flederich rigssenss rodt første saa monghe som ther hoss honom wore som war her Peder Lykche och her Hendrich Gødhe, och spordhe them ath huadt besth them ther tijll rodt ware skulle, suarede tha førnempde her Peder Lykche och her Hendrich Gødhe, ffulle er her Twre gammell nogh adt løpe fasthelaghen, wthan wijlle edherss node tijllstede aass oc flere aff rigkenss rodth tha willium wij føllie honom ighen tijll Suerie saa adt han skall seije adt handt haffwher waredt i Danmarc och lere honom hurw handt skall settije sigh i motth sin retthe herre oc koningh och ær nw hit komen før then skyll adt han och akther bedraghe edherss nodhe och ååss teslekiste j frå then edt och contract vij huar anner soredt och loffuedt haffwom, adt ware huar anner bistandighe, ekche hijlle them ther arghe vellije

påå thesse trij rijke wthan førnedre them ee huar wij konom sligh øffwher komme, ther føre kere nodighe herre tykker oss adt honom bør ekche faa edher nodis leijdhe eller vnsselthningh her j landhedt wthan taghe honom widt hallssen och sendhe honom tijll sin retthe herre ighen på thedt adt handt eller een annen sligh, skall eij dijeruess en annen tidt adt geffwe sigh her indt ij rikedt etc. kere nodighe herre haffwer jak fullelighe forstatth adt haffde ekche her Twre folth edher nodjs breff saa snartth, tha haffde han nw waredt tagen widt hallssen, och wpskichkedt tijll edherss nodhe, och sadis før mik i sanninghen adth her Hendrich Gødhe var ij Køpenhapmn metth etth tall folk och ville dragedt epther her Twre indt i Skåne tijl Halmstadt, och annamme honom dher, och figh tha wetthe adt her Twre haffdhe tha fåtth edher nodis venskap, ther epther bleff handt ligendis ij Køpenhapmn medt folkedt hoss koningh Fredderikss son then ijnghsthe, och wenther adth koningh Fredderigk skulle komme tijdt och holle ther herredagh, før en hand skijkcher samme sindt son hijt tijll Norighe, och er hand ekche een nw komen wthan segis adt handt liggher siugh på Nyborgh, førthenskyll haffwe herrene holldett thenne herredagh them emellom som påå gijk nw hellighe lekkamme dagh etc. kere nodighe herre verdiges edher naadhe wellie vetthe, adt jak haffwer sporth adt koningh Kristiern er hoss keijsseren, och ær en kapthenere før etth tall follk, indt i hedenskapen, tijll then hednesske solldann, huijllken indragen var ij Vngerna och haffwer keyssaren slagedt honom ther vth, och førføllt honom, och vunnedt honom monghe slott ij fraa, etc. kere nadighe herre verdiges edher nadhe vellie wetthe adt the borgere ij Oddeuall komme hem ij fra Holland och sadhe før tijdende adt Søffwerin ij Nårbij liggher redhe medt ij skip ij feren, och en annen gør och redhe medt tw skip, som hetther skipper Jacob, och wijll vare medt Søffwerin j siøn paa snapperij, hwart the anderss tass haffwe aktedt them kandt ijak inghen sanningh faa ther om adh wetthe etc.

Edher ødmyke tro vndherssatthe
Jacob Krwmme.

Paa den anden Side: Kere nodighe herre verdigis edher nadhe vellije vetthe, om ederss nodis skøtther her ligghe ij borgeleije som hesthe haffwe, om edher nodher wijll adt the skulle bliffwe her eller the skulle draghe wp tijll edher nadhe, verdigis och edher nadhe vellije vetthe, om the andre edher nodis skøtthe som ligghe ij Oddeuall och hoss prestherne, huad edherss nodis vijllije er om them, om the skulle bliffwe her lengher, eller huar the skulle taghe theris penghe och talle the om adt edher nodhe haffwe loffwedt them hijellp, verdigis edher nadhe

adt rame the fatige karlless besthe, førthenskijll the haffwe sigh her beuisth som tro karlle, och haffwe gotth røkthe aff the dannemendt the lijgge hem tijll etc. kere nodighe herre, er thedt edher noss vellie adt the skulle bliffwe her lenger tha bedher jak edher nodhe adt ij geffwe migh thet tijll kenne medt edher nodis skriffuillsse huad edherss nadis vellije ær, och edher nodhe vellije verdigis tijll adt skikche them her nidt nogre penghe, eller edher nodhe bliffuer aff skijldt medt them, och ere karllenne alle tijll hope xxvj, kere nodighe herre verdigis edher node vellije vette ad jak skikchedt ij karlle tijll Trondhem medt edher nodis breff, och haffwer jak inghen suar fotth en nw ighen etc. kere nodighe herre verdigis edher nadhe vellije vetthe om edher nodis slotth, om jak skall haffwe fferhendher adt laathe bijgge bode pa vallen och hussen, och edher nodhe vijlle bethenke edher om en annen som edher node migh loffwedt, then tijdt jak var wppe hoss edher nadhe, førthenskijll adt jak haffwer hørt adt en partth aff raadhedt hadhe i sinnedt nw medhan theta wpløp var, adt akted sigled Vijken ighen tijll Danmarcis etc. kere nodighe herre inghen annen syndherlig tidende haffwher jak adt biude edher nade tijll pa thenne tijdt her medt edher nadhe then allsmechtigh gud befallandis skriffwedt pa edher nadis slotth Karssborgh dije Primj et Filiciani martirum anno domini mdxxix.

Udskrift: Høgboren førsthe och mektighe herre her Gøsstaff medt gussz naadhe Swergis Gottis etc. koningh sin kere nodijghe herre ødmijkellighe sendis thedta breff etc.

Overeenskomst imellem Hr. *Nils Lykke* og hans Svigermoder Fru *Jngerd Ottesdatter,* ifölge hvilken hun skal igjen have *Stjördal* og *Herjedal,* som ere hendes Pantelen, og beholde de kongelige Indtægter af *Örjen* (Örland) og *Bjugn,* fri for al Afgift, mod at stille 3—4 Karle, og Hr. Nils skal have *Fosen, Edöen, Sundmöre* og *Romsdal* (jfr. No. 1067 og norske Rigs-Registraater I. 28.)

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 40 i danske Geheimearkiv.

1062. 14 Juli 1531. Kjöbenhavn.

Contracts breffs liudelsse emellom her Niels Locke ridder och hans hustrue moder frue Jnggerd Ottesdotter her Niels Henricssenns ridders effther leuerske ganngenn er, sequitur.

Kiendis ieg Jnggerd Ottis dottor erlige och welbiurdige mand och strenge ridders her Niels Henricssens fordom Norgis riiges hoffmesters effther leuerske mett thette mitt opne breff att ieg haffuer werit offuer

en wennligh och kierligh handell mett erlige welburdige mand och strenge ridder her Niels Locke mijn kiere sønn och mawg her vdj Kiøpnehaffnn then fredag nest efflher sancti Knud koningx dag anno etc. mdxxxj erlig welburdig mennd och strenge ritther her Vincencius Lunge och Erich Wgerup mijne kiere sønner och mawge offuer werinde tha er thet forne mijn sønn her Niels och meg nu saa endelig emellom tallit handlet och beslutt att ther som kongelig maiestet wor nade herre koning Frederich will thet saa tillade tha will hand meg igenn offuer leffwere Styrdall och Herdall leenn som er myne rette pante læen huilcke ieg haffuer vpladet hannom mett thee andre læenn som hand beholde skall som er Foesen Nørmer Syndmør och Romsdall effther thee breffs liudelse som bode forne mijn sønn her Niels och ieg haffue aff forne k. maiestet wore liffs tijde bebreffuit och besegellt ther paa och effther som mit vpladelse breff ther om yttermere formelder och forklarer huilcke formedellst thenne contract wij bewille wforkrencket skulle bliffue i alle theris grwnde forme och skickelse i alle maade och saa haffuer forne mijn søn her Niels loffuit och tillsagd meg att ieg skall haffue och beholle all then koninglige rentte och rettighet som falder paa Ørien och i Bøgnen leding sagerøre och allt andit som koning och kronen tilkommer eller tillfalder mett rette aff alle thennom som paa forne Ørien och Bøgnen liggendis och boenndis ere i alle made vndentagen huor som the roo i nogen weer tha skulle the ther gøre och giffue forne myn søn her Niels theris rette landwerd aff och saa skall hand eller hans foget holle alle rette tynge bode paa Ørien och i Bøgnen huor som tyng bor att holdes lige som anderstedts i Foesen leen och skaffwe hwermand log och rett. Jtem er och saa tallit och beslutt att ieg skall haffue forne Styerdall och Herdall mett forne dell paa Ørien och i Bøgnen quit och frij for alle affgifft men hwadt tienniste som koning kronen och riiget ther aff skall giøris will ieg forplygtett were till iij eller iiij karlle effther som thet hoss forne k. maiestet beuilget bliffuer och skall forne mijn søn her Niels siellff giffue och giøre koning och kronen all then seduanelig affgifft som ieg pleger ther aff att gøre och giffue som er iiijc och xiij marck aarlig aars thesligeste ald tynge och tienniste aff forne Foessen Nørmer Syndmør och Romsdall och skall ieg ther gantzs och aldelis inthet were beswaret mett. Och skall forne mijn sønn her Niels ther met were aldeles quit och frij for all then affgifft som hand meg tillfornn loffwit bebreffuitt och beseglett hadde aarlig aars att giffwe som war jc wager roskeringe l selespeck vj tønner smør och xl tønner meell som hans breff ieg ther paa haffuer yddermere forkla-

rer huilcket breff som skall were aldelis dødt och machteløss ther som (ieg) forne leen och delle fange maa doch ther forne k. maiestet icke wille tillstede och ieg forne Styrdall och Herdalls læenn mett then dell paa Ørien och i Bøgnen saa icke igen fange maa som forschreffuit er tha skall forne mijn sønn her Niels aldelis were meg plygtug och skyldug aarlig aars then affgifft fwltt att giøre som hand meg loffuit haffuer och hans breff formelder i alde maade. Men ther som ieg nest forne leen och delle fange maa ssom forscruit er tha skall hand och were quitt och frij for ald forscrne affgifft i alle maade. Tiill witnisbyrdt att ieg alle forne artyckel och punchte wbrødelige och wforkrencket holle will och holdis skall haffuer ieg trycht mitt jndsegell neden for thette mitt opne breff och tilbedet forne mynne kiere sønner och mawge her Vincencius Lunge och Erich Wgerupp thet att besegle met meg. Giffuit och screffuit dag och sted som forschreffuit er.

Kongelig Stadfæstelse paa den mellem *Eske Bilde, Vincents Lunge* og Bergens Raadmænd paa den ene Side og Biskop *Olaf* af *Bergen* og hans Kapitel paa den anden den 15de Febr. 1531 afsluttede *Overenskomst* om *Domkirkens Nedbrydelse,* imod at Biskoppen og Kapitlet indtil videre erholde *Munkeliv* Kloster til Domkirke og Residents. (Norske Rigs-Registranter I. 26.)

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 35 i danske Geheimearkiv.

1063. 6 August 1531. Gottorp.

Biscopenn aff Bergenn her Oluff fick stadfestelsse paa slict ett breff som her effther star.

Alle mendt thette breff see eller høre helsse eder alle wij efftherne Eske Bille høfftzmand paa Bergenhuss Wincentius Lunge ridder hoffuetzmand offwer Vardehuss Sogn och Jemtelandt Jonn Ellingssen Oluff Tørrissen Siortt mortt Jens Hallandtzfaar Jørgen Winther Niels Jude lilde Jonn Tomessenn Anders Søghn Jens scriffuer Oluff Pederssen andre Jonn Tomissen Taraldt Stenarssen och Seffren offuerskerer radmen ther sammestedts ken mett gudt och sancti Oluff koning gjøre witterligt for alle och kenndes vdi thette wortt opne breff ath aar etc. mdxxxj anden dag sancti Valentini wore wij tilhoffue wdj sacristiett wdj Berghenns domkircke effther slige merckelige orssager tyender och leyligheder som begaff segh om hoggeborne førstis wor kæriste nado herres konningh Frederiichs och riiges fiender konning

Cristiern: bleff thaa paa forne wor kte nade herres vegne saa sambtycht forhandlede och besluttett emellom werduge fader jn gud och aandelige herre her Oluff biiscop wdj Bergenn hans naades hederlige capitell som thaa tilstede wore och oss, at forne biscop Oluff mett forne hans naades capitell (effther k. m. wor kte nade herres kierlige scriffuelsse bøn och beger riigett till nytthe och bystandt och for inggen anden ssag effther thet hans naades høgmegtighedts breffs lydelsse som forne biscop Oluff samme tiid obenbarlige lesde och kundgiorde for oss) haffuer mett frij wilge velberradt radt och sambtycke wpgiiffuett och forladt forne hans naades domkirckes tagh och mwer neder at brydes och afføris, thii hun stander wor kte nade herres slott och hans nades høffmegtighedts konnelige sæde Bergenhuss for nær och til forhyndringh, thet gud forbiude forne hans nades och riiges fiender her indkommendes worde ey skwlle sseg ther wnder forstercke och beleyre k. m. riigett och forne hans naades slott till skade och forderff i nogle made, dog mett ssadanne forrordt och skell at forne biscop Oluff effther hans naades egen willie och beger skall paa k. m. gode behauff igen indtage Munckeliiff thet at bemande och forsuare for forne wor nade herres och riiges fiender och sammeledes thet nyde bruge och beholde sseg siit capitell prester och klercke till en domkircke igen huess renthe och tilliggelsse som ther nw tilliggendes er, ther met the fattigge jomffrver som ther inde bliiffue wille att føde och wpholde till huess som the behoff haffue intill saa lenge hans nade sseg anderledes mett k. m. ther om fordrage kand eller och Norges riiges raadt til hoffwe kommendes worde och gjøre ther en anden ordinantz och skick oppaa. Till yddermere witnesbiwrdt att ssaa wdj sandhedt er ssom ferescreffuett staar haffue wij hengd wore jngzegle neden for thette wortt opne breff som er screffuett wdi Bergen dagh och aar ssom forescreffuett staar. Huicked breff k. m. for then Norges riiges leylighet sseg nw begiiffuer och for merckerlige orssage skyld som i forne breff forklarett er stadfester ssamme breff etc. Datum Gottrop dominica proxima post ad vincula Petri anno domini mdxxxj.

Eske Bilde fik Kvittants for sit Regnskab af *Bergenhus Slot* og underliggende Lene fra Thorsdag i Pintseugen (20 Mai) 1529 indtil Paaske 1531. (Norske Rigs-Registranter I. 27.)

Efter Afskrift i Frederik den I.s Registrant fol. 38—39 i danske Geheimearkiv.

1064. 16 August 1531. Gottorp.

Eske Bille fick sligh en quitantze.

Vij Frederiich etc. Giore alle witterligt att oss elske Eske Bille wor mand raadt och embetzmand paa wortt slott Bergenhuess haffwer nw giord oss gode rede och regenskaff om alt huess west och wwest, som hand vdj rede pendinge, sølff wdj pendige beregnede, korn, fetalie, fisk, speck, huder, skynd, taligh och andett som hand oppeborett och wdgiffuett haffuer paa wore wegne paa Bergenhuess och wdj the leen som handh ther till nw liggendes haffuer fran torsdaghen wdj pintze wge ther gudts (aar) screffues mdxxix° och saa framdeles nogett neer wdj two samffelde aar intill poske mdxxxj, och nw ther mett effther hans regenskaffs lydelsse som hand ther paa fran segh for antwordett haffuer hans wdgifft licthede och beregnede emodh hans oppeboringh paa forne rede pendige och sølff thaa bliffuer hand oss aff bode aarenne skylduge halffandett twsende halffemte synde tiwge sex marck x ℌ och saa effther thii hand fand for ssegh paa forne vort slott thaa som hand thet først anammede gandske ringe fetalie tesligeste bysser krud och wærier och ther till ett saare wbefestett slott thaa haffuer hand lontt wdj bode forne aar paa bryggen aff tydeske købmendt och andre for saadanne forne bryster skyld halff ottende twssende fyre synde tiwghe en march fyre ß och ther nw wdj affkortedt och affregnede the forne pendige hand oss skyldig bleff aff forne bode aarss regenskaff thaa bliffue wij ther aff hannem skylduge som hand igengiffue och betale skall forne købmendt halff siethe twsende halff femthe hundrede treduge fem marck two ß two pende som forne hans regenskaff klarligen wdwisser och indeholder och saa ther wdoffwer framdeles hans wdgiifft beregnede emodh hans oppebøringh paa fetalie och ware, thaa bliffuer hand ther aff skyldige, och er igen beholdendes paa slottett thette efftherne, først aff kober iij pund iij marck kober, jtem aff bly xxxv skippund vj lissepund, aff ledisk ij stycke en alle et quarter, af demfflerst vj stycke xx alne, aff aasumbryggrst xxxvij alne, aff ware klede xxx alne, sølfar lj x alne, jtem aff fordugh xiiij alne, skottz klede j alne, aff westfartt lærett ijc xxij alne, jtem aff skoo ij par dobbelt sko endobbelt sko et par jtem aff smør iij lester i tønne i fierding ij løbe iij pund x marck smør, aff j skippundt v liispund, jtem aff faar skynd viij skind, aff kalffskind xliiij deger ij skynd, aff tørre kohuder och oxehuder ij deger iiiij hudh, dyrehuder ett deger iiij huder, aff hermelyn femthen tember xviij skynd, aff biornskind ij skyndt, aff reynkalff skind xvij skind,

jtem aff skiaaskind xiiij skynd, aff benckedyne war xlj, aff lappe støffle viij paar, aff feldfrodts ij skind, beffuer i skind, jtem aff homble xv skippund, jtem aff baye salt v tønner, lønboriigh salt en tønne, jtem aff skottesalt iiij lester, noerst salt en lest iiij tønne lvj løbe norsk salt, jtem aff tiere ij lester iiij tønner jtem aff rotskere iiiij hundertt xxvij woger ett pund vij marck v fiske, aff hualspeck xxxij haner, aff lax ixj tønner ij woger i pund, makreler vij tønner, aff huedemell vij tønner, aff norsk malt xj tønner en woge, haffre liiij lester j mele ij woger vj spande, jtem aff flesk xiij siider och xj skinker, aff nøde kroppe ijc minus j lem, farekroppe vijc xiij kroppe en lem, jtem aff edicke ij tønner, erffther ij tønner, aff pryssing ij fade, tysk øll en tønne, och ther mett bliffuer hand ingthet mere skyldighe effther hans regenskabs lydelsse. Cum clausulis consuetis. Datum Gottorp ottensdagen nest effther wor frve dagh assumptionis aar etc. mdxxxj°.

Anders Glob, Provst i Odense, beder Biskop og Kapitel i Bergen at være *Eske Bilde* behjælpelig med at inddrive den Del og Rettighed, som hörer til *Bergens Dekani,* med hvilket Kong Frederik I. har forlenet Anders Glob. (jfr. No. 1088.)

Efter egenhændig Orig. p. Papir med paatrykt Segl i det store kongl. Bibliothek i Kjöbenhavn.

1065. 1 Septbr. 1531. Kjöbenhavn.

Jeg Anders Glob prouist i Odensze giør vittherligt for alle met thette myt obne breff at efftir the at kongl. mat høygborne første her Frederick konning i Danmarck och Noriges riige wor kiereste nadige herre, haffuer wndt oc tilladith at jeg skall haffue oc beholde her efftir hans naades oc Norges krones leen decanij wdi Bergen. tha haffuer jeg nw bedith oc kierligen beffallith erlig oc velbyrdug mandt Eske Bille hoffuitzmandt paa Bergenhuuss all mynn renthe som meg bør at haffue aff same decanij paa myne veigne oc tiill myt behoff at wpbære. oc ther efftir so beder jeg verdug fader met gudt her Olaff biscop wdj Bergen, prelater oc domherrer menig capittell ther samme stædz alle oc huer serdeles kierligen atj ville wære paa myne veigne forne Eske Bille behielpelig at maa fange then deell oc rettighedt som meg ther aff bør met rette. jeg will igen skicke oc holde meg hoess ether oc hoess then hellig kircke som en tro kristen mandt bør at giøre, oc efftir ethers capittels statuter oc friheder paa myn gode tro edt oc ære szo atj meg ingen skyldt giffue skulle ther fore i noger maade. Giffuet oc skreffuit i Kiøpnehaffnn sancte Egidij abbatis dag aar etc. mdxxxj° wnnder myt singnete.

Anders Glob, Provst i Odense, tilskriver *Eske Bilde* et venskabeligt Brev om Rygter angaaende *Christiern II.s* Rustninger m. v.

Efter egenhændig Orig. p. Papir i det store kgl. Bibliothek i Kjöbenhavn. Brevform med bevaret Segl.

1066. 10 Septbr. 1531. Kjöbenhavn.

Venlig helssen altid kierligenn forskreffuit met wor herre. kiere Eske Bille sønderlig gode ven, tacker jeg ether fore alt gott som i meg beviist haffue huilcket ieg gerne forskylde vill aff all myn magt oc formue etc. Kiere Eske som i scriffue meg till om nogen ydermere tidninger endh som i hørde oc westhe, før i her aff droge, tha maaj wede at so mange som her kommer aff vesten bode till landt oc wandt sige al sam̃en paa theres halss at thet er enthet met thet folck som koning Christiern skall haffue optaget oc forsendt i søen. Men dog raader jeg ether atj szee ether well fore, oc icke drage so strax i søen men drage offuer landt jnd till i komme i Norrige oc fange ther ydermere hørtt huadt tidinger ther paa ferde er. meg hobbis dog at thet skall wære wden al fare, som ieg kandt formercke i alle hande maade, j wide selff at ramme ther till met paa ethers eigen persoen som machte paa ligger. Kiere Eske som jeg screff ether till om then gaardt etc. war thet so at jeg kunde fangen for landgilde, tha vil jeg flyt saa at hun skall fonge en godt forbedert oc bygdt gaardh oc hyndis landgylle til gode rede. atj vilde wel giøre och schriffue hynde thet tiill, kiere Eske ehuadt maade jeg kandt thienne oc wære ether till villie met, ther skulle i finde so redebon till som ether eigen broder. Ether her met then almectige gudt beffallendes. Schreffuit i Køpnehaffnn søndagen nest efftir wor frue dag natiuitatis aar etc. mdxxxj°.

Anders Glob
prouist i Othens.

Udskrift: Erlig oc welbyrdug mandt Eske Bille høffuitzman paa Bergenhuuss syn sønderlig gode ven kierligen.

Hr. *Nils Lykke* fik kongelig Stadfæstelse paa en Overenskomst med sin Svigermoder Fru *Jngerd Ottesdatter*. (jfr. No. 1062 og norske Rigs-Registranter I. 28.)

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 41 i danske Geheimearkiv.

1067. 14 Septbr. 1531. Gottorp.

Her Niels Løcke ridder feck k. majestets stadfestels breff paa forne contracts breff som forschreffuit stander ludendis som her effther følger.

Vij Frederich etc. Gore wittherligt att anno domini mdxxix haffde wij tillschreffuit oss elske frue Jnggerd Ottes dotter her Niels Henricssens ridders efftherleuerske att hun for wor scriuelse och bøn skyldt och effther thenne leilighet hinne och oss elske her Niels Løcke ridder wor tro mand och tienner emellom er wille vplade hannom thee wore och kronens leen som hun vdj wort riige Norge aff oss vdj forlening haffde. saa haffuer forne her Niels Løcke nu giffuit oss till kennde at hun for wor bøn och scriuelse och for forne leiligheidts skyld weluilligen och kierligen haffuer vpladit hannom alle the leen som hun aff oss vdj forlening haffde met forord och skell att hand skulde giffue hynne aarligen aars een forsagde swm och tesligeste giøre och giffue oss then aarlig affgifft och tienniste som ther pleiger aff att gange etc. Haffuer forne her Niels Løcke och giffuit oss nu tilkende at ther hand haffde forfarit leennens leilighet tha kunde hand icke bekomme bode forne affgifft till oss och hynne vden sin store skaade och ther for nu anderledes forhandlet hoss hynne saa att hund skall nu quit och frij igen anamme Styerdal och Herdall som hynnis pantthe leen ere och saa skal hun behollde nogle gaarde paa Ørien och i Bygning och forne her Niels skall beholle Foessen Eddøen leen Syndmør och Romsdall som theres contract ydermere i seg sielff formelder och forklarer huilcket forne contract wij aff wor sønnerlige gunst och naade sambtocke beuilge och mett thette wort opne breff stadfeste vdi alle maade saa the forne læen effther wor breffs lydelse som wij thennom paa begge parthene naadeligen vnt och giffuit haffue nyde bruge och beholle skulle begges theres liiffs tiid i alle maade dog mett saa skell att forne her Niels Løcke skal aarligen aars giffue oss allt then seduanelige affgifft aff forne Foessenn Eddoen Syndmør och Romsdall læen som ther pleiger aff att gange som hand sier er fire hundrit och trettan marck danske penninge och tilbørlige tienniste och forne frue Jnggerd ther till aff hynnis leen met iiij karlle att were oss och riiget till tienniste nar behoff giøres och wij tillsie. och skall forne her Niels Løcke holle almugen i forne leen wed skell och sancte Oluff konings och Norges log och rett. thij forbiude wij alle ehuo the helst ere eller were kunde serdelis wore fogeder embitzmend och alle andre forne fru Jnggerdt och her Niels Løcke her emod paa forne

contract och leen att hyndre lade eller vdj nogre maade forfang att gøre vnder wort hylliste och naade. Giffuit paa wort slott Gottorp hillig kaars dag exaltationis aar etc. mdxxxj vnder wortt signet.

ad mandatum regie maiestatis proprium.

Kong *Frederik I.* melder Kong *Gustav* i Sverige, at Erkebiskop *Gustav Trolle* hemmeligen skal være kommen til Norge og forklædt som Baadsmand være dragen igjennem Akershus Len, givende sig ud for en Bergmand, som vilde begive sig til et Bergværk for at arbeide, m. m.

Efter en samtidig Afskrift p. Papir i danske Geheimearkiv.
(Trykt i Danske Vid. Selsk. Skrift. VII. 523—524.)

1068. 10 Oktbr. 1531. Gottorp.

Frederiich mett gudts naade etc. Stormegtige herre her Gøstaff af samme naade Sueriiges konning wor wenligh etc. Stormegtige herre besønderlige gode wen och kære naaboe wij giiffue eder kerligen tilkende, att wij nw vdj dag forfarett och formerckitt haffue, att erchebiscop Gøstaff skall hiemeligh wære indragen wdj wortt riige Norge, och forkledett vdj bodtsmendts kleder dragitt egennum Aggershuss lenn och giiffuett seg wd for en bergsmandt, att wille giiffue seg till ett bergkwerck ther att aarbeyde, och wij togh icke endeligh forfare kunde om han en nw skall endholde seg vdj Norge, eller och om han skall haffue giiffuett seg indh vdj Suerighe vdj Dalerne eller anderstedts. Dog er heer for tydinger att hand en nw skall wære hoss konning Cristiern vdj Watterlanden, huilkett wij eder icke forholde wille men giiffue thet eder vdj en kierlige meninge tilkende. Bedendis eder ther for gandske kierligen, athi wille lade giøre eders flijd till, athi kunde lade forfare vdj sandingen huor forne erchebiscop Gøstaff haffuer syn entholding, och ther i forfare och formercke kunde att han haffuer syn entholding wdj Norghe athi thaa mett aller første wille giiffue oss thett skriffteligh tilkende, thaa wille wij lade giøre then største flid ther till oss mugeligtt er, att wij kunde offuer komme hannom, eder till beste, och wdj huess maade wij kunde være eder och eders wndersatte till wilge, och beuisse eder naarborlig kierlighett och fryndskaff ære wij altiid gerne till gennegett. Her mett eder the hellige trefoldighet wdj lyckssalighett och langwaring regementte till then euig salighet ewindelig beffallendes. Screffuett paa wortt slott Gottorp tiisdagenn nest effther sancti Dionisii dagh aar etc. mdxxxj. wnder wortt signett.

Norges Riges Raad underretter *Christiern II.s* Sön Prins *Hans* om hans Faders Tog til Norge og melder ham, at det har samtykket og annammet ham til Norges Riges Arveherre og Konge efter hans Fader.

Efter Orig. p. Perg. i belgiske Rigsarkiv i Bruxelles. (Docum. rél. à la réforme relig. vol. III. 56.) Brevform, udv. forseglet med Erkebiskoppens mindre Segl.[1]

1069. 5 Januar 1532. Oslo.

Wor ydmyge veluillige oc redebon tro tienesthe edher nodhes hogmectighed altiid tilforn. Hogborne ffursthe kiere nodige herre verdes edhers nodhe widhe att konge mt wor kerte nadte herre hogborne ffurste her Christiernn met gudz nodhe Norges Danmarckes Sueriges Vendes oc Gothis konning hertug i Slessuich Holsten Stormaren oc Ditmerskenn greffue i Oldenborg oc Delmenhorst eder nodes kiere herre ffader er nw løcksammelige hiid jndkommed i sith rige Norge mett drabelig macht oc krigxfolck oc szaa gunstelig haffuer oc nodelig beuist szeg emod osz alle oc huer szerdeles rigens jndbyggere att wii alle veluilligenn ere gangne hanss nodhe till hande oc haffue tilssagt hanss nodhes konge mt huldskab mandskab oc vor tro tienesthe, haffuer hanss nodhes konge mt osz alle till langssommelige velferdt fred oc bestand begæred att wii ville hanss nodhe till vilge riged oc osz till trøst oc forswar, samptycke oc anname ederz nodes hogmectighed till Norges riges arffue herre oc konning effter hansz nodes død oc affgang, eller oc før nar szom hansz nodes konge mt thett veluillelig tilstæde vill, huilcked wii alle szamdrectelig beuillende oc samtyckende haffue nw kaared keyst oc vduald ederss nodhe till Norges riges oc alles worsz herre oc konning oc wille wii thenne wor frij vdkaarelsze forbædre bescriffue oc beszegle effter konge mt wores kerte nodte herres wilge oc begære annamende oc szambtyckende edersz node en arff herre oc konning till Norges rige vdj første herre modhe som her i riged kand holled wordhe effter thenne dag ther alt Norges riges raad oc bæsthe rigens jndbyggere forsamblede bliffue oc then fremdeles ther aff visseligen forskicke edhers nodhe till hænde, ydmygeligen bedendes begerendes oc forhaabendes att edersz nodes hogmectighed vill thenne eder nodes kiere herre faders gode vilge oc faderlig kerlighed i thesse oc andhre maadhe beuist emod edersz nodhe, sønlige oc bestandelige beszinde, att ther szom hansz nodhe thett gud forbiude icke kwnne offuerwindhe oc betwinge szine, edersz nodes, oc alles worsz fiender oc wwenner mett thenne macht szom hansz node nw haffuer att hansz nodes konge mt tha wiszeligen maa forlade szeg till ydermere bestandelig oc merckelig hielp aff edersz nodhe att hansz nodhe kand komme till szine rigers oc furstedømmes roszammelig be-

sziddelse, edersz nodhes hogmectighed till ydermere ære ophøwelsze oc furstelige fremgang szom wi oc alle ville vnderdanligen oc troligen tilhielpe oc ther szom hans nodes konge mt ther forindhen thett gud icke will skee ladhe enthen afffoldhe eller noged atkomme, att wii alle szom hansz nodes koe mt veluilligen ere till hande gangne oc edersz nodes hogmectighed szamdrecteligen till wor herre oc konning vdkaared haffue, icke tha skulle bliffue forladne forderffuede oc offuerfaldne aff hansz nodes, edersz, rigens oc alles worsz fiender. Thett ville wii alle oc huer szerdeles mett vor vnderdanlig oc veluillelig pli(c)tug tro tienisthe altiid redebone fortiæne oc forskylle. Beffalendes her mett edersz nodes hogmectighed mett liiff siæll staadt oc løckszammelig fremgang almectte gud oc her sancte Oluff konning. Screffued i Oslo hellige trekonninger affthen vnder her erchebispens aff Trondem indszegle effter alles worsz vilge oc szambtycke aar effter gudz byrd md trigeszimo szecundo.

Edersș nodes hogmectighedtz

ydmyge oc villige capellaner oc tro tiænere

Norges riges raad nw i Oslo forsamblede.

Udskrift: Hogborne hogmectuge ffurste oc herre her Hans mett gudz nodhe jnfødder konnwng søn vdi Danmarck rett arffwing till Suerige vdwald konnwng till Norge hertwg vdi Slesswich Holsten Stormarn oc Ditmerskenn greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst wor kiere node herre.

(1) Vedlagt findes en samtidig i alle Dele rigtig Oversættelse paa Latin af dette Brev, hvis Trykning ansees ufornöden.

Johan Urne, Hövedsmand paa Kjöbenhavn Slot, og *Anders Glob,* Provst i Odense, affærdige *Hermann Meckelborig* med en Jagt og 40 Landseknegte til Norge og medgive ham Anbefalingsbrev.

Efter Orig. p. Papir i store kgl. Bibliothek i Kjöbenhavn, med to paatrykte Segl.

1070. 10 Januar 1532. Kjöbenhavn.

Wij effterne Johan Wrne riidder høffuitzmandt paa Kiøpnehaffn slott Anders Glob prouist i Odenssze giøre vittherligt oc kiendis fore alle met thette wort obne breff at wij haffue nw paa høygborne førstis konning Fredericks wor kiereste naadigste herris veigne forskicketh oc wdtfærdith thenne breffuisser Herman Meckelborig met fyrretyuge landzknecthe met en jagt at løbe oc seygle jndt wdj hans naadis riige Norrige fore noger hans naades merckelige ærinde skyldt. Thii bede wij kierligenn paa hans naadis veigne alle, som fore

Digitized by Google

hans naadis skyldtt ville oc skulle giøre oc lade, som thenum met skiib oc godts schipper styremendt oc bodzmendt hender tiill at komme atj ville forde oc fremme themm met thet betste oc giøre them wndsettninge wdj huess maade i kunde oc the ether ther om tilsigendis worde. Ther giører i konge maitt wor kiereste naadige herre storligen tiill villie met oc wij ville thet oc kierligen hwor wij kunde thet gierne forskylde. Giffuit oc skreffuit paa Kiøpnehaffnn slot ottensdagenn nest effter hellige tre konger dag aar etc. mdxxxij° wnder wore singneter.

Hermánn Matssön tilskriver *Klemet Henrikssön*, melder ham Nyt fra *Viken*, beder om et Leidebrev og forsikrer, at han vil være Kong *Gustav* huld og tro, saalænge denne har Viken i Værn og Forsvar.

Efter Orig. paa Papir i svenske Rigsarkiv. Brevform. Segl mangler.

1071. 24 Marts 1532. Ordost.

Venlyge helssenn forsend med gwd. som y skryffwe Clemetth Henricssen att the gode mend y Vestergøttland haffwe skreffwed breff hyd y Vigenn tel almwen begierendis att the skulle falle fran koninge Cristiern och ind tel wor naadege herre høgmectuge første koninge Gøstaff tha ville hans naade myllelyge med them offwersee och alle sager skulle vere telgiffne hwilcke breff ieg aldreg anthen saa eller hørde eller nogen bonde her y Vygenn wthen fogdhen her y Vigenn hand fyck thet och skyckede thet strax tel koning Cristiern att thet motthe icke komme fore almwen ther fore løbe nw almwen saa galne att the vyde icke hwad the skwlle foretage, her wndrer meg och storlyge paa att effther the att y saage sielffwer hwrelwnde konninge Cristiernns parthy haffwe handlede seg emod meg bode her y Closter och y Mwnckeby att y och eders medfølger wille lade seg tel att røffwe och tage borth drøgiste parthen aff then diel ieg och myn fattuge høstrw skwlle berge oss med och ey haffde forkiøndet meg noghen feyde tilfornne att ieg motthe wist ther effther att retthe meg och skreffwede vor naadigste herre tel hwad dagtingen hans naadis høffmectyghet ville personlyg sielffwer med meg giøre och ther wtoffwer yhiell slaage ij myne fattuge arbeidz karle och tredie lymmeleste som the laa paa theres saatthe seng y gwdz plage och troer ieg att en hednynge ville icke haffwe giortt thet med syn fattuge medbroder. som y och skryffwe att ieg farer och skrømther och ey wille falle tel vor naadigste herre ighen, tha skal gwd kienne thet

ieg fald hans naade efraa vor ieg høgelyge nød och twungen tel som manghen dannemand vidderlycth er och vor ieg hooss hans naadis beffalingx mand Aage Clawsson och spwrde ieg hanum til gode raad, och gaff hand meg thaa fore loff att ieg motthe tage leyde fore meg och fare ind paa skybbenne och dagtinge fore meg thet bæste ieg kwnne hwilcket ieg och saa giorde then tyd ieg kom hiem ighen tha vor koninge Cristierns folck drăghit ind y Vighen nordhan tel och strax natt och dag droge tel slotthet skreff ieg strax vor naadugste herre tel och sende mytt eghet bwd aff sted med breffwed och fick ieg inghen skryffwelsse ighen hwar effter ieg och tesse fattuge mend her y Vigenn skulle seg rætthe och ved ieg icke hwad heller same bwd er leffwendis eller døø men hand kom icke tel bagghe ighen. vor nadigste herre haffwer ieg inthet andhet att skylle en ære oc gotth then tyd skypper Clemett hadde røffwede meg tha halp hans naade meg och myn fattuge hostrv med alt goth saa att vy komme tha tel vore berging ighen men j part aff tesse slotzherrer vy haffwe hafft her y Vigen haffwe saa handlede seg emod meg och flere fattuge mend her y Vighene att thet er langt aff att skryffwe och er vel spurtt y Vestergiøtland, men the ære ther nw som the haffwe giort regnskaff for thet och andhet mere.

Kiere Clemeth saa mo y wide att ieg lygger nw fanghen y gwdz plage och haffwer lygghet paa myn seng y ny dage then mylle gud for syn store naade och barhiertyghet være loffwede och tackede for alle syn velgierninger, en nw effther then befalinge som y haffwe aff the gode mend y Vestergiøtland er ieg begierendis en frii cristelige leyde aff herre Karl Ericssen eller eder om thet er ij eders macth paa en vj vygher dag for alle Sueriges indbyggere wthan all argelyst saa lenge ieg kwnne see hwad naade gwd ville giøre med meg y myn krankdom, ieg vil tha blyffwe staduge wed thet hwlskaff och mandzskaff som ieg haffwer loffwede och telsagtt vor kiereste naaduge herre koninge Giosstaff saa lenge hans naade Vighen y værn och forswar haffwer och sender ieg eder eth breff wor nadigste herre skal haffwe att y kwnne thet forskycke tel hans nade med eth visth bwd natt och dag ther lygger hans naade och ryghet stor macth paa thy atth koning Christiern haffwer eth andhet anslaff om hand blyffwer her affdreffwen, oc y ville velgiøre och skicke meg same leidebreff med thene breffwisere Anders y Brow saa at ieg er ther med forwarde bode tel lyff och godz och y ville velgiøre och sende then kalck och diske och mæsse rede och altere klede hyd telbagge ighen och ville velgiøre och sende myn fattuge høstrw syn kiortel ighen, y vide vel att aldrig er bwndens sagh saa stor att høstrwen kand med loffwen forbryde syn

diel, giøre nw her wthy som be..gis vore gode troo er tel eder hermed eder gwd befallendis. Scriptum paa Ordost palme sonedag anno domini 1532.

Hermen Matzsen.

Udskrift: Velforstanduge mand Clemeth Henrichssen wor naadigste herres tienere kommendes thete breff.

Kong *Frederik I* udsteder frit *Leide* for *Statholderen i Holland*, Sendebud fra *Amsterdam* og andre *Vestersöiske Stæder*, som ville indfinde sig ved det til St. Hans Dag berammede *Möde i Kjöbenhavn*.

Efter en af Borgermestere og Raad i Amsterdam 10 Juni 1532 udstedt Vidisse paa Perg. i Amsterdams Stads-Arkiv. Byens Segl vedhænger. (Originalen er tabt.)

1072. 18 April 1532. Kjöbenhavn.

Wij Frederich vonn gots gnnaden tho Dennemarcken der Wenden und Gotten koning erwelter konnig tho Norweghen hertog tho Slesuig Holsten Stormarn vnnd Dittmerscken, graue tho Oldenborch und Delmenhorst, bekennen vnnd doen kunth wittlick vnd apenbar vor allermenniglich, dat wy vnse leuen besundern stadtholder vann Hollandtt de sendebaden van Ambsterledam edder de jennigen so van erher suluest vnd erhen disfals vorwanten anhengern vnd tobehorigen westerschen lantschopen wegen thom angesetten handelsdage vp Johannis babtiste negestkunfftich alhir tegen Koppenhagen verordent, deputert, vnd kamen werden, mit sampth allen erhen hauen gudern denern vnd gesynde, alsdenne mith vnd by sich hebbenn. Tho by aff vnnd van solcker ytz benanter dageleistinge, vor vnss de vnsen vnnd alle dejennigen der wy tho lyke vnnd rechte mechtlich edder ock so vns sunst jenniger mathen vorwanth synth, vnd vmb vnsentwillen doen vnd lathen scholen vnd wyllenn jnn vnse konnigliche cristelicke strach frige velich vnnd vngeferlich geleide vnnd sekerheit gnedichlich genamen vnd entpfangen. So ock darynnen aller bauen berorder machen vnnd gestallt hermede jegewirdiglich ynn vnd mith crafft vnd macht desses vnses dar auer gegeuenen apenen gleide breues. szoforth allen vnd jewelcken den vnsen hirup ernstlicken gebedende vnd beuelende, by den andern gar gutlick vnd gnediglick mith flythe synnende vnd begerende datt gy vpgemelten den hollendischen vnnd westerschen geschickeden vnd sendebaden woll de ock syn so dar to verordent werden, solck vnnse konniglich vnd cristelick gegeuen gleide stede vaste vnnd vnuerbraken holden, dar wedder nicht doen offte handelnn noch mith worden wercken effte jnn keynnerlej wyse noch wege, sunder se vestiglich vnnd truwelich dar by schutten schermen handthauen vnd vordedingen, so leff

einem jdern sy vnse straff edder vngnade touormydende dar tho geschuet dar ann vanden vnsen, vnse ernstelicke vord gantz touorlatige meyrunge, vnnd den andern vns thogefalle jnn allen gunst. gnaden vnd dem besten to beschuldenn. Datum vp vnsem konniglichen slate Koppenhagen am dornstaghe nach misericordia domini anno etc. voffteinhundert darnach yme twevnddruttigste mith vnsem ko[n] yngesegell hir an hangende bekrefftigelt.

Kong *Frederik I.s Magtebrev* for Hr. *Knut Gyldenstjerne*, Hr. *Mogens Gyldenstjerne*, Hr. *Nils Lykke* og *Reynhold van Heydersdorff*, Oberst over Landsknegtene. (jfr. norske Rigs-Registranter I. 33).

Efter Afskrift i Frederik I.s Registrant fol. 50—51 i danske Geheimearkiv.

1073. 28 April 1532. Kjöbenhavn.

Magttebreff aff k. maiestet som her Knut Guldenstiern electus till Otthensse her Magenns Gulldennstiern her Niels Lycke riddere och Reynoldt van Heyderstorp finge mett thennom till Norgi.

Vii Ffrederich mett gutzs naade etc. gørre alle wittherligt at wii nu haffue tillskicket och vdtsendt oss elsk[e] werdige herre her Knut Guldenstiern electus till Otthensse woer throe mandt och raadt och oss elsk[e] her Niels Lycke ridder och Reynoldt van Heyderstorpp offuerst offuer wore landtzsknectte wore mendt och tiennere attdrage here aff mett wore aarlouges skiibe och kriiges faalck och indt vtj wortt riige Norgi och ther gørre theris yderstte flytt till att the enttenn mett mynde dagtinge eller mett magtt kunde komme samme riige och thetzs indtbyggere vnder woer hanndt wolldt och magtt igenn huilcket som woer och riigenns oppenbare fyende konning Christiernn nu met magt och weelldе haffuer trengdt fran oss thi giffue wii thennom och oss elsk[e] her Magenss Gulldenstiernn ridder woer throe mandt tienner och embitzsmandt paa wortt slott Aghersshuss mett thette wortt opne breff fuldt magtt atthandle och vti alle andre maade vti samme huerruff attgørre och lade epther som leilighedenn seg ther om begiffue kanndt och thennom paa wore wegne kandt tyckis (paa wore wegne) nytteligestt raadeligestt och gaffuenligestt attuere och huess the saa paa wore wegne paa thendne ssamme reygsse och vti samme erinde gørenndes handlendes scriffuendes beseglendes dagtyngenndes och vtj alle maade beslutendes worde wille wii attschall haffue fuldt magt vti alle maade liige som woer egenn konninglig perssone ther selffuer tillstede

hoess waare och wii thett selffuer haffue giordt handlet screffuet beseglett daugtinget och beslutthett och ther fore haffue wii nu tillskickett oss elske mestter Jasper Braackmann woer secreterer met wortt signete attfyllge mett paa samme reygsse och scriffue och besegle vnder woer titell naffuenn och signete huess samme wore principale høffuitzsmenndt hannom paa wore wegne beffallendes worde were seg enttenn forhandtlinger dagtyngere contractter eller vtj alle andre maade som the formeercke kunde att nyttigestte och behoff gørres vtj alle maade och huess breffue the saa vti wortt naffn och vnder wortt signete eller vthj theriss eygett naffuenn och vnder theris indtsegle paa wore wegne vdtgiffuendes worde wille wii att saa schall vti alle maade holldes vbrødeligenn wedt fuldt magtt som forscreffuit staar wedt woer konninglig loffue. Till ytthermere wesse och foruaaringe her om lade wii hinge wortt jndtsegell here nedenn for thette wortt opne breff. Datum Haffnie søndagenn cantate aar etc. mdxxxij.

To Mænd kundgjöre, at *Sigurd Thorssön* og hans Hustru *Olof Amundsdatter* solgte til *Reidar Oddssön* tre Örtugsbol i den söndre Gaard af *Fole* i *Nordby* Sogn paa Follo (jfr. No. 1076.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 21. Begge Segl mangle.

1074. 2 Marts 1533. Fole.

Ollum mannum them som thette breff ser eller hører sendher Eryck Toorsson oc Bortyll Harsskullsson q. gud(s) oc sine kungerendis at myth varom a Follo som liggher i Norreby sogenn paa Faallo sønnedagen i fuluighe i fasthe anno domini mdxxxiii *sadom oc hordom ad Syordh Torsson oc Olluff Ammundz dotther hanss eygen kone thet tyll(s)todh solldhe Reedher Odsson iii ørtugs boorr i syndher gardenn i Faalle ffor ii køørr oc i pd. kiædell ffrelsth oc hemholth fraa huerium mannæ ffra fornemdh Syorr Torrsson oc hanss eyghen kone Olluff Ammund dotther oc theress aruynghe oc vndher atthernemd Reedher Odsson oc hanss aruynghe tyll (e)uyngelygh eyæ. Vedherkendes ope ad haffue opboreth førsthe pennyng oc y[ffs]the som i thøress køb komme. Ad saa err i sandhed setthe myth vaares jnnzelle nedhen faar thette vorth opne breff som giorth vaarr aarr oc dau vt supra.

Anders Olafssön, Lagrettemand i Inderöen, bortbytter til Kannikernes Commune i Throndhjem *Rokkan* i Sparbo (1 Spands Landshyld) mod *Fjerestad* i Inderöen (2½ Öres Landskyld).

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 19. No. 4. Alle 6 Segl vedhænge.

1075. 25 Juni 1533. [Throndhjem.]

Allom godom mannom som thette breff see (eller) høre kunnogtt giør jeg Anders Olaffson lagrettis man i Jndrø aatt jeg haffuer giortt etth venligt jordebyte mett heiderlige oc erlige menn capittell oc canicker i Tronndem i saa maadhe som her effter følger. Haffuer jeg fingit them till commwne thera jord myna som Rockan heither liggiendes i Sparbu som renther aarlige j span i landskuld met lwthom och lwnnindom som ther till ligger oc legett haffuer fraa fonno och nyo vtthan gardz oc innan mett kwernstøde och fiske beck som er mitt retthe odaall vndan mæg och mina erffuinge oc vnder forscriffnæ heiderlige oc erlige menn capittell oc canicker till æffuerdelige eighe och altz øffuerrædes. Ther i mott haffue thee fingitt meg i ghen eina jord heither Ffierestad liggendes i Guldfiordungen i Jndrøy prestegeld som renthar aarlige iij ore i landskuld meg till god aanøige och mynom erffuingom fore forscreffne spandz leige Rockan saa jeg theim gerne tackar for got bythe. Till ydermeire vissenn och bettre forwaring beder jeg heiderlige oc erlige men Oluff Wiifastsson lagman Oluff Mogennsson aff waabenn Haakon Persson Niels Larisson och Niels Jngelbrigthsson radmen vtj Tronndhem att hengie sinæ jndsiglæ met mitt for thette breff som giortt och scriffuett er odensdagenn nest effther sanctj Johannis baptiste aar effther gudz byrd mdxxxiij.

Bagpaa samtidigt: Breff paa Rockan y Sparbo.

Olaf Knutssön, Prest paa *Kraakstad*, og *Halvard Thorssön*, Lagrettesmand, kundgjöre, at *Ulf Solyorssön* erkjendte at have modtaget af *Reidar Oddssön* de Penge, de vare forligte om, hvorfor denne skal have et Örtugsbol og 3 Öresbol i Gaarden *Fole* i *Nordby* Sogn paa Follo. (jfr. No. 1074.)

Efter en beskad. Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 19. Alle 3 Segl mangle.

1076. 1 Mai 1534. Kraakstad.

Allom monnom som thette breff seer heller høre kændes vj efftherscreffne Olaff Knudsson prest pa Kragestad Haluor Thorsson lagrettes man ther same stad ath vj vorom pa Kragestad Philippi et Jacobi dagh anno domini mdxxx quarto hordhum och saum aa ja och handher[band] teress aff ene alffe Vlff Solyorsson en aff andre alffue [Reer Oddsson] met thy skylordhum ath fornemnde Vlff kendes ath han haffdhe . . . . alle the peninghe som hanom vor tiil saglh pa rastue i Oslo o . . . . afskur om votter som vor xv

mark danske først en iij . . . . . . sked j pund kopper kanne eth vasskar om iij mark dansske j pund kopper j grytter en koppe om iiij mark dansske for tesse forscreffne peninge skal fornemnde Reer nitthe och beholle j hørtugz bol och iij øres bol j Folle som ligger j Norby sokn pa Folldhe fry och frelst for værie manne met lotthum och lunnum som tiil liger och legedh (haffuer) fra fonne (och) nye vthen garss och jnnen fra fornemnde Vlff och hanss ervinghe och vndher fornemnde Reer och hanss ervinghe tiil euerdheligh eye ther met vore the Vlff och Reer vel forligtthe om alt thet . . . . thøm j mellom vor. ath saa ær saninghen hongger fornemnde Vlff seth' jnsigle met vorom jnsegle for thette breff screffuet fornemnde dagh som fore sigher.

Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* udsteder Bevis for at han paa sit Slot *Stenviksholm* for Hr. *Nils Lykke* har modtaget i Forvaring en forseglet Kiste med Guld- og Sölv-Klenodier. (jfr. No. 1090.)

Efter en samtidig Afskrift i Deventers Arkiv af en Oversættelse, indtagen i en Samling af Beviser om Erkebiskoppens Gjældsforhold.

1077. 2 Mai 1534. Stenviksholm.

Wij Olleff mit gades gnade ertzbisschop in Dronthen oick pauweslicke sede legaet, kennen vnde doen witlick voir allen dat wy voir bisonder gonstliken willen den eirlicken wollwirdigen man vnde strenger ridder heer Niels Luycke voir besonderlings gueder vrundtschap willen hebbe wy van eme ynne vp vnse huys off slot Stenwickhollem genamit angenomen vnd entfangen eyne kiste met zwart leder betagen vnde mit yseren banden mit eyn hangende slot vnd mit twee andere slate slaten voir, mit golde vnde sylueren klenodie vnd allent wat dairynne is als sy nu to steet oich mit den vursc. heer Niels syn eigen singnet bezegelt is, oick verplichten wy ons vp gaedes cristlicke trouwe er vnd loue den vursc. heer Niels off syn eruingen off eme to kort worde, wellick godt voer syn moete etc. die vursc. kiste vnd allent wat dairynne is to gueder trouwerhandt to verwaren oich verwaren laten als myn eigen vnd sall eme na syn walbehagen vnde egen wille van he se wedder eisschet off syn eruynge off eme to kort worde, de vurgescr. kiste mit allent, wat dairynne is by leuen off by steruen, godt verlene syne birmhaertichcyt wy synnen to huyss off nicht dat gunne redelick vnd recht weder leueren buten alle argelist. Wellick wy oick soo hebben beuaelen vnd mit dussen onsen apene brieue beualen alle samptlich vp vnse sloth Stenwickhollem vnd slot verwarer off in beualinge hadde, off well dair is erlich vnde redelich dat sollen

doen etc. To wider verwissinge vnd verwaringe hebbe wy druckt vnse jngezegel neden vor dussen vnsen apenen brieff oick wy decken cantor vnd gemeyne capittel van Drunthen lauen in alle vursc. forme vnd mathe mitten vurscr. hoichwerdigen in Christo vader vnd heer heer Oleff ertzbisschop etc. onse lieue heer so syne gnade in dussen synen (brieue) lauet hefft vollenkomelick vp christelicke trouwe vnd loue vnd ęer, dat he alle dinck holden sall in aller mathe. Dess to wider wettenisse hebbe wy met syner gnade druckt vnse capittels zegel neden dussen siner gnaden eigene apenne brieff gegeuen vnd gescreuen vp Stenwickshollem den tweeden dach mensis Maij anno domini dusent viffhunderet xxxiiij.

Underskrift: Alse schynt originaliter in denss oder noirwegens gescreuen ende nae auergesat in duetsche als vurscreuen.

Nils Peterssön, Foged paa *övre Romerike*, kundgjör to Vidnesprov angaaende en Eng mellem Gaardene *Refvol* og *Hardestad*, hvis Eiere begge vilde tilegne sig Engen. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 23. De 3 paatrykte Segl i grönt Vox kunne ei skjelnes.

1078. 30 Oktbr. 1534. Holter.

Thette bekennis ieg Nils Pæærsson foout paa øffre Rommerikææ at ieg var paa Holthe[r] ffredaghen nest ffaare alle gushelie dag anno domini m. d. xxxiiij saagom vy och hørdom at kongens foout at sporde meniigh men paa her Torer Nilsons vegne kanik till domkørken y Oslo om de hade annet hørt om dhen eng som ligger y mellum Reuoll och Halestat. Fframdelis sporde han dhem Pæær Trondson och Pæær Gudbrandsson om de hadæ naaket hørt om dhen eng daa suaret de bææde saa at vy hørde Siull Ææsætther saa syghendis at iegh hawer alldreg annet hør fraa myn bar(n)stid och myntes han ææn iiij syntiuie aar till bakha at samme eng hauer inghen annestes lighet heller vndher fornæmnde Reuuoll. Tok en ta Nils Pæærsson j skillrike proff som abok suort meth fullen edstad at han vitnet syn fadhers ord at hans fadher saat paa Halestat och hans far honum taa hørde te inthet annet at samme eng hauer ey lighet vndher fornæmnde Reuoll och effther thesse samme ord som Siull Esæt hauer sakt faare os vitne vy meth vort insigle och Audun Nilson efther hans ord Engebret Gunmunson trøckt faar thette breff som giort var dag och aar som faare sygher etc.

Bagpaa: Reffho[l].

Peter Herlaugssön, Lagmand i Oslo, tildömmer Hr. *Thorer Nilssön*, Kannik til Domkirken sammesteds, en Eng, der tilhörte Gaarden *Refvol*, og som *Einar paa Hardestad* havde tilegnet sig efter Befaling af Biskop *Mogens i Hammer*. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 22. Det paatrykte Voxsegl (Bomærke) er for störste Delen affaldet.

1079. 19 Decbr. 1534. Oslo.

Ollum monnum them ssom thette breff see eller høre sender Pedher Herlogsson lagmand j Oslo q. g. och sine kwnnocth gørendis, ath then lugerdag nesth ffore sancte Tomass dag anno domini mdxxxiiii tha komm j retthe ffor meg vppa rodzstouenn i Osslo, offueruerendis erligh och velbyrdig man messter Morthenn Krabe prouost j Mariekirke och Norigis rikis canceler erligh och velbyrdig mann Eriich Gyllenstierne høuittzman vppa Akerhus boremesster och rodiidh aff eno halue heiderligh man her Torer Nielsson canijck til domkirken i Osslo, en aff andre halue Eynar pa Hardesstadh. Taliidh tha her Torer tiil Enar, ffor enn engh ssom hann hade høyitth, j ffra hanss gordh Reffwol, och till ssynn gordh Hardesstadh. Ther tiil ssuariidh fforne Enar, och ssagdhe, ath verdiigh ffadher medh gudh, bysskopp Moonnss j Hammeer, haffde beffalliidh honom, ath høihe ssame enngh, tiil ssynn gordh Hardesstadh, och legghe høijtth tiil stedhe, ssaa lengghe, ath lagghenn, er offuer gonghenn, mellomm herre bysskopp Moonnss och her Torer, och ycke haffde ffor^ne^ Eynar nockenn annenn beuissynng vppa ssame enngh ssamstundis, fram lagdhe, her Torer nockenn vittnessbreff j retthe, saa lydandis, ath thenn enngh haffuer leigiidh tiil hanss gordh Reffuool, y en lanngh tiidh, ssomm viitness breffuenn selffue ffor clarer och ycke tiil Hardestadh. Tha effter tiil taal och genssuar, ssomm tha j retthe komm och tha effter thy somm lagbook votter j odalz bøygdumm, ath dommer eer huar madher verdher ffore ssyno jordhe ath haffue. Tha bleff thet ssaa ffor retthe aff ssagth medh ffullomm dome, ath her Torer sskal ffresslige niotthe och beholle ssame enngh tiil ssynn gordh Reffuool, ssomm ath fforno heyffuer leyggiidh, tiil thess, ath verdig ffadher bysskopp Moonnss eller hanss laglighe vmbodzman, wynne herre Torer ssame eynngh j ffra medh laggomm, en ffor^ne^ Eynar sskall ighenn ffore tiil Reeffuool, ssa mykiidh høy ssom han ffordhe vtth aff thenn ssame enngh, och suerihe ein eiddhe ther vppa, ath hann fførde ycke myndre ighenn en hann aff ffordhe, och skal ffor^ne^ Eynar thette giortth haffue monet ffra thet ath hann haffuer hørth thette mitth breff. Till ytermere vys-

senn ath sso er j ssandheith ssetter ieg mitth indssigle nedhen ffore thette breff.

Bagpaa med samtidig Haand: Breff om h[øy] enghen mellom Reffvol och Hardestadh. Med en anden samtidig Haand: War thette breff leesseth j Holthe kyrkæ trettenne dagh jwlæ.

Benedicta Jonsdatter, Abbedisse i *Bakkekloster*, bortskifter med Erkebiskoppens og Konventets Samtykke Klosterets Ödegaard *Verkland* paa Strinden (1 Öres Landskyld) til *Vor Frue Kirke* i Throndhjem mod 1 Öres Leie i Gaarden *Torp* paa Strinden.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 19. No. 5. Seglet vedhænger.

1080. 6 Mai 1536. [Bakkekloster?]

Jeg Benedicta Jonssdotther abbedisse i Backe closther gør vittherliget, ffor alle met thette mit obne breff at effther verdijste faders i gudi oc herris her Olwff Engelbrictsson met gudz naade erchebiscop i Trondhem oc paffwelig sedis legatt raad tesligest met mine kiære conventz systhers samtickt, haffwer nv giortt eth iordeskijffte met enn worffrwkirckes vdi Trondhem jordeparth, vdi sa maathe at ieg haffwer vppladt oc vnntt vnder fforne vorfrvkircke einn closthrens ødegaard benemffnd Vercklandh ligginndis paa Strindhen oc renther aarlige j øre tiill landskild. Ther ffore skal ieg i ghen pa fforde closthrens vegne haffwe oc niwthe j øriss leigee som fforde worffrwkircke aathe vdj ein forscriffne closthers jord benemffnd Torpp, oc kallis samme øris leige worffrw teig liggendiss oc ssa ppa Strindhen. Oc er thette jordebythe skeeth oc ppa baade parthene samtickth till everdelig eigedomm ath hollis skall vdj alle maathe. Till ythermeyre vithnessbyrdh oc bæthre forwarelss hær vdj lather ieg hengie vortt conwentz indzegell nidhen ffor thette obne breff som giffwid oc scriffwat er jpso die sancti Johannis ante portam latinam anno domini m quingentesimo xxxvj°.

Sex Lagrettesmænd kundgjöre, at Almuen i *Odensö* Skibrede lovede at ville være gode og tro Undersaatter og svare Jndehaveren af Danmarks Krone *Höst*- og *Vaarleding* ligesom deres Forfædre have giort, mod at maatte sidde i Fred og Rolighed.

Efter en beskad. Orig. p. Papir. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 24. med 6 paatrykte utydelige Voxsegl (Bomærker).

1081. 28 Mai 1536. Odensö.

Ffoor alle godhe och wælbyrdijgh mændh som dætthe breff hændher ffoor adh komma bekænnæss vij æfftherskreffne Eliff Bijør(n)son Arne Tordhson Jngælbricth Gwnnarson Jønss Søffrijnson Jngælbricth Jngælbricthson och Jngælbri(c)th Pedherson swoorne lagrettes mæn q. g. och sijne kwnnijcth gørandes adh vij woorvm wppoo Odhenssøø kijrkegaardh swnnedaghen næsth æffther hællije torsdagh anno domini mdxxxvj. Soghom wij dær och hørdom adh menijgh mandh som byghe och boo ij Odhenssøø skepredhe medh alless deress ja och samtijcke adh dee vijlle vara ssoom godhe och troo wndersaatthe børr adh wara s[ijn] h . . . . Danmarkss kroone haffwer ij w . . ldh høriighe och lijdhelijghe som woor fforrælle haff[we]r wareth ffoor aass, boodhe medh h[øst] ledijngh och woorledij[n]gh saa hær æffther som dee haffwe gijorth her tijll, och ijcke skall annæth fijnnæss och dær ffoore ær dceress fatijgh bøøn tiil herrer och høgbørdhe mændh adh dee moothe nijthe samme skath och wthgijffth gooth aatth, adh dee mooghe sijtije medh fredh och roolijgheth, bedhijendes gudh gerne och høgbørdhe mæn som roodhe och rodhendes woordhe wppo den godhe och høgbooren førsthe ssom forscreffwijth stoor. Tijll ijtthermere sannijngh ok wijssen trijcke wij woor insijgle ffoor [dætthe] breff som gijorth war aar och dagh som ffoor sijgher.

Tre Mænd kundgjöre, at *Einar Amundssön* solgte til *Olaf Anundssön* 2 Löbsland i Gaarden *Liveland* i Flesberg Sogn i Numedal. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1082. 4 Juli 1536. Rollag.

Allum mannum thennum som thette breff sæer eller høre bekendes ieg Simon Oluffson prester aff Raalag Hellie Torgersson oc Oluff Taraldsson laurettis mend y Nummedall med thette wortt obbene breff att wy ware aff Raalag tisdagen nest effter visitationis Marie anno domini m d xxxvi soge oc hørde aff handerband there aff enee halue Enner Amundzson en aff ander halue Oluff Anundsson med thy skelige ordhe att fornemde Enner Amundsson seldhe fornemde Oluff Anundsson ii lopeland iarder y Lyffueland som liger y Flesberigh sognn y fornemde Nummedall fra fornemde Enner oc hans aruinge oc vnder fornemde Oluff Anundsson oc hans eruinghe frielst oc aakierløsth for huerie manne med alle lutum oc lundum som tiilliger oc legitt haffuer fraa fornne oc till nøye vttengards oc indhen intthen vnderta-

gitt fresselig att niøtthe bruge oc beholle tiil euerdelige egghe oc kendis fornemde Enner Amundsson att haffue opboritt aff fornemde Oluff Anundsson førsthe penninge oc sisthe som y kop teris kom y godhe betalingh som hanum well att nøgis tiil yttermere sannindie her om henge wy worum indzegell nedhen for thette wortt obbene breff som giortt war aar oc dag som forcier.

Tre Mænd kundgjöre, at *Einar Amundssön* solgte til *Anund Jonssön* 2 Löbsland i Gaarden *Liveland* i Flesberg Sogn i Numedal. (jfr. foreg. No. og No. 1086.)

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1083. 4 Juli 1536. Rollag.

Allum manndum thennum som thette breff sæer eller hørre bekendis vy effter screffuen Simon Olusson prester aff Raalag Helie Torgersson oc Oluff Taraldsson laurettismen y Nummedall med thette wortt obbene breff att wy ware aff Raalag tiisdagen nesth effter wor frue dag visitacionis anno domini mdxxxvi soge oc hørde aff handerband theris aff enne halue Annunde Jonsson en aff andre halue Ener Amundsson med they skeligh ordhe att fornemde Ener Amundsson soldhe fornemde Anund Jonsson ii lopeland iarder y Lyffueland som liger y Flesberig sognn y fornemde Nummedall fraa seg oc sine aruinge oc wnder fornemde Anundhe oc hans aruinge til euerdelige eeghe frelst oc friee forre huerie manne ther paa kand thalle y noger matte med alle lutum oc lunnem som ther tiil liger oc legitt haffuer aff forne oc tiil nyøe intthit vndentagit inden gords oc wdhen frielst oc hiemholt oc altt affredis kendis oc fornemde Enner att haffue opborin første penninge oc sisthe som y kop theris kom. tiil sandi[ne] her om henge wy vorum indzegell nedhen for thette wortt obbene *bress som giortt war aar oc dag som fore sæier.

To Lagrettesmænd bevidne, at *Engelbrekt Lensmand* paa *nordre Skjetten* tog Prov af tre Mænd og en Kvinde, der alle vidnede, at et Jordstykke mellem Gaardene *nordre Skjetten* og *Ryen* i Skeidsmo af Alder havde ligget til den förstnævnte Gaard.

Efter en beskad. Orig. p. Papir. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 25. 4 paatrykte Voxsegl (Bomærker), hvoraf kun 2det er tydeligt.

1084. 18 Septbr. 1536. Skjetten.

Ffor alle godhemen szom thette breff see eller høre bekienness wij effther[screffne] . . . . [Engel]brecth Skraap oc

Haluord Jonsson sworne logrettesmend j Skiedzm[o] songn mett thette wortt offne breff [att] vij wore paa Skietthene nørdre gordhen ligendes j fornemnde Skiedzmo songn aa [R]omerige saage wij oc hørde att Engelbrectt lensmand toog thesse effther screffne proff och aa boog swore mett fwllenn edzstaff maanedaghen nest effther exaltacionis sancte crucis anno domini mdxxxvj. Fførst proffuett Haluard Stensson oc tii[lst]ood mett siitt indsigle thet hand ickie annett retthere viste ey annetth heller hørtt haffuer æn thet styckie jord szom ligg[er] . . wedtt Rijiene ind thiill Skietthe . . . . ghen oc kalless nordlwtthen haffuer ligett tiill nørdre Skietthene aff ald[her o]c ickie tiill Rijiene. Sammeledes proff[uett K]nwd Nidberg mett siitth indsigle sijn werffaderss ord Erik Nidberg th[et] hand sagde ickie annetth wethe [sannere] en samme nordlwtthen haffuer legett tiill Skietthene nørddre aff aldher oc ickie tiill Rijiene. Jtem sam[meledes proffue]tt Jngeriid Halstensdotter mett fwllen edzstaff thet henness fader bwddhe paa forne Rijiene oc ther wa . . . . aldrigh hørde hon sijn fadher annetth segie en samme nordlwtthen bordhe oc haffuer ligett tiill nør[dre Skietthene s]om før er sagtt. Jtem proffuett oc Asle Gwdmwndsson oc fwlbordett thet met syn eijdtt thet hand v . . . . then tiid hand var en vngh dreng oc thaa stootth eth festherøll paa samme Rijiene. Thaa stodh . . . . Torger Rijse oc Haluard Stadzberg oc lagde sijne hender paa en stocke gordh wtth tiill nordl[wtthen] . . . . . sagde forne Haluord Stadzberg ickie fordij att her staar nw stoor sk . . paa thenne nordlwtthen ieg v . . . att mijn modher skar her aaker paa then tiid hon boodhe paa nørdre Sketthene etc.“ Att szoo wdij sandhett er setthie wij wore indsigle nædhen for thette breff szom giortth waar paa forne Skietthen[e aar] oc dag[h szom] fore segher.

Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* tilskriver *Maria*, Dronning i Ungarn og Böhmen, takker for de to Skibe, der ere sendte ham, og melder, at hans Sendebud til hende *Ambrosius* vil meddele hende nærmere Underretninger.

Efter Orig. p. Papir i belgiske Rigsarkiv i Bruxelles. (Docum. rél. à la reforme relig. IV. 176.) Brevform, udvendig forseglet med Erkebiskopens mindre Segl.

1085. 21 Novbr. 1536. Nidaros.

Serenissima illustrissimaque regina. Regie vestre maiestati gratias immortales habemus pro subsidiis Noruegie regno nobisque duabus cesaree maiestatis nauibus nobis missis vt exitus e regno ad

minus liber esse deberet si ab hostibus in tantum opprimeremur, nos autem incolarumque optima pars in pollicitam spem aduentus illustrissimi principis domini Friderici comitis palatini Rheni Bauarieque ducis etc. domini nostri gratiosissimi hac estate ac anno preterito constituimus adeo vt iam nobis subditos non liceat omni spe frustratos relinquere, sed cum iucunda tranquillaque cum eis viximus et hec tristia aduersaque ferre cogimur, sperantes fidendoque confitentes cesaream maiestatem regiamque vestram ac prefatum illustrissimum principem Fridericum tandem ex singulari misericordia (etsi alia occasio non esset) regnis hiis vndique vexatis in primis misereri velle, cum nullum aliunde auxilium nisi ab imperatoria, regiaque vestra maiestate atque a prefato illustrissimo principe domino Friderico etc. expectamus. Cesaree maiestatis naues que a regia vestra maiestate nobis auxilio mittebantur, a nautis emimus conditionibus que ministro nostro Ambrosio in mandatis dedimus vestre regie maiestati iuxta nostre jnstructionis illi date tenorem declarare obsecrantes vt regia vestra maiestas illi fidem indubiam adhibere nosque in sua gratia bona retinere dignetur. Datum in ciuitate Nidrosiensi xxj die mensis Nouembris anno Christi mdxxxsexto.

Eiusdem regie vestre maiestatis
humilis capellanus
(egenhændig) Olauus dei gratia archiepiscopus Nidrosiensis.

Udskrift: Jllustrissime serenissimeque principi ac domine, domine Marie Vngarie Bohemie regine etc. ac jnferiorisque Germanie gubernatr;ci domine nostre gratiosissime. — Paaskrevet med en anden Haand: Recepi 1537 4a Januarij.

To Lagrettesmænd kundgjöre, at Gaarden *Liveland* i Flesberg Sogn er *Olaf Anundssöns* rette Odel. (jfr. No. 1083 og fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1086. 14 Febr. 1537. Flesberg.

Vii efflerskreffne Symon Gunlicsson oc Aslac Aslacsson sorne laugrettismen i Flesbergs sogen bekiennes med thette vort obne breff att oss vitterligt er att Liffueland som ligger i Flesbergs sogen i Lignedal tha i Nammedal er hans odall Olaffz Anundsson oc haffuer ther iij langheffegder aff hanss fforffedre ott szame iord en var Olaff andre var Amund tridie var Anund fader hans Olaff oc ffyordæ er Olaff Anundson ey haffue vy annett hørt eller vist nogen tiidt oc thette vitnæ myt med vort indsegle ffor thette breff, lauglige till kraffder aff

Jacob Ormson leensman i Naumedal, som giort var a Flesberg sancti Valentini martiris dag m d xxxvij.

Peter Herlaugssön, Lagmand i Oslo, dömmer, at det Jordekjöb i Gaarden *Liveland* i Flesberg, som *Amund Jonssön* havde gjort med *Einar Amundssön* skulde staa ved fuld Magt. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglet mangler.

1087. 9 Marts 1537. Oslo.

Ollum monnum thennum som thette breff see heller høre sender Pedher Herlogsson lagman j Osslo q. g. och sine kwnnogth gørendess ffredaghenn nest ffore midffasthe synnedag anno domini mdxxxvii° tha kom a rodhzstouenn i retthe for megh offueruerendis verdiig ffaader med gudh her Hans Reff byscopp i Osslo messter Morthenn Chrabe prousth tiil Mariekirke och Noreegis riikis canszeler, Pedher Andersson lagman i Tonssbergh boremesster och rodiith aff eno haluo Amunndh Joennsson en aff andre halwe Seewatlh Siwgursson kenness tha forscreffne menn ath tha var theress retthe stemffmnedagher vmm eith iordhe kiøpp somm the haffde køptth aff Eynar Amvnndhsson talidh tha fforscreffne Amunndh tiil Seewatlh for ii lawpelandh iordh y Lyfuelandh lyggendiss i Flesbergh sogkenn som han hauer køppt aff Eynar Amvndhsson ssom er modherbrodher mynn ssom er mitth odaal lagdhe tha fforscreffne menn beggess theress breff i retthe och vore the granneleghe offuerleessenn oppo bodhe sydoor. tha effter til taal och gensuar ssom i retthe komm och effter thij ath forscreffne Amvnndh er sann odaalssmandh, och haffuer køppth the ii laupelandh i forscreffne gordh Lyffuelandh aff moderbrodher sijnom. tha bleff thet saa ffor retthe aff sagth atth fforscreffne Amvnndss køepp skal blyffue vidh enn fwldh magth effter hanss køppe breff lydelsse, til yttermere vyssenn atth soo j sanningenn (er) henggher iegh mitth indsigle nedhenn fore thette breff.

Anders Glob, Provst i Odense, beder Hr. *Eske Bilde* at være ham behjælpelig med at inddrive hans Tilkommende af *Bergens Degnedömme*, hvorom *Jens Staffenssön* vil give nærmere Underretning. (jfr. No. 1065.)

Efter egenhænd. Orig. p. Papir i store kgl. Bibliothek i Kjöbenhavn. Brevform udvendig forseglet.

1088. 4 April 1537. Kjöbenhavn.

Wenlig helzenn altiid kierligenn forschreffuit met wor herre, kiere Eske szønderlig gaade wen, tacker ieg eder gierne fore allt gott, huilchet ieg altiidt gierne mett ether forskylde will. Kiere Eske giffuer ieg edher kierligen tilkiende at meg igen tilstoidt aff thet dieggendwm i Bergenn som meg burde athaffwe som meg nw forwendes fore, meget, och kand ieg icke hwem meg thet frawendis er. Thy beder ieg eder kierligenn atj wille were meg behielpelige, saa ieg matte faa oc tilkomme thend deell som ieg haffuer rett till. Her Jens Staffensen kand wel giffwe eder tilkiende huess meg tilkommer oc bør at rette. jeg haffuer tilschreffuit hanum at hand skall giøre eder ther wnderwissning paa, kiere Eske rammer myt besthe her wdj ssom ieg eder tilthroer, ieg will thet gierne met eder forthiene oc forskylde thet stundt ieg læffuer. Raader oc biuder altiid offuer meg som offuer eders egen thiener. Beffallendes gudt. Schreffuit vdj Kiøpnehaffnn fierde poske dag mdxxxvij.

Anders Glob
proweste i Otthens.

Olaf Jonssön kundgjör, at han har solgt til *Eyvind Arnsteinssön* 5½ Löbsland i *Söndre-Glesne* og flere Jordeparter i *Olberg* Sogn i Krödshered.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1089. 1 Novbr. 1537. uden Sted.

Tetthe bekiændes iak Olaff Jonsson suoren lagrettes man pa Modeem med thette mitt obne breff att iak haffuer sæld Euind Anstenson vj̇ laupeland i sødre gorden Glesnæ som ligger i Olberg sogn i Krødishæriitt oc fiorde parten i Odisærutt oc fiorde parten i Sundeuold oc fiorde parten i Posmyreskog vnden taget fiærde parten i Valzsænderutt som ligger i fornemde sogn med allom them lutom oc lunidom som ther till ligger oc legett haffuer fraa forne oc nye wthen gordz oc inan frelst for huariom mannom fra mik oc myne arffuinge oc til fornemde Euind Anstensson oc hans arffuinge till euerdelig eye med fiske fygle oc alle weidistade jtem kiændes iak att haffue opboret aff fornemde Euind xx lod sølff en koo oc ett pund korn for fornemde jord efther thi som i kaup wortt kom. til yttermere sandingh beder iak Torgrim Redarsson ath henge sinæ insigle næden for thette breff med myne som giortt war alle helgone dag anno domini mdxxxvij.

Kapitlet i Throndhjem beder Raadet i *Deventer* at tage i Forvaring en Del Gods, som Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* havde medtaget ved sin Afreise fra Norge. (jfr. No. 1077 og fölgende No.)

Efter en samtidig Afskrift i Deventers Arkiv af en Oversættelse, indtagen i en Samling af Beviser om Erkebiskop Olafs Gjældsforhold.

1090. 25 Marts 1538. Nidaros.

Den ersamen wolwisen heren burgermeesteren vnde raidh der stadt Deuenter vnsen sundergen gueden vrunden.

Vnsern vrundtlickin gruet met alles gueden erbidinge voirgesent mit Christo, lieuen heren vnd sunderge guede vrunden wy geuen ju vruntlicken to erkennen dat ertzbisschop Oluff nu voir een jair naist vergangenen is affgereist van Dronthen hebbende vnd nemende mit zich all golt suluer gelt klenoder kopper vnd andere merckelicke koepmans ware welckere die hellige Nidross doemkircken rechtlickin togehoert hebben. Dair mede zick to Hollandt gegeuen woe dair nae syn handel is gewest synt wy gensligen vnverwisset. Hefft oick opter suluestc tydt etlicke mercklige klenodier mit genoemen welcker de saliger gedachtnisse heer Niels Lycke ridder eme to truwer handt auerantwordet hadde, em synen lieuen kinderen vnde negestin eruingen to gode verwarende vp Steenwicksholleme slot alse vns woll bewust is vnd wat forde ertzbisschop Oluff dair van geleendt hefft van eirlige vnd wolgebaren vrouwe Jngierdtz Ottendochter van vpgete heer Niels Lycks guedt vnd egendeler vnd synen kinderen to kamen welckere sy mit wairafftigen besigelden brieuen registern vnd guet bescheit bewisen kan. Desgeleichen oick dat ghenne wat Cristoffer Tro(n)dtsoen geweldelicken van eren haffue Oisteraat geroeuet hefft, vnd met zich nae Westerlanden genoemen. So byn wy nu bynnen etlicken voirgangenen tiden vorwisset wo dat vpgete guedere vnde clenoden bynnen Deuenter nedergesetet synt to verwarende van opgemelten ertzbisschop Olaiff. Wairomme is onse vrundtlicke bede vnd begeren aen jw wysheiden dat om godes rechtuerdicheit wille vnd den gueden geloeuen den wy to jw inder sacke hebben, trulicken vnd mit ganssen vlyte behulpelig syn, dat forde guet muchte to steden vnd arrestirt blyuen vnd nycht vorkoemen so veerne dat hoichgeboeren ffurstens vnd herens herens Christierns Ffrederichsoens van godtz gnade Danemarkens Noirwegens vnd Gotten coninck hertog to Sleeswyg Holsten Stormarenn vnd Ditmerschen greue to Oldenburch vnd Delmenhorst vnser aller gnedter herens ander beualinge dair op nicht qweeme op dat die eerlicke vnd wolgeboren vrouwe Jngerd

Ottes dochter seliger dechtenisse heer Niels Henrickssoens nagelaten vrouwe desgelicken de elende vaderloese kyndere heer Niels Lycken muchten koemen to irer clenodien vnd egendeler die in geweldt liggen vorvoredt vnd genennen synt. Hier ynne handelt tom besten, woe onse guede touersicht is, wy willen dat iegen jw nach vermoge in deme vnd der gelichen ganss willigen to verschuldende nymmer te rugge stellen. Jn Christo valete. Ex Nidrosia ipso die annunciacionis Marie anno domini m. v.c xxxviij sub nostro sigillo ondertrykint.

Menige capittell to Dronthen.

Christoffer Hvitfeldt kundgjör, at Kapitlet i Throndhjem for ham havde erklæret, at Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* havde modtaget en Kiste med Kostbarheder i Forvaring for Hr. *Nils Lykke* (jfr. foreg. og fölg. No.)

Efter en samtidig Afskr. i Deventers Arkiv af en Oversættelse, indtagen i en Samling af Beviser om Erkebiskoppens Gjældsforhold.

1091. 27 Marts 1538. Throndhjem.

Jek Christoffer Witfelt houetmand vp Steenwickhollem kennen vnd doen wittelick mit dussen vnsen apenen brieue, dat die deken, mit sampt dess capittels in Drunthen vnd hebben mit erer wairheit voir my apenbair to gestain dat die ertzschebisschop Olleff heer van Dronthen an nam vnde entfenck jn trouwerhandt to verwaren eyne kiste mit syluer klenodie von den eirlichen waelwerdigen man heer Nyels Luycken ridder wellick siluer vnd ghuet hadde de vurg. ertzbischop Oleff in der tyt die heer Niels Luycke noch in syner volmacht was. Oick gaff die ertzbisschop Oleff, heer Niels Luycken zegel vnde brieue ludende dat hy hadde ontfangen soedane kiste to trouwerhandt toe bewaren. Vnde oick stendt toe die decken mit gemeyne capittel dat bisschop Oleff an nam to trouwerhandt sodanen brieff vnd register. Tot meerer tuychnisse vnde wairheit dat dit waer is, als vursc. steit drucke ick myn signet neden voir dussen mynen apenen brieff die gescreuen is vp Drunteins gaerden den xxvij Martio nae Christus gebuirt dusent viffhundert achtende dartich.

Underskrift: Oick alse schynt originaliter in Denss off Noirwegens spraicke gescreuen ende ouergesat als vursc.

Kong *Christian III.* beder Raadet i *Deventer* indtil videre at tage i Forvaring det Gods, som den afdöde Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* havde medtaget fra Norge (jfr. foreg. og fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Deventers Arkiv. Brevform med Kongens Segl.

1092. 24 April 1538. uden Sted.

Christian von gots gnadenn zw Dennemarcken Norwegen der Wenden vnd Gotten konig hertzog zw Sleswig Holstein Stormarn vnd der Ditmarschen graue zu Oldenburg vnd Delmenhorst.

Vnnsern gnedigen grus zuuornn. Ersamen liebenn besondern. Wir wissen vnnd komen zu eigentliche gewisser erfarung, das der verstorbne bischoff von Truntheim, wellicher vnns, das wir genugsam darzuthun habenn, meineidig vnd trawloss wordenn, auch das mit der that jnn rauben, nemen, vnd andern volnnbracht jn ewrer stadt zw trewer hanndt, ein verschlossenn thonnen mit monstrantzen, clenodien vnnd andern, auch eine kleine halbe thonn, dar jnnen einer frawen, eines ritters nachgelassene weibe, clenodia vnnd anders enthaltenn, wellichs er alles ahne bewilligung des reichs aus denn kirchenn vnnd sonstenn gewelliglichenn geraubt, gelegt habe. Dieweil dan der vffgericht drey jerige annstandt vnd tractat clerlichenn mitbringt, ob ein teyl bey dem andernn seine entwendte guter befunde, vnnd das mit grunde darthun konthe, das jme allsdann die widderfolgenn, auch ein jdernn mutwilligen darumb zurecht stellenn soltenn, vnnd jr an das ein st . . . vom rechte seit, so gesynnen wir an euch mit gnaden jr wollet solliche thonnen, cleynodt vnnd wes des sein moge pis vff vnnser weiter suchung vnd schickunge bey euch anhalltenn, vnnd nicht in andere hande komenn lassen, das sein wir jn gnadenn zuerkennen geneigt, wo aber sollichs nicht gescheen wurde habt jr zuerachtenn, wes wir denn vnnsern vff jr suchenn, zuerlangung des jrenn zuerlaubenn verursacht werdenn, das wir euch jm bestenn zuuorhaltenn nit gewiest, vnnd sein euch an das jwer gnadenn geneigt. Datum mitboch nach osternn anno etc. xxxviij.

Christian.

Udskrift: Den ersamen vnnsern lieben besonndern burgermeisternn vnd rathmannen der stadt Deuenther.

Raadet i *Deventer* kundgjör de Forklaringer, som tre af den afdöde Erkebiskop *Olaf Engelbrektssöns* Mænd for Raadet havde afgivet om det Gods, som Erkebiskopen havde medtaget fra Norge (jfr. foreg. og fölg. No.)

Efter samme Afskrift i Deventers Arkiv som ovenfor No 1090 m. fl.

1093. 9 Mai 1538. Deventer.

Allen ende eenen jiegelicken die desen onsen brieff sullen sien off hoeren lesen doen wy burgermeisteren scepenn ende raidt der stadt Deuenter kondt ende kenlick certificierende voir die gerechte wairheit apenbair in ende vermitz dessen onsen apenen besegelden brieff dat op dach van hueden tot versuick ende ter jnstantien van Gaudo van Dronthen van wegen der nagelaten kinderen van saligen heere Niclaes Luycke ridder vt Denemarcken voir ons gekoemen synnen Peter Oetlieue Yuer Torstenssoen vnde Jacob Zwaenssen, alle drie vt Noirwegen ende tot oeren mondigen ende menlicken jairen gekoemen, die zich onser jurisdictien in deser saicken alle drie submittirt hebben. Ende sachten mit oeren waren woirden mit opgerichten vingeren lyfflicken auer den helligen zwerende dat sy dieneren ende huysgesyn gewest synnen vanden hoichwerdigen heren heren Olaue Engelbertz ertzbisschop van Dronthen gewest ende dat also voell kriges ende oirloges gewest is in Denemarcken Noirwegen ende dair omlanx, dat dair om milder gedachten heer Niclaes Luycke ritter, die selues gheen borch huuss off sloth van gewalt hadde, alle syne clenoden ende beste redeste guederen gebracht heft op des ertzbisschops huysse borch ende slot Steenwyckholm genoempt ende in handen ende bewaringe des seluen heren gebracht heft, om aldair in truwen handen ende gueder bewaringe tblyuen, die oick die ertzbisschop milder gedachten also in synen handen ende bewaringe genoemen ende ontfangen hefft, vt gueder gonsten die syn gnade totenn seluen ridder ende synen kinderen gehadt hefft, welcke klenoden ende guederen alse vanden ritter vursc. in bewaringe ouergeleuert ende by den ertzbisschop in trouwen gelouen ende bewaringe ontfangen, syn gnade etlicke jairen truwelicken bewairt hefft, oick also als syn genade vt Noirwegen ende Dronthen westvairt verreisende wass die selue klenoden ende guederen mede genoemen ende alhier in Duetschlandt gebracht, mit meer andere klenoden ende om zinre genaden klenoden schat ende guederen, mitten klenoden ende guderen den vursc. kinderen tobehorende, nyet gemenget, dan alleen ende verscheiden muchten blyuen ongemenget, mit zinre genaden offt anderen guederen hebbe syn genaden seluest bewillet geboden ende beuolen, datmen die selue klenoden ende guederen den vursc. kinderen tobehorende solde doen besluten beuestigen ende toenegelen in eener haluer tonnen woe bynnen Enckhuysen in bywesen vanden vursc. ertzbisschops, Peters vursc. ende Peter bartscherer zinre gnaden factor ende koepman die selue klenoden ende guederen inder seluer haluer

tonnen besloten synnen gewoirden. Ende also besloten wesende hebbe die selue ertzbisschop die vursc. halue tonne naiderhandt in gelicker trouwerhandt ende bewaringe gedaen Johan die Quade burger der stadt Deuenter ende den seluen in eigener personen gesacht als Johan die Quade die selue halue tonne mit een ander heell tonne kiste ende anders ontfynck dat dat guet inder haluer tonnen vurscr. wesende, den kinderen vurscr. toebehoirden, ende nyemant anders, Welcke halue tonne staende in Johan die Quaden huyse bynnen der stadt Deuenter den seluen drien getuegen vursc. by enigen van onsen scepen getoent is gewest, die sy bezworen hebben, die selue halue tonne tsyn dair die klenoden ende guederen den kinderen vursc. tobehorende, ynne versloten synnen, Ende dat dit altesamen wair is ende om tseggen die rechte oirsaicke reden ende witschap wair by sy weren, dit vursc. also waer tsyn, sachten sy alle drie ende ellick besonders by oiren eede vursc. Peter vursc., dat hij vt beueell van synen genadigen heren ende in zinre genaden tegenwordicheit die selue klenoden ende guederen inder seluer tonnen vursc. mit syns selues handen gepacket hefft, die selue halue tonne mit syns seluest handt togeslagen ende toegenegelt Voirt dairmede by auer ende aen gewest, dair die ertzbisschop Johan die Quaide die selue halue tonne beuoelen ende geleuert hefft oick gesacht, dat sy ende dat guet dairynne wesende den kinderen voirsc. tobehoerden ende nyemantz anders. Juer vursc. sachte dat hy zinre genaden scryuer gewest is, ende vt zinre genaden monde die hem dictirden ende voirlasen gehoirt ende gescreuen heft, een capitael off principaell register voir een memoriaell dair syn genade by leuen ende steruen wolde, vermeldende int begyn, dat syn genade Johan die Quade geleuert hefft een tonne dairynne weren klenoden tobehorende den kercken van Dronthen ende alle parcelen inder tonne wesende ellick vtgedruckt ende specificirt, ende dat hy int selue register dair voirt nae gescreuen heft vt den monde van synen saligen heren (dwelck syn gen. oick klairlicken toestondt) dat hy den seluen Johan die Quade, een halue tonne geleuert hadde, dairynne weren klenoden ende guederen tobehoerende den kinderen vursc. die Yuer vursc. sachte geseen thebben ende eensdeels solde konnen noemen, als halsbanden keten stoopen drinckpotenn gesteente guldene spannen etc. oick op ryge inden seluen register specificirt van welcken register hertoge Ffrederick palsgraue een copie van zinre genaden handt gescreuen ontfangen mach hebben. Jacob Zwaenssen vursc. sachte dat hy gewest is een diener ende scryuer van heren Niclaes ritter vursc. ende geseen dat heer Niclaes die klenoden ende guederen in een kiste gelacht hefft ende Jacob

die selue klenoden geregistrirt ende heer Niclaes den seluen ertzbisschop voirt ouergeleuert hefft, ende vanden seluen ertzbisschop zegell ende brieuen ontfangen die selue klenoden ontfangen thebben. Sachte vorder dat hy nae doedt van heere Niclaes vursc. een diener geworden is vanden ertzbisschop vursc. ende waell weet dat die selue klenoden ende guedere inder haluer tonnen vursc. besloten den kinderen vursc. ende nyemant anders toebehoren. Alle drie getuegen vursc. tot oeren menlicken jairen gekomen wesende, sachten by oiren wairen woirden ende by oiren ede vursc. dat alle die klenoden ende guederen inder vursc. haluer tonnen wesende, ende mit onser stadt signet tobesegelt den vursc. kinderen alleen ende nyemant anders toebehoeren. doet oick oir genadige heer vursc. omtrent achtdagen voir zinre genaden doet voir hem drien als zinre genaden dieneren ende huysgesyn bekandt heft dat die guederen inder vursc. haluer tonnen wesende den vursc. kinderen ende nyemant anders toebehoerden, nyet meer off ernstlicker van tijtlicken saicken woenschende off begerende dan dat die klenoden ende guederen den vursc. onmondigen kinderen muchten werden ten handen gestalt sonder argelist. Oirkondt sbriefs mit onser stadt zegel besegelt gegeuen jnden jair ons heren dusent viffhondert acht ende dartich op donderdach nae den sondach misericordias domini.

Ivar Lykke beder Raadet i *Deventer* at faa udleveret af det Gods, som den afdöde Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* havde overgivet *Johan de Quade*, en Halvtönde indeholdende Kostbarheder, der tilhörte afdöde *Nils Lykkes* Arvinger. (jfr. foreg. og fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Deventers Arkiv. Brevform udvendig forseglet.

1094. 18 Oktbr. 1538. Kjöbenhavn.

Mein freuntlich diensth zuuornn. Ersamen wolweisen besondere gute freunde. Die weil euch allen woll bewusth das der ertzbischoff von Druntheim kurtz vor seinem absterben etzlich gueth yn einer halben tunnen vermacht bej ewrem borgere Johan de Qwade zu getrewen handen hath niderleggen lassen, der gestalt das solches alles her Niels Lucken seligen nachgelossenen kinderen solt verreichet vnd zugestelt werden, so kan vnd mag ich euch fernner nicht bergen das ich vorgemelts Niels Lucken leiblicher bruder, auch von gottes rechts vnd der nature wegen seiner nachgelossenen kinder vermunder byn, bytte der halben yr wollet aus krafth vnd macht befolener vbrigkeit bej eweren borgere Johan de Qwade so viele verschaffen, das er vor-

gemelt guet yn einer halben tunnen vermacht, vnd zw getrewen handen bej yme nydergelegt, kegenwertigem bryues zeigere vnuerzogelich volgen lassen wolle, da myth es durch den selben an mich vnd weitter durch mich an die nachgelossene meiners bruders kindere vnd erben, als den es von rechte zustendig, kommen muge, des werdet yr von godt belonung empfangen. Auch wyll ichs vmb euch hie ym reich auch wor ich sonsth den ewren foderlich sein kan wylliglich verdinen, jm falle aber das yemandts sich vor euch angeben wurde, als were jme mein seliger bruder schuldich gewesen, vnd wolde sich derhalben an vorangezogene gutere halten, den selbigen werdet yr als die verständigen an mich woll wissen zuuerweisen, es sej nhun einer oder mheer derselbigen vorhanden so wyll ich yme oder ynen alles das ienige thun hie ym lande das ich nach lauth meines bruders hantschrifth vnd glaubwirdigem beweis zuthun schuldig bin. Hie myth gott beuhele vnd thue allzeit was euch lieb vnd diensth ysch. Datum Copenhagen am tage Lucæ euangelistæ anno etc. ym xxxviij.

Juer Lucke.

Udskrift: Den ersamen wolweisen burgermeisteren vnnd rathmannen der stadt Deuenter meinen grosgunstigen freundenn.

Paaskrift: Receptum x Julij anno 39 et responsum vt in copijs.

Fru *Ingerd Ottesdatter* tilskriver Sekretæren i Deventer *Nicolaus Verheyden* om de Kostbarheder blandt den afdöde Erkebiskop *Olaf Engelbrektssöns* Gods, som tilhörte *Nils Lykkes* Arvinger. (jfr. foreg. og fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Deventers Arkiv. Brevform med Spor af udvendig Segl.

1095. 24 Mai 1539. Sæm.

Mynenn vruntlykenn grueth thouoeren ende wes ich gudes vormach. Erszamme leue meister Nicolaus dancke ich v vruntlijken vor alle guth ende besunderliken voer jwen leslykenn to schryuen alzse gy my to scriuen vmme seliger nagelaten her Nicles Lyckes kynderen guth ende clenodien beslagen in en haluen tonne ende noch mere clenodie wol bewarth synth ende scholen woll bewart blyuen leue meister Niclas alsze gy schryuen dat gy deden Gaudo vursz een concept mede gegeuen hebben dar ich de vulmacht nae maken soelde om dath recht daer toiruaren szo ys de sulue concept my van den henden gekomen daet daer nicht wedder by komen kan daer vmme ys myne vruntlyke bede an jw dath gy my wyllen behoelpelich syn dat ich noch eyn ander mochte krygen recht in der formen szo dat ich mochte enn ander nae maken laten szo dath dee arme vaderlooss kinder

mochten by dath eer komen gy scholen woll betalth werden voer v vmacke leue Nicolae nu hebben wy de kyndern vrunde vnszer genedigen heren koningck Kristian den coeninck van Dennemarcken syner genaeden voerloff dat wy den kynderen gud moegen to vnss nemen dat bynnen jwer stat Deuenter is ende daer vmme ys myn vrientlyken bede an jw dat gy wyllen daet soelue goth by jw beholden szo langhe dat gy krygen myn breue ende segell edder myn egen wysse boede wente alle maen mach men nu niet loeuen so byn ich der kynderen grote moder de kindere moder was myn dochter ende dat sylue goeth de groeteste parth gaff ick er, er se begeuen wort myth her Nicles Lycke. ende ick hebhe nu beyde her Nigelses kynder by my de dath gueth to horen. dar vmme leue Niclae doeth hyr by alss myn true ende geloeue an jw is in allen dynghen wes ick gerne wedder vmme vorschulden will myth alle gude ende iss myn vrientlyke bede dath gy willen my alle bescheedth wedder vmme schriuen myth deme erste. Hyr mede deme almechtigen guede beualen tot ewygen tyden. Geschreuen bynnem Sem anno domini mdxxxix pinxth auenth.

Jngerdth Ottessdochter. her Nigels Henricksøns naegelatenn.

Udskrift: Deme erszamenn ende voersichtigenn magistro Nicolao Verheyden van Venraidth secretario der stadt Deuenter vrientlyken gescreuen.

Paaskrift: ontfangen ipso die Magdalene a° 39.

Fru *Ingerd Ottesdatter* tilskriver to Borgere i Deventer i Anledning af de Kostbarheder blandt den afdöde Erkebiskop *Olaf Engelbrektssöns* Gods, som tilhörte *Nils Lykkes* Arvinger. (jfr. foreg. og fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Deventers Arkiv. Brevform med Spor af udvendig Forsegling.

1096. 24 Mai 1539. Sæm.

Mynenn vruntlykenn ghruth thouorne. Erszame leuė Johan do ich jw vruntlykenn to weten dat ich hebbe entfongen ij breffue de gy my thoschreuen hebben dat ene was geschreuen des soendages naa paschen vnde dat andre des sondages vor mydfasten de kregh ick beyde viij dage vor pinxten vmme dat soeluer golth vnde clenodie dat her Nigels Luckkes kynder to kompt dat de archebiscop leth naa sich bynnen Deuenther dath ich scholde jw vnde Johan Draken vulmacht senden vmme dat sulue guth nu sende ich jw de fulmacht. jck hebbe och gekregen meysther Nicolaes secretarius breff vnde he schreff my to vmme enn concept de ich em soelde senden vnde de sulue concept is me van den henden kamen vmme dat recht to irfarende. Darumme

leue Johan ys myn beger dat gy vnde Johan Drake wolden vorhandelen myth meysther Nicolao issit sake dat gy dat sulue gud nicht vt krigen konden sonder dat gy der concept hebben dat meister Nicholaus wolde my enn ander concept recht in syn form maken vnde senden so wolde ich den besegelen edder enn ander dar na skryuen lathen ende jw anden henden senden wat dat jw kostet wyll ich jw wedder geuen wen gy to Bergen komen vnde ich hebbe meyster Nicolao toschreuen dat he nicht schal dat sulueste gut van sich lathen er he myn breff vnde segel krigt vor sich ofte welcke ander den kynderen frunde were de dat vth nemen wolden wente her Nigelses kynder synt by my vnde synt myne dochter kynder. Darumme leue Johan doeth jwen vl[yt . . .] dar an als myn loue an jw is jch wyll jw fry holden vnde sc . . . . . vor alle man de dar vp spreken konnen och schriue gy dat ich schol[de jwen] broder Lambert van Halteren behelpelich syn myt matman botter vnde [andere] ware dat wyll ich gerne doen vme jwent wyllen wen ich to Bergen kame nu vmme sante Johanns tiid gedencke ick to Bergen myth der hulpe godes wat ick vmme juwenth wyllen doen kan dat wol gedaen is do ich altiid gerne. Hyrmede deme almechtigen gade beualen to allen tyden. Datum koninck Sem by Tonsberch anno domini 1539 pinxte auenth.

Jngerth Ottesdochter her Nigels Hynricksons naa leuersche.

Udskrift: Den ersamen manne Johanne van Halteren ende Johan Drake borgers bynnenn Deuenter vruntlyken gescreuen.

Fru *Jngerd Ottesdatter* giver to Borgere i *Deventer* Fuldmagt til at modtage de Kostbarheder blandt den afdöde Erkebiskop *Olaf Engelbrektssöns* Gods, som tilhörte Nils Lykkes Arvinger. (jfr. foreg. og fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Deventers Arkiv; de to paatrykte Segl hele.

1097. 29 Mai 1539. Tunsberg.

Jch Jngerdth Ottessdochter tho Oesteroth in Norweghen heren Nygels Hynricksen nagelaten bekenne apenbar vor alle de duessem myne opene breue seen horen edder leszen dath ich fulmacht gheue den erszamen menne Johan van Holteren ende Johan Drake borgere bynnen Deuenter an sich thonemende dath golth soeluer vnde clenodie dath de ertzebiscop van Drunthiem leth by Johan de Quade bynnen Deuenter ende kompt her Nigels Lyckes nagelaten kynder to. Dar vmme dat nu nicht suluest dar na kamen kan make ick fulmachtigh dessenn vorgemelten Johan van Halteren ende Johan Drake in vnde myt desseme mynen opne breue geue ich de macht doen ende laten

den kynderen halffuen gelick ick dar sulueste tor stede weren ende beplichte ick my to betalen bynnen Deuenter allent wes Nigels Lucke edder syn kynder dar schuldich syn ende wyl och staen vor alle na sprake de dar vp spreken mogen dat sy geystliken edder wertlykenn ende wyll beyde den heren van Deuenther ende de my dat sulueste guet bringen holden sunder schaden in allen mathen. Dat so in der warheyt ys bydde ick myn swager duchtigen ende erbaren manne Erick Vgerup hoeuitzman offuer Tonsberghz leen besegele desse myn fulmacht myt my. Geschreuen bynnen Tonsborgh des donnersdages in pinxte anno domini mdxxxix.

Ved Foden med anden Haand: Desse ij stucken ontfangen 2 Nouemb. anno xxxix per Jo de Halmen.

Fru *Ingerd Ottesdatter* tilskriver *Nicolaus Verheyden* angaaende de Kostbarheder blandt den afdöde Erkebiskop *Olaf Engelbrektssöns* Gods, som tilhörte *Nils Lykkes* Arvinger. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Papir i Deventers Arkiv, udvendig forseglet.

1098. 29 Mai 1539. Sæm.

Mynenn vruntlykenn grueth touoren ende wes ich ghudes voermach. Erszame leue meyster Nicolae dancke ich jw vruntlyken vor alle gueth ende besunderlykenn vor jwen liefflykenn toschriuen alsze gy my toschriuen vmme seliger nagelaten her Nicolay Luckes kynderen gudth ende clenodien beslagen in enn haluen tonne ende noch mere wol bewarth synth ende scholen wol bewarth blyuen leue meyster Nicolae. alse ghy schryuen dath gy deden Gaudo Symenson en concept mede dar ich de vulmacht na solde maken vmme dath recht daer toiruaren szo ys de sulue concept my van den henden gekamen dat ich dar nicht wedder by kamen mach. Darvmme ys myne vruntlyke bede an jw dath gy my wyllen behulplich syn vnde schriuen enn ander concept recht in der forme dat recht thouoruorderen myth jw szo dat de vaderlooss kynder möchten by dat er komen gy scholen wol betalth werden voer jw vmach leue meyster Nicolae moge gy och wethen dat de sulueste kynder vrunde hebben gewesen by vnsen gnedigen heren her Christian koninck van Denmarcken seliger nagelaten koninck Fredericks soene gewesenn ende hebben syner genade vorloff dat wy den kynderen gudt mogen tho vns nemen dat bynnen jwer stath Deuenter ys ende daer vmme ys myn vruntlyken bede an jw dat gy willen dat sylue by jw beholden my to gude ende de arme vaderlosse kindere dat geyn ander dat ghut krigt sonder de

mynen fulmacht hebben der kinders halffuen de sulue kynder synt by my vnde synt myne dochter kynder ende dat sulueste guet dat bynnen jwer stat ys gaff ich de groeteste part myn dochter do myn her gaff se in her Nigelses were. Leue meyster Nicolae bydde ich jw vruntlyken dat gy wyllen hyr by don als myn gude loue an jw ys. hyr mede deme almectigen gode beualen. Datum koninck Sem anno domini 1539 feria 5ta post pentecostes.

Jngerdth Ottesdochter selliger her Nigels Henricksøns ritters nagelathen wedwe.

Udskrift: Deme ersamenn manne meyster Nicolao van Venraidt secretario der stadth Deuenther vruntlyken geschreuen. — Paaskrift: Receptum in vig. natiuit. Marie anno xxxix.

Thrond Jonssön, Borger i Oslo, mageskifter til Provsten ved Mariekirken sammesteds *Morten Krabbe* og Kapitlet 6 Lispund Landskyld i Gaarden *Gykstad* i Vestby Sogn mod en Jord i Oslo.

Efter en beskad. Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 20. 2det Segl vedhænger.

1099. 30 Septbr. 153 . . Oslo.

Jeg Troenndt Jonnssønn borger wti Osloo giør allom witherligt met thette mit obne breff at iegh haffuer giort ith wenligt mageskiffthe met [erli]gh och welbyrdig mandt mesther Morthenn Chrabbe prouesth tiill Mariekirkie wti Osloo och capittell ther sammestads at the schulle haffwe aff megh tiill ewindelige eygedom sex lispwnndt landskyldt vti en gardt wti Wesby sogenn hether Gyckstadt som Tordt Jonnssønn nw paa boer. Och ther emodt schall jegh haffwe en jordt wti Osloo bye liggendis nørden weedt Torbiørnn . . . . ssøns gardt som er xxx alne lang westher fraa gadenn och xxxij alne bredt wti ost . . . . . och xvij alne bredt wti then westre ende. Thii beplicther ieg meg och myne arffwinge at ffriie och ffrelsse forne mesther Morthen Chrabbe eller hans efftherkommereproueste och capittell tiill forne Marie kirkie forne sex lispundt landskyldt for huer mands tiltall ther paa kandt tale met retthe. Skeer thet saa at forne sex lispwndt skyldt worder forne prouest och capittell affwondenn met retthe tha beplicther ieg meg at wederlegge them saa meget landskyldt igenn oppaa ith andet stadt at anamme och holde them thet wthen schade. Tiill ytthermere forwaringh tilbeder iegh erlige mendt Peder Ffinboo och Tolff Swensson borgemesthere i Osloo at henge

theris jndsegler met mit nędenn fore thette mit o[bn]e breff som giort war i Osloo sancti Jeronimi dagh aar effther guds byrdt mdxxx. . .

Olaf Aslakssön kundgjör, at han har solgt til *Olaf Aasmundssön* hans gamle Odel *Subdal og Kleppene* i *Tyrisdal* i *Drangedals* Prestegjeld.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. 3die Segl mangler.

1100. 25 April 1540. Stensland.

Ollom mannwm them szom thette breff siæ høre eller læse hilser jek Olaff Aslagson q. gwdz och sine kwnnwcth gørindis med thette mit wpne breff ath jek hawer seelth Olaff Aasmwndson sith gamle odaell i geen aff hedyn høgh szom er Subdal oc Kleppena och liggher i Tyridall i Drangedaels presthegeel fra mik och minwm arwingwm och wndher forde Olaff Osmwndson och hans arwingwm tyl ewerdheligt eyghe med lwttwm och lwnnindwm fiske oc fwgle och alle wedhestatth szom ther til liggher och liggith haffwer fra fwnne och nyæ wthan gardtz och jnnen alsz affredis frelsth och hiemholtth for hweriom manne och betaledhe mik minsthe peningen och mesthe breffwelosn och allh szom i kop wortt kom och waar xxii kørlagh i sølwer szaa mik wel ath nøydhe szom en danne man. ty holler j(e)gh hannwm forde godttz alledelis frelsth och ataleløsth for ollwm lagligwm agangindwm ewerdeligh efther thenne dagh forthy ath forde Subdael och Kleppena er gammelth odall til Brwsdalinghe och tiedneffdhe Olaffwer Osmwndson er en aff samme Brosdalinghe ty løstdhe han sith odal i geen szom sacth er etc. Tyl itthermere sanninghen her wm bedher jek beskedhelighe lagrettes danne meen szom saa hæthe her Willwm Mattisson presther i D(r)angedall Torbiorn Halwordson och Steener Østenson lagrettis men ther sammesteedz ath henghe sine insegle neden for thette breff med mine szom skreffwith och giffwith er a Steenslandhe dominica 4ta post pasca anno Christi 1540.

Væbneren *Laurens Thorstenssön*, Borgethings Lagmand, med 5 Lagrettesmænd fastsætter Grændserne mellem Gaardene *Lille-Borge, Tofteberg* og *Vederberg* i Borge Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 26. Alle 6 Segl mangle.

1101. 16 Juni 1540. Borge.

Ollom mannom them som thette breff see eller høre sender Laurens Torstensson wæbnere och Borgetings lagmand, Wlff Jonsson Sebyørn Assulfson Kolbyørn Olafsøn Tarald Jonson och Torkel Engil-

bretson sorne laurettismend kungiørendis att vij vorom emellom lille Borgs och Tofftebærgs och Wædherbærgs eygher sancte Botolffs aff-ton aar mdxl. Kom thaa før migh och xii skinsamlige mend hedherlige mend her Marcus canick i fulle ombude oppaa wælbyrdig mands wægne mesther Morthen Krabbe proffwest til Marie kircke y Oslo. End aff andhre halffuo her Knut Jonsson proffuest i ythre Borgesyssel oc her Gæst i Tosnæss canick paa Vædherbærgs æygher oc Torbrand Effuinds søn oc Tolff Suenske i vmbude paa sine hustrues vægne paa Tofftebærgs eyger. Haffde daa Joen i førne Lilleburge hugget långt vp i Vædherbærgs oc Tofftebærgs eyghe och sagde att thet skulle wære sammeygher, och inghen eller beuisningh han ther fore haffde och war ther thaa tuifflsmaal i vthy huor delett skulle wære, wy laglige tilkraffde aff førne mols eygher, att giøre rætt dele emellom førnæmnde gorder: kom thaa fram two skælrige mend som sore oc saude aff theris faders ordom, som var Kætil Pedersson oc Gunnar Torgersson, att østhen fraa sanduadet och suder meth en myr oc y kirckebiærgit oc vd metth wæsthen søen och ther i fraa sødher vnder Raffn aaszen. Effther tiltal oc gensuar oc then beuisningh som thaa for oss kom . . . saa delet gaanget var, thaa var thet saa affdømt att thet skal saa staande vbrydeligt til euig tiid, och ther mett sættis stene effther lagom som kallis dele stene oc thaa mett saa forord om her kommer ey sannere beuisningh inden en aars dagh æn som nw ær føre kommit. Tiil ytthermere vissen henge vij waarom indsigle neden før thette breff som giordt ær aar och dagh som førsiger.

Paa Folden nedentil: Vartter bleket oster mere i skogen tet varth sautth til intet.

Bagpaa: Delissganx breff mellom lille Borgh oc Tofftebergh som ligger [y] Borgesyssell och y Borge sogenn.

Efter kongelig Tilladelse mageskifter *Gunnar Björnssön*, Prior i *Helgeseter Kloster*, ½ Spands Leie i *Hafstein* i Lade Sogn paa Strinden til Hr. *Aasmund Jngemarssön*, Kantor ved Throndhjems Domkirke, mod ½ Spands Rente af *nedre Leberg* i *Grini* Sogn i Stören.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 19. No. 6. Seglet vedhænger.

1102. 8 Aug. 1540. Helgeseter.

Jegh brodher Gwnnar prior j Helge setther kløsther gøør vitterligith for alle medh thette myth ophne breff att forthy høgborne førsthe och herre herre Cristian Friderikssön medh gwdz naadhe Dan-

markis Norigis Wendis och Gottis konningh etc. vaar keristhe naadwghe herre haffwer naadelighe wnth och till laathith medh hans naadis ophne besiglæth breff szom hans naadis beffalings maandh erligh och welburdigh mand Cristoffer Hwitffeldh høffwidzmandh paa Steinwick holm haffwer laatith læsith paa Frosthe lagtinghe att alle the som jordher skiptthe willie gøre epther som hwær segh tycker belagligesthe kaann falle att the thet friith wtthenn all epthertall gøre maa, ty haffwer jegh forde brodher Gunnar Biørnsszon priare giortth medh myne brødherss samtyckie eth joordebythe medh erligh och hederligh maandh herre Asmwndh Engemarsszon cantor j Trondhem domkirckie medh beggis waar wilie och samtyckie hwilkith som wbryteligho holdis skall aff oss och beggis waare eptherkommandhe j saa motthe att forde herre Asmwndh skall haffwæ aff oss ɉ spantz leghæ j een joordh som hether Haff steynæ liggiandis j Laadhe presthe geldh paa Strindhen szom hær till daagz ligith haffwer til forde Helge sættherss cløster medh lwtthom och lwnindhom som ther till nw liggher och lighet haffwer j fraa forno och nyoo, och ther fore skwlom wij haffwæ een joordh i gheen aff hanom szom hether neidher Lebergh szom liggher j Grynie soghen j Størens prestegieldh rentændes aarlighe ɉ span, och medh lwtthom och lwnndhom szom till forskriffwith staar. Till yttermeyræ visso och betthre forwaringh heer om att thette joordeskyffthe obryteleghe holdis skall tha besiglær jegh thettæ breff medh conuentz jnsigle som giorth och skriffwith ær j forde Helghæ sætthers closther aar epther gwdz byrdh mdxl dominica xi post festum sanctissime trinitatis.

Bagpaa samtidigt: Sskiffte breff paa Haffsteine wtj Llebergh etc.

To Mænd kundgjöre, at *Olaf Gunnarssön* solgte til *Nottolf Tharaldssön* Gaarden *Ombland* i Evje Sogn. (jfr. No. 1049.)

Efter en Copi indfört i en Lagmandsdom af 25de Juni 1635 i Rigsarkivet.

1103. 28 October 1540. Evje.

Olle goda menn theim som tette breff seyer heller hører, bekienis wij effterschreffne sorne laugrettismend y Raabiugdelaug, Bertor Amondsønn lennsmand, Halduor Jonssønn q. gz. ock syne, kiongørende, at wij sagogom ock hørdom, handbanne tere, enne halffuo Notolff Teraldsenn, ock adre halffue Oluff Gunarsønn, ock selde forschreffne Olaff, Notolff, Ombland, som ligger y Effid sogenn, ock same thingstad, for x marck guldz, bode egn ock odall, med allom luttom ock lundenn, som ligger ock lygt haffuer, fra fonno ock nyo, jndenn

garss och vdhenn garss, jndenn iiij handstauffre imellom, ock skall forme Ombland, were quit ock frij, fra førme Olaff ock hanns æruinge, ock vnde forne Notholff och hanns erffuinger till euerdelige egen, ock er betallet fyste ock siste, och allom them imellom, ock iiij marcker i omagers øre, at saa i saningen her om, henger jeg forde Olaff Gundarsønn, och wij forschne Bertord och Halduor wore indsygler, nedenn for tette breff, som giort och schreffuit er, paa Effio, anno domini m. d. xl. die appostolorum Simonis et Jude.

Anna Pedersdatter til *Thom,* Hr. *Olaf Galles* Efterleverske, tilstaar at have laant af Hr. *Knut Rud* 500 Mark, for hvilken Sum hun havde udgivet Bevis, förend hendes Söstersön *Klaus Eggertssön* havde aftvunget hende Brev og Segl paa hendes Gods.

Efter Orig. p. Papir i store kgl. Bibliothek i Kbhvn., med paatrykte Segl.

1104. 10 Juli 1541. Korsör.

Jeg Anne Persdother till Tvm her Olvf Galdes efther leverske kendes oc gør vederliicth meth thette myt ofnne bref ath jegh fvldh kommellige tyll stor j tene myn egen hondskrefth ath ten gangh myn søsther søn Klaues Egersøn paa Ermelvnde for j myn broers gord oc myn ten fredaf fore Roskilde market oc giore meg ten store for acthz volld och vreth tog meg mod all myn villie oc føre meg till siend gord Ermelvnde oc holth meg ther soo lenge till jegh motte gøre ham bref oc siell paa myt goes som hand sellf ville hafve dem skrefnne af meg for sligt stor sorigh oc for førellse som jeg hafde af ham medh horde oc onde or som hand gaf megh till kende ath myn nodige herre hafde gifvet ham befalingh ofver megh armme hielpeløse qvynde taa tore jeg ike vere bekend for ham hor myn sagh vor medh goes eller penige hvad jeg vor skildig borth at hand skulde jdermere gøre megh ondth. saa be stor jeg medh tene myn handskrefth at jeg om gvd legomes daf vor poo Korsør till forn før hand gref megh hos erligh oc velbir(du)g mand her Knvd Rudh rither oc ta poo same tyth till myt nyte oc gafven som jeg behof hafde tie jeg vor komen j stor geld efther her Olvf Galdes død gud hanns siell haa oc ther till medh storlige behof hafde at bige her j lanet at vm meg trende at jeg kunde haa till flvcth at jeg jke skvlde ore hvsvildh taa lente jeg af for skrefnne her Knvdh Rvdh fem hundret mark oc taa stras paa same daf gaf ham for varyng for synne penige som myth bref vdh viser oc jndeholer hand ther paa hafver. till jdermere bevisnyngh at saa er

sandheth setter jeg myth signete nen for thette myth ofnne bref skrefet poo Korsør sancte Knvd konges daf md xlj.

Menige Kapitel i Throndhjem indberetter til Kong Christian III., at det paa hans Majestæts gode Behag har udvalgt en af sine Medbrödre, Mester *Thorber Olssön,* til Superintendent og udbeder sig Kongens Bevilgning.

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. Seglet affaldet.
(Trykt i danske Magazin VI. 294.)

1105. 11 Januar 1542. Throndhjem.

Stormectigste høgborne fforste allerkæreste naadugste herre waar ydmyge vnderdaanige och plictige tro tieneste eder naades kongelig høgmectigheidt altiid till faaren bereid. Allerkæreste naadugste herre efter thy ath eder naades kongelig maiestat. høgmechtigheidt haffwer nw gwd till loff och ære och menigæ mand till nytte och gagn naadelig fforseett alle stickter vdi eder naadis rige Norie med superintendenter och kirkenes fformend ther ffaare ær alles waare ydmyge bøn till eder naades kong. maiestatt ath e. n. gud till loff och hans ordz fforøkelse will och gynstelig och naadeligæ fforsee thette sticht och oss med ein superintendentt saa haffwe wii paa e. n. k. maiestat. gode behag vtwoldt ein aff waare eignnæ medbrødre mester Torber Ollsen dægen vdi Trondem till ein superintendentt bedendes och ydmygelig aff eders naade begærendes ath ther som han ær e. n. høgmectigheidt ther till behagelig ath e. n. konggelig maiestatt will werdes ath bewilie honnom ther till. Och haffwe wii bedid e. n. k. maiestat. beffalingzmand Cristoffer Hwidtffeld ydermere ath ffo[r]ffyrdre thette wortt ærende hoos eders naade. Eder naades konggelige høgmectigheit then alsommechtigste gud med eit languaricht och lychsameligt regemente till liiff och sæll ewinnelig beffalendes. Skreffwid i Trondem then elffte dag januarii aar efter gudz børd mdxlij.

E. n. k. h.

ydmyge tro tienere och capellaner menige capittel i Trondem.

Udskrift: Høgborne ffyrste och mechtigste herre hær Cristian med gudz naade Danmarcx Noriies Wendes och Godes kong hertug i Sleswich Holsten Stormeren och Ditmarsken greffwe i Oldenborg och Delmenhorst wor kæreste naadugste herre.

Morten Krabbe, Provst til Mariekirken i Oslo, og Kapitlet sammesteds kundgjöre, at de med *Peter Hanssön,* Hövedsmand paa Akershus, have mageskiftet Gaarden *Nedberg* og *Skalpeid* i Hofs Sogn mod Gaarden *Ketilsrud* paa Follo.

Efter Orig. p. Perg i norske Rigsarkiv. Seglene vedhænge.
(Trykt i Danske Magazin I. 340—341.)

1106. 16 Februar 1542. Oslo.

Morthenn Crabbe proust tiill Marikirke y Oslo oc menige capittell ther sammestedts giøre alle witherligtt mett thetthe wortt obne breff att wii haffue gyortt ett wenligtt mageskyffthe mett erligh oc welbyrdigh mandh Pedher Hanssen høffuitzmandt paa Agghershwss wdj saa made att hand skall haffue wtaff oss en ffierdingh skyldh wdj en gardh ssom hedther Nedberigh, oc en fierdingh skyldh wdi en andhen gardh ssom heytther Skalpeedth liggyndes wdj Hoffs soghenn paa Eker oc her tiill dags haffuer leyghett tiill wortt commun y ffor^ne^ Marikirke, och ther emodh skwlle wii haffue wtaff ffor^ne^ Per Hanssen ett hallfft pwndtz rentthe wdj en gardh ssom hetther Ketelssrwdh liggyndes paa Ffoldo y Ffronn ssoghenn tiill ewerdeligh eyedom thy beplygtther wii oss oc wore efftherkommer prousther oc capittell wdj ffor^ne^ Marikirke att ffrii hyemle oc tiilstande forsc^ne^ Peder Hanssen ssamme forsc^ne^ two fierdings skyldh ffor hwer mandts tiiltale ssom ther paa kandh tale mett retthe, sker thet oc saa thet gwdt forbywde att forsc^ne^ two fierdings rentthe blyffuer forsc^ne^ Pedher Hanssen eller hanss arffwinge affwondhen wdj noghen retthegangh tha beplygther wii oss oc wore efftherkommer prousth oc capittell wdj for^ne^ Marikirke att wederlegghe forsc^ne^ Pedher Hanssen eller hanss arffwinge ssaa moghen rentthe indhenn sex maanedts dagh ther nest effther oc holde hannom och hanss arffwinge thet aldelis wtthenn skadhe. tiill ytthermer fforwaringh haffue wii latthe henghe wore incegell nedhenn ffore thette wortt obne breff gyffuit y Oslo sancte Juliane jomfrves dagh aar mdxlij^o^.

Thore Nilssön, Kannik til Domkirken i Oslo, kundgjör, at han med *Peter Hanssön,* Hövedsmand paa Akershus, har mageskiftet 1 Pund Mels Rente i *Fiskheim* og 14 Lispunds Mels Rente i *Stefning* (Hofs Sogn paa Eker) mod 1 Pund Mels Rente i *Upsale* (Lider) og 15 Lispund Malts Rente i *Slaatheim* i Skedsmo (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge.

1107. 21 Juli 1542. Oslo.

Jeg Thore Nielssonn channick till Oslo domkircke giøre witthherlegt alle och kiendis mett thette mytt opne breff att ieg haffuer nw her wthij dag mett mynn frij wylge och welberadt hwg giortt etth

wenligt mageskiffthe som schall ware till ewig tiid mett erlig och welbiirdig mandt Peder Hanssenn hoffuitzmandt paa Aggershus wthij saa modhe att hand nw skall haffue aff mig nogenn renthe liggendes till helge lossens althere wthij domkirkenn ij Oslo som er etth pund mels renthe wthij Fiiskem och fiorthenn linspund meells renthe wthij Steffninge liggendis wthij Howg sogenn paa Egger, att hand och hans erffuinge thet nydhe brwge och beholdhe skall till ewerdelig eyedom. och ther emodt skall ieg haffue egenn till wederlag till forne althere aff forne Peder Hanssen etth pund meells renthe wthij Wpssale liggendis wthij Traneby sogenn wthij Lider presthegield och femthenn linspund malthz renthe wthij søndre gordenn y Slatthem liggendis wthij Nøtthedalenn y Schedzmo sogenn, att jeg mynne eptherkommere och forstandere till forne althere skall thet nydhe brwge och beholde till ewerdelig eyedom. Thij bepligther ieg myg mynne eptherkommere och forstandere till forne althere att frij hemle och tilstandhe forne Peder Hansenn och hans erffuinge forne punds renthe wthij Fiskem och xiiij linspund wthij Stemffninge mett ald theris retthe tilliggelse och eyedom som ther nw tilligger och aff arildz tiid tilleyett haffuer, skow marck agger eng fegang fiskewandt woitt och tiwrtt lidett och megett inthett wnderthagett wthij noger modhe for etth friitt och fast mageskiffthe och for hwer mands tillthale som ther paa mett retthe thale kand. End skeer thet saa att forne gottz eller nogenn tess retthe tilliggelse eller eyendom worder forne Peder Hansenn eller hans erffwinge affwndett mett kirkelag landzlag eller mett nogenn andenn retthergang, tha bepligther ieg meg mynne eptherkommere och forstandere till forne althere att wederlegge forne Peder Hansenn och hans erffwinge jndenn sex manedz dag ther nest epther saa megett ieffnn gotth goedz wthij stedenn egenn lige gotth aff renthe och beleylighed och holdhe hannum och hans erffuinnge thet aldelis wthenn skadhe. Till ytthermere wittnesbird oc bedre forwaring henger ieg mytt jndzegle nedenn fore thette mytt breff kerligenn tilbeendis werduge herre y gud her Hans Reff biscop till Oslo, och erlige och welfornumstige mendt mesther Anders Otthersenn cantor till Oslo domkircke Biørn Gwndersenn och Peder Fynbo borgmesther ther sammesteds att besegle mett mig. Giffuit wthij Oslo sancte Marie Magdalene affthen aar etc. mdxlij.

Arnstein Jonssön, Kannik i Hamer, kundgjör, at han med sin Broder *Amund Jonssöns* Samtykke til *Peter Hanssön*, Hövedsmand paa Akershus, og dennes Hustru *Ingebjörg Nilsdatter* har afstaaet al den Ret og Rettighed han havde til Gaarden *Stefning* i Hofs Sogn, Eker. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglene vedhænge skadede.

1108. 5 Marts 1544. Hamar.

Jeg Andstenn Jonnssenn canicke i Hamer och sogne presth tiill Ringiisager kendis oc giør wiitterliigt for alle meth thette mit obne breff. att jeg nu aff enn godt oc kerliig welig oc met mynn kiere broder Amundt Jonnssens ja oc samtøke haffuer wnt oc vpladet och nu mett thette mit obne breff wnder och vplader : frann meg oc myne arffuinge och tiill erliig och welbyrdiig mandt Peder Hannssenn høffuitzmandt paa Agerhus och hans kiere høstrue ffrue Jngeborg Niels dother och theriis arffuinge : aldt thendt reett oc retiighedt ieg haffuer i Steffningen liigendis i Hogx sogenn paa Eger : Thii kendis ieg meg eller myne arffuinge aldeliis ingenn tiilltalle loedt eller anpart wdj forne Steffningen effther thenne dag i nogenn mode : Tiill ydermere windisbyrdt att saa i sandiingenn er henger ieg mit jndseylle nedenn ffor thette mitt obne breff och kierligenn tiilbedindis erliig och welbyrdiig mandt Otte Anderssenn høffuitzmandt paa Hamers gordt oc forne mynn broder Amundt Jonnssenn att the mett meg thette mith breff beseylle wiille : szom skreffuit er paa Hamer thenn fempte dag Martij aar etc. mdxliiij.

Bagpaa med anden Haand: Mester Anstens breff om Steffning paa Eiger.

Peter Anderssön, Lagmand i Tunsberg, tildömmer *Solve Sebiörnssön* og hans Arvinger begge *Linthveit* Gaarde i Sandsverv.

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglet (Bomærke) vedhænger.

1109. 26 Marts 1544. [Tunsberg.]

Ollom mannom them som thette breff see eder høre sender Peder Andersøn lagman j Tonsbergh q. g. och sine kunnoct gørande ath a odensdagen nest efter midfaste sønnedagh anno domini mdxliiij tha kom for megh och radet Helge Ellingsøn som var j vmbode pa Engilbrect Nielsøns oc Ketil Olefsøns vegne och talede till Solue Sebiørnsøn vm Lintwete garde som ligge i Sandswær for vtten ix øris boll j norre Lintwet och sagde ath Engilbrect oc Oleff vare nermere komen till forne Lintwet æn Salue och bar fram ith beseglt breff j rette ludendis at Fingard Dyresøn hafde lyst for dannemæn, hell och vsiugh, oc vore thet sa at han hafde døtt barn løs tha skulle Niels Tordsøns søner bliffue hans arfuinge och ther oppo søgte Helge, æn Solue forne beuiste samstundes ath Fingard atte seg en dotter som erfde hanom och effther hans død giffte hans quinne segh och fick en man heter Harald och hon atte en søn med hanom och sa døde quinnen och sa

hennis dotter och ther nest hennis halfbroder Haralds søn och han erfde sin søster och sa døde Haralds son oc tha erfde forne Harald sin søn forne Lintwet, bar och Solue fram ith beseglt breff i rette ludendes ath Sebiørn Soluessøn haffde talet till forne Harald Tordsøn vm ix øris boll jorder j forne Lintwet och hafde lact nogen breff i rette vm odals kwissell ath the ix øris boll er Sebiørns odal och ther med dømdes forne ix øres boll i Lintwet hanom till, lagde och ther till Solue nogen gamel jorde breff i rette for oss ludendes at Dyre Biørnsøn haffde køpt bade Lintwete garde och Fingard titnemffde Dyres søn haffde erfft thet effter hanom oc Solues foreldre haffde aatt thet till forenne och nw haffde Solue løst the Lintwetz garde vdaff Harald Tordsøn effter thi han hafde erft them. Brefuen grannelige ransaget och offwer læsen var thet min dom met radmennenis samtycke at Solue titnemfde skall her effter frij och frelselige age nyte bruke och beholle bade Lintwetz garde frij och frelse han och hans arffuinge till ewig tiid met lutom och lunnendom effter thi som hans breff inne holle och vdwise, akereløse for huariom manne. Till ytermere beuisningh henger jegh mitt incigle for thette breff som giort var dagh och aar som fore siger.

Peter Herlaugssön, Lagmand i Oslo, dömmer at den Arv, som faldt efter *Halvard* paa *Grenin*, af dennes Sösterdötre *Jngebjörg* og *Margitte* skulde udbetales til Halvards Morbroder *Asbjörn*. (jfr. No. 1113.)

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglet vedhænger.

1110. 26 Juni 1544. Oslo.

Allom mannom themm somm thette breff se eller høre sender Pedher Herloghsson lagmandt j Osslo q. g. och sine kunnocth gørendess torsdaggenn nesth effter sancti Johannis dagh mydsommer anno dominj mdxliiij° tha komm a rodzstouenn j retthe ffor megh offueruerendess erligge och velburdigghe menndth Pedher Hansson høuittzmandt oppo Ackerhus, Yffuer Jensszonn tiil Fressiæ boremesster och roddiitt, aff eno haluo Torer Assbiørnnsson i vmbodhe Assbiørnn ffadher syns. enn *ass andre halffuo Tordth Haluardsson a syno quinnes vegne, och kennes tha fforscreffne menndth att tha var theress retthe stemffne dagh vmm arff thenn, somm tømdess effter Haluardh pa Grenynn, att spurdhe tha fforscreffne Torer seigh ffore retthe, och kraffdhe megh atth sigghe seigh laggar ordhskurdh, hwadh heller Assbiørnn som er modher brodher fornemdom Haluardhe a Grenynn, heller Jnggebergh och Margitthe, ssomm ere fforscreffne Haluards sysstre døtter,

j hualkenn aff themm bøer atth erffue, fforscreffne Haluardh. sagdhe iegh tha medth lagar ordskurdh och medth the godhe menndz samtygkæ effter thy somm lagbok votter j ffemthe arff atth Assbiørnn ssomm er moderbrodher fornemdom Haluardh a Grenynn allenn thenn arff tiill, bodhe lausth och ffasth ssomm tømdess effter forscreffne Haluardh. kærdhæ tha fforscreffne Torer seigh ffore retthe, atth Haluardz sysstre døtter haffue opp thekiidth allenn thenn arff bodhe lausth och ffasth, och Assbiørnn somm er Haluardz moderbroder ffiik intthet. en tha effter breff och beuissingh, och alle theress vydherkenning tha bleff thet sa ffore retthe aff sagtth, atth fforscreffne Tordh Haluardsson oppo synn quinne vegne och Margitthe hans versysster skal ighenn gyffue fornemdom Assbiørnn allenn thenn arff bodhe lausth och ffasth ssomm the haffue indh takiidt, effter forscreffne Haluardh a Grenynn. atth sa er j sandhetth henngger iegh mitth indzsiglø nedhenn ffore thette breff.

Bagpaa senere: Breff paa Grynnenn y Røgenn sogenn.

To Mænd udstede Vidisse af foregaaende Breve No. 881 og No. 1025.

Efter Orig. p. Papir i Dipl. Arn. Magn. fasc. 94. No. 7. Spor af 2 paatrykte Segl

1111. Uden Dag 1544. [Oslo.]

Thet bekiennes wij efterskr. Jacop Jensson oc Hans Olsson canicke tyl Marie kirke i Oslo ath anno domini 1544 saage wij oc grandgiffuelige offuer laasse thuenne breff med heille oc wskadde insiglom lydendes ord fraa orde som her efther fylgier. *[Nu fölge No. 881 og 1025.]* [1]

(1) Bekræftelsen mangler.

Kong *Christian III* paalægger *Peter Hanssön,* Hövedsmand paa Akershus, *Erik Ugerup,* Embedsmand i Tunsberg Len, og *Ivar Jenssön,* Befalingsmand for Kongens Bergværk i Norge, at vurdere det Gods, som *Laurits Matthiassön,* Provst i Tunsberg, skulde erstatte *St. Laurentii* Kirke i Tunsberg. (jfr. No. 1116.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglet affaldet.

1112. 5 August 1545. Kjöbenhavn.

Wii Christian mett gudtz naade Dannnmarcks Norgis Weendis oc Gottis konning hertug wtj Slessuig Holsten Stormarn oc Dyttmerschen greffue wtj Oldenborig oc Delmenhorst helsse etther oss elske Peder Hanssen embitzmanndt paa wortt slott Aggershuss Eriich

Wggerup embitzmand wtj Tønsbierig leen och Jffuer Jensssen beffalingsmandt for wortt bergueck wtj wortt riige Noriige wore mend oc tienere kierligen mett gudtz oc wor naade. Wiider att thenne breffuisser oss elske her Lauritzs Matissen prouest i Tønsbierig haffuer berett fore oss huorledis att hanndtt haffuer wpbygtt oc satt tre sauffmøller fore tuenne møller strømme som kallis Ferinne mølle wtj Rampnes sogenn oc then anden Dages eedtzs strømmen wtj Hoff sogen paa Wester folen, huilcken grund samme møller staa paa her Lauritzs siiger seg att haffue magskiifflte seg tiill och tagett aff sancti Laurentij kierckes goetzs wtj Tønsbierigh oc giffuitt ther fore, oc beclager seg att hannd for samme møllers bygninng er komen tiill agtters oc wtj stor armod ther wdoffuer. Thaa haffue wii nu for sliig hans leylighedttz skyldtt oc aff wor synnerlige gunst oc naade wntt (oc) tiilladett att hand maa fannge tiill wederlagh thett goetzs som hand aff sancti Laurentij kierckers goetzs haffuer afflienndtt for samme møllers grunde oc nar hanndtt haffuer giørtt kiercken fyllest oc wederlag ther for thaa schall hannd oc hanns arffuinnge siiden mue nyde bruge oc beholle samme møller oc strømme mett all theris rette tiilleggelsse tiill euiig tiidtt. Thij bede wij etther oc beffalle oc nu mett thette wortt obnne breff tiiltroer oc fuldmagtt giffue attj mett thett første paa beleylige tiid oc stedtt etther forsamble grandskendis oc forffarenndis alle leyligheden om thett goetzs som forne her Lauritzs Matiisssen wille egenn giiffue forne sancti Laurentij kiercke for thett kierckens goetzs som hand haffuer giiffuitt for samme møllers grunde oc strømme oc siiden haffue grandgiiffuelegen agtinnge oc tiilsiun mett att kiercken ther wdinden skeer mett same goetzs som hand wille egen giiffue fyllest oc skeell oc icke bliffuer wtj nogen maade ther wdinnden forfott oc hues i ther om forffarenndis oc giørendis worder attj thett giiffue fran etther beschreffuitt som i wille anttsuare for gud oc were bekienndtt for oss. Sammeledis attj annamme goede foruaring mett breff oc ssegell aff forne her Lauritzs Matisssen paa hues goetzs som forne sancti Laurentij kiercke aff hannom fangendis worder saa att kiercken ther mett (er) bleffuen tryggeligen oc wel forwarett. ladendis thett ingenlunde. Giiffuitt paa wortt slott Kiøpnehaffn odensdagen nest epther sancti Peders ad uincula dag aar etc. mdxlv wnder wortt siignette.

(sub plica): Johan Friiss cantzeler.

Fire Mænd kundgjöre et Forlig imellem Arvingerne efter *Halvard* paa *Grenin* (jfr. No. 1110 og No. 1123.)

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1113. Uden Dag 1545. Askestad.

Wy efflterskrefne Reder Olsszonn Jacob Ormszonn Mattis Lageszonn oc Audunn Helgieszonn suorne lagrettismendt po Eger oc Liider gior witterligtt ffor alle oc kendis med thette wortt obne breff atth wy wore po Askestad y Røgensognn a rette steffnestwe offweruerendis welbyrdig swenn Hans Dringelberg ffogedt offwer Brageness leenn med flere dandemendt ter oc offweruerendis anno domini 1545 laglige tiilkraffde aff Asbiørnn Mattissonn att loode skiifftte oc wdleggie forskrefne Asbiørnn bode løsth oc ffast som tømdis effter Haluordt Jonsszonn po Grenynn effter lagmandz orskurdz lyelsze som oc der tiill stede war for oss, kom oc hederlig manndt framm her Peder Øyerszonn y wmbode Jngebør Amundz døtterss barnn oc kraffde der wdt forskrefne deris systherspartt som tømdis effter Ronnogh Jonsdotter forskrefne Haluordz syster oc enn fierdings renthe ther for wdenn som forskrefne Haluordt Grenynn gaff synn systher dotther Jngebør. enn ther ymodt kraffde Asbiørnn forskrefne alle de løsze peninge ygenn effter orskurdens lyelsze wdaff ffornemde barnn, huilkenn forskrefne peninge war engen tiill stede wdenn all forskyngredt aff deris støffader Tordt Haluordz szonn, oc icke y nogen modhe kwnne eller formotte wederleggie forskrefne Asbiørnn slige peninge ygenn, bleffue de da szoo ffor oss forlicthe for dandemendz tiilleggie skyldt att forskrefne Asbiørnn oc Torer Asbiørnnsz(on) gaff dem alle de løssze peninge tiill wtten huess dentiidt y Grenynn gordt kwnne finniss som y samme arff tiillfell skulde forskrefne Asbiørnn beholde, medt sligh skell oc forordt atth Margitte Amundzdotther forskrefne skall nyde oc beholde iii linspund renthe wdj westre Grenynn. enn Jngebørss barnn Osthe oc henness syster skall frelszelig nyde oc beholde enn fierdings renthe wdj forskrefne westre Grenyne gordt tiill ewerdelig eige. att szoo er y sandhedh hegge wy wor indcegle ffor thette breff som *grott war dag oc aar som ffore siigher.

Anne Thorbjörnsdatter, *Reidar Reidarssöns* Efterleverske, kundgjör et Forlig, som hun har gjort med sin afdöde Mands Söstre om den Arv, som faldt efter hendes Husbondes Forældre.

Efter Orig. p. Perg. i kgl. Vitt. Hist. og Antiq. Acad. i Stockholm. Seglene mangle.

1114. 10 Februar 1546. Odsnes.

Jeg Anne Torbiørnsdatter Reder Redersens effthersløuerske hues seell gudth naade kendes oc giør alle vitterligt meth thette mith obnne breff ath ieg haffuer werrydt offuer enss mett erlige mendt Torkildt Jondssen paa syn hostrws Berilthe Redersdatthers wegne oc Reder Anderssen paa syn modhers Anne Redersdatthers wegne hues seell gudt naade for hues arffue gods som them konde tiilfalde mett forne myen hosbonde Redder Rederssen i therres søstere paartt effther alle therres faader ock moder hues seelle gudt naade y saa mode ath forne Torkild Jondssen paa forne syn hostrws vegnne oc forne Reder Anderssen paa forne syn moders wegne schulle frelselig nydde oc beholle x ørris boill i Kyrkefieldt i Kløuedals sogen som er fierde parthen aff samme gard Kyrkefeldt mett ødder oc alle luthe oc lundestett som tiilliger forne x ørres boill i Kyrkefeldt oc legett haffuer fraa fornne oc nige vden gordtz oc inden woytt oc thiwrtt ehuad thet helst er eller neffnis kandt fraa meg oc mynne arffuinge oc tiill forne Berilthe oc Anne Redersdøtther oc therres arffuinge tiill euindelig eige oc alth aff redes at thette saa wdj saningen er tiill vitnisbiird oc bedre foruaring tiilbeder ieg gode mendtz indsegle for thette mitt obne breff som er Oluff Lauritzen tiill Sundzbij Matzs Nielsen lagmand i Vigen oc Hellie Olsen sworen logrettesmand paa Thiørn som scriffuitt er i Odtznes onsdaigen nest for sancti Valentinj daig anno domini mdxlvj°. Jtem wdi thette forne skiffthe lodth forne Torkill Jondssen felde viij marck som igen stoidt aff landskildt.

Svend Galle til Thom, Hövedsmand over Raade Skibrede, udsteder Kvittering til Hr. *Knut Rud* for Modtagelsen af 700 smaa Mark.

Efter Orig. p. Papir i kgl. Bibliothek i Kbhvn. Seglet paatrykt.

1115. 28 Juni 1546. Thufn.

Jeg Swendt Galle aff waben til Twm houidzmandt offuer Raade skyprede bekennis oc gør wittherligt mett thette mitt obne breff att erligh oc welbyrdige mandtt oc strenge rydder her Knudt Rwdt høuidzmandt paa Korsøerhws haffuer ladhet fornøye megh mett syn tie[ner] erlig oc welbyrdige swendt Laurentz Marquordssen syw hundrede marck hrygske som forscriffne her Knud Rud haffde vndfanghet aff welbyrdige mand Jacob Mowritzon y Skaane aff the twsende smaa marck som welbyrdige mandt Per Ebbessen haffde gyffuit myn hos-

trwys moder frw Anne Perssdotter, fore hwylke syw hundrede smaa marck ieg lather forscriffne her Knud Rwd hans hostrv børn oc theris arffwynge qwitt oc [frii] oc kraffuesløøs aff megh myn hostrv oc barn oc wore a[rffv]yngher for alt ydermere kraff oc tiltaale om forscriffne penninge. Ath saa y sanninghen er oc til ydermere forwaringh trycker ieg mitt signeet nedhen for thette breff giffuit paa myn gaard Twm then 28 Junij aar efflher gwdz byrd m. d. xlvi.

Kong *Christian III* stadfæster et Mageskifte, som *Laurits Matthiassön*, Erkeprest i Oslo og Provst i Tunsberg, havde gjort med *St. Laurentii* Kirke i Tunsberg. (jfr. No. 1112.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. Seglet vedhænger helt.

1116. 1 Septbr. 1547. Abrahamstrup.

Wij Christian mett gudtz naade Dannmarckis Norgis Weendis oc Gottis konning hertug vtj Slessuig Holstenn Stormarn oc Dyttmerschen greffue wtj Oldenborig oc Delmenhorst giør alle witterlegtt att thennnne breffuisser her Lauritzs Matisssen erckepreest wtj Obsloe oc prouest wtj Thønsbierigh haffuer nu werett for oss mett ett obett bessegeltt pergamendtzs breff som oss elsk^e^ mester Anders Matisssen superintendent i Opsloe oc Hammers stiigtt mett menige capittell wtj for^ne^ Opsloe bessegeldtt oc wdgiiffuitt haffue lydendis om ett mageskiifftte som for^ne^ her Laures Matisssen giortt haffuer mett sancti Laurentij kiercke i Thonsbierigh wtj saa maade att hanndtt haffuer fongett aff for^ne^ Thønsbierigh kiercke tiill maglag thesse epther^ne^ gaarde jorde och goetz som er først thuinde strømme oc theris omliggendis jorde kallis Farine mølle oc Dagis eges strømme mett thesse epther^ne^ gaarde oc eyendomme. som er først en gaardt heder Sorbye liggendis wtj Waale sogen paa Westfolen rentther aarlegen ett skippunndtt maltt oc en partt i en gordtt heder Norderheden i Rambnes sogen skyller ett pundtt ssmør eller iij liissepundtt maltt oc feere oretzsboell wtj Boelstadtt i Sanden sogen skyller fem lissepundtt korn. Oc ther emodtt wdlagdtt for^ne^ sanctj Lauridtzs kiercke wdj Tønsbierig fyldist wederlagh mett thette epther^ne^ hans jorde goetzs som er først en gaardtt heder Røsslandtt i Bore sogen paa Westfelden skylder iij pundtt smør oc ½ pundtt maltt. jtem halffottende lispundtt maltt wtj Midbierrige i Wadssos sogen oc halluffparten i thuinde øde gaarde ther tiilligger oc thij øretzboll i en gaard kallis Wessestaedtt i Wale sogen skyller ett halffit pundtt maltt eller miell tiill aarlige landgielde som samme magskiifftte breff ther om ydermiere jndholler oc wduisser. Thij haffue

wij nu aff wor synnerlige gunst oc naade fuldbyrdt sambtygktt oc staedffest oc nu mett thette wortt obne breff fuldbyrde sambtycke oc staedffeste samme magskiifftte som forne her Lawretzs Matzsenn mett forne Tønsbierig kiercke i ssaa moode giortt haffuer weedtt syn fuldemagtt attbliffue. Thij forbiude wij alle ehow thee helst ere eller vere kunde seerdelis wor fogetter embitzmendtt oc alle andre forne her Lauritss Matzsenn eller hans arffuinge her emodtt paa same mageskiifftte epther som forscuitt staar att hindre eller forffang att giøre i nogen maade wnder wortt hyllest oc naade. Giiffuit paa wor gaardtt Abruumstrup sancti Egedij dag aar etc. mdxl paa thett siette wnder wort siignette.

(Sub plica) Johan Friiss cantzeler.

To Lagrettesmænd kundgjöre, at *Olaf Haavardssön* solgte til sine Söstersönner *Haavard Olafssön* og *Olaf Olafssön* 6 Öresbol i *Tubbehofthveit* i Hedenstad Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1117. 13 Febr. 1548. Sotethveit.

Ollum mannum them som thette breff syer eller høre sænder Helly Haluardsson oc Per Taraldsson loffrettis mendh y Sansuærff quede guds oc sine kiendis wy ath wy worum po Sottetueydh øffuer gordin i Hedenstat sognn mandagen y fastelagen anno domini mdxl viii sogum oc hordum ath Olaff Hoffuersson solde sin søster sønner Hoffuer oc Olaff Olaff sønner vi øris boyl jorder y Tubbehofftueydh y Hedenstat sognn med luttum oc lundenum som tyl fornemde jordh part lyger eller lyget haffuer y fra fonnum oc ny wdin gardss oc indin ffrelst oc hyem holt oc okerløst for huerium y fro Olaff Hoffuersson oc hanss aruingge oc effter komme oc vnder Hoffuer (oc) Olaff Olaff sønner dy oc deris aruinnge oc effter komme tyl euerduligh ege kendis oc fornemde Olaff Hoffuersson y same handerbandh at handh hade opboreth fornemde penning som vor xii lodh syluer y godh betaling. Tyl yter mere uisse oc sande her om hingger wi fornemde mendh wore incigle medh Olaff Hoffuerscens incigle som solle gossit screffuet vor dag oc oer som for seger.

Fortegnelse over det Gods, som Erkebiskop *Olaf Engelbrektssön* havde medtaget fra Norge. (jfr. No. 1077 og No. 1090.)

Efter en attesteret samtidig Afskrift p. Papir i Deventers Arkiv, uden Forsegling. (Trykt i Overysselsche Almanak 1850. S. 24—29.)

1118. 8 Juli 1548. Brüssel.

Jnuentarijs ende verclaringhe vande Dronttessche goederen by meester Nicolaus Verheyden secretarijs der stadt Deuenter. duer beuel key. mateyt tot Bruessele gebrocht. jn eene groote lange hulten kiste jn een tonne ende jn een halue tonne. toegesloeten ende gesegelt ende jn handen van meyster Peeter Verreyken audiencier ende eerste secretarijs van zyne mateit by beuel vander coninginne regente etc. geleuert. om die te bewaren. tot dat anders daer jnne geordineert soude wesen.

In de lange kiste.

Eerst een jnnuentarijs cedell meestedeel op noirwegens gescreuen. [Daer nae een vleemsche tapeet mit een jacht[1] daerjn gemaelt ende gewerckt. [Jtem een wulff deeken vol wormen.[2] Jtem een roede deeken van twee koerkappen by een gemaect, jnhebbende die stam van Jesse. Een koerkappe roet ternye fluweel mit een silueren span vnverguldet. Een koerkap alst thoent. Een vergulde stuck dan nyet zeer guet. Een roede koerkap mit verguldeu loeff ende belden leuwen ende anders. Noch een koerkappe swart gebloemet floeweel. Jtem een koerkap roet gebloemet floeweel achter mit een knopken. Jtem een koerkap wesende een zilueren stuck mit een costelicke vergulde span mit die wapenen van Denemarcken mit een lap achter daerop hangende mit sanct Oleff, hebbende in zyn handt eyn vergulden byll van dan. 1513 mit een vergulden knoep daer aen hangende. Een gruen fluweel corrufell mit een kruyss. Een zwart fluweel corrufell mit een kruyss. Jtem een blauwe vergulde corrufell mit gulden bloemen, mit blauwe geuoiert. [Een groene zyden dalmatica, een dienrock[3], twee dalmatica mit gruen fluweel mit witten strypen mit kanifas gevoyert. Eenen langen smaelen staff bouen mit een grooten ronden cristalynen steen ende wat vergulden loefwerck daerbouen. Synte Oleff biell mit silueren beslagen. Noch een retropendium achter aen een koerkappe mit eenen saluator. Een antipendium blauwe mit sanct Johan bapte ende sanct Pauwells. Een witte antipendium altaris liggende mede opten altaer koestelicken gesticket mit zeer voell kleynen perlen. Jtem een ander lynen antipendium mit vergulden spannen ofte roesen. Jtem een stucke van een corrufell roet mit die drie hellige coninghen, groffwerck mit bemomden aensichten. Jtem een roet blommiert antipendium. Een dexsell opten altaer turckswerck. Soeuen zyden gardinen mit silueren haicken. Een kistken. alst schynt vergult mit hellichdom. Jtem eenen lynen budell, daer jnne een simpel mitra mit een

corporaelsack. Een capitaell. Noch een capitaell mit gesteente. Noch een capitaell mit eenen vergulden boert ladewerck. Een wit gestickte altairlaicken. Vyff manipulen. Vier stoelen, vm den halss. Een roeden zyden schortbant mit vergulden knopen. Een witt schaertsnoor.

Jn de tonne.

Eerst in een leeren busse: sanct Olauus kamme. Twee hoege zilueren kroenen, die groetste buten die kleynste bynnen ende buten vergult, wegende tsamen elfftehalue mr. een vncie. Des bisschops mitra mit voell gesteenten. Jtem een inuentarijs mit heer Peeters handt gescreuen, zyn cappellaen geweest, weder jnder tonnen gelacht. Jtem aen een zyden sack een papyren cedelken aengehechtet, daer op gescreuen desse kelck ende pateen hoert onser lieuer vrouwen kercke to Dronthem. Twee golden kelcken mit oeren goldenen patenen luther golt mit gesteente, wegen alle beyde mit oeren patenen tsamen thien mr. vierdehalue vncye. Drye vergulden monstrantien mit oer toebehoer, wegen soeuen mr. min een loet. Noch een hooge monstrantie vergult mit een rond spiegell glass, wegende vyff mr. een loet. Noch een vergulde ende die hoegste monstrantie sonder glass, wegende acht mr. een vncye mit oeren voet loswesende. Jtem elff vergulden kelcken, wegende tsamen eenendetwintich mr. dardehalue vncye. Een silueren kelck mit een silueren pateen vnvergult dardehalue mr. een vncie. Jtem elf vergulden patenen sess mr. Jtem een beelt van sanct Olaeff mit een voet. Een engelen belt, twee onser lieuer vrouwen belden silueren vergult, wegen tsamen elfftehalue mr. Die krompt van dess bisschops staff weeght vier marck min een vncie. Drye vergulden kruyskens mit gesteente, wegen tsamen negen dehalue mr. Twee groote silueren pullen vergult wegen vierdehalue mr. Drye kleyne silueren pullen wegen een mr. drye vncien. Jtem vier spannen voer aen koerkappen wegen tsamen vierdehalff mr. Noch een silueren hogebusse daermen dat weerdige heylige sacrament inne bewaert, ende een pintkenneken vergult, drye mr. Een silueren ronden appel, den men warm maeckt, om die handen daermede warm tholden anderhalue mr.

Jn de halve tonne.

Eerst een kleyn kistken mit twee kostelicken vrouwen spannen mit gesteente, peerlen ende anderen groff gesteente. Jtem eenen hoogen vergulden kruyss mit eenen deckel dair jnne gesteken eluen silueren krusen. Jtem een silueren schaell mit een silueren deckel. Jtem een hoege silueren kanne van een mengelen, daer jnne twee ketten, die eene mit een steen offte een sufflet, die ander een stroeketten. Een silueren lepell. Een silueren tantpoicker. Noch een andere geamelieerde ketten by

een monyer van een paternoster. Heer Niels segel in een budelken. Een kleyn silueren busken. Jtem een gebraicken rinck. Jtem een seemszen budel mit een handt vol noortz geltz. Een silueren vergulden pansserdegen. Jtem een lange beslagen silueren gairdell vergult op een zwart leer. Noch een silueren beslagen gordell een wenich vergult. Noch een gurdell mit zilueren doppen vnvergult. Een silueren vergulde kroen hebbende voel stucken mit vergulden spannen. Elf schyuen van zilueren na monyere van roese gemaeckt. Een groet lange krallen pater noster. Negen silueren vergulden knoepen. Jtem eenen groeten silueren henzenap mit een voet. Jtem een yseren knoepmesz. Twee vergulden koppen op malcanderen sluytende. Een hoeffltcranss mit vergulden spannen als een peel. Jtem een golden halsbant. Een cleyn silueren schaele. Jtem een silueren gordell mit bellen daeraen hangende. Jtem een silueren halsbant off een oerden. Drye silueren krusen mit voeten. Een luthergolde halsbant mit peerlen, ende mit eyn koestelicke kleineth mit een zophier woe schynt daeraen hangende. Noch eenen silueren ketten mit een agnus dei daeraen hangende. Een silueren kruyss mit een vergulden bandt drye silueren kruysen daer jnne. Noch een silueren kruyss mit een voet. Jtem een silueren schaele int middel hebbende een Marien belt. Jtem noch een roet kistken ende daer jnne een kinder perle bandeletke. Een vrouwen halsbant mit gueden gesteente mit een blauwen taeffelsteen daer aen hangende. Een perlen vrouwen gaerdell. Eenen vergulden langen breeden halsbant mit gesteente. Twee gerolde papierkens mit silueren loefkens.

Jtem jn der seluer haluer tonnen geuonden. een cedelken wesende pergament, jnholdende jerst mit groeten letteren Heer Niels Lucke R. ende ter stont daer onder gescreuen op deensz vff noirwegens: dit is heer Niels Luycke ende zynre kinderen guet bouen in der tonnen geuonden. ende bouen wederom ingelacht, gescreuen, als Gaudo des ertzbisschops susterzoen toestont, mit heer Jacobs des bisschops capellaens handt.

Wy Hans Lincken. ende Erasmus Stauffen. dieneren geschicke ende volmechtichde vnss genedicks lieffs heeren des palsgrauen curfurst etc. bij zijne ff. g. breuen van commissie ende procuracie gedateert den sesten dach van meye lestleden konnen ende lijden dat wij jnder jegewoirdicheyt van meester Nicolaus Verheyden secretarius der stadt Deuenter realijcken vntfangen hebben. vuythanden van meesteren Peeteren Verreyken key. mateyt vnse aldergenadichste heere eerste secretarijs ende audiencier. van wegen vnsz genadichster vrouwen der coninginne regente. alle de drontessche goeden hier bouen gespecif-

ficeert wesende. conforme den principalen jnuentarijs by Willem van Doetickem scholtet bynnen Deuenter besegelt. Daer van wij vns houden te vreden. Beloeuende jnden naeme vnss voorn genedichs heeren des kurfursten. ende vuyt crachte van zynder f. g. commissie. dat de seelue syne f. g. ende syner g. erfuen der stadt Deuenter ende den burgeren ende jnwoenderen der seluer costeloes ende schadeloes vntheffen ende jndempneren zullen. tegens alle de ghene die arrest opte voors. goeden bijnnen de voorsc stadt Deuenter dertyts gedaen moegen hebben. Oirconden onse hanteyckenen hier vnder gestelt tot Bruessel den viijten dach Julij a° xvc achtenveertich. — Aldus vnderteyckent Hans Linck. Erasmus Stauff.

(Undertegnet og attesteret egenhændig af) Verreyken.

(¹) Fra [er underströget, og dertil hörer fölgende Bemærkning i Randen: Dese tapeet vff bedde deeken hebben die gecommiteerde des hoichgeboornen koerfursten palzgraue geschenckt den schultz van Deuenter. blyckende by een hantscrifft daer van wesende. — (²) Ligesaa: Die wulffzdeeken wass voll• wormen. ende es wech geworpen. vm die andere guederen nyet te jnficieren vff tbederuen. — (³) Ligesaa: Paruum est.

To Lagrettesmænd kundgjöre, at *Mons Ormssön* solgte til *Aasulf Throndssön* ½ Markebol i *Aasen* paa Eker.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. 1ste Segl mangler.

1119. Uvis Dag 1548. Vaale.

Allom mannom teim som tette breff ser eler høre sender Halvord Enersson oc Olaf Andresson suornne laghrettesmen i Vole sognn q. g. oc sine kunnoct gørendes o tingh dagh aa Valee anno domini mdxlviij sogom oc høyrdem hander band af ene jvo Mons Ormson af anne j° Asvlf Tronson med denne skilordom forno Mons *Ornson solde oc af hende aternemde Asulf Tronson j merke bol jord i Aasen som liger po Eker i Milings vicken med lvtum oc lvnninom som liger oc liget haver fra fornne oc nygo frelst oc hemholtz for hveriom mannom oc okere lost kendes forno Mons Ormson ath han haver opbored af forno Asvlf Tronson i iorde verd sex lod sølf oc ij senger kled sa god som iiij kørla ok ij ar gamel qvige i iagved for odoll oc odols løsen solde fra Mons Ormson oc hans arvingh oc vnder Asvlf Tronson hans arvingh tiill evindeligh ego oc al afredes tyll

ytermere vyse henger vy vorth insegl ffor thette bref skrevet oc gort ar oc dag som fore siger.

Bagpaa samtidigt: bref for j merkeboll i Asen Myligh viken po Eker.

Geirmund Geirmundssön sælger til *Olaf Arnfinnssön* 1 Markebol i *Lund* i Elftelöite Sogn i Sandsverv for 8 Lod Sölv og en Ko.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1120. 9 Juni 1549. Lo.

Thet beckennes iegh Germund Germu(n)d son med mino insigle ath iegh haffuer selth Olaff Arnffin son j merke bol ærder i Lund som ær halff gaarden och som ligger i Effteløttss sokn i Sansszerff som ær Olaffs rette odal och betaled hand megh viij lod sylff och en koo och ther med ær megh vel betaled ty skal hand beholle same j merkebol ffrytt och ffrielst ffor huer manss til tall i ffraa megh och mine arffuinge och vnder Olaff Anfin son och hanss arffuinge tyl euerdeligh eigo. tyl sanind beder iegh Helge Haluordsson ath henge sytt insigle med mino ffor thette mith breff som hoss var och hørde vaarth køp var thette breff skreffuith paa Loo pynsdagh anno domini mdxlix.

Jens Gunnerssön, Borger i Oslo, bortskifter med Samtykke af sin Hustru *Birgitte Thorgilsdatter* to Huder Skyld i hendes Odelsgaard *nordre Strande* i *Ringebo* til Kansleren *Peder Huitfeldt* og Kapitlet i Oslo mod Ödegaarden *nordre Amberud* (i Aker), der laa til *St. Katharinæ Alter* i Mariekirken.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 27. Alle 5 Segl mangle.

1121. 14 Marts 1550. Oslo.

Jegh Jens Gundersszønn borgher i Oslo giøre alle vitherligt met thette myt obne breff att iegh mett myn hostrues Byrgitte Torgiulssdotthers rad vilie oc samtycke haffuer giort ett wenligt jordeskiiffte met erligh oc velbyrdige mand Peder Huitfeldt Norgis riigis cantzeller oc hederlighe mendt canicker oc capitell i Oslo som stande oc ware skall tiill ewighe tiidt wdj szo modhe at jegh, myn hostrue oc beggis wor arffuinge haffuer nu fongett aff forne Peder Huitfeldt oc Mariekyrcke en ødegordt kaldis Amberudt then nordesthe som loghe tiill sancte Karyn althere i forne Marikyrcke att nyde brughe oc beholde mett alle forne ødegordz retthe tillegelssze were segh fiske watne eller andett ehuad thet neffnes kand tiill euerdelighen eyndom. Ther

emod haffuer forne Peder Huitfeldt oc Marikyrcke ighen fongett aff megh oc myn hostrue tiill wederlagh tuo huder skyldt j en gordt heter nørdre Strande liggendis i Gulbrandzdall i Ryngebo soghen som er myn hostrues retthe odall at nyde brughe oc beholde forne ij huder skyld mett alle theris retthe tillegelssze inthet wndertaghet tiill euerdelighenn eyndom. Skeer oc szo att noghet aff forne ødegordz eller aff forne ij huder skyldt j forne gord Strandes egedell bliffuer i noghen mode wfrelst eller franwondett tha skall huer mett thette breff haffue fuld macht att wighe frij oc qwitt tiill syt eghet ighen. Tiill vitnesbyrdt haffuer iegh bedett erlighe mendt Rolff Olsszon borgemesther wdi Oslo oc Niels Stub radmand ibidem at henge theris jndzegler mett myt neden for thette breff szom giort vor i Oslo anno domini 1550 then 14 dagh Martij.

Elin Paalsdatter sælger med sin Husbonde *Olaf Kaps* Samtykke til sine Brødre *Peter* og *Nils Paalssönner* sin Del i *Thorp* i Sunde Sogn i Jemteland. Efter Orig. p. Perg. i kgl. Vitt. Hist. og Antiqv. Acad. i Stockholm. Seglene mangle.

1122. Uden Dag 1550. Uden Sted.

Alle dannemen som thetta breff see heller høre lesas hekennis iagh Elin Paals daatther boendis i Tronhem adh iagh meth minom bonde Olaff Kap raadh ok samtykke solth haffuer minom brødrom Pedher ok Niels Paals søner j Torp myn rette arffue del ok odhal j fforde Torp ligendis j Jamptelandh j Swnde sokn baadhe ffedherne ok mødherne ffor xxx mark redhe penningh. Saa kennis iagh fforskriffne penningh vpburith haffua megh til ffulle noghiæ ok alle saa megh wel nogher ty skel iagh fforde arff ok odal wndan megh ok minom ærffwingom ok wndher ffornempde mine brødher ok teres ærffwingher til alle odhals ok euerdeligh ego meth alle tillundher ffrith ok ffrelsth ffor alth ythermere aaklaghan. Saa war ok thetta kiøp giorth meth handebandh ok een obryteligh stadffesto ok te godhe men til witnis som nær wore sama tidh Jon po Deghernes Erik j Dalen Per Gvdffasteson j Aaruik Lasse Jeppeson j Fforneby Niels po Skedhe Per i Stakkerise Olaff Jonsson j Herkia Erik Lasseson j Swidhiæ adh hulkin thetta kiøp riffuer heller oppo talle skal bøte ffulth breffue braath ok haalde kiøp sidhan som ffør. til ythermere skel ok fforuarilse her om bedher iagh Olaff Hemmingson lagman Lasse Jeppeson j Fforneby ok Gwdffaste j Maalwngh adh te sin insigle henge wndher thetta breff som skriffuith ær anno domini mdl etc.

Nils Lystrup, Lagmand i Oslo, tildömmer *Thord Asbjörnssön* Gaarden *Grenin* i Röken Sogn. (jfr. No. 1110 og 1113.)

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglet mangler.

1123. 22 Juni 1551. Oslo.

Ollom mannom thennom somm thette breff seer eller høre sender Niels Lystrup aff vaben lagmandt i Vpslo q. gudz oc siinne kundtgørende att mandagen for sanctj Hans dag anno dominj 1551 paa Vpslo radstuge offueruerendis erliige oc velbyrdige menndt Peder Hansson houetzmandt paa Aggershus: Peder Huitfeld Norges riiges cantzeler Peder Andersøn lagmandt burgemester oc raadt komm i rette Gunder Suere oc tiltallet hann Thord Asbiørnnson for enn søster partt i enn gordt heder Greninn i Røgensogen oc szagde seg vere odels mandt ther tiil paa siinn quinnis vegne oc szagde seg att vere mesholdenn i forscrefne arffue, ther tiil suarede Tordt att hues arffue, somm hand nu følger baade løst oc ffast vor hannom tiil dømpt oc framlagde Peder Herlogsøns ordskurdt att saa vor. disligiste framm lagde hanndt ett andet breff vnder thre danne mendz jndsegle lydendis attj for gode mendt haffuer veret forligt bode omm løst oc fast som breffuet ther selff omm vatter. tha epter tiltal oc gensuard bleff thet saa for rette affzagt, at forscreffne Tord skal hedenn aff nyde fylge oc beholde forscreffne gordt Greninn til euerliig eyge epter Peder Herlogsøns ordskurs lydelse somm hann her i rette lagde. att szaa er vdj sandhed henger jeg mit siignette nedenn for tthette breff datum vt supra.

Bagpaa senere: laugmendens oorskurr for Grynen.

Syv Mænd kundgjöre, at de efter *Benkt Billes* Opfordring havde indfundet sig hos *Erik Ugerup* for at faa *Jacob Spillemand* udleveret, og melde Udfaldet af sin Sendelse. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i det store kgl. Bibliothek i Kbhvn., med 7 paatr. Segl.

1124. 5 Marts 1552. [Tunsberg.]

Wy efftherscriffne Lauris Lauritsøn sogneprest y Tønsberg Per Andersøn laumand ibidem Lauritz Holck Per Suenske borgemester Mattz Hendricksøn raadmand Chlaus Nagell och Jacob Lassesøn laurettesmend y samestad giore wittherligtt med thette wortt obne breff att leuerdagen først y faste anno domini 1552 waare wy tilbeden aff [erlig] och welbørdig mand Bentt Bille hoffwedzmand offuer Tønsberg len att gaa till erlige och welbørdig mand Erick Wgerup till Wllen och ad-

spurde hanom om hand wille sende hanom hans tienere Jacob spelmandt effther the ordtt som forne Jacob haffde sentt forne Bentt Bille med erlige och wælbørdige mand Jwer Jensen till Fresie. Ginge wy dog effther then gode mandz befaling till forne Erick Wgerup och adspurde hanom om hand wille sende hanom till Sem eller holle hanom till rettes. Swarede forne Erick thed ieg haffuer giortt, thed haffuer ieg giortt for thed bæste for min slegtt och myn børd skøld y hans fraawærelsse, och for mitt barn skøld som hand haffuer lertt och sagde karlen staar her sielff tilstede hand er god nock for segh talede wy dog till forne Jacob om forne erinde om hand wille bliffue tilstede och suare forne Bentt Bille till hues hand kunde hanom tiltale om low och rætt. Suarede forne Jacob och wilkoritt segh att hand skulle huercken sky eller wndfly men bliffue tilstede hanom att sware huar som helst hand wille haffue hanom y rette. till yddermere beuisning trøcke wy waare indsegll for thette w[aart] breff som giortt waar dag och aar som for siger.

Sex Mænd kundgjöre det Vidnesbyrd, som *Erik Arnfinssön, Hallvard Alfssön* og *Hermann Bartskjærer* havde aflagt om de Ytringer, *Jacob Spillemand,* der tjente *Benkt Bille,* havde ladet falde. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Papir i det st. kgl. Bibliothek i Kbhvn., med 6 paatrykte Segl.

1125. 9 Marts 1552. Tunsberg.

Vij effter scriffne Llaurens Mattisson canic i Oslo och proust j Tonsbergh Peder Anderson lagman Llaurens Holk burgemester Berentt Knippell Jacob Trugelsson och Mattis Henricsson radmen i samme stad giøre viterliget med thette vort obne breff ath a odensdagen i første fulle vige faste anno domini mdlij tha kom pa radstwen for oss och flere dannemen som tha till stede vore erligh och vell fornumstigh swæn Jens Seuerinson føgit offuer Tonsbergs læn pa erligh vellbyrdigh man Benct Billes vegne och talede till fornumstige mæn Eric Anfinson Haluard Alfson oc Herman barskerer och quadde oc kraffde them pa rettens vegne ath the ville bere hanom en san oc fast vitnesburd vm the ord som Jacob spelman som tiente forne Benct Bille och Jens haffde till hobe pa kungs Sæm pa forne Jenssis kammer. Fram ginge tha forne Eric Haluard och Herman och a bogh swore med full edstaff oc hermde sa ath Jacob forne sagde till Jens, vilie i betale bardskere lønen for then skade j haffue giort megh tha vill jeg vare till freds med edher for all skade baade med min kost och swede oc verck oc alt annet som jegh haffuer kostet ther oppo oc skall thet

aldelis vare en død sagh oss imillom lige som hon haffde aldrigh varet skedd oc ther med toges the i hender oc vore vener och vell forlicte vm then skade i alle made. Till mere beuisningh tricke vy vore incigle (fore) thette breff som giort var dagh oc aar som fore siger.

Sex Mænd aflægge Vidnesbyrd om den Vold, som *Erik Ugerups* Svende havde övet hos *Matthias Bogard.* (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i det st. kgl. Bibliothek i Kbhvn., med 3 paatrykte Segl.

1126. 20 April 1552. [Nötteröen.]

Kendis vii efftherskriune Verner Grotthæ sogne prest tiil Notterøn Knut Alfson Aslack Arneson swornæ lagretes mend tiill Notherøn Oluf Olufson Pedher Tronson oc Jorigen Ewindtson met thette vort oppna breff att vii vore tiilbedne aff Matis Bogard iiij dag poske ar etc. m. d. lij horde vii, att forskriune Matis Bogord klade oc kerdhæ hwsfredt oc heymred ffor erlig oc velbirdigh mands tiennere Bendt Billiis Klemit Person, pa Erick Vgeroppis tiennerre som hanum giordhæ hyemret oc hymfred j sa motthe at forne Erick Vgeroppis swenne indkome vtj Matis Bogords stwee oc bod pa Knut Alluffsson, met ii fyrrør oc sadha giff tegh tynd forrere tha sadhæ forne Matis ieg biwdher hws oc hymfredt for meg myne tiøndt oc alle myne geste oc for thenne dreng som er j myn grandhæ thet er ickæ then j sogghe effther sworriit forne Eriick Vgeroppiis swenne tw skallt vissæ oss hwor Nils Brwn er then forrere eller vii skwlæ sla alle tynne dorre opp. sworrit forne Matis hwat hauer hand giort, sworrit forne Eriickiis swenne hand hauer slagiit then yppirsthæ riiders ffrwæ ved ogiith som j Norigh er, oc hawij iiij riiders beffaling at taghe oc griiffuæ then tyff oc forrere j hwor vij kunde hanum offer komme sadhæ Matis forne j godhe karlle acther hwad j gørre sa at j kand sta vedh ennen oc suorre tiil forty at thet er herre Esky Billiis gotz oc vtj Bend Billiis len ther vdoffuer, offuer fale dy hanum oc opp sloue hans dorre oc vttoffue karlin oc sydhen thy komme nedher vtj swolen tha holtthæ karll hanum men j andhen loff bagh paa oc hugh hanum. alle tissæ fforscriunæ ordt oc artickler vondhæ forne Matis Bogords hws qwine Kirstinæ Oluffs oc tisligiste pa syn zell salighett at sa j saninghen er tricke vij vorre indzegell netthen ffor thette vort oppnnæ breff som giort er orr oc dag som ffor siger.

Bagpaa samtidigt: Matz Bougardt.

Tre Mænd vidne, at *Matthias Bogard* for dem havde erklæret, at han ved Lensmanden *Olaf Gunderstad* havde sendt Bud til *Benkt Bille* og spurgt om denne havde paalagt nogen at fare til Matthias Bogard for at gribe en Fange, m. v. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Papir i det st. kgl. Bibliothek i Kbhvn., med 3 paatrykte Segl.

1127. 23 April 1552. Bugaarden.

Bekiendis wy efftherskreffne Jacop Trulson Hanns mønthemesther oc Arnne Anderson mett thette wortt obnne breff att wy worre paa Bougaardenn løffuerdagen nest for sanctte Marckus dagh anno domini 1552 hørde wij att welffornumstiige mandtt Mats Bougaardtt bestodtt for oss att handtt haffde senntt erliig oc welbyrdiige mandtt Benntt Byllde buodt mett hans lenssmandtt Oluff Gunderstadtt oc ladtt hanum tiill spøre huor for att handtt haffde gyffwiitt myere skiøfflling offuer hanum enndtt nogenn andenn fattiige mandtt som bøgiitt oc buode wdj hanns forleninge, oc tiisliigestt ladtt hanum oc att spøre om handtt haffde giiffwiitt beffallinge att nogenn schulle fare wdj hans grundtt oc griibe nogenn fannghe oc giøre hanum husfriid och hiemredtt. att saa wdj sandhett er som forschreffwiitt staar wynndher wy mett wore indzegell etc.

Kansleren *Peder Huitfeldt* gjör paa (Mariekirkens) Provstis Vegne et Jordebytte med Kapitlet i Oslo, saaledes at han og Provstiet erholder Gaarden *Hortan* i Borresogn, der tilhörer hellig Kors's Præbende og aarlig renter 1 Pd. Salt og 1 Pd. Smör, hvorimod han giver Kapitlet 1 Pd. Malts Rente i Gaarden *Arnerud* i Fit Sogn og 6 Lispd. Malt i *Vong* i Læmsogn.

Efter Orig. p. Perg. i Dipl. Arn. Magn. fasc. 97. No. 28. Alle 4 Segl mangle.

1128. 9 Mai 1552. Oslo.

Jegh Peder Huitfeldt Norgis riigis cantzeler giøre alle witherligt mett thette myt obne breff att iegh mett myn frij wilie haffuer giordt ett wenligt jordebytte mett erligh oc hederlighe mend canicker oc capitell wtj Oslo som stande och ware skal tiill euighe tiidt vdj saa mode at jegh oc prouesteriett haffuer nu fongett aff them oc helghe korsses prebend en gord heter Hortan liggendis i Borresoghen och renther aarligh ett pund salt och ett pund smør mett alle forne gordz retthe tillegelssze skogh marck aggher oc engh som nu tilligher oc aff arildz tiid tilligget haffuer wnder migh oc forne prouesteriett at nyde brughe oc beholde tiill euerdelighen eyndom. Ther emod

haffuer ieg ighen giffuet forne hederligh capitell tiill wederlegghe ett pund maltz renthe i en gordt heter Arnerud pa Romerighe i Fiid soghen och sex lispund malt i Wongh wdj Leemsoghen mett alle forne pundz och sex lispundz retthe tillegelssze ehuad thet helsth neffnes kandt fran megh och prouesteriett oc vnder forne helge korsses prebendt at nyde och beholde tiill euerdelighen eyndom. Skall och prebendatus tiill forne helge korsses prebend frij och quiit nyde och fylghe bycselen och aldelis ther fore atth rade i forne gordt Arnerudt. Skeer thet oc saa at noghet aff forne godz eller egedeller bliffuer her epther i noghen modhe wfrelst tha skall huer haffue fuld macht att wighe tiill sytt eghett ighen wbehindert. Tiill witnesbyrdt tiilbeder iegh erlige och fornumstige mend Rolff Olffzøn borgemesther i Oslo Niels Stub och Thomes Busk radmend ther samestadz at henge theris signether mett myt neden for thette breff. Datum Oslo 1552 then 9 dag Maij.

Laurits Lauritssön, Sogneprest i Tunsberg, afgiver Vidnesbyrd om nogle fornærmelige Spörgsmaal, som *Nils Olssön* havde gjort ham i *Benkt Billes* Hus. (jfr. fölg. No.)

Efter Orig. p. Papir i det st. kgl. Bibliothek i Kjöbenhavn, med Levning af paatrykt Segl.

1129. 17 Juli 1552. Tunsberg.

Jeg Lauris Lauritsøn sogne prest wdy Tønsberg kiendis med thette mitt obne breff, att ieg wor tilbeden aff erlige och wælbørdig mandtt Bentt Bille heffzmandtt offuer Tønsberg lenn med flere gode mendtt som wor Per Andersønn lagmandtt Lauritz Holck och Per Suenske borgemester Mattis Hendricksøn raadmand y forschreffne Tønsberg att gaa hans erinde till erlige och wælbørdige mandtt Erick Wgerup thill Wllen. Then thid wy komme tilbage igen till forne Bentt Bille att sige hanum gensuar. da bød hand oss ind till bordz och tracterede oss erligen och møget wæll som wy da sad offuer borde, da wor ther en fremede karll och meg wbekientt, som hede Niels Olsøn, och giorde hand ett spørsmaall till megh, som ingen christen, men som en jøde, och suarede iegh hanum same stundtt, att thet wor ett jøde spørsmaall, och icke nogen christenmandz ordtt eller tale, och will iegh icke her optegne forneffnte spørsmaall eller ordtt, paa thet maa ske att thette breff kand kome for nogen simpell och wlerd folck och the kunde støde thennum ille ther paa, men then erlige mand Bentt Bille haffuer ieg giffuet thennum thilkende, om behoff

gioris att tale ther om yddermere och strax ther effther stod iegh op och gick fraa borde och for hiem till Tønsbergh befrøctindis att ther skulle bliffue miere klammer eller trette aff; (som siden skede som iegh haffuer hørtt). Att saa y sandhet er som sked och yddermere befestning her om setther iegh mitt indsegll for thette mitt obne breff, som giortt er y forne stad Tø(n)sberg anno domini 1552, dominica 5a post trinitatis.

Laurits Holk, Borgermester i Tunsberg, og *Jakob Lassessön* afgive Vidnesbyrd om nogle fornærmelige Spörgsmaal, som *Nils Olssön* havde gjort dem og *Benkt Bille* i dennes Hus. (jfr. foreg. No.)

Efter Orig. p. Perg. i danske Geheimearkiv. To Blade med 2 paatrykte Segl.

1130. 28 Juli 1552. Tunsberg.

Wy efftherscreffne Lauritz Holck borgemester y Tonsberg Jacob Lasseson, laurettesmandtt ibidem, warre wy tilbeden aff erlig och wælbørdige mandtt Bendtt Bille høffzmandtt offuer Tønsberg len, att gaa hans ærinde thill erlige och wælbørdige mandtt Erick Wge[rup] paa Wllen, hwilcke wy och saa giorde, och kom wy tilbage och sagde forne Bentt Bille suar igien. da bad forne Bentt Bille oss bliffue och faa mad mett hanum. Som maaltid war giortt och wy begønte nogitt att dricke, begonte en karll wed naffn Niels Olsøn som wor kommen same dag giestindes till forne Bentt Bille, mett nolle spotske spørsmaall, først till Jacob Lasseson. Adspurde hanum huad hand wor for en, och huor hand haffde hiemme. Suarede forne Jacob Lasseson, jeg er en fattige mandtt, och haffuer intet mett eder att giøre, och beder ieg eder gerne, att y lader megh bliffue thenn som ieg er, thy ieg er kommen hid effther Bentt Billes begiere som fore staar. Ther effther spurde hand Lauritz Holck borgemester, sigendes, est du en borgemester, huadtt hede thinn aaldemoder eller thin aaldemoders fader. Thilsuarede forne borgemester kiere Niels huad myn oldemoder eller myn oldemoders fader hed kommer eder intett wed och er ieg icke kommen hid for eders spotske mundtt eller spotske talle men effther Bentt Billes bod och begiere som forscreffuitt staar. men wor thet icke for thenne erlige mandz skoldtt daa skulle y faa gensuar paa eders spotske tiltall. Opstod forne Bentt Bille to eller tre gonge och geck till forne Niels Olssen kiere Niels beder ieg theg gerne, att du willtt sidde och gøre thegh glad, och lade thisse gode mendtt betemme, och icke bespotte thennum y mitt huss, efftherdy de haffuer hafftt wmagh for megh y dagh, dersom du icke gedder druckitt, men will wære

wnøttige, da beder ieg deg gerne att du goer hen till se(n)g, och icke mere bespotte mine geste som y myn begiere er hid kommen etc. Her effther offuergaff hand oss forne mendtt och liden stund der effther spurde hand Bentt Bille huad en bwnte koo hed paa tyske och siden huad hun hed paa frandzousk. Ther till suarede forne Bentt Bille, huad meningh haffuer du mett thin brogede koo, jeg forstaar du haffuer nu bespottett mine geste, och nu will till megh. Opstod forne Bentt Bille igien och bad hanum som tilforn, att hand wille haffue saedan bespottelsse och wnøttige ord fordragh och der som hand icke konnde wære nøttige, men fortørne de gode quinder och gode selskaff, da gaa och legge segh, handtt skulle faa en god sengh, huilcke gode tilbodtt icke kunde hielpe, men io mere handtt fen ... io mere giordes hand wnøttige. Da sagde forne Bentt Bille. Jeg beder degh gerne att du wilt haffue saadan wnøttige tale fordragh om thett kandtt wære mugligtt eller bønligtt, men ther som du ingenlunde will eller forlade kand, da befrøcter ieg att du for ett slag paa thin mund. Swarede forne Niels Olssøn du skulle end tør bliffue wred. Strax suarade forne Bentt Bille din spotske ord haffuer ieg nu nock aff. Jeg tacker huer erlige person som haffuer wæritt myn gieste eddell och weddell, megh bleff aldrig beuist saadan wedderwillighett fortrød eller bespottelsse som du haffuer beuist. och strax slog Bentt Bille forne Niels Olssøn paa ssin mundtt saa hand størtt wnder borditt. Att saa y sandhett er som forscriffuitt staar witner wy mett waare signetter neden wnder thette wortt obne breff som screffuit och giffuit er y forne Tønsberg sancti Oluffs affthen anno 1552.

To Mænd kundgjöre, at *Karin Eysteinsdatter* tilstod, at hun har givet *Svein Roarssön* Odels Lösen paa Halvdelen i *Skinnenes* i Kopmandsnes Sogn (Sandsverv).

Efter Orig. p. Papir i norske Rigsarkiv. 3die Segl mangler.

1131. 23 Februar 1555. Elftelöt.

Thette bekendis wy effter screffne mendh Jens Andersson presth y Sansuarff oc Ketil Olaffsson medh thette wort obne breff ath wy hordum opo ath Karin Østeinsdotter tyl sto ath hun haffuer gyffuit Suendh Roersson hans aruingh odelss løssin opo heltin y medh gordin Skinnenes som lyger (i) Kobmannes sognn yfro segh oc sine aruingh oc vnder Suendh oc hans aruinge, tyl euerdulygh egu oc then heltin som Østein fader hinne othe oc alt oklaffue for vdin. tyl yter mere

sandin her om tricker Torstin Østeinsson syt incigle meder warum incigle for thette vort breff som screffuit wor opo Efftelødh faste lagens loffuerdagh anno domini m d l v.

To Mænd kundgjöre, at *Hallvard Paalssön* solgte til *Svein Throndssön* 3 Öresbol i *Kaalstad* i Hofs Sogn.

Efter Orig. p. Perg. i norske Rigsarkiv. Seglene mangle.

1182. 24 Juni 1556. Skervheim.

Ollom monnom th(e)m som thette breff see eller høre sender Eleff Olnersson Anders Nielsson suorne lagrettes men q. g. och sine kunnøgt giørendis att wy neruerendis hoss wore hørde och saa att Halduorde Paldsson solde och affhende fraa seg och sine arffuinge och wnder Suen Throndsson han och hans arffuinge med frij wiillie jaa och handerbande iij øris boll jorde y Koldstad som er hans quinnes odel som liigger (i) Haff sokn frij och frelst och akereløst for huerge manne tiil euerdeliig eygedom med all sin thiil liiggelse wtth(e)n gards och jnden jnthet wnden takendis y nockre matte oc kendis forschreffne Halduord att han haffde opboret minste penningh och meste epter thy som y koup theris kom for forschreffne iij øris boll som war j hest for vij lod sølff ock en xvj merker grytte och en xi marker grytte och her med quit och wel betaleth. att saa y sanhet er henge wij forschreffne men wort jnsigle for thette breff som schreffuit (war) paa Skeruem sanctij Hans dag aar effter guds byrd mdlvi.

Bagpaa: Kalstad breff.

---

59 tydske *Haandværkere i Bergen* kundgjöre et nu sluttet *Forlig* med Kongens Lensmand paa Bergenhus *Christoffer Valkendorf*, hvem de paany love ei at drive sit Haandværk uden hans Samtykke, medens han eftergiver deres Gjæld til *St. Halvards Kirke*, over 3000 Bergensgylden. Forövrigt erklære de, at de intet paa ham have at klage, og love at være Kongen tro og lydige Undersaatter, baade i Ord og Gjerning.

Efter en samtidig Papirsafskrift i norske Rigsarkiv.

1183. 11 Februar 1559. Bergen.

Wy hha geschreuenn Jost Schurman, Hans Sattou, Claus Perdeiss, Clawes Grunth, Jochim Steckemest, Hinrick Hansson, Jochim Stecker, Meynert Tiesson, Jochim Koster, Marcks Grøning, Harmen Møghe, Hans Grewer, Daniel Ernst, Jochim Reme, Tewes Pape, Peitter Sander, Daniel Brage, Jochim Jennerich, Micheel Dumerese, Gorges

Tannel, Hans Marloff, Micheel Husing, Silliakes Koting, Hinrick Gollenstede, schomakere, Hans van Bremen, Tønniges Harberlinck, Hans Kop, Dirick Buskman, Laurentz Hardekop, Hans van Rostock, Jørgen Butt, Hans van der Krempe, Peitter Heydenrick, Hinrick van Lingenn, Gertt Honholt, Dirick Meyer, Peitter Sten, O . . . . van Harborch, Harmen Horstman, Hans Quakenbrugge, Ha[ns] Wilshusenn, Hans Holste, Bartelt Gropeleue, Micheel Meckelen, Arntt Gerttsson, Bartelt Elpenn, Jochim Weltsyn, schrødere, Danckeleff Brantt, Hinrick Holtscher, Pawel Westuale, golts[mide], Hans Holste klipper, Clawes Klott, Hans Ka . . . ., Gert Bake . . ., Jochim Kammyn, Clawes Horn, Albrit Nyeman beckers, Hartwig Holtman vnd Peitter van Munster schinders, doen ein jedere. witlick, alse nha dem male, dat dem erbaren vnd erentfe[sten] Christoffer Valckendorff kon. mat^s tho Dennemarcken vnd Nor[we]genn etc. amptman hyr vp Bergenhus, hefft vns mit re . . . angesprockenn, hyr vp dat radthus binnen Bergen, vmme de vnenigheit, vnd vmme de tuistige sake, de tuisken em vnd vns bett vp data disse vnse breue synt gewessenn, so hebben wy vns nu gegeuenn, in einen vruntlikenn handel vnd vorlikinge mitt em, van wegenn kon. mat^s, vnd synt wy in aller mathenn so vordragenn vnd auer eins kammen alse hyr nha volgett.

Tom erstenn hefft he vns van kon. mat^s wegen, angereddet vnd angesprakenn, vor dat wy hebbenn vnser handwerck gebrukett hyr tho Bargenn, vp der brugge, nha Michaelis lest vorgangenn entegenn vnsen egenn besegelde breues vormeldung, de wy mit vulbordt des ersamen kopmans em gegeuen hebben, vp den 29 Aprilis jntuorgangen jar etc. mdlviij, hyr vp synt wy so vorenigett vnd vordragenn, so dat vorbenømede Christoffer Valckendorff hefftt dat van kon. mat^s wegenn mit vns mildichlich auer gesehen, vnd tho gegeuenn, vnd wy nah vp dath nye, hebbenn vorbenomede Christoffer Valckendorff tho gesecht vnd gelautt, dat wy her nhamals, nicht hemlich edder oppenbare, vnser handwerck bruken schollen jd sy hyr by de brugge, edder in der stadt, sønder idt geschee mit vorbenomede Christoffer Valckendorff sinen wetten vnnd gode willen van kon. mat^s wegen.

Darnegest alse he van kon. mat^s wegenn hefft vns angesprockenn van reckenscop van sancti Halduardtz karcke, vnd van etlike gelt, dat wy de karcke schuldich syn, welker geltt sick belofftt mitt dem hoffuit stoel vnd renthe, mer den dredusint Bargengyldenn, nha jnholt des karckes register, hyr vp sint wy so voreniget vnd vordragenn, so dat vorbenomede Christoffer Valckendorff hefft dat suluige karcke geltt mit vnss auer sehen vnd tho gegeuenn, beyde van kon. mat^s wegen vnd van des karckes wegenn.

Desgelikenn alse he hefft vns ock angespraken, wo dat etlike vann vns schollenn gesecht hebbenn, dat he scholde vnse hussraad vnd rescop van vns genhamen hebbenn, welker he vnss hefft frij folgen laten, vnd dartho dat wy schollen gesecht hebbenn, dat he vns gedrenget hefft van vnser euentyr, welcker neyn vorsecht, dat he dat nicht doen hefft, dewile he hefft vns offtmals vorhen anbadenn, vnd tho gesecht, were itt sake dat wy hadden konnenn beuisenn mitt konninglike breue vnd preuilege, dat wy mochten solcke ordning vnd effuentyr, vnder vns stickten edder ordinerenn, effthe wy hadden konnen beuisenn, dat he van kon. mats wegenn, hadde etwas dar van genhatenn, edder dat suluige euentyr were kon. mats thom bestenn, edder tho gode gekammen, edder sinen kon. mats vndersattenn, wolde he vns dat suluige tho goder noge bettalen, hyr up sint wy tho eynen entlikenn vordracht, so vorlikett vnd vorenigett, dat nemandt van vns, will edder schall, nha disser tiidt, reddenn edder spreckenn, vp hochbemelte kon. mats anders denn ere vnd gutth, welker wy ock mit recht [nicht] anders doen konnen, welcker doch bettemet vnd gebort sich gode vnd vromme lude, eynen vrommen, mildenn, rechtuerdigen, vnd einen gunstigen vnd gutthloffliken heren vnd koninck nha tho reddenn jn aller maathenn, vnd desgelikenn ock nicht anders vp vorbenomede Christoffer Valckendorff, vnd em wy all ere vnd gutth bedanckenn, vnd wen eniger hyr mit befunden worde, dat he vp disse vorbenomede artikellen, redden edder sprecken wolde, anders alse dar vorschreuen steit, he schall dat vp syn egenn hals doen, vnd wy anderenn, willen darinne, entschuldiget syn, ock schal he edder de van vns nene b . . linge, hulpe edder bistandt hebben. Welcker vorbenomede a[rti]kellenn allen vnd einen jederenn in sonderheit, wy vorbeno[mede] ampte gesellenn, lauen vnd tho seggen vorbenomede Christo[ffer] Valckendorff, vp hochbemelthe kon. mats wegen, eme desul[uen] vnuorbrochliken tho holdenn, jn allen ere worde vnd pun[cte] sunder jennige argelist, vp vnse gode true, ere, vnd lo[ue], vnd hyr mit alle sake, tuedracht vnd vnenicheit, so vp beiden parthenn tho dessen dage, tuischen vns gewest ist, jd sy in eyner mathe edder ander, benomett edder vnbe[no]mett, schall ganslikenn dodt vnd affgelecht syn tho euigen [tiidt]. Tho merer tuckenisse hebbe wy vorbenomede Christoffer Valckendorff vnse handt hyr vp gegeuen, vnd vnser seg[ne]tenn hyr vnder hangenn latenn. Gegeuen vnd gescreuenn tho Bargenn den elfften Februarij anno dusint viffhundert negen vndvofftich etc.

Bagpaa med anden samtidig Haand: Cristoffer Walckendorp er for dragt met di købmenn vdi Bergen.

Sex Mænd kundgjöre, at *Erik Hardenberg* paa egne og sin Broder *Knud Hardenbergs* Vegne spurgte, om nogen havde meldt sig som Arving til det Gods, som deres afdöde Broder *Jakob Hardenberg* havde efterladt sig.

Efter Orig. p. Perg. i oldnordiske Museums Arkiv i Kbhvn. Seglene mangle.

1134. 17 Juni 1562. Bergen.

Wii effterschreffne Erich Rosennkrandts till Vallsø houidtsmand paa Bergenhus Erich Ormsen till Valluatnne Erich Erichsenn tiil Vathnne doctor Jenns Skiellderup superintenndennter i Bergenns stigt. Matzs Sthørssenn laugmand i Bergenn och Annders Niiellssenn til Kraagenn kienndis oc giøre for allde wiitherligt met thette wort obne breff, at wij worre paa erchebiscopsgaardenn i Bergenn anno mdlxii sancti Botholphi. Sthod ther op wdij alld laugrettis neruærillsse erliig oc welbiirdiig mand Eriich Hardennberg till Thostelunnd gaard, och paa eth sett laugtinng paa sin och sin broders Knud Hardennbergis wegne begierenndis wore oc atspurde menige almuge som tha tillstede wore om her haffuer werit nogen kommenn enten vdlennske eller indlennske som sig haffde kundit eller willit kiennt till nogen ret arffuing at werre enten til løst eller fast effter hanns salige broder Jacob Hardennbiergis effterladennde guods som hannd haffde erffuit met siin salige hustru fruu Hiilleuick Lyckis dotther, oc thersom ther wore nogenn som willde eller kunde haffue nogenn tiltall till forne arff effter hans salige broder forne Jacob Hardennberg enten løst eller (fast) tha wore hannd offuerbødig att staa them till rette for hues the kunde haffue hannom till at thale. Ther till suarede menige mannd som tha till stede wore och gaff hannom saadannt vinndisbird att ther wore jnngenn kommen enten vdlennsk eller inndlennsk saa megitt thennom wittherligt wore som sig haffde kundt eller villit bekiend for nogen arffuing at werre effter salig Jacob Hardennberg, før ennd nu forne gode mannd Eriich Hardennberg paa sin oc sin broders Knud Hardennbergis wegnne kommenn ær och samme arff annammit haffuer vdij [hænder och] hauffuenndis wergie. Thiissligiisthe haffue wij och hørt att forne gode mannd Eriich Hardennberg haffuer her sthaaed for guode mend oc tilbiudit sig at suare till alle rette om ther wor nogenn som sig kunde eller willde kiennde nermere arffuing till forne Jacob Hardennbergis effterladennde guods end hannd och hanns broder forne Knud Hardennberg. til huilckit tilbuud wor jngenn som ther till willde eller kunnde paa thennd thiid nogit suare. Till ydermere vindisbird at saa vdi sandhed er gangit oc farit som forscreffuit staar, tha haffue wii met willge och wiidschabff ladit henge wore jnndseygler nedenn for thette vore obnne breff, datum vt supra.

SAG-REGISTER

over de mærkeligste Materier.

Aabod. 79. 213. 449. 540. 602. 648. 663. 768.
Aartidehold (anniversarium, Sjælegave). 17. 59. 110. 150 ff. 222. 281. 290. 305. 321. 334. 356. 358. 364. 395. 402. 417 f. 428. 430. 437. 443. 450 f. 463 f. 498. 537. 539. 567 f. 579. 583. 598. 620. 631 f. 634. 656. 666. 693. 702. 704. 740.
Adelskab. 717.
Afgifto-Thorsdag. 270.
Aflad. 251. 297. 492 f. 595.
Almisse. 318. 472.
Alter, stiftet. 151. 421.
Appel til Paven. 74.
Arbeidsfolk. 240 ff.
Arv. 24. 76 f. 138. 706. 721. 827. 850.
Arveret. 482.

Badstue. 428.
Bansættelse. 31 f. 37. 39. 213. 386. 471. 632. 661. 771.
Barnedöd, den store. 327.
Begravelse. 41. 166 f. 472.
Bergværk. 789. 829.
Biskoper. 470.
Bispemöde. 469 ff
Bispevalg. 594. 638 ff. 723 f. 823.
Bispevisitats. 73. 420. 422. 434. 535. 585 f.
Bondelod. 472.
Bordhold, fælles (mensa communis). 68. 166 f. 428 f. 443. 463. 542.
Brevbruds-Böder. 129. 164.
Breve. 167.
Bæver. 675.
Bygsel. 111. 124. 248. 279. 449. 462. 518. 580. 583.
Böger. 166. 409 f.

Cathedraticum. 263. 725 f.
Christenret. 470.
Concilium, jfr. Bispemöde.
Contor, den tydske Hanses, se *Handel,* samt *Bergen* og *Hansestæderne* i Navne-Registret.

Delesgang. 372. 396. 674. 690.
Dispensation, pavelig. 201.
Domme, mærkelige. 35 ff. 54. 60 f. 66 f. 79. 81. 90. 109. 127. 140 f. 144. 159. 230. 251. 261 f. 274. 280. 300 f. 313. 320. 348. 353. 355. 357. 385 f. 393. 396. 498. 515. 543. 551. 604. 652. 667. 686. 691. 706. 712 ff. 715. 729. 738. 800. 826 ff. 840.
Drab. 7. 81. 97. 178 f. 316. 340. 370. 400. 406. 471. 525. 544. 593. 637. 691. 698. 700. 705. 712. 737.
Dul. 692.

Ed. 7.
Elgsgrave. 391.
Erkebiskopen. 723 f.

Fadebur, Kongens. 118.
Fangenskab, Fanger. 189.
Faste. 470.
Fattige. 151 f. 167.
Fehirdsler. 152.
Festdage. 469 ff. 472. 493.
Festepenning. 25.
Fiskeri, Fiskevand o. l. 17. 19 f. 56. 97. 256. 372. 539. 543. 666.
Fledföring. 219 f.
Flur. 24.
Fogder. 575.
Forbund, jfr. Traktat.
Forkjöbsret. 23. 50. 575.
Forleningsbrev. 705.
Formues-Fællesskab. 93. 275. 290. 424. 589. 603.
Fredkjöb. 179. 416. 525.
Fredlöshed. 593.
Föderaad. 132 f. 183.
Födsel, uægte. 201. 706.

Gaver til Kirker og Klostre. 8 f. 17. 40. 49. 51. 59. 96. 110. 123. 149 ff. 166 f. 171. 214. 222. 250. 281. 301. 305. 321. 334. 351. 356. 358. 364. 395. 402. 428. 430. 450 f. 463 f. 499. 539. 559. 567. 579. 598. 620. 631 f. 634. 648. 656. 666. 693. 701 f. 704. 740.
Geistlighedens Gods. 471.
Geistlighedens Indtægter. 41 f. 472.
Gengerd. 149. 687.
Gilder og *Gildestuer*. 648.
Grundleie. 741.
Guldsmede. 240. 242.
Gyrtlere. 241.

Haandværkere. 240 ff. 847 ff.
Handel, Kjöbmænd. 1 ff. 4 ff. 10 ff. 14. 16 f. 23 ff. 26. 29. 33. 46 f. 50 f. 55 f. 62. 121. 145 ff. 156. 215. 258. 276. 312. 404. 407. 470. 520. 561 f. 564. 570. 572. 575. 629. 671 ff. 703. 747 f. 756. f. 769 f. 789 f. 794.
Heredsret. 61.
Hjemmegave. 64.
Hospitaler. 152. 166 f. 238. 711.
Hvalfangst. 463.

Ildebrand. 52. 197. 583.
Indbo (Lösöre). 64. 84. 118. 167. 352. 359. 380. 408 ff. 418 f. 428. 451. 539. 589. 605. 745 f.
Indgang, Kvinders. 472.
Indtægter, pavelige. 308 ff.
Instruktion. 14 f. 766. 795.
Inventarium. 745 ff. 774 ff.

Jordeböger. 262. 201. 549.
Jubelaar. 251. 297.

Kapeller, kongelige. 190. 233. 236.
Kirkes, den norske, Statuter 469 ff.
Kirkegang, Koners. 41.
Kirke-Prydelser. 150 ff. 409 f. 418. 535. 834 f.
Kjöbmænd, se Handel, Marked.
Klostre, Munke. 17. 60 f. 152. 166 f. 212 f. 623 f. 678. 701. 784.
Klæde, mærkelige Klædningsstykker. 64. 84 f. 89. 118. 150 ff. 167. 220. 240. 292. 300. 380. 408 ff. 419. 451. 499. 522. 527. 605. 627. 834 f.
Kongevalg. 502 f. 515. 790 f.
Kostbarheder. 57. 64. 69. 118. 152. 167. 292. 343. 402. 408 ff. 411. 418 f. 424 f. 428. 451. 488. 499. 528. 589. 603. 605. 627. 664. 704. 834 ff.
Kosthold. 386.
Kroning. 98.
Kvittering. 759 ff. 774 ff. 785.

Lagmandstold. 730.
Lagmænd. 241.

Landehjælp. 759 f.
Landraadesag. 135.
Landsvist, se Drab.
Leding. 24. 687. 714. 725. 802.
Leide. 27. 196. 491. 504 f. 562. 561. 712 f. 755. 793 f.
Lodeverd. (lóðarverð) 54. 79. 90. 127. 274. 280 f.
Lovbog. 241. 712.
Lösöre, se Indbo.

Maal og Vægt. 24. 240 f.
Majestætsforbrydelse. 63.
Manddöd, den store. 194. 201 f. 261. 317.
Marked. 5. 95. 98. 139. 173. 822.
Michaels-Korn. 420 ff. 426. 429. 431. 433 ff. 436. 438 ff. 441 f. 444 ff. 447. 472. 489.
Mynt, Myntværd. 5. 15. 17. 19 f. 28 f. 34 f. 56 f. 61. 89. 123. 139. 150. 198. 240 f. 266. 292. 308 ff. 373. 402. 418 f. 425. 428. 437. 450. 454. 530. 535. 555 f. 619. 621. 656 f. 663. 707. 740 f. 746. 748. 761 f. 770. 774 ff. 785. 831 f. 848.

Nefreida. 472.

Odel. 572. 617. 654. 664. 847.
Offer. 41 f. 470 f.
Olafs-Fe. 444 ff. 447.
Olafs-Kamme. 835.
Olafs-Korn. 431. 433 ff. 436.
Olafs-Told 472. 489.
Olafs-Öx. 834.
Oprör. 560.

Pas. 120. 122.
Pavelige Indtægter. 308 ff. 556. 725. 728. 731. 733.
Peterspenge. 556. 728. 731. 733.
Pilegrime, se Valfarter.
Prester. 470. 730. — afsatte 67. — indsatte 32. 72 ff. 75. 201 f.
Privilegier, se Værnbreve.
Proventfolk. 427.
Provision. 723 f.
Præbender. 8 f. 117. 151. 223. 324. 702 f.

Registrering. 68 f.
Religion. 771.
Retterbod 240 ff.
Rettergang. 24 f. 34. 46. 54. 61. 101. 107. 164. 574 f. 661.
Rigets Raad. 457 ff. 460 f. 503 f. 506 f. 510 ff. 514. 604. 658. 661. 790 f.

Saarböder, se Drab.
Sagefald. 575.
Sakramenter. 110. 141. 642.
Sakrilegium. 472.
Sálagift. 472.
Sálustofa (hospitium) 43 f.
Sild. 6. 17. 29. 34. 51. 56. 121.
Simoni. 472.
Sjælemesser. 9 f. 567 f., se Aartidehold.
Skat. 738.
Skifte. 76 f. 84. 96. 138. 183. 215. 275.
Skind. 242. 774 f. 785 f.
Skjolde. 241.
Skoler. 238. 489. 558.
Skomagere. 240 f.
Skov. 103. 147 f.
Skræddere. 240.
Smede. 241 f.
Snedkere. 241.
Statuter for den norske Kirke. 469 ff.
Stevning. 52. 80. 107. 125. 187. 205. 230. 262. 608 f.
Stilstand. 192.
Stranding. 2. 6. 11. 24. 34. 44. 46. 50.
Studium, Studenter. 73. 75. 120. 472.
Sværdslibere. 241.
Sörövere. 21 f.

Takselning. 24. 34.
Taxter. 240 ff.
Testamenter, jfr. Aartidehold. 17. 40. 96. 110. 149 ff. 166 f. 250. 342. 358. 402. 415. 417 ff. 450 f. 464. 499. 605. 701. 704. 780.
Thegn. 81. 97. 178 f. 316. 416. 525.
Thing. 628.
Thoke-Tirsdag. 109 f.
Thrætte-Tirsdag. 688.
Tidakaup. 472.
Tiende. 41. 67. 125. 225. 400. 454. 463. 470. 472.
Told. 5 f. 17 ff. 20. 29. 34. 51. 56. 121. 156. 510. 570.
Traktat, Forbund. 4. 21 ff. 26 f. 45 f. 49. 63.
Tyveri. 691. 727.
Tömmer. 113.

Udfare-Leding. 687.
Universitet. 120.
Utferd. 472.
Utslæge-Verk. 601.

Vaaben, Harnisk og lign. 241. 746.
Vaaben, adeligt. 717.
Valfarter, Pilegrime. 170. 251 f.
Varer. 2 f. 6. 11. 703. 745 f. 761. 774 ff. 785.
Veie. 289. 293. 541.
Vendlandsfarere. 5 f.
Vidnesprov. 93 f.
Vintersiddere. 470.
Visitation. 73.
Visöre. 163. 663. 700.
Vold og *Mishandling.* 173. 178. 669 f. 695. 705. 715. 729. 751. 771 f. 842.
Værdsætning. 84.
Værnbreve 10 ff. 13. 18 ff. 28. 29. 33. 35. 45 ff. 49. 51. 56. 98. 121. 145 ff. 156. 173. 190. 215. 233. 236. 248. 276. f. 549. 561 f. 564. 570. 572. 574. 591. 629. 681. 698. 715. 734. 737. 756 f. 768 f.

Ægtepagt. 30.
Ægteskab og Concubinat. 66. 107. 280. 302. 316. 471 ff.
Ætledning. 131.

Öl. 2.

NAVNE-REGISTER.

Aa Gaard. 103. 652.
Aaberg Gaard. 643.
Aabo Stift. 454.
Aaby Gaard. 358. 416. 654.
Aabygge Skibrede. 413.
Aage Klaussön. 793.
Aake, Kansler. 45. 48. 53.
Aakre Gaard. 557.
Aal Gaard og Sogn. 77. 180 f. 227. 287. 271. 291. 302. 307. 316. 322.
Aamot Gaard. 450. 464. 493. 547. 631.
Aamund, se Amund.
Aar. 165.
Aardal. 610.
Aarenes Gaard. 586.
Aaron Thoressön. 444.
Aaros Gaard. 465. 487. 499. 633.
Aarstad. 661.
Aarvik Gaard. 839.
Aarö. 402.
Aas Gaard og Sogn. 43 f. 88. 93 f. 112. 157. 203. 211. 222. 256. 283. 294. 299. 331 f. 354. 373. 376. 432. 443. 477. 498. 515. 527. 529. 567.
Aasa (Asa). 76 f. 168. 476. 515. 557. 561. — Eiriks Kone. 165. — Finngardsdatter. 197. — Fru. 123. — Greifsdatter. 264. — Gudbrandsdatter. 626. — Haavardsdatter. 218. 295 f. 300. — Hafsdatter 330. — Jakobsdatter. 451. — Jons Kone. 93 f. — i Kverndalen. 106. — p. Nidberg. 612. — Orms Kone. 216. 378. — Steinfinnsdatter. 397. — Thorersdatter. 338. — Thorgeirsdatter. 186. 376. — Thorkelsdatter. 106. — Thorleifs Kone. 64.
Aasdal. 507 f.
Aaseland Thing. 178.
Aaselandslid Gaard. 84.
Aasen Gaard og Bygd. 274. 439 f. 887.
Aaserud Gaard. 161.
Aashild Eyvindsdatter. 283.
Aasmund, se Asmund.
Aasmyr Gaard. 114.
Aasnes Gaard og Sogn. 335.
Aasulf (Asulf). 268. — Aarmand. 127. — Andreassön. 355. — Eyvindssön. 204. — Ketilssön. 269. — Thorgeirssön. 730 f. — Thorgilssön. 368. — Throndssön 837.
Abberud Gaard. 157.
Abel, Danmarks Konge. 5.
Abbe, Verkmester. 595.
Adalby. 248. 304.
Adaliis. 684.
Adam Hallvardssön. 477.
Afreksstad Gaard. 154.
Aga Gaard. 100.
Agad Reidarssön. 226.
Agaten Gaard i Oslo. 58.
Agdesiden 730.
Aggestorp. 711.
Agmund, se Ogmund.
Aker Gaard, Hered og Sogn. 175. 185 f.

188. 346 f. 353. 364. 393. 412. 415. 423. 440. 476. 521. 621. 688. — Thing. 61.
Akersborg Slot. 153.
Akershus Slot og Len. 339. 486. 552. 574. 604. 613. 668. 687. 696. 700. 709. 713. 725 f. 728. 766. 775 f. 789. 795. 800. 824 ff. 840.
Akrar. 367.
Albertus de Bremis. 26.
Albjörn p. Sund. 49.
Albogahult Gaard. 247.
Albrekt Bydhelsbak. 507 f. 512. — Hertug af Bayern. 257. 266. — Hertug i Meklenborg. 189. — Konge i Sverige 189. 257. — Nyemann. 848.
Ale-Hered. 764.
Alexander. 10. — Brun. 63. — Klerk. 45. 47.
Alf. 81. 88. 138. — Alfssön. 390. — Amundssön 284. 415. 592. — Asmundssön. 238. — p. Bleken. 77. — i Duved 391. — Eirikssön. 331. — Erlendssön. 162. — Esteinssön. 398. — Eysteinssön. 76 f. — Frodessön 264. — Gudbrandssön. 414. — Gunnrodssön. 230. — Hafrssön. 134. — Hallessön. 159. — Hallvardssön. 176. 620. — Haraldssön. 242 276. 314 f. 366. 401. — Hunessön. 273. — Ingvarssön. 94. — Ivarssön. 375. — Jonssön. 339. — Ketilssön. 520. — p. Kjos. 92. — i Klaustri. 90. 93 f. — Knutssön. 601. 658. 686. — Kobberslager. 655. — Nikulaussön. 215. — p. Oden. 59. — Oleifssön. 174. — Philipssön. 651. — Roaldssön. 389. 392. — Thjostolfssön. 515. 529 f. — Thorbjörnssön Beed. 650. — Thordssön. 200. 227. 654. — Thorerssön. 368. 387. — Thorgeirssön. 206. — Thorsteinssön. 258. 374. 378. 641. 702. — Thorvidssön. 566. — Throndssön. 103. — Yulfssön. 687.
Alfaberg Gaard. 197
Alfestad Gaard og Sogn. 630. 650.
Alffwndar Eid. 702.
Alfheim Gaard. 193. 207.
Alfinn Brynjulfssön. 299.
Alingsaas. 764.
Allaby Gaard. 234.
Allaug Gunnarsdatter. 679.
Allehelgens Kirke. 58. 166.
Alm Gaard. 76.
Almholt Gaard. 102.
Almlid Gaard. 177.
Alstahaug Sogn. 435.
Amberud Gaard. 838.
Ambrosius. 805.
Amen, Robertus de. 139.
Amlid Sogn. 464.
Amnes Gaard. 283.
Amsterdam. 266. 504. 520. 561 f. 591. 629. 670. 741. 794.
Amund (Aamund, Omund). 532. 805. — Amundssön. 536. — Arnessön. 216. 400. Aslessön. 155. 159. — Azzorssön. 477. — Baardssön. 687. — Beinktssön. 423. 467. — Bergulfssön. 625. — Bjarnessön. 384. — Bjertssön. 477. 664. — Björnssön. 438. — Einarssön. 434. — Eindridssön. 689. — Eirikssön. 652. — Emundssön. 193. — Flæmter 180. — Grein. 399. — Grimkelssön. 645. — Grimssön 592. — Gudbrandssön. 350. 424. — p. Gumanes. 200. — Gunnessön. 514. — Gunnlaugssön. 652. — Holk. 642. 648. — Ivarssön. 665. — Jonssön. 88. 515. 547. 585. 641. 645. 705. 806. 826. — Kolbeinssön. 451. — Kolbjörnssön. 736. — Lafrantssön. 630. — Lagabjarnessön. 154. — Magnussön. 642. — Nikulaussön. 134. 450. 493. 547. 579. — Ogmundssön. 548. — Olafssön. 464. 701. — Ottarssön. 685. — Peterssön. 477. — Reidulfssön. 213. — Sigurdssön. 683. 709. — Solvessön. 694.

— p. Stokke. 372. — Sveinssön. 580. — Sveinungssön. 413. — Sæbjörnssön. 677. — Thjostolfssön. 601. 664. — Thordssön. 226. 372. 682. — Thorerssön. 181. — Thorgardssön. 157. — Thorkelssön. 308. — Thorleifssön. 540. 601. — Thorsteinssön. 647. — Throndssön. 624. 845. — i Utby 406. — Vigleikssön. 666. — Vikingssön. 642. 647 f. 668. 684 f.
Amundaraas. 443 f. 629.
Amunderud Gaard. 657.
Andabu Sogn. 287.
Andenes. 762.
Andersstad Gaard. 277.
Andor. 332. — Arnessön. 435. — Gunnulfssön. 105. — Hallsteinssön. 533. — Lensmand. 164. — Saullessön. 380. — i Sigurdsrud. 222. — Thorkelssön. 289. — Thorlakssön. 107. — Ulfssön. 444.
Andra Gaard. 289.
Andreas (Andrés, Anders) Abbed. 97. — Amundssön. 695. 713. — Andorssön. 354. — Arnaldssön. 203. — Arnulfssön. 625. — Audulssön. 413. — Audunssön. 226. — Beinessön. 119. — van Bergen. 649. 709. — Bessessön. 181 f. — i Brow. 793. — p. Byrestad. 165. — Einarssön. 261. 401. — Eirikssön. 234. — Finngardssön. 325. — p. Gerpin. 549. — Gudbrandssön. 320. 376. — Gunnarssön. 765. — Gyrdssön. 351. Halldorssön. 422. 537. — i Hallvardsrud. 182. — p. Heg. 374. — Hop. 692. — Hovnssön. 374. — p. Hvam. 92. 101. — Jonssön. 88. 364. 577. 601. — Kolbjörnssön. 356. — Kovessön. 514. — Kus. 652. — Mus, se Mus. — Matthiassön. 832. — Nilssön. 847. 850. — Ogmundssön. 118. 206. 223. — Olafssön. 379. 496. 624. 797. — Otterssön. 825. — i Ottestad. 691. — Peterssön. 291. 585. 645. — Prest. 78. 83 f. 93. 533. — Reidarssön. 132. — Rolfssön. 536. — Serkssön. 613. — Simonssön. 691. — Skebbe. 675. — Sveinssön. 714 f. — Sæbjörnssön. 765. — Söghn. 783. — Thorkelssön. 338. — Thormodssön 441. — Thorsteinssön. 87. — Throndssön. 659. — i Vik. 375.
St. Andreæ-Alter. 347. 402. 442. 569. 577. 685. — Chor. 499. — Kirke. 166. — Stuka. 166.
Androd p. Helgeby. 119.
Andulfsstad Gaard. 290.
Andurd Gaard. 86.
Angestad Gaard. 301.
Angrs Skibrede. 246.
Anklam. 13. 23. 26.
Anna, Amund Jonssöns Kone. 705. — Pedersdatter. 822. 831. — Reidarsdatter. 831. — Rud, se Rud. — Thorbjörnsdatter. 831.
St. Annæ Alter. 567. — Chor 622. — Kapel 498.
Antonius van Metz. 741.
St. Antonii Kloster. 777.
St. Antons Hus i London. 528.
Anund (Aanund) 805. — Aslakssön. 643. — Hallessön. 662. — Holtekampe. 80. — Jakobssön. 268. 327. — Jonssön. 803. — Lodinssön. 338. — Nikulaussön. 274. 366. — Ogmundssön. 513. — Olafssön. 689. — Ormssön. 181 f. 315. — Sigurdssön. 342. — Sveinssön. 227. Thomassön. 194 f. — Thordssön. 641. — Thorgilssön. 643. — Thorkelssön. 214. — i Utby. 377.
Apostelkirke. 151 f. 242. 686. 688. 693. 777.
Arboga. 503. 509. 511.
Arent Amundssön. 626. — Gertssön. 848. — Klemetssön. 425. — Simonssön. 618.
Arkerud Gaard. 402.
Arnald Aslakssön. 406. — Eirikssön. 477. — Gunnarssön. 339. — Klyper. 187.

Arnbjörg, Gaute Drams Datter. 134. — Gislesdatter. 371. — i Odonsok. 647. i Pausen. 209. — Sigurdsdatter. 641. i Skarthælen. 488. — Thorkelsdatter. 569.

Arnbjörn 37 f. — Halladssön. 565. — p. Heimnes. 17. — Oddssön. 295 f. 299. — Ogmundssön. 84. — Olbjörnssön. 372. — Provst i Bergen. 276. — Sigurdssön. 274. — p. Sogn. 171.

Arnbjörnerud Gaard. 72.

Arne. 8. 170. — p. Aga. 100. — p. Alm. 76 ff. — Amundssön. 464. — Anderssön. 843. — Andorssön. 170. — Arnessön. 316. 342. — Arnessön Palte. 434. — Arvessön. 311. — Askelssön. 219. — Aslakssön. 129. 164. 169. — Azzorssön. 637. - Baardssön. 261. 441. — p. Berg. 577. 640. — Bertelssön. 716. — Bessessön. 438. — Biskop i Bergen. 5. — Biskop i Stavanger. 17. 36 ff. 39. — Bjarnessön. 137. — Björnssön. 230. 331. 363. 370. — Brynjulfssön. 183. — Chorsbroder. 153. — Dagfinnssön. 70. — Drengssön. 272. — Einarssön. 96. — Eirikssön. 253. 557. — Erkebiskop i Nidaros. 153. 166 f. — Eyvindssön. 684. — Forstander. 712. Gefvaldssön. 140. — Geirssön. 354. — Geirulfssön. 738. — Gormssön. 311. — Greifssön. 264. — Gudbrandssön. 579. — Gudmundssön. 687. — Guldsmed. 716. — Hallessön. 205. — Hallvardssön. 476. — Haraldssön. 101. — p. Haug. 102. — Helgessön. 132. 263. — Jenssön. 683. — Jonssön. 628. 696. — Langr. 386. 721. — Nikulaussön. 248. 304. — Oddssön. 133. 387. — Ogmundssön. 191. — Ormssön. 159. — Prest. 31 f. 306. — Reidarssön. 278. 360. — Reppirssön. 227. — Röf. 300. — p. Salthamar. 677. — Sanctus. 167 f. 250. — Saud. 144. — Sigurdssön. 101. 279. 287. — Skalle. 290. — Smid. 140. — Spet. 432. — Sveinssön. 239. 428. — Sverte 59. — Sölvessön. 370. — Taure. 87. — Thofssön. 108. — Thoraldssön. 518. — Thorbjörnssön. 211. — Thordssön. 802. — Thorerssön. 365. 398. 688. Thorfinnssön. 446. — Thorgilssön. 442. — Thorkelssön. 376. 415. — Thorlakssön. 82. — Thorleifssön. 212. — Thorsteinssön. 420.

Arnegard Gaard. 307.

Arnerud Gaard. 402. 580. 585. 843 f.

Arnestad Gaard. 181.

Arnfinn. 476. — p. Dal. 115. — Halldorssön. 87. 209. — Prest. 167. 501. — Sigurdssön. 115. — Steinarssön. 645. — Thordssön, Klerk. 73 ff. — Thorsteinssön. 162.

Arngerd Arnesdatter. 557. — Ormsdatter. 463. — Saumkona. 110.

Arngrim Munk. 144.

Arnkel Thorofuessön. 436.

Arnold, Provst i Oslo. 276. — Wise. 28.

Arnstein. 127. — Anundssön. 286. — Asmundssön. 88. — Björnssön. 333. — Einarssön. 212. — Geirmundssön. 316. — Gregorssön. 484. — Jonssön. 331 f. 393. 508. 664. 826. — Haakonssön. 578. — Vidarssön. 88.

Arnulf Audunssön. 253. 353. — Björnssön. 237. 612. — Gyrdssön. 577. 610. — Hallvardssön. 83. — Helgessön. 730 f. Paalssön. 612. — Roarssön. 657. — Steinarssön. 114.

Arnvid (Arvid) Andreassön. 541. — Bengtssön. 735. — Gudleikssön. 131. — Ingeldssön 417 f. 427 f. 450 f. 467 f. 495. — Jonssön. 231. — Prior. 425. — Sigurdssön. 126. — Snedker. 697. — Thorgilssön. 534 f. — Throndssön. 632

Asa, se Aasa.
Asbjörn. 166. 187. 827 f. — Amundssön. 378. — Asmundssön. 199. — Baardssön. 651. — Bjarnessön. 443. — Eindridessön. 225. — Geirmundssön 742. Gudleikssön. 338. — Haraldssön. 435. — Hallsteinssön. 140. — Jonssön. 295. — Mathiassön. 830. — p. Medalhus. 144. — Narvessön. 726. — Thomassön. 384. — Thor..zsön. 111. — Thorgilssön. 258. — Ulfhedinssön. 237.
Asbjörnsgaard p. Eker. 200. 203.
Asgaut Audbjörnssön. 388. 390. — Jonssön. 385 f. — Nikulaussön. 215. 307. 342. — Olafssön. 601. — Sigurdssön. 687. — Sveinssön. 726.
Asgauts Stuka. 166.
Asgeir Arnessön. 430. — Arnulfssön. 106. Ormssön. 534.
Asgerd. 85. — Aslaksdatter. 199 f. 359. 392.
Ask Gaard. 370. 557. 621.
Askatin, Biskop i Bergen. 7 f.
Aske Skipper. 59. — Thorgeirssön. 302. 326. 346. 412. 414. 423. 430. 437. 486. 488.
Askel (Eskil). 716. — Archielectus til Nidaros. 308 ff. — Atlessön. 218. 221. — Erkebiskop. 423. 425. 457. — Eysteinssön. 120. — i Glosa. 691. — Gudbrandssön. 211. — Gunnarssön. 635. — Guttormssön. 256. — Hallessön. 272 f. — Hallvardssön. 90 f. — p. Heimnes. 130. — Kolbeinssön. 53. — Raadsmand. 79. — Thorerssön. 348. — Thorkelssön. 626.
Asker Gaard og Sogn. 200 f. 221. 231. 324. 327. 474. 513. 520. 536. 618.
Askestad Gaard. 830.
Askheim Gaard, Kirke og Sogn. 81. 100. 301. 303. 305. 340. 345 ff. 363. 427. 547. 559. 636. 658. 660. 727. 764. 768.
Askheimsvatn. 443. 498.
Aslak Arnessön. 439. 842. — Asbjörnssön. 360. 692. — Askelssön. 742. — Aslakssön. 559. 805. — Billing. 65. — Botolfssön. 559. — Gardssön. 101. — Gudmundssön. 244. — Gunnarssön. 339. 383. 501. — i Heinin 675. — Hugessön. 667. — p. Hæreland. 260. — p. Jadar. 194 f. — Jonssön. 547. 559. — — Kagge. 82. — Ketilssön. 212. — Lodinssön. 560. — p. Lyng. 54 f. — Magnussön. 664. — Olafssön. 294. 651. 667. 727. 739. — Peterssön. 339. 351. — Ragnvaldssön. 94. — Roarssön. 290. — Rolfssön. 100. — Skakare. 261 f. — Steinarssön. 224. — Strut. 185. 188. — Sveinssön. 347. — Thorgeirssön. 602. — p. Unadum. 67. — Vigleikssön. 646.
Aslaksrud Gaard. 214.
Aslaug Olafsdatter. 267.
Asle, Atsle, se Atle.
Asleif Guttormssön. 533. — Hallvardssön. 90 f. 114.
Asleik p. Nyhus. 177.
Asmund (Aasmund, Osmund). 82. — Audenssön. 285. 352. — Arnessön. 255. — Asgautssön. 351. — Engemarssön. 821. — Haraldssön. 105. 116. — Jogarssön. 665. — Ogmundssön. 111. — Salmundssön. 676. — Sondaassön. 178 f. — Steinarssön. 654. — Sveinungssön. 357. — Thorgeirssön. 440. — Thorsteinssön. 396. 434.
Asp Gaard. 665.
Aspaas Gaard. 349.
Aspar Gaard. 71 f.
Asse-Fossen. 436.
Asser, se Azzor.
Asso Langore. 56.
Aste. 830. — Astessön. 468. — Gunnarssön. 558. — Thorgilssön. 367. — Thorleifssön. 174.

Astrid. 81. — Amundsdr. 186. — Eilifsdr. 288. — Eiriksdr. 320. — Hallvardsdr. 335. — Jons Kone. 126. — Olbjörnsdr. 221. — Thorleif Guldsmeds Kone. 70. — Thorsteinsdr. 584.

Asulf, se Aasulf.

Asvald Hallvardssön. 94. 109. 122.

Atle (Atsle, Asle). 168. — Askelssön. 270. 303 f. 329. — Baardssön. 382. — Gudmundssön. 804. — Guttormssön. 858. — Hallrodssön. 165. — Hallvardssön. 90 ff. 114. 708. — Helgessön. 123. — Olafssön. 240. — Peterssön. 395. — Sveinssön. 243. — Thordssön. 515. — Thoressön. 317. 390.

Atlestad Gaard. 687.

Atrod Sogn. 699.

Aude. 13. — Jonssön. 260. — Ogmundssön. 172.

Audestad Gaard. 658.

Audfinn, Biskop i Bergen. 65 ff. 72 ff. 75. — Helgessön. 321.

Audigsstad Gaard. 604.

Audne Gaard. 287. 398. 432.

Audulfsstad Gaard. 172.

Audulfsthveit Gaard. 187.

Audun. 13. 147. — Amundssön. 679. — Bergsveinssön. 362 ff. — Biskop. 458. 469. 492. 506. — Eirikssön. 208. 424. 557. 583. — Eyvindssön. 403. — p. Fiskheim. 232. — Gunnarssön. 406. — Haavardssön. 133. — p. Hallheim. 374. — Helgessön. 830. — Hognessön 253. Jonssön. 374. — Klerk. 230. — Knatar. 92. — p. Ljofmo. 514. — Nilssön. 799. — i Odonsok 647. — Ormssön. 660. — Rolfssön. 227. 266. Thorbergssön. 54 f. — Thordssön. 515. — Thorerssön. 376.

Audunarbol Gaard. 207.

Aufvin Gaard. 402.

Auglen Gaard. 745.

Augmund, se Ogmund.

Augunarstad Gaard. 100.

Augustinus, Prest. 31 f. — de Undinis. 297.

Aulfvin Gaard. 333.

Aulin Gaard. 78.

Aulir (Ölver). 352. — p. Bjerke. 195. — Jonssön. 735.

Aura Kirke og Sogn. 104. 701 f.

Aurlauf Hallvardssön. 216.

Aurskog Sogn. 665.

Aurstad Gaard. 537.

Ausby Gaard. 67. 328. 611. 617.

Austdal Gaard. 334.

Austraat Gaard. 567. 808.

Austr at brœdra i Oslo. 605. 620.

Austr til brœdra i Oslo. 359.

Austrheim Kirke. 131.

Auten Gaard. 671.

Authzklif 67.

Avaldsnes. 39. 533.

Axel Olssön. 691. — Pederssön. 505.

Axval. 358. 509 f.

Azzor (Asser) p. Bulung. 426. Jonssön. 186. — Throndssön. 238.

Baaholm. 691.

Baahus Slot. 193. 510. 669. 691. 695 f. 703. 705 f. 709 ff. 715. 734. 744 ff. 764.

Baard. 162. — Amundssön. 435. 439. — Asgautssön. 475. — Aslakssön. 708. Asmundssön. 208. — af Avaldsnes. 39. — Bjarnessön. 157. 172. — Brynjulfssön. 231. — i Bukadal 115. — Cancellarius 18. 34. — Dyressön. 177. — Einarssön. 70. 72 ff. 168. — Gudbrandssön. 453. — Halldorssön. 115 f. — Helgessön. 668. — Hermundssön. 282. — p. Hjartaker. 115. — p. Husum. 87. — Jonssön. 88. 104. 226. 515. — p. Kalveland. 100. — Kjepp. 244 f. — Kolbeinssön. 143. — Lensmand. 131. — i Lid. 103. — Ljotssön. 289. — Og-

mundssön. 316. — Ozzarssön 272. — Prest. 57. 124. 144. 167. — p. Raudsvold 140. — Reidarssön. 293. — Rolfssön. 602. — p. Rost. 148. — Sigurdssön. 208. 532. — Skjalg. 59. — Skrubbe. 88. — Thorkelssön. 420. 443. — Throndssön. 172. 223. 229.
Bagge. 435.
Bakke Gaard og Kloster. 54 f. 166. 255. 418. 429. 450. 764. 801.
Bakkelid Gaard. 284.
Bakkerud Gaard. 124.
Bala Gaard. 64.
Baldenes Kirke. 361.
Balke Gaard. 182.
Balte (Balde) Ivarssön. 181. — Prest. 144.
Bamle. 416.
Barbara Simonsdr. 707.
Bartelt Elpenn. 848. — Gropeleue. 848.
Bassaas Gaard. 101.
Basse Bassessön. 285. — Bjarnessön. 76. — Guttormssön. 16. — p. Unisheim. 132. 156.
Bedo (?) Gaard. 331.
Beine Sigurdssön. 888.
Bekkestranden. 246.
Bellegard Gaard. 83.
Beitstad. 96. 421.
Beliuth p. Vist. 745.
Belterne 564.
Benedikt (Bengt) Algotssön. 173. — Guldsmed. 468. — Gylte. 509 f. — Ivarssön. 112 f. — Jonssön. 503. 525. — Magnessön. 691. — Mogenssön. 703. — Nikulaussön. 231. — Olafssön Stök. 544. 554. — Peterssön. 425. — Smid. 681. — Stenssön. 461. — Sveinssön. 737. — Thorleifssön. 498.
Benedikta Jonsdatter. 801.
Benediktinere. 297.
Benik Bröker. 608.
Benikca Lafrantssön. 384.
Benkestok, Thrond. 762.
Beraberg Gaard. 287.
Berabu Gaard. 255.
Beradal Gaard. 431.
Berdor Eirikssön. 533. — Rike. 69. 140 f.
Berdorsrud Gaard. 515. 529 f. 646.
Berent Knippel. 841.
Bererud Gaard. 305.
Berestad Sogn. 361.
Berfjordsdal Sogn. 580.
Berg Gaard og Sogn. 53. 96 f. 116. 119. 131. 169. 232. 263. 284. 370. 402 f. 415. 443. 527. 569. 572. 577. 640 f. 659. 663.
Berg Badstue. 533. 676. 693.
Berg Lagmand. 230.
Bergen By, Gaarde, Slot. 23 f. 28. 51. 64. 83. 115 f. 156. 162. 240. 312. 427 f. 499. 506. 508. 520. 527. 533. 629 f. 659. 661. 671 ff. 676. 686. 693. 706. 740. 747 f. 751 ff. 757. 759 f. 767 ff. 770. 774. 777 f. 783 ff. 786. 807. 816. 847 ff. 850. — Biskop og Kapittel. 5. 8 f. 65 ff. 72 ff. 75. 111. 120. 122 ff. 125 f. 153. 196. 242. 408. 458. 467. 469. 473. 604. 638 ff. 658. 675. 693. 751. 784. 786. 850. — Domkirke. 8 f. 111. 123 f. 151. 418. 777 f. 783 f. — Fehirdsle. 152. — Kirker og Klostre. 8 f. 57. 75. 115. 151. 242. 299. 418. 630. 686. 693. 777 f.
Berger Gaard. 193. 343. 349.
Berger, Munk. 249 f.
Bergheim Sogn og Hered. 117. 206. 236. 400. 485. 513. 540. 611. 685.
Bergsvein Erlingssön. 88. — Haraldssön. 223. 253. — Jonssön. 163. — i Kingstad. 349. — p. Myre. 148. — Nikulaussön. 183. 321. — Palnessön. 687. — Thorgilssön. 208. 243. 290.
Bergthor. 38. — Amundssön. 821. — Klerk. 57. — Kolbeinssön. 188.

Bergthorsrud Gaard. 108.
Bergthorsseter Gaard. 96.
Bergulf Thorgeirssön. 778.
Beritte Reidarsdr. 831.
Bernard fra Lybek. 2.
Bernerus. 5.
Bero Agge. 407.
Bertil Hoskuldssön. 796. — Jenssön. 678. 686. — Kock. 675. — Östike. 538.
Besse Arnessön. 147. — Eysteinssön. 438. — Holessön. 147. — Thorleifssön. 436. — p. Tvilde. 117
Besseberg Gaard. 245.
Besserud Gaard. 77. 322.
Bienkal Olafssön. 374.
Bikkilda Gaard. 720.
Bilbao. 758.
Bildingedal 289.
Bille, Benkt. 840 ff. 843 ff. — Eske. 783 ff. 786 f. 807. 842.
Binning Guttormssön. 219. — Steinarssön. 296.
Birger. 82 f. — Hallvardssön. 275. — Sæbjörnssön. 496. — Trolle den Gamle. 456. 459.
Birgesheim Gaard. 71. 157. 294.
Birgitta Botolfsdr. 167. — Thorgilsdr. 838.
St. Birgittæ Alter. 395. 418. 605. 656.
Birgittinere. 242.
Birgsa Skibrede. 538.
Birid. 308.
Birkjar Gaard. 58.
Biskopsgaarden i Oslo. 430.
Bjardal Gaard. 85.
Bjarne. 683. — Amundssön. 320. 477. 664. — Audunssön. 58 ff. — Brynjulfssön. 253. — Erlingssön. 14. 153. — Eysteinssön. 76 f. — Gunnarssön. 363. — i Heidz. 132. — i Karsrud. 76. — Nikulaussön. 129. — Ogmundssön. 385. 398. — Unnulfssön. 106.
Bjarnegaard i Oslo. 69.
Bjarnerud Gaard. 257.
Bjarnestad Gaard. 317. 330. 318. 448. 577.
Bjarnulfstad Gaard. 65. 348 ff.
Bjarten Vand. 317.
Bjartnes Gaard. 518.
Bjelland Sogn. 721.
Bjerge Sogn. 624.
Bjerke Gaard og Sogn. 114. 116. 195. 464. 466.
Bjerknes Gaard. 104. 224. 692.
Bjonadal Gaard. 96.
Bjordsin Gaard. 364. 412. 415. 423. 440. 521.
Bjorland Sogn. 231.
Bjorseter Gaard. 148.
Bjugn. 782 f. 788.
Björge Gaard. 398.
Björke Gaard. 726.
Björkedal Gaard. 104.
Björn Aastessön. 558. — Alfssön. 244. — Amundssön. 65. 210. — Andreassön. 175. 589. — Arnaldssön. 667. — Arnessön. 500. — Aslakssön. 427. 530. — Audunssön. 250. — Aufuerssön. 247. — Bergulfssön. 416. 494. — Björnssön. 647. 778. — Degn. 451. — Einarssön. 326. — Eirikssön. 227. 645. 718. — Erlingssön. 379. — Esgeirssön. 419. — Gudbrandssön. 148. 515. — Gunnarssön. 335. 740. 765. 825. — Gyrgerssön. 134. — Göse (giose) 43 f. — Halldorssön. 513. — Hallsteinssön. 380. — Hallvardssön. 411. 640. 687. 708. — Ivarssön. 258. 360. — Jonssön. 571. 586. — Ketilssön. 668. — Kolbeinssön. 223. — Lafrantssön. 583. — Lidvardssön. 566. 586. — Olafssön. 263. 435. — Omundssön. 378. — Ornulfssön. 175. — Paalssön. 721. — Palnessön. 598. — Peterssön. 534. — p. Reggin. 67. — i Rud. 82 f. — Sigurdssön. 637. — Thomassön. 370. —

Thordssön. 572. — Thorerssön. 49. 140. 143. 615. 714 f. — Thorgilssön. 363. — Thorkelssön. 341. – Thorlakssön. 109. — Tovessön. 247. — Ulfssön. 441. Veterlidssön. 170.
Björnakel Gaard. 391.
Björnö. 406.
Blaker Sogn. 186.
Blakkestad Gaard. 325.
Blandholt Gaard. 100.
Blanka, Dronning. 95. 149 ff.
Blasii Prebende. 555.
Blesusgaard i Oslo. 649.
Bleykin Gaard og Kirke. 77. 85.
Bo Byrgerssön. 450. — Fleming. 604. Knutssön. 509 f. — Stenssön. 456. 459.
Boda Gaard. 405.
Bodin Sogn. 418. 434.
Bodstad Sogn. 274. 348. 369. 656.
Bodvig Sogn og Skibrede. 432. 538.
Bolgeseter Gaard. 206.
Bolsemne Gaard. 361.
Bolstad Gaard. 295 f. 832.
Bolt, Aslak. 408 ff. 420 ff. 424 ff. 429. 431 ff. 434 ff. 438 ff. 441 f. 444 ff. 447. 457 f. 463. 467. 469. 489. 499. 527. 542. — Borghild Ogmundsdr. 632 f. — Gudrun Haakonsdr. 662. — Haakon. 382. 458. — Hallvard Berdorssön. 317. — Kolbein Berdorssön. 261. — Ogmund Berdorssön 257. 261. 276. 305 f. 314 f. — Stein Haakonssön. 551 f.
Bolts Gaard. 551.
Bolungaöyre Gaard. 92.
Bonde. 727. — Philippus. 456. 459.
Bondin Gaard. 231.
Bonifacius VIII. Pave. 31. — IX. Pave. 251.
Bor Gaard. 677 f. 686.
Borde Gaard og Sogn. 408. 501 f.
Borderne. 373.
Bordvin (Bordum) Gaard. 84. 533.
Borgalstad Gaard. 344. 387 f.
Borgar Aulverssön. 245. 362. — Beinessön. 522. — Gunnarssön. 129. — Thordssön. 603
Borgar Gaard. 282. 820.
Borgar-Thing. 477. 524. 548. 819.
Borge-Sogn. 338. 385. 635. 644. 684.
Borge-Syssel. 214. 402. 413. 427. 443. 449. 452. 569. 601. 820.
Borghild. 539. 543. — Björns Kone. 83. Glödersdr. 338. — Ivardsdr. 413. 443. 449. 452. — Steinarsdr. 101. — Thorers Kone. 103. — Öylers Kone. 228.
Borgund Sogn. 132 f. 446 f. 771.
Borkholm. 554.
Borre Sogn. 114. 832. 843.
Bosnes Gaard. 744.
Bosterud Gaard. 380.
Botheim Gaard. 269.
Bothild Amundsdr. 337. — Baardsdr. 427. — Petersdr. 618.
Botner Gaard og Sogn. 102 f. 262. 287.
Botolf. 114. — Alfssön. 342 — Beinessön. 180. — Benediktssön. 533. 543. 629. — Botolfssön. 514. — Eindridessön. 218. — Erlendssön. 446 f. — Gunnarssön. 707. — Haakonssön. 58. — Haavardssön. 191. — Hallvardssön. 388. — p. Hollom. 76 ff. — Jonssön. 162. — Lagessön. 473. — Meginssön. 239. — Thorgeirssön. 234.
Braak Gaard. 610.
Braavold Gaard. 326.
Bragernes Len. 830.
Brand Andorssön. 351. — Aslessön. 266. — Kaaressön. 267. — Reidarssön. 452. — i Sanabrote. 222.
Brandebu Sogn. 630. 707.
Brandsgaard i Oslo. 462.
Brandsrud Gaard. 228. 357. 577. 601. 625.
Brandsrudsengen. 380.
Brandulfsstad Gaard. 226.
Brauta Gaard. 93. 114.

Brautemet Gaard. 601.
Brautestad Gaard. 130 f. 165.
Brede Almenning. 630.
Breideng Gaard. 679.
Breidevadet. 77.
Brekke Gaard. 187. 358. 398. 476. 485. 581 f. 590.
Bremen. 12 f. 17 ff. 20. 23. 26 ff. 29. 35. 62. 145 ff. 156. 276. 404. 572 f. 672 f.
Brenne Gaard. 194. 549.
Bretting Gaard. 208. 719.
Brian. 604.
Bringsverd Gaard. 633.
Bro Sogn. 710.
Broarud Gaard. 336 f.
Brochmann, Jesper 796.
Broder Jonssön. 389.
Broeimsbru. 289.
Brosdaling. 819.
Brotanes Gaard. 214.
Brun, Alexander. 63. — Nils. 842.
Brunaas Gaard. 644.
Brunla Gaard. 560. 637. 705. 710 f.
Brunsberg. 276.
Brunstad Gaard. 284.
Brunvik Sogn. 208.
Brunö Kirke. 431.
Bruserud Gaard. 565 f.
Brüssel. 834.
Brynhild. 49. — Eiriksdr. 744. — Kolbeinsdr. 429. — Sigurdsdr. 219 f.
Brynhilderud Gaard. 203.
Brynike, Prior. 425.
Brynjulf. 76. 101. — Atlessön. 76. 85. — Biskop i Skara. 358. — Bjarnessön. 129. — Björnssön. 574. 642. — Brynjulfssön. 120. — Eirikssön. 127. — Gunnarssön. 394. 516. — Hallvardssön. 179. — Haraldssön. 134. — Ogmundssön. 100 f. — Peterssön. 57. — i Skarthælin. 81. — Throndssön. 229. 366. — i Vaglem. 391. — Vikingssön. 120.
Brædesgaard i Bergen. 116.
Budavell Gaard. 325.
Budenes Gaard. 495. 556.
Buder Gaard. 615.
Buderud Gaard. 685.
Bugaard. 843.
Bugge, Peder. 638 ff.
Bugislav af Pomern. 460. 479.
Bukadal Gaard. 115.
Bulung Gaard. 239. 426.
Burgund. 741.
Busgjorde Gaard. 286.
By Gaard. 60. 166 f.
Bygland. 721. 763.
Bylov Fikke. 530 f.
Bynes. 693.
Byre Gaard. 84.
Byrestad Gaard. 165.
Byrge, Abbed. 628.
Byrgina Kirke. 367.
Bælgen Gaard. 336 f.
Bö Gaard og Sogn. 102. 132. 182. 340. 365. 420. 449. 579. 584. 635. 651. 654. 719.
Böle Gaard. 338.
Bölestad Gaard. 327. 355.
Bölgen Gaard. 177.
Bömen. 454 f.
Bön Gaard. 93.

Cambridge. 73. 75.
Canterbury. 152.
Casper Tzarnstorp (Barnstorp). 619.
Cecilia Andreasdr. 474. 507. 668. — Haakonsdr. 356.
Chorsbrödregaarden i Oslo. 79. 90 f. 114. 185.
Christ Kirke. 57. 70. 115. 123. 150 f.
Christer i Vinger. 652.
Christian af Delmenhorst. 146 f. — III. Konge. 808. 810. 815. 817. 820. 823. 828. 832. — Kortssön. 431.

Christiern Jonssön. 602 — I. Konge. 546. 552 ff. 561 ff. 564. 570 ff. 573 ff. 591. 599. 605 ff. 610. 629. 658. — II. Konge. 725 f. 728 f. 734. 737. 741 f. 746 ff. 749. 751 ff. 754 ff. 758 f. 776 f. 780 f. 783 f. 787. 789 ff. 792 f. 795. — Matssön. 613. — Nikulaussön. 480 f. — Peterssön. 686. 688. 693. 748. — Thorberssön. 748.
Christina, se Kristin.
Christopher af Bayern. 481 ff. 490. 502 ff. 506 ff. 509 ff. 512. 517 f. 520. — Throndssön. 808.
Clement, se Klemet.
Conrad, pavelig Camerarius. 309 f. — af Oldenborg. 146 f.

Dag Arnessön. 163. 515. — Nikulaussön. 129. — Sigurdssön. 147.
Dagfinn Finnssön. 345. — Jonssön. 325. 521. — Kolbeinssön. 272. 331. — Nilssön. 399.
Dagseid Mölle. 829. 832.
Dagsgaard i Oslo. 70. 90.
Dal Kirke, Sogn og Gaard. 72 ff. 75. 84. 106. 115. 213. 229. 237. 386. 469. 533.
Dale Eyvindssön. 89. — p. Myrkvid. 133.
Dalen Gaard. 269. 839.
Dalerud Gaard. 180. 291.
Dalslet Gaard. 327.
Daniel Brage. 847. — Ernst. 847. — Groth. 779. — Kepken. 556.
Danklef Brant. 848.
Danmark, Danske. 2. 5. 15. 478 ff. 502 ff. 506 ff. 509 ff. 523. 546. 561 f. 564. 570. 756. 779 ff.
Dantzig. 276. 672.
Daptöen. 500. 535.
Darre, Jon Reidarssön. 257.
Daseid Gaard. 128.
Degernes Gaard. 839.
Deilden Gaard. 94.
Demmin. 13.
St. Denys Kirke. 152.
Depple Gaard. 69. 96.
Deventer. 808—818. 834 ff.
Digrbeinen i Oslo. 221.
Digrenes Gaard. 275.
Dikemark Gaard. 325.
Dis Erlendsdr. 137 f.
Ditlev de Bocwolde. 34.
Ditrik Buskman. 848. — Meyer. 848. — Pining. 659. 686. — Toller. 747. — Villumssön. 703.
Djup Gaard. 361.
Djupvik. 255.
Dodreim Gaard. 632.
Doflo Gaard. 133.
Dolin Gaard. 81.
Domhild. 66.
Dominikanere. 678.
Dorothea, Dronning. 610. — Laurits Nilssöns Husfru. 707.
Dorpat. 276.
Dortrecht. 703.
Dragsmark Kloster. 152. 586.
Drammen. 669.
Drangedal. 819.
Dreng Hallvardssön. 416. — Neridssön. 777.
Droggenes Gaard og Sogn. 111. 585.
Drolshamar Gaard. 578.
Drymlingsrud Gaard. 580.
Dundal Gaard. 555.
Dunderud Gaard. 85.
Dunheim Gaard. 87.
Duraal Sogn. 165.
Dusetjern. 311.
Duved Gaard. 391.
Dyng. 706. 747.
Dyre. 102 f. — Baardssön. 204. — Björnssön. 563. 566. 571. 586. 827. — Gautssön. 136. 155. — Nilssön. 646. — Thorgeirssön. 283.

Dyren Gaard. 395.
Dælin Gaard. 437.
Dölyn Gaard. 707.

Ebbe, Værkmester. 647.
Eberhard Rufus. 27.
St. Edmunds Alter. 540.
Edöen 762. 774. 788.
Eggert Eggertssön. 667. — Gruendal. 706 f.
Eggjar Gaard. 96. 136. 349. 732.
Egil. 101. — Sigurdssön. 413. — Thorkelssön. 466. — p. Vinjarskaalo. 71. 81.
Egnir Gaard. 635.
EidGaard. 115. 768.
Eidareng Gaard. 286.
Eidsberg Sogn og Kirke. 286. 293. 296. 301. 305. 328. 330. 334. 357. 601.
Eidsskog. 354. 385.
Eidsvold Sogn og Kirke. 78. 87. 98 f. 208. 339. 687.
Eig. 700.
Eik Gaard. 178. 182.
Eikeberg Gaard. 90.
Eikjar Sogn. 199 f. 203. 230. 232. 237. 245. 263 f. 269. 362. 368. 382. 411. 517. 526. 557 f. 560. 565 f. 589. 592. 600. 616. 621. 636. 682. 694. 739. 742 f. 824 ff. 830. 837.
Eiler Olafssön. 500. — Stefanssön. 280 f. — Stygge, se Stygge.
Eilif Alaborg. 148. — Arnsteinssön. 94. 127. — Asulfssön. 600. — Biskop i Stavanger. 658. 721. — Bjarnessön. 187. — Björnssön. 802. — Brandssön. 344. — Bæltære. 353. — Eilifssön. 154. — Erkebiskop i Nidaros. 70. 72 ff. 75. 166. — Eyvindssön. 743. — Gautessön. 307. 500. — Hallvardssön. 515. 538. — Helgessön. 405. 611. — Isarssön. 428. — Ivarssön. 529 f. — p. Joreksstad. 156. — Nikulaussön. 163. 603. 631. — Nilssön. 642. 649. — Official 261 f. — Olafssön. 313. — Ormssön. 558. — Pakke. 674. — Peterssön. 543. — Sigurdssön. 209. 219. 660. — Steinarssön. 254. — i Steinbjörnegaard. 90. — Sveinssön. 515. 529 f. 532. 548. 569. 577. 646. — Tholfssön. 326. 333. 369. 398. — Thorgautssön. 277. 287. — Thorgeirssön. 287. 396. — Thorgrimssön. 777. — Thorkelssön. 93. — Thorvardssön. 210. — Ölverssön. 847.
Eilifsgard p. Eker. 200.
Ein Gaard. 104.
Einar. 170. — Aarmand. 18. — Amundssön. 802 f. 806. — Andreassön. 326. — Arnsteinssön. 177. — Arnulfssön. 165. — Asvaldssön. 161. — p. Berg. 169. — Besсessön. 250. — Björnssön. 326. 371. 395. — Brandssön. 661. — Eirikssön. 259. — Gudbrandssön. 284. — Gunnarssön. 344. 387 f. — Hallvardssön. 115. — p. Hardestad. 800. — i Hildegaard. 64. — p. Hjordal. 101. — p. Jadar. 124. — Jonssön. 665. — Kar. 208. — Olafssön. 228. — Peterssön. 441. — Sprika. 148. — Throndssön. 307. — p. Öyrar. 57.
Eindride. 64. 275. 498. — Arnessön. 68. — Baardssön. 494. 615. 617. — Bergthorssön. 261. — i Bjarnegaard. 69. — Bjaxe. 208. — Botolfssön. 379. — Buk. 278. — p. Elnum. 68. — Erlendssön. 276. 366. 403. 458. — Eysteinssön. 261. — Eyvindssön. 438. — Gislessön. 355. — Gudbrandssön. 188. — Haakonssön. 745. — Helgessön. 721. — Ivarssön. 265. 269. — Jonssön. 93. — Koll. 676. — Lang. 230. — Nikulaussön. 163. — Ogmundssön. 182. — Olafssön. 281. 308. — Peterssön. 161. — Prest. 31 f. 117. — Rostung. 676. —

Sigurdssön. 249. 449. 462. — Simonssön. 64. — Skolt. 13. — Skortr. 120. — Stub. 117. 161. — Thordssön. 86. 114. — Thorfinnssön. 439. — Tovessön. 634.
Einestad Gaard. 82.
Einvalds-Stuka. 439.
Eirik. 66. 220. 569. 640. — Abbed. 14. — Alfssön. 255. 324. 545. — Amundssön. 621. 629. 678. 703. — Arnaldssön. 155. — Arnessön. 89. 168. 271. 496. 739. — Arnfinnssön. 841. — Asbjörnssön. 617. 636. — Askelssön. 120. — Baardssön. 261. — Berdorssön. 168. — p. Berg. 131. — p. Blandholt. 100. — Botolfssön. 147. — Brandssön. 289. — — Bratt. 39. — Bryty. 549. — Bundonis. 454. — p. By. 60. — Dagfinnssön. 340. — i Dalen. 839. — Djupe. 152. — Dugalssön. 14. — i Eggjar. 349. — Einarssön. 397. — Eindridssön Krass. 735. — Eirikssön. 631. 642. 648 f. 655. 664. 675. 682. 685. 692. 695 f. 705 f. 712. 722. 729. 765. 850. — Eirikssön Langben, Hertug af Langeland. 34. — Erlingssön. 179. 265. — Eysteinssön. 377. 405. — Eyvindssön. 165. — Finnssön. 76. — Foter. 129. — Gunnarssön. 744. — Guttormssön. 341. — p. Gyrfue. 68. 140. — Haakonssön. 442. — Haavardssön. 82. 92. 138 f. 143. — Hallvardssön. 691. — Haraldssön. 340. — Hermundssön. 115 f. — Ivarssön. 536. — Jonssön. 386. — Kolbjörnssön. 216. 272. 288. 290. — Kolssön. 238. — Lassessön. 839. — Leikssön. 308. — Ljótssön. 76. — Lodinssön. 224. — Magnussön, svensk Hertug. 55 f. — Magnussön, Konge. 13 f. 18 ff. 21 f. 26 ff. 29. 33 ff. 45. 47. 146. 156. — Mastal. 104. — p. Minnisaas. 87. — Narvessön. 188. — Nidberg. 804. — Nigelssön. 505. — Nilssön. 602. 622. — Ogmundssön. 158. — Olafssön. 59. 169. 269. 340. 477. 627. 735. — Ormssön. 762. 850. — Ossorssön. 235. — Paalssön. 341. 420. — af Pomern, Konge. 276 f. 312. 318. 404. 406 f. 425. 456 ff. 459 ff. 478 ff. 481 ff. 489 ff. 492. 506. 511. 523. — Peterssön. 543. — Prest. 36 ff. 39. 59. 132. — Prestssön. 143. — Provst. 157. — Radeconis (Radecoms). 27. — Rang. 604. — Rawitssön. 710. — Reidarssön. 174. — Schedda. 28. — p. Seter. 677. — Sigurdssön. 431. — Skapte. 59. — Slembe. 162. — Staffenssön. 765. — Steinarssön. 101. — Sæmundssön. 500. — p. Thjorne. 487. — Thoraldssön. 377. 597. — Thorbjörnssön. 615. 617. — Thordssön. 86. 796. — Thorerssön. 193. — Thorgilssön. 610. — Thorgrimssön. 321. — Thorsteinssön. 629. 701. — Topper. 109. — Torfus. 115.
Eker, se Eikjar.
Ekerholt Gaard. 136.
Elbing. 13. 276.
Eldrid. 59. — Erlendsdr. 187.
Elfsborg. 491. 554. 763.
Elftelöyte Sogn. 170. 181. 224. 233. 274. 278. 283. 360. 563. 566. 571. 586. 692. 720. 838. 847.
Elgelid. 543.
Elgestad Gaard. 262.
Elin (Eilin), Arne Langs Moder. 721. — Askesdr. 540. — Bergsveinsdr. Fru. 231. — Eilifsdr. 319. — Gunnarsdr. 558. — Paalsdr. 839. — Ranesdr. 579. — Sigurds Kone. 104. — Thjostolfs Kone. 165.
Elisabeth, Dronning. 741. — Grevinde. 7.
Elnum Gaard. 68.
Elsebe. 466. — Jonsdr. 419.
Elstad Gaard. 365.
Elverum Sogn. 148. 326.

Elvesyssel. 152. 585.
Emund p. Ausby. 67. — Chorsbroder. 127.
Engelbrekt Engelbrektssön. 456. 481. 802. — Gudmundssön. 799. — Gunnarssön. 802. — Lafrantssön. 708. — Lensmand. 804. — Martinssön. 721. — Nilssön. 826. — Peterssön. 802. — Stabbe. 743. — Stafanssön. 477. — Skraap. 803.
Engjar Gaard. 76. 255. 308. 334. 359.
Ende Gaard. 360.
Enebak Sogn. 91. 114. 206. 324. 364. 369. 392. 396. 437. 447. 496. 559. 612. 657. 740.
England. 29. 406 f. 564. 669 f.
Engra Skibrede. 246.
Enkhuysen. 811.
Enningdalen. 360 f. 539. 543.
Erasmus Stauff. 836 f.
Erkebiskopsgaarden i Nidaros. 421.
Erlend. 210. — Alfssön. 137 f. — Andreassön. 433. — Arnfinnssön. 171. — Cancellarius. 18. — Eindridessön. 458. — Eirikssön. 515. — Filippussön. 242. — Frak. 676. 686. — p. Gran. 330. — Gudmundssön. 477. — i Horne. 68. — Kolbeinssön. 396. — Kolbjörnssön. 288. — Leikssön. 308. 334. — Olafssön. 370. — Prest. 31 f. 57. — Provst. 15. — p. Rualdsstad. 59. — Sigmundssön. 680. — Sigurdssön. 445. — Styrkarssön 41. — Thorgeirssön. 227. — Thorleifssön. 292. — Throndssön. 372.
Erling. 8. 101. — Abbed. 425. 468. — Asgeirssön. 737. — Baardssön. 226. — p. Besseberg. 215. — Eindridessön. 627. — Eirikssön. 87. 473. — Erlendssön. 137. 340. — Erlingssön. 447. — Eyvindssön. 396. — Gislessön. 384. — Gudbrandssön. 668. — Gullessön. 81. — Guttormssön. 99. 176. 613. — Isakssön. 317. — Ivarssön. 235. 307. — Jonssön. 433. — Lafrantssön. 610. — p. Myting. 588. — Paalssön. 266. — Prest. 125. — Rottr. 120. — Sveinssön. 261. — Thoressön. 449. 516. — Thorgilssön. 116. — Thorsteinssön. 89. — p. Thupn. 113. — Vidkunnssön. 132 f. 141. 153.
Erlingsrud Gaard. 538.
Ermelund. 822.
Ernestus, Greve. 6.
Erngisl Sunessön. 173. 189 f. 246.
Erolf Berson (?) 528 f.
Esbjörnegaard. 375.
Eskild i Sindberg. 377.
Eskjevik Gaard. 292.
Espeland Gaard. 699.
Espin Gaard. 532.
Estein, se Eystein.
Etne Sogn. 219.
Eugenius IV. Pave. 528.
Evje Thingsted og Sogn. 721. 763. 821.
Eyrar, jfr. Öyrar.
Eystein (Estein). 76 f. 93. 101. 846. — Arnessön. 272. 697. — Aslakssön. 217. 223. — Biskop i Oslo. 248. 254 f. 262 f. 276. 282. 304 f. 549. 593. — Eindridessön. 514. — Eldridssön. 59. — Gudbrandssön. 378. — Gudleifssön. 211. — Guttormssön. 545. 627. — Haakonssön. 307. — Hallvardssön. 675. — Helgessön. 586. — Jonssön. 106 f. 167. — i Karnen. 60 f. — Ogmundssön. 175. — Olafssön. 313. — Ragadr. 82. — Raude. 140 f. — Reidulfssön. 555. — Salvessön. 731. — Skoltr. 13. — Smid. 52. — Spake. 148. — Thordssön. 293. 296. 301. 330. 334. 357. — Thorerssön. 335. — Thorsteinssön. 265. — p. Ven. 160.
Eysteinsby. 718.
Eysteinslid Gaard. 76 f.
Eyulf Einarssön. 661. — Markussön. 225. — Sigurdssön. 532. — Thorgrimssön. 535.

Eyvind. 283. 333. 384. — Alfssön. 515. — Arnbjörnssön. 610. — Arnsteinssön. 807. — Arnulfssön. 536. — Asgautssön. 763. — Audulfssön. 526. — Baardssön. 225. — Bassessön. 238. 213. — Björnssön 626. — p. Borde. 502. — Borgemester i Tunsberg. 697. — Brandssön. 517. — Bunge. 163. — Einarssön. 720. — Eindridessön. 438. — Eirikssön. 588. — Esteinssön. 398. 587. 590. 687. — Gardian. 61. — Gudbrandssön. 528. 555. — Gunnarssön. 631. 647. 663. — Hallvardssön. 88. 90 f. 93. 328 f. — Kagger. 82. — Ketilssön. 700. — Ljotssön. 679 f. 689. — Lodinssön. 340. — Paalssön. 103. — Peterssön. 311. — Prest. 43 f. — Reidarssön. 187. — Sigurdssön. 300. — Skafvogssön. 311. — Stafrbugi. 43 f. — Stefanssön. 516. — Sveinssön. 178 f. — Thoressön. 485. — Thormodssön. 282. 413. — i Uppen. 649.

Fagaberg, Faaberg Sogn. 76. 155. 159. 239. 243. 271. 290. 322.
Fagerholt Gaard. 179. 281.
Faleide Gaard. 293.
Falerud Gaard. 411.
Fallandesdal. 585.
Fane Kirke. 152. 777.
Farmen. 690.
Faun Gaard. 77 f. 317.
Faungbek. 558.
Faunshagen Gaard. 78.
Fauskar. 496 f.
Faustad Gaard. 208.
Faxanægild Gaard. 349.
Fegrin Gaard. 465. 531.
Fegring Sogn. 93. 118.
Fen Gaard. 400.
Fenstad Gaard og Sogn. 80. 92. 154. 166. 176.
Ferdinand, Erkehertug. 749. 758.
Ferinne Mölle. 829. 832.
Festein Gaard. 102.
Fevik Gaard. 387. 398. 416. 620. 653.
Fikke Grupendal. 358. — Henrikssön. 706 f.
Finmarken. 407. 760.
Finn Alfssön. 592. — Joanssön. 635. — Nilssön. 739. — Ogmundssön. 127. — Olafssön. 351. 446. — Thorgilssön. 351. — Thorsteinssön. 737.
Finnboge Nikulaussön. 473. 604. 638 f. — Peterssön. 630.
Finnestad Gaard. 93. 359. 622.
Finngard Dyressön. 826. — Gunnarssön. 230. — Sveinssön. 521. — Thorsteinssön. 371.
Finnin Gaard. 57.
Finnkel i Rauden. 112 f.
Finnsrud Gaard. 155.
Finnvik Gaard. 96.
Fiskene Gaard. 702.
Fiskheim Gaard og Sogn. 159. 230. 232. 636. 739. 825.
Fiskon (Fyskoon) Gaard. 267.
Fister Kirke. 84. 533.
Fit Gaard og Sogn. 105. 402. 671. 844.
Fitjargerde Gaard. 200. 203.
Fjordene. 289.
Fjorten Altere. 421. 429.
Fjædrestad Gaard. 604.
Fjæld Gaard og Sogn. 88. 354. 385. 513. 590.
Fjælestad Gaard. 721.
Fjælgaard Gaard. 418.
Fjærestad Gaard. 797.
Fjölbyrja Sogn. 215.
Flaa Sogn. 429.
Fladdal Sogn. 777 f.
Flaga-Aa. 299.
Flakstad Sogn. 418.
Flatey. 661.
Flatstad Gaard. 708.

Fleming, Hermen. 712. — Joachim. 546.
Flemme Gaard. 665.
Flesberg Sogn. 559. 802 f. 805 f.
Flokelsoland. 652.
Floten Gaard. 159. 633.
Flugeberg Sogn. 206.
Flygen Gaard. 588.
Flöysberg. 40.
Fodvang Sogn. 398.
Foldabu. 259. 317.
Folkaseter Gaard. 360.
Folkensborg Fjerding og Sogn. 228. 380. 577. 601.
Folkvard Hallvardssön. 370.
Follo. 81. 190. 233. 236. 303. 401. 585. 796 f.
Fole Gaard. 704. 796 ff.
Folomo Gaard. 704.
Folstad Gaard. 96.
Forneby Gaard. 839.
Forr Gaard. 259.
Forsöle Sogn. 586.
Fosen. 762. 774. 778. 782. 788.
Foss (Fors) Gaard og Sogn. 106. 114. 186. 200. 203. 213. 286. 293. 299 f. 359. 386. 424. 622. 666. 680. 689. 694. 740.
Fosserud Gaard. 176.
Fossheim Gaard. 364. 614.
Frauna, Fraunar, Frogner Gaard og Sogn. 108. 136. 187. 198. 213 f. 216. 250. 258. 261. 332. 354. 359. 389. 392. 406. 466. 495. 515. 529. 593. 616. 824.
Fraung Gaard. 253.
Frederik (Fridrik) Aslakssön. 67. — Eilifssön. 420. 443. — Eirikssön. 294. — I. Konge. 756 ff. 759 f. 766 ff. 774 f. 779 f. 782 ff. 785 f. 788 f. 791. 794 f. — Olafssön. 593. — Pfaltzgreve. 805. 812. 837. — Prest. 57. — Prior. 130. — Thorsteinssön. 321.
Fresje. 827. 841.
Frideflot Gaard. 76 ff.
Friis, Henrik. 695. — Johan. 829. 833.
Frikne. 764.
Frisland. 570 f.
Frode. 402. — Eindridssön. 729. — Larenssön. 645.
Froderud Gaard. 334.
Frolen i Skogn. 678.
Fron Sogn. 59. 226. 259. 321. 613. 616. 627. 651. 663.
Frosta. 96. 140. 143. 438 f. 527. 567.
Frösen. 592.
Fröyhof Gaard. 101.
Fröyland Skibrede. 547.
Fuden Thorerssön. 327.
Fugger. 732.
Fuglevik Gaard. 633.
Fulleløse Sogn. 358.
Fyglin Gaard. 419.
Fylkeshaug Gaard. 133.
Fyn, se Finn.
Fyrde Gaard. 107.
Fyrisdal. 247.
Færin Gaard. 342.
Færö. 570. 671. 731. 733.

Gaare Sadde. 59.
Gabriel Klerk. 18.
Galde Sogn. 289. 293.
Galle, Gaute. 740. — Olaf. 740. 766. 776. 822. — Svein. 831.
Galtetjern. 147.
Galtöy Gaard. 352.
Gamalsgaard i Oslo. 94.
Gard Klemetssön. 106. — Peterssön. 565.
Gard Gaard. 285. 711.
Gardmo Gaard. 278.
Gassegaard Gaard. 265.
Gatulf Benediktssön. 78.
Gauksstad Gaard. 272.
Gauldalen. 429. 762.
Gausdal. 85. 159. 244. 259. 382. 592. 720.
Gausen Gaard. 372.

Gausteim Gaard. 76.

Gautarsrud Gaard. 378.

Gaute, Gaut. 5. 360. 629. 811. 814. — Ambessön. 82. — Aslakssön. 158. — Dram. 134. — Eilifssön. 307. — Eirikssön. 276. 287. 316. 466. 548. 703. — Erkebiskop. 658. 664. 686. 693. 702. 723 f. 733. — Eyvindssön. 222. — Galle, se Galle. — Halldorssön. 744. — p. Haugar. 401. — Helgessön. 667. — Kane, se Kane. — Lensmand. 120. — p. Lyng. 745. — Simonssön. 811. 814. 817. 836. — Sveinkessön. 364. — Thoressön. 641.

Gautegaard i Tunsberg. 159.

Gauteid. 216.

Geflin (Giflin) Gaard. 96. 189.

Geigstad Gaard. 211 f.

Geiksgard Gaard. 259.

Geileik 154.

Geilestad Gaard. 547. 559.

Geirard Allikkessön. 96.

Geirmund i Askheim. 768. — Eyvindssön. 396. — Geirmundssön. 838. — Hallvardssön. 660. 691. — Ketilssön. 191. — Olafssön. 526. 560. 699. — Thordssön. 311. — Thorkelssön. 687.

Geirthrud, se Jardthrud.

Geirulf Sveinssön. 737. — Thorkelssön. 647 ff. 668.

Geisarf Gaard. 172.

Geiskli Gaard. 699.

Geitaskerf Gaard. 162.

Gelaugethorp Gaard. 254.

Geldö Gaard. 377.

Gele Gaard. 690.

Gellestad Gaard. 402. 569.

Gemlestad Gaard. 527.

Gemlin Gaard. 96.

Georgius Johannis. 724.

Gerbert Doleman. 45. 47.

Gerder (Gerd) Smidssön. 119. 164.

Gereke (Gerik) Emendorp. 483. — van Mölen. 619.

Gerhard, Greve. 7. — af Hoya. 145.

Gerleif Thorerssön. 260.

Germin Gaard. 209. 219.

Gerpin Gaard og Sogn. 224. 287. 401. 448 f. 549. 643.

Gerst, Kolbjörn. 506. 531. 538. 601.

Gert Bake . . . 848. — Honholt. 848.

Gest Haakonssön. 612. 657. — Hallvardssön. 522. 636. — Kannik. 820. — Sveinssön. 292. — Thjostolfssön. 569. 577. — Thorgeirssön. 184.

Gestvang Gaard. 356.

Gevalde Roaldssön. 420.

Gildesvold Gaard. 587.

Gilsaas Gaard. 373.

Gimsöy. 529 f. 646.

Gipstad Gaard. 578.

Gipöy Gaard. 351.

Gisbert, Biskop i Bergen. 196.

Giselbert, Erkebiskop af Bremen. 17.

Giske Gaard og Sogn. 132 f. 771 f.

Gisle Amundssön. 406. — Erlendssön. 360. — Getelogssön. 667. — Steinssön. 683.

Gjardarheim Sogn. 114. 212. 583.

Gjernes. 730.

Gjöleid. 105.

Glenna Gaard. 279 f. 303 f. 361.

Glesne Gaard. 807.

Glitheim Gaard. 396.

Glob, Anders. 774 ff. 786 f. 791. 807.

Glosa. 691.

Gloslid Gaard. 395.

Glumstad Gaard. 592.

Glymheim Gaard. 343.

Glöder Asgautssön. 273. — Hallvardssön. 541. — Thordssön. 70. — Thorgeirssön. 362. 396. — Vialdarssön. 311.

Glödesgaard i Tunsberg. 112 f.

Glömsdal Gaard. 179.

Goden Hallvardssön. 259. — Haraldssön.

516. — Leikssön. 308. — Otrekssön. 514. — Thorsteinssön. 688.
Gond Kirke og Sogn. 36. 39. 225. 501.
Gord Sogn. 52. 708.
Gorges Tannel 847 f.
Gorte Gaard. 702.
Gothsuin fra Kampen. 44.
Gotland. 490 f. 546.
Gottskalk 26. — Bengtssön. 461. — Biskop p. Hole. 594.
Graf. 743.
Grafar Gaard. 287.
Graffyre Gaard 289 f.
Gralös Gaard. 612. 631.
Gran Gaard og Sogn. 216. 330.
Grandals-Hered. 197.
Granething. 678.
Granheim Gaard. 110. 202. 210. 227.
Gratle Sogn. 142 f.
Gredgard Björnssön. 633.
Grefsen Gaard. 585.
Gregorius (Gregers) Haakonssön. 233. — Magnussön. 456. 459. — XI., Pave. 201. 204 f. — Sonessön. 349. — Sveinungssön. 234.
Gregorius Kirke. 166.
Greidaker Gaard. 645 f.
Greipsby Gaard. 133.
Grenin Gaard. 827. 830. 840.
Gresvik Gaard. 559.
Greta. 691. — Marteinsdr. 462.
Grevin Gaard. 560.
Grib. 760.
Grim. 101. 522. — Brynjulfssön. 611. — Prest. 8. — p. Throndenes 250.
Grimenes Gaard. 377.
Grimestad Gaard. 394 f.
Grimstad Gaard. 650.
Grindal Gaard. 429.
Grinde Sogn 821.
Gripsvold. 13. 21 ff. 26. 40. 276.
Grisen i Bergen. 64.
Grjotgard Eindridessön. 302. 307.
Grjotheim Gaard. 127.
Grjotrud Gaard. 559.
Groa (Gro) Benikesdr. 608. — Björnsdr. 612. — Hallvardsdr. 589. — Ketils Kone. 184. — Sveinungsdr. 413 — Thoraldsdr. 342. — Valbjörns Kone. 115.
Grof Gaard. 59 f. 281.
Grofa Sogn. 60. 322. 617.
Grundar Gaard. 96.
Grunde. 61. — Hallvardssön. 78. — i Hjalmeng. 364. — Thorgeirssön. 233.
Gryting Gaard. 255.
Grönland. 122. 151.
Grönlid Gaard. 645.
Gubbegaard. 71. 157.
Gudaker Gaard. 94.
Gudbjörg Haralds Kone. 111.
Gudbrand. 386. — Andreassön. 192. 376. 681. — Arnessön. 349 f. — Arnsteinssön. 279. — p. Asker. 200 f. — Aslakssön. 124. — Bergthorssön. 132. — Broderssön. 60. — Dagfinnssön. 70. — Eirikssön. 130 f. — Erlingssön. 176. 419. 422. 424. 429. 438. 440 ff. 464. — Eysteinssön. 119. — Eyvindssön. 417. — Graut. 92. — Gudbrandssön. 90. 188. — Gudmundssön. 462. 525. — p. Gyrfue. 96. — p. Heide. 109 f. — p. Holter. 154. — Joarssön. 231. — Jonssön. 237. — Klemetssön. 687. — Lodinssön. 183. — Mylsan. 59 ff. — p. Nesgata. 126. 130. — Nikulaussön. 384. — Olafssön. 185 f. 188. 392. — Ormssön. 742. — Peterssön. 238. 424. 626. — Prest. 159 f. 259. 286. 607. — Prestssön. 85. — Rolfssön. 526. 577. 634. 642. — Sigurdssön. 634. — Steinarssön. 260. — Sæbjörnssön. 111. — Thjostolfssön. 274. — Thorerssön. 324. — Throndssön. 237. 239.

Gudbrandsdalene. 514. 625.
Gudderud Gaard. 516.
Gude p. Æsseter 124., jfr. Gaute.
Gudesland Gaard. 427. 540.
Gudeslund Gaard. 496.
Gudestad Gaard. 693.
Gudfaste i Maalung. 839.
Gudin Gaard. 100.
Gudinehvarven. 321.
Gudlaug Amundssön. 730 f. — Seljessön. 282. — Sigurdsdr. 655. — Sælirssön. 321.
Gudleif (Gunnleif) 177. — Jonssön. 579. 587. 601. 622. 655. 664. 668. 679. 681. — Thorkelssön. 227.
Gudleik. 15. — Arnvidssön. 131. — Einarssön. 665. — Eirikssön. 590. — p. Fröyhof. 101. — Jonssön. 507. — Kobberslager. 678. — Thorerssön. 106. — Thorgeirssön. 227. — Thorsteinssön. 213.
Gudlug Selissön. 383.
Gudmund Alfssön. 284. — Asmundssön. 92. — Berdorssön. 168. — p. Birgesheim. 71. — Birgerssön. 677. — Erlingssön. 341. — Eysteinssön. 439. — Finnssön. 400. — Geirmundssön. 237. — Grein. 234. — Hallvardssön. 626. — Haraldssön. 175. — Lafrantssön. 192. — Nikulaussön. 414. — Peterssön. 467. — i Rud. 182. — Thjostolfssön. 417. — Thorbjörnssön. 612.
Gudmundeholm Gaard. 293.
Gudne Jonssön. 661.
Gudny Thordsdr. 535 f.
Gudrid (Gyrid). 645. 648. — Arnbjörnsdr. 200. 203. — Aslaksdr. 378. 477. — Audfinnsdr. 57 f. — Baardsdr. 302. — Eiriksdr. 136. — Eysteinsdr. 76 f. — Jonsdr. 291. — Jons Kone. 286. — Jörunds Kone. 220. — Ketilsdr. 516. — Nikulausdr. 183. — Ogmundsdr. 383. — Thordsdr. 590.
Gudrun Amundsdr. 465. — Anna. 114. — Arnalds Kone. 187. — Aslaksdr. 233. — Eilifsdr. 300. — Eindrides Kone. 64. — Eiriks Kone. 597. — Erlingsdr. 253. — Folkvardsdr. 392. — Gudbrandsdr. 617. — Gunnarsdr. 198. — Gunnars Kone. 346. — Gunnulfsdr. 224. — Hallvardsdr. 154. — Hardenska. 101. — Jonsdr. 291. — Lodinsdr. 108. — Sigurdsdr. 132. 156. 160. — Thorbjörnsdr. 620. — Thormodsdr. 333. — Thorsteinsdr. 432 f.
Gudulf Kristiernssön. 396. — Olafssön. 372. — Reidarssön. 327. — Valthjofssön. 268. 355.
Gudulfsdal. 132.
Gulathing. 101. 142 f.
Gulbergshede. 15.
Guldfjordungen i Inderöen. 797.
Gulethveit Gaard. 321.
Gulfjordingen p. Vors. 688.
Gulla. 660.
Gulle Gudbrandssön. 685. — Jonssön. 358. — Nadrson. 53.
Gullen Gaard. 624.
Gumanes Gaard. 200. 531.
Gumpungerud Gaard 651.
Gunna Olafsdr. 322. — Thorersdr. 86.
Gunnar Amundssön. 592. — Andorssön. 214. — Aslakssön. 654. — Barke. 132. — Benediktssön. 213. 230. — Björnssön. 346. — Brynjulfssön. 243. — Bryning. 93. — Einarssön. 135. — Eirikssön. 239. — Englessön. 737. — Erlendssön. 181. 699. — Erlingssön. 325. — Eyvindssön. 406. — Geirmundssön. 571. — p. Grevin. 560. — Gudthorfssön. 137. — Gudulfssön. 282. — Guttormssön. 432. — Haakonssön. 668. 679. 689. — Haavardssön. 603. — Halldorssön. 132. — Hallvardssön. 351. — Holk, se Holk. — Holtessön. 339.

— Hvit. 154. — Ivarssön. 627. — Jepssön. 711. — Joarssön. 87. — Jonssön. 605. — Kane. 277. — Kannik. 676. 703. — Kolbeinssön. 396. 401. — Krogh. 741. — i Lenæse. 13. — Lodinssön. 495. 547. 577. — Luggen. 718 f. — Mester. 693. — Murt. 102. — p. Nosheim. 677. — Olafssön. 316. — Ormssön. 313. — Partr. 52. — Peterssön. 247. — Prest. 526. 605. 666. — Prior. 820 f. — Raudr. 117. — Reidarssön. 366. — Rolfssön. 765 f. — Salmr. 82. — Sighvatssön. 162. 388. — Sigurdssön. 334. 382. 465. — Smidssön Saltkarl. 212 f. — Steinrodssön. 218. — Steinssön 38. 667. — Stolfssön. 600. — Sucre. 840. — Sveinssön. 62. — Sæbjörnssön. 78. — Sæmundssön. 370. — Thoressön. 93. — Thorgeirssön. 820. — Thorgilssön. 447. — Thorleifssön. 667. — Thorsteinssön. 473. — Ulfssön. 368. 416. — Vidarssön. 515. — p. Voluthveit. 558.

Gunnbjörg. 858 f. — Hallkelsdr. 200 f.

Gunnbjörn Thoressön. 439.

Gunne Karlssön. 170. — Steinfridssön. 161. — Tholfssön. 267. — Thoraldssön. 374.

Gunnenes Gaard. 104.

Gunnhild Abbedisse. 87. — Baards Kone. 104. — Eiriksdr. 332. — Gunnars Kone. 571 f. — Jon Bukks Kone. 92. — Jonsdr. 735. — Ketils Kone. 361. — Kolza. 52. — Lafrants Belteres Kone 736. — i Lykkio. 317. — Narvesdr. 366. — Ormsdr. 285. — Steinarsdr. 473. — Sveinsdr. 64. — Sveinungs Kone. 234. — Thorersdr. 694.

Gunnleif, se Gudleif.

Gunnleik Arnessön. 307. — i Gausen. 372. — Gunnessön. 398. — Guttormssön. 380. — Ormssön. 106. 197. 777. — Thorgilssön. 170. 352.

Gunnor, se Gunnvor.

Gunnrod Eilifssön. 536. — p. Foss. 386.

Gunnulf Drengssön. 282. — i Lider. 286. — Ranessön. 128. — Thorbjörnssön. 267. 283.

Gunnvald Aasulfssön. 268. — Anundssön. 184. — Hallvardssön. 487. 526. 531. 589.

Gunnvor (Gunnor) Arnesdr. 689. — Arnulfsdr. 469. — Askeldsdr. 662. — Brands Kone. 222. — Hallsteinsdr. 343. — Olbjörnsdr. 221. — Sigurdsdr. 288.

Guse Nikolaussön. 456. 459.

Gustav Algotssön. 456. 459. 509 f. — Karlssön 523. — I. Konge. 778 ff. 789. 792 f.

Gutte Raband. 93., jfr. Gaute.

Guttorm (Gutthorm). 402. — Alfssön. 324. — Andorssön. 331 f. — Andreassön. 212. — Benediktssön. 458. 578. — Biskop i Stavanger. 138. 153. — p. Bön. 93. — Eilifssön. 539. — Einarssön. 577. — Eirikssön. 76. 131. 274. 332. 356. 625. — Erkeprest. 443. 498. — Esteinssön. 493. — Eyvindssön. 543. 645. — p. Festein. 102. — Gudbrandssön. 177. 231. — Gudmundssön. 111. 179. — Haakonssön. 343. 430. — Halldorssön. 321. — Hallessön. 120. — p. Hunthorp. 82. — Ivarssön. 292. — Jonssön. 508. 533. — Ketilssön. 134. — Klerk. 17. — — Kolbjörnssön. 78. — Olafssön. 43 f. 210. 538. — Prest. 13. 368. — Rib. 323. — Riddarssön. 213. — Rolfssön. 215. 263 f. 287. 359. 392. — Sigurdssön. 277. 298. 522. — Svarte. 69. — Sæbjörnssön. 520. — Thorbjörnssön. 687 f. — Throndssön. 497. — Tjeld. 658.

Gyda. 605. — p. Askheim. 81. — Gardsdr. 636. — Gunnarsdr. 290. — Jonsdr. 317. — Thorkelsdr. 394.

Digitized by Google

Gykstad Gaard. 818.
Gyldenlöve, Henrik Jenssön. 527. 567 f. 574. 619. 621. — Nils Henrikssön. 751 ff. 762.
Gyldenstjerne, Erik. 800. — Knut. 795. — Mogens. 766 f. 775. 795.
Gylpestad Gaard. 735.
Gyrd (Gyrder, Gjord). 403. — Aslakssön. 534. 612. — Aslessön. 110. — Arnulfssön. 180. — Audunssön. 181. — Bjertssön. 664. — Eysteinssön. 272. — Gyrdssön. 314 f. 351. — Haakonssön. 182. — Ketilssön. 383. 411. — Olafssön. 256. 294. 299. 331. 615. 679. — Paalssön. 88. 93. 127.
Gyrds Gaard i Oslo. 412. 423.
Gyrfue Gaard. 68. 96. 140.
Gyrger Einarssön. 365.
Gyrid, jfr. Gudrid.
Gyridargaard i Oslo. 161.

Haaby Sogn. 666.
Haaböl Sogn. 217. 281 f. 305 f. 321. 427. 540. 585.
Haakestad Gaard. 496.
Haakon. 119. 598. — Amundssön. 272. — Anundssön. 315. — Askelssön 342. — Asleifssön. 227. 476. — Baardssön. 340. — Biskop i Bergen. 111. 120. 122 ff. 125 f. — Biskop i Stavanger. 302. — Botolfssön. 142 f — Eiriks-sön. 744. — Eskildssön. 366. — Eysteinssön. 140. 516. — Eyvindssön. 231. — Gunnbjörnssön. 640. — Gustavssön. 667. — Guttormssön. 288. 402 f. 415. — Haakonssön. 338. 354. — Haakonssön, Konge. 1 ff. 4. — Haakonssön, Unge. 5. — Halleifssön. 200. — Hiælltr. 96. — Hoskuldssön. 477. 481. 498. — Ivarssön. 82. — Jonssön. 70. 242. 448. 500. — Kovessön. 514. — Lafrantssön. 349. 374. 405. — Lagmand. 498. — i Lindal. 102. — p. Löykin. 301. — V. Magnussön, Konge. 16 ff. 22. 26 f. 30. 34 f. 40 f. 44 f. 47 ff. 50. 54. 63. 146. 156. 225. 236. — VI. Magnussön, Konge. 178. 184. 190. 192. 196. 198. 204. 215. 225. 229. 233. 240. — Meistære. 67. — Nikulaussön. 617. — i Nordunnægild. 349. — Officialis. 144. — Ogmundssön. 211. — Olafssön. 231. — Peterssön. 560. 574. 727. 797. — Reidarssön. 339. 406. 442. — Rogvaldssön. 15. — p. Rosvold. 677. — Sigurdssön. 277. — Sveinssön. 588. — Thorerssön. 73 ff. 155. 254. 256. 378. — Thorleifssön. 132. 213. — Tovessön. 522. 598. — p. Öyre. 97.
Haakons Kjölstad Gaard. 99. 118.
Haareksstad Gaard. 105. 163.
Haathveit Gaard. 182.
Haavard Abbed i Hovedö. 249. — Alfssön. 616. — Askessön. 513. 527. 615. 658. — Audunssön. 133. 220. — Björnssön. 657. — Buk. 209. — Eyvindssön. 450. — Gibber. 182. — Gotulfssön. 288. — Gudulfssön. 603. — Hallessön. 120. — Hallsteinssön. 354. — Jonssön. 113. 365. 532. — Ketilssön. 89. — Nilssön. 738. — Olafssön. 380. 465. 833. — Prest. 113. — Salmundssön. 345. — Thorgardssön. 440. — Thorgrimssön. 363. — Throndssön. 666.
Haavardslid Gaard. 77.
Haddingjadal. 53. 152. 237. 239. 683 f.
Hadeland. 152. 356.
Hadrian VI. Pave. 749 f.
Haflide Prest. 8. — Skulessön. 661.
Hafslo, Hafrslo Sogn. 8.
Hafstein Gaard. 821.
Hafthor Haraldssön. 340. — Lodinssön. 327. — Nikulaussön. 481.
Hafuar, Sigurds Maag. 69.

Haga Gaard. 65. 213. 377. 419. 536.
Hagbardstad. 165.
Haghad Reidarssön. 201.
Hagin Thorleifssön. 636.
Hak, Anders 516.
Hala Gaard. 589.
Halhynnobru. 289.
Hallad Andreassön. 169. — Ketilssön. 268. — Krokssön. 102. — Ormssön. 194 f. — Skeldulfssön. 246.
Hallbjörg Hallvardsdr. 307.
Hallbjörn Björnssön. 288.
Halldor Duk. 116 f. — Halldorssön. 167. 266. — Hallvardssön. 422. — Kaaressön. 651. — Peterssön. 293. 330. — Reidulfssön. 660. — Roarssön. 316. —
Halle (Hall) p. Haukavik. 113. — p. Hvaal. 363. — Jokelssön. 521. — Narvessön. 338. — p. Rogn. 57 f. — Thorbergssön. 285. — Valdjufssön. 336.
Halle Gaard. 179. 665.
Hallegaard i Tunsberg. 128.
Hallgeir Asmundssön. 225. — Sigurdssön. 49.
Hallgrim Thomassön. 370. — Thorleifssön. 370.
Hallheim Gaard. 374.
Hallkel. 222. — Andreassön. 535. — Benediktssön. 278. — Bjarnessön. 191. — Krökedans. 16. — Sigurdssön. 294. — Smid. 129.
Hallkelsvik Prestdömme. 445.
Hallrod, Raadmand i Bergen. 28.
Hallstein p. Doflo. 133. — Hallvardssön. 322. — Jonssön. 675. — Kolbeinssön. 447. — p. Lundeby. 147. — Ottessön. 255. — Paalssön. 413. 443. 452. — Reidarssön. 329. 515. — Sigurdssön. 261 f. 271. — Simonssön. 153. — p. Staf. 96. — p. Steigarberg. 59. — Thorkelssön. 609. — Thorleifssön. 193. 207. 221. 313. — i Vaag. 84. 533.
Hallvard. 53. 101. 120. 260. 306 f. 353. 373. 515. — Alfssön. 277. 841. — Anderssön. 640. — Anundssön. 217. — Arnaldssön. 136. 155. — Arnessön. 102. 641. — Arnfastssön. 326. — Aslakssön. 214. — Asleifssön. 172. — Asmundssön. 388. — Audbjörnssön. 496. — Avaldssön 370. — Baardssön. 675. — Berdorssön. 317. — Biskop i Hamar. 85. 108. 122. 153. — Biskop i Oslo. 194 f. — Björnssön. 118. 559. — Boe. 34. — p. Bor. 677 f. — Byfoged. 581. — Delp. 60. — Eilifssön. 233. 361. — Einarssön. 837. — Eindridessön. 275. 658. — Eirikssön. 617. — Erkeprest. 171. — Eyvindssön. 515. 536. 597. 653. — Fannessön. 330. — Finnssön. 340. 366. — p. Fraunghum. 198. — p. Fyrdi. 107. — p. Fævik. 398. — Gamle. 71. — Gautssön. 179. — Gestssön. 658. 727. — Graatop. 487. 560. — p. Grenin. 827 f. 830. — Gudbrandssön. 346. — Gudleifssön. 209. 214. 342. 349. — Gudmundssön. 206. 223. — Gunnarssön. 279. 283. — Gunnulfssön. 416. — Guttormssön. 332. 355. 399. — Hallessön. 483. 497. 501. 519. 540. 580. 604. — Hallvardssön. 260. 701. — Haraldssön. 343. — Helgessön. 303. — p. Hvam. 321. — Ingvardssön. 416. — Isaakssön. 179. — Joarssön. 284. — Jonssön. 213. 281. 602. 763. 804. 821. 827 f. 830. — Ketilssön. 721. — Lagmand. 43 f. 97. — Laurenssön. 380. — Neridssön. 616. — Nikulaussön. 363. 396. — Ogmundssön. 316. 394. — Olafssön. 197. — Ormssön. 558. 636. — Paalssön. 847. — Prest. 90 f. — p. Raudeberg. 385. — Rolfssön. 275. — Sallissön. 691. 714 f. — Sigurdssön. 572. 584. 590. 645. 653. — p. Skordin. 107. — Skrad-

Digitized by Google

dær. 260. — Snipr. 93. — Stadzberg. 804. — Steinssön. 170. 181. 804. — Sveinssön. 387. 620. — Sæmingssön. 739. — Thorbjörnssön. 278. 521. 541. Thordssön. 161. 264. 359. 362. 368. 494. 797. — Thorerssön. 354. 660. 689. — i Thorgeirsrud. 76. — Thorgeirssön. 184. 292. 325. — Thorgilssön. 391. — Thorgrimssön. 518. — Thorkelssön. 515. — Thorleifssön. 155. 227. 317. 618. — Tofessön. 274. — Vegeirssön. 559.

Hallvards-Alter. 441.

Hallvards Kirke. 40. 90 f. 110. 113. 116 f. 171. 188. 209 223. 346. 351. 359. 437. 481. 498. 511. 647. 676. 716. 848 f.

Hallvardsrud Gaard. 182.

Halmstad. 546. 552. 780.

Hals. 738.

Halsna Kloster. 256.

Hamar By og Gaarde. 75. 330. 339. — Kirker. 151. — Biskop og Kapittel. 85. 108. 122. 134. 153. 172. 197. 223. 243 f. 330. 458. 469. 473. 601. 631. 657 f. 670. 675. 690. 706. 713. 720 f. 734. 800. 826.

Hamar Gaard, Kirke og Sogn. 49. 57. 102. 159. 382. 682. 742 f.

Hamardal Sogn. 391.

Hamburg. 6. 13. 16. 33 f. 276. 673. 755 f.

Haneholm Gaard. 184. 402.

Hanestad Gaard. 648.

Haneval Gaard. 79. 474. 507. 520.

Hankesund. 569.

Hannart, Johannes. 755 f.

Hannes (Hans). 691. 848. — Andreassön. 646. — Biskop i Bergen. 658. 686. 693. — Brede. 745. — van Bremen. 848. — Dringelberg. 830. — Eirikssön. 745 ff. 764. — Greve. 530. — Grever. 847. — Hannessön. 485. 539. 576. 581 f. 587. 679. — Holuastasön. 231. — Holste. 848. — Jennessön. 551. — Jenssön. 771. — Knutssön Degn. 748. 751 ff. — Konge. 698. 705. 715. 717. — Kop. 848. — van der Krempe. 848. — Könekessön. 514. — Linck. 836 f. — Marloff. 848. — Mester. 738. — Myntmester. 843. — Olssön. 737. 828. — Ormssön. 323. — Peterssön. 690. — Prest. 605. — Prins, Christiern II.s Sön. 790 f. — Reff, se Reff. — van Rostock. 848. — Sass. 476. 581 f. 611. 650. 671. — Sattou. 847. — Skriver. 628. — Theiste, se Theiste. — Tidekessön. 353. — Quakenbrugge. 848. — Vedekessön. 341. 366. — Wilshusen. 848. — i Ögiasjo. 377. — jfr. Johannes.

Harald. 174. 578. 593. — Aslakssön. 525. 534. — Baardssön. 475. — Brynjulfssön. 516. — Eirikssön. 677. — Erlingssön. 449. 462. 464. 475. 525. 532. 534. 510. 563. — Gaardssön. 465. 499. — Gudbrandssön. 395. 424. — Guttormssön. 448. — Hallvardssön. 212 f. — Haraldssön. 699. — p. Hofvin. 119. — Jamæltssön. 211. — Jonssön. 284. 339. — Kolbjörnssön. 280. 313. 320. — Matthiassön. 111. 154. — i Pavestad. 718. — Prest. 339. — i Raudsnes. 366. — Solessön. 559. — Stjalk. 288. — Thordssön. 827. — Thorgeirssön. 465. — Vicarius. 119.

Haraldsgaard i Oslo. 681. 689.

Haraldsstad Gaard. 275.

Harborch. 848.

Hardanger. 532. 760.

Hardenberg, Erik. 850. — Jakob. 850. — Knut. 850.

Hardervik. 196.

Hardestad Gaard. 799 f.

Hardheim Gaard. 275.

Harenkinus Henrikssön. 458.

Harmen Horstman. 848. — Möghe. 847.

Digitized by Google

Harnikt Henrikssön. 394.
Hartvig Holtmann. 848. — de Nagle. 23. 26. 47 f.
Hasleim Sogn. 60. 70. 106. 485. 540. 611.
Haug Gaard, Kirke og Sogn. 13. 72. 87. 102. 126. 143. 177. 199. 203. 227. 237. 245. 262. 264 f. 269. 293 f. 322. 333. 359. 362. 367 f. 372. 382. 411. 474. 507. 526. 543. 557 f. 560. 565. 591 f. 600. 616. 621. 669. 682. 694. 745.
Hauger Gaard. 88. 117. 401. 722.
Haugsthveit Gaard. 157.
Hauk Björnssön. 349. — Erlendssön. 54 f. — Lidvardssön. 633.
Haukavik Gaard. 113.
Hauklandsbö Gaard. 197.
Haukö 402.
Hauldebö Gaard. 162.
Hausaker Sogn. 267.
Hausar Gaard. 379.
Havanes Gaard. 106 f.
Havelberg. 750.
Hedemarken. 688.
Hedinstad Sogn og Fjerding. 237. 278. 571. 600. 833.
Heg Gaard. 134. 374.
Heggin Gaard, Sogn og Skibrede. 199. 269. 552. 577. 601.
Hegren Sogn. 554.
Heide Gaard. 109 f.
Heider Gaard og Fos. 531.
Heidingstad Gaard. 634.
Heidz. 132.
Heimnes Gaard og Sogn. 17. 130. 473. 484. 495. 556. 677. 718.
Heitaker Gaard. 116.
Heksjo Tjern. 325.
Helericus de Sigersdorpe. 34.
Helfrid, Ivars Kone. 64.
Helga. 59. 364. — Audunsdr. 538. — Eiriksdr. 466. — Eyvindsdr. 395. — Hallvards Kone. 658. — Haraldsdr. 339 f. — Jonsdr. 475. — Paalsdr. 243. — Sigurdsdr. 694. — Sigurd Nibs Kone. 114. — p. Stjöre. 642.
Helge. 290. 386. — Andorssön. 441. — Anfinnssön. 340. — Arnsteinssön. 531. — Asgautssön. 475. — Asulfssön. 389. 468. — Baardssön. 163. — Bergulfssön. 399. — Björnssön. 400. 675. 692. 704. — Eilifssön. 278. 416. — Eindridessön. 627. — Erlendssön. 78. 225. — Erlingssön. 86. 120. 826. — Grjotgardssön. 603. — Gudbrandssön. 363. — Gudmundssön. 375. — Gunnarssön. 602. — Gunnleikssön. 106. — Hallvardssön. 221. 249. 272. 291. 833. 838. — Haraldssön. 229. — Herlaugssön. 611. 622. — p. Hornes. 386. — Höskuldssön. 280. 331. — Jonssön. 628. — Lodinssön. 640. — Narvessön. 266. — Neridssön. 101. — p. Nes. 178. — Olbjörnssön. 203. — Olssön. 831. — Paalssön. 100 f. — Pellessön. 691. 714 f. — Peterssön. 255. — i Rödestad. 405. — Sallessön. 714 f. — Sigurdssön. 225. — p. Steigarberg. 59. — Steinarssön. 122. — Styrbjörnssön. 366. — Thoraldssön. 176. — Thordssön. 235. 316. 604. — Thorerssön. 193. 291. — Thorgeirssön. 654. 802 f. — p. Viste. 144.
Helgeby Gaard. 119. 626.
Helgeland. 360. 760.
Helgerud Gaard. 244.
Helgeseter Kirke og Kloster. 13. 144. 166. 418 f. 425. 450 f. 467. 678. 820 f.
Helgestad Gaard. 331 f.
Helgevik. 691.
Helgevær Gaard. 418. 495.
Helgeö. 183. 236.
Hellenes Gaard. 400.
Hellevin Gaard. 218.
Hellig-Aands Alter. 209.

Hellig-Kors Alter og Præbende. 642. 843.
Hellig-Legems Alter. 337. 385. 398. 418. 450.
Hellig-Legems Gilde. 648.
Hellig-Tre-Kongers Alter. 464.
Helmeim (d. e. Holmeim) Sogn. 559.
Helsingland. 361.
Hem Gaard. 616.
Heming Abbed. 75. — Erkebiskop i Upsala. 44. — Olafssön. 373. 375. 391. — Sigmundssön. 473.
Hemingspyt Gaard. 301.
Hemnes, s. Heimnes.
Henin Gaard og Sogn. 287. 387. 583 f. 675. 689. 704.
Henning Guttormssön. 625. — Kock. 704. 707.
Hennike Conradssön. 179. — van Dæm. 284. — s. Henrik.
Henrik. 162. — Aghessön. 712. — Asmundssön. 413. — Biskop i Slesvig. 204 f. — pavelig Camerarius. 308. — de sancto Claro. 63. — Densere. 551. — Erkebiskop i Upsala. 243. 249. — Flyverk. 595. — Friis. 695. — Foss. 681. — Gollenstede. 848. — Gödhe. 779 f. — Hanssön. 847. — Henrikssön. 236. 242. 462. 485. 609. — Hinzessön. 400. 415. 582. — Hwittenhaghan. 449. 462. 486. 519. 540. 576. 608 f. — Holtscher. 848. — Jenssön, s. Gyldenlöve. — Kaarssön, Biskop i Hole. 5. — VI. Konge i England. 406 f. — Krumedike, s. Krumedike. — van Lingen. 848. — Neel. 777. — Osmundssön. 517. — Rektor i Kampen. 98. — Röplin. 346. — Simonssön. 438. — Skakt. 506. — i Snauden. 595. — Steneken. 10. — jfr. Hennike, Hinze.
Herbrand Fonnassön. 303. — Karlssön. 187. — Reidarssön. 311. — Thorgilssön. 323. 437.
Herdal. 762. 782 f. 788.
Herdla Kirke. 152.
Herestad Sogn. 586.
Hergylsgaard i Oslo. 108.
Herkja Gaard. 839.
Herlaug, Biskop i Oslo. 686. 690. 695 ff. 706. 709. 718 f. — Hallvardssön. 697. — Matthiassön. 462. 465. 481. 487. 498 f. 519. 540. 543. 545. — Peterssön. 401. 416. 522. 684. — Thorgrimssön. 516. 590. — Ulfhedinssön. 697. — Vigleikssön. 647. 664.
Herleif Throndssön. 108. — p. Tjollum. 126.
Herleik Aasulfssön. 314. — Thoressön. 558. — Thorleifssön. 316.
Hermann Adamssön. 547. — Bartskjærer. 841. — Biskop. 690. 706. 713. — Fleming, s. Fleming. — Jonssön. 359. — Löpare. 342. — Matssön. 745 ff. 792 ff. — Meckelborig. 791. — Rodhenkærke. 456. 459. — Skotthorp. 123. 125. — Trulssön. 670. 674.
Hermund Guttormssön. 360. — Sigurdssön. 448. 465. 531.
Hermunderud Gaard. 223.
Hernes Gaard og Bygd. 326. 377. 527. 567.
Herrens Gaard i Skida. 548. 683.
Herö. 444. 773.
Hesestad Gaard. 184.
Heskel Bakssön. 426.
Hestar Gaard. 349.
Hestehagen Gaard. 580.
Hesthamar Gaard. 195. 682. 768.
Hetland. 570. 599. 606. 671
Hiaumnes Gaard. 120.
Hidberg Gaard. 170.
Hildegaard i Bergen. 64.
Hildestad Gaard. 119. 158. 160. 398. 658.

Digitized by Google

Hillevik Lykkesdr. 850.
Hindaraa Sogn. 162. 260.
Hinze Henrikssön. 631. — jfr. Henrik.
Hising. 234. 586. 707.
Hjalmeng Gaard. 364.
Hjalparegaard i Oslo. 67. 235. 358. 381. 487.
Hjarrand Anderssön. 612. 614. — Bentheimssön. 239. — Hallvardssön. 112. — Herbjörnssön. 533. — Sæbjörnssön. 78. 90 f. — Thoraldssön. 401. 448.
Hjartaker Gaard. 115.
Hjartheim Sogn. 586.
Hjarund Herbernssön. 473.
Hjellene Gaard. 719.
Hjordal Gaard. 101.
Hlade, se Lade.
Hobolstad Gaard. 265. 557. 560. 592.
Hodal Kirke. 586.
Hoeims Sogn. 206.
Hof Gaard, Fjerding og Sogn. 76 f. 105. 134. 194 f. 206. 222. 263. 271. 285. 343. 356. 497. 516. 590. 616. 636. 652. 658 f. 663. 682. 726 f. 768. 824 ff. 829. 847.
Hofdin i Bergen. 83.
Hofland Gaard. 199.
Hofstrand i Lom. 171. 289.
Hofsvang Gaard. 182. 394.
Hofvin Gaard og Sogn. 77 f. 85. 119. 166. 175. 316. 371. 413. 427. 443. 449. 452.
Hogin Baardssön. 148.
Holanger Gaard. 332. 355. 466.
Holdeby. 477.
Hole Biskopsdömme. 594. 733.
Hole Gaard, Kirke og Sogn. 82. 151. 305. 418 f. 448. 465. 531. 565 f. 597.
Holheim Kirke og Gaard. 154. 679 f. 690.
Holk, Amund. 612. 618. 661. — Gunnar. 486. 544. 566. 585. 593. 598. 602. 643. — Kate Thjostolfssön. 584.
Holland. 257. 504 f. 520. 561 f. 564. 570 f. 794.
Holleby. 695.
Hollin Gaard. 305.
Hollof Arnessön. 120.
Hollom. 76.
Hollrod p. Ringheim. 58.
Holm. 217. — Anundssön. 195.
Holm Gaard, Kloster og Kirke. 51. 166. 229. 292. 413. 425. 468.
Holmgeir. 184. — Arnessön. 317.
Holmsrud Gaard. 682.
Holmstein Jonssön. 456. 459.
Holmsteinsskog Gaard. 184. 401.
Holsarf Gaard. 270.
Holsten. 756. 758.
Holte Bjarnessön. 413. 443. — Gunnarssön. 496. 547. — Jonssön. 494. — Thoressön. 419.
Holter Gaard og Sogn. 101. 113. 124. 126. 154. 159. 212. 368. 387. 416. 611 f. 620 f. 641. 653. 694. 799. 801.
Hom Gaard. 182.
Homsethveit Gaard. 260.
Hongeir Arnessön. 390.
Hordheim Gaard. 96.
Horgen Gaard og Sogn. 624. 652.
Horn Gaard. 68.
Horne Gaard. 496.
Hornes Gaard. 386.
Hortan Gaard. 843.
Horundstad Gaard. 429.
Hosberg Gaard. 133.
Hoskold Biskop. 751 ff.
Hosthveit Gaard. 360.
Hottren 677.
Hovedö Kloster. 60 f. 97. 249 f. 359. 623 f. 632.
Huder Gaard. 305.
Hudrheim 663.
Hugglukil. 39.
Humaal Gaard. 416. 463.

Humla Ö. 132 f.
Humlestad Sogn. 687.
Humrost Gaard. 182.
Hun p. Jostad. 132.
Hunaborgs Præbende. 665.
Hundigsstad Gaard. 203.
Hunestad Gaard. 130.
Hunskjold Gaard. 383.
Hunthorp Gaard. 82.
Hunulf Herbjörnssön. 738.
Husan (Huthan, Huseran). 62.
Huseby Gaard og Thingsted. 160. 324. 389. 414. 432. 602. 665. 697. 731. — Præbende. 684.
Huser Gaard. 87.
Hussiter 454 f.
Husthveit Gaard. 633.
Hval Gaard og Kirke. 77 f. 117. 161. 171. 192. 266. 282. 289 f. 363. 389. 403. 644.
Hvalsdal. 363.
Hvalöerne. 727.
Hvamm Gaard, Hered og Sogn. 86. 92. 101. 111. 119. 142. 180. 265. 319. 321. 681. 702.
Hvaranes Sogn. 197. 400.
Hvinesdal Sogn. 533.
Hvirveberg Gaard. 374.
Hviteseid Sogn. 282. 522.
Hvitestein Gaard. 287.
Hvitfeldt, Christopher. 809. 821. 823. — Peter. 838 ff. 843.
Hyddo. 26.
Hylia, vestre, Gaard. 43 f.
Hymlin Gaard. 295 f.
Hyrnekleif Gaard. 271.
Hyrudsgaard. 311.
Hællænder Kuszi. 69.
Hæm Gaard. 403.
Hænze Valltaressön. 141.
Hæreland Gaard og Sogn. 124. 217. 260. 286. 297. 330.
Höiland Gaard og Kirke. 38. 225. 262. 484. 495. 556. 601.
Hölla Gaard. 96.
Höne Gaard. 231. 536. 618.
Hönes Gaard. 635.
Hönseter Gaard. 358.
Hörda-Fylke. 558.
Höskuld Jonssön. 369. — Oddssön. 165.
Höyarbru. 289.

Idd. 292. 335. 361.
Idzardus Gravii. 725 f. 728.
Ignardal. 90 f.
Igul Eyvindssön. 334.
Igulsrud Gaard. 134.
Ikornhol Gaard. 522.
Ilen Gaard. 347.
Ilevold. 431.
Imeseter Gaard. 198. 268.
Imishaug Gaard. 168.
Inderöen. 432. 441. 702. 744. 797.
Inga. 131. — Björns Kone. 326. — Eiriksdr. 257. — Eygeirsdr. 168. — Eyvinds Kone. 328 f. — Tharaldsdr. 235. 381. — Thoresdr. 583. — Thorgrims Kone. 177. — Thorsteins Kone. 168.
Ingeborg. 58. 138. 193. 364. 463. 711. 827 f. — Alfsdr. 600. — Amundsdr. 827 f. 830. — Arnfinnsdr. 394. — Benktsdr. 451. — Biugingsdr. 651. — Dronning. 14. — Dyresdr. 390. — Eiriksdr. 676. 692. — Gudbrandsdr. 539. 543. — Gunnarsdr. 335. — Haavardsdr. 603. — Haavards Kone. 315. — Hallsteins Kone. 221. — Helgesdr. 339. — Hertuginde. 142 f. — Jakobsdr. 618. — Joansdr. 375. — Marteinsdr. 563. — Nikulausdr. 298. 826. — p. Nytilstad. 721. — Olafsdr. 400. 635. — Paalsdr. 54 f. — Petersdr., Fru. 83. — Reidarsdr. 384. — Sigurdsdr. 423. — Simonsdr. 520. — Styrs Kone. 281.

— Ulfs Kone. 430. — Valdjufsdr. 337.
Ingedal Sogn. 477. 521. 538. 541. 548. 569. 577.
Ingegerd (Ingerd). 219. 595. — Erlendsdr. 702. — Fru. 64. — Ottesdr. Römer, se Römer. — Steinarsdr. 321. — Sveins Kone. 347. — Thorgautsdr. 209. — Thorolfsdr. 414.
Ingeleif Eiriksdr. 333.
Ingemar Arnessön. 637.
Ingemund Ingevaldssön. 442. — Kannik i Stavanger. 17. 36. 49. — Sigurdssön. 218.
Ingerid Alfsdr. 368. — Andreasdr. 315. — Arnesdr. 285. — Eiriksdr. 322. — Erlandsdr. 380. — Esteinsdr. 398. — Haakonsdr. 319. — Hallkelsdr. 201. — Hallsteinsdr. 801. — Herlaugsdr. 181 f. Hoskuldsdr. 608 f. — Jonsdr. 496. — Krakesdr. 690. — Simonsdr. 417 f. 427. 450 f. — Skeggesdr. 332. — Thoralfsdr. 453. — Thorsteins Kone. 580.
Ingifuer. 70.
Ingilbrikt Jonssön. 314.
Ingjaldsstad Gaard. 212.
Ingmar i Skollingsrud. 691.
Ingolf Alfssön. 238. — Dagfinnssön. 60. — p. Övreby. 148.
Ingradal Kirke. 403.
Ingvald, Prior. 467.
Ingvar Olafssön. 518. — Reidarssön. 689.
Innthröndelagen 429.
Inn til brœdra. 419.
Irastad Gaard. 89.
Irland. 606.
Isabella af Joigny. 30.
Isidor, Kardinal. 595.
Island. 151. 297. 520. 570. 594. 658 f. 671. 731. 733.
Ivar. 64. 235. 359. 640. — Amundssön. 592. — Andorssön. 68. — Arnessön. 180. — Baardssön. 122. 442. — Beinktssön. 431. — Bjarnessön. 144. — Bjorssön. 656. — Björnssön. 515. — Bolbeinssön. 165. — Brat. 59. — Brunk. 269. — Degn. 501. — Einarssön. 106. 238. 422. — Eirikssön. 325. — Esteinssön. 398. — Eysteinssön. 183. 442. — Eyvindssön. 319 f. 367. 516. — Fleming. 513. 527. — Gardian. 130. — Gudlaugssön. 15. — Gudleikssön. 131. — Gunnarssön. 214. 277. 322. 663. — Guttormssön. 78. — Hallvardssön. 208. 438. 541. — Haraldssön. 111. 124. 126. 130 f. — Helgessön. 400. 721. — p. Hole. 82. — Ivarssön. 292. — Jenssön. 827. 829. 841. — Jonssön. 116. 235. 386. 735. — Kolbeinssön. 265. — Lagmand. 101. — p. Leikulein. 144. — Ogmundssön. 153. — Olafssön. 60 f. 270. 360. 663. — Ormssön. 688. — Ottessön. 735. — Paalssön. 160. — Ribber. 68. — p. Ryeland. 363. — Sigurdssön. 131. 515. 584. — Smælta. 13. — Stalessön. 426. — Steinvardssön. 37. — Sundressön. 694. — Taressön. 344. — Thorbjörnssön. 148. — Thoressön. 183. 435. — Thorgeirssön. 353. 392 f. — Thorgilssön. 558. — Thorsteinssön. 811 ff. — Throndssön. 665. — Tokessön. 192. — Vikingssön. 535. 543. 604. 607. 634. 612 ff. 651 f. 662. 667. 684.
Ivarsrud Gaard. 112.

Jadar Gaard. 124. 194 f. 540.
Jafnaker Gaard og Sogn. 92. 378.
Jakob (Jeppe) Augstiin. 358. — Biskop i Bergen. 242. — Biskop i Oslo. 335 ff. 351. 371. 376. 437. 463. — Hannessön. 541. — Henemannssön. 47 f. — Jenssön. 828. — Kannik. 703. — Kardinal. 595. — Konge af Skotland. 599. 606. — Lassessön. 840. 845. — Mathiassön.

704. — Matssön. 678. 686. — Mauritssön. 831. — Nannessön. 326 f. — Olafssön. 323. 526. — to Oldenborch. 671. 673. — Ormssön. 806. 830. — Prest. 771. — Skipper. 780. — Spillemand. 841 f. — Sveinssön. 811 ff. 836. — Trugelssön. 841. 843.
Jakobs Stulken. 115.
Jaleif Gaard. 536.
Janken. 404.
Jappe (Jap) Augustin. 500. — Glöderssön. 643. — Jute. 500. — jfr. Jeppe.
Jardthrud (Gertrud) Assersdr. 275. — Eindridesdr. 244 f. — Gunnarsdr. 334. — Larensdr. 736. — Paalsdr. 171. —
Jardthrudegaard i Oslo. 485 f. 519. 655.
Jarp Björnssön. 284. — Guttormssön. 825.
Jederen. 760.
Jedvard Nikulaussön. 148.
Jens, (Jænes, Jöns) Alfssön. 576. — Amundssön. 547. — Andreassön. 636. 846. — Azzorssön. 99. — Bertelssön. 722. — Biskop. 400. 411. 415. 430. 488. 506. 535. 537. 539. 543. 551. — Björnssön. 232. — Dalebo. 778. — Gunderssön. 838 f. — Hallandsfar. 748. 783. — Henrikssön. 680. — p. Hottren. 677. — Jakobssön. 653. — Joanssön. 635. — Jænissön. 465. — Knutssön. 695. — Krabbe. 697. — Lafrantssön. 449. 521. 525. 535. — Olafssön. 412. 489. — Olssön. 710. — Paalssön. 617. — Peterssön. 643. 683. — Rask. 714. — Severinssön. 802. 841. — Skriver. 783. — Staffenssön. 807.
Jerand Aasolfsdr. 652.
Jeppe Hanssön. 703. — Jude. 773. — Peterssön. 432. — Sigurdssön. 676. — jfr. Jakob, Jappe.
Jerpstad Gaard. 384. 483. 488.
Jesse Jepssön. 604. 642. — Pederssön. 517. — jfr. Jeps.
Joan Arvidssön. 625 f. — Björnssön. 532. — Ivarssön. 375. — Ketilssön. 635. — Niklissön. 555. — Pilt. 405. — jfr. Hans, Johan, Johannes.
Joar. 87. — Eskildssön. 620. 642. — Gullessön. 185 f. — Guttormssön. 354. 390. — Thordssön. 212.
Jochim Jennerich. 847. — Kammyn. 848. — Koster. 847. — Reme. 847. — Steckemest. 847. — Stecker. 847. — Weltsyn. 848.
Jodan Gaard. 665.
Jodaröerne. 665.
Joddulid Gaard. 356.
Jogrim Audunssön. 379.
Johan de Bardevik. 4. — Drake. 815 ff. — i Febi. 13. — van Halteren. 815 ff. — Heynessön. 504. — Klaussön. 504. — Matthiassön. 536. — de Quade. 812—818. — Skjalgr. 13. — Suade. 13. — Worne (Wrne). 44. — jfr. Hans, Joan, Johannes.
Johanne Matthiasdr. 649. 692.
Johannes de Calmarnia. 40. — de Forestis. 30. — Foynon. 30. — Grev. 7. — Kannik. 640. — Mager. 599. — Mundskjenk. 8. — Nory. 600. — de Plawe. 318. — de Runese. 26. — Skurzac. 98. — Springeseldes. 407. — Weze. 749. — jfr. Hans, Jens, Joan, Johan, Jon.
Jokel Ugestssön. 199 f. 203.
Jolsin Gaard. 126.
Jon. 101. 112. 200. 260. 605. — Abbed i Hovedö. 61. — Alfssön. 94. — Amundssön. 105. 343. 592. 687. 740. — Andreassön. 82. — Anundssön. 366. — Arnessön. 67 f. 81. 346. 354. 385. — Askessön. 640. — Asmundssön. 412. 447. — Audunssön. 697. — Benktssön. 456. 459. 509 f. — Biskop i Oslo. 255. 458. — Björnssön. 269. 422. 528. 540.

542. 658. 681. — Blodmor. 601. — Botolfssön. 131. 162. — Broderssön. 378. — Brynjulfssön. 132. — Bukk. 92. — i Bö. 654. — Böysting. 144. — Chorsbroder. 52. — Chrismanssön. 691. — Dagssön. 215. — p. Degernes. 839. — Darre, se Darre. — Drengssön. 777. — Edessön. 732. — Eilifssön. 205. — Eilinssön. 163. — Einarssön. 413. 452. 588. — Eirikssön. 70. 356. 438. 736. 741. — Elg. 31 f. — Erlendssön. 183. — Erlingssön. 748. 783. — Eysteinssön. 68. 439. — Eyvindssön. 158. 165. — Falkænæra. 64. — Gautssön. 81. — Greifssön. 264. — Grimssön. 288. — Grute. 157. — Gröyta. 101. — Gudbrandssön. 688. — Gudrikssön. 255. — Guldsmed. 703. 716. 732. — Gunnarssön. 81. 337. 666. — Gunnulfssön. 677. — Guttormssön. 445. 532. 592. — Haakonssön. 326. — Haavardssön. 667. — Hafre. 148. — Hafthorssön. 153. — Halldorssön. 373. — Hallessön. 120. — Hallvardssön. 93. 370. 385 f. 474 f. 536. 543. 685 f. — Haraldssön. 501. 517. — p. Haug. 745. — Haukssön. 441. — Heinessön. 691. — Herlikssön. 435. — Hjarrandessön. 373. — Hvithoved. 494. 526. 617. — Ingeldssön. 338. — Ivarssön. 34. 438. 537. 665. — Jakobssön. 221. — Jonssön. 93 f. 155. 328. 374. 387. 396. 537. 558. 768. — Josteinssön. 64. 162. — Julssön. 666. — Karlssön. 274. 306 f. 314 f. 461. — Ketilssön. 681. — Klerk. 214. — Kolbeinssön. 249. — Krabbe, se Krabbe. — Lagmand i Ryfylke. 64. — Laurentssön. 488. — i Lilleborg. 820. — Lonkar. 306. — Matssön. 618. — Meistrikssön. 254. — Mille 83. — Mogenssön. 691. — Narvessön. 260. — Nikolaussön. 434. — Oddssön. 651. 700. — Olafssön. 175. 374. 444. 537. 613. 627. 702. 732. 736. — Omundssön. 386. — Ovidius. 32. — Paalssön. 311. 435. 499. 542. 579. 675. 685. 695 f. 698. 701. 706. 709. 729. — Pane. 110. — Peningsauge. 124. — Peterssön. 83. 140. 298. 536. — Prest. 58. 70. 90 f. 93. 118. 142 f. 158. 396. 607. — Ragnvaldssön. 335 f. 346 ff. — Raud. 69. 141. — Reidarssön. 699. — Rolfssön. 605. 665. 707. — af Ross, Greve. 599. — p. Ryllunes. 93. — Saulessön. 109 f. — Sighvatssön. 447. — Sigurdssön. 126. 148. 156. 217. 260. 383. 386. 414. 453. 536 f. — Skinbalte. 333. — Skorressön. 301. 305. — Smör. 658. 661. — Snorressön. 661. — Solle. 697. — Staffanssön. 543. — Steinarssön. 447. — i Strand. 691. — Stæmfningger. 286. — Sveinungssön. 605. 607. — Sæbjörnssön. 496. — Thengelssön. 379. — Thomassön. 691. 783. — Thoraldssön. 174. 396. — Thorbjörnssön. 645. — Thordssön. 373. 376. 475. 485 f. — Thorerssön. 249. 495. — Thorgilssön. 314 f. — Thorgrimssön. 312. — Thorkelssön. 422. 537. — Thorleifssön. 364. — Thorsteinssön. 127 f. 254. 256. 689. — Tofessön. 163. — i Ulve. 421. — Veterlidssön. 547. — Vigerssön. 199. 269. — jfr. Hans, Joan, Johan, Johannes.
Jonsgaard p. Eker. 200. 203. — i Tunsberg. 307.
Jordan Olafssön. 323.
Jorekstad Gaard. 76. 132. 155f. 243.
Jornstad Gaard. 477.
Joron (Jorun) 100. 296. 451. — p. Festein. 102 f. — Gudleiksdr. 154. — Gylta. 52. — Gyrdsdr. 626. — p. Holter. 159. — Jonsdr. 394. 579. —

Ketilsdr. 154. 634. — Ogmundsdr. 176. — Svales Kone. 117. — Tholfsdr. 634. — Thorleifsdr. 417.
Jorund, se Jörund.
Josef Jenssön. 432. — Karlshöfudssön. 180.
Jost Schurman. 847.
Jostad Gaard. 132. 702.
Juberg Gaard. 527. 567.
Juksstein Gaard. 291.
Julius II. Pave. 723 f.
Jusse Blaa. 563. — Peterssön. 548. — Thomassön. 389. 593. 602. — Verkmeistare. 234.
Jute Knutssön. 419. 425. 467.
Jæderdal. 85.
Jæmteland. 41 ff. 44 f. 65. 97. 134 f. 149. 163. 225. 248. 349. 361. 373. 405. 783. 839.
Jæmælt Peterssön. 154.
Jænes, Jönis, se Jens.
Jæsheim. 65. 348. 675.
Jölund. 248. 304.
Jönköping. 503.
Jörgen Butt. 848. — Eyvindssön. 842. — Hanssön Skriver. 748. 751 ff. 777. — Vinter. 783.
Jörgens Altar. 732.
Jörgens Hospital. 711.
Jörund (Jorund, Jærund) Anundssön. 464. — Arnessön. 218 ff. 299 f. 324. 354. — Erkebiskop. 31 f. — Gudleikssön. 175. — Haferssön. 163. — Hunendenssön. 147. — Ketilssön. 227. — Simonssön. 399.

Kaalstad Gaard. 305. 886. 719. 847.
Kaare Amundssön. 80. — p. Bolungaröyre. 92. — p. Horgen. 624. — Steinarssön. 296.
Kaavik Gaard. 518.
Kabberud Gaard. 271. 343.
Kakestad Gaard. 383.
Kalfeid Gaard. 234.
Kalfskin Gaard. 341.
Kalladeberg Gaard. 194.
Kalmar. 23. 49. 479. 489 f. 492. 502 f. 509. 511 f. 523. 554.
Kalsrud Gaard. 636.
Kalstad Gaard. 305.
Kalveland Gaard. 100.
Kampe p. Bjorseter. 148.
Kampen. 18. 21 ff. 26. 44 ff. 47. 55 f. 95. 98. 121. 173 f. 192 f. 196. 215.
Kampenestein Gaard. 89.
Kane, Arald. 702. 705. — Gaute. 552. 700. 741. — Thorald Gunnarssön. 360.
Kannikegaarden i Oslo. 323. 343. 346 ff. 353. 402. 539. 601. 611. 618. 739.
Kanslergaarden i Oslo. 81.
Karine, se Katharina.
Karl Baardssön. 405. — Biskop i Hamar. 657 f. 668. 675 f. — Björnssön. 386. 536. — af Burgund. 629. — Erikssön. 793. — Gamalssön. 234. — Gedde. 461. — Gunnessön. 170. — Hermodssön. 700. — Jenssön. 690. — V. Keiser. 741. 749. 758 f. — Ketilssön. 350. — Knutssön. 480. 503. 546. 549. 552 ff. — Ormssön. 456. 459. 461. — Skeldulfssön. 82. — Thordssön. 652. — i Trygustad. 375.
Karnen i Oslo. 60 f.
Karsrud Gaard. 76.
Kastelholm 523.
Kastelle-Kloster. 152. 712.
Kastrud Gaard. 132. 156. 159 f.
Kate Thjostolfssön, se Holk.
Katharina (Karine). 364. 686. — Abbedisse. 371. — Andreasdr. 358. 552. — Engelbrektsdr. 695. — Eysteinsdr. 846. Hallvardsdr. 701. — Hansdr. 611. — Johansdr. 622. 644. 655. — Jonsdr. 366. — Vetelefsdr. 641.
St. Katharinæ Altar. 838 f.

Katnes. 599. 606.
Kaupang Gaard. 290.
Kaupmansnes Gaard og Sogn. 181 f. 283. 846.
Kauserud Gaard. 656.
Kepafjord Gaard. 823.
Kerre Gaard. 716.
Kerstad Gaard. 387.
Ketil. 38 f. 499. — Algotssön. 597. — Asbjörnssön. 683. — Aslakssön. 269 f. — Audunssön. 113. 159. — p. Berg. 97. — Bikkja. 170. — Biskop i Stavanger. 49. — Eilifssön. 154. — Eysteinssön. 506. — Eyvindssön. 386. — Haukssön. 361. 375. — Jonssön. 43 f. 161. 177. 396. 643. 616. — Karlssön. 87. 197. — Kolbjörnssön. 135. 168 f. — Kolssön. 105. 116. 253. — p. Lo. 677. — Nikulaussön. 192. 199. — Olafssön. 826. 846. — Omundssön. 496. — Ormssön. 264. — Peterssön. 184. 820. — Prest. 9. — Raudr. 109. — Sveinssön. 667. — Thordssön. 604. 687. — Thorgeirssön. 335. — p. Yrpestad. 124. — p. Övreby. 147.
Ketilbjörn i Roden. 375.
Ketilsrud Gaard. 378. 824.
Keyserud Gaard. 260.
Kiil Prebende. 377.
Kinbeinerud. 585.
Kinde-Hered. 358.
Kingstad Gaard. 349.
Kinservik Kirke. 36 f. 100 f.
Kirkefjeld Gaard. 399. 831.
Kirke-Höyland Gaard. 225.
Kirknes. 599.
Kirkevaag. 599.
Kisen Gaard i Oslo. 81. 105. 583.
Kisi Gaard og Bygd. 211. 397. 481.
Kjagstad Gaard. 355.
Kjos Gaard og Sogn. 53. 92. 226. 342. 350.
Kjædrastad Gaard. 290.
Kjækstad Gaard. 325. 597.
Kjöbenhavn. 613. 756. 780. 791. 794.
Kjölberg Gaard. 538. 650.
Kjölstad Gaard. 99. 118. 443. 498. 644.
Kjönsettjern. 311.
Klakafjeld. 311.
Klaus Bunte. 465. — Eggertssön. 822. — Grunt. 847. — Helmikssön. 683. — Horn. 848. — Klott. 848. — Nagel. 840. — Nilssön. 507. — Perdeis. 847. — Wid. 619. — jfr. Nikulaus.
Klaustr Gaard. 90. 93 f.
Klauvestad Gaard. 279.
Klavestad Gaard. 82. 154.
Klemet (Clement). 13. — Alfssön. 686. — Aslakssön. 261 f. — Aslessön. 68. — Henrikssön. 792 ff. — Peterssön. 842. — Prest. 144. — Skipper. 766. 793. — Thordssön. 603.
Klemets Almenning i Oslo. 191. 576.
Klemets Kirke. 52. 149. 166. 248. 304. 359. 598. 681.
Kleppebu. 420.
Kleppene. 819.
Klepstad Gaard. 166.
Klokkerens Præbende i Hallvards Kirken. 117.
Kloster. 792.
Klovedal Sogn. 399. 831.
Kluka Gaard. 165.
Klukkererud Gaard. 273.
Knut Alfssön. 712 f. 842. — Brynjulfssön. 477. — Eirikssön. 697. — Jonssön. 602. 820. — Knutssön. 709 f. 712. 729. — i Linköping. 456. 459. 461. — Nidberg. 804. — Nikulaussön. 456. 459. — Oddssön. 125. — Skrædder. 732. 744. — i Thoralfegaard. 110.
Knutsgaard i Oslo. 191.
Knutsvik Gaard. 102.
Koferstad Gaard. 285. 319.
Kogurvaag (Kafurvaag) 96. 176.

Kol p. Morukafla. 372.
Kolbein Aumblunkssön. 186. — Bolt, se Bolt. — p. Flæysberg. 40. — Guttormssön. 429. 452. — Jonssön. 213. — Ogmundssön. 541. — Reidarssön. 86. — Steinfinnssön. 344. — Sveinssön. 603. — Thoressön. 385.
Kolberg. 276.
Kolberg Gaard. 338.
Kolbjörn Arnulfssön. 105. — Erkeprest. 254. — Erlingssön. 226. — Gerst, se Gerst. — Gunnarssön. 391. — Guttormssön. 428. — Haraldssön. 720. — Jonssön. 543. — Kause. 165. — Nikulaussön. 249. 603. — Ogmundssön. 584. — Olafssön. 819. — p. Sker. 109. — Sveinssön. 267. — Thorgilssön. 417. — Thorleifssön. 112.
Kolby Gaard. 175. 371. 674.
Konghelle. 51. 586. 691. 710 ff. 715.
Kongsgaarden i Nidaros. 140.
Kopervik (Drafn). 113.
Kornelius Styrmand. 703.
Korshusene i Oslo. 486.
Korskirke. 8. 52. 166. 418. 450. 462. 474. 481. 486. 519. 539. 608 f. 655. 736.
Kors-Sogn. 137.
Kors-Stuka. 167.
Korsberga Sogn. 247.
Korsör. 822. 831.
Koter Gaard. 96.
Kraakerud Gaard. 114.
Kraakeval Gaard. 556. 689.
Kraakstad Gaard og Sogn. 72. 105. 157 f. 187. 193. 206 f. 218. 221. 279 ff. 303. 305. 313. 329. 331. 585 f. 797.
Krabbe, Jens. 697. — Johannes. 733. — Jon Stefanssön. 473. — Morten. 800. 806. 818. 820. 824. — Olaf. 703.
Krakan. 650.
Krake Andreassön. 116. — Gudleiksön. 317. — Reidulfssön. 730 f. — Thorerssön. 296. 328 f.
Kristin (Christina) Asgeirsdr. 500. — Gautesdr. 741. — Gunnars Kone. 334. — Olafsdr. 602. 842. — Thoraldsdr. 684. — Thorleifsdr. 603.
Kroabygd. 331.
Krok. 102.
Kroken i Oslo. 191.
Krokskog. 685.
Krosby Gaard. 626.
Krosböl Gaard. 559.
Krukov, Johan. 762.
Krumedike, Hartvig. 518. 532. 552. 560. 574. 604. 613. 628. 637. — Henrik. 657. 675. 681. 690 ff. 695 f. 703. 705 f. 709 ff. 712 ff. 715. 730. 738. 763 f. — Philippa Borkvardsdr. 567 f.
Krumme, Jakob. 778 ff.
Krödes-Hered. 253. 807.
Kröpelin, Hans. 478. 491.
Kuadals Kirke. 107.
Kubalderud Gaard. 536.
Kullends Hered. 764.
Kulm. 276.
Kuterud Gaard. 303.
Kveld Kirke og Sogn. 197. 400.
Kvennathoresgaard. 68.
Kverndalen Gaard. 106.
Kvie Gaard. 83.
Kvilde Sogn. 586. 714.
Kyllestad Gaard. 133. 137.
Kyrkjefjeld, se Kirkefjeld.
Kyrningen Gaard i Oslo. 60 f. 177. 465.
Kyrseter Gaard. 182.
Kærungrinn Gaard i Oslo. 350.
Kæstad Gaard. 497.
Köetthen Gaard. 667.
Köln. 276.
Königsberg. 276.

Laake Gaard. 93.
Lade Sogn. 422. 821.

Ladhelle Gaard. 487. 499.
Lafrants (Laurentius, Laurits) Beltere. 736. — Degn. 97. 407. — Deterdssön. 563. — Eysteinssön. 316. 677. 699. — p. Foss. 293. — Gudbrandssön. 59. — Gunnessön. 163. — Haakonssön. 712. — Hallvardssön. 285. — Haraldssön. 368. — Hardekop. 848. — Holk. 840 f. 844 f. — Jakobssön. 624. — Jenssön. 543. 584. 601. 617. 626. 664. 685. 691. 697. — Klaussön. 691. — Kok. 630. — Lafrantssön. 840. 844. — Markvardssön. 831. — Mathiassön. 829. 832. 841. — Nilssön. 703. 706 f. 714 f. — Peterssön. 499. 691. 711. 714 f. — Snaghenborgh. 509 f. — i Sundsby. 691. — Thorgilssön. 522. — Thorsteinssön. 819. — jfr. Lasse.
Lafrants Kirke. 288. 442. 674. 829. 832.
Lagardal. 273. 360.
Lagatun. 439.
Lage Peterssön. 543. — Pose. 511.
Lagmandsgaarden i Oslo. 231.
Lambert Boldeuim. 121. — van Halteren. 816.
Land Gaard. 352.
Landfald Gaard. 258.
Landstad Gaard. 261 f.
Langa Skibrede. 538.
Langeland Gaard. 598.
Langerud Gaard. 130.
Langetjern. 147.
Langhus Gaard. 487. 698.
Lasse (Lars) Beinktssön. 524. — Jenssön. 613. — Jeppessön. 839. — Oddssön. 498. — jfr. Lafrants.
Lassegaard i Oslo. 649.
Laugegerdo Gaard. 214.
Laugevatn Gaard. 233 f.
Laugjord Gaard. 406.
Laukeberg Gaard. 413.
Laurelius Amerin. 750.
Laurentius, Laurits, se Lafrants.
Lautin Gaard og Sogn. 90. 198. 268. 496.
Leberg Gaard. 821.
Lede Kirke. 152.
Leiddal Gaard. 120.
Leidulf. 107. — Ormssön. 273. — Thorgeirssön. 708. — Thorsteinssön. 254. 518.
Leikulein Gaard. 144.
Leikvang Gaard. 380.
Lein Bygd. 285.
Leinar Gaard. 226.
Leinstranden. 732.
Leiraa. 359.
Leirheim Gaard. 182.
Leirheimskog Sogn. 366. 475.
Leka. 467.
Lekenes Gaard. 423. 467.
Lenom. 735.
Leo X. Pave. 731 ff.
Lesjar Sogn. 265. 269. 286.
Liarbo Fjerding. 558.
Lid Gaard. 85. 103. 105. 270. 289. 329. 633. 669.
Lid Kvern. 401.
Lidargerd Gaard. 96.
Liden. 627.
Lider Gaard og Sogn. 136. 214. 258 f. 261. 286. 305. 374. 378. 389. 406. 495. 576. 593. 602. 616. 660. 825. 830.
Lidestein Gaard. 558.
Lidstad Gaard og Sogn. 613. 627.
Lidvard Klemetssön. 682. — Sveinssön. 178 f.
Lif. 558. — Eilifsdr. 571. — Grimkelsdr. 448. — Gunnarsdr. 178.
Lifa. 352. — Alfsdr. 539. — Björnsdr. 636. — Eyvindsdr. 384. — Olafs Kone. 104.
Lifangr. 96.
Lifrar Gaard. 485.
Lignedal. 805.

Digitized by Google

Lille-Borge. 577.
Lille-Hamars Sogn. 180.
Lindaas Sogn. 57.
Lindal Gaard. 102.
Lindeberg Gaard. 393.
Lindesnes. 23.
Lindorm Eskilssön. 189 f.
Linestad Sogn. 94.
Linköping. 242. 246 f. 425. 454. 456. 459. 461.
Linthveit Gaard. 563. 566. 571. 586. 826.
Linöy Gaard. 351.
Lisleland Gaard. 699.
Lisman Nilssön. 421.
Lister-Len. 518. 730. 762. 774.
Lit Sogn. 405.
Litanes Gaard. 432.
Lite 43 f.
Literud Gaard. 332.
Litkvern Mölle. 184.
Litlestofan Gaard. 638.
Liveland Gaard. 802 f. 805 f.
Ljodshaug. 363.
Ljofmo Gaard. 147 f. 514.
Lo Gaard. 677. 838.
Lodin. 159. 285. 348. — Arnessön. 331 f. 426. — p. Augunarstad. 100. — Aulverssön. 371. — p. Bakke. 54 f. — Hallkelssön. 193. 206 f. 218. — Hjarrandessön. 187. — p. Holter. 113. — Merkismand. 15. — Reidarssön. 52. 72. — p. Rud. 72. — Svalle. 90. — Thorgeirssön. 269. 283 — Tæigr. 13.
Lofesand Gaard. 70.
Lofoten. 418. 467. 635. 760.
Loftsgaarden. 311.
Logenliden. 226.
Loheim. 651.
Lom Sogn. 171. 244 f. 270. 277. 289 f. 293. 298.
Lombeck. 755.
London 528.
Longenes Gaard. 743.
Lorteteig. 372.
Losna Gaard. 394. 508.
Lottus de Paganis. 308 ff.
Lotulf Olafssön. 514.
Lucia Priorisse. 429.
Ludeseter Gaard. 702.
Luders Sogn. 352. 476. 494. 615. 617.
Ludolf af Amen. 139.
Ludrlags Skibrede. 363. 589. 614.
Ludvig de Ostenwolde. 56. —, St. 152.
Lumuland Sogn. 179.
Lund, Lunde, Lunden Gaard og Sogn. 119. 160. 165. 282. 321. 340. 481. 501. 647. 652. 838.
Lund Erkebiskop. 505. 749.
Lunde Fjerding. 346.
Lundeby Gaard. 147.
Lundegaard Gaard. 76. 78. 238.
Lundi Gunnarsdr. 744.
Lunge, Ove. 767. — Vincents. 754. 759 ff. 767. 771 ff. 774 f. 777 f. 782 ff.
Lunner Sogn. 339. 343. 378.
Luther. 771.
Lya. 165.
Lybek. 1 ff. 4. 10 f. 13. 16. 21 ff. 26 ff. 35. 40. 49 ff. 276. 523. 628. 671 ff. 732. 756 ff.
Lydestad Gaard. 642.
Lydik. 125.
Lydvin Gaard. 209.
Lygin Gaard. 138.
Lykke, Ivar. 813 f. — Nils. 781 f. 788 f. 795. 798. 808—818. 836. — Peter. 779.
Lykkja Gaard og Kirke. 586. 666.
Lykkjar Gaard. 317.
Lynde Gaard. 227.
Lynden Gaard. 624.
Lynderud Gaard. 210.
Lyng Gaard og Kirke. 13. 54 f. 143 f. 735. 745.
Lysedal. 413. 427. 443. 452. 657.
Lysestad Gaard. 642.

Læheim. 124. 622. 844.
Lödöse (Ljodhus). 502. 504. 506 f. 508 ff. 511 f. 515. 711. 734.
Lören Gaard. 641.
Löykin Gaard og Sogn. 105. 137. 177. 253. 262. 288. 301. 601. 665.

Maaloghöm Gaard. 140.
Maalung Gaard. 839.
Magens Haakonssön. 396.
Magga Prestdr. 52.
Magne p. Öyrar. 64.
Magnhild. 166 f. — Jonsdr. 701. — Oddsdr. 675.
Magnus (Mogens, Mons) Azzerssön. 326. — Birgerssön. 456. 459. — Biskop. 197. 478. 734. 800. — Bryntessön. 763 f. — Eirikssön, Konge. 62. 95. 97 f. 121. 129. 134 f. 138 f. 145 ff. 149 ff. 152 ff. 156. 162. 164. 169. 173. 184. 189 f. 215. 236. 240. — Geirthorssön. 703. — Haakonssön, Konge. 5 f. 9 ff. 12. 145. 147. 156. — Jonssön. 361. 629. — Lafrantssön. 722. — Ladelaas, Konge i Sverige. 35. — Nikolaussön. 473. — Ormssön. 837. — Peterssön. 644. 650 f. 656. 664. 682. — Spole. 456. 459.
Magnus-Alter. 445 ff.
St. Magnus Kirke. 151.
Malde Gaard. 228.
Malme Gaard. 421.
Mandal 436. 679. 705.
Marcellus, Biskop. 556.
Margareta. 197. 237. 566. 827 f. — Albrektsdr. 387. — Amundsdr. 827 f. 830. — Aslaksdr. 114. — Audunsdr. 331. — Berdorsdr. 69. 140 f. — Bjorsdr. 683. — Björnsdr. 558. — Dronning. 233. 248. 251. 257. 266. 276 f. 297. — Eiriksdr. 80. — Eysteinsdr. 76 f. — Fyrstinde. 758. — Gunnarsdr. 322. — Gunnars Kone. 78. — Haakonsdr. 213. — Hallvardsdr. 342. 351. — Hannisdr. 451. — Johansdr. 616. 637. 649. 682. 692. 700. — Ormsdr. 579. — Petersdr. 64. — Ranesdr. 210. — Rannogsdr. 685. — Simonsdr. 399. — Steinarsdr. 101. — Styfsdr. 327. — Thomasdr. 237. — Thordsdr. 300. 378. — Thoresdr. 401. 465. — Thorgeirsdr. 227. — Thormodsdr. 743. — i Vetrlidanum. 64.
Margaretas Alter. 113.
Margaretedal. 476. 581 f.
Margarete Vatn. 585.
Maria, Dronning af Ungarn. 804 f. 834. — Grevinde af Joigny. 80.
Mariæ Alter. 142. 151. 559. 595. 647. — Hospital. 431 f. — Kapel. 493 — Kirke. 53. 60 f. 81. 103. 129. 152. 164. 166 f. 190 f. 231. 233. 236. 242. 287. 334. 356. 359. 364. 384. 395. 418. 451. 462. 485. 517. 526. 544. 551. 557. 559. 578. 595. 604 f. 607. 618. 620. 622. 632. 634. 642 ff. 647 ff. 651. 656. 662 f. 684. 689. 700 ff. 704. 706. 709. 737 f. 740. 800 f. 818. 820. 824. 828. 835. 838 f.
Mark Gaard. 643.
Markestad Gaard. 597.
Markus Grönning. 847. — Kannik. 820.
Markvard. 640. — Stekker. 691. — Vise. 485.
Marstrand. 21 f. 504. 574 ff. 586. 669. 714. 734.
Martin (Marten, Morten) p. Angestad. 301. — Gudleikssön. 131. — p. Henin. 583. — af Husan (Huthan, Huseran). 62. — Lodinssön. 301. — Portagal. 6. — Skrædder. 563. — Smed. 729. — Sprungh. 485. — Thorerssön. 254. — Thorkelssön. 703. 714 f.
Martinsgerdet. 583.

Martins Kirke. 533. 693.
Matrauden Gaard i Tunsberg. 280.
Mattheus Biskop. 594. 619. 621.
Matthias. 710. — Boetii. 638 f. — Bogaard. 842 f. — Henrikssön. 840 f. 844. — Lagessön. 830. — Nilssön. 683. — Peterssön. 616. 633. 637. 649. 742. — Störssön. 850. — Ödgislessön. 461. — i Örskog. 771 ff.
Mats Abbed. 764. — Nilssön. 831. — Olssön. 712. 729.
Mauricius, Dekan i Bremen. 145.
Medalby Gaard. 221. 313. 430.
Medaldal 499. 527. 555. 567. 702.
Medalheim Gaard. 237.
Medalhus Gaard og Sogn. 96. 144. 732.
Medalnes Gaard. 111. 396.
Medaltjern. 147.
Medalvads Præbende. 393.
Meiginssö. 650.
Meinardus Prest. 9.
Meinert Thiesen. 847.
Meising Gaard. 171.
Meklenborg. 672 f.
Melchior de Germania. 758 f.
Mels Sogn. 370.
Merden Gaard. 643. 684.
Merdtythe. 699.
Meritte Ebbesdr. 647.
Michael (Mikkel) Benktssön. 451. — Dumerese. 847. — i Grimenes. 377. — Husing. 848. — Jonssön. 743. — Meckelen. 848.
Michaels-Alter. 421.
Michaelsgaard i Oslo. 740.
Michaels Kirke. 52. 166.
Midberg Gaard. 832.
Midfitja-Hamar Gaard. 102.
Midgaarden. 311.
Mikjalsaasen. 597.
Milingsviken. 837.
Minnisaas Gaard. 87.
Minoriter. 61. 152. 359. 605. 620. 772.
Misseim Gaard. 329.
Misserud Gaard. 408.
Mjölnin Gaard. 545.
Mo Gaard og Sogn. 86. 117. 244. 293 f. 298. 464.
Modestad 166.
Modheim Sogn. 199. 255. 269. 578. 807.
Modstad Gaard. 348. 369.
Mogens, Mons, se Magnus.
Moland Sogn. 247. 267. 401. 586.
Molskones Gaard. 96.
Molteke, Herman. 632 f. — Olaf 632 f.
Morasten. 503.
Mordvik Gaard. 377.
Morik Gaard. 324.
Mork Gaard. 193.
Morukafle Gaard. 372.
Mossedal 217. 281. 305. 388. 414. 427. 453. 540.
Mossevik. 489.
Motzleberg. 537.
Mungerd i Hvam. 681.
Munk, Ebbe. 669 f.
Munkeby. 792.
Munkeliv Kloster. 299. 418 f. 428. 630. 778. 784.
Mus, Andreas. 462. 729. 731. 733 f. — Nikolaus. 525.
Musaland Gaard. 162.
Myklebolstad Gaard. 418.
Mykleby Gaard. 285.
Mykle-Vand. 170.
Myklevoll Gaard. 382.
Myntergaarden i Oslo. 487. 662.
Myr Gaard. 690.
Myre Gaard. 148.
Myrehvarven. 226. 324. 340. 355. 389. 465. 487.
Myrkvid Gaard 133.
Mysing. 432.
Myting Gaard. 587 f.

Mærdin Gaard. 401. 522.

Nabberud Gaard. 155.
Nafstad Gaard. 211.
Nannestad Sogn. 210. 343. 368. 416. 424. 463. 587. 626.
Narrebol Gaard. 187.
Narve. 119. — Atlessön. 189. — Biskop i Bergen. 14. — Björnssön. 406. — Guttormssön. 334. 663. — Haakonssön. 119. — Jakobssön. 438. 440. 528. 542. — Jonssön. 274. — Kannik. 499. — i Kinservik. 100. — p. Klavestad. 154. — Liderafn. 119. — p. Ljofmo. 148. — Matthiassön. 222. 577. — Olafssön. 86. — Thorerssön. 640. 670. 697. — Trulssön. 685. — Vighvatssön. 392. —
Narvestad Gaard. 718.
Nattadal. 778.
Naustar Gaard. 593.
Nautafit Gaard. 59.
Nautöy. 476.
Navestad Gaard og Sogn. 373. 586.
Nedberg Gaard. 526. 824.
Nederholt Gaard. 80.
Nerid Eyvindssön. 220. — Peterssön. 654. — Thorbrandssön. 645. — Thorsteinssön. 352.
Nes Gaard og Sogn. 60. 119. 123. 158. 160. 166. 176. 178. 235. 254. 289. 308. 319. 334. 340. 348. 356. 376. 397. 416 f. 422. 450. 493. 497. 537 f. 547. 584. 586. 617. 631. 641. 645. 657. 664. 675. 722.
Nes Thridjung. 154.
Nesgata Gaard og Sogn. 126. 130. 349.
Nesinar Kirke. 586. 612.
Nesland Sogn. 633.
Nesodden Sogn. 332.
Neste Gaard. 597.
Nesterud Gaard. 311.
Nestin Sogn. 420.
Nesö. 581.
Nevahofde Gaard. 258.
Nezstod. 84.
Nidaros By og Gaarde. 128. 140. 143. 148. 198. 238. 419. 421. 429. 431. 452. 468. 621. — Domkapittel og Domkirke. 51. 95 f. 140. 144. 150 ff. 166 ff. 172. 209. 238. 250. 261 f. 408. 418 ff. 421 ff. 424. 426 ff. 429. 431 ff. 434 ff. 438 ff. 441 f. 444 ff. 447. 450 ff. 463 f. 467 f. 473. 489. 499. 528. 533. 537 f. 542. 549. 555 f. 567 f. 594. 629. 639. 665. 676. 686. 693. 697. 701 ff. 716. 723 f. 726. 728. 732 f. 735. 740. 743 f. 797. 799. 808 f. 821. 823. 834 ff. — Erkestol. 70. 72 ff. 75. 95 f. 153. 166 f. 176. 201. 204 f. 250. 276. 308 ff. 408. 418 ff. 421 ff. 424 ff. 429. 431 ff. 434 ff. 438 ff. 441 f. 444 ff. 447. 457 f. 463. 467. 469. 489. 499. 527. 542. 594. 619. 621. 628. 638. 658. 661. 664. 723 f. 728. 733. 750. 798 f. — Fehirdsle. 152. 170. 176. 198. — Kirker og Klostre. 31 f. 51. 70. 149. 166 f. 418. 425. 450 f. 467. 678. 772. 801. — jfr. Throndhjem.
Nidberg Gaard. 642.
Nikolaus (Niklis, Nils). 15. 59. 189. 377. 388. 602. 640. — Amundssön. 462. — Andreassön. 137. 171. 228. — Arnessön. 93. — Asbjörnssön. 521. — Atlessön. 636. — Besche. 486. 543. — Biskop. 242. 674. — Bjertssön. 336. — Björnssön. 615. — Brun. 842. — Djekn. 134 f. — p. Dolin. 81. — Eilifssön. 278. — i Ein. 104. — Eindridessön. 171. — Eirikssön. 573. — Engelbrektssön. 797. — Eringislessön. 456. 459. 461. — Erkebiskop af Upsala. 41. 43 ff. 225. 503. 509 f. — Eskilssön. 163. — Fabri. 750. — Gjordssön. 774. — Gudbrandssön. 397. — Gudleikssön.

380. — Gunnarssön. 427. — Gunnulfssön. 286. 293. 296. — Gustafssön. 461. — Hallvardssön. 106 f. 440. — Haraldssön. 367. — Helgessön. 401. — Jenssön Beiske. 622. — Jepssön. 766. — Jonssön. 461. — Jude. 712. 783. — Kamp. 167. — Knutssön. 424. 468. 528. — Lafrantssön. 663. 682. 720. 797. — prefectus Lundensis. 6. — Lystrup. 840. — Mathiassön. 643. — Mester. 79. — Mogenssön. 771 ff. — Ogmundssön. 485. — Olafssön. 660. 844 ff. — Ottarssön. 541. 584. — Paalssön. 839. — Paus. 127. — Peterssön. 149. 163. 330. 644. 721. 799. — Prest. 601 f. — Ravelssön. 713. — Rennoven. 573. — Rolfssön. 366. — Salvessön. 373. — i Seter. 375. — Sigurdssön. 273. — p. Skede. 839. — Skrædder. 773. — Stallare. 85. — Steinssön. 645. — Stub. 839. 844. — Sutare. 78. — Sveinssön. 421. — Thjostolfssön. 363. 371. — Thomassön. 255. — Thoraldssön. 414. — Thordssön. 826. — Thorerssön. 327. — Thorfinnssön. 555. — Thorkelssön. 627. — Thormodssön. 399. 522. 715. 717. — Thorsteinssön. 279 ff. 303 f. — Thuessön. 771. — Thuressön. 184. — Thrulssön. 703. — Ulfssön. 184. 654. — Uttormssön. 731. — Verheyden. 814 ff. 817 f. 834 ff. — Vyburge. 773. — jfr. Nisse.

Nikolaus-Alter. 488.

Nikolaus Kirke. 359. 605.

Nils, se Nikolaus.

Nisse Andreassön. 391. — Berg. 406. — Björnssön. 244. — Eirikssön. 507 f. 512. — Jepssön. 648. — Knutssön. 229. — jfr. Nikolaus.

Nitedalen. 227. 343. 370. 395. 469. 518. 825.

Niwdhungia. 247.

Njardarhof. 198. 204. 278. 610. 621. 660.

Njotaröy Sogn. 288. 341. 351. 402. 432. 842.

Njurghespiellen. 650.

Nolleteig Gaard. 359.

Nonne-Elven i Oslo. 740.

Nonneseter Kloster. 87. 113. 181. 371. 393. 418 f. 701. 777.

Norby, Severin. 777. 780.

Nordby Gaard og Sogn. 70. 106. 194 f. 366. 473. 475. 580. 611. 796 f.

Norderheden Gaard. 832.

Nordfjord. 760. 762. 774.

Nord-Hered. 270.

Nordhordland. 760.

Nordlandene. 657. 770.

Nordlæheim. 130. 212. 359. 387. 416. 620. 653.

Nordmöre. 96. 782.

Nordrheim Gaard. 398. 532.

Nordthorp Gaard. 380.

Nordunnægild Gaard. 349.

Nordvik Gaard. 234.

Nore Sogn. 311.

Nos Gaard. 307.

Nosheim Gaard. 677.

Noteby Gaard. 530.

Nottof Nottofssön. 689. — Tharaldssön. 821.

Nubsgaard. 253.

Numedal. 760. 802 f. 805 f.

Nyborg. 779 f.

Nydal Kloster. 189.

Nyhus Gaard. 177.

Nykirke Sogn. 170.

Nypingen i Oslo. 326. 701.

Nytilstad Gaard. 721.

Nytingen. 436.

Nörstafloot. 578.

O Gaard. 585.

Ochse-Werder. 755.

Odalen. 598.
Odd. 58. — Alfssön. 696. 700. 709. — Asmundssön. 219. — p. Hagbardsstad. 165. — Jonssön. 419. 424 f. 428. 452. 467 f. 528. — Lafrantssön. 474. — Simonssön. 253. — Thoressön. 263.
Odde Sogn. 325.
Oddevald. 703. 780.
Oden Gaard. 59. 627.
Odense Stift og Provsti. 723 f. 774 ff. 786 f. 791. 795. 807.
Odensö, Onsö, Sogn. 88. 216. 487. 569. 650. 802.
Odiserud Gaard. 807.
Odnulf Skrufuer. 109.
Odonsok Gaard. 647.
Odren Gaard. 339. 378.
Odsnes. 831.
Odsrud Gaard. 111.
Odstein Gaard. 648.
Ofanmyre. 261.
Oferbö Gaard. 287.
Offerdal Sogn. 375.
Ofrin Gaard. 85.
Oggedal Bygd. 132. 159.
Ogmund (Agmund, Augmund, Ommund) Alfssön. 362. 367. — Andreassön. 284. — Arnessön. 374. — Arnfinnssön. 476. — Arnsteinssön. 165. — Biskop i Bergen. 458. — Bolt, se Bolt. — i Byre. 84. — i Eidareng. 286. — Eirikssön. 132 f. 356. 412. — Erlendssön. 137 f. — Eysteinssön. 340. — Finnssön. 153. 196. 236 242. 244. — Gautssön. 92. — Godinssön. 268. — p. Greipsby. 133. — Gudbrandssön. 895. — Guldsmed. 58. — Gunnarssön. 94. — Guttormssön. 109. 153. 171. — Haraldssön. 462. — Holmssön. 290. — Holtessön. 92. — Jonssön. 180. 412. — Ogmundssön. 657. — Olafssön. 267. 382. — Ormssön. 161. — Paalssön. 235. — Prest. 8 f. 31 f. 129. 194. — p. Rualsstad. 137. — Saxessön. 158 ff. — Sigurdssön. 270. 515. — Skrepp. 182. — i Spikkedal. 133. 137. — p. Stein. 82. — Sæfinnssön. 65. — Thoraldssön. 142. — Thorbjörnssön. 186. — Thordssön. 180. - Thorleifssön. 211 f. 340. — p. Thveiter. 157. — Valgardssön. 253. — p. Verpe. 97.
Olaf. 148. 161. 168. 223. 642. 737. 805. — Abbed. 341. 403. — Alfssön. 154. 515. 580. 627. — Amundssön. 500. 529. 654. 687. — Andreassön. 140. 148. 473. 499. 837. — Anundssön. 802. 805. — Arnessön. 53. 338. — Arnfinnssön. 838. — Asbjörnssön. 300. — Askelssön. 388. — Aslakssön. 819. — Asmundssön. 819. — i Aspaas. 349. — Baardssön. 88. 364. — Balte. 93. — Berdorssön. 525. — Beske. 597. — Biskop i Bergen. 469. 751 ff. 784. 786. — Biskop i Stavanger. 276. — Björnssön. 370. 401. 452. 474. 477. 500 f. 528. 534 f. 563. 612. 618. 631. — Both. .... 721. — i Brandsrud. 357. — Buk. 486 f. — Confessor i Vadstena. 623 f. — Dagssön. 271. — Dyressön. 591. — Eilifssön. 194. — Eindridessön. 543. — Eirikssön. 381. 449. 681. 709. — Engebrektssön. 744. — Erkebiskop i Nidaros. 204 f. 471. 594. 619. 621. 628. 638 f. 661. 665. 750. 771 ff. 778 f. 790 f. 798. 801. 804 f. 808—818. 834 ff. — Erkebiskop i Upsala. 65. — Eyvindssön. 323 f. 346. 742 f. — Fastessön. 375. — Galle, se Galle. — Gaste. 52. 89. — Gerdssön. 133. 137. 174. — Gibbunssön. 419. — Grimssön. 163. 279. — Gunderstad. 843. — Gunnarssön. 78. 636 763. 821. — Gunne(ssön?) 81. — Gunnvaldssön. 518. — Gut-

tormssön. 214. 282. — Haakonssön. 133. 458. 518. 535. 543. 545. 580 ff. 657. 691. — Haakonssön, Konge. 233. 236. 240. — Haavardssön. 833. — Hage. 377. — Hallsteinssön. 147. — Hallvardssön. 235. 377. — Helgessön. 620. — Hemmingssön. 839. — Herleikssön. 465. — Hermanssön. 128. — i Hjalparegaard. 487. — Höskuldssön. 176. — Ivarssön, 270. — Jenssön. 611. — Jonssön. 93. 114. 198. 369. 393. 423. 452. 469. 486. 498. 508. 519. 540. 581 f. 597. 732. 735. 807. 839. — Kalfssön. 143. — Kap. 839. — Karl. 82. — Klemetssön. 141. 144. — Knutssön. 797. — Krabbe. 703. — Lafrantssön. 405. 435. — Langr. 61. — Lauritssön. 831. — Lodinssön. 603. — Martinssön. 505. — Mogenssön. 797. — Narvessön. 597. — i Naustar. 593. — Nilssön. 660. — Ogmundssön. 84. 394. — Olafssön. 245. 416. 448. 833. 842. — Oleifssön. 362. — Ormssön. 692. — Oustessön. 374. — Paalssön. 271. — Pate. 109. — Peterssön. 163. 277. 323. 394. 446 f. 783. — Prest. 31 f. 52. 419. 611. — Pæ. 97. — Ragnvaldssön. 594. — Reidarssön. 677. — Ribber. 43 f. — Rolfssön. 654. — Saxessön. 611. — Sellerer. 62. — p. Senneng. 104. — Sigurdssön. 296. 335. 350. 387. 393. 437. 445. — Skramr. 52. — Skriver. 771. — Skytth. 189. — Steling. 677. — Strut. 82. — Styf. 521. 576. 581 f. — Sæbjörnssön. 496. — Sæmingssön. 322. — Tharaldssön. 802 f. — Thjostolfssön. 396. — Thomassön. 370. — Thoraldssön. 377. — Thoralfssön. 369. 396. — Thordssön. 287. 765. — Thorgeirssön. 364. 412. 414. 432. — Thorgilssön. 656. — Thorleifssön. 178. — Thorsteinssön. 338. 367. — i Thorugaard. 60. — i Throlzas. 349. — Throndssön. 533. 543. 556. — p. Tisbernerud. 217. — i Udby. 377. — Vifastssön. 732. 735. 741. 744. 797. — i Ögiasjo. 377. — Öylerssön. 294.

Olafs-Alter. 422. 605. 740.

Olafs- og Eriks- Alter. 151.

Olafseng Gaard. 684.

Olafs Kirke. 52. 166. 403. 418. — Kloster. 82. 130. 341. 403. 521. 576. 581 f. 620. — Præbende. 151 f.

Olafs, Eriks og Knuts Præbende. 702 f.

St. Olafs Skrin. 409.

Olafs-Stuka. 167.

Olberg Sogn. 807.

Olbjörn Arnessön. 452. — Ketilssön. 520.

Olbjörnegaard i Oslo. 99 112. 618.

Ole Gardssön. 283. — Thorkelssön. 611.

Oleberg Gaard. 656.

Oleif Asulfssön. 600. — Ivarssön. 438. — Throndssön. 356.

Olgaton. 634.

Olmod. 289.

Olof Amundsdr. 796. — Berdorsdr. 69. 141. — i Depple. 69. 96. — Guttormsdr. 167. — Gylange. 66. — Oddsdr. 260.

Olofaeng Gaard. 338.

Olstad Gaard. 154.

Ombland. 763. 821.

Oplandene. 514. 627. 687.

Oporto. 759.

Oppen Gaard. 325.

Ordost. 15. 150.

Orkedal. 527. 555. 567. 735.

Orknöerne. 63. 151. 173. 246. 599. 606. 610.

Orm. 378. 501. 602. — Amundssön. 592. — Andreassön. 598. — Arnessön. 314. 334. 340. — Björnssön. 279. 536. — p. Brunstad. 234. — Eirikssön. 682.

700. — Esbjörnssön. 473. 484. — Eysteinssön. 153 f. 173. — p. Finnestad. 98. — Grjotgardssön (Grogarssön). 104. — Gudbrandssön. 536. 539. — Gudulfssön. 738. — Hallvardssön. 104. — Helgessön. 199. — Ivarssön. 115. — Jonssön. 310. 386. — Kafle. 58. — Kane. 13. — p. Ñordby. 194. — Ormssön. 216. — Prest. 170. — p. Rifsheim. 99. — Roassön. 194 f. — Sigurdssön. 522. — Sveinungssön. 106 f. — p. Tastar. 127 f. — Thorerssön. 237. — Thorgeirssön. 633. 700. — Thorgrimssön. 448. — Thormodssön. 425. — p. Vold. 39.

Ormsrud Gaard. 330.

Ormstein Gudbrandssön. 352.

Ornes Gaard. 188.

Os Gaard, Bygd og Kloster. 317. 488. 539. 764.

Oslo By og Gaarde. 16. 51. 58. 60 f. 67. 69 f. 79 ff. 88. 90 ff. 93 f. 99. 105. 108. 110. 112. 114 116. 118. 127. 129 f. 135. 161. 164. 168. 172. 175. 177. 185. 191. 213. 221. 229. 231. 235 f. 244. 249. 254 f. 280. 302. 313. 320. 322 f. 326. 338 f. 343. 346 ff. 349 f. 352 f. 358. 369. 371. 378. 381 f. 384. 387 f. 392. 402. 412. 414. 423. 430. 437. 453. 462. 464 f. 468 f. 473. 481. 483. 485 ff. 488. 497 f. 501. 506. 519. 521. 525. 529 f. 532. 534 f. 543. 563. 576. 580 ff. 583. 595. 597. 601. 604. 608 f. 611. 615. 622. 631. 647 ff. 655. 662. 664. 668. 681. 689. 692. 695 ff. 701. 705 ff. 709. 712 f. 722. 736. 739 f. 765 f. 791. 800. 806. 818. 827. 840. 844. — Biskop og Kapittel. 78. 110. 114. 117. 153. 157. 164. 194. 209. 217. 222 f. 231. 235. 248. 254 ff. 257. 262 ff. 276. 282. 288. 294. 299. 301. 304 f. 323 f. 331. 335 ff. 341 ff. 344. 346 ff. 350 f. 353. 356 f. 359. 362. 364. 368 f. 371. 376. 385 ff. 393. 400. 402 f. 411. 415. 430. 436 f. 442. 449. 452. 458. 462 f. 473 ff. 481. 485. 488. 493 f. 498 ff. 507. 518. 534 ff. 537. 539 f. 543. 551. 563. 566. 569. 576. 578 ff. 581 ff. 584 f. 587. 593. 598. 601 f. 605. 608 f. 611 f. 618. 621. 625 f. 631 f. 634. 640. 643 f. 648 ff. 654 f. 665 f. 668. 671. 674. 679. 681. 690 f. 695 ff. 701. 704. 706 f. 709. 716. 718 ff. 722. 729. 731 733 f. 736. 739. 765. 799 f. 806. 818. 824 f. 828. 832. 838. 841. 843. — Domkirke. 78. 113. 116 f. 151. 171. 188. 209. 223. 331. 337. 343. 346 ff. 350 f. 359. 369. 386. 402. 449. 481. 488. 540 f. 569. 577. 593. 608. 611. 647. 665. 685. 701. 716. 718 f. 722. — Fehirdsle. 152 f. — Kirker og Klostre. 53. 60 f. 81 f. 87. 90 f. 103. 106. 110. 113. 129 f. 152. 164. 181. 190 f. 231. 233. 236. 242. 248. 254. 287. 304 334. 356. 359. 364. 371. 384 f. 395. 402. 436. 442. 462. 485. 517. 521. 526. 539. 544. 559. 576. 581 f. 595. 604 f. 607 f. 618. 620. 622. 632. 634. 642 ff. 647 ff. 651. 655 f. 662. ff. 665. 674. 689. 700 f. 704. 736 ff. 740. — Hered. 114. 175. 250. 346. 364. 412. 415. 423. 440. 513. 521. 581 f. 584.

Osmund, se Asmund.

Ossin Gaard. 185 f. 188. 346

Oster. 208.

Ottar (Otter). 13. 255. — Gudbrandssön. 441. — Haraldssön. 346. — Lagmand. 54 f. — Sigridssön. 105. — Thorgilssön. 442.

Otte Anderssön. 826. — Aslakssön. 559. — Matssön. 658. 678. 686. 693. 706. — Römer, se Römer.

Ottestad. 691.

Otto Erkebiskop af Bremen. 145. — Kannik. 640.

Ottrenes Gaard. 313.
Ovik Sogn. 373.
Ozor. 13. — Eysteinssön. 86.
Ozzar Hallvardssön. 374. — Sigurdssön. 355.
Ozzaragaard i Oslo. 488.

Paal. 73. 200. — Amundssön. 547. 559. — Andreassön. 137. — i Åndurd. 86. — Arnessön. 271. 398. — Arnulfssön. 612. — Audunssön. 322. — Baardssön. 335. — Baardssön, Erkebiskop i Nidaros. 71 f. 81. 95 f. 128. 176. — Bjert. 31 f. — Botolfssön. 239. — Eilifssön. 112. — Einarssön. 60 f. — Eindridessön. 270. 277. — Eyvindssön. 688. — Finnssön. 319. — — i Grof. 59. — Gudmundssön. 537. — i Haraldsgaard. 689. — Haraldssön. 630. — Holmssön. 435. — Jonssön. 40. 181. 191. — Klemetssön. 447. — Knutssön. 142 f. — Lange. 672 f. — Magnussön. 464. 533. — Ogmundssön. 627. — Olafssön. 598. — Prest. 772. — p. Rualsstad. 137. — Sigurdssön. 171. — Styrkarssön. 97. — Sure. 13. — p. Tandum. 177. — Tharaldssön. 381. — — Thorbjörnssön. 278. — Thorerssön. 229. — Thorfinnssön. 438. — Thorgeirssön. 235. — Throndssön. 273. — Tovessön. 213. — Vestfale. 818. — Vigleikssön. 173.
Paalsgaard i Oslo. 118. 130. 369. 529.
Paavelsstad Gaard. 473. 484.
Paris. 120. 152.
Paris Biskop. 750.
Parnov. 276.
Patvik Gaard. 495.
Paulus de Paganis 308 ff.
Pausinn i Oslo. 209.
Paus-Luten (i Kolby). 371.
Pavestad Gaard. 677. 718.
Pelle Asbjörnssön. 438.
Peter Alfssön. 392. — Anderssön. 806. 826. 840 f. 844. — Arnessön. 444. — — Askelssön. 101. — Aslakssön. 440. Audunssön. 352. — Bartskjærer. 811 f. — Benktssön. 590. — Biskop i Bergen. 8. — Biskop i Hamar. 458. 469. — Bjarnessön. 500. — Bjartssön. 718. — Björnssön. 655. — Brandssön. 719. — de Canaberiis. 30. — Chorsbroder. 17. — Ebbessön. 831. — Einarssön. 323. — Eindridssön. 702. — i Faxanegild. 349. — Finbo. 818. 825. — p. Finnin. 57. — Frak. 676. — Grafur. 83. — — Gris. 697. 706. — Gudbrandssön. 88. 799. — Gudfastessön. 839. — Gudleifssön. 186. — Gudmundssön. 445. — — Gudulfssön. 370. — Gunnarssön. 589. 616. 621. — Gyrdssön. 592. — Haakonssön. 541. — Haavardssön. 364. 396. 446 f. — Hanissön. 484. — Hanssön. 824 ff. 827 f. 840. — Helgessön. 635. — Herlaugssön. 800. 806. 827. 840. — Heydenrich. 818. — Jenssön. 710 f. — Jonssön. 101. 104. 481. 525. 539. 555. 563. 579. 581 ff. 584. 611. 625. 646. — Jute. 691. — Kapellan. 9. — Kardinal. 595. — Krog. 678. — — Lauritssön. 456. 459. — Lyneborg. 608. — i Malme. 421. — Matthiassön. 83. — i Medaldal. 499. — Mikelssön. 630. — i Mordvik. 377. — Munk. 772 f. — van Munster. 848. — Nikulaussön. 191 f. 387. 400. — Nilssön. 411. 415. 531. — Oetlieue. 811 ff. — Ogmundssön. 84. — Olafssön. 517. 524. 538. 548. 643. — Ottarssön. 589. — Paalssön. 839. — Peterssön. 83. 87. 718. — Prest. 31 f. 57. 60. 137. 361. 375. 391. 607. — Reidarssön. 440. — i Röden. 349. — Sander. 847. — Sigurdssön. 522. — Skriver. 773. — i

Stakkeris. 839. — Sten. 818. — Störle. 764. — Svart. 387. — Svarte. 68. — — Sveinssön. 99. 544. — Svenske. 840. 844. — i Tanelnes. 377. — Tharaldssön. 833. — Thordssön. 422. 572. — Thorerssön. 326. 394. 527. 557. 689. 783. — Thorgeirssön. 175. — Thorleifssön. 619. — Throndssön. 799. 842. — Ulfssön. 477. 642. — Verreyken. 834 ff. — i Yla. 645. — Öyerssön. 830.

Peters Chor. 441.

Petersgaard i Tunsberg. 287. 342.

Peters Kirke. 9. 86. 132 f. 246. 341.

Pettevik Gaard. 418. 428. 467.

Philip. 5. — Bonde. 456. 459. — Ingemarssön. 697. — IV. Konge i Frankrige. 30.

Philippa Hansdr. 530 f. 598.

Pil Lafrantssön. 449.

Pilefos. 359.

Pisauria. 750.

Posmyreskog. 807.

Prag. 455.

Prestthorp Gaard. 538.

Procopius. 455.

Prædikebrödre. 51. 152. 167. 359. 425.

Prædikebrödrenes Kirke. 166.

Pyatænom (Pittenom) i Oslo. 414. 681.

Pyt Gaard. 301. 305.

Quatuor doctorum Præbende. 665.

Quinque vulnerum Alter. 539.

Raa. 630.

Raade Sogn. 171. 291. 315. 477 f. 831.

Raadebek. 325.

Raadsmannahuset i Oslo. 93. 110.

Rade Gaard. 710.

Radeberg Gaard. 613.

Rafnaasen. 820.

Rafnebjerg Gaard. 73.

Rafundaskog, Saalehuset paa, 43 f.

Ragna Gudmundsdr. 341. — Ketilsdr. 253. — p. Roden. 230. — Vesetesdr. 177.

Ragnhild. 13. 180. — Arnbjörnsdr. 768. — Benediktsdr. 742. — Brynjulfsdr. 344. — Dagsdr. 326. — Eysteinsdr. 231. — Fru. 81. — Greifsdr. 264. — Gudleiks Kone. 131. — Gunnarsdr. 335. — Gunnesdr. 302. — Haakonsdr. 394. — Hallvards Kone. 636. — Helges Kone. 78. — Helgesdr. 644. — Jensdr. 683. — Kolbjörnsdr. 356. — Olafsdr. 363. — Omundsdr. 577. — Reidarsdr. 475. — Sæbjörnsdr. 260. — Thorgeirsdr. 272.

Ragnvald Erengislssön. 234. — i Kyrningen. 60 f. — Thorbjörnssön. 234.

Rakkestad Gaard og Sogn. 91. 430. 539.

Ramborg Jensdr. 704.

Ramnes Sogn. 312. 359. 829. 832.

Rampno Sogn. 654.

Ramsvik Gaard. 418. 495.

Randeberg Gaard og Sogn. 127.

Randö Kirke. 499.

Rane Peterssön. 403.

Ranerud Gaard. 77 f.

Ranganores Fiske. 391.

Rangdid. 343. 533. — p. Audulfsthveit. 187. — Baards Kone. 208. — Dyresdr. 336. — Fru. 144. — Haakonsdr. 527. 671. — Haraldsdr. 367. — Jonsdr. 147. — Nikolausdr. 397. — Ogmundsdr. 182. — Ottersdr. 346. — Thoralfs Kone. 269 f. — Thrandsdr. 588. — Valdjufsdr. 337.

Rannog, se Ronnog.

Ranrike. 152. 535. 543. 585.

Rasaborg. 490.

Rasmus Skriver. 771 ff.

Raudastein. 325.

Raudeberg Gaard. 385.

Rauden Gaard. 112 f.
Raudsnes Gaard. 366. 585.
Raudstad Gaard. 572.
Raudsvold Gaard. 140.
Raududal Gaard. 96.
Raudö Kirke og Skibrede. 433. 703.
Raumarike. 556. 587.
Raumsaas Gaard. 590.
Raumsdal. 762. 774. 782. 788.
Ravald Nikulaussön. 514. 627. — Reidarssön. 593. 602.
Re Gaard. 526. 567.
Rebekke Skibrede. 636.
Redalen Bygd. 189.
Redesöen Gaard. 615. 617.
Reff, Hans. 765 f. 806. 825.
Refle-Skov. 227.
Refsund Sogn. 377. 405.
Refvol Gaard. 799 f.
Reggestad Gaard. 411.
Reggin Gaard. 67.
Reidar. 133. 137. 230. — Amundssön. 310. — Andreassön. 224. 831. — Aslakssön. 653. — Aslessön. 329. — Björnssön. 386. 536. — Eilifssön. 433. — Eindridessön. 275. — Eirikssön. 162. — Eyvindssön. 288. 319 f. — Gardssön. 636. — Gudleikssön. 626. — Haakonssön. 258. — Haavordssön. 664. — Hafthorssön. 448. — Halladssön. 135 f. — Hallvardssön. 366. — Jonssön. 176. 213. — Kolbjörnssön. 557. 560. — Nikulaussön. 274. — Odssön. 796 ff. — Olssön. 830. — Peterssön. 679 f. 689. 694. — Prest. 17. — Provst. 549. — Reidarssön. 831. — p. Torghrufuu. 102 f.
Reidarsöy Gaard. 476. 494.
Reidesheim Gaard. 265.
Reidestad Gaard. 82.
Reidulf Avarssön. 253. — Baardssön. 427. 443. 449. 452. 474. 540. — Hafvarssön. 171. — Hallvardssön. 263. — Jonssön. 319 f. — Rolfssön. 110. — p. Runes. 96. — i Skotbud. 67. 71. — — Thorleifssön. 187. — Thorsteinssön. 765.
Reidun. 111. — Arnsteins Kone. 88. — Thormodsdr. 521.
Reifavold Gaard. 85.
Reinald. 70.
Reinhold van Heydersdorf. 795.
Reinike Henrikssön. 475. 498.
Reins-Kloster. 152.
Reinward (Reinard) Andreassön. 504. — Witte. 28.
Reiten Gaard. 326.
Rekesand Gaard. 629.
Rekk i Berger. 349.
Reling Gaard og Sogn. 109. 122. 473. 497. 650.
Rempna Gaard. 419.
Renlid Sogn. 192.
Rennabu. 429. 567.
Renniola Gaard. 576.
Repp Gestssön. 258. 263.
Reval. 13. 276.
Reykholt Gaard. 124.
Reynkinus Roberti. 26.
Reyse Bygd. 203.
Ribe. 404. 724.
Richard Thawites. 407.
Ridabu Bygd. 165. 339. 597. 687. 690.
Rifling Gaard. 224.
Rifsheim Gaard. 99.
Riga. 13. 23. 26. 35. 276.
Rikeland Gaard. 521.
Rikisheim Gaard. 605.
Rinddal Gaard. 271.
Ringebo Sogn. 208. 226. 365. 398. 579. 587. 613. 719. 839.
Ringerike. 577.
Ringheim Gaard. 58.
Ringsaker Sogn. 177. 239. 333. 826.

Ringstad Gaard. 383. 414. 453.
Ringsted Kloster. 628.
Ringöy Gaard. 100.
Ris Gaard. 250.
Riser Gaard. 67. 163. 375.
Risteröd Sogn. 764.
Risthveit Gaard. 571.
Risvik Gaard. 391.
Rjodersvarp. 666.
Rjodr. 586.
Rjuke Gaard. 487.
Roald Ofvarssön. 181. — Olafssön. 645. — Peterssön. 337. — Sigurdssön. 660. — p. Ulven. 677.
Roar Adamssön. 385. — Eindridessön. 637. — Eirikssön. 390. — Nikulaussön. 322. — Peterssön. 541. — Thorgeirssön. 269.
Roarsgaard i Bergen. 499.
Roastad Gaard. 603.
Robert af Amen. 139. — I. Bruce. 63.
Robyggelag. 705. 721. 821.
Rodaa. 636.
Rodeim Præbende. 223.
Roden Gaard. 230. 232. 375. 739.
Rodka Kirke. 403. 477.
Roeskilde. 298. 822.
Rogalstad Gaard. 722.
Roge i Helgevik. 691.
Rogn Gaard. 58. 219.
Rokkan Gaard. 707.
Rokstad Gaard. 109. 212. 667. 718 f.
Rokstadenes. 501.
Rolf. 388. 602. — Alfssön. 213. — Andorssön. 648. — Arnulfssön. 332. — Asbjörnssön. 621. — Björnssön. 615. 654. — Borgerssön. 766. — Gudmundssön. 691. — Hermodssön. 700. — Nikulaussön. 328. — Olafssön. 730. 839. 844. — Peterssön. 579. — Prest. 674. 685. — Saulessön. 200. 203. — Sigurdssön. 496. 536. — Sjofarssön. 478. — Thordssön. 382. — i Thrættagaard. 43 f. — Öygjarssön. 232.
Rolfsstad Gaard. 244.
Rolfsö. 78. 646. 661.
Rollag. 802 f.
Rollaug. 394. — Björnssön. 680. — Guttormssön. 263 f.
Rom. 251.
Romedal. 231. 496. 601. 656.
Romnes Gaard. 421.
Romnestad Gaard. 525.
Ronnog (Rannog, Ranveig) Asgautsdr. 637. — Eysteinsdr. 76 f. — Haakonsdr. 185 f. — Ingjaldsdr. 245. — Ivarsdr. 214. — Jonsdr. 830. — Ketilsdr. 273. — Narvesdr. 268. — Petersdr. 565. — Thollæradr. 327. — Thorgilsdr. 194. — Thorkels Kone. 217.
Ronnogrud Gaard. 206.
Roseland. 763.
Rosenkrands, Erik 850.
Ross. 599. 606.
Rost Gaard. 148.
Rostok. 13. 21 ff. 26. 40. 257. 266. 312. 619. 673.
Rosvold Gaard. 677. 735. 744.
Rotaas Gaard 59.
Ruaklsstad. 59. 137 f. 321.
Rud, Anna Jörgensdr. 705. — Knut. 822. 831.
Rud Gaard. 59. 72. 82 f. 92. 99. 182. 218. 226. 248. 250. 304. 417. 448. 617. 626. 702. 708.
Rudulf af Depholt. 146 f.
Rudstad Gaard. 305. 332. 516. 700.
Rudstadenget. 77.
Rugaas Gaard. 187.
Rugeberg Gaard. 287.
Rumedal. 267.
Rumenes Sogn. 287.
Runeld Gaard. 521. 541.
Runes Gaard. 96.

Runild Gaard. 584.
Runulf, Lensmand. 102.
Rusten i Fron. 226.
Rut Erlingssön. 142.
Ryeland Gaard. 362 f.
Ryen Gaard. 804.
Ryer Gaard. 764.
Ryfylke. 64. 300. 403. 501. 760.
Rygen. 41.
Ryggiofs Kirke. 40. 585.
Rygh Gaard. 764.
Ryllunes Gaard. 93.
Ryndin Gaard. 405.
Röden Sogn. 349. 361. 375. 391.
Rödenes Sogn. 699.
Rödestad Gaard. 405.
Rödö. 760.
Röfhaug Gaard. 331.
Röfholar Gaard. 212.
Römer, Ingerd Ottesdr. 762. 771 f. 778. 781 f. 788 f. 808—818. — Otte Svalessön. 198. 276 f. 418. — Svale. 418.
Rörvik Gaard. 588.
Röse Gaard. 448. 531.
Rösland Gaard. 832.
Röykin Sogn. 268. 324. 340. 355. 389. 465. 487. 552. 597. 605. 648. 828. 840.
Röyrdal. 195. 263. 616. 621. 658 f. 694. 727.
Röyrin Gaard. 81. 232.
Röyseng Gaard. 660.

Sadoletus, Jakob. 732.
Sakulf Helgessön. 273.
Salmund (Salmon) Sigurdssön. 536. — Styrmerssön. 138. — Thjostolfssön. 346.
Salog, Baards Kone. 87.
Salomon. 39. 137. — Aslakssön. 372. — Biskop i Oslo. 78. 117. 153. 157. 257. — Thoraldssön. 54 f.
Salten. 760. 773.
Salthamar Gaard. 677.
Salve (Saule, Saulve, Sölve) Bergulfssön. 518. — Nikulaussön. 518. — Thorgeirssön. 621. — Thormodssön. 233.
Samund Thorsteinssön. 648.
Sana Kirke og Sogn. 179. 281 f.
Sanabrote Gaard. 222.
Sand Gaard og Sogn. 256. 284. 317. 390. 522. 662. 742 f.
Sandaker Gaard. 584.
Sandbu Gaard. 226.
Sandbæk. 558.
Sande Gaard, Hered, Kirke, Skibrede og Sogn. 60. 184. 194. 211. 246. 268 f. 272. 288. 290. 292. 356. 392. 402 f. 415. 468. 565 f. 579. 616. 682. 729. 832.
Sandelstad Gaard. 629.
Sandnes Gaard. 244 f. 517.
Sandstad Gaard. 131.
Sandöen. 760.
Sarpsborg. 274. 403. 512. 524. 548. 563.
Saude Sogn. 233.
Saurbö Gaard. 283. 481.
Saxbjörn Asulfssön. 389. 468.
Saxe. 300. — Andreassön. 285. — Bjarnessön. 112. — Einarssön. 259. 334. — Hallvardssön. 687. — Jonssön. 369. — Narvessön. 105. — Olafssön. 680. — Prest. 605. — p. Skinheim. 93 f. — Steinarssön. 321. — Thordssön. 319.
Saxegaard i Oslo. 88. 353.
Saxheim Gaard. 77.
Saxlund Gaard. 158.
Scepperus, Cornelius. 759.
Seflo Gaard. 245.
Seim (Sæheim) 96. 194. 578. 589. 644. 667. 841.
Sekkebæk Gaard. 401. 576.
Selabu Sogn. 420. 438. 762.
Selvik Gaard. 182. 579.
Sennebækken. 354.
Senneng Gaard. 104. 274.
Serkver Andressön. 43 f. — Arnessön. 128. 140. 143.

Seter Gaard. 186. 375. 386. 677.
Setraas Tjern og Bæk. 147.
Setrar Gaard. 238. 325. 377.
Settovold Gaard. 77.
Severin (Söfren) Knutssön. 704. — Overskjærer. 783.
Sigbjörn Arnbjörnssön. 271. — Björnssön. 362. — Nikulaussön. 325.
Sigbjörnsrud Gaard. 325.
Sigerstad Gaard. 88.
Sigfiar Ketilssön. 272.
Sigge, Biskop. 455 f. 459. — Zisendorp. 358.
Sighvat Sigurdssön. 806.
Sigmund. 162.
Signe (Signy) Anundsdr. 526. — Helges Kone. 290. — Jonsdr. 484. — Sveins Kone. 178.
Sigrid. 254. 259. 344. 402. 451. 560. 642. — Arnsteinsdr. 450. 493. 545. 547. — Bengtsdr. 419. — p. Bererud. 305. — p. Brotanes. 214. — Eilifsdr. 168 f. — Eiriksdr. 285. — Erlendsdr. 394. — Eyvindsdr. 259. — p. Flygen. 588. — Gudbrandsdr. 499. 559. 590. — Gudmunds Kone. 71. — Haakonsdr. 443. 498. — Haavardsdr. 603. — Hallvardsdr. 338. — Helgesdr. 215. — Jonsdr. 296. 603. — p. Kise. 397. — Nikulausdr. 316. 397. — Ogmundsdr. 388. — Olafsdr. 170. 593. — Ottesdr. 481. — Paalsdr. 271. — Rolfsdr. 323. — Sigurdsdr. 522. 545. — i Stein. 69. — Thords Kone. 257. — Thorersdr. 222. — Thorgeirsdr. 202. 210. — Thorlaks Kone. 229. — Thorleifsdr. 583. — Thorleifs Kone. 269. — Thorsteinsdr. 156. — Thrandsdr. 588.
Sigurd (Sigvard). 49. 69. 147. 226. 303. — Abbed. 5. 9. — Alfssön. 183. 235. 270. — Amundssön. 71. — Anundssön. 72. — Arnaldssön. 294. 303 331. — Arnessön. 271. — Arnsteinssön. 203. — Asbjörnssön. 177. — p. Askheim. 100. — Aslakssön. 120. 339 f. 378. — Aslessön. 372. 537. — Asulfssön. 526. 557. 560. 592. — Audunssön. 657. — Azzorssön. 627. 663. — Baardssön. 104. 131. 261. 578. — Bakkakolf. 103. — Bjarnessön. 117. 120. — i Björkedal. 104. — Björnssön. 474. 478. 486. 506 f 543. — i Bordvin. 84. 533. — Brat. 68. 141. — i Djup. 361. — Einarssön. 225. — Eindridessön. 355. — Eirikssön. 206. 260. — Erlendssön. 163. — Erlingssön. 128. — Eysteinssön. 208. — Eyvindssön. 94. — p. Folstad. 96. — Fyrd. 134 f. — Gevaldssön. 422. — Greipssön. 444 f. — Gudbrandssön. 634. 641. — Gudleifssön. 216. — Gudmundssön. 653. — Gunnarssön. 188. 308. — Gunnulfssön. 430. 477. 536. 541. — Guttormssön. 637. — Gyrdssön. 224. 273. — Hafthorssön. 154. 212. — Hallvardssön. 237. 288. 515. 620. 653. — Haraldssön. 738. — p. Haug. 87. — Helgessön. 259. 740. — i Hermunderud. 223. — Hinnelowe. 277. — p. Huseby. 160. — Ivarssön. 587. — Jodgeirssön Lande. 96. 150. — Jogrimssön. 493. — Jonssön. 227. 365. 458. 497. 506. 512. 514. 517. 543. 563. 653. — Josteinssön. 590. — Kolbeinssön. 393. — Krafs. 262. — i Kvennathoresgaard. 68. — Lagmand. 15. — p. Leinar. 226. — Mort. 783. — Munk. 62. — Neridssön. 699. — Nib. 85. 114. — Olafssön. 362 f 384. 444. 532. 624. — Oleifssön. 554. — Omundssön. 271. — Ottarssön. 104. 144. — Paalssön. 180. 271. — Peterssön. 428. — Ragnhildssön. 405. — p. Randeberg. 127 f. — Raude. 132. 156. 159 f. — Reidarssön. 225. — Rise. 109. — i Risvik. 391.

— Roarssön. 382. — p. Rolfsstad. 244. — Rolfssön. 477. — Sjofarssön. 411. 477. 521. — Svarre. 87. — Thjostolfssön. 158. — Tholfssön. 777. — Thorgeirssön. 260. 345. 376. 412. — Thorkelssön. 609. — Thorleifssön. 109 f. — Thorssön. 796. — Thorsteinssön. 367. 382. 447. 579. — p. Thveiter. 386. — p. Toddenes. 426. — i Ulfssund. 69. — Unessön. 277. 344. — p. Vardheim. 209. — Vikingssön. 163.
Sigurdsrud Gaard. 222. 246. 268.
Sigvald. 68.
Sigvard, se Sigurd.
Sigvor. 515.
Sikelands Præbende. 722.
Silegjord Sogn. 416. 560. 778.
Silliakes Koting. 818.
Simon. 309. — Björnssön. 437. 453. 497. 501. 535. 543. — Gunleikssön. 805. — Hemingssön. 638 ff. — Henrikssön. 648. 668. 679. 692. — Ivarssön. 57. 444. — Jonssön. 281. 305. 329. 331. 420. 442. — Kapellan. 8. — Olafssön. 802 f. — Peterssön. 352. — Thorgeirssön. 189. 513. 527. — Thorleifssön. 683. — Thorsteinssön. 669. — Vighvatssön. 369.
Sindberg Gaard. 377.
Sindre. 182. — Guttormssön. 112. — Thoraldssön. 259.
Sireaa. 730 f.
Sixstein Peterssön. 356.
Sixtus IV., Pave. 638.
Sjoaraas Kvern. 358.
Sjul Æsætter. 799.
Sjæland. 628.
Sjæle-Alter. 343. 347 f. 350. 369.
Skaale Kirke. 126.
Skaalholt Kirke og Biskop. 151. 556. 594. 733.
Skaare Sogn. 49.
Skadden i Oslo. 736.
Skadin Gaard. 86.
Skaga Gaard. 735.
Skallenes Gaard. 159.
Skalped Gaard. 824.
Skalpestad Gaard. 265.
Skankinn i Oslo. 175. 249 f.
Skanöre. 5. 95. 98. 139. 173.
Skara Biskop. 358. 454 ff. 459. 509 f. 586.
Skarar Gaard. 286.
Skardeböl Gaard. 402.
Skarpaasen Gaard. 311.
Skarpauge Gaard. 540.
Skarthveit Gaard. 84.
Skarthælin Gaard i Oslo. 81. 488.
Skatheim Sogn. 597.
Skaun Fylke og Bygd. 96. 158. 167. 432. 489. 677 f. 686. 721.
Skedaf (?) Sogn. 338.
Skede Gaard. 839.
Skedjuhof Sogn. 109. 254. 363. 373. 376. 475. 500 f. 531 f. 580. 586. 612. 631. 718 f.
Skefiulsstad Gaard. 343.
Skegbrandshyll. 147.
Skegge. 102. — Botolfssön. 396.
Skeggeby Gaard. 626.
Skeggen i Bergen. 740.
Skeid Gaard og Sogn. 96. 187. 231. 287. 380. 487. 667. 698. 702.
Skeidakrsströnd. 277.
Skeidiv Gaard. 181 f.
Skeidsmo Sogn og Kirke. 93. 105. 288. 320. 359. 366. 376. 527. 566. 641. 644. 804. 825.
Skeivestad Gaard. 343.
Skeldarhval Gaard. 289.
Skeldulf Thorfinnssön. 290. 292.
Sker Gaard. 109.
Skerdingstad Gaard. 629.
Skervheim Gaard. 847.
Skibland Sogn. 764.

Skida. 101. 416. 448. 548. 646. 683. 709.
Skida Syssel. 400 f. 548. 560. 574. 643. 683.
Skidiulf Gaard. 600.
Skildvirkjostad Gaard. 432.
Skinheim Gaard. 93.
Skinheimrinn i Oslo. 338.
Skinnenes Gaard. 846.
Skipeleim Gaard. 183.
Skittsaghulid 77.
Skiviulstad Gaard. 368.
Skjalaberg Gaard. 402.
Skjalfa Gaard. 96 356.
Skjeberg Sogn. 386. 403. 521. 524. 536. 541. 584. 705.
Skjelderup, Jens. 850.
Skjerestad Gaard. 317.
Skjetten Gaard. 804.
Skjold Sogn. 259.
Skoddin Gaard. 198.
Skog Gaard. 416.
Skogbygd. 368. 616.
Skogen Gaard i Oslo. 229. 339. 737.
Skogheim Gaard og Hered. 236. 324. 520.
Skollingsrud 691.
Skomakaregaard i Oslo. 236.
Skordin Gaard. 106 f.
Skorer Gaard. 217. 297.
Skotbud. 67. 71.
Skotland. 63. 599. 606.
Skridshol Sogn. 330.
Skrikestad Gaard. 654.
Skriksvik Sogn. 586.
Skulestad Gaard. 182.
Skurderud Gaard. 699.
Skurkeberg Gaard. 203.
Skygthveit Sogn. 214. 282. 334. 634. 642.
Slagn Gaard og Sogn. 287. 538.
Slagsvold Gaard. 356.
Slatheim Gaard. 370. 469. 825.
Slaviske Söstæder. 27. 46. 276.
Sleimdal Sogn. 287.
Slesvig. 204 f. 451.
Sletner Gaard. 601.
Slodegaard. 269.
Sluppen i Oslo. 474.
Slætavad. 147.
Slœngton Gaard. 78.
Smid Anundssön. 353. 378. 474. 483. — Arnessön. 99. — Björnssön. 87. — Einarssön. 403. — Jonssön. 86. — Ormssön. 602. — Thorgilssön. 296.
Smidsgaard p. Grimestad. 394 f. 595. — i Oslo. 60. 135. 506. 647. 681.
Smidsrud Gaard. 311. 351.
Smölen. 665.
Smörbrekke Gaard. 314.
Snaasen. 743.
Snakhol Gaard. 77.
Snekkethorp Gaard. 335.
Snoden Gaard i Oslo. 535. 595.
Sogn Gaard og Fylke. 96. 111. 114. 171. 289. 760. 762. 774. 783.
Sogndal. 379. 431.
Solberg Gaard og Sogn. 272. 386. 443. 449. 452. 586.
Sole Thorsteinssön. 602.
Solelid Gaard. 114.
Solheim (Sollund) Gaard. 96.
Solheim Gaard og Sogn. 448. 549. 554.
Solöyjar. 271. 354. 572. 705. 738.
Somarvaale Gaard. 527. 567.
Son. 331.
Sonden Fjerding. 592.
Soprinn i Nidaros. 140.
Sorby Gaard. 832.
Sorshaug. 441.
Sortebrödre-Kloster. 418. 450. 467. 604.
Sotenes Sogn. 586.
Soterud Gaard. 383.
Sotethveit Gaard. 833.
Spaken Gaard i Oslo. 563.
Spangereid Kirke. 708.
Sparabu. 96. 426. 762.

Digitized by Google

Speirin Gaard. 245. 362.
Spekeröd Sogn. 711.
Spikkedal Gaard. 133. 137.
Spjotaberg Sogn. 216. 220. 281.
Stad Gaard. 210.
Staf Gaard. 96.
Stafby Gaard. 171.
Staffrar Gaard. 377.
Staflo Gaard. 96.
Stakkeris Gaard. 839.
Stalberg Gaard. 358.
Stale Arnessön. 613. — af Romnes. 421.
Stange Sogn. 89. 223. 253.
Stangenes Sogn. 102. 586. 710.
Stangevik Sogn. 665. 702.
Stapul. 641.
Starahvarf Bygd. 114
Stargard. 276.
Stauptjern. 147.
Staupstjern. 147.
Staurrust Gaard. 178. 289. 298.
Stavanger By og Gaarde. 75. 127. 225. — Biskop og Kapittel. 17. 36 ff. 39. 138. 142. 153. 225. 256. 276. 302. 403. 458. 469. 473. 492. 501 f. 506. 533. 658. 721. 751. — Domkirke. 17. 151. 225. 403. — Kirker. 142.
Stavern. 18. 21 ff. 26.
Stedje Sogn. 73. 379.
Stefan Hallessön. 317. — p. Hosberg. 133. — Nilssön. 765. — de Prato. 309. — Thomassön. 394. — Thorlakssön. 532.
Stefning Gaard. 825 f.
Steid Gaard. 289.
Steig Kirke og Gaard. 166. 435. 760.
Steigarberg Gaard. 59.
Stein Aasulfssön. 246. 268. — Erlendssön. 53. — Eyvindssön. 738. 743. — Graskalle. 139. 142. — Hallvardssön 555. — Petersön. 244. 293 f. 298. — Öndssön. 391.
Stein Gaard og Kirke. 52. 69. 82. 323. 422. 418. 538 555.
Steinar Amundssön. 427. 515. — Arnsteinssön. 466. 515. — Aslakssön. 412. 443. 452. — Eysteinssön. 819. — Greifssön. 269. — Prest. 38. — Rolfssön. 495. 515. — Thoraldssön. 473. — Thordssön. 248. 327. — Thorgeirssön. 698. — Thorgilssön. 246.
Steinbjörn Leidulfssön. 107.
Steinbjörnegaard i Oslo. 90. 191.
Steineberg Gaard. 259.
Steinfinn Ivarssön. 235.
Steinkirke Sogn. 324. 399.
Steingrim Haakonssön. 295.
Steinrod. 81.
Steinrof Gaard og Sogn. 356. 397.
Steinsgaard. 551.
Steinsgaard i Nidaros. 148.
Steinvor. 107. — Eindrides Kone. 275.
Stensland. 819.
Stenviksholm. 798. 808 f. 821.
Stettin. 13. 23. 26 276.
Stig Sigurdssön. 438.
Stiklestad Kirke. 152.
Stillaug Asbjörnssön. 379. — Jonssön. 538. 646.
Stimning Gaard. 600.
Stitvik Bygd og Skov. 103.
Stjertheim Gaard. 282.
Stjoradal. 432. 438. 762. 782 f. 788.
Stjöre Gaard. 642.
Stokke Gaard og Sogn. 189. 262. 372. 402.
Stordurd Gaard. 229.
Storvikiærosten. 289.
Stralsund. 13. 16. 21 ff. 26. 40. 276.
Strand Gaard. 292. 610. 691. 764. 839.
Strandvik Sogn. 419.
Straum Gaard og Sogn. 92. 312 f. 384. 387 f. 390. 392. 483. 488. 617.
Straumey. 463.
Straumrin i Bergen. 162.

Streines Gaard. 260.
Streingin Gaard. 376.
Strendingsrud Gaard. 271.
Strengareid Skibrede. 517.
Strengenes. 243. 454 ff. 459. 461. 503. 509 f.
Strind Sogn. 422.
Strindar-Aatting. 117. 161.
Strinden. 801.
Strjukstad Gaard. 212 f.
Strondinn. 268. 396.
Strætesgaard. 269.
Stufnastad Gaard. 103.
Stufstad Gaard. 356.
Stumperud Gaard. 258. 261. 305.
Sture, Gustav. 509. — Sten. 715. — Svante Nilssön. 716.
Stuthen Gaard. 157.
Stygge, Eiler. 712. — Tönne. 712.
Stykkin, lille, Gaard. 59.
Styr. 17. — Hallvardssön. 291. — p. Imishaug. 168. — Jonssön. 262. — Reidulfssön. 179. 281.
Styrivalla Sogn. 860.
Styrkar Styrkarssön. 558. — Thormodssön. 743.
Styrlaug Aslakssön. 100. 102 f. 114.
Stækeborg. 490 ff.
Stören Sogn. 821.
Subdal Gaard. 819.
Sudorp. 587.
Sudre. 102.
Sudrheim Treding og Sogn. 338. 634. 641 f.
Sudröerne. 599. 606.
Suflerud Gaard. 328 f.
Sukkon (Sukkun) Gaard. 287.
Suledal. 256.
Sumarvold Gaard. 344.
Sund Gaard. 49. 361. 377.
Sundal. 702.
Sundby Gaard. 315. 396. 447. 580. 691. 881.
Sunde Sogn. 839.
Sundre Björnssön. 386.
Sundsvik Gaard. 260.
Sundvold Gaard. 253. 807.
Sune Jonssön. 246. — Lafrantssön. 637.
Sunnfjord. 760.
Sunnhordeland. 760.
Sunnhus Gaard. 306.
Sunnive. 81. — Brynjulfsdr. 83.
St. Sunnives Kirke. 8. 111. 596.
Sunnlæheim. 114. 212. 556.
Sunnmöre. 705. 760. 762. 774. 782. 788.
Sunnulf Hallvardssön. 397. — Ivarssön. 268.
Sunrin Gaard. 181. 237.
Surendal. 702.
Svadabu. 259. 330.
Svale. 117. — Jonssön. 458.
Svalerud Gaard. 217.
Svalestofa Gaard. 247.
Svarfastad Sogn. 194. 212. 278.
Svarteborg Sogn. 580. 586. 666.
Svedeland Sogn. 416.
Sveig. 306.
Svein. 38. 52. 83. 161. — Arnbjörnssön. 621. 636. — Arnessön. 683 f. — Audunssön. 298. — Baardssön. 532. — Bergulfssön. 117. — Birgerssön. 666. — Biskop i Skara. 509 f. — Bonde i Grisen. 64. — Eilifssön. 347. — Eirikssön. 422. 424. 429. 431 f. 438. 440 ff. 468. 542. 678. — Haakonssön. 691. — Hallessön. 161. — Hallvardssön. 194. — Jonssön. 293. 296. 332. 431. 515. — Karlssön. 178. — Meistare. 144. — Ormssön. 178. — Prest. 583. — Roarssön. 846. — Rolfssön. 199. 267. 429. — Skomager. 386. — Sveinkessön. 378. — Thorbjörnssön. 589. — Thordssön. 239. — Thorgeirssön. 571. — Thorgilssön. 256. — Thorsteinssön. 787 f. — Throndssön. 847. — Töstgeldssön. 731.

Digitized by Google

Sveinegaard. 270.
Sveinke p. Riser. 67.
Sveinnes Sogn. 210.
Sveinsrud Fos. 583.
Sveinung. 288. — Anundssön. 541. 548. Ingvardssön. 234. — Olafssön. 363 f. — Rolfssön. 462. 485. 605. 607. — Sigurdssön. 521.
Sven Gaard. 202.
Sverige, Svenske. 15. 55 f. 189. 409. 456 ff. 459 ff. 478 ff. 481 ff. 489 ff. 492. 502 ff. 506 ff. 509 ff. 512. 523. 552 ff. 725. 731. 747. 779 f. 789. 792 f.
Sverke Gunnarssön. 691.
Svidje Gaard. 839.
Svidre Gaard. 495. 578.
Svinstad Gaard. 163.
Svithuns Kirke. 17. 49.
Sylte Bygd. 592.
Synstebö Gaard. 448.
Syrm-Aa. 147 f.
Syver i Vestby. 700.
Sæbjörn. 496. — p. Aas. 157. — Aasulfssön. 819. — Dagssön. 339. 349. 381. — Erikssön. 328. — i Haga. 65. — Hallsteinssön. 269. — Kaaressön. 131. — Prest. 157. — Solvessön. 827. — Thorsteinssön. 380. — i Utvik. 421.
Sæming Olafssön. 322.
Sæmund Hallvardssön. 373. — Ivarssön. 373. — Thorgilssön. 358. 362 f.
Særend. 633.
Sölve Hallvardssön. 274. 360. — Ivarssön. 57. — Sæbjörnssön. 826.
Sönder-Jylland. 524.
Sörle, Erkebiskop i Nidaros. 51.
Söylo Gaard. 477.

Taleberg Gaard. 53
Tande Gaard. 177.
Tanelnes Gaard. 377.
Tange Gaard. 501 f.
Tange, Helmike. 628.
Tannegaard. 69.
Tanum, se Tunheim.
Tastar Gaard. 127.
Tautra Kloster. 166.
Teige Gaard. 226. 351. 449. 551.
Tesal (Thesal). 219. 633.
Tewes Pape. 847.
Tharald Aslakssön. 742. — Eyvindssön. 603. — Jonssön. 819. — Steinarssön. 783. — Uthyrmessön. 689. — jfr. Thorald.
Thegneby Sogn. 586.
Theiste. 441. — Hans. 639 f.
Thelemarken. 178. 316.
Thengilsstad Gaard og Sogn. 305. 342. 356.
Thenols Sogn. 328 f.
Theobaldi Alter. 439.
Thideric (Tidhichie), Dekanus i Bremen. 17. — Sigurdssön. 338. — Wistenaker. 314.
Thingstofan Gaard. 633.
Thingvold Sogn. 665.
Thjodolf Gunnarssön. 312. — Jofröyrssön. 171.
Thjodvald Arnessön. 731. — Thorgeirssön. 518.
Thjoriksstad Gaard. 235.
Thjorn. 15. 324. 399. 686. 831.
Thjorne Gaard. 487.
Thjostolf Asbjörnssön. 698. — Germundssön. 400. — Guldsmed. 691. — Gunnarssön. 413. 416. 477. 569. — Gunnrodssön. 618. — Klerk. 67. — Kristianssön. 380. — Loke. 165. — Ogmundssön. 165. — Thorleikssön. 299.
Thjuga Sogn. 64. 111.
Thjödling Sogn og Kirke. 290. 292. 403. 596.
Thof, Thove, se Tofe.
Thofsin Gaard. 587.

Thofte Gaard. 129.
Thogeyt. 578.
Thokka Mölle. 194.
Tholf. 101. — Asbjörnssön 413. — Aulirssön. 194 f. 352. — Hallvardssön. 662. — Hjarrandessön. 218. — Ottarssön. 373. — Sigurdssön. 700. — Sveinssön. 818. — Svenske. 820. — Thorbjörnssön. 189.
Tholfshus Gaard. 305.
Tholzns Gaard. 349.
Tholöse Gaard. 349.
Thomas Bentssön. 407. — Biskop. 455 f. 459. 461. 503. 509 f. — Busk. 844. — Eyvindssön. 385. — Jute. 678. — af Kirknes 599. — Mort. 407. — Ormssön. 94. — Prest. 771. — Sveinssön. 521. 541. — Thoautzslagher. 121.
Thomas-Alter. 420. 438.
Thomasgaard i Oslo. 116.
Thomas-Kirke. 152.
Thor i Sundom. 377.
Thora. 709. — Amundsdr. 451. — Asmundsdr. 264. — Berdorsdr. 556. — Einarsdr. 321. — Eyvindsdr. 90. — Gyrdsdr. 487. — Haraldsdr. 350. — Helgesdr. 718. — Jorundsdr. 655. — Kolla. 114. — Lodinsdr. 294. — Olafsdr. 586. — Peters Kone. 106. — Rolfs Kone. 328. — Steingrimsdr. 115 f. — Thoresdr. 433. 682. — Throndsdr. 273.
Thorald Amundssön. 631. — Andorssön. 216. — Arnessön. 344. — Asgautssön. 105. — Brandssön. 79 f. — p. Havanes. 106 f. — Hallvardssön. 199. — Jonssön. 506. — Kane, se Kane. — Ketilssön. 559. — Ogmundssön. 59. — Prest. 372. — Roaldssön. 420. — Sigurdssön. 541. — Thoressön. 615. — Thorolfssön. 708. — jfr. Tharald.
Thoralfa Haakonsdr. 522.
Thoralfegaard i Oslo. 110. 213. 475. 486. 519. 608 f. 655.
Thorber Olssön. 823.
Thorberg Hallvardssön. 435. — Herfordi. 38. — Kerling. 456. 459. — Olafssön. 625.
Thorbjörg. 283. — Gunnsteinsdr. 178. — Hallvardsdr. 369. — Jons Kone. 249 f. — Skogdrifsdr. 312. — Thorbjörnsdr. 343. — Thorsteinsdr. 424. 447. — Vidars Kone. 396.
Thorbjörn. 80. 322. 818. — Amundssön. 380. 396. — Anundssön. 689. 694. — Asgrimssön. 235. 244. — Aslakssön. 285. — Audunssön. 399. — Aulessön. 278. — Baardssön. 148. — Eilifssön. 132. — i Geldö. 377. — Glöderssön. 372. — Hallvardssön. 477. 819. — i Hemnes. 718. — Jonssön. 518. — Klemetssön. 210. — p. Kolstad. 386. — Narvessön. 268. — Olleifssön. 333. — Ranessön. 669. — Snjallr. 386. — Sæmingssön. 739. — Thoraldssön. 230. 232. 300. — Thorbjörnssön. 707. — Thordssön. 162. 432. 727. 768. — Thorerssön. 272. — Thorgilssön. 202.
Thorbrand Eyvindssön. 820.
Thord p. Aas. 93 f. — Abbed. 75. — i Agaten. 58. — i Almholt. 102. — Amundssön. 485. 598. — Anundssön. 612. 625. — Arnfinnssön. 476. — Asbjörnssön. 840. — Asgrimssön. 383. — Aslessön. 286. 333. — Aulissön. 170. — Balte. 140 f. — Biskop i Strengenes. 243. — Bjarnessön. 124. — Björnssön. 282. — Eilifssön. 204. 367. — Eindridessön. 78. — Eirikssön. 93. 110. 114. 118. 127. 130. — Eysteinssön. 259. — Eyvindssön. 394. 513. — Finnssön. 687. — Galle. 773. — Gautssön. 203. 222. — Gardssön. 730 f. — Gerlaukssön. 235. — Gunnarssön. 148. 513. — Haavardssön.

603. — Hallvardssön. 353. 827 f. 830. — Holm. 738. — Jonssön. 293. 296. 682. 818. — Ketilssön. 396. 448 — p. Lid. 85. — Matssön. 748. — Osmundssön. 107. — Osserssön. 210. — Prest. 385. — Prestssön. 127. — Roarssön. 386. — Rordssön. 694. — Sigurdssön. 105. 354. 487. 536. — Skakalok. 76 ff. — Skytte. 257. — Smid. 59. — Sæmundssön. 385. — Thorerssön. 247. — Thorsteinssön. 347. 371 f. — Thorvardssön. 517. — Öylverssön. 228.

Thoreid, Gudmunds Kone. 284.

Thorer. 13. 38. 154. — p. Aa. 103. — Alfssön. 518. 603. — Andorssön. 387. 416. — Andreassön. 299. 342. — Anundssøn. 107. — Arnessön. 442. 625. — Arnsteinssön. 518. — Asbjörnssön. 827. 830. — Asgautssön. 731. — p. Askheim. 303. — Audunssön. 207. 218. 221. — Azzorssön. 444. — Baardssön. 289. — Berdorssön. 306. — Bliger. 109. — i Bö. 132. — Dagfinnssön. 294. — Döl. 588. — Eindridessön. 173. — Eirikssön. 518. — Eysteinssön. 119. — Gautssön. 179. 376. 475. 500. 535. — Germundssön. 683. — Gudmundssön. 386. 522. 536. — Gunnarssön. 259. — Haffssön. 688. — Halldorssön. 140 f. 589. — p. Hamar. 743. — p. Haneval. 79. — Hœrka. 72. — Ivarssön. 155. 159 f. — Jonssön. 103. 203. 433. 444. 475. 515. — Klerk. 138. — Kolbjörnssön. 191. — Kula. 114. — Lensmand. 165. — p. Ljofmo. 147 f. — p. Lund. 165. — p. Maaloghöm. 140. — Nilssön. 739. 799 f. 824. — Ogmundssön. 103. 119. 135 f. — Olafssön. 376. 666. — p. Olstad. 154. — Ormssön. 312. — Peterssön. 158. 160. — Prest. 31 f. 57. 148. — Regelssön. 691. — Reidarssön. 228. 271. — Reidulfssön. 714 f. — Saxessön. 259. — Sigbjörnssön. 325. — Sigurdssön. 645. — Simonssön. 647 f. — Stain. 289. — Steinarssön. 101. — Stovekarl. 43 f. — Sæbjörnssön. 220. 369. 445. — Thegjande. 93. — Thorbjörnssön. 301. — Thordssön. 299. — Thorerssön. 691. — Thorgeirssön. 155. — Thorkelssön. 107. 473. 484. — Thorleifssøn. 322 — Unassön. 394. — Vidarssön. 85. — Viliamssön. 694.

Thorerud Gaard. 263.

Thoresby Sogn. 171. 335. 586.

Thorfinn Asbjörnssön. 128. — Eilifssön. 96. — Hallvardssön. 71. — Prest. 31 f. 773. — Öymodssön. 69.

Thorgard Alfssön. 315. — Jonssön. 612. — Thoressön. 394.

Thorgaut Benktssön. 495 f. 517. 589. — p. Ospum. 71 f.

Thorgeir. 412. — Abbed. 630. — Alfssön. 414. — Amundssön. 264. 362. 541. 592. — Andreassön. 495. — Arnessön. 384. — Asbjörnssön. 217. — Aulirssön. 194. f. — p. Balke. 182. — Bergthorssön. 139. — Bjarnessön. 269. — Erlendssön. 210. — Erlingssön. 299. — Eysteinssön. 99. — Geirmundssön. 401. 448. — Glödcrssön. 487. — Guttormssön. 515. — Hallvardssön. 372. 535. 593. 602. — Joarssön. 613. — Nilssön. 626. — Olafssön. 206. 324. 364. 369. — Osmundssön. 312 f. — Peterssön. 453. — Rise. 804. — Steinarssön. 178. — Thjostolfssön. 417. — Thordssön. 374. — Thorerssön. 293. — Thorgeirssön. 262. 348. 364. 423. — Thorsteinssön. 448. 518. — Tofessön. 55. 64. — p. Vik. 374.

Thorgeirsrud Gaard. 76.

Thorgerd, Thords Kone. 85.

Digitized by Google

Thorgils. 280. — Alfssön. 103. — Arnbjörnssön. 224. — Asbjörnssön. 336. Askelssön. 102. — Askessön. 483. 488. 521. 595. 622. — Bagge. 69. — Bonde. 267. — Eilifssön. 281. — Eirikssön. 354. — Eyvindssön. 260. — Gyrdssön. 531. — Ivarssön. 442. — Jonssön. 538. — Kolssön. 565. — p. Ladhelle. 487. 499. — Neridssön. 197. — Nikulaussön. 215. 359. — Olafssön. 269. — Peterssön. 310. — Sigurdssön. 400. 515. — Simonssön. 328. — Smidssön. 153. 340. 345. 430. — Sumarlidssön. 656. — Sveinssön. 379. — Thordssön. 108. — Thorgilssön. 202. 240. 261. 263. 269. — Thorsteinssön. 315. 336 f. — Vigleikssön. 293. 328. 330. 380. — jfr. Thruls.

Thorgrim Björnssön. 518. — Ivarssön. 296. — Peterssön. 106. 191. — Reidarssön. 807. — Sándofssön. 267. — Ulfhedinssön. 179. — Vesetessön. 177.

Thorgunn Ivarsdr. 647.

Thorivil Thordssön. 178 f.

Thorkel. 87. 500. — Asgautssön. 340. — Aslakssön. 202. — Engelbrektssön. 819. — Finnssön. 108. — i Gausen. 372. — Geirulfssön. 540. 597. — Gunnarssön. 383. 466. — Haakonssön. 587. — Jenssön. 700. — Joanssön. 635. — Jonssön. 217. 338. 559. 612. 704. 735. 831. — Munk. 623. — Nikulaussön. 433. — Prest. 36 ff. 605. — Simonssön. 686. — Steinssön. 286. 296. — Thjostolfssön. 144. — Thorbjörnssön. 412. 414. 423. 442. 449. 468. 483. 591. — Thordssön. 319. 708. — Thorgeirssön. 322. 486. 497. 501. 519. — Thorkelssön. 289. — Thorsteinssön. 214. 541. 708. — Vebjörnssön. 307. — p. Vold. 97.

Thorlak Björnssön. 291. — Erlendssön. 569. — Sigurdssön. 229. — Thorsteinssön. 312 f.

Thorlaug Botolfssön. 148. — Oddssön. 335. — Sigurdssön. 522.

Thorlaug Gudbrandsdr. 395.

Thorleif. 64. 76. 109 f. 372. — Anundssön. 187. 316. — Arnessön. 174. — Auberssön. 577. — Björnssön. 658 f. 661. — Drengssön. 396. — Einarssön. 634. — Eirikssön. 493. — Erlingssön. 435. — Gudulfssön. 738. — Guldsmed. 70. — Gunnarssön. 469. — Guttormssön. 565 f. 738. — Gyrdssön. 587. 592. — Haakonssön. 206 f. 218. 221. 284. — Haavardssön. 132. — Helgessön. 266. — Ivarssön. 348. 350. 378. 398. — Jonssön. 407. 426. — Lafrantssön. 232. 245. 269. — Lodinssön. 348. — Olafssön. 178. — Reidarssön. 305. — Roarssön. 333. — Rovaldssön. 586. — Surssön. 216. — Tholfssön. 565. — Thoraldssön. 413. — Thorbjörnssön. 247. — Thorerssön. 221. — Thorgeirssön. 78. — Vigleikssön. 273.

Thormod. 88. 162. — Arnessön. 342. 416. 522. — Björnssön. 330. — Eyvindssön. 536. 541. 569. 577. — Halladssön. 282. — Jonssön. 695 ff. 705 f. 709. 712. — Lensmand. 386. — Nilssön. 655. — Packe. 697. — p. Seter. 386. — i Steinbjörnegaard. 191. — Thordssön. 536.

Thorn. 276.

Thorolf (Thoralf). 38. 883. — Peterssön. 269. 383. 556. — Thorbjörnssön. 578. — Thorsteinssön. 401. 414.

Thoron Hjarrandesdr. 218. — Jonsdr. 264.

Thorp Gaard. 346. 517. 801. 839.

Thorper Gaard. 625.

Thorsnes Gaard og Sogn. 440. 820.

Thorstein. 38. 94. 182. 221. 601. 610. —

Abbed. 256. — Alfssön. 214. 685. — Amundssön. 543. — Anundssön. 694. — Askelssön. 400. — p. Audunarbol. 207. — Berdorssön. 168. — p. Berger. 193. — Bergulfssön. 416. — Biskop i Bergen. 153. — Bjarnessön. 155 f. 159 f. — p. Einestad. 82. — Eirikssön. 580. 679. — Eysteinssön. 847. — Eyvindssön. 329. — i Fagerholt. 281. — Folkvardssön. 237. — Gudbrandssön. 714. — Gudmundssön. 176. 213. 356. — Gunnarssön. 339. — Haavordssön. 653. — Halldorssön. 295 f. — Joarssön. 199. — Jonssön. 732. — Ketilssön. 739. — Kolbeinssön. 386. — Kolbjörnssön. 165. — Kolssön 289. — p. Kyrseter. 182. — Nikolaussön. 179. 422. 429. 435. 438. 566. 571. — p. Njardarhof. 198. — Ogmundssön. 452. — Olafssön. 81. 474. 525. 534. 563. 576. 580 ff. 626. — Olbjörnssön. 299. — Olssön. 714 f. — Paalssön. 406. — Prest. 40. — Provst. 349. — Ragnvaldssön. 326. 527. — p. Ringöy. 100. — Sigvalds Maag. 68. — Skeldulfssön. 285. 306. 319. 324. — Smid. 67. 681. — p. Solberg. 386. — Stumpe. 288. — Sæbjörnssön. 228. — Thjodulfssön. 708. — Thorerssön. 579. 588. 590. — Thorgeirssön. 731. — Thorgrimssön. 57. 516. — Thorkelssön. 595. — Thorsteinssön. 45. 600. — Throndssön. 169. — p. Tisbernerud. 217. — Tvæller 82. — Ulfssön. 397. 630. — Valdiufssön. 60. — Vignaldssön. 656.

Thorugaard i Oslo. 60. 92. 168. 322.

Thorvald Jonssön. 397.

Thorvard. 71. — Bergulfssön. 517. — Jonssön. 330.

Thorvid Lagmand. 78. 107.

Thorvik Gaard. 96.

Thoten. 394. 516. 525. 590.

Thrandeby Sogn. 374. 378. 576.

Thrauten Gaard. 390. 522.

Threteng Gaard. 100. 340. 345.

Thridiungs kona. 107.

Throarsstad Gaard. 173.

Thromö Sogn. 517.

Thrond. 127. — Amundssön. 424. — Arnessön. 100. — Bjarnessön. 172. 185. 188. — Degn. 686. — Eirikssön. 83 f. — Erkebiskop i Nidaros. 201. 205. — Eyvindssön. 314. — Gudbrandssön. 181. — Gudleikssön. 557. 616. 621. — Guttormssön. 356. — Helgessön. 727. — p. Hildestad. 119. — Jonssön. 818. — Krakessön. 83. 154 f. — Narvessön. 496. — Paalssön. 416. — Peterssön. 556. — Reidarssön. 178. — Roarssön. 187. — i Staffrom. 377. — Thorleifssön. 636. — Thorsteinssön. 207. 221.

Throndaas Gaard. 72.

Throndelagen. 761 f.

Throndenes Gaard. 250. 432.

Thronderud Gaard. 311.

Throndhjem. 141. 170. 261. 429. 452. 467 f. 495. 500. 528. 533. 537. 555. 567. 619. 621. 628. 736. 741. 744. 761. 797. — jfr. Nidaros.

Thronds Huse i Oslo. 384.

Throndstad Gaard. 261 709.

Thruls Askessön. 604. 615. — Erlendssön. 630. — jfr. Thorgils.

Thrydrik (Thryrik) Andreassön. 384. 483. — Ivarssön. 136.

Thrygg Andreassön. 385.

Thrygstad Gaard og Sogn. 96. 114. 345. 547. 577. 679.

Thrötten Sogn. 76. 592.

Thuf Gaard. 426.

Thufn Gaard. 99. 314 f. 822. 831.

Thupn Gaard. 113.

Thure Jenssön. 779 f. — Karlssön. 524. 536.

Thurid. 557. 561. — Simonsdr. 102.
Thveiter Gaard og Sogn. 157. 221. 312 f. 316. 386. 475.
Thveten Gaard. 616.
Thyrin Gaard. 534.
Tidemand, Biskop. 468.
Tillogh Tivatssön. 375.
Timme Jonssön. 537. — Timmessön. 537.
Tinn. 370. 699.
Tisbernerud Gaard. 217.
Titrar Sogn. 444.
Tivikil. 691.
Tjarnö Sogn. 500.
Tjeldor Peterssön. 395.
Tjollar Gaard. 126.
Tjömö. 53. 117. 402. 432.
Tofe (Thof, Thove) Björnssön. 286. — Eirikssön. 390. — Neridssön. 220. — p. Throndaas. 72.
Tofteberg Gaard. 820.
Toke, Erkeprest. 498. — Ketilssön. 105. — Nikulaussön. 403. 486. 539. 543.
Tolg Gaard. 184. 401.
Tomter Gaard og Sogn. 157. 305.
Tonnid p. Rodan. 739.
Tonstad Gaard. 432 f.
Torghrufua Gaard. 102.
Torverud Gaard. 402.
Tostathorp Gaard. 358.
Traneby Sogn. 825.
Trinitatis Kirke. 8.
Trodar Gaard. 299.
Trolle, Birger. 456. 459. — Gustav. 789.
Tromsö. 760. 762. 774.
Trygge Björnssön. 415.
Trygustad Gaard. 375.
Tryssil Sogn. 306.
Tubbehofthveit Gaard. 833.
Tudal (Thufudal) Kirke. 197.
Tuko, camerarius. 6.
Tune Gaard, Sogn og Skibrede. 266. 387. 477 f. 521. 543. 585. 587. 626. 646. 664. 681. 705.
Tunge Gaard. 584.
Tunheim Gaard og Sogn. 57. 206. 273. 292. 351. 362 ff. 494. 586. 589. 615. 644. 714.
Tunhofden. 311.
Tunsberg. 2. 23. 26. 35. 51. 73. 78. 102. 112 ff. 128. 158 f. 230. 274. 287. 306 f. 314 f. 342. 366. 403. 411. 413. 501. 517. 563. 601. 608. 654. 695 ff. 705 f. 709. 712. 715. 729. 768. 806. 817. 826. 828 f. 832. 840 f. 844 f. — Fehirdsle. 152. — Kirker og Klostre. 86. 246. 288. 341. 403. 551. — Provsti. 400. 686.
Tvilde Gaard. 117.
Tyke Jonssön. 685.
Tyrfd. 183.
Tyri. 109.
Tyrisdal. 819.
Tyristrand. 531. 621.
Tyrling Gaard. 688.
Tyrve-Aa. 134.
Tyske Ordens Brödre. 41.
Tyske Söstæder og Kjöbmænd. 10 f. 13 ff. 16. 21 ff. 26. 29. 35. 40. 257. 276 f. 404. 490. 629. 671 ff. 748. 751 f. 756 f. 769 f.
Tönne Stygge, se Stygge.
Tönniges Harberlinch. 848.
Tönyth Frodedr. 636.

Udengen. 738.
Udvær. 760.
Ufeig Thorleifssön. 679.
Ufnin Gaard. 226.
Ugerup, Erik. 782 f. 817. 828 f. 840 ff. 844 f.
Uglo Gaard. 86.
Ulberg Gaard. 627.
Ulf Asleifssön. 262. 335 f. 341 ff. 344. 346 ff. 350. 368 f. 387 f. 392. 437. 463. — Audunssön. 657. — Björnssön.

310. — Blakær. 325. — i Blikaas 377. — Eysteinssön. 86. — p. Gausteim. 76 ff. — p. Glenna. 279 ff. 303 f. — Herbrandssön. 738. — Holmgeirssön. 184. — Jonssön. 819. — Ketilssön. 209. 239. 316. — Lafrantssön. 302. — Narvessön. 311. — Olafssön. 731. — Solyorssön. 797 f. — Thorgeirssön. 209. — Thorsteinssön. 211 f. — i Tivikil 691. — p. Vestreim. 120.
Ulfaldestad Gaard. 295.
Ulfhedin Gunnarssön. 335. — Peterssön. 291. — p. Vesteberg. 386.
Ulfhild, Alfs Kone. 94. — Arnesdr. 579. — Brynjulfsdr. 477. 695. — Sveinungsdr. 414.
Ulfhildehagen. 380. 625.
Ulfsrud Gaard. 369. 392.
Ulfssund Gaard. 69.
Ullarin Gaard. 526
Ullen. 840. 844 f.
Ullenshof Sogn. 90 f. 99. 103. 119. 127. 174. 216. 308. 319. 334. 356. 397. 417. 617. 622. 626. 674. 685.
Ullereng Gaard. 288. 320. 376.
Ullern Sogn. 186. 722.
Ullinsvang Sogn. 199. 532.
Ullinsyn Kirke. 171.
Ulve Gaard. 421.
Ulven Gaard og Præbende. 402. 677.
Unadum á, Gaard. 67.
Unas Kolbjörnssön. 291. 360.
Undal. 680. 689. 691.
Undeland. 763.
Unisheim Gaard. 132. 156.
Unnarheim Gaard. 375.
Unæd i Kisen. 81.
Upp til brœdra i Oslo. 359.
Uppdal. 96. 238.
Uppedal Gaard. 702.
Uppegaard Gaard. 403.
Uppin Gaard. 127. 649.
Uppsala Erkestol. 41. 43 f. 65. 225. 243 249. 451. 503. 509 f.
Uppsaler Gaard. 378. 825.
Uppstad Sogn. 284. 317.
Urban VI. Pave. 251.
Urne, Johan. 791.
Ut til brœdra. 419.
Utby Gaard. 377.
Uthyrmer Andreassön. 188. — p. Dal. 84. 533.
Utstein Kloster. 502.
Utvik Gaard. 421.

Vaag Gaard. 84. 533.
Vaage Gaard, Skibrede og Sogn. 129. 138. 162. 244 f. 321. 450. 579. 625. 635. 702.
Vaagen Sogn. 419.
Vaaler Sogn, Skibrede og Fjerding. 155. 336 f. 412. 440. 530. 603. 636. 677. 832. 837.
Vaarö. 535.
Vadestad Gaard. 157.
Vadla Fjerding. 473. 484.
Vadle Gaard. 643.
Vadstena Kloster. 150. 242 f. 454. 456. 491. 623 f.
Vagasarf Gaard. 290.
Vaglem Gaard. 391.
Vagneberg Gaard. 96.
Val Gaard. 71. 640 f.
Valbjörn Nikulaussön. 115.
Valdres. 123. 152. 202. 210. 266.
Valdvinus. 26.
Valgard Andreassön. 267.
Valgerd Arnesdr. 269.
Valkendorf, Erik. 723 f. 733 f. 848 f.
Valle Gaard og Sogn. 72. 104. 418. 495. 577.
Valther de Clutze. 26.
Valthjof Baardssön. 86. — Haakonssön. 620. — Onundssön. 312.
Valtkirch. 758.

Vanesyn. 533.
Vang, Vangen, Gaard, Kirke og Sogn. 57. 89. 116 f. 120. 123. 125. 161. 209. 218 f. 231. 238. 266. 289. 291. 295 f. 339. 349. 440. 496. 583. 598. 632. 656. 844.
Vanneid Gaard. 40.
Varberg. 738.
Vardal. 278. 289.
Vardheim Gaard. 209.
Vardle Gaard. 411.
Vardöhus. 778. 783.
Varkeskog. 383.
Varle Fjerding. 669.
Varne Hospital. 152.
Varnes Skibrede og Gaard. 432. 438.
Varteig. 521.
Vartofte Hered. 531.
Vatne Gaard. 432.
Vatsenderud. 807.
Vatsthveit Gaard. 220.
Vatteleff Björnssön. 633.
Ve Skibrede. 312.
Vebjörn. 222. — Hallvardssön. 332. 354 f. — Thjostolfssön. 67.
Vedal. 403.
Vederberg Gaard. 820.
Vegaberg Gaard. 468.
Veimedal. 306.
Vekheim. 365. 579.
Vekkin Gaard. 180.
Veldre Sogn. 137.
Vellö. 402.
Velo Præbende. 324.
Velong. 333.
Ven Gaard. 160.
Verdalen. 87. 96. 261. 432. 442. 716. 735. 744.
Verden. 455.
Verkland Gaard. 801.
Verne-Kloster. 685.
Verner Grotte. 842.
Verpe Gaard. 97.
Veseter Gaard. 641. 645.
Vesong. 82. 417. 627.
Vessal Gaard. 649.
Vessestad Gaard. 832.
Vestby Gaard og Sogn. 136. 155. 366. 401. 576. 616. 700. 722. 818.
Vesteberg Gaard. 386. 403.
Vesteraalen. 760.
Vesteraas. 454.
Vestergötland. 792 f.
Vesterhus. 391.
Vesterö. 727.
Vestfold. 246.
Vestmannöerne. 658.
Vestreim Gaard. 120.
Vestren Gaard. 590.
Vestthorp. 116. 124.
Vetarlide Björnssön. 547. 778. — p. Gudin. 100.
Vetestad Gaard. 275.
Vetrliden Gaard. 64.
Vetta-Hered. 254. 373. 376. 475. 500 f. 580. 612. 667.
Vettestad Gaard. 720.
Vexiö. 454.
Vidar. 187. — i Bjardal. 85. — p. Haug. 72. — p. Medalnes. 396. — Reidarssön. 323.
Vidarsgaard i Oslo. 112.
Viden Gaard. 450.
Videnes Gaard. 264.
Vidhus Gaard. 464.
Vidjerud Gaard. 197.
Vidkunn. 15. — Halldorssön. 186.
Vidöy. 493. 547.
Viflastad Sogn. 333.
Vigastad Gaard. 289.
Vigfus Ivarssön. 297.
Vigleik Dyressön. 273. — Grimssön. 175. — Jonssön. 104. — p. Lyng. 144. — Rualdssön. 107.

Vik Gaard og Sogn. 132. 215. 267. 289. 371 f. 378. 386. 524. 578.
Viken Gaard. 591.
Viken. 109. 358. 667. 691. 705. 781. 792 f. 831.
Viker Gaard og Sogn. 206. 610.
Viking Helgessön. 323. — Skankr. 52.
Vikle Skibrede. 629.
Viköy Sogn. 532.
Vilkin af Bremen. 27. — Capellan. 409. — Henrikssön. 542. — Kannik. 468.
Villealmith Ingemundssön. 635.
Villem van Doetickem. 837. — Ghernd. 266.
Villialm, (Vilhelm). 53. — Baardssön. 446. — Biskop af Orknö. 606. 610. — Jarl af Orknö. 599. 606. — Matthiassön. 819. — Saell. 504.
Vilnes Sogn. 124.
Vimar. 281. 333. 413. 427. 443. 449. 452.
Vin Gaard. 96.
Vinalde. 419. — Henrikssön, Erkebiskop i Nidaros. 209. 242. 276. — Steinfinnssön. 435. 499.
Vindilsnes Gaard. 367.
Vinenes Gaard. 104.
Vingarheim 239. 271.
Vinger Sogn. 271. 572. 598. 651 f.
Vinger-Söen. 572.
Vinjar Gaard. 287.
Vinjar Otting. 218.
Vinjarskaale Gaard. 71. 81.
Vinje Gaard, Sogn og Otting. 125. 558. 688.
Vinner (?) Sogn i Valdres. 202. 210.
Vinodr Hallvardssön. 281.
Vinold. 419.
Vinsand Gaard. 120.
Vinsnes Gaard. 166. 267.
Visby. 13. 23. 26. 35. 479.
Visklemburg (?) 3.
Vismar. 13. 21 ff. 26. 40. 257. 266. 312. 672.
Viste Gaard. 144. 745.
Visur Gaard. 644.
Vizlaw af Rygen. 41.
Vodin Gaard. 400.
Volbernus Ypsal. 27.
Vold Gaard og Hospital. 39. 77. 96 f. 166. 223. 267. 285. 299. 322. 344. 476. 548. 569.
Voleseter Gaard. 515.
Vollungsbru. 289.
Voluthveit Gaard. 539. 558.
Vordeseter Gaard. 735.
Vormedal. 92. 176.
Vorms. 758
Vormstrar Sogn. 162.
Vors. 116 f. 120. 125. 161. 209. 218 f. 295 f. 299 f. 688. 760.
Vyllins Tiik. 407.
Væte. 656.
Vætestad Gaard. 365.
Væting Gaard. 267.

Ydings Hered. 649.
Yla. 645.
Ymilastod Gaard. 81.
Yrpestad. 124. 212.
Ysterud Gaard. 682. 700. 742 f.
Yttraöy 96. 167. 489.
Yven Gaard. 646.

Zeeland. 257. 504 f. 564. 570 f.
Zutpheldus. 750.

Ædrin Gaard. 96. 176.
Ælgöy Gaard. 475.
Æskellinn i Tunsberg. 366.
Æsseter Gaard. 124.
Ævanger Sogn. 57. 295 f.

Ögiasjo Gaard. 377.
Öland. 490.
Ölver, se Aulir.
Ölvishaug Kirke. 31.
Öraker Gaard. 175.
Ören i Oslo. 384.
Öresund. 511. 564. 570.
Örjen. 782 f. 788.
Örkyl. 666.
Österdalen. 738.
Övreby Gaard. 147 f. 576.
Övrehuser Gaard. 87.
Övreland Gaard. 58. 260. 522.
Öy Gaard. 702.
Öyer Sogn. 76.
Öyjamark Sogn. 217
Öyje, Ivars Kone. 398.
Öykrin Gaard. 93.
Öyesjo Gaard. 405.
Öyar Thordssön. 400.
Öyler Ramundssön. 228.
Öyre (Öyrar) Gaard. 57. 64. 97. 104.
Öyren i Oslo. 618
Öyrskogs Prestdömme. 447. 771.

RETTELSER.

I første Samling.

Side 164 Lin. 10 nedenf.: Alfuir læs *Alfinr.*
— 230 — 11 — indri — *nidri.*

I femte Samling.

Side 73 i Overskriften: Canterburg læs *Cambridge.*
— 186 i anden Overskrift: Audulfsstad læs *Audulfsthveit.*
— 251 i Overskriften: Bonifacius VIII. læs *Bonifacius IX.*
— 279 i Overskriften: Arne Aslakssön læs *Arne Sigurdssön.*
— 559 i No. 773 Lin. 4. Helmeym læs *Holmeym.*

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

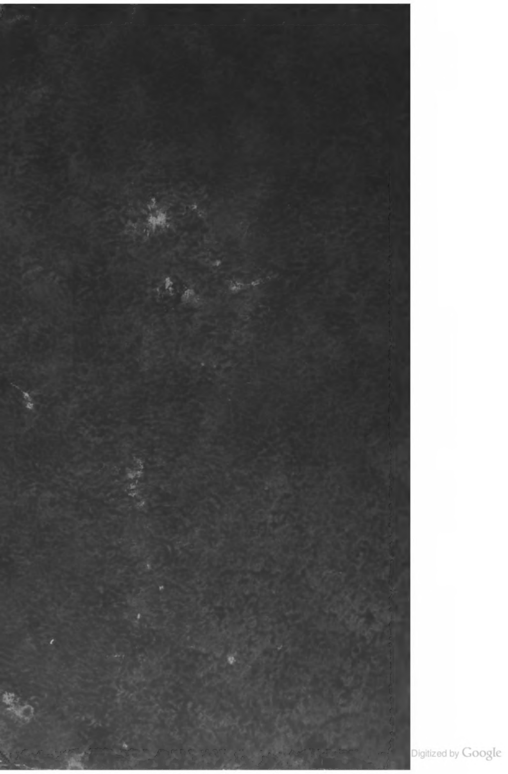

Digitized by Google